

Sbírka příkladů.

Ku potřebě duchovenstva
vůbec, zvlášt pak kazatelů,
profesorů a učitelů nábo-
ženství, katechetů, jakož i
křesťanských rodičů a vy-
:: chovatelů ::

napsal

František Spirago,

c. k. gymnasiální profesor náboženství v Praze.

Česky upravil

dle III. nejnovějšího, velmi rozmnoženého vydání

Václav Červinka,

katecheta v Královicích u Plzně.

Cena K 5·50, poštou K 5·62.

V OLOMOUCI 1911,

Nakladatel — R. PROMBERGER — knihkupec.

PÍSMO SVATÉ

==== v obrazech s vysvětlivkami. ====

Barvotisky umělecké úpravy, zvlášť vhodně

k vyučování náboženství.

Starý a nový zákon každý v 5 řadách o 12 obrazech 120 obrázků.

Cena jedné řady na kartonech barevných K 2.40.

Velikost 20×14 cm.

Obrázky ty vyhovují co nejlépe náboženskému citu a ušlechťují krasocit dokonalým, v pravdě uměleckým provedením. **Celkem bude 120 obrázků** vkusně provedených, výběr sám tak výhodný a levná cena tak nízká, jak žádná jiná sbírka neposkytuje.

Názorné vyučování biblické dějeproy tím velice získá, přednáška oživne, vysvětlení se usnadní, paměti se ulehčí, žákům radost způsobí, cit pro umění se povzbudí a vkus žáků vytříbí.

Prosím uctivě, byste laskavě podnik tento podporovali a všechny řady obrázků, které postupně vyjdou, si objednali.

Dosud vyšla řada I., II., III., IV., V., VI. a VII.

FR. JIRÁSKO :

**: Praktické promluvy :
k mládeži v příkladech**

pro celý školní rok. Díl I. K 2.60,
díl II. K 2.80.

JOS. RYBÁK T. J. :

**Křesťanská askese ve
světle pravdy.**

Odpověď na heslo "modernismu na
vědeckém podkladě. (7 řečí) K 1.20.

Za dárek žákům a žákyním!

MALÝ KANCIONÁL

==== pro mládež arcidiecése olomoucké. ====

Osmnácté rozmnožené a opravené vydání bez not.

**Lepší vydání na bezdřevém papíře s krásným obrázkem
sv. Aloise v mědi rytém.**

Cena K 1.30 s červenou ořízkou, K 2.10 se zlatou ořízkou.

**Toto vydání jest trvalé ceny a hodí se pro kapesní
formát a krásnou úpravu též pro dospělé.**

Sbírka příkladů.

Ku potřebě duchovenstva
vůbec, zvláště pak kazatelů,
profesorů a učitelů nábo-
ženství, katechetů, jakož i
křesťanských rodičů a vy-
:: chovatelů ::

napsal

František Spirago,

c. k. gymnasiální profesor náboženství v Praze.

Česky upravil

dle III. nejnovějšího, velmi rozmnoženého vydání

Václav Červinka,

katecheta v Královicích u Plzně.

Schváleno nejd. k. a. ordinariátem v Praze 30. července 1909
pod č. 9137, nejd. k. a. ordinariátem v Olomouci, nejd. bisk.
ordinariátem v Litoměřicích atd.

V OLOMOUCI 1911,

Nakladatel — R. PROMBERGER — knihkupec.

Obsah.

Strana		Strana	
	Příklady k věrouce:	Příklady k mravouce:	
Katechismus	1	Zákon přirozený	146
Účel člověka	2	Zákony vrchnostenské	146
Cena náboženství	5	Svědění	147
Poznání Boha	12	Láska Boží	150
Zjevení	14	Láska k bližnímu	152
Písmo svaté a podání	17	Láska k nepřítelům	158
Zázraky	18	Sebeláska	162
Proroci	22	Desatero Božích přikázání	163
Křesťanská víra	24	Modlářství	164
Opak náboženství	29	Pověra	166
Vyznání víry	30	Spiritismus	169
Odpadlivci od víry	35	Úcta svatých	170
Sv. mučenníci	38	Uctívání Matky Boží	175
Znamení sv. kříže	39	Uctívání obrazů svatých	178
Jsoucnost Boží	41	Úcta svatých ostatků	183
Bytost Boží	44	Přísaha	187
Všudypřítomnost Boží	45	Slib	191
Vševědoucnost Boží	45	Úcta ku jménu Božsmu	195
Moudrost Boží	48	Klení	200
Všemohoucnost Boží	48	Svatokrádež, rouhání	205
Dobrota a milosrdenství Boží	51	Vážme si služebníků Božích	210
Spravedlivost Boží	53	Svěcení neděle	214
Bůh jest věrný	56	Práce	219
Nejsvětější Trojice	57	Přikázání církevní	225
Stvoření	59	Svěcení svátků	226
Prozřetelnost	61	Přikázání postu	227
Prozřetelnost a utrpení	64	Velikonoční svatá zpověď	232
Andělé	68	Povinnosti k rodičům	232
Stvoření člověka	70	Úcta před stářím	243
Duše lidská	71	Vrchnosti	244
Hřích dědičný	76	Volby	247
Spasitel	77	Povinnosti, jež máme k svému životu	251
Duch svatý	82	Povinnosti, které máme k životu bližního	253
Hlava církve	91	Vražda duše	259
Známky pravé církve	95	Jak se máme chovati ke zvířatům	262
Církev jest samospasitelná	101	Povinnost cudnosti	273
Katolickou církev nelze zničit	105	Povinnosti, které máme ke statku bližního	275
Neomylnost církve vyučující	109	Tresty za krádež	282
Obcování svatých	111	Povinnosti ku cti bližního	287
Odpuštění hříchů	114	Láska k pravdě	300
Smrt	115	Požadování cizího statku	312
Soud soukromý	124	Chudoba, Bohatství	313
Nebe	125	Skutky milosrdenství	315
Peklo	128	Skutky tělesného milosrdenství	321
Očistec	129		
Těla vzkříšení	136		
Soud obecný	138		
Naděje	140		

	Strana
Skutky duchovního milosrdenství	324
Prospěch, jenž vyplývá ze skutků milosrdenství	327
Konání skutků milosrdenství	334
Vděčnost	342
Dobré skutky	345
Ctnost	354
Tři Božské ctnosti	356
Čtyry základní ctnosti	357
Hřích	363
Hříchy proti Duchu svatému	365
Hříchy do nebe volající	366
Hříchy cizí	368
Trest hříchu smrtelného	369
Hříchy všední	374
Nepravost	374
Pokušení	375
Příležitost ke hříchu	379
Pokora	381
Poslušnost a neposlušnost	386
Mírnost	389
Trpělivost	392
Mírumilovnost	395
Hněv	398
Štědrost	401
Lakota	401
Střídmost v jídle a pití	403
Nestřídmost	405
Čistota	409
Horlivost v dobrém	410
Lenost	412
Křesťanská dokonalost	413
Prostředky k dokonalosti	416

	Strana
Příklady k učení o milosti:	
Obět	423
Obět mše svaté	424
Hlavní částky mše svaté	426
Užitek z oběti mše svaté	430
Druhé přikázání církevní	433
Kázání a nábožné knihy	437
Svaté svátosti	439
Křest	441
Břimování	447
Nejsvětější svátost oltářní	448
Svaté přijímání	464
Před a po sv. přijímání	471
Pokání	473
Zpovědní tajemství	479
Lítost	486
Opravdové předsevzetí	490
Zpověď	490
Dostiučinění	495
Odpustky	502
Poslední pomazání	503
Svěcení kněžstva	509
Stav manželský	511
O svátostinách	516
Modlitba	521
Užitek modlitby	523
Vlastnosti modlitby	530
Čas k modlení	532
„Otče náš!“	537
„Zdravas Maria!“	538
Anděl Páně	541
Růženec	542
Křížová cesta	546
Zbožné průvody. (Procesí.)	546
Poutě	547
Náboženské spolky	553
Chyby tisku	553
Ukazatel věcný	554
Ukazatel míst a osob	556

Slovo k čtenáři.

Málo jest asi autorů, jejichž jméno bylo by v katolických zemích tak známo a jejichž spisy pro praktickou svoji cenu byly by tak oblíbeny a od katolíků s takovým nadšením přijaty, jako díla spisovatele knihy této. Protož považoval jsem to za čest, vyjítí vstříc vyslovenému přání velezasloužilého pana profesora Frant. Spirago-a převzítí na se zpracování této knihy jeho jazykem českým. „Sbírka příkladů“ obsahuje ve třetím tomto vydání, velmi značně rozšířeném, 1334 příkladů. Kniha přilehá k soustavě katechismu, znázorňuje, vysvětluje a osvětluje nauky víry katolické; příklady k mravouce předkládají se jednak jako vzor k následování, jednak co výstraha k uvarování se zlého. Konečně mají mnohé příklady i ráz apologetický, tak že jimi neochvějná pravda katolického náboženství hájena a bludy, nepravdy a omyly protivníků vyvráceny.

Rodička Boží i svatý vévoda země české nechť vyprosí knize této požehnání nebes.

V Poříčanech, ve svátek Jména P. Marie.

Václav Červinka,
katecheta.

Příklady k věrouce.

Katechismus.

Katolický katechismus obsahuje poučky moudrosti.

1 — **Katechismus na kazatelně.** Zachariáš Werner (protestantský básník z Královce v Prusku, obrátil se r. 1811 na víru katolickou v Římě) působil za času sv. Klementa Hofbauera co kazatel ve Vídni († 1823). Co takový bral mnohdy školní katechismus na kazatelnu a ukazoval ho věřícím se slovy: „V této malé knížce jest více moudrosti obsaženo, než jí všichni filosofové světa učili!“ Ba právě, katechismus jest jako draho-kam, malý, ale drahocenný.

2 — **Veliká knihovna králova.** Jistý král v Indii (jmenoval se Tapsetín) měl tak ohromnou knihovnu, že k přepravení tak velikého množství kněh bylo třeba jednoho sta velbloudů. Protože král uznával, že není možná všech těchto kněh přečísti, rozkázal, aby nejlepší knihy byly vyhledány, srovnány a z nich krátký výtah učiněn. Ale i tento výtah obsahoval ještě 50 velikých kněh. Král žádal, aby mu znova z těch 50 kněh zase udělali výtah a sestavili v jednu malou knížku, která by obsahovala veškerou moudrost. Tu přinesl mu jeden služebník, který byl křesťanem, katolický katechismus a pravil: „Zde jsou všechna naučení moudrosti pohromadě.“ Měl pravdu ten služebník, neboť katol. katechismus obsahuje všechny nauky, jejichžto uposlechnutí činí nás šťastnými.

3 — **Umírající professor universitní o katechismu.** Joufroy, slavný professor university Pařížské, byl delší čas volno-myšlenkářem, později ale stal se věřícím křesťanem. Před svou smrtí promluvil k svým přátelům následující pamětihodná slova: „Znám knížku, již se děti na paměť učí a v které veškeré veliké otázky života jsou rozluštěny. Čítejte v této knížce všichni bez výminky! Tato knížka jest katechismus.“ — Skutečně katechismus odpovídá na všechny důležitější otázky života, které nevěrečtí mudrci „Záhady světa“ jmenují. Takové otázky jsou k. př.: Z čeho ten svět? K čemu jsem na světě? Co se se mnou stane po smrti? atd. Kdyby byl Sokrates, Plato nebo jiný pohanský filosof starověku dostal tuto knížku do rukou, úžas byl by ho jal; neboť v této knížce byl by našel jasnou odpověď na všechny ony otázky, po níž tak toužebně dychtil.

4 — **Praesident republiky zkouší právníka z katechismu.**

Slavný praesident jihoamerické republiky Ecuador jmenem Garcia Moreno († 1875) býval mnohdy při zkouškách na universitě přítomen, aby se přesvědčil, jaké schopnosti mají budoucí úředníci státní. Jednoho dne podrobil se jistý kandidát práv doktorské zkoušce s výtečným výsledkem. Praesident mladému muži blahopřál a pravil pak: „Ukázal jste nám, jak výborně zběhlý jste v právu.“ Znáte-li pak se také tak znamenitě v katechismu? Neboť právník musí býti na prvém místě také znalý zákonů Božských!“ Pak dal praesident mladému „doktoru práv“ několik otázek z katechismu. Avšak mladý muž nebyl s to otázky zodpovídati. Tu mu řekl praesident: „Pane můj, radím vám, abyste šel na několik dnů do kláštera františkánského, a zde se naučil katechismu. Znalost katechismu bude vám k největšímu prospěchu“.

Účel člověka.

1) Účel člověka jest oslava boží a věčné spasení.

5 — **Svatý Hubert co myslivec.** Svátý Hubert, syn vévody aquitánského, zemřel r. 727 jakožto biskup v Mastrochtu a byl ve svém mládí velikým přítelem lovu. Zaměstnával se ponejvětší čas honitbou a zapomínal na Boha. Když jednou o kterémś velikém svátku místo na služby boží pustil se na lov do lesa v Ardenách, spatřil náhle před sebou státi jelena, mezi jehož parohy bylo vidět lesknoucí se kříž. Zároveň uslyšel slova: „Huberte, jak dlouho budeš ještě se honiti za zvěří a svého času tak špatně používat? Ještě dosavád nechceš to poznati, že jen k tomu cíli jsi stvořen, abys Boha poznal a miloval!“ Hluboký dojem učinilo na Huberta toto zázračné zjevení; slíbil ihned že se polepší, odebral se k biskupu Mastrochtskému, sv. Lambertovi, a prosil o poučení i radu, jak by mohl přijíti na cestu k dokonalosti křesťanské. Hubert věnoval se později stavu kněžskému a po smrti sv. Lamberta byl pro svůj ctnostný život zvolen za biskupa v Mastrochtu. — Kéž by každý stále na to zřetel obracel, proč vlastně jest na tomto světě.

6 — **Tři přírodní říše.** Chlapec jistý byl tázan, do které ze tří říší přírody člověk patří, zda do říše nerostů nebo rostlinstva čili živočišstva. Moudrý chlapec ihned odvětil: „Člověk patří do říše nebeské“.

11) Bohužel zapomínají tak mnozí lidé na svůj nejvyšší cíl.

7 — **Co potom?** K svatému Filipu Neri († 1696) přišel kdys studující a prosil ho o almužnu. Světec ho obdaroval a tázal se ho, čemu se chce věnovati. Studující odpověděl; „Chci se stát advokátem.“ Světec tázal se: „A co po tom?“ Student pravil: „Pak si svou výmluvností vydělám hojnosť peněz.“ Světec tázal se dále: „Co po tom?“ — Student pravil: „Pak budu mít pohodlné živobytí ve svém stáří.“ A opětně tázal svatý: „Co po tom?“ Tu se jinoch zarmoutil a pravil stísněným hlasem: „Pak ovšem také musím umřítí.“ A ještě jednou řekl světec: „A co po tom?“ Jinoch umkl a odešel zamýšlen a smutný. Slova: „Co potom?“ zněla mu stále v uších; nemohl z nich svou mysl vybaviti. Stal se z něho později zbožný a ctnostný muž. (Dotyčný muž jmenoval se František Spazzara.)

8 — **Sv. František z Assisi a zedník.** Jednou šel sv. František z Assisi († 1226) kolem jistého zedníka a pozdravil ho přívětivě. Pak se mezi nimi rozpředl následující hovor: Světec tazal se: „Co pak zde robíš, milý mistře?“ Zedník odvětil: „Zedničím celý den.“ Světec: „Proč pak zdiš?“ Zedník: „Abych vydělal peníze.“ Světec: „Nač pak chceš vydělat peníze?“ Zedník: „Abych koupil chleba.“ Světec: „K čemu je ti třeba chleba?“ Zedník: „K čemu? Nu, abych mohl býti živ.“ Konečně tázal se světec ještě: „K čemu pak žiješ?“ Zedník, který otázkami byl již poněkud popuzen, octl se v rozpacích a nevěděl žádné odpovědi. Odpověď dal pak sv. František poukázav na nejvyšší cíl člověka.

9 — **Diogenes a 3 sesterce.** Řecký mudrc Diogenes rozbil na athénském náměstí stan, na němž nalezal se nápis: „Zde se prodává moudrosť.“ Jistý pán, jenž četl tento nápis a srdečně se mu zasmál, zavolał si služebníka, dal mu tři sesterce (as 60 halérů = 50 pfenigů) a pravil: „Zeptej se tohoto chvastouna, mnoho-li moudrosti dává za tři sesterce?“ Služebník šel, dal tři sesterce a vyřídil rozkaz svého pána. Diogenes zastrčil peníze a pravil: „Řekni svému pánu následující zásadu: Při veškerém jednání svém pomýšlej vždy na konec!“ Průpověď ta zalíbila se pánu tak, že ji dal zlatým písmem nad vchodem domu svého napsati, aby upamatoval sebe i každého vcházejícího na cíl poslední. — Nikdo nepřipamatoval lidem častěji a důtklivěji jich nejvyšší cíl, jako Ježíš Kristus. Kěz by každý křesťan stále zrak svůj k tomuto cíli obracel.

10 — **Opatrný král.** Jak sv. Barlaam vypravuje, měli obyvatelé jednoho města v Řecku podivný zvyk, že sobě každého

roku volili nového krále, a sice cizince, jenž jejich mravů a obyčejů neznal. Domnívali se totiž, že budou mít více štěstí, zvolí-li si každého roku nového krále. Skoro všichni králové žili rozmařile a hýřivě celý tento rok; jakmile ale uplynul rok, uchopili je občané, zavezli na pustý ostrov, kde nenalezli ani potravu ani příbytku a museli bidně zahynouti. Konečně jednou zvolili si krále, který byl mnohem opatrnější, než-li jeho předchůdcové. Podplatil lidi a tázal se jich, co se vlastně po uplynutí roku králům jejich stává. Když od nich svůj budoucí osud zvěděl, poslal během roku potraviny, loď i vojáky na ostrov. Rok přešel a stalo se jemu právě tak, jako jeho předchůdcům; byl násilím obyvatelstvem města na onen ostrov odstraněn. Zde ovšem nalezl vše, co sem napřed poslal; ihned vstoupil na loď, vzal s sebou vojsko a jel zpět. Tam přijde, usmrtil ony lidi, kteří na něho ruce vztáhli a panoval nyní zcela neobmezeně ještě mnoho let. — Oněm nešťastným králům, kteří po uplynutí vládařského roku na ostrově hynuli, podobají se oni lidé, kteří za svého života nemyslí na své určení, nýbrž jen na pozemské statky a požitky. Když smrt je odklídí na věčnost, jsou pak věčně nešťastnými. Moudrému králi onoho města podobají se lidé, kteří za svého života starají se o pravdy náboženské a dobré skutky jako napřed před sebou posílají. Přijde-li smrt, nemůže ďábel proti nim ničeho zmocit; přijdou po smrti do radosti věčné.

III) Kdo zapomíná na svůj poslední cíl podobá se spícímu.

11 — **Sklamaný snilek.** Lidé spící mají rozličné sny. Mnohému zdá se, že stal se bohatcem a má mnoho statků; jinému, že stal se mocným pánem, jehožto vůli vše se podrobuje. Jiným zdá se opět něco jiného. Když ale tyto lidé se probudí ze spánku, vidí se sklamáni. — Jako jsou lidé tělesně spící, jsou i tací, kteří sice tělesně bdí, ale duševně spí. Jsou to lidé, kteří zapomínají na Boha a svůj poslední cíl. Takoví lidé mají i při bdícím těle své sny a sice sny velmi záhubné. Jednomu se zdá (t. j. on se toho jen domnívá), že smrti vše končí; jiný jest toho domnění, že není Boha; třetí myslí si o sobě, že je moudrost a dokonalost sama. Ti všichni zcela jistě se probudí jednou ze svého snění a sice v hodinu smrti. Pak ale bude bohužel již pozdě. Bude lépe pro ně, jest-li se již nyní probudí a od někoho z osudného spánku budou vzbuzeny. Proto napomíná sv. apoštol Pavel: „Hodina jest, abychom ze sna již povstali.“ (K Řím. 13, 11.)

IV) Kdo k nejvyššímu svému cíli míří, tomu se nepovede na světě zle.

12 — **Fenelon a 3 dělníci o Štědrém dni.** Slavný vychovatel francouzský biskup Fenelon († 1715), dal si zavolati o Štědrý den tři dělníky, aby v jeho domě potřebných oprav, provedli. Když biskup večer rozdílil svému služebnictvu dárky, dal zavolati též ony tři dělníky do svého pokoje, aby je obdával. Privil jim: „Zde na stole leží tři dukáty a tři vzdělávací knihy. Každý z vás si může vybrati buď zlatý peniz neb jednu poučnou knihu. Dva dělníci ihned sáhli po peněžích a řekli: „Koupíme si za to na zimu dříví.“ Třetí dělník chvílku otálel, pak sáhl po jedné vzdělávací knize a děl: „Mám doma starou matku, která jest slepá; budu ji za zimních večerů čísti něco z knihy.“ Biskup se usmál a privil: „Najděte si titulní list.“ Dělník otevřel knihu a nalezl na titulním listu nalepené tři zlaťáky. Lze si snadno představití rozcílení, v jaké oba druzí dělníci upadli. Když biskup jim jich sklamání četl na obličejí, řekl jim: „Kdo dává přednost zlatu před tím, co prospívá jeho duši, musí býti spokojen s malým, pozemským užítkem. Kdo ale se zasazuje o statky věčné, obdrží k nim: pozemské. Proto privil Kristus: Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a ostatní vše bude vám přidáno.“

Cena náboženství.

1) Náboženství jest největším bohatstvím člověka.

13 — **Chudý chlapec dává almužnu dítkám pohanským.** Obvyčejně o vánocích žádají duchovní správcové z kazatelny o nějakou almužnu pro missionáře a dítky pohanské. Věřící skládají svůj dárek buď hned ve chrámu aneb přinesou ho do fary. Tu mezi jinými přišel o vánocích k faráři také chudý, 7letý hoch a položil mu několik haléřů na stůl řka: „Pane faráři, zde přináším také já několik haléřů pro pohanské dítky.“ Farář znal chlapce; on věděl, že je jedné chudé pradleny a že mají doma bidu. Tázal se tedy chlapce, odkudž že dostal penize. Chlapec odvětil: „Já jsem sbíral kosti a prodal je a tyto penize za ně dostal.“ Tu privil farář: „Vždyť vy jste sami chudi: měli byste si ty haléře nechat a něco potřebného za ně si koupit.“ Avšak chlapec odpověděl: „Pane faráři, ačkoliv nemáme praničeho, tož předce — jak matka říkala, — nejsme tak chudi jako dítky pohanské, poněvadž známe Spasitele. Ale dítky pohanské jsou úplně chudé a nešťastné, poněvadž neznají milého Spasitele.“ — Náboženství činí, jak z toho vysvitá — chudé bohatými a šťastnými.

II) Kdo má náboženství, jest na tom lépe, než ten, kdo žádného nemá.

14 — **Bez náboženství otec u smrtelné postele svého dítěte.** Hodné dítě, miláček svého otce, roznemohlo se těžce a lékař vzdal se veškeré naděje již. Otec, který druhdy častěji dítěti říkával, že po smrti je všemu konec, přišel ke smrtelnému lůžku dítěte. Tu pravilo dítě k otci: „Otče, mám věřití tomu, co jsi ty mi říkával. anebo mám věřití tomu, co říkávala matka?“ Otcí vstoupili při slovech těch slzy v oči. On řekl: „Milé dítě, věř jen tomu, co říkávala ti matka. Co já jsem ti říkával, není tak jisto, jako to, co ti říkala matka.“ — Kdo má náboženství a tedy věří, co učí církev katolická, jde mnohem jistěji, než ten, kdo náboženství nemá a tedy ničemuž nevěří.

15 — **Hraběnka na lůžku smrtelném táže se Voltaira o radu** Hraběnka ze Chatelet, kterou svedl bezbožný filosof Voltaire k nevěře, obyčejně nazývala náboženství pouze pověrou. Když ležela na smrtelné posteli, tázala se Voltaira, zda by přece nebylo lépe, dáti se svatými svátostmi zaopatřiti. Voltaire dal odpověď: „Volte to jistější.“ Tu ihned poslala pro kněze, ale když ten přišel, byla již mrtva.

16 — **Atheista a křesťan.** Nevěřecký člověk pravil jednou věřícímu katolíkovu: „O, ubohý křesťane! Jak jsi ošizen. je-li nebe pouze bájkou!“ Katolický křesťan dal mu za odpověď: „O, ubohý atheisto! Jak jsi ošizen, není-li peklo žádnou bájí!“

17 — **Opat a volnomyšlenkář.** Opat kláštera svato-Havelského, kníže Sfrondati, setkal se na cestě do Říma v Lombardsku s jedním neznabohem, s nímž již více listů vyměnil. Svobodomyslník počal v rozmluvách opět vykládati své pochybnosti o jsoucnosti Boží. Opata konečně přešla trpělivost a odvětil: „Nuže buď jest Bůh, anebo není žádného. Není-li Boha, tedy nevydáváte se v žádné nebezpečí věrou v Boha. Pak-li ale jest Bůh, to se vám as dobře nepovede, až musíte jednou se svým neznabožstvím objeviti se před ním.“ Řekl to a obrátil se k neznabohu zády. Tato vážná slova otfásla svobodomyslníkem: od doby té vzdal se úplně boje svého proti víře v Boha.

III) Náboženství osvětčuje náš rozum; neboť podává nám důkladné poučení o všech důležitých otázkách životních.

18 — **Rozličná svítiva.** Rozličná jsou svítiva: svíčky, petrolej, plyn, elektrika. Avšak nade všechny vyniká pramen světla slunce. Neboť toto nejen svítí, ale dává i teplo a probouzí

život; slunce působí, že květiny i stromy pučí, zelenají se, květou a nesou ovoce a nám tak udílejí potravu. Jako slunce daleko předčí ostatní svítivá tělesa, tak náboženství všechny ostatní předměty jako čtení, psaní, počítání atd. Tyto prostředkují člověku užitečné vědomosti pro život pozemský, náboženství ale podává nám takové vědomosti, které vedou do života věčného. — Proto nemají pravdu ti, kteří pravi, že náboženství jest věc osobní nebo vedlejší. U člověka jest náboženství věcí hlavní.

19 — **Jako vrabec ve světlé jídelně.** Když svatý biskup Paulin přišel ke dvoru pohanského krále Edvína v Northumberlandu, položil král biskupovi otázku, zda-li křesťanství může podati vysvětlení o původu a konci člověka. Jeden totiž z jeho radů prý vyslovil názor, že člověk jest jako vrabec, jenž z temné noci vlétne do jasně osvětleného sálu, zde několik okamžiků prodlí a pak opět druhou stranou komnaty vyletí do noci tmavé, tak že nikdo neví, odkud přišel a kam jde. Tu vyložil biskup, že jest to právě úloha křesťanství, dáti o původu a určení člověka podrobnou zprávu; pak počal vysvětlovati apoštolské vyznání víry. Ukázal, že počátek vyznání víry učí, že člověk jest tvor Boží; a konec vyznání víry opět poučuje, že člověk jednou z mrtvých vstane a bude věčně žíti. Posluchačům líbila se jeho poučení a mnozí z nich dali se pokřtiti. — Náboženství jest Božské světlo pro rozum náš; neboť podává nám vysvětlení všech důležitých otázek života.

IV) Náboženství dodává člověku odvahu i sílu, zvláště v neštěstí a při smrti.

20 — **Misionář poukazuje na globus.** Císař japonský dal si jednou zavolati kněze Neckra, který stál v čele tamější misie a pravi: „Řekni mi upřímně, zda-li také všemu věříte, co kážete? Já se tázal též našich kněží, bonzů, a položil jsem jim tutěž otázku. Tito mi otevřeně se přiznali, že to, čemu učí, pravda není. Řekni mi v důvěrnosti pravdu; nikdo se o tvé odpovědi nedozví.“ Bliže císaře nalezala se veliká, pěkná zeměkoule. Na tuto ukázal misionář a pravi: „Vznesený císaři! Pozoruj tuto na zeměkouli nesmírnou dálku cesty, kterou jsem na oceáně přeplouti musel, abych se k vám dostal. Já předce nemám žádné naděje u vás nabyti pozemského zisku, nýbrž jen strádání a utrpení. Nic jiného, než jen mé náboženství a přesvědčení o jeho pravdě dodávalo mi odvahu, bych vše ve vlasti opustil a k vám přišel zvěstovat evangelium!“ Pozorujmež také obětavosť milosrdných bratrů a sester v nemocnicích, jejichžto život celý jest vlastně stálým utrpením. Náboženství, jež jim činí naději na věčnou odměnu, dodává jim hrdinné statečnosti, aby posluhovali nemocným i za samého strádání a útrap až do smrti.

21 — **Nešťastná žena sociálního demokrata.** Francouzský časopis „Kříž Calais-ský,“ přinesl 1897 tuto zprávu: Jistý sociální demokrat chlubil se před svými soudruhy v hostinci, že se mu po tříleté námaze konečně podařilo svou, dříve tak zbožnou ženu, svést k úplné nevěře. Rozumí se, že proto u svých soudruhů sklídl velikou pochvalu. Když šel večer domů, spatřil před svým obydlím státi mnoho lidí. Tázání, co se stalo, odvětili, že v domě se přihodilo neštěstí. Muž vešel do svého bytu a spatřil svoji manželku a tři své děti ležeti mrtvy na zemi. Vedle ženy ležel lístek, na němž stálo: „Pokud jsem měla náboženství, snášela jsem všechna utrpení života klidně pro Boží odměnu. Od té doby, co katanský muž mne o viru mou připravil, jsem úplně nešťastná. Mé děti nemají se jimi státi. Proto jsem všechny otráвила.“ Z toho lze poznati, co zmůže člověk s náboženstvím a bez něho. Bez náboženství podobá se trosečníku.

22 — **Chvalozpěv 16. klášternic při vstupování na popraviště.** Za času francouzské revoluce bylo odpraveno na sta kněží i řeholníků a klášternic guillotinou (stínadlem). Mezi nimi bylo i 16 řeholnic, totiž Terezie od sv. Augustina a její spoluřeholnice z kláštera bosých Karmelitánek v Compiègne. Pro to, že u nich našli modlitby k srdci Ježíšovu, byla na ně podána směšná žaloba, že jsou vášniví stoupenci katolického náboženství. Nechali je moriti při vodě a chlebě po celé týdny v žaláři a konečně byly převezeny do Paříže a zde 17. července 1794, tedy deset dní před koncem hrůzovlády, odsouzeny na smrt a ihned sfaty. Když byl jim zvěstován rozsudek smrti, zapěly chvalozpěvy: Te Deum, Magnificat a jiné hymny a žalmy. Když vstupovaly nahoru na popraviště zapělo 16 klášterních pannen plny plesání žalm: „Chvalte Hospodina všichni národové.“ Chvalozpěv teprve umkl, když poslední řeholnice klesla pod sekerou. Po smrti tyto řeholnice byly vzývány a v následku staly se zázraky, proto papež Pius X. prohlásil těchto 16. francouzských hrdinek za blahoslavené. (17. května 1906.) Tu lze zřetelně poznati, jakou neohroženost dodává člověku náboženství.

23 — **Konec Mirabeau-ův.** V následujícím příběhu poznáme, jak bezútešná jest smrt člověka, který nemá žádného náboženství. Mirabeau, jenž na počátku francouzské revoluce hrál vynikající roli († 1791), oddal se všem prostopášnostem a tím zničil své zdraví. Když u něho dostavili se poslové smrti, hledal ve smyslných požitcích útěchy. Dal v den svého úmrtí všechna okna svého pokoje otevřít, dal se umýt vodou v odličce, květinovými věnci svou hlavu ozdobiti a přivést hudbu, aby tím lehčeji upadl ve spánek, z něhož dle

svého minění by se již neprobudil. Avšak jmenované prostředky utěšivé nebyly s to zmírniti jeho bolesti a zahnati strach před smrtí. Jeho bolesti a úzkost smrtelná spíše minutu od minuty rostly, tak že konečně prosil lékaře, aby mu něco dal, čím by smřf uspíšil. Avšak lékař zpečoval se této prosbě vyhověti. Tu upadl Mirabeau v mocné rozčilení, jež zračilo se v jeho tváři a v šhubání tělem. Bolestí vykřiknuv, skonal. — Tof jistě bídná smřf. Tak vede se na lůžku smrtelném člověku neznabohu; ne-nalezá žádného klidu, žádné útěchy.

V) Náboženství činí člověka svědomitým a zdržuje ho od zločinů.

24 — **Dva sluhové bez dohledu.** Pohanský a křesfanský služebník pracovali spolu ve službě jednoho téhož pána. Když se pán od nich vzdálil, řekl pohanský služebník: „Teď je pán pryč; nyní přestaneme pracovati.“ Křesfanský služebník řekl: „Můj Pán ale není pryč; On hledí na mne s nebes dolů.“ Zatím co pohan lenošil, zbožný křesfan pracoval dále. — Z toho vidíme, že náboženství činí svědomitým. Právein poznamenal kterýs spisovatel: „Nejdokonalejší policie nemůže nahraditi působivost nejjednoduššího školního katechismu.“

25 — **Beznáboženské školy ve Francii a počet zločinců.** Ještě před několika lety byly ve Francii dvoje školy. Jednak takové, které vydržoval stát, a v nichž se ani nejmenšího o Bohu neučilo, jednak takové, jež byly založeny od biskupů a v nichž se vyučovalo náboženství. Dle statistických výkazů bylo r. 1892 mezi 100 zločinců 89 osob, které svou výchovu nabyly ve školách beznáboženských a naproti tomu pouze 11, které byly vychovány ve školách náboženských. V jiných letech byl poměr právě takový. — Také z toho vidno, že náboženství zdržuje od zločinů.

26 — **Voltaire co hostitel.** Neznaboh Voltaire, jeden z největších protivníků náboženství, měl kdys u tabule své druhy. (D' Alembert-a a Diderot-a). Kdyžtě oni měli rouhavé řeči, pravil jim Voltaire: „Prosím vás, nemluvte takové věci před mým i sluh y, ale počkejte, až odejdou ze světnice ven, Nebof jest-li že naše zásady vyslechnou a dle nich budou jednat, v nejbližší noc mne zavraždí.“ Mimo to napsal kdys tato slova: „Kdybych byl panovníkem, neztrpěl bych u sebe žádných sluhů, kteří by nevěřili v Boha; nebof tací lidé by mne jistě otrávil, kdyby jim z toho prospěch kynul.“ — Jako Voltaire, tak počínají si i mnohé zámožné a vlivuplné osoby; ačkoliv nemají uvnitř žádného náboženství, předce zevně drží na náboženství a sice proto, že bojí se o svůj život a jmění; ony vědí, že náboženství má

vliv na svědomí a zdržuje lidi od zločinů. Proto se stává, že často i Židé a jinověrci posílají svou katolickou čeleď na křesťanské služby Boží a ku sv. zpovědi.

VI) Nevěřci nejsou spolehlivi.

27 — **Hostinský a účet.** Francouzský senator (Renaud. který pocházel z Pyrenej) zavítal do Paříže a najal si ve velikém hotelu několik pokojů na delší čas. Činži za měsíc — obnášela 150 franků — musel zaplatiti ihned napřed. Majitel hotelu tázal se ho při přijímání peněz, zda-li si přeje stvrzenku. Senator řekl: „Mezi lidmi, kteří v Boha věří, není něčeho takového zapotřebí.“ Tu poznamenal majitel hotelu posměšně: „Věříte vy skutečně v Boha?“ Senator odpověděl: „To se rozumí! A vy předce také?“ Tu odpověděl majitel hotelu: „Nikoliv, já v Boha nevěřím.“ Ihned řekl senator: „Nu, pak vás ovšem na všechn způsob musím žádat o potvrzenku.“ A měl zcela dobře; neboť lidé nevěrečtí bývají nesevědomití.

28 — **Nevěrecký holič.** Jistý bradýř hleděl dostati za zákazníky volnomyšlenkáře a upozorňoval mnohdy při svých rozprávkách se zákazníky, že i sám jest svobodomyšlník, a že nevěří ani v Boha, ani na onen svět. Avšak jednou přišel si na toho nepravého. Když totiž opět prozrazoval své nevěrectví jistému pánu, pravil tento: „Člověku, který ani v Boha ani věčnou odplatu nevěří, nesevěřím ani svou ruku, tím méně své hrdlo.“ Ihned se pán ten vzdálil a přestal býti od tohoto času jeho zákazníkem.

29 — **Neznabožský bankéř.** Bohatý bankéř udělal úpadek. Tři lidé, kteří měli u něho vysoké obnosy peněžní uloženy, sešli se brzy na to a stěžovali si vzájemně na svůj neblahý osud. První nařikal a pravil: „Mne připravil ten člověk o 80.000 korun.“ Druhý řekl: „Já ztratil u něho 100.000 korun.“ Třetí však prohlásil: „Já u něho ztratil pouze 10 korun.“ Oba druhi nad tím užasli a pravili: „Jak jest to možná, vždyť jste mívál u něho uloženy vždy vysoké obnosy?“ — Muž ten odpověděl: „Já jsem si včas peníze u něho vyzvedl.“ I chtěli oba vědět, co jej k tomu pohnulo. Tu řekl on k napáleným: „Četl jsem v časopisu jednu jeho řeči, které proslovil. Nalezl jsem, že posmíval se víře v Boha a náboženským zřízením. I myslel jsem si ihned: U takového člověka nejsou peníze jisty; neboť člověk bez náboženství jest každé špatnosti schopen. Pak jsem tam šel a peníze jsem si odnesl.“

30 — **Uražená nevěsta.** Bohatá slečna zasnoubila se s úředníkem. Den před svatbou pozvali snoubenci více přátel a příbuzných a příjemně se bavili. Najednou počal ženich se

vysmívati náboženství a náboženským obyčejům. Nevěsta byla nad tím celá zaražena a prosila ho laskavým způsobem, aby těch řečí zanechal. Avšak ženich dal jí znati, že jakožto osvěcený muž jest nad takové věci povznesen, Nad tím ulekla se dívka, zpatovala se ale ihned a pravila: „Muž, který nemá úcty před náboženstvím a před Bohem, nebude si také své choti vážiti. Proto nechci se státi vaší manželkou.“ Všechno domlouvání i se strany rodičů ničeho nezmohlo. Dívka zůstala při svém rozhodnutí; tím si získala úcty u veškerého obyvatelstva a neměla později čeho litovati.

VII) Jen zlí lidé stávají se nepřáteli náboženství a církve.

31 — **Svobodomyslník a nábožný sedlák.** Jistý svobodomyslník, který byl na letním bytě, pravil jednou nábožnému sedlákovi z chrámu přicházejícímu: „Já to nechápu, že můžete v naší době, kdy každý chytrý člověk odkládá náboženství, tak mnoho na náboženství držet.“ — Starý ten člověk se usmál a odvětil svobodářovi: „Já nevím, pane můj, jak to myslíte. Avšak musím vám přece tolik říci: Já vždy pozoroval, že oni lidé, kteří špatný život vedou a mnohdy i šibenice by zasloužili, stávají se nepřáteli náboženství a vysmívají se mu. Takto cítím se tím více býti pohnuta, vážiti si náboženství, abych nebyl počítán k oné čisté společnosti.“ Svobodář, který dřív domníval se, že má před sebou hloupého člověka, ani slova neodpověděl, šel dále. — Sedlák měl pravdu. Neboť jakmile někdo počne vésti špatný život, nemůže příkázání Boží a proto i náboženství ani vystát, poněvadž mu vyčítají jeho špatný život. Jest to proto špatné znamení, když někdo stal se tupitelem a nepřitelem náboženství.

VIII) Převážný počet velikých přírodovědců byli smýšlení náboženského.

32 — **Náboženství přírodopytců.** Badatel přírody, doktor Dennert, vzal si práci v časopisu „Náboženství přírodopytců“, 300 nejznamenitějších badatelů přírody od starověku až na naše časy co do jich zbožnosti prozkoumati a přišel k následujícímu výsledku: Náboženské stanovisko 38 mužů nemohlo býti zjištěno: 242 byli ctitelé Boha; jen 20 bylo jich v náboženském ohledu lhostejných nebo nevěřících. (V nejnovějším čase bylo pouze 5 křesťanství nepřátelských a materialisticky smýšlejících přírodopytců.) — Tudíž jen as dvě procenta všech znamenitějších přírodopytců jsou nepřátelé křesťanství a víry v Boha, 6 procent jest jich lhostejných v náboženském ohledu

a veliká většina, totiž 92 procent přiznávali se k víře v Boha. Mezi nimi 40 procent jich jest smýšlení přísně náboženského. — Z toho jde také: Ti kdož tvrdí, jakoby náboženství a věda byly k sobě v odporu, jsou na omylu. Kdyby tomu tak bylo, museli by se byli onino přírodozpytci v následku svých studií státi úplnými bezbožci. Avšak pravý opak jest pravda. Čím více studovali, tím stávali se bohabojnějšími a nábožnějšími.

Poznání Boha.

l) Kdo nezná Boha, jest jako slepec.

33 — **Vidoucí Ho nevidí.** V jistém městě uspořádal kterýs obchodník s obrazy výprodej. Bylo zde vystaveno a lacino k dostání sta obrazů, vvnikající osobnosti, krásné krajiny, války a t. p. V málo hodinách byl celý sklad obrazů vyprodán až na jediný obraz, který představoval Spasitele na kříži. Podivným způsobem nenašel tento obraz žádných kupců. Tu šel kolem výkladní skříně konečně slepý muž, veden hochem. Chlapec spatřil obraz ukřížovaného Spasitele opuštěný viset a pravil slepci: „Tady visí obraz milého Spasitele sám jediný; všechny ostatní obrazy lidé rozkoupili, jen tento jediný ne.“ Slepce se ihned poptal na cenu obrazu. Poněvadž cena byla velmi mírná, koupil obraz a řekl: „Když si každý svého boha kupuje, i já svého Boha si koupím.“ Posměšně řekl mu obchodník: „Ale starče! Vždyť ani nemůžete svého Boha viděti.“ Slepce odvětil: „O ano, já vidím svého Boha, ale vidoucí Ho nevidí.“ — Slepce měl pravdu. Neboť kdo nezná Boha, jest jako slepý. Písmo svaté dí o takovém; že „sedí ve tmě a stínu smrti.“ Is. 9, 2.) Může tedy někdo býti tělesně slepý a předce duchovně vidoucí a naopak.

ll) Bez poznání Boha není rozšafného života.

34 — **Císař Josef II. a vrchní.** Císař Josef II. († 1790.) vydával se častěji nepoznán mezi lid, aby důkladně seznal všechny poměry a zvláště potřeby lidu. Když jednou v Čechách nastal hlad a obilí bylo velmi drahé, poslal císař mnoho obilí do Čech, aby tam bylo rozděleno mezi chudé. Hned na to sám tam odcestoval, aby se přesvědčil, zda úředníci také jeho rozkazy plní. Tu přišel mezi jiným také nepoznán do malého města blíže Prahy (1784). Před úřadovnou stálo více naloženým obilím obtěžených vozů. Císař, který se dal s lidmi u vozu stojícími do řeči, zvěděl, že lidé toho místa již drahý čas marně čekají na rozdělení obilí, a že také tyto vozy již několik hodin marně stojí

před úřadovnou; vrchní že není k spatření. Císař vstoupil ve svých jednoduchých šatech do bytu vrchního a pohnal ho k zodpovídání, proč že nechá lidi tak dlouho čekat. Úředník pravil: „Vy mi nemáte co dávat žádné poučení; však já vím sám, co mám dělati.“ Tu rozevřel císař svůj oděv a řekl: „Před vámi stojí váš císař. Jste císařem svého úřadu zbaven a nemáte s rozdělením obilí více již ničehož dělati.“ Na to jmenoval císař jiného vrchním. Potrestaný úředník byl strachem celý bledý. — Byl by ten úředník s císařem tak hrubě zacházel, kdyby ho byl znal? Jistě ne. Kdyby lidé Boha znali, neuráželi by ho těžkými hříchy.

III) Bez poznání Boha není pravé spokojenosti.

35 — **Ryba mimo vodu.** Zbožný jeden rybář chytil jednoho dne veliké množství ryb. Tu si umyslí, že nejkrásnější rybu, kterou měl, daruje faráři. Ryba byla ještě živa, když ji položil k nohoun farářovým. Najednou tloukla ryba ocasem, vyskočila, házela sebou a svíjela se ustavičně. Této příležitosti použil farář, aby dal kolem stojícím následující poučení: „Vizte to ubohé zvíře, jak se kroutí a svíjí; chce zpět do svého živlu, do vody. Jen ve vodě těší se ze života. Podobně má se to s námi lidmi. Jsme stvořeni pro Boha. Jakmile vzdálíme se od Boha, jsme nespokojeni a nešťastni.“ — Právem praví sv. Augustin: „Nepokojné jest srdce naše, pokud v Tobě nespočine, o Bože!“

36 — **Kterak blázni ukájejí svůj hlad.** Jistý kazatel vypravoval (podobně jako sv. Bernard) následující: Viděl jsem rozličné lidi, kteří mi připadali jako blázni. Jeden cpal si písek do úst svých a žvýkal ho; jiný chňapal po vzduchu; třetí přisedl k dýmu, aby ho polykal; čtvrtý olizoval hltavě své ruce a ramena. Jiní prováděli opět jiný nesmysl. Všichni tito lidé, jež trápil nevýslovný hlad, špatně vypadali a měli údy úplně vychřadlé. Nůže, kteří lidé jsou zde míněni? Jsou to onino lidé, kteří snaží se své duši zaopatřití spokojeností takovými věcmi, které hlad duše zahnati nemohou. Jeden míní naléztí totiž spokojenost ustavičným čtením časopisů, románů a t. p.; jiný častým pobýváním v hostinci; třetí horlivou návštěvou zábav, tanců a divadel a pod.; čtvrtý v ustavičném cestování na dráze neb automobilem; pátý lovem atd. To vše ale nemůže člověku přinéstí pravou spokojenost. Podobně, jako pouze chléb jest s to ukojití hlad tělesný, tak pouze evangelium Kristovo může ukojití hlad duší našich. Proto praví Kristus: „Kdo přichází ke mně, nebude lačněti.“ (Jan 6, 35.)

Zjevení.

1) Bůh často mluvil k lidem.

37 — **Opona v okně.** Bydlí-li někdo v přízemí na ulici, upevňuje na okna na ulici patřící průhledné záclony, aby kolem jdoucí nemohli patřiti do jeho bytu. Kdo jest ve světnici, vidí ovšem záclonou lidi venku kolem jdoucí; tito však ho nevidí. Avšak může se ten, kdo ve světnici stojí za záclonou, hlasem svým projevit; v tomto případě mohou kolem jdoucí usoudit, kdo as stojí za záclonou. — Podobně má se to vzhledem k Bohu a lidem. Mezi námi a Bohem jest taková záclona. Bůh nás vidí dobře, my však Jeho nikoliv. Avšak může Bůh se nám rozličným způsobem oznámiti. To se také během tisíciletí stávalo; Bůh na př. mluvil s Noemem, Abrahamem, Mojžíšem, jsa v horícím keři, k Israelským na hoře Sinai, konečně skrze Syna Svého ježíše Krista. Proto praví sv. Pavel: „Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil někdy Bůh otcům skrze proroky, a nejposléze v těchto dnech mluvil nám skrze Syna.“ (K Žid. 1, 1. 2.)

11) Zjevení dějí se i podnes ještě, aby dosvědčila pravdu našeho náboženství.

38 — **Zjevení v Lourdech.** V jižní Francii, na svahu Pyrenejském leží městečko, jmenem Lourdes (= Lurdy). Zde zjevila se roku 1858, tedy 4 roky po vyhlášení článku víry o „neposkvrněném početí“, matka Boží as 18krát po sobě. — Čtrnáctiletá dívka, jménem Bernadette Soubirous (= Subiru), jež byla od svých chudých rodičů zbožně vychována a při pasení oveček ráda se modlivala růženec, šla 11. února 1858 v poledne ještě s jinými děvčaty ku břehu blízké horské řeky Gave-y, aby nasbírala dříví. Za zvonění „Anděl Páně“ uviděla v jednom výklenku protilehlé skály nějakou paní, obkličenu světlem. Paní ta byla bíle oděna, měla kolem beder blankytný pás, na hlavě bílý, hluboko splývající závoj a na levém rameni sněhobílý růženec se zlatým křížkem. Paní ta byla nevýslovně krásná a usmívala se milostně a vldně. Děvče kleslo na kolena a chtělo se modlití růženec: avšak pro strach nemohlo udělati znamení kříže. Tu udělala Paní ta sama znamení sv. kříže. Nyní ztratila se úzkost dítky. Udělalo znamení sv. kříže a modlilo se růženec až do konce. Když dokončilo ho, zmizelo zjevení a sice podobným způsobem, jako když světlo hasne. Bernadetta vypravovala co se stalo svým průvodkyním a doma matce. — **Budoucí neděli** šla dívka se svými přítelkyněmi opět na totéž místo, vzala si ale s sebou tenkrát svícenou vodu. Sotva že dívka začala modlitbu růžencovou, již se jí znova Paní ta

ukázala. Tu kropila svěcenou vodou oproti zjevu. Avšak Paní ta se nevyhnula, nýbrž usmála, poklonila se a postoupila ještě trochu ku předu. Ostatní děti neznamenalý ničehož o zjevení, nýbrž viděly pouze, že obličej Bernadetty zazářil radostí. — Když dítě po třetí šlo ku jeskyni, šly s ním dvě ženy. Tehdy žádala stkvící se Paní, aby dítě po čtrnácti dnů denně k jeskyni chodilo, a aby hodně lidí s ním přišlo. — Při nejbližším zjevení bylo již několik set lidí přítomno, později i často přes deset tisíc. Dítě kráčelo množstvím bez hrdosti a bez rozpaků. Lidé nikdy ničehož ze zjevení nespatriili, pouze vytržení děvčete za zjevu každému bylo nápadné. Jednou držel ji lékař hořící svíci as čtvrt hodiny pod rukou; avšak dítě se nehnulo a nemělo také žádných bolestí. Když ale zjevení zmizelo, lékař totéž učinil; tu dítě vykřiklo hlasitě. Dvakráte v té době Paní se nezjevila a dívka odešla smutna a s pláčem domů. — Farář místní se do té věci pranic nemichal. Vzdor tomu rozhlašovali nepřátelé náboženství, že se zde jedná o podvod kněžský. Děvče bylo zvoláno též na policii a zde vyslýcháno; avšak nenašli příčiny, aby mohli Bernadettu zatknouti. — Při jiném pozdějším zjevení pravila zářící Paní dívce: „Jdi, a rci kněžím, aby zde vystavěli chrám, a aby lidé chodili sem v procesích!“ Dívka sdělila ihned toto přání místnímu faráři. Tento však pravil: „Řekni Paní té, aby nejprve podala důkaz své moci a sice nechť se růžový keř u její nohou nyní v zimě zazelená a rozkvetne!“ Dítě předneslo při nejbližším Paní tuto prosbu. Paní nesvolila, nýbrž zvolala: „Pokání, pokání, pokání!“ Později pravila děvčeti: „Pij z tohoto pramene a umyj se vodou touto! Dítě sáhlo na zem, kam Paní ukázala, jako by chtělo hledati pramen. Tu vyprýštila ihned voda a tekla vždy silněji a dávala od tehdejška za minutu 85 litrů (denně 122.000.) Voda ta, která se praničím neliší od vody obyčejné, jest léčivá; neboť užíváním vody této dějou se až dosavád nesčíslná, zázračná uzdravení. Dne 25. března, o svátku „Zvěstování Panny Marie“, prosila dívka Paní, aby ji konečně jméno své pověděla. Po opětovaných prosbách pravila Paní, majíc ruce sepnuty: „Já jsem neposkvřené početí.“ Z bázně, aby slova ta nezapoměla, spěchala dívka k faráři a sdělila mu je. Po nějakém čase byla jeskyně policii uzavřena a o svoji drahocenu ozdobu oloupena. Avšak císař Napoleon III. zrušil toto ustanovení a dovolil každému přístup do jeskyně. Roku 1862 také Jindřich Laserre, osleplý pařížský advokát, který dal si na radu svého protestantského přítele přinésti lourskou vodu, umyv se touto vodou uzdravil se okamžitě. Muž tento pak z vděčnosti k Bohu cestoval po Francii, navštívil všecky osoby, které v Lúrdech se uzdravily a vypravoval

zázraky, které se udály, v knize: „Naše milá Pani z Lúrd.“ Přemnohé zázraky, jež v Lúrddech se udály, přiměly také dieocesi- ního biskupa, aby se s věcí touto zabýval. Dal nejprve prozkoumati celou záležitost a zázraky, které se udály, komisi a počkal čtyry leta, než učinil rozhodnutí. Teprve r. 1862 v slavnostním pastýřském listu oznámil věřícím své diecese, že udály se v Lúrddech neobyčejné skutky, jež ne jinak, než jen působením božským státi se mohly. I žádal též o příspěvky ku stavbě chrámu. Sebralo se dva miliony franků, tak že mohl býti vystavěn nádherný poutní chrám. Roku 1866 vstoupila Bernadetta do kláštera školských sester (v Neversu) a potvrdila ještě jednou před smrtí (1879) pod přísahou, že její sdělení o zázračném zjevení spočívají na pravdě. Každoročně bývá poutní místo Lúrdské navštíveno miliony poutníků a jest trnem v oku nepřátelům náboženství. Pro katolickou církev ale mají tyto události v Lúrddech velikou cenu, poněvadž přispívají k povznesení víry a jsou důkazem pravdy katolického náboženství. — Jiné příklady o Lúrddech viz u úcty Matky Boží (Maria, uzdravení nemocných), u nejsv. svátosti Oltářní, (Zázraky v Lúrddech při průvodech s Nejsvětějším) konečně v místech poutních. Na 70 zázračných uzdravení vylučuje Dr. Boissarie, ředitel lékařské kliniky v Lúrddech, ve své knize: „Veliká uzdravení v Lúrddech“ kniha ta přeložena do němčiny Baustertem. Nákladem A van Ackena, v Lingách n. Enží. (6 K 48 h.) Českou knihu o Lúrddech vydal dp. Leopold Kolisek, farář v Tišn. Předklášteří na Moravě.

III. Zjevení mají i dnes ještě mnozí lidé, kteří snaží se velice po dokonalosti.

39 — **Král Agesilaus a jeho dítě.** Ku spartánskému králi Agesilaovi přišel kdys na návštěvu vysoký pán. Nalezl krále právě v tom okamžení, když jezdil se svým synáčkem na holi. Návštěvníkovi zdálo se počínání královo dětinským i vyslovil nad ním svůj podiv. Tu tázal se ho král: „Máte vy sám doma také dítky?“ Pán odpověděl záporně. Tu řekl král: „Pak se nedivte tak velice tomu, co jste spatřil. Člověk musí býti sám otcem, aby takovým něžností porozuměti mohl.“ — Jenom ti lidé, kteří neznají otcovské lásky Boha, smějí se, slyší-li o přátelských stycích Boha se svatými; mají něco takového za nemožné a Boha nedůstojno. Pochopil-li ale někdo správně lásku otcovskou Boha, porozumí něžností Boží k Jeho dítkám, tedy rozličným zjevením zvláštním. Takové měli na př. sv. Terezie, sv. Brigitta, sv. Gertruda, též sv. František z Assisi a j. Tu měla zjevení účel, osoby tyto přivésti k dokonalosti ještě vyšší. Nejvelkolepější zjevení až po naši dobu měla blahoslavená Kateřina Emmerichová. (Viz o tom „Dary Ducha sv.“)

Písmo sv. a podání.

I) Písmo svaté obsahuje slovo Boží.

40 — **Advokát co pisatel.** Obchodník jeden musí jistému obchodnímu domu napsati důležitý list, na němž mnoho záleží. Jde proto k advokátovi a požádá ho, aby dotyčné psaní mu napsal. Především vyličí mu vše, o co se jedná. Když advokát nabyl důkladnou povědomost všech poměrů a okolností, napíše list a odešle ho. Ačkoliv napsal list advokát a nikoliv obchodník, obsahuje psaní vlastně předce jen slova a vůli obchodníkovu. — Podobně jako s tímto listem má se to i s Písmem svatým. Milý Bůh (Duch sv.) především pisatele v nitru povzbudil ku psaní a pak při spisování osvětil jich rozum zvláštním způsobem. Pisatelé svatých knih nenapsali tedy svá slova, nýbrž slovo Boží. Toto zvláštní působení Ducha sv. na pisatele Písma sv. jmenujeme inspirace (vnukání.).

II) Písmo sv. jest list Boží k lidem.

41 — **Sv. Antonín a list císařův.** Svatý Antonín poustevník († 356), který žil na poušti thebaiské (v Aegyptě), obdržel jednoho dne psaní od císaře Konstantína Velikého. Žáci jeho byli nad tím celí udivení, že vyznamenal ho císař vlastnoručním dopisem. Tu řekl světec: „Měli byste spíše užasnouti nad tím, že milý náš Hospodin, král všech králů, nám ubohým lidem poslal psaní, totiž Písmo sv.“

III) Bez ústního podání bychom vůbec nevěděli, které knihy patří k Písmu sv.

42 — **Protestant přinesl bibli.** Jistý katolík a jistý protestant měli spolu učenou hádku o ústním podání. Protestant tvrdil, že vše, co Bůh zjevil, nachází se v Písmě sv.; ústní podání, že jest zbytečné a bezcenné. Na to katolík pravil: Podejte mi svou bibli a já vám ihned ukážu, že podání jest třeba. Protestant přinesl pak svou bibli. Katolík v ni listoval a řekl: „Milý pane, já jsem si přál Písma svatého a ne této báchorkové knihy.“ Protestant rozčileně odpověděl: Ale vždy předce je to Písmo sv.!“ Na to děl katolík: „Odkud pak to víte, že to jest opravdu Písmo sv.?“ Protestant odpověděl: „Že to jest Písmo sv. to vím od svého otce a svých předků, kteří ji po všecka století ctíli co knihu Božskou.“ Tu zvolal katolík: „Ach! Nyní přicházíte s podáním, ač jste prve je nechtěl uznati!“ Právem praví již sv. Augustín: „Já bych nepřijal Písem svatých, kdyby mne k tomu nepřiměla vážnosť církve.“

Zázraky.

I) Bůh pověřuje svých vyslanců zázraky.

43 — **Zklamaný filosof.** Člen francouzského direktoria (vlády), jménem Lepaux, po mnohém si hlavy lámání vymyslel si nové náboženství, filantropii (= lidumilnost), nemohl ale nikoho pro ně získati. I přišel k státníku Talleyrandovi a styskal si na svůj nezdar. Tento odvětil trefně: „Mne nepřekvapuje, že nelze vám ničeho poříditi. Chcete-li dosáhnouti úspěchu, pak jděte a dělejte zázraky: uzdravujte nemocné, vzkřísíte mrtvé, nechte se ukřížovat a pohřbit, a vstaňte třetího dne z mrtvých. Ujišťuju vás, že pak celý svět za vámi poběhne.“ Celý zaražený odešel filosof. — Boží vyslanci pověřovali slova svá zázraky.

44 — **Dej nám také důkazy.** Ve východní Indii, kde sv. František Xaverský († 1552) jako misionář velmi úspěšně pracoval, jsou ještě tu a tam malé křesťansko-katolické obce, které své obrácení odvozují od tohoto velikého „apoštola Indů.“ Do takovéto křesťansko-katolické pohorské vesnice přišel protestantský misionář; svolal obec dohromady a kázal své evangelium. Lidé se ho potom tázali, je-li k nim poslán papežem římským, jako sv. František. Otázku tu zodpověděl protestantský pastor tupením papeže a náboženství katolického, jež nazval modlářstvím. V tom starosta obce předstoupil a řekl pastorovi: „Podej nám důkazy, jako sv. František, a my přijmeme tvé učení.“ Protestant chtěl vědět, které důkazy jsou to míněny. I vypravovali mu lidé o třech velkých divech, které sv. František v jich obci učinil. Tu protestantský misionář rychle se vytratil. — Tak i my mohli bychom volati na protestanty a jiné ve víře bloudící: „Kde máte zázraky?“

II) Bůh potvrzuje svatosť zemřelých zázraky.

45. — **Neporušený jazyk.** Sv. Antonín Paduánský zemřel, jak známo 1231 v Padui v severní Itálii. Brzy po jeho smrti započali zde stavět nádherný dóm (se 4 mocnými kopulemi), do něhož mělo býti přenešeno tělo světcovo. Po 32leté stavbě byl chrám dokončen. Pod hlavním oltářem nového chrámu měla naléztí stálý odpočinek rakev s ostatky světcovými. Prve však byla rakev otevřena na rozkaz papeže u přítomnosti komisse. Shledalo se, že tělo světcovo již podlehlo tlení, jazyk však byl červený a pøhyblivý. Tu padl sv. Bonaventura, člen komisse, na svá kolena a zvolal: „O požehnaný jazyku, jenž jsi ustavičně chválil Boha a lidi pro česť Boží rozněcoval, nyní jest to nad slunce zřejmější, jakých jsi si získal zásluh u Boha.“ Jazyk světcův

nalezá se doposud v klenotnici velechrámu v Padui, a sice v monstranci posázené drahokamy, jichž cena páčí se na 250.000 korun. — O neporušeném jazyku sv. Jana Nepomuckého v Praze viz příklady při zpovědi.

46 — **Neporušená těla svatých.** Ještě stále neporušeno jest tělo sv. Fantiška Xaverského, apoštola Indů († 1552); odpočívá v Goa v Přední Indii. Dále tělo sv. Terezie († 1582) v klášteře Karmelitánek v Albě ve Španělsku; sv. Alžběty, královny Portugalské, († 1336) v klášteře Klarisek v Koimbře v Portugalsku; sv. Kateřiny z Bologni († 1463) ve chrámu Klarisek v Bononii v Itálii, sv. Marie Magdaleny de Pazzis († 1607) ve Florencii; sv. Kláry z Monte-Falkone († 1308) v klášteře řeholnic v Monte Falkone v Itálii a mnoha jiných. — Těla ta nejsou snad balsamovaná; přemnohá z nich odpočívala po mnoho roků v zemi. Až do té chvíle nešel z nich ani nejmenší nepříjemný zápach, nýbrž časem i vůně líbezná. Také nejsou tato těla ztrnulá (jako mumie), nýbrž ohebná. — Těmito divy ukazuje Bůh, že osoby ty žily svatě. (Viz ještě příklady při úctě svatých.)

III) Bůh dopouští zázraky pouze ku potvrzení pravdy.

47 — **Divuplná učená pře biskupa s pohanskými filosofy.** Když císař Konstantin Veliký († 337) vtáhl do města Byzance, přispěchali k němu tamější mudrci, a stěžovali si do toho, že má býti nové náboženství, totiž křesťanské, zavedeno. Prosili císaře, aby nařídil veřejnou při o náboženství mezi nimi a biskupem města Alexandrem, aby se ukázalo, které náboženství jest lepší. Císař svolil k disputaci a Alexandr připravil se k boji. Nebylo to pro něho, jenž více byl obeznalý v křesťanské cnosti než v umění disputování, lehkou úlohou, vyhrátí slovní při nad zástupem filosofů, jichž denním zaměstnáním bylo ustavičné disputování. Předce objevil se zmužile na poli válečném. Vedle něho stál zástup pohanských mudrců, z nichž počal brzy ten, brzy onen řečniti. Avšak s tím nebyl biskup srozuměn, aby každý mohl mluvit do zvůle. Vyzval je, aby si zvolili jednoho ze svého středu, jenž by mluvil ve jménu všech. Tu zvolili si filosofové ze sebe nejzdatnějšího, aby zvítězil nad biskupem. Když filosof předstoupil a počal mluvit, obrátil se k němu biskup Alexandr a pravil: „Ve jménu Ježíše Krista poroučím ti, a bys umlkl!“ Sotva že biskup promluvil slova ta, umlkl hrdý mudrc jako by byl mrtvicí raněn; nemohl promluvit ani slova. Tím byla hádka ukončena a zasáhnutím Božské všemohoucnosti bylo stvrzeno, že náboženství křesťanské jest pravé. —

Z počátku křesťanství stávaly se zázraky proto častěji, že byly potřebny k rozšíření víry. Milý Bůh podobá se zahradníku, jenž rostliny, pokud jsou útlé, často zalévá; Bůh zaléval církev, pokud byla malá, zázraky.

IV) K u potvrzení lži nečiní Bůh žádných zázraků.

48 — **Ariánský biskup na skřipci.** Když ariánský blud se v Africe víc a více šířil, chtěl ariánský biskup Cyrilla v Kartagagu lstivým způsobem balamutit lid, jako by divy činil Bůh ku potvrzení ariánského náboženství. Rozkázal přijíti do města cizímu muži a dal mu 50 zlaťáku pod tou podmínkou, že se bude stavěti slepým. Po nějakém čase měl poprositi ariánského biskupa na veřejném tržišti za uzdravení. Najatý podvodník učinil vše, jak mu bylo rozkázáno. A když na náměstí opravdu prosil ariánského biskupa za uzdravení, svolal biskup veškeren lid a pravil zvučným hlasem: „Na důkaz, že my Ariáné máme pravou víru, nechť tento slepec ihned ve jménu Božím se uzdraví.“ Avšak jaké zklamání! Člověk ten nyní vskutku ztratil zrak a nemohl ničehož viděti. Tu počal muž ten hrozně nařikati a vypravoval lidu, k jakému účelu byl najat. Samosebou, že ariánský biskup vytratil se s největším spěchem. Slepce byl uzdraven později vzkládáním rukou a modlitbou sv. Eugenia, katolického biskupa karthaginského. (Příběh ten stal se za času ariánského krále Trasimunda, nástupce ukrutného Hunericha.)

V) Jsou také zázraky zdánlivé, jež nejsou nic jiného než klam nebo podvod.

49 — **Točící se stoly u spiritistů (duchařů).** Spiritisté, kteří jak známo pokouší se ve svých shromážděních navázati styk s duchy, činívají mezi jiným též následující: Posadí se k jednomu stolu, položí naň své ruce, tak že tvoří ruce všech přítomných uzavřený kruh. Mnohdy počne stůl v kruhu se točit. Nezkušené obecenstvo jest pak toho domnění, že točení stolu vyvoláno duchy a že tudíž zde vyskytá se zázrak. Avšak tomu není tak. Když k. př. některý z přítomných si připne pod záplestí nástroj kleštím podobný, může lehounce, mezitím co má ruce na stole, nástrojem v rukávě schovaném desku stolní uvésti v pohyb. Sedí-li jiná osoba naproti, jež v srozumění jsouc, činí totéž, může se stůl lehounce točit do kola. Tímto způsobem bývají návštěvníci duchařských shromáždění často ošálení, aby snadněji uvěřili v obcování s duchy.

50 — **Fakir a mangová pecka.** Fakíři jsou lidé, kteří pro své nápadné sebeumrtvování u Indů bývají ctěni co světci a často konají tajuplné umělecké kousky. Takový indický kouzelník

dává ku př. před očima diváků vzrůsti mangovému jádru, a sice způsobem následovným: fakir přinese prázdný květinový hrnec a dá si ho jedním z diváků naplniti hlinou a jiným divákem zasaditi do něho pecku manganovou. Pak přikryje hrnec malým, pyramidě podobným stánkem, jenž na stranu k fakirovi jest otevřen. Nyní počne zařikávání. Po chvíli pozvedne fakir stánek do výše, a prohlíží, zda již jádro vzrostlo. Avšak nelze ještě ničehož znamenati. Prohlíží opět a opět a vstříci zatím s největší rychlostí jinou v šatě uschovanou pecku, která má již kořínek a klíčku, místo prvního jádra do květináče. Pak jde k divákům a ukazuje jim klíčící jádro a nese ho zase zpět pod stán. Tímto způsobem vede si dále; výpustek stává se větším a větším a konečně stojí v květináči úplná rostlina s květy a konečně s ovocem. Fakir měl všechny tyto rostliny u sebe ve svém šatě, dovedl toho obratným způsobem podstrčiti vždy větší rostlinu na místo malé. — Kdo není zasvěcen do těchto tajností, domnívá se, že má před sebou zázrak; kdo ale zná celou manipulaci a nebo dává si dobře pozor, ví, že se zde jedná o šalbu.

51 — **Fakir za živa pohřben; na hřebíkách.** Mnohdy dá se fakir za živa pohřbíti, zůstane několik týdnů v hrobě, a když je opět vykopán, jest nejen živ nýbrž i úplně zdrav. Lidé tomu přítomní, nemohou se dost vynadiviti. Avšak: zde nejedná se o zázrak, nýbrž o podvod. Fakir totiž dal si dříve zhotoviti svými přáteli podzemní chodbu ku hrobu. Jakmile je za živa pohřben, odstraní se vrstva země, která chodbu od hrobu dělila, a fakir vzdálí se, aby jedl a pil. Když přijde hodina, kdy má býti hrob otevřen, položí se opět do rakve a otvor mezi hrobem a chodbou se dobře zasype. (Jednou také byl odhalen takový podvodník dle zprávy berlinského „Tagblattu“ v Evropě.) Lehkověrní lidé nechají se ošáliti takovým podvodem a brzy jsou ochotni míti fakira za světce a jeho náboženství za dílo božské. — Mnozí fakíři produkují se v cirkusu. Lehnou si zády na prkno, v němž jsou samé spičaté hřeby zaraženy. Pak dají na sebe naložiti těžká břemena nebo prkno, přes něž kráčí slon. Každý se táže: Jak to možná, že fakir něco takového vydrží? Věc ta není žádný zázrak, nýbrž dá se vysvětliti přirozeným způsobem. Fakíři znají totiž jisté šťávy z indických bylin zhotovené, které činí tělo necitelným k bolesti, (Činí to podobně, jako naši zubní lékaři, kteří používají kokainu, aby okolí zubu učinili necitelným k bolesti.) Tyto tajné prostředky neprozradí fakíři nikomu, než jen svým příbuzným, kteří pak provádí totéž umění. Nezkušená a lehkověrná lidé mají takové věci za zázraky. Můžeme takové věci jmenovati zázraky zdánlivé.

52 — **Mohammed a měsíc.** — **Pahrbek Kafa.** Vypravuje se o Mohamedovi († 632), že jednou rozsekl měsíc na dvě půlky, a jednu půlku že nechal projít svým rukávem a na to ji zase s druhou půlkou měsíce spojil. (O rozpůlení měsíce zmiňuje se Koran, Sura 54, 1.) Nemusí-li se tomu vysmáti každý rozumný člověk? — Jednou pravili Korejšiti Mohamedovi: „Chceme uvěřiti tvým slovům, jest-li učiníš podobných zázraků jako Mojžiš nebo Ježíš.“ Řekl Mohamed: „Jakých tedy zázraků si žádáte?“ Lidé odpověděli; „Proměň Kafejský pahrbek ve zlato.“ Mohamed řekl: „Musím se optat nejprve anděla Gabriele.“ Pak odešel, aby se zeptal anděla. Když se vrátil, vyřídil následující rozhodnutí: „Anděl mi řekl: Vrch Kafejský se promění ve zlato, žádáš-li si toho. Ale lidé ti předce vzdor tomu neuvěří. Počkej raději, až uvěří.“ Pak Mohamed prohlásil, že chce čekat. Avšak až do dnešního dne marně čekají na oznámený zázrak. (Dle mosleminského podání.) — Bůh ovšem nečiní ku stvrzení falešného náboženství žádných zázraků.

53 — **Buddha.** O zakladateli buddhismu, **Buddhovi**, který žil v 6. století před Kristem, vypravují jeho přívrženci následující zázraky: Buddha prý běhal po obloze a dal padati z oka jednoho vodstvo, z druhého oheň. Jednou prý bojoval s hadím králem, a při boji tom proměnil prý tělo své v oheň a vypouštěl mocný dým. Jindy prý plovat v hrnci proti řece, a sice rychleji, než jak kůň běží, pak že vskočil do vřídla a objevil se v paláci hadího krále. — Jak vznešeně vyjímají se zázraky Kristovy oproti těmto směšným báchorkám! Každý zázrak Kristův má hluboký význam; Utišení bouře mořské poukazuje na pronásledování a vítězství církve, zázrak v Káni na proměnění při poslední večeři, vzkříšení Lazara na těla vzkříšení atd.

Proroctví.

1) Proroctví jsou určitá a podrobná předpovědění budoucích věcí.

54 — **Výroky pohanských věštiren.** Za pohanského starověku nalezala se slavná věštírna pohanská v Delfách v Řecku. Seděla tam ženština na třínožce nad zemskou rozpuklinou, z níž vycházely sírné páry. Těmito výparry byvši omámena, ženština vydávala rozličné zvuky, z nichž pak budoucnost byla vykládána. Jednou král Lydský, bohatý Kroesus, před válkou s perským králem Kyrem poslal posly do Delf a dal se otáztí orákula, zda-li zvítězí. Věštba mu odpověděla: „Přejde-li Kroesus Halys, velikou říši ztroskotá.“ Kroesus dal se ohloutiti výrokem orákula, pře-

žročil řeku Halys a vpadl do říše perské. Král perský ho zahnal zpět, pronasledoval ho až do hlavního města Sardes a zde ho zajal. (546 po Kr.) Kroesus ztratil svůj trůn a svoji říši; zrozkotal tedy svou vlastní říši a ne — jak doufal — Kyrovu. Zavedla ho věštba, která byla neurčitá a dvojsmyslná. Podobnou neurčitou odpověď obdržel jiný od orákula: „Půjdeš, vrátíš se nikoliv ne, zemřeš ve válce.“ (Ibis redibis non morieris in bello.) Záleží na tom, kam položí se čárka, zda za „ne“ nebo před „nikoliv.“ Čárka ta úplně změni smysl věty. — Takové výroky věstecké nejsou prorocství. Prorocství musí být určité, jako ku př. slova Kristova k Petrovi: „V pravdě pravím tobě; ještě této noci, prvé než kohout dvakrát zazpívá, třikrát mne zapřeš.“ (Mar. 14. 30.)

11) Bůh zjevuje nejen prorokům, nýbrž mnohdy i jiným lidem budoucnost.

55 — **Sen před smrti Caesarovou.** Svými vítězstvími proslavený římský diktator Caesar měl být přítomen 15. března roku 44. př. Kr. zasedání senátu. Ráno toho dne měla jeho manželka Kalpurnie, podivný sen; že totiž držela ve své náruči manžela svého zavražděného a krvi zbroceného. Když Brutus, Caesarův oblíbenec, pro něho přišel, aby ho do shromáždění senátu ovedl, prosila Kalpurnie úpěnlivě svého manžela, by toho dne do zasedání nešel, poněvadž se obává pro něho smrti. Avšak Brutus odpověděl, že by Caesar svým nedostavením se urazil senát; a že on nesmí čekati, až se bude jeho choti zdáti něco lepšího. Slova ta přiměla Caesara k tomu, že s ním šel. Sotva že se posadil v senátě na svůj trůn, vrhli se na něho spiklenci se svými dýkami; krvácejí z 23 ran padl na zem. Když mezi vrahy spatřil i svého miláčka Bruta, zvolal prý tato pamětihodná slova: Et tu, Brute! (Také ty, Brute!) Jest-li že Bůh ušlechtilým ženám ve snu budoucí události zvěstoval, jako na př. choti Caesarově nebo choti Pilátově, může také svým poslancům na př. prorokům starého Zákona budoucnost zjeviti (ve snu, viděním, andělem a t. p.), aby ji tito s lidem sdělili.

56 — **Rakov v průjezdě.** V knize: Dra Zurbonsena, „Das zweite Gesicht“ (Dvojně vidění 108 stran; nakladatel Bachem v Kolíně n/R.) jsou vypravována rozličná zajímavá vidění, (vise), která se později dopodrobna vyplnila k. př.: Znamý básník „13 lip,“ Weber, docházel každodenně do domu správce pošty v Driburgu a zde zvláště rád bavival se s malým děvčátkem, Emilií. Přinášival vždy dítěti malý dárek, jako jablka, ořechy, květiny a pod.; proto mu běhalo dítě již z daleka naproti. Jednoho dne — bylo to roku 1845 — vyběhlo dítě, co zatím básník

v bytu správce pošty seděl, dveřmi ven. Otevřenými dveřmi zpozoroval Weber se své stolice, že venku v průjezdě stojí malá rakev. Podíval se bystřeji a spatřoval pořád ještě dětskou rakev. Odebral se na ono místo, kde rakev spatřil; avšak již ničeho nenašel. Potom, když se zase na své místo vrátil, podíval se zůmyslně ještě jednou otevřenými dveřmi, avšak příznak se nevrátil. Rodiče dítky, jímž o tomto neobyčejném vidění vypravoval, neuvěřili mu. Brzy po tom roznemohlo se dítko osypkami a zemřelo po 3 měsíčním utrpení 15. srpna 1845. V den pohřbu, když měl opustit pohřební průvod dům smutku, stalo se náhodou, že nosiči postavili rakev právě na to místo, kde ji Weber tenkrát viděl státi. Úžas zachvátil v okamžení tom rodiče. — Takové případy jsou proto pamětihodny, poněvadž z nich vidíme, jakým způsobem Bůh často budoucí věci zjevuje. Zajisté také mnozí vyslanci Boží (proroci) dozvěděli se budoucnost i viděním.

Křesťanská víra.

1) Jest-li že již lidem věříme, tím více máme Bohu věřiti.

57 — **Misionář na rovníku.** Jistý misionář evropský přišel do říše pohanské, která leží na rovníku, a vypravoval jednou lidem, že v jeho vlasti v zimě stává se voda tak pevnou, že i slon by mohl přes řeku přejíti. Lidé ti, kteří vidali skoro vždy jen teplou nebo vařící vodu, měli to skoro za nemožné. Poněvadž ale znali misionáře co rozšafného a upřímného muže, měli slova jeho za pravdu, oni věřili. — Věříme-li slovům poctivého člověka, čím spíše máme věřiti slovu Božímu.

58 — **Pythagoras a jeho žáci.** Řecký mudrc Pythagoras byl pro svoji moudrost a svůj charakter u svých žáků v tak veliké vážnosti, že mu věřili všecko, čemu učil. Jest-li že některý žák jevil o nějakém tvrzení pochybnost, dostačilo říci: „Autos efa“, t. j. „On to řekl.“ Tu se nikdo neodvážil více odporovati. — Čím více tedy máme věřiti Synu Božímu; neboť Syn Boží nemůže se mýlit ani lháti.

11) Křesťanská víra jest pevně přesvědčení.

59 — **Ludvík IX. a zázračná hostie.** Za času francouzského krále Ludvíka IX., ukazoval se v jednom kostele pařížském Kristus v nejsvětější Svátosti častěji v podobě malého dítky. Tisícové chvátili zvědavě do onoho chrámu. Také svatého krále Ludvíka IX. upozornili na tento div. On však tam nešel. Když se tázali, proč by se oddaloval, pravil: „Bůh působí

tento zázrak ne pro věřící, nýbrž pro pochybující. I kdybych měl příležitost tento zázrak spatřiti, tu bych i oči přivřel, abych neztratil zásluhu víry.“ — Tento svatý král byl tedy pevného přesvědčení, že slova Kristova jsou pravdivá.

III) Kdo důkladně pochopil učení katolického náboženství, zbaví se brzy všech pochybností.

60 — **Petrský velechrám zevně a vně.** K papeži Řehoři XVI. přišel k audienci jistý šlechtic. Otázán, jak se mu zalíbil Petrský dóm, odpověděl cizinec: „Zevně mne obrovská ta budova spíše zastražovala než těšila; teprve když jsem do vnitř vkročil a zde jsem nějaký čas se pozdržel, velice se mi zalíbil.“ Papež odpověděl: „Milý pane, právě tak se to má s mnohou naukou křesťanského náboženství. Kdo se zastaví u zevnějšího znění slovního, tomu mnohá nauka se nelíbí; jakmile ale vnikne v ducha učení, zmizí předsudky a katolické učení počne se líbiti.“

IV) Bohužel přicházejí mnozí s nedůvěrou vstříc naukám církve a nevěnují jim ani tolik víry, jako jiným tvrzením.

61 — **Kopernikova roura.** Jak známo byl Koperník, jenž vynalezl soustavu budovy světové, kanovníkem ve Frauenburgu ve východních Prusích. Tam jest dóm, v němž prý lze spatřiti mnoho památností. Kdys prohlížela za vedení kostelníkova nějaká společnost dóm. U jednoho oltáře zastavil se kostelník a poznamenal něčehož o ostatcích na oltáři se nacházejících. Kterýs pán ze společnosti vyslovil na to rozličné pochybnosti, zda to skutečně pravé ostatky jsou. Vůdce odpověděl: „Pane, svědectví církve vylučuje veškerou pochybnost.“ Avšak pochybovač prohlásil: „Svědectví církve mi nestačí.“ Na to přišli do sakristie, kdež vyňal kostelník žertem plechovou rouru ze skříně, v níž všeliké haraburdí se nalezalo a pravil: Zde ukážu panstvu ještě něco zvláště pamětihodného, totiž rouru Kopernikova dalekohledu.“ Jmenovaný předmět šel z ruky do ruky všech. Tu pravil onen pochybovač: „Jak může se historicky tak důležitá relikvie nechat se ležet v takové veteši?“ Při slovech těch dal se kostelník do smíchu a pravil. „Pane! Dalekohled byl teprve as 60 let po smrti Koperníkově vynalezen. Teď jste ihned uvěřil. Když ale jsem dřívě o věcech církevních mluvil a odvolával se na staleté svědectví církve, nechtěl jste naprosto věřiti. Vytahl jsem tuto plechovou rouru, jež sloužila k zhotovování svící, pouze žertem. Společnost mne laskavě omluví; neboť kdo zná se v dějinách, věděl ihned, že jsem jenom žertoval.“ Pochybovač byl zražen a vzdálil se brzy z kostela. — Z toho po-

znáváme, jak mnozí lidé si počínají. Naukám náboženským nechťi za žádnou cenu věřiti, i kdyby je anděl z nebe dosvědčoval; jinak však jsou ochotni uvěřiti i největšímu nesmyslu.

V) Křesťanské víry jest ku spasení nevyhnutelně třeba.

62 — **Veliká lampa a na ni nesčíslné malé lampy.** Svátá Mechtildis měla jednou následující zjevení: Spatřila srdce Božské v podobě velké, srdci podobné lampy s jasným světlem. Na této velké lampě viselo mnoho jiných srdcí podobných lampiček, které naznačovaly srdce lidská. Mnohé z těchto malých lampiček byly spojeny s velkou lampou třemi řetízky, tak že z velké lampy mohl olej kanouti do těchto malých lamp dolů. Mnohé z těchto malých lamp visely na dvou řetízkách na veliké lampě, a jiné na jednom řetízku, tak že vypadaly jako převržené a nemohly pojeti v sebe olej z lampy veliké. (Tři ty řetízky znamenají víru, naději a lásku, jimiž duše bývá s Bohem spojována. Dva řetízky znamenají, že některé duše jsou s Bohem spojeny pouze vírou a nadějí; jediný řetízek znamená víru.) Některé malé lampy byly ale od velkých úplně odervány a spadly do hlubiny. (Jsou tím míněni lidé, u nichž přetržen i řetízek víry. Ti jsou tedy úplně od Boha odloučeni.) — Pokud má člověk ještě víru, ještě není úplně ztracen — ztratil-li víru, pak ztratil všecko. Proto praví přísloví: „Jmění-li ztraceno, mnoho ztraceno; život-li ztracen, více ztraceno; víra-li ztracena, vše ztraceno.“

63 — **Jako bílý list papíru.** Dva páni měli mezi sebou rozhovor. Při tom dal jeden pán druhému otázku: Pane! Jakého jste vyznání? Tento odpověděl: „Nejsem žádného náboženství: v ohledu tom jsem jako bílý list papíru.“ Tu řekl druhý, jenž byl zbožným mužem: „Pane! Dejte pozor, aby ďábel si naň nenapsal své jméno!“ Druhý těmi upřímnými slovy byl zaražen a nikdy jich po celý život nemohl zapomenouti. Jiskra milosti Boží tenkrát padla do jeho duše; od té doby ukazoval více zájmu pro nauky náboženské a začal se opět modliti, jak ho toruu již v mládí matka učivala. (Muž ten byl učenec a jmenoval se Buchenau.)

VI.) Víra jest dar milosti Boží.

64 — **Přednáška lékařova a muž se špatnou chápavostí.** Učený lékař měl před četným posluchačstvem vědeckou přednášku o nervositě. Mluvil velmi srozumitelně, vysvětloval všecko příklady a sklídlil konečně velikou pochvalu. Tu přišel k němu jeden z jeho posluchačů a pravil: „Pane doktore, já té věci s nervositou předce ještě nerozumím.“ Lékař se usmál a řekl: „Pane

můj, já mohu vám ovšem pouze věc vysvětliti; avšak pochopení samo vám dáti nemohu. Toť věc nadání.“ — Podobně má se věc i s věroučnými pravdami. Kazatel a katecheta může ovšem náboženské nauky vykládati, odůvodniti, hájiti, avšak víru samu nemůže uděliti posluchačům. Víra jest totiž dar Boží milosti. Milosť tu můžeme si zasloužiti snažením se po pravdě, životem bezúhonným a modlitbou o pravou víru.

VII) Bůh propůjčuje milosť víry těm, kteří bohabojně žijí.

65 — **Sv. Eustachius a jelen s třpyticím se křížem.** Sv. Eustach, rodem Říman, byl římským císařem Trajanem pro svou statečnost jmenován nejvyšším vojevůdcem. Eustach i jeho choť byli sice pohané, ale byli velice dobročinní k chudým. Dobrosrdečnost ta byla příčinou, že milý Bůh popřál jim milosť víry. Jednou honil Eustachius koňmo v lese a narazil na velikého jelena. Když přiblížil se jelenu, spatřil k svému úžasu mezi jeho parohy leskle stkvoucí se předmět; byl to světlý kříž. Jelen se zastavil a Eustach uslyšel slova: „Tvoje almužny a tvé jiné dobré skutky vstoupily ke mně a s libostí popatřil jsem na ně.“ Eustach sestoupil s koně, padl na zem a pravil: „Pane, kdo jsi?“ Uslyšel odpověď: „Já jsem Kristus. Jdi k biskupu v Římě a dej se pokřtiti.“ Eustach dal se tedy se svou manželkou a svými dvěma dětmi pokřtiti. Když Eustach za císařů římských Trajana a Domiciána vydobyl veliké vítězství, nařídil Domicián velikou slavnost vítězství. V modlářských chrámech měly býti přinášeny slavnostní oběti. Ježto nejvyšší velitel, Eustach při těchto obětech scházel, pohnal ho císař k zodpovědnosti. Eustach vyznal svobodně, že jest křesťanem. Následkem toho dal císař ihned rozzhaviti kovového býka a do něho vhoditi Eustacha s jeho rodinou. To se stalo roku 120 po Kr. — Podobně bylo obrácení pohanského setníka Kornelia v Caesarei, jemuž poukázal anděl Boží na sv. Petra v Joppe. Také Korneliovi pravil anděl: „Modlitby tvé a tvé almužny vstoupily na paměť před obličejem Božím. (Ap. 10, 4.) Tu zřejmo, že pohané často dosáhli milosti víry pro své dobré skutky.

66 — **Pohané o duševní spásu svých předků pečliví.** Když sv. František Xaverský po prvé hlásal evangelium v Japonsku, nařikali obyvatelé, že Bůh na ně tak dlouho zapomínal a že otcové jejich zemřeli bez víry a tedy jsou zavrženi. Světec odvětil: „Jest-li dali se vaši otcové věsti rozumem a svým svědomím, pak Bůh je bezpochyby uvnitř osvětil, tak že nezemřeli bez víry. Nebylo-li tomu tak, pak právem jsou zavrženi.“ — Také sv. Tomáš Aquinský praví: „I kdyby někdo, jenž v lesích

mezi divou zvěří by vyrostl, poslouchal svůj rozum a konal by dobré a zlého se vystříhal, můžeme předpokládati za zcela jisté, že mu Bůh sdělí co věřiti třeba, buď vnitřním osvícením nebo posláním věrozvěsty. — Tak ani všichni pohané nepřijdou v záhubu.

VIII) Bůh propůjčuje milosť víry těm, kdož upří-
mě pravdy hledají.

67 — **Svatý Justin filosof a stařec u Tibery.** Svatý Justin, jenž zemřel roku 166 smrtí mučennickou, byl původně pohanským filosofem. Prostudoval rozličné mudrcké soustavy a nemohl v žádné naléztí upokojení pro svoje srdce. Když jednou v Římě procházel se na břehu Tibery a přemýšlel o mudrckých otázkách, přišel k němu stařec, který ho přívětivě oslovil a ptal se ho, o čem by přemýšlel. Justin vypravoval mu, že přemýšlí o filosofických otázkách a že hledá pravdu. Tu upozornil ho stařec, že všichni mudrci pohanští bloudili ve svých zásadách a že čisté pravdy naléztí lze pouze v knihách sv. Písma; tyto, od Bohem osvícených mužů sepsané knihy, podávají objasnění o původu a účelu všech bytostí. Slova tohoto starce — jehož Justin později vzdor všemu hledání nikdy se dopátrati nemohl — učinila na Justina veliký dojem. Počal ihned studovati Písmo svaté, a přišel záhy k přesvědčení, že pravdu naléztí lze v křesťanství. Dal se pokřtiti a stal se mocným obráncem (= apologetou) náboženství křesťanského. Vydal roku 150 a 160 více obranných spisů (tak zvané apologie), v nichž běže v ochranu náboženství křesťanské proti pomluvám pohanským. Tyto spisy zaslal též císařům římským. (Justinovy spisy mají cenu i pro nás, protože dávají nám zprávu o tehdejší křesťanské bohoslužbě, jmenovitě o slavení oběti mše svaté.) Justin vyučoval veřejně v Římě křesťanské nauce. To bylo příčinou, že ho pohanský mudrc, jménem Crescens, obžaloval. Justin byl zajat a protože modlám zpečoval se obětovat, byl zbičován a sťat.

IX) Bůh popřává milosť víry tomu, kdo o pravou víru prosí.

68 — **Hrabě Bedřich Štolberg.** Tento narodil se r. 1750 v Holštýně. Jeho otec byl vrchním dvorním královny dánské. Hrabě Bedřich Štolberg měl již od mládí velikou lásku k pravdě. Básníci Klopstock, Herder a Goethe ho pro jeho ušlechtilou mysl velice milovali a ctíli. Zastával často vyšší úřady; byl ku př. vyslancem v Kodani, později vládním praesidentem v Oldenbrugu. Štolberg, jenž velice si vážil náboženství, přicházel stále více k poznání, že protestantismus nemůže býti pravým ná-

boženstvím, poněvadž dovoluje svobodný výklad bible a tedy připouští nejistotu v náukách. Tu vzal Štolberg útočiště své k modlitbě. 7 let modlil se vroucně, aby dal mu Bůh naléztí pravé náboženství. Jednou přišel na své cestě se svou chotí do katolického chrámu, kde náhodou dívky školní šly poprvé ke sv. přijímání. Před sv. přijímáním měl kněz promluvu, v níž poukázal na ono velké štěstí býti katolíkem a provedl důkaz, že jedině náboženství katolické jest pravé. Kázání to učinilo na Štolberga tak mohutný dojem, že ihed se na tom ustanovil, přestoupiti k církvi katolické. O letnicích roku 1800 složil spolu se svou manželkou katolické vyznání víry v ruce slavného pedagoga Overberga. Tím ztratil své vysoké postavení, s nímž bylo spojeno velké služné 6000 tolarů. Tento šlechtyný hrabě vydal mnoho náboženských spisů, mezi nimi objemné církevní dějiny a knihu o lásce k Bohu. Zemřel 5. prosince 1819 Jeho poslední slovo bylo: „Pochválen buď Ježíš Kristus.“ — Tento šlechtyný muž, který své vysoké postavení obětoval, aby mohl pravé církve dojíti, zahanbuje ony katolíky, kteří z ohledu peněžních (ku př. pro bohatý sňatek) odpadají od svého náboženství.

Opak náboženství.

1) Zásada nevěrců: „Co nevidím, tomu nevěřím, jest pošetilost.

69 — **Nevěrec a vinná láhev.** Ve vinárně seděl pán a dal si víno dobře chutnat. Vedle něho seděl druhý, s nímž počal rozmluvu o náboženství. Mezi jiným chtěl piják vína dokázati, jak prý jest to blahové, něčemu věřiti, čeho nevidíme. Jeho zásadou že jest: „Co nevidím, tomu nevěřím.“ Avšak jeho souseď u stolu dle zdání nejevill pro tyto řeči zájmu; neboť ničehož k tomu nepodotýkal. Tu obrátil se řečník se svou moudrostí k jinému pánu, jenž seděl u druhého stolu. Mezi tím, co s tímto horlivě disputoval, vypil mu jeho souseď tajně víno z láhve. Když se řečník opět obrátil, aby se napil, našel prázdnou láhev. Tu řekl ke svému souseďovi u stola: „Vy jste mi vypil víno!“ Avšak tento odpověďel: „Viděl jste mne, že jsem vám pil víno?“ Svobodomyšlník řekl: „Ne!“ Tu pravil druhý: „Když jste to tedy neviděl, nesmíte tomu také věřiti; neboť jste právě nyní tvrdil, že co nevidíte, také nevěříte.“ Slova ta vzbudila všeobecný smích v hostinci; svobodný myslitel byl zahanben. Zde lze snadno poznati pošetilost zásady: „Co nevidím, tomu nevěřím.“ Pak bychom ani nemohli věřiti, že jest nějaký Řím, Londýn, Paříž atd., když jsme je ještě neviděli.

II) Bludařům sloužily náboženské nauky nejvíce pouze za záminku, aby dosáhli snadněji svých úmyslů.

70 — **Vždyť se ani na to nedivá, co píše.** Anglický král ukazoval jednou své manželce Jindřišce podobiznu bludaře Kalvína, maľovanou mistrem van Dykem. Kalvín jest vypoďobněn na obraze, an píše pérem v knize, při tom ale oči jeho jsou obráceny k nebi. Královna pozorovala chvíli obraz tiše. Když pak se jí král tázal, co tomu obrazu říká, pravila: „Nelze se ani diviti, že Kalvín tak ničemně věci napsal; vždyť ten člověk se ani na to nedivá, co píše.“ (Malíř van Dyk narodil se v Antverpách a žil ponejvíce na anglickém dvoře v Londýně, kde roku 1641 zemřel.) — Tak jest tomu skutečně u bludařů. Jedná se jim pramálo o čistou pravdu, nýbrž zpravidla o osobní výhody.

III) Mnozí lidé jsou k naukám víry lhostejni, poněvadž mají zájem pouze pro požitky.

71 — **Demosthenes vypravuje bajku.** Veliký řečník řecký Demosthenes mluvil kdys před velkým množstvím lidu o blahu vlasti. Ačkoliv mluvil s velkým nadšením, nevěnovala mu největší část posluchačů žádně pozornosti: někteří zivali, jiní si povídali, opět jiní usnuli. Když to řečník pozoroval ustal od prvního předmětu a vypravoval bajku o stínu osla. Nyní nastalo němě ticho, a všichni natahovali uši, jakoby se mluvilo o něčem, na čem by záviselo jich celé štěstí. — Právě tak jednají mnozí křesfané: Pro vážně věci, jež vztahují se na jich věčné blaho, neukazují žádněho zájmu; proto nestarají se ani o kázání, ani o náboženské knihy. Ovšem ale jeví veliký zájem pro okamžitě požitky a zábavy, jakož i pro lhostejně věci, jako novinky, vtipy a t. d. Na hlavní věc zapomínají, na vedlejší věci kladou hlavní důraz. Jaká to pošetilosť!

IV) Kdo ztratil víru, stává se obyčejně nepřitelem náboženství a církve.

72 — **Ośleplá otrokyně.** Manželka mudrce Seneky měla otrokyni, jménem Harpaste, která náhle ztratila zrak. Když oslepla, naříkala stále, že je v domě tak temno. — Tak děje se mnohým křesfanům. Jakmile svou víru ztratili a stali se duševně slepými, obviňují církev katolickou z tmářství, místo co by měli na sebe žalovati. V zaslepenosti své mají se ještě za osvícené.

Vyznání víry.

I) Křesfan má svou víru vyznávati.

73 — **Potajmu křesfanem.** Slavný řečník římský, jménem Mařius Viktorinus přečetl Písmo sv. a stal se tím uvnitř křesfanem.

Poněvadž ale byl u pohanů u veliké vážnosti, neodvážil se veřejně víru v Ukřížovaného vyznati. Jednou sdělil se sv. Simplicianem: „Jsem také křesťanem, ale nikoliv před veřejností, nýbrž potajmu.“ Tu pravil světec: „Pokud své příslušenství ku křesťanství nevyznáš a do chrámu nepřijdeš, nejsi žádným křesťanem.“ Viktorin odvětil: „Což dělají stěny a zdi křesťana?“ I poukázal sv. Simplician na slova Kristova: „Neb kdož by se za mne styděl a za mé řeči, za tohož se Syn člověka stydětí bude, když přijde v slávě své.“ (Luk. 9, 26.) Skutečně našel Viktorin tato slova Kristova v Písmě svatém a přemýšlel o tom. Účinek toho byl, že odložil svou bázeň lidskou, šel do chrámu a tím veřejně osvědčil víru svou v Krista. — Kdo nechce víru svou v Krista vyznati, není pravým křesťanem.

74 — **Rudolf Habsburský a žezlo.** 1273 byl hrabě Rudolf z Habsburgu v Dómě v Cáchách korunován na císaře německého arcibiskupem kolínským Engelbertem u přítomnosti kurfiřtů. Arcibiskup pomazal ho svatým olejem na hlavě, prsou a ramenech, načež mu vsadil arciskup kolínský korunu na hlavu. Po této slavnosti měl císař kurfiřtům uděliti v léna jejich země. K tomu bylo třeba říšského žezla. Avšak žezlo bylo někde založeno a nemohlo býti nalezeno. Tu vystoupil Rudolf k oltáři, sundal stříbrný kříž a zvolal zvučným hlasem: „Vizte znamení toho, jenž dal krev svou za nás všechny, vizte znamení, jímžto vykoupěn svět, pramen míru i práva. Budiž mi nejužitečnějším žezlem oproti všem odbojníkům mým i říše.“ Tato velebná slova, jež byla neohroženým vyznáním víry, učinila mocný dojem na kurfiřty a přítomný lid a zvýšila úctu k novému císaři. Bůh udílel také císaři při všech jeho podnikcích štěstí; jeho úřad panovnický očividně stál pod ochranou svatého kříže. — Tak na nás žádá Kristus, abychom vyznali víru svou. Praví totiž: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyznám před Otcem svým, který jest v nebesích. Kdož by mne ale zapřel před lidmi, toho i já zapřím před Otcem svým, který jest v nebesích.“

75 — **Anděl Páně na počátku divadelní hry.** Když byl slavný biskup řezenský Michal Sailer († 1832) ještě profesorem, dáván byl jemu ke cti jednou v Kaufbeuru divadelní kus. Opona se zdvedla a desítileté děvče, jež mělo hráti první roli, objevilo se na jevišti. Všichni přítomní obrátili zraků svých k dítěti. V tom okamžení zavzněl zvonek ve černého klekáni, vyzývajě věřící k modlení. Sotva že dívka uslyšela zvuk zvonu, pravila zmužile divákům: „Nepomodlíme se, než počneme, Anděl Páně?“ A ihned poznamenala se křížem a poklekla: teprv když umlkl hlas zvonu, vystoupila. Několik diváků se počalo smáti: avšak na většinu učinila zbožnosť dítka hluboký dojem.

Sailerovi samému vystoupily slzy do očí. Dívka hrála tak výborně, že obecenstvo vypuklo v hromový potlesk. Ku konci představení zavolal si Sailer děvče k sobě, obdaroval je a pravil: „Dítě, ty jsi svoji úlohu hrála výborně a svým zmužilým vyznáním víry dala jsi všem pěkný příklad. Zůstaň vždy takovým. Pak bude Bůh s tebou a najdeš na světě štěstí své.“ — Katolík nechť pozoruje, jak neohroženě Mohamedané vyznávají víru svou; tito neostýchají se modliti na veřejné ulici vícekrát za den směrem k Mekce.

76 — **Chce ještě někdo něčeho podotknouti?** Bohatý statkář vystrojil hostinu, při níž byla nabízena rozličná vybraná jídla a nápoje. Po hostině hostitel učinil návrh, aby si udělali výlet do zahrady a tam k ukončení vypili kávu. Ihned zvedli se všichni k odchodu do zahrady. Hostitel chtěl ale předce zvědět, nemá-li někdo proti tomuto návrhu něčeho k namítání a pravil: „Tedy, moji pánové, jsou-li všichni srozuměni, přejdeme do zahrady. Nebo chce někdo ještě něco podotknouti?“ Při slovech těch hlásil se ihned o slovo starší vážný pán a pravil: „Měl bych ještě něčeho k podotknutí.“ Na to sepal ruce a pravil hlasitě: Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Děkujeme ti, všemohoucí Bože za všescka dobrodiní, jež jsme obdrželi od dobroty tvé, jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen. To je to, milí pánové, co jsem chtěl ještě podotknouti.“ Nad tím vypuklo více hostů v hlasitý smích; avšak bylo také znát, že toto neohrožené vyznání víry několika pány bylo obdivováno. Jistý pán podal mu ihned ruku a pravil: „Blahopřeji vám. Jste čacký muž.“ — Kdo při vhodné příležitosti, neohroženě vyznává víru svou v Boha, jest jako udatný válečník. Jako tento bývá císařem vyznamenán, tak obdrží též vyznavač víry své velikou odměnu od Boha.

11) Kdo nechce vyznati víru svou, zapírá ji.

77 — **2 dvorní dámy u císařovny Japonské.** Panovník (jménem Faxiba) byl přízniv křesťanům, tak že jim i rozličné úřady u dvoru byly svěřeny. Avšak pojednou stal se nepřitelem křesťanů a zakázal vyznávání náboženství křesťanského. Tu prosily ihned dvě křesťanské dámy o své propuštění choť císařovu a sice proto, že u dvoru nesmí více víru svou vyznávati. Císařovna, která obě dámy velice milovala, řekla jim: „Nemusíte se báti. Nikdy vám neporoučím, co by bylo proti vašemu náboženství. Budu spokojena, když zatajíte své náboženství; v srdci můžete je chovati.“ Obě dámy odvětily: „Takové přetvářky nám naše křesťanské náboženství nedovoluje, neboť kdo u nás víru svou nevyzná, zapírá ji.“

III) Lidi, kteří se nám posmívají pro naši víru, máme krátce odbýti.

78 — **Hostinský a katolík.** Katolík přišel v pátek do hostince, aby poobědval. Neobjednal si žádných masitých pokrmů, nýbrž jen postní jídla. To bylo hostinskému nápadné a proto pravil hostu: „Vy jste as věřící katolík?“ Host odpověděl: „Na mém náboženství vám praničeho nezáleží. Starejte se o můj hladový žaludek a ne o moje vyznání.“ Začervenav se hostinský odešel.

79 — **Mnich a Calvinista.** Jistý klášterník přišel na své cestě Švýcary do hostince, kde se několik kalvinistů nalézalo. Aby mnicha pro jeho náboženské přesvědčení dopálili, házeli čas od času svému psu kousek masa — se slovy: „Žer papeži!“ Vždy obrátili zraků svých k mnichovi a očekávali, co řekne. Poněvadž se mnich choval ale úplně klidně a nejmenšího rozrušení nejevil, dali mu otázku: „Nezdá se vám to zvláštní, že pes jmenuje se papež?“ Řeholník odvětil: „Nezdá se mi to nijak podivným. Jaké náboženství člověka, takový i jeho papež.“ „Váš papež jest pes, můj papež jest ale náměstek Boží.“ Zahanbení posměvači ihned umkli a opustili ihned hostinec. — Pravdivé jest přísloví: „Tolik cti vždy sklidiš, jak se bránit umíš.“

80 — **Člověk, který nic nevěří, a přece více věří než všichni.** V železničním voze jel kněz s více jinými lidmi, kteří vraceli se z pouti. Tu vstoupil nějaký neznámý pán, který, když spatřil různec, lidem pro víru jejich ihned se vysmíval a připojil poznámku: „Já nevěřím pranic.“ Tu pravil kněz: „Milý pane, ba vy věříte a to i velice mnoho. Vy věříte ještě více, než my všichni věříme.“ Pán ten chtěl nyní mermomocí — vědět, jak to, že by více věřil. Nechali ho dlouho na odpověď čekat; když ale stále bouřlivěji doléhal a prohlásil, že se pro odpověď zlobiti nebude, řekl kněz: „Milý pane, vy si as totiž myslíte, že jste moc chytrý. Mohu vás ujistiti, to z nás však nevěří nikdo.“ Hlasitý smích vypukl v železničním voze. Dotyčný muž se začervenav a vystoupil v nejbližší stanici. — Posměváčkové náboženství domnívají se, že jsou velice moudří. Zatím jest jejich posměch pouze následkem jich nevědomostí. Platí zde slovo Písma sv. „Čehožkoli zajisté neznají, tomu se rouhají.“ (Jud. 10.)

IV) Kdo vyznává neohroženě svou víru, dojde si úcty svých bližních.

81 — **Hodina cvičení z trestu.** Jistý starý pán vypravoval z doby svého vojančení následující: Roku 1858 sloužil jsem u vojska ve Frankobrodu nad Mohanem. O svátku „N. Početí

P. Marie“ byla dána dovolená všem vojákům, kteří chtěli jít do kostela. Když se vojáci vrátili po službách Božích do kasáren, poručil hejtman, že oni vojáci, kteří byli v kostele, musí cvičiti hodinu z trestu. To se také stalo. O budoucím svátku byli zase vojáci tázáni, chtějí-li jít do kostela. Tenkrát hlásilo se jich pouze 12, tedy značně méně, než-li o posledním svátku. Všichni dostali prázdno k návštěvě chrámu. Když přišli zpět do kasáren, pravil strážmistr: „Byli jste všichni v kostele? Vojini přisvědčili. Tu pravil strážmistr zřejmě dle vyššího rozkazu: „Vy jste praví vojáci. Nedali jste se odstrašiti. Každý z vás dostane dnes do 10 hodin večer volno.“ Co zatím tito vojini radovali se nad dobrými následky svého neohroženého vyznání víry, zlobili se druzí nyní na svou zbabělost. — I když z počátku musí ten, jenž svou víru neohroženě vyznává, snášeti posměchy a úškleby, předeč dobude si u svých bližních dříve neb později úcty. I špatně smýšlející má k člověku pevné povahy úctu.

82 — **Vojín vzdor výsměchu modlí se v kasárnách.** Syn zbožných rodičů přišel k vojsku. Byl z domu zvyklý konati své ranní a večerní modlitby kleče. Toho neopomíjel také jako vojín v kasárnách. Již prvního večera poklekl před spaním u své postele a konal ve vši tichosti svou modlitbu večerní. V kasárnách nikdy nic podobného nespátřili a vysmáli se mu. Když se ale nedal zastrašiti, počali se všichni smáti, pískati a dupati. Avšak on se domodlil až do konce a pak si lehl. Druhého dne opět poklekl k modlitbě; tu počal tentýž lomoz znova. Právě tak třetího dne; avšak vojín nedal se ani tehdá zmásti. Tu pravil konečně jeden z rámusicích: „To je konečně jeden pravý vojín; ten stojí pevně v ohni válečném.“ Od té doby nechali ho klidně se modliti: a také mnohý z ostatních vojáků vykonával od toho času, i když ne kleče, v tichosti své modlitby. Statečný voják brzy ve vojsku přivedl to výše. Viz též v příkazání o postu: Vypravování o Napoleonovi.

V) Kdo se stydí vyznati víru svou, bude litovati této zbabělosti v den soudný.

83 — **Muž v Americe zbohatlý staví se před svými příbuznými chudým.** Jistý tkadlec látek hedvábných, (jménem Michael Zamorra z Kuby v Kastilii) vystěhoval se ze Španěl do Mexika, kde lidé jeho stavu nashromáždili si v krátkém čase veliké jmění. Také tomuto muži vedlo se v Americe velmi dobře a již za několik let stal se boháčem. Jako takový vydal se na cestu do své otčiny do Španěl, aby obdaroval svého otce a své nejbližší příbuzné, by po celý život svůj nikdy netrpěli nouze. Avšak dříve chtěl je podrobiti zkoušce. Objevil se totiž v chudičkém

šatu v otcovském domě, takže se každý musel domnívat, že se co žebrák vrátil z Ameriky. Otec ho přijal vzdor tomu laskavě a radoval se, že spatřil opět syna svého; ba svolal i příbuzné, a uspořádal malou rodinnou slavnost. Tu zpozoroval brzy tento, nyní majetný muž, že se příbuzní za něho stydí a že jeho přítomnost ve Španělech jim prázdné radosti nepůsobí. Po několika dnech dal se jim poznati, že jest boháčem a obdaroval bohatě svého otce; příbuzným ale nedal ničehož a vrátil se opět do Ameriky. Lze si snadno představit, jak se tito as sami na sebe zlobili. — Podobně naloží s námi také milý Bůh. Když v tomto životě, kdy Kristus ještě neukazuje svoji velebnost, nechceme se pro nepravý stud prohlásiti příslušnost svou k Jeho náboženství a církvi, vyjdeme o soudném dni naprázdno. Proto pravil Kristus: „Neboť kdo by se za mne styděl a za mé řeči, za toho se Syn člověka styděti bude, když přijde v slávě své.“

Odpadlictví od víry.

1) Nikdo nemá z pozemských ohledů víru svou měniti.

84 — **Kráľ saský 1866.** Panovnický dům království saského jest katolickým (od 1697, kdy Bedřich August I. stal se spolu králem polským), největší část obyvatelstva naproti tomu protestantskou! Když Prusové 1866 zvítězili v bitvě u Hradce Králové, objevila se u krále Jana Saského deputace pozůstávající z protestantských kazatelů a laiků, prosíc, aby dal dědice trůnu na protestantství, protože v tomto případě bude od vítězných Prusů mnohem mírněji jednáno se Saskem. Saský král dal odpověď! „Mou korunu můžete míti každý čas, ale mé svědomí ne“; obrátil se zády k deputaci a odešel.

85 — **Moudří Poláci.** Jistý ruský generál obdržel za odměnu své statečnosti od cara rozsáhlé církevní statky v Turku (kraj Sandoměřský) v Polsku. (1863.) Když později musil vytáhnouti do války proti Turkům (1876), chtěl ještě něco učiniti, co by se líbilo císaři. Svolal si proto lidi, kteří na jeho panství bydleli — samé chudé Poláky — a řekl jim: „Před svým odjezdem chci vám každému darovati velký kus pozemku; avšak musíte přijati místo vaší katolické víry ruskou. Rozmyslete si dobře tu věc nejprv a pak mi řeknete své rozhodnutí.“ Po delším radění se objevili se nuzní Poláci s veselou tváří před generálem a pravili: „Vaše Vysosti! Minění naše jest následující: Chce-li někdo ku př. s námi vyměnit koně a na svého koně ještě něco přidává, musí býti náš kůň lepší, než jeho. Proto musí naše víra

býti cennější, než ruská, poněvadž nám vaše Vysost chce přidati ještě kus pole, jest-li že viru svou změníme za ruskou.“ Jenerál vykřikl: „O, vy arcibiskupové!“ a byl by je jistě nechal zmrskati knutou, kdyby okamžitě se nebyli vytratili. — Taková stáloš, jež nepodléhá pokušením, zasluhuje chvály.

II) Kdo od víry odpadá, často sklízí opak toho, čeho dosíci chtěl.

86 — **Konec odpadlého biskupa pařížského Gobela.** Za časů francouzské revoluce, kde katoličtí kněží po stech odpravováni byli, odpadlo také mnoho kněží od víry, aby zachovali život svůj. Mezi nimi byl i pařížský biskup Jan Josef Gobel. Tento opovážil se prohlásiti před národním konventem, že doposud hlásal náboženství nepravé a že nyní přijímá nové náboženství, svobody a rovnosti; přitom pošlapal nohami své biskupské odznaky. Tento biskup došel brzy na to odměny za zrádu svou. Upadl totiž v nemilosť ukrutníka Robespiera, a tento odsoudil 77letého muže na stínadlo (1794.) Nyní pojednou poznal své těžké na křesfanském náboženství spáchané provinění a velice litoval, že dal lidu a kněžím pohoršení. Den před svou popravou napsal jednomu ze svých vikářů (jmenem Lothringesovi): „Zítřa odpykám své provinění proti Bohu a svatému náboženství smrtí. Jelikož nemohu se zpovídati ústně, posílám své vyznání hříchů písemně. Prosím Vás o Vaše duchovní přispění. Přijďte zítřa ráno nepozorovaně k bráně žaláře a udělte mi ve vší tichosti kněžské rozhřešení. Při rozhřešení neračte zapomenouti jistě slova: „ab omni vinculo excommunicationis“ (= ode všech vazeb vyobcování). — Bohdá, že ubohému biskupovi brána vězení stala se kněžským rozhřešením branou do šťastné věčnosti. Jako tento biskup, tak mnohý odpadlík litoval svého pochybení na smrtelném loži a hleděl je napravit.

87 — **Odpadlé panně byla sřta hlava císařskou korunou ozdobená.** Když turecký saltán Mohamed II. vydobyl roku 1453 Konstantinopol, způsobil hrozné krveprolití. Co životem vyvázlo, bylo odvedeno do zajetí. Mezi zajatci nalezala se také vznešená dívka Irena, jejíž krása tak zaujala saltána, že ji nabídl sňatek a hodnosť císařskou. Měla panna ta pouze slíbiti, že přestoupí k náboženství mohamedánskému. Oslepena lichotivými sliby a vyhlídkou na vysoké pocty, prohlásila svou ochotu odstoupiti od křesťanství. Již ustanovil sultán den, kdy měla býti panna sultánkou prohlášena. Avšak vojsko sultánovo hrozilo pro tento sňatek vzpourou. Mohamed II. rozhodl se upokojiti rozčilené mysle vojínů. Dal na hlavním náměstí města Cařihradu postaviti nádherné lešení a přední své říše s veškerým lidem na jistý

den a určitou hodinu svolati. Pannu Irenu přemluvil, aby onoho dne se neobyčejnou nádherou vyzdobila; že bude vyhlášena před shromážděným lidem za císařovnu. Vyzdobena perlami a draho-kamy ubírá se Irena, zavěšena na páži sultánově na náměstí, pře-plněné množstvím lidu a vstupuje se sultánem na povýšené místo. Dostavši se nahoru, přísahá na trojnásobnou otázku, zda křesťanství se zřící a Mohameda ctítí chce, třikráte zvučný hlasem: „To chci.“ Nyní vstavil jí sultán korunu na hlavu. Korunou ozdobena kráčí několik kroků ku předu, aby se ukázala lidu. Zatím vytáhne Mohamed svůj meč, setne nešťastné odpadlici ze zadu hlavu i s korunou. Hrdým pokroččením odstrčí pak mrtvolu od sebe, řka lidu: „Máte sultána, který dovede panovati nejen vám, nýbrž opanuje i sama sebe.“ — O jak bláhově jednala tato panna. Co měla za svou zrádu na křesťanství? Nešťastnou smrt a tresty na věčnosti. Tak trestá Bůh odpadlictví od víry.

III) Kdo zapírá víru svou, upadá v nevážnosť.

88 — **Pohanský císař a jeho křesťanští sluhové.** Otec císaře Konstantina Velikého, císař Konstantin Chlorus (kolem 300 po Kr.), chtěl jednou své křesťanské služebníky v Treviru podrobiti zkoušce; dal si tedy své dvořany k sobě zavolati a žádal, aby obětovali pohanským bohům. Hrozil okamžitým propuštěním tomu, kdo by neobětoval. Křesťanští stužebníci rozhodně se zpečovali, před sochami model přinášeti oběť. Jen je jediný z počtu křesťanů se našel, jenž zapřel víru svou a přinesl oběť. Domníval se, že tím způsobem získá přízeň pána svého. Avšak, jak velice se zklamal! Císař mu pravil: „Nyní jsem poznal, že jsi nevěrný sluha Boha svého. Nemůže-li se na tebe spoléhati tvůj nebeský Pán, tím méně může se spoléhati na tebe pán tvůj pozemský!“ Pak vyhnal ho ihned ze služby; ostatní sluhy ale pochválil a věnoval jim svou důvěru.

89 — **Jurista postaveni hledající u ministra.** Jistý právník, jenž pocházel z vážené katolické rodiny amsterodámské, chtěl vstoupiti do státní služby. Vyžádal si proto audienci u holandského státního ministra Moddermanna († 1904), jenž byl co přísně věřící protestant všeobecně znám a žádal ministra o nějaký úřad. Ministr tázal se mladého muže, jakého jest náboženství. Právník v úmyslu zalíbiti se protestantskému ministru, odpověděl: „Jsem katolík, avšak nekladu na katolické náboženství pražádné váhy.“ Tu odvětil ministr: „Nuže, pak nemám pro vás žádného postavení; neboť muž, jenž si svého náboženství neváží, nebude také povinností dbalým služebníkem státu.“ Dotyčný právník také neobdržel, pokud ministr žil, žádné státní služby. — Z toho lze poznati, že Jidáš svého náboženství uvalí na sebe opovržení lidí pevné povahy.

Sv. mučenníci.

l) Sv. mučenníci jsou právem vítězi.

90 — **Poslušný hoch.** Několik chlapců chtělo člunem jeti přes vodu. Jeden z nich, jenž měl jeti s nimi, pravil: „Musím se dříve otázati své matky, zda mi to dovolí; neboť jsem matce slíbil, že nikdy bez jejího dovolení po vodě nepojedu.“ Tomu smáli se ostatní chlapci a jmenovali ho zbabělcem. Avšak chlapec odpověděl zmužile: „Byl bych zbabělcem, kdybych se dal vašim posměchem svěsti k neposlušnosti.“ — Právě tak má se to se sv. mučenníky. Na první pohled zdálo by se, že podlehli, poněvadž ztratili život svůj. Avšak těmto pronásledováním byli by mohli zcela lehce se vyhnouti, kdyby byli Bohu nevěrnými se stali. Ježto se ale dali raději usmrtiti, než by Bohu se stali nevěrnými, jsou hrdiny a pro to vítězi. Právem tedy bývají vyobrazováni s palmou v ruce.

91 — **40 svatých důstojníků.** Církevní učitel sv. Basil († 378) vypravuje následující událost z malé Asie: Východořímský císař, Licinius, spoluvladař Konstantina Velikého, pronásledoval křesťany a poručil, by byli vyhrožováním trestem smrti donucováni k obětem modlářským. Tak stalo se, že roku 320 také 12. římská legie, tak zvaná „Blesková legie“ v Sebaste v Armenii byla komandována k obětem modlářským. Tu vystoupilo 40 důstojníků ze řady vojáků a prohlásili velitelé, že věrnost Bohu svému právě tak málo zruší jako císaři. Poněvadž byla zima a strašně studeno, poručil velitel těchto 40 důstojníku svléci a na zamrzlém rybníku zimnímu mrazu vystaviti. V jich blízkosti byla v pohotově připravena teplá lázeň pro ty, kteří by v posledním okamžiku se ještě jinak rozmysleli a byli by ochotni obětovati. Chválice Boha, očekávali stateční bojovníci smrt zmrznutím, jež je všech muk měla zbaviti. Jeden z pohanských vojinů, ku střežení jich postavený spozoroval, že lesknoucí věnce z nebe se snášely a zdobily hlavy mučenníků; jen jediný ze 40. zůstal neokrášlen. Mezi tím, co stráž mající vojín ještě přemýšlel o významu tohoto zjevu, běžel ten, jenž neobdržel žádného věnce, k teplé koupeli. Sotva že tam vskočil, vypustil duši, byv raněn mrtvicí následkem rychlé změny teploty. Nyní přiznal se onen vojin, jenž měl nebeské vidění, ku křesťanství. I on byl zbaven šatstva a musel umřítí smrtí zmrznutím. — Ztuhlá a po nejvíc ještě živá těla 40 vojinů naložena pak na vůz a na hranici upálena. — Věnci z nebe dolu se snášejícími mělo býti naznačeno, že těchto 40 sv. mučenníků jsou vítězi; neboť věnec na hlavě byl (ku př. u vítězných vojevůdců) odměnou vítězství.

II) Sv. mučenníci obdrží zpět život svůj od Boha.

92 — **Nepřítelem o oděv oloupen.** V prvních dobách křesťanství stal se následující případ: Pohanský král jeden dal si zavolat jistého svatého biskupa k sobě a poručil mu, by obětoval pohanským bohům. Biskup odepřel, tak učiniti. Tu vyhrožoval mu král smrtí. Biskup se nebál, nýbrž pravil: „Co bys učinil, kdyby se stal následující případ? Jeden z tvých služebníků jest zajat a nucen ku zradě. Avšak služebník zůstane ti věrným. Tím rozvzteklí svléknou ho nepřátelé do naha a vyženou ho pryč. Kdyby tento sluha k tobě přišel a všecko ti pověděl, neoděješ-li ho ihned znova? Právě tak jest to se mnou. Ty chceš mne, služebníka pravého Boha oloupiti pro věrnost k Bohu mému o roucho mé duše, totiž o tělo. Ale pán můj a Bůh mi pozemské roucho, které pro něho ztratím, opět vrátí.“ — Christus slibuje: „Kdo by ztratil život svůj pro mne, nalezne jej.“ (Math. 10, 39.)

93 — **Chlapec o smrti mučennické.** Ve svých letopisech církevních vypravuje Baronius: Roku 523 byla matka se svým dítětem, tyranem Dunaanem dána do vězení pro svou křesťanskou víru. Matka byla pak odsouzena k upálení, dítě proti tomu bylo ušetřeno. Tu počal chlapec plakati a křičel: „Chci ke své matce. Chci býti také mučenníkem.“ Udíven, tázal se tyran: „Tedy ty chceš býti také mučen? Víš také, co to je: býti umučen?“ Chlapec zvolal: O ano! býti umučen znamená: Zemřít z lásky ke Kristu a pak hned opět mu žítí.“ — Kdo život svůj ztratí pro Boha, dosáhne ihned věčné blaženosti; proto nebylo nikdy obyčejem, modliti se za mučenníky.

Znamení svatého kříže.

I) Znamení sv. kříže přináší požehnání.

94 — **Konstantin a nápis na obloze nebeské.** Konstantin Veliký táhl r. 312 proti svému nepříteli Marentiovi v boj. Před bitvou u milviského mostu u Říma spatřil on a jeho vojsko světlý kříž na nebi a pod ním slova: „V tomto znamení z vítězíš.“ (In hoc signo vinces.) Pak dal vsaditi na praporek kříž a dobyl vítězství. Tak vypravuje církevní dějepisec Eusebius, biskup caesarejský, † 340. (Následkem této dějinné události povstaly prý naše kostelní prapory.) — Také my bychom často získali vítězství nad naším nepřítelem, kdybychom v nebezpečích se znamenali svatým křížem.

95 — **Nalezení sv. kříže.** Kříž Kristův zakopali židé i spolu s nástroji umučení na hoře Kalvarii. Sv. Helena, matka císaře Konstantina Velikého, rozhodla se, že kříž Kristův vyhledá. Ve svém 80. věku svého stáří, odebrala se osobně do Jerusalema (325) a vypátrala od Židů, kteří z počátku zprávu podati odpírali, pohrozivši velikými tresty místo, kde nalezá se kříž Kristův zahrabán. Dala pak kopati a našla poblíž svatého hrobu tři kříže dubové; při tom ležely tři hřeby a kus prkna, na němž bylo lze čísti ještě část nápisu křížového. Svatý Makarius, biskup jerusalemský, radil nyní císařovně, aby křížemi dotkli se těžce nemocné paní v Jerusalemě; onen kříž, jehož dotknutím žena by se uzdravila, že jest kříž Kristův. Přinesli těžce nemocnou na Kalvarii. Sotva že se jí dotkli oním křížem, který považovali za kříž Kristův, okamžitě ozdravěla. V paměť této události slaví církev 3. května slavnost nalezení sv. Kříže. — Právě tak, jako přineslo dotknutí křížem Spasitelovým požehnání, podobně přináší i znamenání se sv. křížem požehnání.

II) Znamení svatého kříže zaplašuje ne
přítele zlého.

96 — **Jelen s tabulkou.** Jelen nosil na krku tabulku, na níž stálo zlatým písmem napsáno: „Nedotýkej se mne; jsem císařův!“ Tu neodvážil se žádný myslivec, jelena zastřeliti. — Nuže, když se katolík znamená znamením sv. kříže, jest to tak, jako by nosil nápis: „Nedotýkej se mne, jsem Spasitelův! Tu neodváží se nepřítel spasení mu škoditi.

97 — **Sv. Antonín zahání zlého ducha.** Sv. poustevník Antonín († 356) musel na poušti vytrpět mnoho neobyčejných soužení od zlého ducha; byly to podobné útrapy, jaké musel snášeti spasitel za 40denního postu. Dábel zjevoval se sv. Antonínovi často v podobě hada nebo dravého zvířete. Svatý muž udělal vždy, kdykoliv se mu ukázal zlý duch, znamení sv. kříže; tím ho ihned zahnal. Proto dal také svým učenníkům radu, aby při všech pokušeních okamžitě udělali znamení sv. kříže. — Jako prchá pes před bičem, jímž již důkladně spráskán byl, tak prchá i zlý duch, když spatří dělati kříž; neboť on vzpomíná si na sv. kříž Kristův, jímž byl přemožen.

III) Znamení sv. kříže Bohu příjemno.

98 — **Neporušený palec sv. Edithy.** Sv. Editha († 984) byla dcerou anglického krále Edgara. Znamenala se často za den znamením sv. kříže, jmenovitě před každou prací a každou vycházkou. Když převáželi 13 let po její smrti tělo její na čestnější místo a při této příležitosti otevřeli rakev, shledalo se, že

všecky údy jejího těla přešly v rozklad až na palec pravé ruky. Tímto palcem právě dělávala sv. Editha nesčíslněkrátě za života sv. kříž. Jak vidíme, milý Bůh ji za to vyznamenal.

IV) Jest hodno doporučení, sebe a své příbuzné častěji znamenati sv. křížem.

99 — **Večerní požehnání před biskupem.** Pankrác Dinkel (+ 1894), biskup augšburský, zavítal na svých birmovacích cestách k jednomu hraběti, u něhož také přenocoval. Po večeri bavil se ještě chvíli s rodinou. Protože nejmladší dítě bylo ospalé, chtělo jíti na odpočinek, šlo k matce a prosilo o večerní požehnání. Avšak matka pravila: „Dnes dá nám všem nejdůstojnější pan biskup večerní požehnání.“ Pak celá rodina poklekla a biskup udělil všem svatě požehnání. Avšak nejmladší dítě nebylo s tím spokojeno a prosilo ještě jednou rodiče o požehnání, řkouc: „To nebylo to pravé večerní požehnání.“ Tu pravil biskup dítěti: „Tedy mi ukaž přece, jak se udílí večerní požehnání?“ I žádalo nyní dítě svčenu vodu, namočilo v ni své prsty a udělalo biskupovi tři kříže na čele říkajíc: „Ve jménu Boha Otce i Syna i ducha svatého. Amen.“ Biskup byl nanejvýš potěšen požehnáním, které mu udělilo nevinné dítě. Pak obdrželo dítě obyčejné požehnání večerní od otce a matky a vzdálilo se, když dříve ještě rodičům a biskupovi políbilo ruku. — Kéž by všichni rodičové podobným způsobem dítěti své žehnali; neboť modlitby a požehnání rodičů mají u Boha velikou sílu

Jsoucnosť Boží.

1) Že Bůh jest, poznáváme ze jsoucnosti tvorů.

100 — **Astronom a Globus.** Slavný hvězdář Athanas Kirchner, (který 1680 zemřel v Římě) měl přítele, jenž popíral jsoucnosť Boha a často tvrdil, že tělesa nebeská povstala sama ze sebe. Když tento přítel zase jednou hvězdáře navštívil, spatřil v jednom koutě světnice stát umělecky zpracovanou zeměkouli. I zeptal se Kirchnera: „Kdo zhotovil tuto zeměkouli?“ Hvězdář odpověděl: „Nikdo ji nezhotovil; jest sama ze sebe.“ Když se přítel nad touto řečí zlobil, pravil Kirchner: „Jest-li ty veliké koule na nebi jsou samy ze sebe, proč by nemohla také tato malá koule býti sama ze sebe?“ Nevěřecký přítel se zamyslel a poznal, že jeho zásada není správná.

101 — **Schillerovy básně povstaly náhodou?** Jistý učenec tvrdil u přítomnosti jednoho duchovního, že svět povstal náhodou. Tu řekl mu duchovní: „Pane doktore, zda-li pak již víte, jak povstaly Schillerovy básně? Ta věc se má

totiž takto: Schiller když měl doma ležet velikou hromadu papíru i odešel. Zatím sedlo si několik much na papír a zanechaly samé tečky. Tyto tečky byly náhodou tak vedle sebe seřaděny, že bylo lze čísti samé básně. Že by Schiller tyto básně složil a napsal, odporuje moderní vědě.“ — Právě tak, jako básně Schillerovy nepovstaly náhodou, nýbrž jsou duchem Schillerovým vypracovány, právě tak nepovstal velkolepý vesmír náhodou, nýbrž stvořen Duchem Božím.

102 — **Napoleonův velký duch.** Když byl císař Napoleon ve vyhnanství na ostrově sv. Heleny, stal se, jak známo, velmi zbožným; ve své osamělosti rád mluvil o Bohu a božských věcech. Avšak generál Bertrand, jenž nalezal se v jeho společnosti, nechtěl ničehož o Bohu vědět a pravil k Napoleonovi: „Co jest Bůh? Vždyť jste ho nikdy neviděl.“ Císař odvětil: „Vy jste mého ducha také neviděl, a předce jste pro mé činy válečné a vítězství na polích bitevních řekl, že jsem veliký duch. Nyní však, co jsou má vítězství proti dílům Všemohoucího? Co jsou nejstkvělejší válečné činy proti pohybům hvězd. Jest-li že z velkých skutků člověka usuzujete na velkého ducha, jehož předce viděti nemůžete, proč pak nechcete z velkolepých skutků Stvořitele souditi na neviditelného Tvůrce?“ — Všim právem praví Písmo sv.: „Nebesa vypravují slávu Boží a díla rukou jeho zvěstuje obloha.“ (Žalm 18, 2.)

II) Také z podivuhodného pořádku na světě musíme souditi, že jest jakýs pořadatel.

103 — **Loď obepluje zemi.** Loď, která vyjede z přístavu terstského, jede úžinou Gibraltarskou do Ameriky, obepluje jižní špičku Ameriky (Kap Horn), projede pak Velikým Oceánem do Austrálie, odtud do východní Indie a vrátí se průplavem suezským zase zpět do Terstu. Kdo by byl tak pošetilý, aby tvrdil, že koráb ten tak správně jel sám sebou, anebo pouhou náhodou. Kormidelník musil ho řídit. Právě tak jest to s hvězdami nebeskými, které své dráhy s největší přesností prochází; také tyto musí řídit nejvyšší moudrá bytosť.

104 — **Důkaz jsoucnosti Boží v kapse u vesty.** Důmyslný filosof Jakub Balmes říkával: „Důkaz jsoucnosti Boží nosím v kapse u vesty.“ Při tom ukázal na své kapesní hodinky. Muž ten chtěl tím říci: Kapesní mé hodinky, tento malý kolečkový stroj, předpokládá zručného mistra, hodináře; tím spíše musí veliké soukolí na oblaze, totiž ve svých dráhách kroužící tělesa nebeská, míti za původce strojníka výtečného rozumu.

105 — **Dřevěná lavice na pokraji lesa.** Učiním si výlet do lesa a unaven najdu na pokraji lesa jednoduchou dřevěnou

lavici. Jsou to čtyry kúly v zemi zatlučené a na ně je přibito prkno. Kdo by byl tak pošetilý a chtěl by tvrditi, že tato k sezení zařízená lavice povstala sama sebou, anebo že vylezla ze země. Tuto lavici, — ač jest tak jednoduchá — musel sestaviti tesař nebo vůbec myslící bytosť. Kdosi nejprve na jedné straně dva koly k sobě souběžně zatloukl do země, pak právě tak na druhé straně; pak na to přibil prkno. — Jest-liže jednoduchá lavice předpokládá myslící bytosť, ducha, tím spíše musí umělecky zařízené lidské tělo, rostlina, strom atd., bytosťi nejvyš moudrou býti složeno.

III) Dle nejvyš moudrého pořádku na světě soudíme, že vše to bytosť nejvyš moudrá zařídila.

106 — **Vzduch. Tlak vzduchu. Teplota. Přitažlivosť.** Na naší zemi jest vše moudře uspořádáno. Avšak jak to přijde, že vzduch pozůstává z tak podivuhodně smíšených plynů (21 procent kyslíku, 79 procent dusíku), jak toho k životu člověka a svět zvířat třeba? — Odkud to, že na zemi nalezáme právě takový tlak v z d u c h u, který jest prospěšen našemu organismu? — (Kdyby byl tlak vzduchový malý, jako ve vyšších oblastech, vyrazila by nám krev z nosu i z úst. Kdyby ale byl tlak vzduchu příliš veliký, byli bychom rozmáčknuti.) — Odkud to, že máme na zemi právě tu teplotu, která našemu zdraví příhodná, a ne sta a tisíce stupňů tepla, jako jsou na slunci anebo jiných tělesech nebeských? — Odkud to, že přitažlivosť země (těžná síla) není tak veliká, že by nám v pohybu vadila? Na mnohých nebeských tělesech jest přitažlivosť mnohem větší, tak že bychom tam byli 100 neb 1000krát těžší a nemohli bychom se z místa hnouti. — Z tohoto rozmyšleného uspořádání země lze snadno poznati, že nějaká moudrá bytosť, duch, to vše musel vymysliti a sestaviti. Musíme zvolati: „Jak velicí jsou skutkové Tvoji, Hospodine a všecky věci s moudrostí jsi učinil.“ (Žalm 103, 24.)

IV) Neznabozi jsou jako zvíře, které nemá žádný rozum.

107 — **Psi a kočky také nevěři v Boha.** Jeden pán vystrojil při jisté radostné příležitosti hostinu, k níž pozval mnoho příbuzných a také lidi z domu. Mladý pán jeden chtěl se při hostině tím blýskat, že útočil na víru v Boha a prohlásil se za neznaboha. Jeho sousedé při stole dali mu to však jasně znáti, že jeho mínění nesdílejí, a také takových rozprav si nepřejí. Zlostně zvolal mladík ten: „Což jsem snad v tomto domě jediný, jenž v Boha nevěří?“ Jedna dáma jemu poblíž sedící odpověděla: „Nejste zde na žádný způsob jediný neznaboh; neboť v domě tomto se nacházejí ještě také psi a kočky,

které také v Boha nevěří. Jenom že zvířata ta nemají rozum a nemohou se svou bezbožností vychloubati.“ Tím paní ta dala mu na jevo, že popírač Boha podobá se nerozumnému zvířeti. — Neznaboh jest vlastně ještě horší než dobytče; neboť toto jest přitulné k svému pánovi, kdežto atheista nechce ničenož věděti o svém Pánu Bohu.

V) Neznabohy mnohdy Bůh citelně trestá.

108 — **Náhlá smrt popírače Boha v Baltimore.** V Americe mnoho nadělalo se řečí o atheistovi Whytney-ovi. Jednou nalézal se v jistém hostinci v Baltimore v kruhu více přátel. Přišla řeč brzy na náboženské věci; také ta otázka položena, zda-li jest Bůh. Rozumí se samo sebou, že Whytney popíral jsoucnost Boha a dokazoval své tvrzení následujícími slovy: „Chci vám nyní zřejmě dokázati, že žádného Boha není. Vyzývám zde na tomto místě onoho, tak zvaného Všemohoucího, by mne ihned usmrtil. Však toho hezky nechá být, právě protože neexistuje.“ Sotva že neznaboh tato rouhající se Bohu slova vyřkl, shroutil se a klesl na zem. Přátelé jeho použili všemožných prostředků křísících; všecka námaha byla však marna. Muž ten byl mrtev a zůstal mrtev. Tato zvláštní smrt neznaboha, o niž americké časopisy psaly, učinila všude mohutný dojem. (New Yorkský „Herald“ 1903.) — Ještě více vezme milý Bůh v onom světě neznabohy za slovo. Ukáže jim, že pro ně není žádného milujícího Boha a tudíž žádného spasení.

109 — **Neznabožský hostinský.** K jistému nevěreckému hostinskému zavítali večer dva hosté. Když seděli u okna a pozorovali hvězdnatě nebe, obdivovali všemohoucnost Boží. Když hostinský slova jejich uslyšel, vysmál se jim, nazval je pošetilými lidmi a prohlásil, že vše je samo od sebe a že Boha není. Brzy na to šli spát; taktéž i hostinský. V noci vypukl v sousedním domě oheň. Rámus psů a veliká záře ohně vzbudily hostinského. Tento vyběhl, pozvedl rukou svých a pohlížeje k nebesům volal: „O dobrotivý Bože, pomозиš, ať dům můj neshoří!“ V tom probudili se oba hosté v domě, slyšeli ho křičeti a volali na něho: „Včera jste tak nezvratně tvrdil, že Boha není; a nyní voláte k němu o pomoc. Bůh vám asi sotva pomůže; neboť, jak vidíte, chce vás za včerejší vaše neznabožství potrestati.“ Brzy po tom počal také hostinec hořet. — V nouzi dovolávají se neznabozi Boha.

Bytosť Boží.

Nejsme s to podrobně označiti, co Bůh jest.

110 — **Král a mudrc.** Král Hiero v Syrakusách dal si jednu zavolati mudrce Simonida a tázal se ho, co vlastně

„Bůh“ jest. Mudrc vyžádal si den k rozmýšlení. Když den uplynul, objevil se u krále a vyžádal si ještě dva dny lhůty k úvaze. Po vypršení tohoto času, žádal o čtyry dny: a tak prodlužoval stále lhůtu o dvojnásobně. Když se ho tázal král, proč by tak činil, vysvětlil mudrc: „Čím déle přemýšlím, tím temnější stává se mi ta záležitost.“ — Nekonečný nedá se našim konečným rozumem vystihnouti. Pravdivé jest přísloví: Co Bůh jest, nikdy nepochopíš, jest-liže Bohem nejsi sám již.

Všudypřítomnost Boží.

Vzpomínka na všudypřítomnost Boží činí nás zmužilými.

111 — **Hrozba vypovězením ze země.** Svatý Chrysostom, biskup v Cařihradě († 497) nebyl pro svá přímá kázání oblíben u dvora; zvláště císařovna Eudoxie měla ho v nenávisti. Dala mu jednou pohroziti vypovězením ze země. Svatý biskup odpověděl císařovně neohroženě: „Domníváš se snad, že tím mne zastrašíš? Což nevíš, že Bůh jest všudy přítomen? Jen tenkrát byla by si s to zastrašiti mne, kdybys mohla mne vypověděti na místo, kde by Boha nebylo.“ — Bojí-li se někdo býti sám na některém místě, nechť si vzpomene, že Bůh jest přítomen. Jde-li s bázlivým jiný člověk, nebojí se již více. A my bychom měli míti strach, kdyžtž předce víme, že všemohoucí je všude u nás a bez jeho vůle žádný duch se hnouti nemůže?

Vševědoucnost Boží.

1) Vzpomínka na vševědoucnost Boží odstrašuje nás od hříchu.

112 — **Zloděj v ovocné zahradě dívá se všemi směry.** Jistý muž přešel zeď, aby v zahradě nakradl ovoce. Nejprve ohlíží se na všechny strany, do předu i do zadu, na pravo i na levo, zda-li ho někdo nevidí. Když se tak ohlížel, zavolal na něho pojednou chlapec, který poblíž na stromě seděl zvučným hlasem: „Ty se díváš všemi směry. Proč pak se nepodíváš také vzhůru k nebesům?“ Zloděj porozuměl ihned, že mu chlapec připomíná vševědoucího Boha. Slova jeho působila jako blesk na něho; opustil ihned zahradu a vzpomínal od toho času často na ona slova chlapcova.

113 — **Chlapec před košíkem s jablky.** Hoch jeden byl poslán svým otcem do domu sousedova, aby tam nějakou zprávu sdělil. Když vstoupil do světnice, nebylo nikoho k spatření! Před ním ale stál košík s krásnými jablky. Již napadla mu zlá myšlenka, tedy pokušení: „Vezmi si několik jablek! Vždyť tě žádný nevidí. Avšak chlapec řekl nahlas: Ach ne, ničehož nevezmu; neboť Bůh mne vidí. V tom okamženi objevil se muž, který za kamny odpočíval, a pravil: „Ty jsi hodné dítě, že máš Pána Boha před očima. Vezmi si nyní jablek, mnoho-li chceš.“ Kdyby byl chlapec kradl, byl by bezpochyby ihned potrestán. Jak dobrá tedy byla tato myšlenka na vševědounost Boží; neboť zdržela ho od hříchu a ochránila před jeho zlými následky.

II) Vzpomínka na vševědounost Boží dodává nám útěchy v utrpení.

114 — **Matka, která svého miláčka ztratila.** Jistí rodičové nebyli k utěšení nad ztrátou svého hodného a velmi nadaného synáčka. Když kteréhos dne truchlící matka bol svůj svému duchovnímu správci žalovala, vyňal tento Písmo sv. a našel následující místo v knize moudrosti: „Libým Bohu učiněn jest milý, a jsa živ mezi hříšníky, přenesen jest. Vytržen jest, aby zlošť nezměnila rozumu jeho, neb aby pokrytectví nepodvedlo duše jeho . . . Dokonalým zůstav, v krátku vyplnil časy mnohé. Neboť zalibena byla Bohu duše jeho: protož pospíšil jej vyvésti z prostředku nepravosti. (K. moudrosti 4, 10 atd.) Farář pak vyložil matce význam těchto slov. Tu řekla ona: „Když jest tomu tak, nebudu více naříkati a plakati, abych se snad na Boží dobrotě neprohřešila.“ Navrátivši se domů, potěšila také svého manžela s úspěchem. — Poněvadž Bůh jest vševědoun, předvídá, že mnohý spravedlivý by byl pokaženým světem pokažen; proto běže ho časně z toho světa. K tomu by měli přihlížeti ti, kteří truchlí o miláčka, jehož jim smř vyřvala.

115 — **Modlitba dítko na tabulce.** Sedmiletý chlapeček jednoho řádného řemeslníka se velmi nachladil. Když druhého dne chtěl jíti do školy, řekl otec: „Dítě, jsi velmi zachlazen a nemůžeš při této zimě odejiti. Zůstaň v teplé světnici a pracuj doma. Vezmi si kamínek a tabulku a piš něco.“ Dítě uposlecho, vzalo tabulku a napsalo na ni následující modlitbičku: „Milý Bože, prosím Tebe, nechť je zbožné dítko ze mne. Kdybych takým neměl být, raděj mně rač z světa vzít. Přijmi mne v svou nebes říš, k andělům mne zpodobniž!“ Když dítko dopsal tato slova, naříkalo na silné bolesti v hrdle a bylo proto uloženo do postele. Dostavil se záškrt, který je již druhého dne

uchvátil. Truchlíci rodiče uchovávali břidlicovou tabulku s posledním písmem dítko jako drahocení ostatek a byli přesvědčeni, že Božský přítel dítek vyslyšel modlitbu jejich miláčka. — Bůh povolá mnohé hodné dítko časné k sobě, aby ho učinil andělem Božím v nebesích. Vševědoucí Bůh předvídá, že by se v pozdějším životě zkazilo a nepřišlo by ku spasení.

116 — **Stráži zabráněný odjezd do Ameriky.** Loď „Hortensia“ nalezala se v přístavu hamburgském a měla odjeti do Ameriky (1833). Poněvadž ale bylo do odjezdu ještě dosti hojně času, udělal si jeden z vystěhovalců ještě procházku v parku. Zde mu bila do očí květina, jež se mu velmi zalíbila. Povykročil na trávníku jeden krok a utrl tu květinu. Avšak jeden strážník ho spozoroval, přispěchal a vyzval ho, aby s ním šel na policejní úřad. Marné byly však prosby o propuštění. Rád byl by zaplatil ihned pokutu peněžitou, aby mohl rychle vrátiti se na loď. Avšak strážník nedal se obměkčiti a odvedl ho. Zatím opustila „Hortensie“ přístav a započala svou cestu do Ameriky. Již po několika dnech vypravovalo se, že loď ta zahynula. Onen muž děkoval nyní Bohu z celého srdce, že touto podivnou příhodou byl zachráněn před smrtí. — Nevěrec jmenuje takové události náhodou, zbožný křesťan ale řízeními Božími. Vševědoucí Bůh posílá na nás právě mnohdy malá utrpení, aby nás zachránil před velikými. Na to má každý pomyslit, když ho nějaké neštěstí stihne.

III) Pomyšlení na vševědoucnost Boží pobádá nás k dobrým skutkům.

117 — **Při věžích kolínského dómu.** Když byly věže kolínského velechrámu již skoro hotovy, obdrželo několik pánů dovolení, vstoupiti na lešení a prohlédnouti věže. Pánové žasli, jak umělecky byly provedeny i v této výši všechny sochy a ozdoby. Jeden z pánů těch pravil: „Nepochopuji, proč zde v této výši všecko tak umělecky zpracováno bylo. Těchto ozdob zde nahoře nebude pražádný pozorovat. Dole jsou ozdoby viděny a pozorovány; ale zde ne. Škoda té námahy!“ Slova tato zaslechl jeden kamenník, jenž již přes 25 let v této výši pracoval, a pravil: „Neračte mi zazlívati, milý pane! I když lidé nevidí, co zde bylo pracováno, jeden to předce vidí, náš Pán Bůh v nebesích tam nahoře!“ — Tak jest to i s našimi dobrými skutky, jako modlitbou, postem, almužnou. I když lidé skutky naše nevidí, anebo je podceňují, někdo je vidí a odmění je, totiž milý Bůh tam nahoře v nebi. Ohled na vševědoucího Boha pobádejž nás tedy k dobrým skutkům.

Moudrosť Boží.

Bůh na světě vše moudře uspořádal.

118 — **Žalud na nose.** Jistý muž ulehl si v horký letní den do stínu dubu a spatřil poblíž na plotě tykvový keř, na němž visely převeliké dýně. I řekl si sám u sebe: „To je zcela převráceno, že tak malý keř nese tak veliké ovoce, kdežto tak veliký strom, jako dub, nese jen malé žaludy. Kdybych já byl svět stvořil, byl bych to jinak zařídil.“ V tom okamženi spadl mu žalud na nos a zasáhl ho tak silně, že počal krváceti. Tato šňupka, kterou prostořeký muž z nenadáni dostal, přivedla ho k rozvaze. „Opravdu“, tak pravil, „Bůh vše předce nejlépe uspořádal. Kdyby byl žalud velikosti dýně a byl by spadl s takové výše, byl by mi roztránil nos.“ Pravdivá jest přípověď, které jsme se ve škole naučili: „Přemoudře Bůh vše uvážil, když celý tento svět stvořil.“ — Zpozdilí jsou onino lidé, kteří tomu chtějí lépe rozuměti, než moudrý Bůh v nebesích.

119 — **Ovce a zpěvavé ptactvo.** Jednou spatřilo dítko, že si ovce vlnu o trní vyškubaly. Ve svém nerozumu poprosilo ihned otce, aby trnové křoví tedy vysekal. Otec ale nebyl tak přenáhlený a prudký; povelil dítku, aby se posadilo na pahrbku a pozorovalo zpěvavé ptáčky. Netrvalo dlouho a již přilétalo zpěvné ptactvo a odnášelo si vlnu do svých hnízd. Tu pravil otec: „Vidiš, nyní se ta vlna velmi dobře hodí ubohým malým ptáčátkům v hnízdě. Ovce mohou zcela lehce té trochu vlny postrádati. Mám tedy trní vyrubat?“ Tu dítko odvolalo prosbu svou. — Na první pohled zdá se nám na světě mnohé bezúčelným; avšak přihlédneme-li bedlivěji, zpozorujeme účelné uspořádání světa.

Všemohoucnosť Boží.

1) Všemoc Boží jeví se ve stvoření.

120 — **Hvězdářské úvahy.** Pozorujme především velikosť světových těles. Naše země jest zajisté ohromná koule; neboť má obvod 5400 mil (= 10.800 hodin cesty). Rychlovlak, který za jednu hodinu ujede 10 mil (20 hodin cesty), objede celou zem při nepřetržité jízdě ve třech týdnech. — Ještě větší kouli jest naše slunce; průměr jeho jest 113krát větší, než průměr země. (Tedy 113 zeměkouli na sebe postavených, dalo by průměr slunce.) Z tělesa slunečního mohlo by se udělati jeden milion a ještě as čtvrt milionu takových kouli, jako jest naše zem. — A předce jsou ještě jiná tělesa světová, proti nimž naše slunce jest pouze práškem.

Pozorujme dále nesmírné vzdálenosti těles světových. Vypočítalo se, že naše země jest 21 milionů mil od slunce vzdálena. Dělová koule, která ve vtěřině uletí 700 metrů, potřebovala by při ustavičně stejné původní rychlosti 7 roků, aby tuto cestu vykonala. Světlo, které v jedné vteřině urazí 42.000 mil, potřebuje k tomu 8 minut, než přijde ze slunce na zem naši. Jsou ale hvězdy, odkudž potřebuje světlo roky, ba i století, aby k nám dorazilo. Tak světlo hvězdy polární jest u nás teprve za 60 let.

Nesmírně veliký jest tedy prostor světový. Naše soustava slunečná, k níž náleží 8 větších a na 280 menších oběžnic, jest, abych tak řekl hvězdoým otvorem v prostoru světovém. Od slunce nejvzdálenější oběžnice, Neptun jest 600 milionů mil od slunce vzdálena. Jest tudíž skupina hvězd, k naší sluneční soustavě přináležejících, dosti rozlehlá. Avšak jsou ještě miliony soustav slunečních, které jsou mnohem větší, než naše; neboť 30 milionů stálic, které lze na nebi viděti, jsou samá slunce, kolem kterých opět jiné hvězdy krouží. A jak mnoho milionů sluncí ještě za tím vězí, jež ani spatřiti nám nelze. — Od naší sluneční soustavy až k nejbližše se nacházející hvězdě jest taková mezera, že by do ni vešlo se 3700 takových slunečních systému, jako jest náš. Vzdálenosť ta obnáší $4\frac{1}{2}$ bilionů mil. Představme si naše slunce jako hrách velké v naší ruce a když bychom se s ním postavili na severní pól naší země, byla by našemu slunečnímu systému nejbliž ležící hvězda (dle téhož poměru ovšem počítáno) na pólu jižním.

Tato pozorování všemíra zajisté stačí, abychom obdivovali všemoc a majestátnosť Boží.

121 — **Obloha bez zdi základních.** V uplynulých dobách ukazoval kdys německý jeden kníže cizému vyslanci krásy svého zámku. Dvorní šašek, který dle tehdejšího způsobu knížete všude doprovázel a úplnou volnosť slova měl, pravil: „Vaše Milosti, nevychloubujte se jen tak tak přes příliš vašim domem. Váš dům může snadno státi pevně; má důkladné sloupy a silné základní zdi. Ale popatřte jen vzhůru k nebesům. Ten Pán nahoře nepotřebuje pro své nesmírné klenutí ani pilířů ani základů. On udržuje vše pouhou svojí vůlí. K takovému Pánu musíme míti úctu!“

11) Poněvadž Bůh jest všemohoucí, může v největší nouzi pomoci.

122 — **13 dní pod ssutinami.** As před 200 lety proměněno bylo město Ceretto při výbuchu Vesuvu zemětřesením náhle v ssutiny. Za zemětřesení hrálo si v jedné ulici více dítek.

Když pocitily prudké nárazy v zemi, běžely co nejrychleji domů, byly však cestou zasypány řídicími se zděmi. Čtrnáctiletý chlapec měl štěstí v neštěstí; neboť ačkoliv ssutinami byl úplně pokryt, zůstal předce nedotknut. Ve vězení svém prosil bez ustání Boha o pomoc. Trápila ho žízeň tak velice, že hledal občerstvení v lizání vlhkých kamenů. Milý náš Bůh umírnil jeho utrpení tím, že na něho poslal hluboký spánek, z něhož se teprve 13. dne svého zajetí probudil. Těchto 13 dní připadalo mu pouze jako 3 dni. Když se chlapec probudil, sebral své poslední síly a volal mocně své rodiče. Brzy uslyšel nad svou hlavou šramot. I křičel ještě silněji. Tu přispíšilo deset mužů a vykopali dítě, které 8 stěviců hluboko pod ssutinami leželo. Radosť rodičů, když spatřili své dítě, nelze vypsati. Chlapec přišel do lékařského ošetřování a po 3 dnech se zúplna zotavil. (Zemětřesení to bylo 5. července 1698 o 5. hodině večer; zachráněný hoch slul Ciaborri.) — Pravdivé jest pořekadlo: „Tomu, kdo se v nebezpečí modlívá, Bůh vždy v nouzi pomocí svou přispívá.“

III) Bůh pomáhá často nepatrnými prostředky.

123 — **Pavučina a průlom ve zdi.** Sv. kněz Felix z Noly v Italii († 310) byl od svých nepřátel pronásledován; měl totiž býti mučen. Tu utekl se do rozsedliny rozpadlé zdi. I přilezl pavouk a popředl svou tkání průlom. Pronásledovatelé mimojdoucí chtěli také do něho nahlédnouti. Když ale spatřili pavučinu, šli ihned dále: neboť měli to za nemožné, že by se někdo byl mohl do rozsedliny ukrýti. — Tak umí Bůh zcela nepatrnými prostředky pomoci, aniž by činil zázraků. Velmi krásně praví sv. Paulin: „Kde Bůh pomáhá, tam i pavučina stává se zdí; kde Bůh nepomáhá, tam i zeď stává se pavučinou.“

124 — **Světluška svatojánská a kalendář.** Chudá vdova měla ještě jednou zaplatiti veliký dluh, který její zemřelý muž již vyrovnal. Marně hledala kalendář, kdež zemřelý manžel měl zapísány všechny zaplacené dluhy a kde měl uschovány stvrzenky. Již budoucího dne mělo býti jednání o tom u soudu. Ještě v hodině večerní — bylo to v červenci — prosila se svými dětmi, modlíc se, Boha o pomoc. Hle, tu přiletěl oknem jiskřící se brouček svatojánský a zaletěl za skříň. Nejmladší dítě chtělo mermomocí světlušku viděti. Matka — aby měla pokoj — odšoupla skříň trochu stranou a hle, kalendář tak dlouho hledaný, spadl na zem. — Bůh dává se rád oslavovati skrze slabé a nízké tvory.

125 — **Zeď sněhová.** Za časů napoleonských válek blížili se nepřátelé také městu Šlesvik u. Tu upadli zvláště obyvatelé jednoho osamělého selského statku ve velikou úzkost, protože

dvorec nalezal se blíže brány městské a obloha mnohými požáry byla červená jako krev. Nadto ještě byla zima a ledový mráz. Obyvatelé dvorce chovali obavu, že budou nejdříve nepřátelskými vojáky přepadeni, vydrancováni a vyhnáni. Proto modlili se celou noc; zvlášť vroucně modlila se babička. Tato vzala do rukou modlitební knihu a předfíkávala z ní „modlitby za času války.“ V ní přicházela též tato slova: „Mocnou stěnu vystav Pane kolem nás, nepřítel by hrůzou jatý, odšel zas.“ Protože stařenka jmenovitě tato slova často při modlitbě opakovala, byl hospodář toho mínění, že touto prosbou žádá se na Pánu Bohu příliš mnoho. Když se rozednilo, shledali, že před domem na onom místě u silnice, kudy nepřátelé táhli, větrem sníh nakupen jako zed. Tak se stalo, že v noci mimo táhnoucí vojáci obyvatele domu neznepokojovali. Domácí lidé ovšem žasli nad touto příhodou. — Tak Bůh pomáhá také bez zázraků jednoduchými prostředky. Právě v tom ukazuje se všemohoucnost Boží.

Dobrota a milosrdenství Boží.

l) Bůh jest nejvyšš dobrotivý.

126 — **Dva připnuté řetězy.** Jistý kníže dal zhotoviti z bílého mramoru sochu anděla. Anděl držel v levé ruce na tenké hedvábné niti stříbrný prsten, v pravé ruce na řetízku démantovém zlatý prsten. Princ a princezna chtěli věděti, co by prsteny znamenaly. Kníže řekl: „Kdo z vás uhodne význam prstenů, tomu je daruji.“ I řekl princ: „Prsteny jsou patrně znaky přátelství a lásky.“ Kníže řekl: Tak jest. Proč ale jest prsten ze stříbra a druhý ze zlata? Tu odvětila princezna: „Stříbrný prsten znamená přátelství a lásku, již nám darují lidé. Láska tato není tak pevná; visí takořka na nitce, jež se lehce přetrhne. Zlatý prsten značí láska Boží k lidem. Tato jest pevná a nerozborná.“ Kníže je pochválil a podal stříbrný s niti princi, zlatý na démantovém řetízku princezně.

127 — **Rozmluva sv. Jeronýma s Jezulátkem.** 25 let žil sv. otec církevní Jeronym († 420) v jeskyni, ve které se narodil Ježíšek. Jednou modlil se v této jeskyni k Jezulátku takto: „Milý Ježíšku, jak pak mám ti to odplatiti, že pro mé spasení tak tvrdě jsi spočíval v jeslích a tak nesmírně za mne trpěl?“ Jeronym uslyšel slova: „Veleb Boha slovy: Sláva na výsostech Bohu!“ Tu pravil světec: „Já však chci ti, milé dítě, předce něco dáti; chci ti darovati svých peněz.“ I uslyšel slova: „Dej peníze chudým lidem; bude to tak, jako bys je mně daroval.“

Po třetí pravil svatý muž: „Chci tak učiniti. Já ale ti musím také něco dáti, sice zemru bolestí“. Tu uslyšel slova: „Nuže tedy, dej sem hříchy své; chci je odnésti.“ Při slovech těch počal sv. Jeronym plakati a řekl: „Ach milé dítě! vezmi tedy, co mého jest a dej mi, co je tvého.“ — Z rozmluvy této sv. Jeronyma s Ježíškem poznáváme velikou lásku Boží k lidem.

128 — **Usnesení římského senátu.** Roku 70 po Kr., když panoval nad římskou říší Vespasián, zaměstnával se nejvyšší úřad státní v Římě, římský senát, otázkou, kterým jménem bylo by nazvati nejvyššího Boha. Jeden senátor měl za to, že by se „bohem bohatství“ nazývati měl; jiný pravil, že by více se hodilo jméno bůh mocných, opět jiný byl pro název „bůh moudrých.“ Konečně povstal jeden člen senátu a pravil: „Je-li nejvyšší Bůh bohem bohatství, nemůže býti bohem chudých; je-li bohem mocných, nemůže býti bohem podřízených; je-li bohem moudrých, nemůže býti bohem nevzdělaných lidí.“ Na to rozvinul obraz a ukázal krásnou, mužnou postavu s přelaskavými tahy v obličejí. Pod obrazem stála slova: „Já miluji vás, já obdarovávám vás, odpouštím vám; neboť jsem Bohem lásky.“ Když senatoři prohlédli obraz i slova, zvolali radostně: „Vskutku nejvyšší Bůh musí býti Bohem lásky.“ Sv. evangelista Jan praví krátce: „Bůh jest láska.“ (1. Jan. 4, 8.)

II) Není tak těžkého hříchu, aby ho Bůh nemohl kajícímu hříšníkovi odpustiti.

129 — **Syn ze žaláře přiveden k smrtelnému loži matky.** Roku 1868 byly v Cáchách misie. Při tom vypravoval jeden z misionářů příběh, který hluboce dojal všechny posluchače. On pravil: „Před několika lety umírala jedna matka. Dítka její shromáždily se kolem jejího smrtelného lůžka; jen jeden syn scházel. Byl pod zámkem a závorou, odsouzen k 5letému pevnostnímu vězení pro provinění, jež spolu to zavinilo, že matce tak záhy pukalo srdce. Ještě jeden pokus chtěla umírající matka učiniti, aby svého nešťastného syna, u něhož všecka dosavadní napomenutí byla marna, pohnula k obrácení; měl totiž přijíti k její smrtelné posteli. Prosba umírající byla přednešena veliteli pevnosti a vskutku byl nešťastný syn, provázen stráží, k smrtelnému lůžku matky přiveden. Ačkoliv nemohla již více promluvíti ani slova, sebrala předce poslední své síly a hleděla na syna svého s hlubokým bolem. A hle! Pohled umírající matky způsobil zázrak. Vrátiv se do své komůrky, poklekl syn ten na kolena a plakal. Brzy potom sprostil se tíhy hříchů litostnou zpovědí. Milosť Boží ale způsobil ještě více v něm. Po odbytém trestu obdržel totiž milosť povolání ke stavu kněžskému — a ten syn — to jsem

já sám! — Proto milí posluchači, jen odvalu a důvěru! Af je hříšník sebe větší, dobrota a milosrdenství Boží jest ještě mnohem větší.“ Tato slova kazatelova oťrásla všemi posluchači. Také oni nabyli důvěry v milosrdenství Boží a kajcně se vyzpovídali.

Spravedlivosť Boží.

l) Čím člověk hřeší, tím i od Boha trestán bývá.

130 — **5 kilo másla.** Jistý sedlák chodil každého dne do města, aby pekaři potřebného másla na pečivo dodal. Přinesl mu denně 5 kilo másla a odebral si současně také od něho 5 kilo chleba pro svoji domácnost. Tu se stalo, že pekař máslo převažoval. Jak užasl, když se přesvědčil, že je másla o půl kila méně. Ihned vyzval rolníka, aby se zodpovídal. Avšak sedlák nebyl ani v nejmenším zaražen a odpověděl s úplným klidem: „Milý pane, za to já nemohu. Já totiž nemám doma žádných závaží. Děláám to tedy tak, že na jednu misku váh položím bochníček chleba od vás koupeného a na druhou položím této váže odpovídající kus másla.“ Pekař stál hrozně zahanben a dodával od té doby svému odběrateli správnou váhu. — Podobně jako onen rolník, bude s námi jednati při soudu Bůh. Proto pravil Kristus: „Jakou měrou měříte, takovou vám bude i odměřeno.

131 — **12hodinné čekání.** Král Bedřich VII. dánský, jenž byl velice vlídný, spatřil, jsa ještě korunním princem, jednoho dne státi dlouhý čas na stejném místě vůz u zámku v Odensee. Korunní princ počal rozprávku s majitelem povozu a zvěděl, že přivezl jistého majora, a že musí tak dlouho čekati, až se major ze své návštěvy vrátí. Když korunní princ jel večer v 10 hodin na ples, spatřil, že kočí ještě pořád na tomže místě se nalezá, a když ve 4 hodiny ráno z plesu se vracel, byl muž ten ještě tam a čekal na majora. To bylo korunnímu princí předce jen trochu mnoho. Šel ke kočímu, dal mu zlafák a kázal mu jeti domů. Avšak kočí nechtěl poslechnouti. Tu se dal korunní princ poznati a pravil, že úplnou zodpovědnosť za vše běře na sebe. Potom tedy kočí odjel. Když přišel major, hrozně zlořečil, že kočí odjel. Ráno objevil se u majora sluha ze zámku a vyřídil mu, aby objevil se v 8 hodin u korunního prince ku slyšení. Ale major musel čekati. Bylo již 10 hodin; a ještě nebyl předpuštěn. Bylo 12 hodin pryč. Jídla byla kolem něho přinášena. Major se domníval, že bude zavolán k obědu; avšak nedostalo se mu žádného pozvání. Bylo již 8 hodin večer. Náš major, umíral již zlostí a hladem. Konečně po 12-hodinném čekání

předpusťil ho korunní princ k sobě, přijal ho neobyčejně blahoskloně a pravil: „Pane majore, jedná se pouze o maličkosť; chtěl jsem vám jenom sdělit, že jsem onomu ubohému muži, který na vás 12 hodin čekati musil, rozkázal, aby jel domů. Samo sebou se rozumí, že nesmíte muži tomu činiti žádných nepříjemností!“ Major porozuměl nyní podivné audienci a osvědčoval se příště citlivějším ke svým bližním. — Podobně bude s námi Bůh také jednou jednati. Mnohého, jenž měl tvrdé srdce k bližním, nechá Bůh v očistci se dlouho trápit.

132 — **Salomena a hlava sv. Jana Křtitele.** Jak známo vyžádala si Salomena, dcera Herodaina, po svém tanci od krále Herodesa hlavu sv. Jana na míse. Král tedy dal sv. Jana stíti. — Později poslal císař římský Kaligula (37—41) Herodesa s jeho rodinou do Španěl do vyhnanství. Tam chodila Salomena v zimní dobu často na zamrzlou řeku Sikoris u llerdy. Jednou se led prolomil a ona potopila se ve vodě až po krk; namáhala se, aby se zase dostala ven, házela sebou a jakoby tančila pod vodou, tak že led počal se mocně hýbati a ji hlavu od těla oddělil. (Tak vypravuje dějepisec Nicephor.) Bůh odplácí rovným za rovné.

133 — **Anna Bolinova, manželka Jindřicha VIII.** Dvorní dáma anglické královny Kateřiny Aragonské, Anna Bolinova, zavinila to, že král Jindřich VIII. svou zákonitou manželku zapudil (1532) a dal všechny katolíky postínati, kteří jeho sňatek s Annou Bolinovou neschvalovali. — Brzy po smrti první manželky královny, Kateřiny Aragonské (1536), byla to opět dvorní dáma Anny Bolinové, která získala si přízeň krále od církve odpadlého a krále naplnila nechutí k jeho druhé manželce. Král zavrhl nyní svou druhou choť, ano dal ji i stíti, aby mohl si vzíti za manželku Janu Seymorovou, onu druhou dvorní dámu. — Tu poznáváme, že pravdivou jest věta: „Čím kdo hřeší, tím i trestán bývá.“ Odplata jest takorůzka podobiznou zlého činu.

134 — **Zbořeni Jerusalema.** Jak známo, předpověděl Kristus, že Jerusalema během jednoho lidského věku bude zbořena. Zbořeni událo se roku 70 po Kr. Židé totiž pobili roku 66 římské vojsko na hradě Antoniově. Ihned poslal císař Nero svého výtečného vojevůdce Vespasiána s velkým vojskem proti Židům. Když proti Jerusalemu postupoval, zemřel císař Nero a Vespasián povolán císařem. Proto odevzdal vrchní velení svému synu Titovi. Tento obklíčil o velikonocích roku 70 Jerusalema nálezem a příkopem. Za příčinou svátků velikonočních nalézalo se ve městě tenkrát na 1½ milionu lidí. (Křesťané při bližení se římského vojska utekli se svým biskupem Šimonem do Pelly za

Jordánem.) Povstala velká drahoty potravin, tak že tisícové denně umírali hladem. V měsíci květnu jednou městskou bránou vynešeno 116.000 mrtvol; jiných 600.000 mrtvol jednoduše sházeli z městských zdí dolů. V následku toho povstaly nákažlivé nemoci, jež si dalších obětí vyžádaly. V městě samém bojovaly proti sobě tři strany, které se vzájemně hubily a jedna druhým zásoby potravin ničila. Jednoho dne zavražděn velebný s 8000 přívrženci na ulici. Titovy návrhy míru vykládali si Židé jako zbabělost a zavrhli je. Nyní dal Titus postavit na patě vrchu Golgoty na 300 křížů a každého Žida, jenž z města prchal nebo v noci na polích zeliny hledal, ukřižovati; na 500 Židů bylo denně na kříž přibito a mnohým vojáky rozpárán nad to život, poněvadž domnívali se, že najdou v jich vnitřnostech spolknuté zlařáky a mnohdy také našli. Dobývání města pokračovalo velmi pomalu, poněvadž Židé s celou zoufalostí se bránili. Po čtyřměsíčním obléhání podařilo se konečně Římanům, zmocnit se chrámu Hospodinova. (Chrámu se svými dvory a svými mnohými vysokými za sebou stojícími zděmi, byl v tehdejších časech pevností takorč nedobytnou.) Nyní rozhořčení vojáci římsí vše, co jim do cesty přišlo, pobili mečem a zapálili město i chrám. Dva dny a dvě noci hořelo město; třetího dne bylo hromadou ssuti. Na 200.000 mrtvol leželo pod troskami; také tisíce žen a dětí bidně v chrámu zahynulo. Na mnoha místech hasili oheň krví, která ulicemi tekla. 97.000 Židů bylo Titem zajato a potom za hadr peníz (směšně lacino) do divadel prodáno, kde byli divokými zvířaty rozsápáni nebo kde museli se v zájemném potýkání povraždit. 2000 předních Židů v bílých, posměšných šatech vzal s sebou Titus při svém vítězném vjezdu do Říma, při čemž museli poklady v Jerusalemě ukořistěné na ramenou svých vynésti na kapitol. Tam byli tito dva tisíce, takorč jako k nejvyšší ozdobě a ukončení triumfu, mečem pobiti. Může se za jisto pokládati, že při obléhání Jerusalema zahynulo daleko přes jeden milion Židů. Židovský kněz Josefus Flavius, jenž vše to sepsal, tvrdí, že v Jerusalemě tehdá bylo takové soužení, jaké nezažil až dosavad svět. — Pamětihodno jest, že Židé roku 70. podobným způsobem byli potrestáni, jakým se dřívě na Kristu prohřešili. Neboť: 1. O velikonocích nasto o to soužení; o velikonocích Židé usmrtili Krista. 2. Židé polužili římských vojáků, aby Ježíše ukřižovali; římsí vojáci vykonali pak na nich Boží trest. 3. Na hoře Olivetské vztáhli Židé nejprve ruku na Krista a ukřižovali ho na Kalvárii. Na hoře Olivetské rozbil nejprve Titus své ležení a na úpatí Kalvárie dal postavit 300 křížů pro uprchlíky židovské. 4. Kristus prodán byl za 30 stříbrných; Titus prodával 30 zajatých Židů za

jeden stříbrný. 5. Kristu bylo oblečeno bílé roucho na posměch; také 2000 Židů neslo na posměch bílé šaty při triumfálním vjezdu. 6. Před Pilátem křičeli Židé: „Krev jeho na nás i na naše syny.“ Toto přání se jim roku 70. vyplnilo. — Jak známo, pravil Kristus: „Jakou mírou měříte, takovou vám bude zase odměřeno.“

II) Jak člověk dobré koná, tak bývá od Boha odměněn.

135 — **Sv. rodina v chýži loupežníků.** Když svatá rodina nalézala se na útěku do Egypta, přišla jednou při nastalém soumraku poblíž osvětlené chýži. Byla to chatrč, kterou vystavěli loupežníci, aby mimojdoucí pocestné olupovali. Když se svatá rodina přiblížila, objevil se ihned náčelník lupičů s vícero svými druhy, aby je zajal. Avšak světlozář, která od Jezulátka vycházela, naplnila ho hrůzou. Byl ihned přesvědčen, že to jsou svaté osoby. Neublížil proto svaté rodině ani v nejmenším, ba zavedl ji i do své chaty, aby se u ohně ohřála. Matka Boží prosila o vaničku s vodou, aby Jezulátko mohla vykoupati. Náhodou měl náčelník málomocného chlapěčka. P. Maria poradila matce dítěta, aby touže vodou, v níž ona vykoupala Ježíška, umyla málomocného hošíčka. Sotva že žena loupežníkovu položila do této vody své dítě, očistěno jest ihned od málomocenství. Tento uzdravený chlapec jest onen lotr — jménem Dismas — jenž pněl po pravé straně kříže Kristova a Kristem na milosť byl vzat. (Viz vidění Kateřiny Emerichové.) — Dobrodiní, které rodičové Dismasovi prokázali Jezulátku, bylo tedy později bohatě na jich vlastním dítěti odplaceno. Jak konáme dobré, tak býváme od Boha odměněni.

Bůh jest věrný.

Bůh dostává slovu.

136 — **Juliánova stavba chrámu.** Bůh dal skrze proroky starého Zákona prohlásiti, že po smrti Vykupitelově bude chrám jerusalemský do základů zbořen a že nikdy více až do konce světa nebude znova postaven. Roku 70 po Kr. rozbořili Římané Jerusalem i chrám. Císař Julián odpadlík pokoušel se o to r. 361 znovu zříditi chrám jerusalemský; chtěl tím dokázati nicotnost slova Božího. Ze všech stran hrnuli se dělníci a zvláště mnoho Židů. Již byly zdi chrámu dosti vysoké, tak že Julián a nepřátelé křesťanství vypukli v radostné jásání. Avšak plesání to netrvalo dlouho; neboť přišlo silné zemětřesení, tak že i zdi z největší části se sesuly. Dělníci ale neupustili od toho

a opravili zase poškozené zdivo. Tu přišlo nové zemětřesení a plameny, které ze země vyšlehly, zahlyaly dělníky. Muselo býti od stavby chrámu upuštěno a dosavád chrám ještě není vystaven. — Poznáváme z toho, že Bůh slovu vždy dostojí.

Nejsvětější Trojice.

I) Tři Božské osoby jsou jen jeden jediný Bůh.

137 — **Nejsvětější Trojice v matematických číslech.** Ti, kteří jednotlivou Božskou osobu označují číslem 1 ($1 + 1 + 1 = 3$), aby mohli útočiti na učení o nejsvětější Trojici, počítají špatně; neboť Boha nekonečného nelze označiti číslem 1, nýbrž musíme ho naznačiti znaménkem „nekonečné“ (∞). Proto musí se takto říkati: $\infty + \infty + \infty = \infty$. (Třikrát nekonečné dá opět „nekonečné.“) Tři Božské osoby jsou jen jeden Bůh. Otec jest sice jiný než Syn, ale ne něco jiného; není jeden a tentýž se Synem, ovšem ale jedno a totéž. Neboť oba mají tutéž bytnost.

II) Tajemství nejsvětější Trojice jest nevyzpytatelné.

138 — **Svatý Augustin a chlapec.** O svatém církevním otci Augustinovi vypravuje se následující legenda: Mnoho dní a nocí přemýšlel prý o tajemství nejsv. Trojice; byl toho mínění, že předce musí jednou přijíti k důkladnému poznání tohoto tajemství. Jednoho dne procházel se na břehu mořském, a spatřil zde chlapečka, který přelával skořápkou vodu mořskou do malého důlku. Sv. Augustin se zastavil a pravil dítěti: „Milé dítě, co pak to děláš?“ Dítě odvětilo: „Chcíf já přelíti toto veliké moře do tohoto malého důlku.“ Sv. Augustin potřásl hlavou udiveně a řekl: „Dítě, tof věc nemožná!“ Tu pravilo dítěti usmívajíc se: „Spíše podaří se celé moře přelíti do tohoto malého důlku, než vyzkoumati tajemství nejsv. Trojice.“ — Jako tedy nelze veliký oceán přemístiti v malou nádobu, právě tak nelze nám naším konečným rozumem pochopiti Boha nekonečného.

III) V přírodě nacházíme mnohé věci, které mají podobnost s nejsv. Trojicí.

139 — **Světelný paprsek. Amethyst. Tři slunce. Voda. Oheň. Duch lidský.** V bílém paprsku světelném nalézají se 3 barvy: modrá, žlutá, červená. Tyto 3 barvy se objeví, necháme-li paprsek procházeti hranolem skleněným. (Tak jsou i v jedné Božské bytosti 3 osoby.) — Mnohý amethyst, ze tří

stran rozličných pozorován, leskne se třemi barvami, totiž: purpurovou, kterážto barva znamená moc a připomíná nám tudíž Boha Otce Všemohoucího; fialovou, kterážto barva značí pokoru a ponížení a na paměť nám uvádí tudíž Syna Božího, Vykupitele; růžovou, kterážto barva znamená lásku a připomíná nám Ducha svatého, jenž lásku k Bohu a bližním rozněcuje v srdcích našich. Jako tento drahokam má tři barvy, tak v jedné Božské bytosti jsou 3 osoby. Svítí-li na nebi slunce a podíváme-li se do vody, spatřujeme zde také slunce; podržíme-li nad vodou zrcadlo, uvidíme v něm třetí slunce. Vidíme tedy slunce třikráte, a je to přece jen jedno a totéž slunce. (Podobně jest u Boha. Jsou v Bohu 3 osoby, a přece jest to jen jeden jediný Bůh.) — Voda vyskytuje se ve 3 stavu; může býti kapalnou, pevnou neb v stavu plynném. Při ohni pozorujeme: plamen, světlo a teplo; jsou to 3 rozličné věci a přece jen jeden oheň. — Lidský duch má rozum, vůli a paměť; jsou to 3 schopnosti a přece jen jeden duch.

140 — **Mexikánský divokvět.** Dr. Sameleder z Cordovy našel v Mexiku květinu, která prý pochází z Východní Indie jménem Hibiscus mutabilis. Tato květina jest ráno bílá, odpoledne červená, večer barvy modré. Má výtečnou vůni, ale pouze v poledne. Nalezá se na celé převlce Tehuantepekské, zvláště podél pobřeží. — Tato květina připomíná nám svými 3 barvami nejsv. Trojici. Je-li tato květina bílá, nebo červená, nebo modrá, jest to vždy přece jedna a tatáž květina. Právě tak jest Otec, Syn a Duch sv. jeden a týž Bůh.

IV) Syn vychází od Otce a Duch sv. od Otce a Syna.

141 — **Strom. 3 svíce. Lidská rodina.** U stromu vychází z kořene peň a z obou povstává koruna s plodinou. Podobně jest to též u 3 Božských osob. Syn jest od Otce a Duch sv. od Otce a Syna. — Stojí 3 svíce vedle sebe; od první rozsvítí se druhá, třetí má své světlo od obou. Podobně má se to se 3 osobami nejsv. Trojice. Rodina člověka, pozůstávající z otce, matky a dítěte, má též podobnost s nejsv. Trojicí. Z Adama povstala Eva a v nich obou má dítě svůj původ. Tak jest Bůh Syn od Otce a od obou Duch sv.

142 — **Dobyti Cařihradu Turky.** Roku 1053 způsobil patriarcha cařihradský, Michal Cerularius, že se církev řecká úplně odtrhla od římského papeže. Zastával tu zásadu, že přeložením císařského sídla z Říma do Cařihradu též nejvyšší moc nad církví přešla na biskupa cařihradského. Také učil, že Duch sv. pouze od Otce vychází, nikoliv však od Otce a od Syna. Když

v následujících stoletích na sněmích (ku př. 1272 v Lyonu, 1439 ve Florencii) učiněny pokusy ku spojení, prohlásili hlavní mluvčí Řeků krátce: „Chceme raději Turky, než papeže.“ A nyní to jest velice nápadné, že právě 400 let po odtrhnutí se od Říma upadla církev řecká ve jho turecké a to ještě k tomu o slavnosti svatodušní. Neboť v pondělí svatodušní roku 1453 byl Cařihrad Turky dobyt. Hneď po dobytí města dal Mohamed II. patriarchovu kathedrálu zbořiti a na jejím místě dal vystavěti mešitu. Všecky kamenné chrámy museli Řekové předati Turkům; sami museli si stavěti dřevěné. — Řekové bojovali tedy proti učení o Duchu sv., a na svátek svatodušní byli přemoženi a ztratili svoji svobodu. Jedno přísloví praví: „Čím kdy hřešiváš, tím i trestán býváš.“

Stvoření.

I) Možno jest, že Mojžiš průběh stvoření spatřil ve vidění.

143 — **Věštyně Kateřina Emmerichová a zub mamuti.** Řeholnice Kateřina Emmerichová, v Dülmenách ve Vestfálsku († 1824) spatřila v duchu celý život Ježíšův, matky Boží a velmi mnoha svatých. Kdys dali této řeholnici zub mamutí do ruky a ihned viděla v duchu před sebou celé stádo takových zvířat a popsala je dopodrobna, ačkoliv o takových zvířatech nikdy ničehož neslyšela. Ukázal-li se jí ostatek některého světce, tu ihned spatřovala rozličně události z jeho života před očima svýma odehrávati. Popsala pak vzezření světcovo a vypravovala důkladně jeho životopis. (Její zprávy sepsal dříve náboženství nepřítivný básník Klement Brentano; muž ten navštívil jednou z vše- tečnosti věštyni a stal se tu věřícím a zbožným katolíkem.) — Z toho seznáváme, že v duši člověka dřímá nám neznámá síla, jež přejde v působnost pouze zřídka a za zvláštních okolností. Prozatím nemáme pro takové události jiného významu, než zjevení. Není tedy nemožno, že Mojžiš podobným způsobem průběh stvoření spatřil.

II) Třetího dne stvořil Bůh rostliny, 5. a 6. by- tosti živé.

144 — **Pokusy Pasteurovy.** Kdo by se domníval, že Bůh vše najednou stvořil a později o dnech stvoření, že stvořené pouze k dalšímu vývoji přišlo, mýlil by se. Jest zcela nemožno, aby se již před 1. dnem stvoření našly zárodky rostlin na světě. Neboť země byla žhavá; oheň ale usmrcuje každý život jak rostlin tak také zvířat. A z mrtvé látky nemůže se žádný život vyvinouti; živé povstává jen ze živého. Slavný Louis Pasteur.

professor chemie v Paříži († 1895) pravdu této věty dokázal pokusem. On přivedl rozličné vody k varu, uzavřel do neprůdušné skleničky a nechal to přes rok státi. Po roce pozoroval vodu drobnohledem, aby viděl, zda v ní lze již spatřiti živoucí bytosti. Kdežto se v každé vzduchu vysazené kapce vodní nalezá na tisíce zvířátek, nenalezlo se naproti tomu v oněch skleničkách po živoucích tvorech ani stopy. Nyní přivodil oněm vodním nádobkám vzduch, který ale musel projíti rozžhavenými rourkami. A i nyní nebylo ve zmíněné vodě možná žádných zvířátek nalézti. Pak propustil vzduch, aniž by rourky rozžhavl, naplnil ale rourky mistry vlnou. A i tu ještě neukazoval se žádný život ve vodě. Konečně byl dán jen jeden okamžik přístup vzduchu, a již po několika hodinách byla voda plná malých živočichů. Z toho vysvitá, že se ve vzduchu nalezají životní zárodky, které ve zmíněném případě do vody přišly a zde se v živoky vyvinuly. — Povstání životných bytostí z mrtvé látky (prvoplozi) jest nemožné.

145 — **Slepice nebo vejce.** Jeden studující přišel domů z vysoké školy a vychloubal se se svým věděním. Jeho matka prostá žena, poslouchala klidně a položila mu potom následující otázku: „Kdyžtě nyní všechno tak jistě víš, řekni mi též, zda bylo dříve vejce nebo slepice?“ Syn odpověděl: „Vejce bylo dříve; neboť všechna kuřata vylézají z vajec.“ Potom řekla matka: „Ale to přece není možná; neboť vejce přece pochází od slepice; tedy musela býti dříve slepice než vejce.“ Studující pravil: „Matko, ty máš as pravdu.“ Tu pravila matka dále: „Uvaž ale také, že není žádné slepice, která by nepocházela z vejce.“ Nyní umkl student a byl zahanben. Matka ale pravila: „Zůstaneš vždy nevědomcem, nebudeš-li věřiti na Stvořitele. Celý svět bude ti nejasným a záhadou. Záhada ta teprvé se pak rozluští, když uvěříš v Boha. Potom teprvé budeš vskutku moudrým.“ — Slepice byla patrně dříve než vejce; neboť slepice musí přece na vejci seděti, aby z něho mládě povstalo. První slepici stvořil Bůh.

III) Krásně uspořádaný svět nemohl povstati náhodou.

146 — **To byla také náhoda.** Francouzský malíř krajin Achar d nalezal se v Paříži ve společnosti neznaboha. Když tento v řeči své víru v Boha potíral a připisoval povstání světa náhodě, odvětil mu Archard, který byl obdivovatelem krásné Boží přírody: „Pane, vy mluvíte jako blázen!“ Neznaboh odpověděl: „Víte-li pak, koho máte před sebou? Jsem doktor filosofie; sepsal jsem dílo, jež bylo cenou vyznamenáno.“ Klidně

odpověděl malíř: „Tak! Vy jste doktor a dosáhl jste významení? To byla a také jenom náhoda!“ Právě tak, jako tištěná kniha nemůže povstati náhodou, nýbrž musí býti zhotovena v tiskárně, právě tak nemohl tento velmi uměle zařízený svět náhodou povstati.

Prozřetelnosť.

1) Mnohá podivuhodná řízení v životě zbožných mužů zřejmě ukazují prozřetelnosť Boží.

147 — **Matyáš Korvín ušel otravě jedem.** Když r. 1458 Matyáš Korvín († 1490) byl Uhry zvolen za krále, sešli se uherští magnátové na královském hradě budínském, aby novému králi vzdali hold. Mezi nimi nalezal se také kníže Lazar srbský. Ku počtě hostů, kteří bydleli v královském hradu, byly po více dní pořádány slavnosti. Jistému lupiči podařilo se vloupati do knížecích komnat, aby zde kradl. Pomocí paklíčů dostal se až do komnaty, kde kníže srbský se svou chotí obyčejně přenocoval. Najednou slyšel zloděj kročeje; a poněvadž nemohl již více uprchnouti, vlezl pod postel. Zde stal se svědkem, jak kníže srbský sděloval své choti, že nepříšel do Budína z úcty ku králi, nýbrž s úmyslem, krále Matyáše z cesty odkliditi. Manželka jeho dávala si veškerou práci ho od tohoto ďábelského předsevzetí odvrátiti; avšak prosby její ničehož nepomohly. Kníže poručil jí s pohrůzkami, by o tom pomlčela. Když oba usnuli, vykradl se lupič z pokoje, dal se zajmouti stráží a žádal býti předveden před krále, jemuž že chce učiniti sdělení na nejvyšší důležitá. Bylo vyhověno jeho přání a on uveden před krále, jemuž vypravoval o rozmluvě, kterou vyslechl. Poněvadž král nechtěl ale lupiči uvěřiti, prosil tento, aby ho dali na tak dlouho do žaláře, dokud se nedokáže pravdivosť jeho výpovědi. Král dal zloděje odvésti do žaláře a pozoroval bedlivě celé chování se srbského knížete; avšak toto nedávalo žádné příčiny ku podezření. Pojednou vzkázal kníže Lazar králi Matyášovi, že důležité úřední záležitosti nutí ho k okamžitému odcestování; král by ho v jeho komnatách navštívit ráčil a vypil s ním sklenici na trvalé přátelství. Král pozvání přijal. Dvorní služebník přinesl nyní dva poháry, které byly naplněny vínem. Kníže Lazar podal jeden pohár králi. Avšak král vyzval srbského knížete, aby se sám nejprve z tohoto poháru napil. Kníže Lazar zbledl, avšak král Matyáš poručil mu nyní přísně, aby nejdříve pil. S chvějící se rukou napil se srbský kníže z poháru, co zatím manželka jeho upadla do mdlob. Již za hodinu kníže srbský byl mrtvolou.

Umřel, otráven jedem, jež králi do vína namíchal. Lupič byl pak puštěn na svobodu a za odměnu obdržel dobré místo, tak že více nikdy neupadl v pokušení krásti. Král ale děkoval Boží prozřetelnosti za své podivuhodné zachránění. — Z tohoto příběhu poznáváme nejen působení prozřetelnosti Boží ale i pravdivosť příslovi: „Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.“

148 — **Dva muži v jeskyni lvi.** Svätý otec církevní Jeronym vypravuje následující podivuhodnou událost ze života jednoho poustevníka, kteron mu tento sám vypravoval. Muž dotyčný jmenoval se Malchus; prosil jednou svého opata za dovození, aby směl svou starou, nemocnou matku ještě jednou před její smrtí navštívit. Když domů k matce cestoval, byl loupežníky (Saraceny) přepaden, zajat a konečně jistému Arabovi do otroctví prodán. U tohoto Arab na štěstí nebyl sám, nýbrž měl ještě jiného zbožného muže za soudruha a spolutrpitele. Tito dva otroci museli těžké práce konati a bylo s nimi ukrutně nakládáno. Proto toužili po svobodě. Jednoho dne naskytla se vhodná příležitost k útěku. Podařilo se jim skutečně uprchnouti a nepozorovaně na poušť odkvapiti. Když byli již značně daleko v poušti, zpozorovali v dálece za sebou mračno prachu, které se vždy více přibližovalo; brzy poznali, že jsou pronásledováni dvěma muži ozbrojenými na velbloudech. Ihned bylo jim jasno, že za nimi spěchá jich bývalý pán se služebníkem. V úzkosti své ohlíželi se sem a tam, zda by poblíž nenalezla se nějaká skrýš. Tu spatřili poblíž ve skalné zdi vchod do jeskyně. Tam se vši rychlostí se utekli. Protože jeskyně zdála se jim velmi hluboká, obávali se dále jíti do vnitř a našli si úkryt poblíž vchodu. Několik málo minut na to stanuli již pronásledovatelé u jeskyně a za strašného ryku chrlili velmi hrozné výhrůžky. Když se nikdo v jeskyni neozýval, poslal pán svého sluhu do jeskyně, aby oba muže vyhnal mečem. Sluha šel dosti daleko do vnitř jeskyně a sice za strašlivého křiku. Tu vyskočila najednou z pozadí jeskyně lvíce, usmrtila ho a odtáhla do svého brlohu. Když pánovi venku prodlévání sluhovo již příliš dlouho trvalo, přišel také proklínaje do jeskyně. Také tohoto chňapla lvíce a usmrtila okamžitě. Chvějíce se úzkostí stáli nyní oba muži v postranní rozsedlině. Měli za jisto, že nyní přijde řada na ně. Avšak věc ta vzala netušený obrat. Lvíci se patrně nezdála jeskyně již více dosti jistou; neboť vyvlekla jedno mládě po druhém zuby pozvolna z jeskyně ven, anižby se do večera již vrátila. Tu odvážili se oba muži konečně večer ven a našli ku své radosti velbloudy poblíž jeskyně na zemi ležící a čekající; na štěstí byli také hojnými zásobami potravními obtíženi. Se slzami děkující Bohu, vystoupili na velbloudy, dostali se na nich

po několika dnech do římského ležení, kde byli laskavě přijati. Potom se spolu rozžehnali a vrátili se do své otčiny zpět. — V takových případech slova Davidova mají platnosť. „Od Hospodina se to stalo, a jest to podivné v našich očích.“

149 — **Sáček s perlami.** Jistý poutník zabloudil jednou na poušti. Již skoro dva dni neměl ničeho co jísti ani pítí. Konečně našel strom, pod nímž byl pramen. Bohužel nebylo na stromu žádného ovoce víc; ale přece vedle pramene ležel malý sáček. Sáhl na sáček a hned zároveň děkoval Bohu; domníval se totiž, že jsou to hrášky, které někdo u pramene zapoměl. Když ale sáček otevřel, našel v něm převzácené perly, které měly cenu několik tisíc korun, avšak jeho hlad nemohli ukrotiti. Se slzami v očích prosil ubohý ten člověk Boha o pomoc. Netrvalo to příliš dlouho, a on spatřil příjžděti k sobě v největším spěchu člověka na velbloudu. Tento muž zapoměl totiž perly u pramene. Jeho radosť nad tím, že je zase našel, nelze vypsati. Smiloval se nad člověkem hladem poloumořeným, dal mu chléb a několik plodů a vzal ho na svého velblouda. K zachráněnému ale pravil: „To jistě tak milý Pán Bůh zařídil. Já musel zapomenouti perly, abych se vrátil k prameni a tobě život zachránil.“ — Řízení Boží jsou často podivuhodná.

150 — **Běžel za kloboukem.** V Kochstedtu u Štrasobrodu (v červnu 1898) hledal jistý mladý muž pod vysokým a širokým stromem útočiště před průtrží mračen podobným deštěm. Tu přišel náhle náraz větru, ztrhl mu klobouk z hlavy a odnášel ho pryč. Co zatím hnál se za kloboukem, zakmitl vzduchem blesk a udeřil do stromu, pod nímž ještě před několika vteřinami mladý onen muž stál. — Prozřetelnost Božská používá rozličných prostředků, aby dobře lidi zachránila před neštěstím.

III.) Bůh často zlé v dobré obrací.

151 — **Přetržena šňůra perel.** Kněžna jedna jela se svými dvěma dcerami na kočáru k svatbě do sousedního knížecího zámku. Všecky byly nádherně vystrojeny zlatem a perlami ozdobeny. Hned ale na počátku lesa přiblížil se kočár, který rychle jel, příliš stromu; při tom jedna větev přetrhla perlovou šňůru jedné dcery; tato ihned vykřikla a kočí zastavil koně. Avšak perly ležely již na zemi a byly v dalekém kruhu rozházeny. Skoro hodinu trvalo hledání perel. Všechny nařikaly, že na svatbu přijedou již pozdě. Najednou přiběhl sotva dechu popadaje v největším spěchu dřevorubec z lesa a pravil: „Děkujte Bohu, že jste ještě zde. V lese číhá na vás rota lupičská. Dozvěděl jsem se o úmyslech lupičů z jejich řečí a proto pospíšil jsem vám oklikami naproti, abych vás varoval.“ Kněžna obdaro-

vala bohatě toho muže a ihned se vrátila zpět. — Tedy co zdá se nám býti neštěstím, často stává se řízením Božím velikým štěstím. Pravdivé jest přísloví: „Není velkého tak neštěstí, by nemohlo blaho přinéstí“.

152 — **Sen o oběšeném synu.** Zbožný šlechtic měl syna, jménem Josefa, jehož velice miloval. Denně modlil se za dítě své a odporoučel ho zvláště ochraně sv. Josefa. Tu stalo se, že se syn těžce roztonal a umřel. Šlechtic stal se nyní zasmušilým a ztratil skoro celou důvěru v modlitbu. Tu měl v den svátku sv. Josefa než se probudil následující sen, jež co živ byl více zapomenouti nemohl. Zdálo se mu, jako by se nacházel na cestách. Tu spatřil vedle silnice na stromě mrtvého viseti pěkně oděného, mladého muže, a když mrtvého pozoroval, předstoupil před něho nějaký muž a pravil: „Vidíš to, takový byl by konec tvého syna, kdyby se byl dožil tohoto věku“. Když se šlechtic probudil, bylo mu patrné, že ho milý Bůh tímto snem poučiti chtěl. Bůh dal mu poznati, že časná smrt syna jeho byla vlastně milosf. V Písmě sv. proto také stojí: „Jsa živ mezi hříšníky, přenesen jest . . . aby zlosf neměnila rozumu jeho“ (Kniha Moudrosti 4, 10, 11.) — Všim právem jedno přísloví vece: „Vždy dobře míněno, co Bůh zařídí, i když z prvu tak nám se nevidí.“

Prozřetelnost a utrpení.

1) Na hříšníka posílá Bůh utrpení, aby se polepšil.

153 — **Jaký prostředek mi ještě zbývá?** Bohatá, vznešeně nastrojená dáma přišla jednou ke zkušenému, šedivému knězi a prosila ho o radu. Pravila: „Důstojnosti, zajímám se příliš o svět a upadám vždy opět do svých starých těžkých hříchů. Už jsem učinila vše, co možného, ale nic to nepomáhá. Již prodělala jsem duchovní cvičení, častěji jsem se zpovídala, k matce Boží se modlila, a také dávala almužnu. Prosim, který prostředek mi ještě zbývá?“ Se vsí klidností odpověděl kněz: „Neštěstí.“ A také tomu tak bylo. Paní ta ztratila neštěstím největší část svého jmění; také její příbuzní byli jí smrti urvání. Za nějaký čas vrátila se k onomu knězi zpět a pravila: „Neštěstí mne konečně k Bohu přivedlo.“ — S hříšníky počíná si Bůh, jako otec s neposlušným dítětem; bije ho, aby se polepšilo. Jako ranhojič nemocného řeže a pálí, aby ho uzdravil, tak činí to i Bůh; utrpením hledí hříšníka od věčné smrti zachrániti. To poznáváme z příběhu o marnotratném synu.

II) Spravedlivý vyslouží si utrpením nebe.

154 — **Dutý, zlaťáky naplněný kříž.** Utrpení, která nám Bůh posílá, jsou vlastně dobrodiní Božská. Neboť trpělivým snášením utrpení získáváme si zásluhy pro věčnou. Každé trpělivě snášené utrpení jest takto drahokamem v naší koruně nebeské. Pravdu tuto slavný jeden kazatel posluchačům svým následujícím způsobem učinil pochopitelnou. Pravitel: Dejme tomu, že by na kteréš výšině nalezalo se množství dřevěných křížů. Kdybych vám řekl, že si každý pro takový kříž smí dojíti, na ramenou domů donésti a co majetek vlastní podržeti, tu by jistě málo jich anebo zcela nikdo pro kříž si nedošel. Kdyby ale kříže ty byly duté a uvnitř zlaťáky naplněné a každý by si směl takový kříž odnést a podržet, to by zajisté skoro všichni na výšinu pro kříž si běželi. Každý zajisté pak ten největší kříž chtěl by mít. Ničehož by si z obtíží nedělal. Co platí o těchto křížích, platí též o utrpení. Onino lidé, kteří nemají náboženství a proto o věčné odplatě za utrpení ničehož nevědí, lekají se a reptají při utrpení. Světci naproti tomu, kteří věčnou odměnu za utrpení znali, to užíli po utrpení a radovali se v utrpení. Proto bylo heslo sv. Terezie: „Pane, buď trpěti nebo zemřít!“ Proto dobrořečil trpělivý Job v útrapách milému Bohu a pravitel: „Jak se Hospodinu líbilo, tak se stalo. Buď jméno Hospodinovo požehnáno.“ Proto radovali se sv. apoštolové, když byli zbičovani.

III) Utrpení jsou znamení Božské lásky.

155 — **Otec co vychovatel. Lékař u lože nemocného.** Spozoruje-li otec na dítě, že miluje nezpůsobu, potrestá dítě, aby odvyklo těmto nezpůsobům. Vidí-li otec tytéž nezpůsobu ba i ještě větší na dítěti cizím, netrestá ho, poněvadž není jeho. Právě tak činí Bůh, Otec náš. Ony lidi, které má rád, někdy trestá utrpením a ranami osudu, aby je od jistých nedokonalostí očistil. Proto pravitel archanděl Rafaěl k uzdravenému Tobiášovi: „A že jsi byl příjemný Bohu, potřebí bylo, aby pokušení zkusilo tebe.“ (Tob. 12, 14.) A sv. Pavel pravitel: „Nebo kohož miluje Pán, tresce.“ (K Žid. 12, 6.) — Přijde-li lékař k nemocnému, jehož mu lze vyléčiti, předepíše mu lék a nařídí způsob života. Pozoruje-li ale, že nemocného nelze více zachrániti, řekne mu obyčejně lékař: „Můžete jísti a pít, co vám chutná.“ — Nuže podobně jedná Bůh. Vidí-li, že hříšníka lze zachrániti, posílá mu Bůh utrpení, aby ho tím osvobodil od hříšné přichylnosti k pozemskému. Útrapami takřka co žlučí pomazává mu Bůh totiž hříšné rozkoše a radosti pozemské. Oproti takovým hříšníkům však, kteří jsou nenapravitelní, nevynakládá Bůh této péče;

proto se stává, že mnohému zlosynu vede se na tomto světě zdánlivě dobře. Proto praví sv. Augustin: „Není většího neštěstí, než štěstí hříšníků,“ pak: „Žádného kříže nemít, jest veliký kříž.“

156 — **Sv. Ambrož spěchá z domu.** Jednou cestoval sv. Ambrož, biskup milánský († 397) v záležitostech svého biskupství do Říma. Na cestě tam ubytoval se na jednom venkovském statku, jenž patřil bohatému Římanu. Ambrož dal se s hostitelem svým do delší rozmluvy. Mezi jiným bylo mluveno též o utrpeních a protivenstvích života. Sv. biskup prohodil, že každý člověk, jehož Bůh miluje, musí snášeti strasti a že trpělivé snášení křížů třeba jest k dosažení věčné blaženosti. Když to uslyšel bohatý Říman, prohlásil, že tomu nevěří a že v celém životě svém žádného utrpení neměl. Ambrož odešel ihned ke svému služebníkovu a pravil: „Slož rychle naše věci; nechci v tomto domě zůstat. Neboť zde není utrpení, není zde také Boha.“ Biskup poděkoval hostiteli svému a odešel. — Útrapy jsou znamením Božské lásky. Kdo je úplně bez utrpení, nenáleží k miláčkům Božím.

IV) Bůh nám neukládá utrpení, jehož bychom nemohli snést.

157 — **Sen o rozličných křížích ve dvoraně.** Mnohými utrpeními a starostmi života obtížený a se svým osudem nespokojený poutník přiblížil se při nastávajícím soumraku městu, kde si vynašel nocleh a odebral se na odpočinek. K ránu měl následující sen: Nalézal se ve veliké dvoraně, kde bylo lze spatřiti nesmírný počet nejrozličnějších křížů. Zároveň uslyšel hlas: „Vyvol si nyní takový kříž, který ze všech zdá se ti nejvhodnější.“ Poutník nemohl dlouhý čas příhodného nalézt. Jeden kříž byl mu příliš dlouhý; druhý nebyl sice veliký, ale příliš těžký; třetí měl ostré hrany a řezal silně do ramene. Šel ke křížům, které se třeptili jako zlato; ale jejich tíže byla přiměřena tíži zlata. Po dlouhém sem tam chození, našel konečně kříž, který se mu zdál býti snesitelným; hodil se mu nejvíce ze všech i co do velikosti i co do tíže. Tento kříž si nyní zvolil. Když ale ho bedlivěji pozoroval, poznal, že jest to tentýž kříž, který až dosavad nesl. — V tom okamžení se probudil a poznal, že ho Bůh tímto snem poučiti a potěšiti chtěl. Od té doby nenařikal více nad tíží svých utrpení. (Viz báseň Chamisovu „Přehlížení křížů.“) Již svatý Pavel prohlásil: „Věrnýf pak jest Bůh, kterýž nedopustí vás pokoušeti nad to, což můžete . . . snést.“ (1. Kor. 10, 13.)

V) Máme proto v utrpení odevzdati se do vůle Boží; tím si ulehčíme své soužení.

158 — **Hluchý a slepý biskup na lůžku smrtelném.** Staříký biskup (jménem Coulquier), který byl již skoro hluchý a slepý, těžce se roznemohl. Tu ho navštívil jeden kněz; tento divil se velice, že biskup při všem utrpení ještě byl tak trpělivým. I řekl biskup: „Znám krátkou a krásnou modlitbu, která mi dodává trpělivosti a zjednává ulehčení. Chcete-li, řeknu vám ji.“ Kněz chtěl modlitbu tu seznati. Tu pravil biskup: „Modlívám se často za den takto: Můj Ježíši, jsem skoro slepý; staniž se svatá vůle Tvá! Můj Ježíši, jsem skoro hluchý; staniž se svatá vůle Tvá! Můj Ježíši, nemohu více plniti svých povinností; staniž se svatá vůle Tvá!“ Potom řekl biskup s úsměvem: „Budete-li někdy museti velice trpěti, modlete se také takto Uvidíte, že tato modlitba pomáhá.“

159 — **Sv. Ignác za bouře mořské.** Když jednou jel sv. Ignác z Loyoly po lodi do Říma, strhla se strašná bouře, tak že se stěžen roztránil a provaz kotvový přetrhl. Všichni, kdož byli na lodi, trásli se a očekávali plni strachu svou poslední hodinku. Jenom Ignác nejevil nejmenšího strachu. Odkud tato nebojácnost? Světec byl vždy zvyklý odporoučeti se do ochrany Boží a zcela se odevzdávati nejsvětější vůli Boží. Takovým způsobem zachoval si ve všech postaveních života úplný duševní klid. — Bohu odevzdaný člověk podobá se jehle magnetové, která vzdor nepokojnému okolí vždy ukazuje k pólům; také on má v utrpeních pouze Boha na mysli a tím dosahuje velikého duševního klidu.

160 — **Když se děti brání proti ranám otcovským.** Jistý farář povolán byl k lůžku nemocného, velmi netrpělivého otce rodiny. Farář dal si všecku práci, aby přiměl nemocného k trpělivému snášení utrpení. Avšak veškeré přimlouvání nepomohlo ničehož. Konečně vzal farář útočiště k následujícímu podobenství. Pravil: „Těšilo vás to, když jste jako otec rodiny byl nucen dítky své trestati?“ Nemocný odvětil: „Ne.“ I pravil farář: „A tak také Bůh nemá z toho radost, když nás lidi musí trestati.“ Potom pokračoval farář dále: „Netrestal jste citelněji, jest-li že se vaše děti metle bránili?“ Muž ten musel ovšem přisvědčiti. Tu řekl farář: „Nuže a právě tak činí Bůh, když se člověk brání proti trestům Božím. Trestá ještě silněji.“ Nyní bylo tomu muži zřejmo, že netrpělivostí své utrpení rozmnožuje; nenářikal již více na řízení Boží. (Tak vypravuje zbožný farář Kronenberger ve Wimpfenách.)

Andělé.

I) Sv. andělé strážní dávají nám dobrá vnuknutí.

161 — **Školní dívky pod stromem.** V jisté obci u Liberce v Čechách (Seidenšvanc u Jablonce), podnikly školní dívky roku 1890 (v neděli, dne 20. dubna) výlet do lesa, aby zde slavily lesní slavnost. Ze svých radovánek byly vytrženy příkvačivší bouřkou. Protože počalo silně pršet, vyhledaly si děti — v počtu 31 — útulek pod velikým smrkem. Náhle bylo jedno děvče pobádáno, aby od toho stromu uteklo; strhla s sebou několik dětí a ostatní běžely sany za ní. Sotva byly děti vzdáleny několik kroků od stromu, udeřil blesk do stromu a za strašlivého rachotu ho roztříštil. Nápadné bylo, že roztříštěný smrk vypadal jako kříž. Rodiče dítek, kteří toto podivuhodné zachránění připisovali sv. andělům strážním, postavili na onom místě kříž na poděkování za službu andělům. (Liberecký časopis — Reichenberger Zeitung — ze 17. května 1890.)

162 — **Farář vzdálil se před zřícením stropu.** Jeden farář studoval u svého psacího stolu v sobotu odpoledne kázání na budoucí neděli. Tu najednou přišla mu myšlenka: skoro celý týden máš hyacintové cibule na hrob otcův doma; mají již silné výhonky. Musíš je ještě dnes zasaditi, sic by z jara nekvetly. Pak se farář odebral s cibulemi hyacintovými na hřbitov poblíž ležící — a zasadil je na hrob svého otce. Sotva že započal práci, uslyšel bouchnutí. Když povstal, aby se podíval, co se stalo, přiběhla služka a volala: „Pane faráři! Strop se sřítíl.“ Skutečně v příbytku farářově spadl dolů strop, který byl velmi starý a massivní i se 7 silnými dřevěnými trámy. (Stalo se tak na faře v Něm. Prusnici v Krkonoších 10. listopadu 1900. Dotyčný dp. farář Petr Slavík ještě žije.) — Sv. anděl strážný patrně mu náhle onu myšlenku vnukl, aby ho před smrtí zachránil.

II) Nevinné dívky požívají často zázračné ochrany andělů strážních.

163 — **Rozboření domu dynamitem.** Jistý horník u Ratiboru (ve Slezsku) bydlící přinesl domů více zvlhlých dynamitových patron a položil je z neopatrnosti na kamna k usušení. Pak se svou ženou šel pryč na návštěvu. Zatím vybuchly patrony a úplně pobořily domek. Jistý muž, který stál poblíž domku, byl tlakem vzduchu as na 30 kroků dál odhozen. Při svém návratu našli manželé hromadu trosek, dítě jejich ale uprostřed trosek úplně neporušeno. Kolébka, na které leželo, byla úplně roztříštěna. (Warns. Hausbl. 16. února 1895.)

164 — **Anděl strážce dítě.** V Nuslích u Prahy spadla (8. července 1890 v poledne) čtyřletá dceruška domovníka Vlčka z okna v druhém poschodí dolů na dvůr. Ulekaná matka běžela rychle na dvůr a našla dítě živé a nepoškozené. Dala ho ihned ve všeobecné nemocnici prohlédnouti; lékaři nenalezli žádného poranění.

Dne 10. června 1908 spadlo 3 $\frac{1}{2}$ roku staré dítě havíře Krause v Bruchu (u Mostu) z 2. poschodí na ulici. Mimo několika nepatrných poškrábanin kůže dítě odbylo vše pouze leknutím.

Dne 3. května 1893 spadlo v Paříži v ulici Rue de Clignancourt číslo 47. 3leté děvče Jindřiška Ferry z 5. poschodí dolů a zůstalo neporušeno.

Dne 9. července 1895 spadl 3letý synáček prince Alexandra Salma na aspang-ské dráze za Vídní z vlaku, když víchř vyrazil dvéře. Dítě zmizelo pod vlakem dál se řítícím. Dáno poplašné znamení, načež vlak zastavil. K úžasu však běželo dítě úplně zachovalé za vlakem.

III) Aby nás andělé strážní chránili, máme je vzývatí.

165 — **Dvě dívky vyskočily z okna.** V jedné obci tyrolské (v Zamsu) probudil jednou v půl noci (13. února 1856) poplašný zvonn obyvatel ze spánku. Dva největší domy stály v plamenech. V jednom domě mohli se obyvatelé s těžkostí zachrániti po schodech. V uleknutí zapoměli zachrániti dvě dívky, které spaly v podkrovní světnici. Tato dvě dítky — byla to děvčata, jedno 8, druhé 12 let staré — probudila se teprve, když již čásť půdy s rachotem se sesula. Rychle vyskočily a otevřely dvéře. Tu ale vyrazil proti nim ihned tak mohutný plamenný žár, že jenom s námahou dvéře přirazily. Starší dívka běžela nyní k oknu a pravila: „Seskočíme dolů. Já seskočím napřed a když se mi nic nestane, seskoč za mnou. Se slovy: „Svatý anděle strážce, pomoz mi“ seskočilo dítě do hlubiny. Dítě dostalo se dolů zcela bez úrazu. Ihned zvolalo plně radostí: Haničko (= Jeničko) pojď! Ničeho se mi nestalo.“ Také toto dítě vzývalo sv. anděla strážce a seskočilo do hloubky, anižby nějakého úrazu zakusilo. Radosť rodičů byla k nevypsání, když dívky své spatřili; ihned poklekli na kolena a děkovali milému Bohu.

166 — **Chlapec pod poraženým dubem.** Jedna matka konala časně ranní modlitbu se svým dítětem. Když matka chtěla modlitbu ukončiti, pravil k ní chlapec: „Matko, nyní se musím ještě pomodlit k anděli strážci.“ Když modlitbu tuto vykonal, vzdálil se z domova a šel do lesa, kde otec jeho pracoval.

Když se chlapec blížil k svému otci, právě byl porážen veliký dub. Dub náhodou padal v tu stranu k zemi, odkudž chlapec přicházel. Dělníci vykřikli hlasitě; ale bylo již pozdě. Dub padl právě na chlapce. Ihned běželi tam dělníci a prohledávali; k nemalému svému udivení našli hocha uprostřed větvi poraženého stromu bez nejmenšího úrazu ležeti. — Jak dobré jest to, před každou vycházkou a před každým podniknutím prositi svatého anděla strážce o jeho pomoc a ochranu. (Příběh tento stal se roku 1880 v městečku Švyzu.)

Stvoření člověka.

1) První člověk jest od Boha stvořen.

167 — **Šebestián Brunner o darvinismu.** Duchaplný rakouský spisovatel a výtečný kazatel Dr. Šebestián Brunner (zemřel 26. listopadu 1893 v stáří 79 roků v útulku pro starce ve Währingu u Vídně) vyjádřil se o názoru Darwinově, že člověk pochází od opice, následujícím způsobem: „To nelze mi uvěřiti, že člověk povstal z opice; jen tolik ale jest pravda, že mnozí lidé ze sebe opice udělají.“

168 — **Ne od opic, ale od vepřů.** V jistém hostinci hleděl na sebe obrátiti pozornost jeden krejčovský tovaryš, že mluvil o darvinismu a zastával názor, že člověk pochází od opice. Ve společnosti byl také kterýs řádný mistr krejčovský, u něhož dříve tovaryš pracoval a který jeho špatné chování mravné dobře znal. Tento uchopil se slova a pravil k tovaryšovi: „Pozoruju-li mravné chování mnohých lidí, rád souhlasím, že pocházejí od zvířat; avšak domnívám se, že spíše původ svůj mají od vepřů než od opic, protože totiž žijí jako vepřici. Odtud se to stává, že rádi odvozují původ svůj od dobytčete.“ Všeobecný smích následoval a opičí přítel brzy potom zmizel. — Člověk, jenž žije jako zvíře, snadno pak má to za možné, že člověk od zvířete má původ.

169 — **Opičí člověk na Jávě.** Nepřátelé náboženství (také prof. Häckel v Jeně) tvrdí, že v pravěku bydlel na zemi tak zvaný „opičí člověk“, který tvořil přechod od opice k člověku. Toto tvrzení opírá se o nález kostí na Jávě (1891). Zde prý totiž našla se lebka člověka z pravěku a vedle kosť stehenní, jež pochází od opice. — Avšak tento nález na Jávě nedokazuje ničehož. Neboť tato kosť stehenní ležela 15 metrů od lebky vzdálena a byla teprve o rok později nalezena. Jest to tedy pravdě nepodobné, že oba zbytky kostí by patřily k sobě. Ostatně

znalci starožitností, kteří měli mnoho kostí lidských z pravěku k volnému použití, prohlásili se vsí jistotou onu kost stehenní za kosť lidskou. (Viz Naturw. Wochenschrift 1906, čís. 49, Živa r. 1909, č. 5.) — Tolik jest jisto: Až doposud zpytatelé zkamenělin čili paleontologové nenašli v zemi žádných zbytků kostí, které by tvořily přechod od opice k člověku. Z koster v zemi nalezených spíše poznáváme, že během tisíciletí ni nejmenší změna nestala se v útvaru kostí člověka nebo zvířete.

II) Všichni lidé pocházejí od Adama a Evy; rozličné lidské rassy nemluví proti jednotě pokolení lidského.

170 — **Černoch za 10 let zbělal.** Není žádnou zvláštností, že negři v cizém podnebí zbělí. Americký lékař (Dr. Hutchison) sdělil v časopise (American Journal of medical Science, leden 1852) následující případ: Černošský otrok z Kentucky, jenž pocházel z rodičů černých, přišel ve stáří 12 let do jiného podnebí. Po nějakém čase zbělal pomalu kousek kůže na čele ve velikosti jednoho palce. Později objevila se bílá skvrna také u levého oka, a od toho bodu rozšířila se bílá barva po celém obličejí a později po celém těle. Průběhem 10 let zbělel úplně. Z takových případů poznáváme, že rozdílnost barvy pletě u plemen lidských pochází od podnebí a z působení života.

Duše lidská.

I) Duše jest bytosť bezhmotná.

171 — **Váží-li duše 30 gramů?** V Americe činilo 5 lékařů po 6 let pokusy, aby zvěděli, co ztratí na váze lidské tělo v okamžení smrti. Lékaři dali za touto příčinou umírající v nemocnicích položití na velmi citlivé váhy můstkové a na jisto postaviti jich váhu. Jak mile život z těla uprchl, byli opět zváženi. I našlo se v každém jednotlivém případě, že nemocný v okamžiku smrti as 30 gramů tělesné váhy ztratil. Na základě těchto pokusů bylo pronášeno tvrzení, že těchto 30 gramů je tíže odletlé duše. — Není-li směšno, něco podobného tvrditi? Jako moje myšlenka anebo můj rozum nemá tíže, poněvadž jest něco duchového, tak i duše nemá tíže, poněvadž jest bytosť nehmotná, jež smysly těla nemůže býti postřežena a proto ani tvaru, podoby, vůně, chuti ani tíže nemá.

172 — **Duše a mozek.** Pošetilí lidé zastávali názor, že duše sídlí v mozku. Kdyby tento náhled byl správný, museli by onino lidé, kteří mají hodně veliký a těžký mozek, býti také

vždy nejučenější a nejmoudřejší. Tomu ale není tak. Byli mužové duševně velenadani, jejichž mozek měl poměrně malou váhu; na druhé straně byl u lidí, kteří žádnou zvláštní inteligenci nevyňikali, zjištěn veliký a těžký mozek. Mozek Středoevropana váží asi 1372 gramů, kdežto mozek německého učenice Leibnice vážil pouze 1257, bohoslovce Döllingera 1207 gramů, ruského básníka Turgeněva 2020, francouzského přírodozpytce Cuviera 1830, německého fysika Helmholce 1500, počtáře Gausze 1490 gramů. Jak zřejmo, nemá tíže mozku s duchem lidským ničehož co dělati. Mozek a duše lidská jsou již proto od sebe podstatně rozdílny, poněvadž mozek jest něco hmotného, makavého, duše lidská jest ale něco duchového, neviditelného.

173 — **Žádnou duši, žádný rozum.** V jisté společnosti mluvilo se o duši lidské. Tu řekl kdos ku svému příteli: „Ty nemáš žádné duše.“ Druhý se tázal: „Proč nemám duše?“ První odvětil: „Nemáš duše, protože ji nevidím.“ Tu pravil onen: „Dle toho nemáš také rozum.“ Na to tázal se druhý zaražen: „Proč že nemám rozum?“ Obdržel odpověď: „Protože tvůj rozum také nevidím.“

II) Svým Bohu podobným duchem převyšuje člověk všechny tvory země.

174 — **Proč jest člověk více než zvíře.** Jistý učitel tázal se děti, proč že jest člověk více než zvíře. Odpovědi zněly rozličně. Jeden chlapec řekl: „Proto že jest člověk moudřejší než zvíře,“ druhý: „Proto že člověk umí mluvit,“ třetí: „Proto že člověk umí čísti, psátí a počítati.“ Konečně dalo jedno dítě následující odpověď: „Člověk jest více než zvíře, proto že může Boha poznati a milovati.“ Tato odpověď jest nejlepší. Největší přednosť člověka před zvířaty jest ten, že má Bohu podobného ducha, kterým může svého Stvořitele poznati a milovati.

Duše lidská jest nepomíjející; nemůže tedy býti usmrcena.

175 — **Dítě v kotli.** Slova Kristova: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duši pak zabítí nemohou“ vysvětlil sv. mučenník jmenem Filemon za času císaře Konstantina pohanskému soudci následujícím způsobem: Jistý pohanský soudce dal v jednom egyptském městě více křesťanů zajmouti, mezi nimi také Filemona a vyzval je, vyhrožuje krutými mukami, aby víru v Krista zapřeli. Filemon prosil soudce, aby mu dovolil mluvit, že mu chce něco důležitého sdělit. Soudce dovolil mu mluvit. I prosil soudce dále, aby dal přinéstí měděný kotel, malé dítě a luk se šípy.

Když zde vše bylo, posadil malé dítě do kotlu, přikryl kotel a dal střílet šípy na nádobu. Všechny šípy se odrazily a padly na zem. Pak zvedl Filemon víko a pravil: „Podívejte se, dítě jest vzdor tomu bez úrazu.“ Potom pravil pohanskému soudci: „Úplně tak jest to s námi křesfany. Naše tělo jest jako tento kotel: v něm nalezá se duše, podobně jako toto dítě je v kotli. Nechť si i naše tělo mučíš a usmrtíš, naši duši nebudeš moci usmrtiti.“

176 — **Lékař a anděl.** Sv. Augustin vypravuje, jak dobrý Bůh poučil o nesmrtnosti duše zbožného lékaře v Karthagu, jménem Genadia. Zmíněný lékař pochyboval totiž, zda člověk po smrti žije. I měl jednou následující sen: Spatřil před probuzením stkvoucího jinocha státi před sebou, jenž na něho pohlížel. Jinoch se tázal: „Spíš nyní anebo bdíš?“ Lékař odpověděl: „Spím.“ Pak tázal se jinoch: „Vidíš mne?“ Lékař pravil: „Ano, vidím tě.“ Jinoch ptal se dále: „Čím mne vidíš? Vidíš mne svýma očima?“ Lékař odpověděl: „Svými očima tě nevidím; nevím, čím tě vidím.“ Jinoch tázal se dále: „Slyšíš mne?“ Lékař odpověděl: „Ano.“ Jinoch se tázal: „Čím mne slyšíš? Slyšíš-li mne svými ušima?“ Lékař odpověděl: „Svými ušima tě neslyším; nevím, čím tě slyším.“ Mládenec ptal se dále: „Mluvíš nyní?“ Lékař odpověděl: „Ano, mluvím.“ Jinoch ptal se: „Čím mluvíš? Mluvíš svými ústy?“ Lékař odpověděl: „Nemluví svými ústy; nevím, čím mluvím.“ Pak mu dal anděl následující poučení: „Tvé smysly jsou nyní tedy nečinnny a ty vidíš, slyšíš a mluvíš; přijde hodina, kdy smysly tvé budou úplně nečinnny, totiž mrtvy a ty budeš přece vidět, slyšet, mluvit, cítit.“ Tu se lékař probudil. Od té doby byl lékař prost všeho pochybování a byl přesvědčen, že duše po smrti žije dále.

IV) Mnohdy se zemřelí zjevili.

177 — **Sv. Antonín Paduánský zjevuje se svému učiteli.** Slavný františkánský mnich a kazatel hlásající pokání v středověku, sv. Antonín Paduánský (jehož jazyk až do dnešního dne v dómě Paduánském jest neporušený) zemřel ve zmíněném městě 13. června 1231 v 34. roce života. Téhož dne zjevil se svému milovanému učiteli, opatu Tomáši ve Vercelli. Tento seděl ve své světnici u stolu a trpěl prudkými bolestmi v hrdle. Tu vstoupil sv. Antonín náhle dveřmi do vnitř, pozdravil přívětivě. šel k němu a pravil: „Nyní jsem osla odsedlal a jdu do otčiny.“ Když se ještě dotkl opatova hrdla, spěchal dveřmi ven. Opat domníval se z počátku, že se Antonín vydává do svého otcovského města Lisabonu a že mu chtěl na své cestě učiniti návštěvu. (Poutníci vodívali s sebou v tehdejší době osla, jenž jim nosil

zavazadla.) Jelikož se ale Antonín do světnice opatovy opět nevracel, hledal ho tento po klášteře, zvěděl ale, že nikdo do klášteřa nepřišel. Zatím také ucítil, že bolesti v hrdle zmizely. Po několika dnech dozvěděl se opat, že Antonín Paduánský téže hodiny zemřel, v níž se mu zjevil. Nyní byl mu také smysl slov světcových jasným. Tento chtěl patrně říci: „Nyní jsem smrtelné tělo odložil a vydal jsem se do nebeské vlasti.“ — V životopisech jiných světců čteme též o podobných zjeveních, která jsou svědectvím pro nesmrtelnost duše.

178 — **Klement Hofbauer zjevuje se příteli svému Zachariáši Wernerovi.** Slavný vídeňský kazatel, sv. Klement Hofbauer († 1820) měl přítele, jménem Zachariáše Wenera, jenž původně byv protestantem, později stal se katolíkem a knězem. Asi za 1 1/2 roku po smrti Hofbauerově stala se následující událost: Zachariáš Werner konal jednoho dne před spaním své večerní modlitby a pak se položil. Sotva že se položil na lůžko, byla světnice náhle osvětlena jako za nejjasnějšího dne a před ním stál zesnulý Klement Hofbauer s větví palmovou, lilii a větvíčkou olivovou v ruce a pravil, na něho zakývaje: „Přiď, přiď brzy!“ Pak zmizelo vidění. Zachariáš Werner porozuměl ihned, co by to mělo znamenati. Když příští neděli (1. neděli adventní 1822) v kostele uršulinském kázal, vypravoval posluchačům tuto událost a prohlásil: „Nebudu již více dlouho na živě. Klement Hofbauer mi oznámil smrt.“ Také poznamenal k tomu: „Nebyl to sen, nýbrž vše bylo tak přirozené, jako zde stojím a mluvím.“ Několik týdnů po tom byl Zachariáš Werner mrtvolou. (Haringer, Život Klementa Hofbauera, Vídeň 1878, stran 439.) — Palma, kterou Hofbauer v ruce držel, byla znakem vítězství a triumfu, lilie znakem čistoty a nevinnosti, ratolesť olivová znakem pokoje; tyto cnosti také zesnulý Klement Hofbauer skutečně měl.

179 — **Studující utonul a zároveň zjevuje se svému otci.** V katolickém semináři v Ware v jižní Anglii nalezal se mezi jinými také hodný student jménem Filip Weld, jehož rodiče bydleli v Southamptonu. Jednoho dne, o který studující měli svatě přijímání a po té prázdno, udělal si řečený studující ještě s několika spolužáky výlet na lodi; při tom spadl z neopatrnosti do vody a mohl býti vzdor všemu namáhání teprve co mrtvola vytažen. Ředitel ústavu Dr. Cox byl celý zoufalý a ustanovil se na tom, že druhého dne sám k rodičům dojede, aby jim smutnou zprávu přinesl. Sotva že otec ředitele spatřil, zvolal: „Vím již, co mi chcete říci. Není-li pravda, můj syn zemřel?“ Nyní vypravoval užaslému řediteli následující: „Včera večer šel jsem se svou dcerou Kateřinou do města na procházku. Po-

jednou řekla mi dcera: „Podívej se otče, na protější straně chodníku jdou tři lidé, z nichž jeden jest našemu Filipovi nápadně podoben.“ Podíval jsem se tam a řekl jsem: „To je skutečně Filip.“ Potom jsme se přiblížili těm třem osobám.“ Když jsme přišli blíže, všechny tři osoby náhle zmizely a jen nějaký rolník, jehož jsem již dříve upozoroval, šel po chodníku. Můj Filip šel vedle nějakého, černě oděného duchovního a hleděl k němu celý šťastný. Druhého dne čekal jsem proto s úzkostí na listovní poštu; ku své radosti nedostal jsem žádného dopisu. Když ale jsem vás nyní spatřil k sobě přicházeti, myslel jsem si ihned, že mi chcete sdělit truchlivou zvěst.“ Ukázalo se, že měl otec ono zjevení na ulici touže hodinu, v níž syn jeho utonul. Otcí jednalo se nyní ještě o to, aby zvěděl, kdo as byl onen černě oděný duchovní, k němuž Filip tak radostně vzhlížel. Při pohřbu svého syna prohlédl si dobře všechny přítomné kněze, ale dotyčného kněze mezi nimi nenašel. Konečně po 4 měsících navštívil svého bratra na venkově a přišel při té příležitosti také do tamnější fary. Zde spatřil na stěně obraz, při jehož spatření si ihned řekl: Toť onen duchovní, s nímž můj syn Filip šel. Na jeho otázku, kterého duchovního obraz představuje, odpověděl farář: „To je sv. Stanislav; on ale ještě nebyl knězem; neboť ve svém 18. věku stáří (1568) zemřel co novic tovaryšstva Ježíšova.“ Nyní užasl otec ještě více; neboť věděl, že syn jeho každodenně Stanislava uctíval. (Dle zprávy P. Lodiela S. J. v Etudes. Viz Kath. Blätter, Linec 1901, str. 293.) — Zjevy zemřelých dokazují nesmrtnost duše.

V) Duše lidská nad všechny drahokamy drahoccennější.

180 — **Drahokam dražší jednoho zlatého.** Vévoda Karel Smělý, poslední vojevévoda Burgundský, ztratil v bitvě pro něho nešťastné u Gransonu (1476) jeden ze svých největších drahokamů. Jistý Švýcar našel ho a měl ho za barevné sklo. Již ho chtěl zahoditi, když mu někdo za něj nabídl zlatku. S radostí ho prodal. Tento drahokam koupil brzy na to tehdejší papež za 20.000 zlatých. Ještě nyní zdobí papežskou korunu. — Jako nálezce nakládal s tímto drahokamem, jako s bezcennou věcí, tak stává se také lidské duši, která jest cennější než všechny drahokamy, ano cennější než všechny hvězdy nebeské. Její ceny mnohý člověk málo si váží; a přece člověk všecko ztratil, ztratil-li spásu duše své.

Hřích dědičný.

I) My bychom nyní ještě snadněji upadli do hřichu, než první lidé.

181 — **Dřevorubec v ráji.** Dřevorubec jeden byl u knížete v práci. Za práce strašně lál na Adama a Evu, že tito příkázání tak snadné překročili a tím přivedli na své potomky tak velikou bídu. „Já a moje žena zajisté bychom nebyli tak pošetili bývali,“ pravil. Kníže uslyšel tu řeč a řekl: „Nuže dobrá, uvidíme! Ode dneška budeš se míti se svou ženou u mne tak dobře, skoro jako Adam a Eva v ráji; ale přijde také den zkoušky. Párek manželů obdržel pěkný byt a oděv, nepotřebovali pracovat, byli zvaní také každodenně ke knížecí tabuli, zkrátka nevěděli více ničehož o slzách a potu. Nyní přišel den zkoušky. O jistém velikém svátku dal majitel panství přednésti nejvybranější jídla a konečně jeden pokrm, který byl talířem přikryt. Zároveň řekl: „Ze všech jídel můžete jísti, jen z toho ne dříve, dokud se nevrátím; ano ani dotknouti se ho nesmíte. Jest-li neuposlechnete, pak jest vaše štěstí v koncích.“ Potom odešel do zahrady — a dlouho se nevracel. V obou lidech probouzela se vždy více zvědavost; žena nemohla se již více udržeti a pozvedla konečně talíř pomalu do výše. Ale již se stalo neštěstí; krásný ptáček vyletěl z mísy a rychle z okna ven. Nyní přišel pán, a vyhnal oba ze svého zámku, přidav jim na cestu ještě moudrá naučení. Tuto vidíme obraz lidské slabosti.

II) Dědíme hřích Adamův spolu s jeho následky.

182 — **Kníže a statek zemský.** Kníže obdrží od císaře panství pod tou podmínkou, že mu bude věrným. Avšak kníže stane se císaři nevěrným. Tu odejme mu císař zem a knížecí titul a pošle ho do vyhnanství. Tím stanou se i děti knížete nešťastnými; nemohou nyní po otci ani knížecí titul ani majetek zděditi. Něco dědí po otci sice, totiž hanbu a chudobu. — Právě tak má se to s námi. První rodičové ztratili dary nadpřirozené; proto jich také my nemáme. Utrpěli kromě toho škodu na těle i na duši; zcela tak vede se i nám. Jen to zůstane nám nepochopitelným, že dědíme i hřích Adamův; věc ta zůstane tajemstvím víry.

III) Matka Boží zvláštní milostí Boží uchráněna hřichu dědičného.

183 — **Esther před Xerxem.** Xerxes, král perský (panoval 485—465 př. Kr., známý svým válečným tažením proti Řekům

480), vydal prostřednictvím svého ministra Amana tajný rozkaz, aby všichni Židé v perské říši určitého dne pobiti byli. Když královna Esther, rodilá Židovka, o tom zvěděla, modlila se a postila se po tři dny zároveň se svými krajany, aby vyprosila si pomoc Boží. Konečně předstoupila před krále, ačkoliv věděla, že dle perského zákona každý umřítí musí trestem smrti, kdo nezavolán objeví se před králem. Esther padla k nohám krále a prosila o ušetření sebe i lidu. Král jí odvětil: „Ty nezemřeš. Zákon ten jest pro všechny, jen ne pro tebe.“ Konečně vymohla Esther odvolání rozkazu. (Viz knihu Esther v Písmě sv.) — Esther jest předobrazem Panny Marie. Neposlušností Adamovou propadli všichni lidé smrti a přichází na svět s hříchem prvotním. Jenom královna nebes Maria činí výminku; milostí nebeského krále Maria zachráněna od hříchu prvotního od okamžiku svého početí. Odtud slavnosť „Neposkrvněného Početí“ 8. prosince. Protože smrt jest následkem hříchu dědičného, proto i u Marie (jako dříve právě tak u Krista) nastalo těla vzkříšení hned po její smrti. Odtud slavnosť „Nanebevzetí Panny Marie“ 15. srpna.

Spasitel.

1) Ježíš Kristus jest Syn Boží, tedy Bůh.

184 — **Sv. Markéta**. Sv. mučennice Markéta († 284) byla tážána od pohanského soudce pro svém náboženství. Odpověděla mu, že jest křesťankou. Tu pravil soudce: „O jak jest to pošetilé, klaněti se člověku jako Bohu a k tomu člověku, jenž na dřevu hanby zemřel!“ Markéta odvětila: „Proč mluvíš jen o ukřižování a ne o z mrtvých vstání Kristové?“ Jeho utrpení a smrt dokazují ovšem, že jest člověkem; jeho z mrtvých vstání ale dokazuje, že jest Bohem.“

185 — **Petr I. co tesař**. O ruském caru Petru I. vypravuje se, že na nějaký čas svou říš opustil a cestoval po Německu, Holandsku a Anglii, aby nasbíral užitečných vědomostí. V Holandsku učil se lodnímu stavitelství; oblékl si tesařskou kazajku, do ruky vzal sekeru, otesával dříví a tesařil jako dělník. Když byl večer s prací hotov, psal své císařské rozkazy a posílal je do Ruska. Přestal Petr I. býti císařem ruským v kamizole tesařské? Rozhodně ne. — A tak také Ježíš, Král nebeský, nepřestal, když se stal člověkem, býti králem nebes.

186 — **Král Kodrus**. Athenský král Kodrus může v jistém vztahu býti porovnán s Kristem. Když totiž král Kodrus panoval v Athénách, vpadli nepřátelé (Dorové) v athenské území. Orakulum v Delfách zvěstovalo, že Atheňané zvítězí, jest-liže jich

král nepřátelskou rukou bude usmrcen. Tu král Kodrus oblékl si šat služebníka a šel do ležení nepřátelského. Zde byl při jisté vádě usmrcen. Když nepřátelé, kteří znali onen výrok orakula, spatřili, koho zabili, prchali poděšeni pryč. Podobně bylo i s Kristem. Také proroci hlásali, že smrtí „Krále slávy“ bude pokolení lidské spaseno. I vzal On podobu služebníka (lidskou přirozenost) na se, přišel tak na svět, nepoznali ho zde, i byl potom usmrcen. Dábel pak poznal, co provedl, a dal se na útěk.

187 — **Smrt Ariova.** Sotva že císař Konstantin Veliký učinil konec pronásledování křesťanů v říši římské (svým zákonem roku 313), již tu ďábel vyvolal nebezpečné bludařství. Kněz v Alexandrii Arius, učil totiž, že Kristus není Bůh, nýbrž jen tvor Boha. Arius získal si velké přívrženství, a to i mezi biskupy a kněžími. Aby náboženské hádce učinil konec, roku 325 sešel se koncil v Nicaei. 318 biskupů bylo zde shromážděno; také císař Konstantin Veliký objevil se ve shromáždění biskupů. Jasnými místy z Písma svatého bylo dokázáno Božství Kristovo. Koncil rozhodl, že Ježíš Kristus jest stejné bytosti jako Bůh Otec (consubstantialis patri). Poněvadž Arius nechtěl na koncilu odvolati, byl nyní od císaře poslán do vyhnanství. Později ale podařilo se přívržencům Ariovým převrátiti smýšlení císařovo, tak že povolil Ariovi návrat. Avšak nyní zastihl tohoto bludaře trest s nebe. Když ho jeho stoupenci ve vítězoslavném průvodu vedli ulicemi Cařihradu k hlavnímu chrámu města, zbledl najednou obličej Ariův. Bludaři stalo se špatně a on odstranil se na chvílku. Když dlouho prodléval, šlo za ním několik jeho přátel a našli ho mrtvého ležeti na zemi. Vnitřnosti z něho vylézly, jako kdys ze zrádce Jidáše. Tento způsob smrti považován byl všeobecně za trest Boží; jen někteří Ariané připisovali tuto příhodu kouzelnictví. — Krásné jest řečení: „Jáť pevně Pane Jesu Kriste věřím, že Ty jsi opravdově Synem Božím.“

188 — **Ariánský císař a korunní princ.** Jak známo, rozšířilo se v křesťanském starověku velice ariánské bludařství. Císař Theodos sám přál Ariánům. Jistý biskup (jménem Amfilochius) odcestoval k císaři a chtěl mu znázorniti, že Bohu Otci úcty ujímá, kdo Synu Božímu žádné Božské úcty neprokazuje. Biskup prosil, aby byl předpuštěn před císaře a korunního prince. Když vstoupil, hluboce poklonil se před císařem; korunnímu princí ale řekl pouze: „Dobrý den, můj pane.“ Tu císař se rozhněval, vyskočil a poručil, aby také jeho synu dlužnou úctu prokázal. Biskup ale nedal se másti a pravil: „Hle, veliký císaři! Ty nechceš, aby synu tvému povinná

úcta byla odpírána. Právě tak Bůh Otec nechce, aby byla jeho jednorozenému Synu Božská úcta odpírána. Spíše žádal, aby Jeho Synu stejná úcta prokazována byla, jako Jemu samému.“ Pak teprv prokázal korunnému princí povinnou úctu. Slova tato působila a od té doby vyznával císař opět učení katolické. (383 p. Kr.)

189 — **300 osob mluví bez jazyku.** Hunerich, král Vandalů (477—484) byl zuřivý Arián a pronásledoval všechny, kteří Božství Kristovo vyznávali. Jednou dal 300 katolíkům v Tysase v Mauretánii za trest, poněvadž nechtěli ničehož slyšeti o přestoupení k arianismu a se stálostí Božství Kristovo vyznávali, vyřezati jazyk až do kořene (tedy až do hrdla.) Avšak co se stalo? Všech 300 mluvilo vzdor tomu zmrzačení a pěli chvalozpěvy na Syna Božího; ano oni podrželi i řeč po celý život svůj až na dva muže, kteří v špatný život upadli a oněměli. Že tato událost skutečně se stala, potvrzuje více spisovatelů tehdejší doby. *a)* Afrikánský biskup Viktor z Utiky vypravoval o onom pronásledování katolíků v jednom spise a poznamenal, že na dvoře císaře Zeno-na v Cařihradě žije více vyznavačů, jimž Hunerich dal jazyk vyříznouti a že každý může se přesvědčiti, že tito lidé bez jazyku mluví. Jeden z nich že jest jáhen Restitutus, jehož císařovna Adriana velice ctí. *b)* Pohanský spisovatel Aeneáš z Gazy, který téhož právě času žil, píše: „Viděl jsem tyto nešťastníky na vlastní oči a slyšel jsem je mluvit na své vlastní uši. Vypravovali mi dějiny svého utrpení. Řekl jsem, by otevřeli svá ústa a spatřil jsem, že jim jazyk až k hrdlu vyříznut. Nemohl jsem se úžasem vzpamatovati, že tito lidé mohli mluvíti.“ *c)* Pozdější císař Justian I. (527—565) podává zprávu, že za svého mládí se s oněmi lidmi zmrzačenými bavil a že pro ně dal vřaditi jedno nařízení do Corpus juris (Cod. lib. I, tit. XXVII.) *d)* Dějepisec Prokop, který za času Justinianova žil, vykládá taktéž (lib. I, cap. VII), že za jeho času žilo ještě více onech vyznavačů, a že mohli zcela plynně mluvíti. *e)* Také papež Řehoř Veliký vypravuje o tomto zázraku. (Dial. II, cap. 32.) — Tyran chtěl tedy vyříznutím jazyka zabrániti vyznávání Božství Kristova; avšak Bůh daroval zmrzačeným řeč, aby Božství Kristovo i na dále vyznávatí mohli. Tento zázrak měl tedy posloužiti ku stvrzení, že Kristus jest opravdu Bůh a ariánské učení falešné.

190 — **Bůh se stará o lidi.** Roku 1824 přestoupil protestantský učenec Dr. Karel Jarke v Kolíně nad Rýnem k církvi katolické. Podnětem k tomuto přestoupení byl následující případ: Jmenovaný učenec prohodil v jisté společnosti následující slova:

„Kdyby byl Bůh, musel by se o nás starati.“ Hbitě poznamenal jiný pán: „Bůh se přece o člověka dosti nastaral; neboť milý Bůh stal se člověkem.“ Učenec otvíral oči; neboť učení o vtělení bylo mu úplně neznámým. Na otázku jeho, odkud se to ví, řekl mu onen pán, že křesťanství to učí. Nyní počal onen učenec studovati náboženské knihy. Výsledek toho badání byl, že Dr. Jarke stal se dobrým křesťanem a přestoupil ke katolické církvi. — Kéž by každý křesťan častěji rozjímal o vtělení Syna Božího, v němž se tak krásně ukazuje dobrota a milostivost Boží.

11) Kristus nás svou smrtí vykoupil.

191 — **Dvakrát zaplacený účet.** Studující koupí si u knihkupce jistý počet knih a zůstane obnos dlužen. Jeho otec přijde pak tam a zaplatí dlužný obnos. Po nějakém čase přijde studující s účtem, který dostal, ku knihkupci a zaplatí taktéž obnos. Poněvadž dlužný obnos byl dvakrát zaplacen, jest studující oprávněn, peníze, které zaplatil, požadovat zpět; a musí také ty peníze zpět dostat. — Podobně má se záležitost mezi Bohem a člověkem. Člověk musí hřích Adamův splatiti smrtí. Přišel ovšem Kristus, jenž byl bez hříchu a nebyl tedy propadlý trestu smrti; zemřel místo nás a tak zaplatil dluh náš. Nyní ale musíme přes to vše ještě také zemřítí a dluh znova zaplatiti, poněvadž následkem hříchu Adamova máme smrtelné tělo. Z toho důvodu jest spravedливо, abychom obdrželi zpět život těla, což se stane při těla vzkříšení. Že opravdu život tělesný nám vrácen bude, dal Kristus na jevo o jitra velikonočním, když z mrtvých vstal. On jest: „Prvotinou těch, kteří zesnuli.“ (1. Kor. 15, 20.) Poněvadž Kristus nám z mrtvých vstání získal, praví: „Já jsem vzkříšení a život.“ (Jan 11, 25.)

192 — **Zákonodárce Zaleukus.** Zákonodárce Lokrů, Zaleukus, vydal přísný zákon proti cizoložství. Měly totiž býti od toho času každému, kdo by se tohoto provinění dopustil, o b ě o či vypíchnuty. První, jenž zákon ten přestoupil, byl jeho vlastní syn. Můžeme si představití uleknutí otcovo. V bolu zvolal: „Kéž bych aspoň nebyl otcem nebo soudcem.“ Co učinil nyní otec? Řekl: „Otec a syn jsou jedno tělo a jedna krev, tedy takofka jedna a tatáž osoba. Budiž tedy mi vypíchnuto jedno oko a to z lásky k synu mému a mému synu jedno oko, z lásky ku spravedlnosti.“ A tak se také stalo. — Celý svět musí se obdivovati té tak veliké lásce otcovské. Avšak tato není ještě ničím oproti lásce Syna Božího k nám, neboť Kristus nepřevzal pouze polovičku trestu na se, nýbrž hořký kalich vypil až na dno. Ano, aby ukázal nám velikou svou lásku, ještě více trpěl, než bylo třeba.

193 — **Kalvarie.** Hora Kalvarie, na níž Kristus zemřel, má jméno své od latinského slova calvo = lebka. Proč vrch ten jmenuje se „horou lebek“, vysvětluje nám následující podání: Noe vzal při potopě kosti Adamovy do archy a po východu svém z archy je daroval synu svému Semovi. Ten pochoval lebku i kosti Adamovy na hoře Kalvarii u Jerusalema. Když Kristus zemřel, stál kříž právě nad lebkou Adamovou. Rozpuklinou v zemi, která se při smrti Kristově zemětřesením blíž kříže utvořila, kanula krev Kristova na lebku Adamovu; proto později pod křížem zbudována kaple Adamova. Z téhož důvodu na křížích bývá pod nohama Spasitelovými umístována lebka.

194 — **Obrazové znázornění Kristova sestoupení do předpekli.** Velmi důmyslně znázornil malíř (Frà Angelico da Fiesole) ve svých nástěnných malbách ve chrámu sv. Marka ve Florencii příchod Kristův do předpekli a sice následujícím způsobem: Ve skalní jeskyni vedou železné dvěře. Tyto ze stěžeji vyvráceny leží na zemi a pod nimi ďábelská postava. Do jeskyně této přichází Spasitel s vítězným práporem. Vznáší se na oblaku a podává Abrahamovi svou pravici. Mezi vězni, kteří všichni mají světlozář kolem hlavy a Spasiteli s velikou radostí a uctivostí kráčí vstříc, lze jasně poznati Adama a Evu, kteří všem předcházejí, pak Mojžíše a Davida. Ďáblové ustupují bezmocně a přemoženi a skrývají se ve skalních rozsedlinách, odkudž činí rozličné pošklebné posuňky, aby tak svůj hněv nad tímto vysvobozením dali na jevo. — Příchod Kristův do předpekli může být přirovnán vjezdu některého krále do dobyté pevnosti, kde jeho podřízení v zajetí byli a očekávali svého vysvobození.

III) Ježíš Nazaretský jest zaslíbený Mesiáš, poněvadž se na něm všecko vyplnilo, co proroci předpovídali.

195 — **Dr. Emanuel Veit.** Slavný vídeňský kazatel, Dr. Emanuel Veit byl také lékařem a básníkem, rodem pak Žid. Poněvadž otec jeho doma pilně ze židovské bible předčítával své rodině, znal mladý Veit velmi dobře mnohá místa v bibli. Když Veit po dokonání gymnasiálních studií studoval v Praze na pražské universitě libomudrctví a později lékařství (1803—1807), navštěvoval mnohdy i přednášky bohoslovecké. Náhodou uslyšel zde uvádět jednou citáty ze starého Zákona, jež na příštího Vykupitele se vztahovaly a v Ježíši Nazaretském svého vyplnění došly. Když se Veit opět do domu otcovského vrátil, ihned si přinesl bibli a hledal ona místa, jež pražský professor o Mesiáši citoval. Když jeho otec zvěděl, čeho syn v bibli hledá,

obával se, aby jeho syn nestal se křesťanem. Z toho důvodu vytrhl otec několik listů, kde dotyčné citáty se nalézaly, jiné pak listy slepil, tak že citáty nebylo lze více najíti. Když nyní mladý Veit znova v bibli listoval a citáty více nenašel, přispěchal k otci a tázal se, proč dotyčné listy byly vytrženy, nebo udělány nečitelnými. Mocný políček byl odpovědí. Políček ten dohnal mladého muže k studiu dotyčných míst a to ještě důkladnějšímu. Následkem studia byl, že Veit se vždy více zaměstnával studiem křesťanského náboženství. Jakožto ředitel ústavu zvěrolékařského ve Vídni, navštěvoval bohoslovecká studia na vídeňské universitě, byl 1821 vysvěcen na kněze a stal se 1831 kazatelem velechrámu sv. Štěpána ve Vídni. Svými kázáními i četnými spisy působil neobyčejně blahodárně. († 1876.) — Poznání, že předpovědění proroků o Vykupiteli se na Ježíši Kristu skutečně vyplnila, přivedla Israelitu Veita a již mnoho jiných Židů k náboženství křesťanskému.

196 — **Monogram Kristův.** Na mnohých oltářích nalézá se následující monogram Kristův: J. H. S. Povstal zkrácením řecky psaného slova „Jesus Christus“. (J. X. S. Kříž nad písmenou Chi (H) poukazuje k tomu, že to monogram Ukřižovaného. Jiní se domnívají, že tento monogram povstal zkrácením slova **Jehsus** = J h s. Monogram Christův byl všelijak vykládán; tak v němčině ku př. praví se, že obsahuje počáteční písmeny slov: Jesus, Heiland (Vykupitel) Seligmacher (Spasitel) (J. H. S.) nebo v latině slova: Jesus hominum salvator (J. h. s. Ježíš lidstva Spasitel); nebo slova: In hoc signo vinces. Jesuité vykládají slova tato takto: Jesum habemus socium, t. j. Ježíše máme za společníka.

Duch svatý.

1) Duch sv. působí na člověka obyčejně v neštěstí, při úmrtích a t. p.; také při hlásání svatého evangelia.

197 — **Sv. Norbert.** Byl synem hraběte a přišel ke dvoru císaře Jindřicha V. Ve svém mládí pachtil se jen po světských radovánkách. Jednoho dne jel na lov. Uprostřed cesty překvapila ho veliká bouře. Stalo pak se, že udeřil blesk do země právě před jeho koněm. Kůň shodil jezdce a utekl. Norbert ležel skoro hodinu jako mrtvý na zemi. Když se opět vzpamatoval, byl jako vyměněn. Rozvažoval o tom, jak by se mu bylo vedlo, kdyby byl musel před soudnou stolicí Boží předstoupiti. Děkoval Bohu, že mu popřál času ku pokání a slíbil, že se polepší. V 30. roce stal se knězem a co takový oblékl si roucho kající a prošel více zemí co kazatel pokání; všude líčil nicotu po-

zemských statků a radovánek. Založil později řád praemonstrátský, vystavěl v jednom údolí (pratum monstratum) 1120 svůj první klášter a zemřel 1136 jakožto arcibiskup děvínský. Tělo jeho odpočívá v klášteře na Strahově v Praze, kam převezeno bylo v 30leté válce (1627). — Na sv. Norberta působil Duch svatý.

198 — **Sv. František z Borgie.** Byl vévodou a žil za času císaře Karla V. po mnoha roků u španělského dvoru královského. Jeho celé přičinění směřovalo k tomu, by získal sobě přízeň císařovny Isabelly; skutečně stal se oblíbencem císařovny. Tu stalo se, že císařovna náhle těžce onemocněla a v květu svého žití zemřela. František Borgias obdržel od císaře Karla V. rozkaz, by doprovodil tělo císařovny do Granady, kde mělo býti v královské hrobce uloženo. Když průvod pohřební došel Granady, byla dle předpisu rakev ještě jednou otevřena a mrtvola od přítomných prohlédnuta, aby žádné pochybnosti nestávalo, že to skutečně jest tělo císařovny. Avšak jaký pohled se nyní naskytl! O bližej zemřelé byl strašně zohyzen a morový zápach činil pobyt poblíž místa toho skoro nesnesitelným. V okamžiku tom pronikl paprsek milosti Boží duši Františka z Borgie. On řekl sám k sobě: „O jak rychle, hle, mizí krása, moc a štěstí. Co mám nyní za své dlouholeté služby? Nikdy více již nechci sloužiti tvoru, jenž může býti smrtí oderván. Od této doby budu jen Bohu sloužiti.“ Pak probděl celou noc v modlitbě, vstoupil později do řádu jesuitského, stal se generálem řádu a zemřel roku 1572. — Z toho poznáváme, jak milosť Boží napomáhající dovede člověka změnit.

199 — **Svatý Antonín, otec poustevníků.** Pocházel z Egypta († 356) a byl svými rodiči bohabojně vychováván. Když mu bylo 19 let, zemřeli jeho rodiče a zanechali mu veliké jmění. Mladý muž ten od té doby, co poznal učení evangelia, obíral se myšlenkou, že statky své rozdá chudým a že jako poustevník na poušť se odebere. Jednou šel do kostela a na cestě přemýšlel, jak Kristus Pán a svatí apoštolové chudě žili a že právě v chudobě lze Bohu lépe sloužiti. Této myšlenky nemohl se zbaviti. Když vstoupil do chrámu, četl právě kněz slova evangelia: „Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej vše, co máš a rozdej chudým a budeš míti poklad v nebi; pak přijď, následuj mne. (Mat. 19, 21.) Slova tato považoval Antonín za napomenutí, jemu z nebe dané; šel domů, prodal ihned všecko, co měl, rozdělil peníze chudým a odešel na poušť. Zde vedl přísný a svatý život. Přes svůj přísný život dosáhl stáří 106 let. — Na cestě a při vstoupení do chrámu mluvil k Antonínovi Duch svatý.

II) V milosrdenství svém působí Bůh mnohdy na hříšníka v tomtéž okamžení, kdy chce spáchat něco zlého.

200 — **Loupežník a nejsv. svátost.** Pravdu svrchu pronešené věty poznáváme v obrácení sv. Pavla. Podobně jako pronásledovateli křesťanů Šavlovi, stalo se kdys jistému lupiči. Číhal v lese za křovím s revolverem v ruce na jistého obchodníka, který měl se vrátiti z výročního trhu. Když již lupič marně ve své skrýši několik hodin čekal, uslyšel pojednou z dálky kroky. Již připravil si svou vražednou zbraň. Avšak tu přicházel cestou kněz, nesoucí v ruce nejsv. svátost. Před knězem šel sluha se světlem a zvonečkem v ruce. Pohled ten ohromil zlo-syna. Kněz pak pravil mu vážně a laskavě: „Jak vidíš, nechce tě Kristus zavrhnouti. Protože jsi k němu nepřicházel, přišel on k tobě do lesa. Učiň tedy pokání a staň se od této chvíle jiným člověkem.“ Lupič úplně změnil své žití a snažil se svá dřívější provinění odčiniti skutky pokání a dobročinností k chudým. — Jak vidíme, nelze žádného člověka před jeho smrtí míti za ztraceného.

III) Mnozí lidé nepůsobí spolu s milostí pomáhající.

201 — **Luther a inkoustová kaňka.** Když se Luther 1521 nalezal na hradě Wartburgu, činilo mu mnohdy svědomí jeho mocné výčitky. Sám o tom podává zprávu: „Chvěje se mé srdce strachem a dává mi otázku: Jsi-li ty sám jedině moudrý a měli by všichni ostatní se mýlití a tak dlouho blouditi? — Což pak, jest-li ty bys bloudil a tolik lidí v blud uvedl, kteřížto všichni by byli zavrženi na věky? Kdo poručil ti, evangelium kázati? Kdo tě povolal?“ Místo co by v tomto napominání poznával hlas Boží, Luther se přemlouval, že tyto námitky přichází od ďábla. Aby pak ďábla zahnal, popadl kalamář, a hodil ho na stěnu. Skvrnu, jež tím povstala, lze ještě podnes na Wartburce spatřiti a bývá protestanty čas od času vždy zase obnovená. — Na Luthrovi vidíme, jak může člověk odpirati hlasu Božimu, t. j. milosti pomáhající.

202 — **Bůh jim to říká, ale oni na to zase zapomenou.** Jeden zbožný chlapec, jenž byl velice chudým a musel bos a v chatrném oděvu navštěvovati školu; mnohdy byl škádlen jistým pánem, jenž mnoho na náboženství a zbožnost nadržel. Jednou pravil pán ten k hošíkovi: „Má-li tě Bůh tak rád, proč pak neřekne některým lidem, aby ti dali nějaký oděv?“ Chlapec chvilku přemýšlel a řekl pak se slzami v očích: „Domnívám se, že milý Bůh to vskutku nějakým lidem říká, ale ti na to vždy zas za-

pomenou.“ — Tak tomu také jest. Bůh pobízí lidi vnitřním nabádáním k dobrým činům; ale člověk nedbá hlasu Božího. Milosť napomáhající v takovém případě pak zůstává marnou.

203 — **Kristus klepe na dvěře.** Vzhledem na slova Písma svatého: „Hle, já stojím přede dveřmi a klepu“ (Zjev. sv. Jana, 3, 20), jistý malíř vymaloval duchaplný obraz, aby znázornil milosť Boží napomáhající. Přede dveřmi stojí Ježíš co dobrý pastýř s berlou pastýřskou a klepe jako poutník, jenž o vpuštění prosí. Dům ten jest srdce lidské. Člověk může dvěře otevřít (t. j. s milostí spolupůsobiti) nebo závoru zastrčiti (t. j. milostí Boží odporovati).

204 — **Jelen a rány střelné.** Jelen pase se u pramene. Tu padne rána. Jelen pozvedne hlavu, jakoby se chtěl ohlédnouti, zda rána patřila jemu. Pak se ale pase dále. V tom padne druhá rána, kterou bylo již silněji slyšeti. Jelen poodskočí stranou, jakoby chtěl prchnouti. Pak ale vrátí se zpět a pase se dále, jako by žádného nebezpečí nebylo. Tu padne rána třetí a jelen se skácí; neboť byl smrtelně raněn. — Právě tak se to má s mnohým člověkem. Bůh hledí ho brzy neštěstím, brzy úmrtím v rodině, brzy nemocí, hned zas jiným prostředkem odvrátiti od hříšného života. Člověk hledíž proto poslechnouti záhy hlasu Božího; neboť není jisto, zda-li nejbližší zavolání nebude i posledním.

205 — **Urozená slečna a umírající zedník.** Křištof Schmid, spisovatel pro mládež vypravuje následující příběh: Jistá dívka ze šlechtického rodu, která již neměla rodičů na živu, bydlela v nádherném zámku a velmi mnoho si na svém stavu zakládala. Jednou přiběhla k ní v největším spěchu chudá dcera zedníková a pravila: „Můj otec umírá. Máte k němu ihned přijít. Má s vámi něco velmi důležitého sdělit.“ Avšak šlechtična nešla; řekla si sama u sebe: „Nevěděla bych, co by mi mohl nádeník pověděti“. Dcera zedníková po hodině přiběhla sotva ducha popadajíc ještě jednou do zámku a pravila: „Slečno, prosím, pojdte rychle. Vaše matka dala za poslední války mnoho zlata a stříbra zazdíti. Můj otec měl vám to sdělit, až vám bude 20 let. Poněvadž ale jest již blížek smrti, chce vám to ihned říci.“ Nyní spěchala šlechtična k umírajícímu, jak rychle jen mohla; ale když vkročila do světnice, zedník již skončil. Slečna byla nyní uleknutím a zlostí skoro bez sebe. Dala pak na rozličných místech zdi zámku rozkopati; ale pokladu nebylo více možno nalézt. — Podobně činí mnozí lidé, když Bůh volá je svou milostí. Nestarají se o milosť, obzvláště kdyžtž Bůh obyčejně používá prostředků nepatrných. Avšak přijde mnohým z nich hodina, kdy Boha více nebudou moci nalézt.

IV) Milostí posvěcující nabýváme život duše.

206 — **Náhrobní nápis.** Na nádherném náhrobku jistého hřbitova nalezal se následující nápis: „Zde odpočívá N. N. Zemřel stár jsa 90 let, žil ale pouze 3 léta.“ Jistý cestující, jenž nemohl si rozluštit tento podivuhodný nápis pomníkovej, žádal hrobníka o vysvětlení. Tento odvětil: „Onen muž žil totiž 87 let špatně, teprve 3 leta před svou smrtí žil zbožně. Proto prosil před svou smrtí, aby mu dali udělati tento nápis.“ — Cestující odešel pak zamyšlen a vážně. — Jsou lidé, kteří (tělesně) žijí a přece (duchovně) jsou mrtví; toť následkem toho, že jsou bez posvěcující milosti Boží. Teprve touto bývá duše znovuzrozena k novému životu.

V) Bez milosti posvěcující jest člověk ohyzd-ným před Bohem.

207 — **Máje.** Jest zvykem v mnohých krajinách v květnu stavěti máje. Uříznou v lese vysoký strom a ověší proužky zlatého a stříbrného papíru a všelikými cetkami. Mládež pak skáče kolem stromu a plesá. Když však strom po několik dní stojí na parném slunci, ztrácí krásu svou přes pověšené na něm pozlátkové titěrky. Kdys přišel syn jednoho učitele domů a pravil k otci: „Otče, odkud to, že strom ten vypadá tak šeredný?“ Otec řekl: „To je tím, že strom jest oddělen od kořene. Nyní nemůže více vláhu z půdy přijímati. Paprsky sluneční, dříve naň tak blahodárně působící, účinkují na něho nyní zhoubně. Právě tak jest to s námi lidmi: Jakmile je člověk těžkým hříchem od Boha odloučen, kráčí vsříc věčné záhubě, nechť ozdoben jest nevím jak zlatem a stříbrem.“ — Proto nelze bez milosti Boží posvěcující dojíti spasení.

VI) Duch svatý rozdílí sedmero darův.

208 — **Svatá Kateřina a 50 mudrců.** Svata Kateřina pocházela z rodu královského a měla veliké jmění a vysoké vzdělání. Když císař římský Maximin přišel do Alexandrie a zde dal křesťany do modlářských chrámů přivléci a jim poručil pod trestem smrti obětovati, přispěchala sv. Kateřina neohroženě do chrámu a zde měla k císaři stkvělé oslovení, by ho zdržela od jeho úmyslu; Maximin, jenž z pastevce dobytka vyšinul se hodnosti císařské, užasl nad vědomostmi této panny a zvolal: „Vždyť tato dívka jest druhý Plato?“ I tázal se jí: „Kdo jsi?“ Ona odvětila: „Jsem dcera tvého předchůdce.“ Na to dal jí odvésti do žaláře a svolal nejučenější muže oné krajiny, aby s touto moudrou pannou měli veřejnou disputaci. Sešlo se 50 filosofů, kteří pokoušeli se pohanství obhájití samými výroky básníků a mudrců.

Avšak Kateřina vyvrátila je jinými výroky básníků a filosofů, tak že těchto 50 mužů veřejně osvědčilo svou úctu k této učené a duchaplné panně. Císař tím rozhněván, dal Kateřinu rozličnými způsoby mučiti a konečně stíti (25. listopadu 307.) Když ji chtěli přivázati ke kolu, železnými špicemi okovanému, rozpadlo se kolo na kusy. Proto spatřujeme na obrazech této světice u její nohou rozlámané kolo; má též odznaky královské. Tělo její pochováno jest na hoře Sinai a nalezá se od 8. století v klášteře na hoře Sinai císařovnou Helenou vystavěném. (Hora Sinai nazývá se proto také horou sv. Kateřiny a klášter klášterem sv. Kateřiny.) — Svatá Kateřina měla od Ducha sv. dar rozumu, poněvadž byla s to učení pravého náboženství dobře odůvodniti a obhájeti.

209 — **Císař Otto III. a sv. Nilus.** V desátém století žil v jistém italském klášteře křesťanský mudrc a poustevník. jménem Nilus. K tomuto přišel jednou na svém tažení do Itálie kolem roku 1000 císař Otto III. a vyptával se ho na rozličné věci. Císař chtěl ukázati svoji vděčnost k svatému muži i řekl mu: „Vyžádej si nějakou milosť ode mne. Splním ti vše, co chceš.“ Tu pozvedl světec ruce své, jako by při modlitbě prosil a pravil: „Jedině, oč tě žádám jest, bys myslil na spásu duše své. I když jsi císařem, přece zemřeš a budeš museti vydávati Bohu počet, jako každý jiný.“ Slova ta učinila na mladistvého císaře, jenž brzy potom předčasně zemřel, mohutný dojem. — Sv. Nilus, jenž mohl si vyžádati statků pozemských, avšak těmito opovrhl a nejprve na spásu duše a věčné blaho (statky) pomýšlel, měl dar moudrosti.

210 — **Římská panna Domitilla, od svého sluhu napomenuta.** Flavia Domitilla stala se nevěstou bohatého Římana Aurelia, syna římského konsula. Vynakládala mnoho času na pěstování své krásy. I pravil k ní jednou její křesťanský služebník Nereus: „O Domitillo! Kéž pak bys právě tolik času vynakládala na vzdobení duše své pro nebeského snoubence! O jaké blaženosti bys dosáhla!“ Vážná tato slova přivedla Domitillu k přemýšlení; dala se poučiti o křesťanství a stala se křesťankou. Na udání svého ženicha byla pak předvolána před soud a po mnohém mučení sfata i se svými služebníky, Nere-em a Achille-em za císaře Trajana (kolem roku 100). Církev slaví památku těchto tří sv. mučenníků 12. května. — Křesťanský služebník Domitilly měl dar moudrosti. Poznal, že nepomíjející krása duše má větší cenu, než krása těla, která dříve neb později zajde.

211 — **Jak se mohu odsloužiti za vaši námahu.** Jistý jenerál¹ v Praze dal se obsluhovati v těžké nemoci chudou řeholní sestrou. Ve dne v noci seděla tato u lože nemocného a zapo-

mínala úplně na vlastní odpočinek a zotavení. Tato obětavá odanost muži jí úplně doposud cizímu a neznámému dojala srdce vojínovo. Jenerál řekl své ošetřovatelce: „Sestro, kdybych jen věděl, čím bych vám způsobil nějakou radost a jak bych mohl vám odplatiti vaši samaritánskou službu!“ Jeptiška odvětila: „Excellenci, chcete-li mi učiniti radost k nepopsání, dejte se zapatřiti svatými svátostmi.“ Jenerál dal zavolati ihned kněze a s nábožností přijal sv. svátosti. — Kdo především má na očích věčné statky, má dar moudrosti.

212 — **Windhorstova nežistnost.** Za času velikého boje kulturního v Německu hájil práva církve katolické co nejučinněji slavný řečník parlamentární Windhorst, dřívější ministerský předseda hanoveránský († 1891). Byl vůdcem strany středu v německém říšském sněmu, přes 100 členů čítající a donutil říšského německého kancléře Bismarka, že odvolal mnoho církvi nepřátelských zákonů. Jednou učinil mu — jak Windhorst později sám vypravoval — jeho Veličenstvo, rakouský císař František Josef jakožto poručník nezletilých knížat z Thurn a Taxis-ů velmi výhodnou nabídku. Windhorst totiž měl přijmouti správu jmění jmenovaných knížat za odměnu ročních 100.000 marek (as 116 tisíc korun); mimo to byla zajištěna jeho choti a dítkám v pádu Windhorstova úmrtí roční pense. Co učinil nyní tento muž pokročilého stáří, jenž musil žíti pouze od své nepatrné ministerské pense? Vyhledal nejprve dvě církevní knížata německá, kteří žili ve vyhnanství, a tázal se jich o radu. Tito však radili mu, aby vytrval na svém stanovišti, kamž ho prozřetelnost Boží povolala. Windhorst vrátil se do Hannoverska a dal jemu tak blahovolnému císaři rakouskému sděliti, že milostivou nabídku nemůže přijmouti. — Windhorst opovrhl tedy velikými příjmy a žil raději v chudobě, aby ještě na dál v otčině své mohl bojovati za práva katolické církve. Výše si cenil věčné odměny, již vysloužil si vytrváním na svém těžkém stanovišti, než pozemského prospěchu. Kdo věčným statkům dává přednost před pozemskými, jako Windhorst, má dar moudrosti.

213 — **Zahanbený tazatel.** Zbožný řeholník, Notker ve Sv. Havlu († 912) býval často císařem Karlem Tlustým (876—887) brán v poradě. Jednou meškal u něho císař po tři plné dni. Tu chtěl průvodce císařův ze závisťi veřejně svatého muže pokořiti. Když Notker v chrámu se modlil, přiblížil se mu tento závistník a dal mu úsměšně otázku: „Řekni mi, muži učený, což pak dělá náš milý Pán Bůh tam nahoře v nebesích? Notker odvětil: „Řeknu vám, co dělá. Povyšuje pokorné a poníží pyšné.“ Dvořané se smáli, a tazatel

zarděv se, odcházel pryč. Ještě téhož dne spadl s koně a zlomil si nohu. — Jak poznáváme, vnuká Duch sv. spravedlivým v pravý čas pravá slova. Sv. Notker měl dar r a d y.

214 — **Sv. Ivo hájí jednu hostinskou před soudem.** Svatý Ivo († 1303), který žil ve Francii, bývá obyčejně zván „advokátem chudých“ a právníci ctí ho za svého patrona, poněvadž se zálibou hájil právo chudých. Když jednoho dne v Tours-u v jednom hostinci se ubytoval, stěžovala si mu hostinská, letitá vdova, se slzami v očích, že budoucího dne musí jíti k soudu a nejspíš 1200 dukátů bude muset zaplatiti, ačkoliv jest úplně nevinná. Ubytovali se totiž u ní dva cizinci a dali jí peněženku k uschování s tou výhradou, že tuto peněženku smí pouze o b ě m a z á r o v e ň vydati. Jednoho dne tedy přišli oba do hostince, objednali večeři a zase odešli. Po chvíli přišel jeden z nich zpět, a žádal o peněženku a dostal ji také. Po hodině přišel druhý pro peněženku, dozvěděl se ale, že si ji již jeho soudruh odnesl. Muž tento nyní tvářil se býti velice poděšen, když druhý k večeři nepřicházel. I žaloval u soudu na náhradu škody. Svatý Ivo uměl si ale pomoci. Šel s onou ženou jakožto právní zástupce k soudu. Žalobce žádal za odsouzení hostinské, poněvadž jednala oproti úmluvě. Ivo ale pravil: „Peněženka není ztracena; žalobce ji dostane, jakmile přivede svého přítele; neboť smí býti vydána pouze, když oba jsou zároveň přítomni.“ Tu octl se člověk ten v rozpacích a zmatku; neboť nahlížel, že se do vlastní léčky chytil. Ve svých výmluvách zapletl se do samých odporů, tak že ho soudce pro podvod odsoudil a ženu za nevinu prohlásil. — Sv. Ivo měl od Ducha sv. dar r a d y.

VII) Duch sv. uděluje také mimořádné dary milostné, tak na př. dar zázraků, věštby, řečí, vidění atd.

215 — **Sv. Antonín Paduánský káže křížákům.** Když sv. Antonín Paduánský († 1231) přišel do Říma, poručil mu papež Řehoř IX. o velikonocích 1227, by v jeho a kardinálů přítomnosti kázal křížákům v chrámu sv. Petra. Antonín kázal řečí latinskou a všichni posluchači, Francouzi, Španělové, Portugalci, Němci, Slované, slyšeli ho ve své mateřské řeči. Posluchači úžasem nemohli se ani vzpamatovati. Stal se zde tentýž zázrak, jako o letnicích. — Takovýtéž zázračný dar řečí dal Bůh apoštolu Indů, sv. Františku Xaverskému; pak sv. Janu Kapistranovi, sv. Vincenci Ferreri, sv. Bernardinovi ze Sieny, sv. Františku Solanovi.

216 — **Kateřina Emmerichová.** Blahosl. Kateřina Emmerichová pocházela z Vestfalska. Nikdo v celém světě neměl nikdy

v tak veliké míře dar vidění (vise), jako tato věštkyně. Již ve svých dětských letech měla vidění; viděla před sebou v živých obrazech ráj, pád prvních rodičů, události ze starého i nového Zákona; v duchu byla uvedena do očištcy, do nebe, ano i na slunce, měsíc a hvězdy. Konečně obdržela rozkaz, by co spatřila, s jinými sdělila; učinila tak: sklídila ale posměch a úšklebky. Ve věku 28 let vstoupila do kláštera augustiánek v Agnetenbergu u Dülmenu ve Vestfalsku (1802). Poněvadž klášter byl 1811 zrušen, musela přesídliti do privátního bytu. Již v 24. roce svého stáří ukázalo se u ní krvácení na hlavě; krev ronila se jí často přes čelo a obličej dolů. Spatřila totiž jednou ve chrámu, kde se v poledne modlila, přicházeti k sobě zářícího jinocha, který držel v jedné ruce věnec květinový, v druhé korunu trnovou a tázal se jí, který věnec by si přála. Když zvolila korunu trnovou, vsadil ji tuto na hlavu a zmizel. Od té doby přecházela ona krvácení a prudké bolesti hlavy. V stáří 33 let byla stigmatizována. Modlila se v chrámu před obrazem ukřižovaného, a prosila Spasitele, by dopřál jí účasti na bolestech svých. Ihned ucítila bolesti na rukou i nohou a v boku. Od toho času nemohla ani choditi ani rukama pracovati. Také dostavovalo se zvláště v pátek, krvácení na rukou, nohou a v boku. (Stigmatizaci nalezáme asi u 50 osob, mezi nimi nalezá se také sv. František z Assisi.) Od roku 1812 byla stále upoutána na lože a přijímala k sobě pouze nejsv. svátost. Jest-liže z poslušnosti, ku př. na rozkaz svého zpovědníka něco jiného musela počíti, roznemohla se na smrt a zvrátila vše. Kateřina Emmerichová vzbudila svými viděními a podivuhodnými dary milosti pozornost celého Německa. Podivuhodnou shodou stalo se to v týž čas, kdy francouzskými filosofy život Ježíšův a biblické události byly líčeny jen co bájky a v pochybnost brány. Duchovní i světské úřady posílaly komise k lůžku nemocné Emmerichové. Čím více vyšetřování bylo zaváděno, tím více ukazovaly se její podivuhodné dary omilostnění. Již roku 1815 jí byl ve vidění ukázán muž, jemuž všechny své příběhy života měla vyjeviti. Muž ten přišel 1818 k loži nemocné; byl to nevěrecký básník Klement Brentano († 1842). Tento u lože nemocné se obrátil na víru, pozdržel se zde po 6 let až do smrti Emmerichové a sepsal její velkolepá vidění o životě a umučení Kristově, jakož i o životě matky Boží. Bohem omilostněná řeholní panna zemřela 9. února 1824 v stáří 50 let. — Takových darů udílí Duch sv., jak sám chce (I. Kor. 12, 11) a sice za tím účelem, aby víru povznesl.

Hlava církve.

1) Úplná moc sv. Petra přecházela vždy na stávajícího biskupa v Římě, poněvadž Petr zemřel jakožto biskup římský.

217 — **Smrt sv. Petra v Římě.** Sv. Petr přišel do Říma na počátku vlády římského císaře Klaudia (42) a zemřel zde zároveň se sv. Pavlem smrtí mučennickou dne 29. června roku 67, kdyžté církev v Římě spravoval 25 roků, 1 měsíc a 9 dní. Petr byl tehdy 75 roků stár. Již od roku 64. počal císař Nero totiž krutě pronásledovat křesťany. Když chtěli pak i sv. Petra zajmouti, prosili ho křesťané naléhavě, aby se zachránil útekem. Pamětliv slov Spasitelových: „Budou-li vás pronásledovati v jednom městě, odejděte do jiného“, opustil Petr v noci Řím. Když krácel po silnici Appiově, zjevil se mu — jak vypravuje sv. Ambrož — Kristus u brány města, maje těžký kříž na ramenou. Udiven zavola Petr na Spasitele: „Pane, kam jdeš?“ (Na místě, kde Kristus se zjevil Petrovi, stojí podnes malý kostelíček s nápisem: „Domine, quo vadis?“) Spasitel odpověděl: „Jdu, bych se dal ještě jednou ukřižovat“, a zmizel. Petr porozuměl ihned, že mu Kristus chtěl předpovědět smrt ukřižováním a vrátil se. Byl chycen a okovy obtížen, do mamertinského žaláře uvržen. (Žalář ten lze podnes spatřiti u paty pahrbku kapitolinského; jest vystavěn z ohromných kvádrů hluboko pod zemí, temný a vlhký. Nad tímto žalářem vystavěn četně navštěvovaný chrám, který sluje: S. Pietro in carcere = sv. Petr v žaláři.) Po osmiměsíčné vazbě byl Petr odsouzen na smrt. Nejprve byl zbičován a pak stejnou dobou se sv. Pavlem po silnici k Ostii veden k popravisti. Na cestě byl sv. Pavel od něho oddělen (na dotyčném místě stojí doposud „kaple rozloučení“) a veden hodinu cesty dál na místo „u salvinských vod“ (ad aquas salvas), zde přivázán k mramorovému sloupu — který se podnes zachoval — a sřat. Poslední slova sv. Pavla byla: „Pane Ježíši, v ruce tvé poroučím ducha svého.“ (Na zmíněném místě byl vystavěn chrám, zvaný „sv. Pavel u tří pramenů“, ježto se ve chrámu 3 prameny nalezají.) Petr byl zatím veden na pahrbek Janikul, odkudž lze zcela dobře celý Řím přehlednouti, a zde ukřižován. Prosil, aby byl kříž obrácen, poněvadž není hoden zemřít tak, jako Spasitel. Zemřel tedy hlavou dolů. (Zde stojí nyní chrám S. Pietro in montorio = sv. Petr na pahrbku, který dal zbudovati císař Konstantin Veliký.) Tělo sv. Petra bylo pohřbeno křesťany na sousedním pahrbku vatikánském. Nad jeho hrobem vystavěl již třetí nástupce sv. Petra kapli, císař pak Konstantin Veliký nád-

hernou basiliku, kteráž v středověku byla na zboření. Roku 1626 byl po více než 100letém budování dokončen nynější veliký chrám svatopetrský. Zde spočívají v jedné hrobce ostatky sv. Petra; na oltáři u této hrobky hoří ve dne v noci přes 100 lamp.

11) Biskupové římské ode vždy nejvyšší moc v církvi vykonávali.

218 — **List svatého Klementa Římského křesťanské obci v Korintu.** Sv. Klement Římský, papež, byl třetím nástupcem sv. Petra v Římě; panoval od roku 91 až 101. Byl žákem sv. apoštolů Petra a Pavla. Za jeho doby vypukl v korintské církevní obci prudký spor mezi duchovenstvem a lidem. Ačkoliv toho času žil v Efesu ještě sv. apoštol a evangelista Jan, neobrátila se obec korintská do Efesu ku sv. Janovi, nýbrž ku sv. Klementu, biskupu v Římě, a prosila ho o urovnání sporu. (Kolem r. 100.) Sv. Klement napsal Korinthským dlouhý list, v němž vyřkl významná slova: „Měl bych to za těžký hřích, kdybych sesadil kněze, kteří úřad svůj vzorně a svatě zastávali.“ Vážný list sv. Klementa, který byl při službách Božích předčítán a ještě podnes se zachoval, působil, že se ihned v křesťanské obci korintské nastal klid. Velmi nápadné jest, že se křesťané z Korintu obrátili o urovnání sporu k biskupovi, k jehož diecesi ani ne náleželi. Oni by to byli neučinili, kdyby byli nevěděli, že biskup římský jest hlavou církve.

219 — **Papež Viktor a slavení velikonoce v Malé Asii.** Křesťané maloasijské slavivali původně svátky velikonoční se Židy, totiž 14. dne měsíce nisanu. Církev římská slavila je v neděli po úplňku, jenž sleduje po jarní rovnodennosti. Proto uznal to již sv. Polykarp, biskup smyrnenský, r. 162 za nutné, odcestovati do Říma, aby se s tehdejším biskupem v Římě Anicetem smluvil o slavení svátků velikonočních. Přes tuto cestu ale zůstalo v Malé Asii při starém obyčeji. Tu vyzval konečně římský biskup Viktor kolem 190. roku biskupy malo-asijské, aby velikonoce slavili s církví římskou, a pohrozil vzpírajícím se biskupům vyloučením z církve. — Toho by se byl nemohl římský biskup odvážiti, kdyby byl neměl nejvyšší moc v církvi.

220 — **Papež Štěpán a novokřest v severní Africe.** V Římě bylo ode vždy obyčejem, že bludaři, jenž do církve katolické vstoupil, byly ruce na hlavu vkládány, křest však znova udílen mu nebyl. V severní Africe naproti tomu v takových případech biskupové znova křest udíleli; byli toho mínění, že křest od kacířů udělený jest neplatným. Proto vyzval je římský biskup Štěpán I. kolem roku 255., by křest za vzývání tří Božských

osob kacíři udělený, za platný považovali a na ty, kteří do církve se vraceli, pouze ruce vzkládány byly. Když někteří biskupové, mezi nimi sv. Cyprián, biskup karthaginský, přece se odvážili, svůj opačný náhled odůvodniti oproti papeži, hrozil papež vyobcováním. Brzy na to zemřel jak papež tak i sv. Cyprián v pronásledování křesťanů smrtí mučnickou, proto onen spor neměl žádných dalších následků. — Kdyby býval římský biskup nebyl již v tehdejší době v držení nejvyšší správy církve, byl by se neodvážil nakazovati africkým biskupům.

III) Nejvyšší hlavu církve máme podporovati, zvláště když papež o svou světskou držebnost připraven.

221 — **Zamitnutá almužna.** Té doby, když sv. Otec pozbyl církevního státu (1860), uspořádalo několik vznešených dam ve Vídni přede dveřmi chrámu sv. Štěpána sbírku pro sv. Otce. Hojně stříbrných i zlatých peněz nashromáždilo se na talířích vznešených prosebnic. Tu přišel i jistý boháč a chtěl použiti této příležitosti, aby ukázal svoji nenávisť oproti náboženství a jeho služebníkům. Přišel k jedné dámě, která držela talíř v rukou, poklonil se, vyňal z peněženky bankovku, odešel s ní ale k chudé, u dveří žebrající ženě a pravil hlasitě: „Toto patří vám. Dávám raději chudým, než takovým, kteří dobře jedí a pijou a v pozlacených kočárech jezdí.“ Chudá žena se zarděla, šla ihned k dámě s talířem, položila naň bankovku a pravila: „Pro sv. Otce!“ Pak rychle odešla, jako onen penězník. (Hrabě Chamberd, který zvěděl o tomto šlechetném skutku chudé ženy, poslal jí ihned prostřednictvím hraběte de Monti 1000 franků a při tom nejsrdečnější blahopřání. Podar přišel té paní právě vhod, neboť měla bídný byt a více hladových a špatně ošacených dítek.) — Chudí jsou často obětavější než bohatí.

222 — **Pius VII. v Savoně a krejčí.** Jak známo dal císař Napoleon I. roku 1809 uvězniti papeže Pia VII. v Savoně, městě to horní Itálie. Vojáci Napoleonovi odpírali papeži každou pohovu, ano mnohdy i nejpotřebnější. Tak se stalo, že ctihodný kmet neměl ani stavu svému přiměřeného oděvu. Jeho bílý talár byl úplně schátralý. Proto žádal, aby mu dali talár ke krejčímu opraviti. Když pak krejčí dostal do rukou chudičkový oděv papežův, byl jat soucitem. Aby i ostatní obyvatelé měli účastenství s tvrdým osudem nejvyšší hlavy církve, ukazoval oděv ten po osadě. Tu chtěl každý míti památku na papeže; krejčí musel oděv rozstříhati na přčetné kousky, začož mu obyvatelé dávali zlaté a stříbrné peníze, aby papeži nový krásný oděv ušil a jemu mohl věnovati peněžitý dar. Papež s pohnutím přijal nový, bílý

talár, ale sebrané peníze daroval chudým měšťa. — Rovněž i za naši doby jsou milodary pro nejvyšší hlavu církve potřebny. poněvadž papež církevní stát ztratil a proto jedině na almužny odkázán jest.

IV) Biskupové jsou papeži podřízeni a jsou mu povinni poslušností.

223 — **Král, jenž biskupy ve své říši chce oddělit od Říma.** Vilém I., král nizozemský (1814—1843), hleděl církev katolickou v říši své potlačit a zamezit styky biskupů s papežem. Kterého dne dal si zavolat jistého biskupa a pravil mu: „Divím se, že biskupové tak otrocky poslouchají nařízení papežských. Což pak by to nebylo možná, aby se dobří biskupové obešli bez papeže?“ Trefně mu biskup odpověděl: „Ano, právě tak, jako dobří ministři bez krále.“ Jako větve stromu závisly jsou na kořenu a s ním musí míti spojení, tak jest tomu i v tomto případě.

224 — **Počet biskupů.** Na celé zemi jest as 1520 římskokatolických biskupů. Z nich jest as 1020 biskupů panujících, to jsou takoví biskupové, kteří spravují dioecese. Mimo nich jsou ještě biskupové titulární (světící), počtem 500, kteří také jmenují se in partibus infidelium, t. j. jejich dioecese bývala kdys v oněch zemích, kde nyní jsou nevěřící. Pátá část biskupů (as 300) jsou řeholníci, ku př. ze řádu Františkánů, Dominikánů, Jesuitů, Benediktínů. (Viz pořad v důstojenství církve katolické La Gerarchia cattolica.)

225 — **Skvostný úřední šat biskupů.** Biskup ženevský sv. František Saleský, přišel jednou na své cestě v době postní do chrámu kapucínského, jenž nalezal se v jeho biskupství. Náhodou bylo v něm právě kázání. Kazatel mluvil o nádhře v šatstvu, a útočil též na biskupy a jiné duchovní hodnostáře, kteří prý místo co by dávali příklad pokory, nosí nádherný oděv a vozí se v drahocených vozích. Po kázání vešel biskup do sakristie a dal si zavolat kazatele. Tento se ulekl velice, když spatřil před sebou státi biskupa. Když se s ním sám octl, řekl mu biskup: „Milý pane! Řekl jste dnes mnoho poučného. Může býti také pravdou, že my, duchovní představení, máme na sobě hříchy, jichž klášterníci jsou prosti. Přes to vše mám to za nemoudré, podobné věci lidu veřejně hlásat. A pak činím vás pozorna, že stavu přiměřené vystupování jest knížatům církevním z mnohých ohledů nutno; kromě toho nemůžete věděti, co jest pod hedvábným talárem ukryto.“ Po těch slovech rozvinul biskup vrchní část svého taláru a odhalil prsa svá; tu zpozoroval mnich, že biskup nosí na těle drsné, kající roucho. Potom biskup ještě připojil: „Umínil jsem si

vám to ukázati, abyste viděl, že pokora se zcela dobře snáší i s rouchem hedvábným. Buďtež budoucně obezřetný ve svých řečech a úsudcích.“ Kdyby církevní knížata byla bidně oděna, bylo by jimi a jich stavem opovrhováno; vyčítali by jim lakotu, nečistotu atd. Protož jsou nejen oprávněni, ale i povinni, stavu přiměřeně se odívati. Co zlí lidé říkají, jest lhosejno; neboť těm nemůže nikdo vyhověti.

Známky pravé církve.

1) Pravá církev musí být jedna; nesmí své učení měniti.

226 — **Svátosti dle rozkazu.** Jeden protestantský vévoda saský hledal kdys dvorního kazatele. Dal to místo vypsati a připodotkl, že nejprve chce uchazeče sám zkoušeti. Naskytli se tři uchazeči. Když se první představoval, tázal se ho vévoda: „Kolik jest svátostí?“ Čekatel odpověděl: „Dvě, křest a slovo.“ Vévoda ho propustil a zavolal druhého. Také tomuto dal tutéž otázku. Tento odpověděl: „Jsou tři svátosti: Křest, slovo a večeře.“ Vévoda ho propustil a zavolal třetího. Když tomu položena otázka: „Kolik jest svátostí?“, odpověděl: „Tolik, co jich vaše královská Výsost poroučí.“ Unešen touto odpovědí zvolal vévoda: „Vy obdržíte to místo; neboť vy dovedete přivésti náboženství v souhlas s přáními vaší světské vrchnosti.“ — Pravé náboženství nemůže se měniti snad dle přání mocných. Neboť pravda nedá se změnit. Je tomu tak, jako v matematice $2 \times 2 = 4$; tak to zůstane, ať je kdo proti tomu neb ne. Jakmile tedy můžeme dokázati některému náboženství, že svá učení mění, již tím dokázáno, že není náboženstvím pravým.

227 — **Odporující si kázání o pekle.** Zbožná spisovatelka a básnička Luisa Hensel-ová v Berlíně († 1876) byla dcerou lutheránského duchovního v Brandeburku. Proto že otec předčasně zemřel, odstěhovala se matka s děvčetem do Berlína. Luisa ukazovala veliký zájem pro poučky náboženské; čítala ráda náboženské knihy a chodila ráda na kázání. Když zpozorovala, že si protestantští kazatelé na kazatelně vzájemně odporují, vznikly v ní pochybnosti o pravdivosti protestantismu. Tak se stalo, že si nyní také vyposlechla katolická kázání u sv. Hedviky v Berlíně. Zkrátka, počala hledati pravou církev Kristovu. Matka Luisina vše vynakládala, aby dceru svou udržela v církvi protestantské. Za tou příčinou pozvala jednoho dne více protestantských pastorů k hostině; tito měli na ni počínáním působiti. Jeden z těchto pastorů tázal se dívky, proč

tak často chodí do katolického kostela sv. Hedviky. Luisa odpovíděla: „Poněvadž vždy tytéž pravdy tam slýchám, ať si káže probošt ať jiný katolický kněz.“ Pastor odpověděl: „Což pak u nás to nenacházíte také?“ Luisa odvětila: „Ne! Neboť vy jste nedávno kázal, že peklo jest, a tuhle váš pan kollega brzo potom hleděl široce a dalece dokazovati, že pekla není.“ Následkem těchto slov počali se oba pastoři mezi sebou přiti a zapoměli na Luisu. Od té doby cítila ještě větší náklonost ke katolickému náboženství; přestoupila ve stáří 20 let (1818) k církvi katolické. Pochována jest na svatém poli v Paderbornu. — Náboženství, jež dovoluje svobodný výklad bible a všechny sobě odporující názory za správné uznává, nemůže býti pravou církví Kristovou; neboť pravda jest jen jedna. Proto může býti pravou církví Kristovou jedině ta církev, která všude a za všech časů stejné učení hlásá.

228 — **Svobodné bádání v bibli.** Zásada: „Každý může si bibli vykládati, jak chce,“ jest falešná; neboť pak by museli dva nebo tři sobě odporující názory býti správný, což jest nemožné. Pravda jest jen jedna. $2 \times 2 = 4$; na tomto výsledku nedá se ničehož měniti. Právě tak jest s pravdami náboženskými. Kam svobodné vykládání bible vede, ukazuje následující příklad: Jistý muž ukradl druhému plášť. Když proto k zodpovědnosti byl volán, řekl: „Vždyť jsem přec jednal dle zásad náboženských“; neboť v bibli stojí: „Jeden druhého břemena neste.“ (Gal. 6, 2.)

11) Pravá církev musí býti svatá; musímíti svaté učení a svatého zakladatele.

229 — **Sola fide.** Jakmile můžeme některé církvi dokázati, že má i jen jedinou zásadu, která lidem překáží v dosažení mravné dokonalosti a svatosti, tím již důkaz podán, že dotyčná církev není „svatou“ a tedy není pravou církví. Důkaz takový lze podati oproti církvi Martina Luthera. Tento učí totiž skoro na každé stránce svých spisů, že víra sama (sola fides) ku spasení stačí. On praví ku př.: „Hle, jak bohatým jest křesfan nebo pokřtěný; neboť i kdyby sám chtěl, nemůže pozbyti svého spasení, i kdyby hříchové jeho byly sebe větší; vyjma, že by nechtěl věřiti. Žádný hřích ho nemůže zatratiti, než jedině nevěra.“ (De captivitate babyl. ecclesiae, 2. sv., str. 264.) Ba i napsal svému příteli Melanchtonovi r. 1521 z Wartburgu: „Budiž hříšníkem, a hřeš hodně, ale věř ještě více.“ Dle tohoto učení Lutherova smí se tedy člověk oddati nejhanebnějším hříchům a nepravostem; přes to vše bude spasen, neztratí-li jenom víry. Takovouto zásadou otvírají se dokořán bezúzdnosti dvěře i okna.

Tím proveden důkaz, že učení Lutherovo není svaté a že církvi jím založené schází známka „svatosti“.

230 — **Luthrovy nízké řeči.** Pravá církev musí mítí svatého zakladatele. Může-li tedy býtí dokázáno, že zakladatel některé církve nebyl zrovna vzorem mravnosti, nýbrž snad opak toho, pak chybí dotyčné církvi zcela jistě známka svatosti. Důkaz ten lze co do Luthra a jím založené církvi zcela dobře provéstí. Kdo díla Luthrova čte, nalezne v nich množství neskrorných řečí, plných nenávisti, ba i nemravnosti. Luther hází jen což kolem slovy „zevel, bestie, hovado, prase, svině, osel, hnůj, mor, naplvati, žrátí, chlastati“ a ještě mnohem sprostšími slovy, jež slušný muž z úst nevypustí. Zvláště papeži zcela sprostě přezdívá. O jeho domýšlivosti svědčí slova jeho poslední vůle (6. ledna 1542): „Znám jsem v nebi, na zemi i v pekle... Vážnosti požívám dosti...“; „Jsem velký doktor nade všechny biskupy, kněze a mnichy.“ (Luther. spisy 28, 144.) Luther se vyjádřil, že nemůže se pomodlití „Otčenáš,“ aniž by při tom neklel. (25, 107.) (On totiž chce tím říci, že modlitba Otčenáš v něm probouzí takovou nenávisť proti papeži a katolické církvi, že je proklínati musí.) Když vypukla selská válka, dal Luther knížatům radu, „aby udeřili na sedláky, je rdousili a bodali; nyní že kníže spíše může si nebe vysloužití proléváním krve, než jiní modlitbou.“ — Kdyby při vedeném řízení v příčině prohlášení za svatého v církvi katolické přišla i nejmenší taková skvrna na jevo, bylo by řízení to ihned zastaveno. A Luther má býtí „mužem Božím“, „reformátorem?“ Někteří spisovatelé (jako Döllinger) jsou toho mínění, že Luther psával nejvíce ve stavu podnapilém. Ba i protestanté (jako protestantský kazatel Bullinger) kárají Luthra pro jeho spustlé řeči a praví, že zdá se, jakoby jeho spisy byly napsány pastevcem vepřů a nikoliv znamenitým pastýřem duchovním. (Viz Dr. Germanus, Obrazy reformatorů, Herder ve Frýburce v Br.) Vším právem napsal r. 1531 Vicel horlivému přívrženci Lutherovu, jménem Baltasar Raid-ovi: „Takovou zlobu, takovou mstivosť, takové násilnictví, takou pomlouvačnosť, takou domýšlivost, takou drzosť, takou prostopášnosť sotva bys našel u některého falešného proroka a bludaře. Vždyť to víš sám dobře.“ A učení Erasmus píše: „Tomu učí mne již obyčejný lidský rozum, že nemůže upřímně věstí věc Boží, kdo tak velikou vzpouru ve světě způsobil. Z nadávek a úšklebných řečí má největší radost a nemůže se jich ani dosti nasytiti. Honosivosť taká, jakéž jsme ve větší míře ještě nenašli u nikoho, nemůže býtí bez pošetilosti a taková fraškovitá nezbednosť nesouhlasí s duchem

apoštolským.“ — Povaha Luthrova dokazuje, že chybí církvi jím založené známka svatosti.

III) Pravá církev musí býti katolická (= obecná), t. j. musí se hoditi pro všechny národy, země a přičiniti se, aby všechny v sebe pojmula.

231 — **Lvem XIII. nově zřízená biskupství.** Jakou námahu podniká naše katolická církev, aby všechny národy světa získala a s jak velkým úspěchem námaha tato korunována, spatřujeme nejlépe na ustavičném přibývání biskupství. Tak byly papežem Lvem XIII. během jeho 25letého panování (1878—1903) nově zřízeny: 2 patriarcháty, 34 arcibiskupství, 113 biskupství, 65 apoštolských vikariátů, 35 apoštolských praefektur, 3 apoštolské delegatury. — Číslice ty jasně ukazují, že církev katolická stále roste, tedy skutečně jest „katolickou.“

Pravá církev musí býti apoštolská, t. j. musí pocházeti z časů svatých apoštolů.

232 — **Mohamedán rozhodčím.** Kdys vyvolili sobě 4 křesťané — katolík, protestant, nesjednocený řeck (pravoslavný) a starokatolík — mohamedána rozhodčím, aby rozsoudil, která církev pochází od Krista a tedy jest pravou. Mohamedán dal nejprve všem čtyřem otázku: „Věříte-li, že Kristus jest Bohem a že založil církev?“ Všichni odpověděli: „Ano.“ Pak se tázal protestanta: „Kdy povstala vaše církev?“ Protestant odpovětil: „Asi před 400 lety.“ Dále se ho tázal, čím byli před tou dobou jeho předkové. Protestant odpovětil: „Byli katolíky.“ Pak tázal se rozkolníka: „Jak dlouho trvá vaše církev?“ Tento odpověděl: „Asi 900 let.“ „A co byli vaši předkové před tím časem?“ — tázal se ho mohamedán dále. „Byli katolíci,“ odpověděl řeck. Potom tázal se mohamedán starokatolika: „Od kdy jest vaše církev?“ Starokatolík odpověděl: „Od roku 1870.“ „A co byli vaši předkové?“ tázal se mohamedán. Odpověď zněla: „Katolíci.“ Konečně obrátil se mohamedán na katolika s otázkou: „Jak dlouho jste vy katolíci na světě?“ Katolík odpověděl: „As 1900 let, totiž od časů apoštolských.“ Mohamedán se tázal: „A jak to můžete dokázati, vy katolíci, že jste zde již 1900 let?“ Katolík odpovětil: „To dokazuje nepřetržitá řada našich papežů, která Petrem začíná a Piem X. končí.“ I vyřkl přívrženec Mohamedův následující rozhodnutí: „Jest-li že Kristus založil pouze jednu církev a sice před 1900 lety, pak jsou katolíci jediné pravou církví, poněvadž jediné oni mají patřičné stáří, neboť pocházejí z dob apoštolů.“

233 — **Odmitnutý princ.** Jistý kníže zemřel, zanechav veliké jmění. Jméni to měl jeho jediný syn zděditi. Tu konečně při-

hlásil se po dlouhé době mladý muž a vydával se za knížecího syna. Avšak z rodného listu, jež musil předložit, bylo zřejmo, že se jinoch ten narodil teprve několik let po smrti knížete. Mladík ten byl ovšem se svými nároky odmítnut, jak se samo sebou rozumí. — Podobně má se to s rozličnými křesťanskými církvemi, které povstaly během staletí. Rozličné tyto církve vydávají se za církev od Krista pocházející; avšak letopočet jejich založení usvědčuje je ze lži. Jak mohl ku př. Kristus založit církev, která teprve 1500 let po Kristu vešla ve skutek. Míneň tím totiž církev protestantská, která vystoupením Lutherovým byla založena roku 1518. Totéž platí o anglikánské církvi, kterou roku 1535 král anglický, Jindřich VIII. svým odpadem od církve uvedl v život. Totéž platí o starokatolické církvi, která dokonce teprve odpadem několika katolických kněží povstala roku 1870 a dříve byla neznáma. — Pravá církev Kristova musí trvati od časů apoštolských, neboť Kristus přislíbil, že ani moc všech duchů zlých (brány pekelné) nepřemohou jeho na skále Petrově založenou církev. Kdyby během časů pravá církev Kristova byla zahynula, byl by Kristus nedodržel svého slova; to však jest u něho nemožno.

234 — **Pokazený vodovod.** Jistý pán jednou tvrdil, že v jistém vodovodu, který čítal 1900 rour, při 300 rouře voda unikla a do země se vsákla, avšak při 1518 rouře, že zase voda do rour naběhla ve stavu čistém a jasném. Samo sebou, že nikdo nevěřil tomuto směšnému tvrzení. — Právě tak směšné jest tvrzení protestantů, že čisté evangelium Kristovo se ztratilo roku 300 a že teprve nalezeno Luthrem kolem roku 1518. Právě učení Kristovo nemohlo býti od doby apoštolské ztraceno, neboť Kristus slíbil církvi ustavičnou pomoc svou.

235 — **Náboženství předků.** Slavný spisovatel hr. Š t o l b e r g, rodem protestant, dal se roku 1800 na víru katolickou. Kdys pravil k němu jistý jeho protestantský přítel: „Nemám rád lidí, kteří opouští náboženství otců.“ „Já také ne,“ odvětil Štolberg. „Kdyby byli moji předkové neopustili víru svých otců, nebylo by mi potřeba k církvi katolické se vrátiti.“

Jistá protestantka pravila dámě, která se stala katoličkou: „Co mne se týče, chci zemřít v náboženství otců svých.“ „A já,“ odvětila katolička, „chci zemřít v náboženství dědů svých.“

Francouzský vyslanec v Anglii se těžce roznemohl. Jistý přítel při své návštěvě ho upozorňoval, že by v Anglii musel býti pochován mezi samými jinověrci. Vyslanec odpověděl: „Jen ať vykopají hr o b můj poněkud hlouběji, než obyčejně a budu spočívati mezi našinci, katolíky.“ (Předkové Anglikánů byli jak známo dříve víry katolické.)

Totéž vypravuje se o kardinálu Kommendonovi, který cestoval co papežský legát roku 1560 po Německu a zval k návštěvě sněmu tridentského. Když byl v Berlíně pozván ke kurfirstské tabuli, dovolil si jistý spolustolující pán škádliti kardinála. Poukazoval k tomu, jak bylo by prý pro kardinála trapným, kdyby musel zemřít v Německu, tedy na kacířské půdě. Avšak kardinál dal mu trefnou odpověď: „Nuže poručte jen, aby byl hrob o jednu stopu hlouběji vykopán; pak budu již zase na půdě katolické.“

V. Pravou církví jest ta, která jest mnoho pronásledována.

236 — **Obrácený protestant.** V jistém větším městě přišel ke katolickému faráři protestant a žádal o přijetí do církve katolické. Katolický farář chtěl znáti pohnůtky, proč přestoupiti chce. Protestant odpověděl: „Již po mnoho roků čítám velmi bedlivě bibli, hlavně Nový Zákon. Tu mi bylo velmi nápadným, že Kristus předpovídá svým apoštolům a učenníkům mnoho utrpení a pronásledování pro jeho učení. I pomyslíl jsem si: Dobrá! Dle tohoto znamení musíš poznati pravou církev Kristovu. A tu jsem našel, že u nás ani lutheráni, ani reformovaní, ani starokatolíci nejsou osočováni a pronásledováni. Jenom proti katolickým řeholníkům, proti papeži, biskupům, krátce proti Římu stále se nadává a štve. Katolické řády brzy zde, brzy onde jsou vyháněny; brzy zde, brzy onde hledí se vykonávání katolických služeb Božích znemožniti; stavbu katolických chrámů a konání misii hledí překaziti; všude křičí štváči „Pryč od Říma“ a pokouší se o to, katolíky pohnouti k odpadu. Když si vše klidně rozvážím, nahlížím, „že katolická církev, poněvadž ustavičně jest pronásledována, jest pravou církví Kristovou.“ Katolický farář seznal záhy, že má před sebou upřímného člověka; i přijal ho po náležitém vyučování do církve. — Kristus častěji předpověděl učenníkům svým pronásledování ku př. slovy: Není služebník větší, než-li Pán jeho. Jest-li že se mně protivili, i vám se protiviti budou.“ (Jan 15, 20.) Církev tedy nepronásledována, není pravou církví Kristovou.

237 — **Pohanské pomluvy.** První křesťané byli velice osočováni pohany; říkali o křesťanech, že prý ve schůzkách svých zabijí děti, jich těla posypou moukou a jedí (takto útočili pohané na svaté přijímání); protože služby Boží v době pronásledování byly konány v noci v katakombách, napadla pohanům myšlénka, že prý křesťané ve svých shromážděních pášou nemravnosti; proto že křesťané vzdalovali se pohanských chrámů, obviňovali je pohané, že jsou atheisté a nemají víry v Boha,

a t. d. — Až doposud bojuje „otec Izí“ proti katolické církvi stálým pomlouváním. Církvi vede se tak, jako Spasiteli před Pilátem.

Církev jest samospasitelná.

l) Jinověrec, který seznal pravost katolické církve, má přísnou povinnost vstoupiti do církve katolické.

238 — **Kristina, švédská královna.** Kristina jediná a vysoce vzdělaná dcera zapřisáhlého nepřitele katolíků, krále Gustava Adolfa švédského, poznala, že protestantští pastoři si vzájemně odporují ve svých kázáních. I chtěla tedy věděti, zda i v katolické církvi vyskytují se odpory. Proto počala čísti katolické spisy. Čtením spisů těchto přicházela vždy víc a více ku poznání, že musí katolická církev býti pravou. Povolala tedy ke dvoru svému protestantské a katolické učence, předložila jim rozličné otázky, aby se tak sprostila rozličných pochybností. Následek těchto rozhovorů byl, že byla nyní ještě tím úplněji přesvědčena o opravdivosti katolického náboženství. Poněvadž ale dle tuzemských zákonů nesměla přijmouti náboženství katolické, vzdala se velkodušně po třech letech panování (1654) koruny, aby mohla vydati se do země, kde bylo dovoleno po katolicku žiti. Ještě téhož roku o vánocích složila v Bruselu katolické vyznání víry a pak trávila zbývající dny života svého v Římě. Zemřela 1689 v 63. roce stáří v Římě a jest tam pochována v chrámu svatého Petra. — Takové hrdinství prokázalo již mnoho tisíc jinověrců; raději vzdali se svého postavení, jen aby mohli v katolické víře žiti a umříti. (Viz též příklad č. 68.)

239 — **Své duše si více vážím než 50.000 tolarů.** Dcera jistého bohatého Američana, jehož celá rodina byla protestantského vyznání, přišla ku poznání, že katolická církev jest tou pravou. Když to otec její zvěděl, řekl jí u stolu: „Když jsem naposled dělal poslední svou vůli, odkázal jsem ti 50.000 tolarů co dědičný podíl. (Tolar platí as našich 5 korun; 50.000 tolarů má tedy cenu čtvrt milionu korun.) Odřekneš-li se během týdne katolického náboženství, zůstane při starém. Neučiníš-li tak v určitém čase, změním svou závěť, a ty po mé smrti nedostaneš praničehož.“ Dcera dala krátkou a rozhodnou odpověď: „Otče, duši svou si cením více než 50.000 tolarů!“ (Příběh ten vypravovaly americké časopisy r. 1904 o jisté mladé dámě z Los Angeles.) — Dcera chtěla patrně říci: Co by mi bylo platno 50.000 tolarů, kdybych po své smrti věčnou spásu ztratila. (Kristus napomíná: „Co jest platno člověku, kdyby celý svět získal, na své duši ale škodu trpěl?“ Mat. 16, 26.)

II) Kdo vlastní vinou jest mimo katolickou církev, nemůže býti spasen.

240 — **Jindřich IV. král francouzský a disputace.** Francouzský král Jindřich IV. (1589—1610) přestoupil na protestantství. Z nařízení králova byla v St. Denis v přítomnosti dvora a ministrů uspořádána učená hádka náboženská mezi katolickými a protestantskými bohoslovci. Protestantští theologové, byvše otázeni, zda i v katolické církvi možno dojiti spasení, odpověděli: „Každý, kdo bez úkonů žije, může v církvi katolické spasen býti.“ Pak obrátil se král na katolické bohoslovce, tázaje se, zda i v protestantské církvi možno dojiti spasení. Katoličtí bohoslovci odpověděli: „Kdo poznal, že katolická církev jest pravou církví, jako Vaše Veličenstvo, jest přísně zavázán vstoupiti do církve katolické a nemůže ve víře protestantské dojiti spasení.“ I pravil král: „Rozum káže mi, abych volil si, co jest jistější. Hle, jen jedna čásť bohoslovců praví, že mohu býti spasen v církvi protestantské. Úsudek ale všech jest, že v církvi katolické možno spasení dojiti. „Chci tedy voliti jistější.“ Král vrátil se opět do církve katolické (1593). — Jen pravá církev jest cesta ku spasení; ostatní církve podobají se cestám bludným.

241 — **Hochu, zůstaň katolíkem.** Největší starostí hodných rodičů bývá, aby dítky jich pravou katolickou víru neztratily. Zde příklad k tomu: Šlechtná arcikněžna, Marketa Žofie, manželka vévody Albrechta Württembergského byla by se stala královnou, kdyby jí byl Bůh ve stáří 32 let k sobě nebyl povolal. (1906). Šest dětí stálo v pláči kolem smrtelného jejího lože, mezi nimi prvorozený princ Filip Albert, budoucí panovník království württembergského, většinou protestantského. Matka posledně ještě políbila miláčky své a s nimi se rozloučila; obrátila se potom k svému prvorozenému s úpěnlivou prosbou: „Hochu, zůstaň katolíkem.“ Pak zavřela oči své se slovy: „V tebe jsem doufala, o Hospodine, nebudu zahanbena na věky.“ — Kdo zůstane pravé, katolické víře věrným, může umíraje právě tak zvolati, jako tato šlechtná arcivévodkyně.

III) Máme býti snášenliví k jinověrcům; neboť ačkoliv ve víře bloudí, jsou to přece naši bratří.

242 — **Manichej a pravověrný poustevník.** Na poušti egyptské, kde žilo mnoho pravověrných poustevníků, žil též bludař, totiž přívrženec kacířství manichejského. Když jednou vydal se na cestu, zabloudil v poušti. Když počalo se již stmívat, octl se u chýše pravověrného poustevníka. Obávaje se divokých šelem, jejichž řvaní již kolem se

rozléhalo, neodvážil se putovati dále, ale odhodlal se, poprositi o nocleh. Pravil k poustevníkovi: „Nejsem sice pravověrným, ale osměluji se přece prositi o nocleh.“ Poustevník přijal ho velice přívětivě, pohostil ho a připravil mu pohodlné lůžko. I řekl bludař sám k sobě: „Tento muž jest skutečně služebník Boží; neboť jest láska dle slov Kristových nejjistější známkou pravého učeníka Kristova. Manicheovec by pravověrce sotva tak přívětivě přijal.“ A brzy potom jinověrec vrátil se ke starému náboženství. — Láskou tedy získal poustevník duši jeho. Kdyby byl ukázal se nelaskavým k pocestnému cizinci, byl by ho v jeho bludu ještě více utvrdil. Spasitel by řekl: „Jdi a čiň podobně!“

243 — **Svatý Pachomius.** Něco podobného přihodilo se velikému zvelebiteli života mnišského v Egyptě, sv. Pachomiovi. Když byl ještě pohanem, byl jakožto vojín jednou ubytován u křesťanské rodiny v egyptských Thebách. Zde s ním jednali přelaskavě, jakoby byl synem nebo příbuzným svých hostitelů. Toto lidumilné jednání učinilo na něho mohutný dojem. Bezděčně naplněn byl úctou k jejich náboženství. Tak byl pohnut, že dal se o podstatě náboženství křesťanského poučiti a pak pokřtiti. Zásluhy jeho o náboženství křesťanské jsou veliké.

244 — **Železniční inspektor výhybkářem.** Náleží to též ku snášenlivosti, že jinověrcům poskytneme možnost, by mohli dostáti svým náboženským povinnostem. Poslyšte pěkný příklad takové snášenlivosti. V Německu na jistém velkém nádraží odešlo více katolických železničních úředníků, kteří měli prázdno, pryč, aby se o Božím Těle zúčastnili průvodu. Jeden výhybkář, též katolík, díval se lítostně za odcházejícími úředníky. V tom okamžení šel kolem něho železniční inspektor protestant — a pohlédl na něho. „Vy byste as také rád šel na procesí?“, tázal se inspektor. Výhybkář odpověděl: „Rád bych šel, pane inspektore, ale má služba toho nedovoluje.“ Inspektor pravil: „Tedy jděte; dávám vám na 2 hodiny prázdno.“ Zřízenec upozornil ještě inspektora, že za několik minut přijede nejbližší vlak a že výhybka musí býti vyměněna. Inspektor zůstal u výhybky a sám konal službu; pak přivolal na to místo jiného zřízence. — Takovému muži, jenž má v úctě také náboženské přesvědčení jiného, náleží všecka česť.

245 — **Marie Stuartovna.** Jakýs protější doplněk k vypravovanému tvoří následující příběh: Protestantská královna anglická Alžběta, dcera krále anglického Jindřicha VIII. (panovala od 1558—1603), poručila zajmouti a k smrti odsouditi svou příbuznou, katolickou královnu škotskou, Marii Stuartovnu —

kteřá měla také na trůn nároky. Marie Stuartovna vyslechla zcela klidně rozsudek smrti; prosila jenom, aby byl dovolen na několik okamžiků k ní přístup jejímu zpovědníkovi, který taktéž v žaláři úpěl. Avšak z náboženské nenávisti odepřela Alžběta těžce zkoušené královně to, co bývá i největšímu zlosynu povoleno. Ano, ona poslala ji k protestantismu odpadlého kněze, by ji přemlouval k odpadu od katolické víry a jí poslední okamžiky života notně ztrpčil. Ale Maria Stuartovna tohoto Jidáše odmítla s hlubokým rozhořčením. Ihned po tom byla odpravena. Osobovali někteří Marii Stuartovnu, královnu škotskou, že byla příčinou smrti svého manžela a že pak jeho vraha vzala si za chotě. Schiller sice tuto šlechetnou trpitelku ve svém dramatu „Marie Stuartovna“ velebí, ale i on má ji za cizoložnici a vražednici; to však jak nejnovější historická bádání svědčí, jest nepravdou.

IV) Velcí mužové jsou obyčejně snášenlivými, suroví lidé však jsou rádi nesnášenlivými.

246 — **Pius IX. a malíř.** Papež Pius IX. († 1878) jednou procházel se sám síněmi vatikánskými. V jednom sále byl mu nápadným mladý muž, jenž jako u vytržení stál před obrazem malíře Raphaela. Papež se zastavil a pozoroval muže toho, jehož měl za malíře. Když muž spozoroval papeže, učinil mu hlubokou poklonu. Papež ho oslovil a pravil: „Vy jste as malíř, synu můj?“ Z odpovědi jeho zvěděl papež, že mladý muž přišel do Říma, aby se v malířství dále vzdělával, ale že nemá peněžitých prostředků, aby mohl vstoupiti do malířské akademie. Tu slíbil mu papež, že sám bude hraditi náklad na studie ty. Celý ustrašený pravil mladý muž: „Vaše svatosti! Já však jsem protestant.“ Papež se usmál a řekl: „To nic nedělá; pro to vás malířská akademie neodmítne.“ (Stalo se to 1868; mladý muž jmenoval se Jiří Johnson.)

247 — **Pius IX. a žid.** Papež Pius IX. vyjel si jednou v létě 1847 v Římě a při jízdě spatřil, že na zemi leží nějaký stařec ve mdlobách. Papež kázal ihned zastaviti, vystoupl z vozu a šel k nemocnému. Papež ptal se kolem stojících lidí, co se tomu člověku stalo; lidé odvětili: „I to je jen žid!“ Tato nelaskavá slova zabořila papeže; poručil ihned žida naložiti do svého vozu a dovézti domů; nad to poslal ještě svého tělesného lékaře do bytu churavcova. — Jest nekřesťanským, někomu odpirati pomoci proto, že jest jiného náboženství nebo národnosti.

248 — **Napoleonův oltář.** Když se císař Napoleon na ostrově sv. Heleny připravoval na smrt, rozkázal, aby byl vzdělán krásný oltář pro nejsvětější svátost v jeho bytě. Jistý jenerál (jménem Bertrand) přišel k císaři a dovolil si poznámku udělat,

že něco takového mohl by si přát snad nějaký mnich, nikoliv však vojn a císař. Tu pozvědł se Napoleon na svém loži a řekl hlasitě: „Ve svém pokoji jsem já pánem. Zde nemáte co poroučet. Já se vám také nemíchám do vašich domácích záležitostí.“ — Císař měl úplně pravdu. Neboť nikdo není oprávněn zabraňovat jinému ve vykonávání náboženských povinností, zvláště ve vlastním jeho domě.

Katolickou církev nelze zničit.

l) Katolická církev bude trvati až do skonání světa.

249 **Matouš přijde na konec.** Německé úsloví, chce-li naznačiti, že jde to s někým dolů, ke konci, praví: „Matouš (přijde) na konec.“ Když za časů Bismarkových krutě pronásledována katolická církev v Německu, prohodil v jedné společnosti jistý protestant ke katolickému knězi: „Nyní již brzy s katolickou církví přijde Matouš na konec. Hbitě odvětil kněz: „Milý pane, račte míti úplně pravdu. Tak to vždy o církvi platilo a tak to také vždy bude.“ Nad odpovědí tou užasl protestant a žádal duchovního, aby mu vysvětlil, co odpovědí svou myslí. Tu pravil duchovní: „Na konci evangelia sv. Matouše jsou poznamenána slova Kristova: A j, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa.“ Slova ta Spasitelova vždy platila o církvi a budou vždy platiti a jsou útěchou všem katolickým křesťanům.“ Tak Matouš — ale svatý evangelista, — přijde a má platnosť jeho zaznamenání až do konce světa.

250 — **Útočníci na církev a smějící se satan.** Když zuřil v Německu tak zvaný kulturní boj, byl v mnohých výkladních skříních vyvěšen k útěše katolíkům následující duchaplný obraz: Vysoko dmoucí se vlny zuřily kolem mocné skály nalézající se poblíž pobřeží mořského. Na nábřeží bylo několik mužů s vyhrnutými rukávy, kteří vši silou táhli za provazy a lana, jimiž byla skála ovinuta. V pozadí byl vyobrazen ďábel, který s výsměchem přihlížel ku práci těch mužů. Pod obrazem byla slova: „Já satan s celým peklem marně po 2000 let pracuji na zkáze této skály. Proto mi vaše námaha je k smíchu.“ Obraz ten jest jako znázornění slov Kristových: „Ty jsi Petr (to jest skála), na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné (= moc všech duchů zlých) ji nepřemohou.“ (Mat. 16, 18.)

251 — **Drobi se již příliš dlouho.** Ve shromáždění volno-myšlénkářů ve Frankobrodu nad Mohanem promlouval řečník se zvláštním důrazem o tom, jak se papežství a církev katolická

poznenáhlu rozpadávají. Tu zvolal jistý starý pán se šedivým vlasem: „Tohle jsem už slyšel také velmi často za svého mládí; tak mi to rozpadávání a drobení trvá nějak dlouho!“ — Katolickou církev nelze zničit.

II) Ze všech pronásledování vyšla církev katolická vítězně.

252 — **Po Diokletianovi přichází Konstantin Veliký.** Nejhuře vedlo se křesťanům za panování římského císaře Diokletiana. Pronásledování bylo tak hrozné, že křesťané od počátku pronásledování roku 303 počali počítati nové období časové, éru pronásledování. Císař vydal následující zákony, kterými v římské říši muselo býti křesťanství úplně vhubeno: 1) Chrámů křesťanů budtež zbořeny a jich posvátné knihy (písmo sv., mešní knihy atd.) spáleny. 2) Biskupové a kněží budtež do žaláře vsazeni a mukami přivedeni k odpadu nebo odpravení. 3) Křesťané vyloučeni jsou ze všech státních úřadů a zbaveni všech občanských práv. 4) Křesťané budtež u soudů udáni a mukami donucováni, aby pohanskou oběť vykonali. Kdo nebude obětovati, budiž usmrčen. 5) Všichni státní úředníci a všichni vojíní budtež čas od času k pohanským obětem komandováni; kdo odepře obětovat, bude odpraven. Tenkrát zemřeli smrtí mučnickou, thebanská legie s plukovníkem Mauritiem, sv. Florián a jmenovitě mnoho vznešených panen, jako v Římě třináctiletá sv. Anežka, v Syrakusách sv. Lucie. Deset let trvalo toto veliké pronásledování. Stavěny byly již Diokletianovi († 313) pomníky s nápisem: „Císaři Diokletianovi, vyhladiteli jména křesťanského“. Záhy však se stav věci změnil; vystoupil totiž Konstantin Veliký, mocný ochránce křesťanství. Patrně jeho matka, svatá Helena poučila ho o božství náboženství křesťanského a získala křesťanství jeho přízeň. Otec jeho, Konstantin Chlores byl místodržitelem Diokletianovým a panoval co taký nad Gallií, Španělskem a Británií. Po smrti Konstantina Chlora († 306) zvolili vojáci syna jeho, Konstantina Velikého, císařem. Konstantin táhl nyní proti svému vzdorocísaři Maxentiovi, jenž panoval nad Itálií a Afrikou a přemohl ho u Milvíckého mostu (312). Před bitvou, jak se vypravuje, spatřil císař Konstantin se svým vojskem na obloze stkvoucí se kříž a slova: In hoc signo vinces. (= V tomto znamení zvítězíš.) Tak stalo se, že dal upevniti na praporec kříž. Tenkrát vydal Konstantin zákon o snášelnivosti (312); nikdo nesměl býti pronásledován, že jest křesťanem. Po bitvě vydán edikt milánský (313), jímž každému dovolen přestup ku křesťanství. Nyní byl Konstantin samotným

panovníkem západní říše. Nad východem panoval jeho svak Licinius. Když tento jal se pronásledovati křesťany, přemohl ho Konstantin a stal se tak samojediným panovníkem nad celou římskou říší. (323). Ač sám ještě zůstával pohanem, prohlásil předce křesťanství za náboženství státní. Zavedl v celé římské říši křesťanskou neděli a křesťanské svátky, předal prázdné chrámy pohanské biskupům, nejvyšší úřady státní jmenovitě místo držitelství, obsadil křesťany (aby jeho zákony vydané k ochraně křesťanů, se prováděly); dal jednotlivým legiím vojenské kněze, aby konaly služby Boží ve stanech; z úcty k světu Spasiteli zakázal trest ukřižováním; zbudoval nad hrobem sv. Petra v Římě krásný chrám svatopetrský, který se zachoval až do pozdního středověku; společně se svou matkou, svatou Helenou vystavěl mnoho nádherných chrámů, mezi nimi 40 ve svatě zemi. Konstantin zemřel o Letnicích 337 maje na sobě bílé roucho křtěnců; dal se totiž teprve na smrtelném loži pokřtiti. — Předčasně tedy jásalí pohané za časů Diokletianova; jejich radost nad záhubou křesťanství rozplynula se v nivec. Bůh sám pomohl církvi své. Dělo se často církvi jako lodici Petrově na jezeře genezaretském. Povstane mnohdy mocná bouře a za ní zdá se, jakoby Spasitel spal. Avšak když jest nouze nejvyšší, Kristus poručí, aby bylo ticho.

253 — **Napoleon a Pius VII.** Podivuhodná podoba jest mezi osudy císaře *Napoleona* a jím pronásledovaného papeže *Pia VII.* Když jmenovaný papež přišel roku 1804 do Paříže, aby korunoval Napoleona za císaře, pokoušel se Napoleon o to, pohnouti ho, by přelozil papežské sídlo do Paříže. Císař vzletnou řečí chodě sem a tam po pokoji činil papeži naději na všemožné výhody. Papež odpověděl pouze slovem „komediante“! (Chtěl tím říci: Jsi jako komediant t. j. člověk, který tropí bláznovské věci.) Odpovědí tou byl Napoleon strašně pohněván; i uchopil obraz z dómu svato-petrského, jenž v pokoji papežově se nalezal, roztrhl ho před očima papežovými na kusy a křičel: „Takto zničím církev“! Papež odvětil klidně pouze slovem: „Tragédie“ (truchloherče.) Chtěl tím říci: Staneš se tragédem t. j. mužem, jenž bude hráti roli nešťastného. Poslední tato slova promluvil papež takofka jako prorok; vizme následující události: 1) Napoleon držel papeže *Pia VII.* v zajetí po pět let (1804—1814) a sice na dvou místech, v Savoně a ve Fontainebleau: později Napoleon sám byl držen v zajetí po 7 let a sice na dvou místech, na Elbě a Svaté Heleně. 2) V zámku Fontainebleau přinutil papeže k odstoupení mu církevního státu a slíbil mu ročních důchodů 2 miliony franků. Podivuhodným způsobem musel později Napoleon podepsati poděkovací listinu v témže pokoji.

téhož zámku (11. srpna 1814) a byla mu vykázána renta ročních dvou milionů franků. 3) 17. května 1809 vydal Napoleon ve Vídni výnos, jímž se nařizuje odejmutí státu církevního (papeži). Od té doby jakoby štěstěna Napoleona opustila, neboť čtyry dny potom poprvé bitvu prohrál. Arcivévoda Karel ho přemohl u Asprů a Esling. Svět poznal, že i Napoleona lze přemoci. 4) Papež vyřkl nad Napoleonem klatbu, tedy vyloučil ho z církve (11. června 1809.) Když to Napoleon zvěděl, smál se a pravil: „Papež si as myslí, že mým vojákům nyní vypadnou zbraně z rukou.“ Když Napoleon podnikl roku 1812 svou válečnou výpravu do Ruska, skoro všechno vojsko, půl milionu mužů zahynulo; velikým mrazem padaly jim zbraně z rukou. (Jen as 20.000 německých vojinů vrátilo se do vlasti.) 5) Dne 5. května 1821 za strašné bouře skončil Napoleon na ostrově sv. Heleny. Nápadné jest, že zemřel o jmeninách papeže Pia VII. (5. května slaví církev svátek sv. Pia); papež byl již od roku 1814 opět v Římě a od 1815 v držení církevního státu. 6) V schönbrunském zámku ve Vídni podepsal Napoleon dekret, jímž oloupen byl papež o církevní stát. Syn Napoleonův, Napoleon II, který hned při svém zrození jmenován byl otcem králem římským, zemřel 22. července 1832 v kvetoucím věku nápadným způsobem v témže pokoji zámku schönbrunského, kde podepsal otec jeho dekret proti papeži. — Katolík, jenž pozoruje tyto podivuhodné události, musí mít radost a žasnouti nad řízením Božské prozřetelnosti ochraně církve. Nepřítel církve katolické ovšem nenajde zde ničehož, než jen samé náhody. Jako podobizna nemůže býti pouze výsledkem slepé náhody, tak i tak přesně stejná odplata nemůže se považovati za slepou náhodu.

III) Jest nápadné, že panovníky, kteří pronásledovali papeže, opouštělo štěstí.

254 — **Jindřich IV., Barbarossa, Friedrich II., Filip Krásný.** Jindřich IV. který roku 1077 v Canosse tvářil se činiti pokání a později papeže Řehoře VII. v Římě tři léta obléhal, byl pak vlastními syny přemožen ve válce a přinucen, aby se vlády vzdal. Uprchl do Lutichu, kde roku 1106 zemřel jsa trápen mnohými výčitkami svědomí. — Bedřich Rudovous (Barbarossa) postavil proti papeži tři vzdoropapeže a dobyl Říma. Od doby té opustilo ho štěstí válečné. Většinu vojska svého ztratil morem (1168) a musel prchnouti přes Alpy; konečně ztratil (1176) rozhodnou bitvu u Legnano a musel se pokořiti pak papeži; utonul v syrské řece Kalykadnu (1190). — Císař Bedřich II. pokoušel se o to, podříditi moc papežskou císařské a papeži církevní stát uloupiti;

byl proto na sněmu v Lyoně (1245) z církve vyobcován. Byl německými knížaty sesazen a zemřel zničen tělesně i duševně všemi úplně zapomenut na Sicilii (1250). Brzo potom vyhynul rod Hohenštaufů; neboť poslední potomek toho rodu, Konradin, byl na náměstí neapolském sťat (1268). — Francouzský král Filip-Krásný dal papeže Bonifáce VIII. zajmouti a tak špatně s ním nakládali, že papež z toho zemřel (1303). Král zemřel v stáří 47 let spadna s koně (1314). Na skálu Petrovu lze obrátiti slova Kristova: „A kdož by padl na ten kámen, rozrazí se: a na kohož upadne toho setře.“ (Mat. 21, 44.)

255 — **Stopy mne odstrašují.** Zajímavá jest bájka o nemocném lvu a chytré lišce. Král zvířat, lev, ležel ve své jeskyni nemocen. Tu ho navštívila jiná zvířata a vešla k němu do jeskyně. Také liška přišla, ale zůstala venku státi. Když se ptali lišky, proč nejde dovnitř, odpověděla: „Šlěpěje mne odstrašují. Neboť když šlěpěje pozoruji, vidím, že zvířata sice dovnitř vešla, ale nevidím stop, že by zase vyšla ven“. Bájku tu měl na mysli, císař Rudolf I. Habsburský, zakladatel císařského rodu rakouského, když promlouval pamětihodná slova: „Stopy mne odstrašují“. Jeho důvěrníci mu totiž radili, by táhl s vojskem do Říma a tam zlomil moc papežskou. On ale jim odpověděl: „Stopy mne odstrašují“, chtěl tím říci: „Vím z dějin světových, že z panovníků, kteří papeže pronásledovali, žádný slavně neskončil. Jejich stopy t. j. jejich osudy mne odstrašují.“ — Konec Jidášův a vraha dítek Herodesa jsou předobrazem nešťastného konce všech pronásledovatelů křesťanství a nepřátel církve.

Neomylnost církve vyučující.

l) Biskupy, shromážděné na církevních sněmch podporuje Duch svatý.

256 — **Napoleon I. svolává koncil.** Jak známo, choval císař Napoleon I. v zajetí po více let papeže Pia VII. Té doby — v březnu r. 1811 — povolal Napoleon italské a francouzské biskupy na sněm do Paříže. Měl koncil tento uznati Napoleonem jmenované, ale papežem nepotvrzené biskupy za řádné. Biskupové nepřijali návrh císařův, nýbrž žádali, by papeže propustil na svobodu, ježto bez něho nemají plnomocenství. Všecko lichocení i výhrůžky císařovy zůstaly bez výsledku. Císař Napoleon prý se později vyslovil, že lehounce lze mnohých svolení nabýti od jednoho biskupa, když mluví s ním samostatným; když ale biskupové se sejdou, tu že mezi nimi panuje zcela jiný duch. — Který pak duch pomáhá biskupům shromážděným? — Jest

to Duch svatý, kterého Kristus apoštolům poslati slíbil. Proto pravili již sv. apoštolové na svém sněmu v Jerusalemě (roku 51), když svá rozhodnutí činili: „Vidělo se Duchu svatému i nám“. (Skutk. apošt. 15, 28.)

ll) Výroky papeže, které činí jako nejvyšší učitel a hlava církve, jsou neomylné.

257 — **Slavné prohlášení článku víry o neposkvrněném Početi P. Marie 1854.** Bohoslovci ve středověku přeli se o to, zda Matka Boží byla bez hříchu prvotního. Řád Dominikánský, ano i svatý Tomáš Aquinský zastávali náhled, že měla Panna Maria tak jako jiní lidé na sobě hřích dědičný. Všeobecně však v celé církvi věreno, že Panna Maria v okamžiku svého početí (tedy ne teprve při svém narození) zvláštní milostí Boží uchráněna byla hříchu dědičného. Dle zaslíbení Božího daného v ráji, měla Maria potříti hlavu hadovu; pekelný had, tedy ďábel, byl oproti Panně Marii bezmocný, nemohl ji hříchem poranit.) Aby byl konec učiněn sporu, vyzval papež Pius IX. biskupy celého světa listem svým okružním ze dne 2. února 1849, aby s ním sdělili, co věří a učí se v jednotlivých diecesích o neposkvrněném početi rodičky Boží. Přes 600 biskupů odpovědělo záhy, že v jejich diecesích vždy rodička Boží uctívána byla co bez poskvrny hříchu prvotního počatá. (Vždy tam byly sochy, písně, mešní modlitby atd. ku počtě neposkvrněného početí.) Na základě této, v celém křesťanství všeobecně rozšířené víry, vyhlásil papež tedy slavně 8. prosince 1854 u přítomnosti četných kardinálů a biskupů učení o neposkvrněném početi Panny Marie za článek víry. Tím nebylo snad nové učení utvořeno, nýbrž pouze slavně prohlášeno papežem veškerému křesťanstvu, že učení o neposkvrněném početi Panny Marie věří všichni křesťané, a proto za Bohem zjevené přijato býti má. — Takové slavné rozhodnutí papežovo o nějakém učení, pro celou církev určené, jest neomylné; to jest: Kristus nedopustí, aby papež církev v blud uvedl. Vždyť Kristus ujistil nás: „Brány pekelné ji (církev) nepřemohou.“ Kdyby mohl papež církev v blud uvést, pak by byla církev peklem přemohena a zaslíbení Kristovo by se nevyplnilo; to jest ale věc nemožná.

258 — **Řím promluvil, spor jest ukončen.** Britský mnich jmenem Pelagius rozšířoval kolem roku 400 v Římě a severní Africe blud, že člověk přichází na svět bez hříchu dědičného a že tedy nepotřebuje ku spasení ani křtu ani milosti Boží. Svatý Augustin, tehdejší biskup v Hippo blíž Karthaga v Severní Africe, bojoval ve svých spisech proti pelaginskému bludu. Svatý Augustin ve vlastním žití zakusil dost, že člověk

těžce strádá pod následky hříchu prvotního a že mu tedy rozhodně třeba jest milosti Boží. Roku 418 zavrhl konečně papež Zosimus v pastýřském listu ke všem církvím okrsku zemského blud pelagiánský. Když rozhodnutí toto bylo oznámeno, vyřkl sv. Augustin pamětihodná slova: „Roma locuta, causa finita“ (= Řím promluvil, spor jest ukončen.) — Z toho vysvitá, že v církvi nejvyšší vážnosti požívala od dávna rozhodnutí papežova o víře a mravech.

Obcování svatých.

I) Věřící na zemi, duše v očištcí a svatí v nebi tvoří dohromady jedinou rodinu Boží.

250 — **Tři synové jednoho otce.** Nejstarší syn má již své jisté postavení ve světě; on jest právníkem. Druhý syn jest hotov se všemi zkouškami a odbyl je dobře; nemá ale ještě žádného úřadu. Nejmladší syn chodí ještě do školy a jest ještě v nejistotě o svém budoucím povolání. Když tito bratři jsou pohromadě, obcují spolu zcela důvěrně; milují se a vzájemně si pomáhají. — Podobně jest se svatými v nebi, dušemi v očištcí a věřícími na zemi. Svatí v nebi (církve vítězná) již cíle svého dosáhli. Duše v očištcí (církve trpící) odbyly si již zkoušky své na zemi a jsou jisty, že přijdou do věčné blaženosti; avšak musí ještě nějaký čas trpěti, než-li dojdou cíle. Věřící na zemi, tedy my (církve bojující) ještě nemáme po zkouškách; blaženost nám ještě není jista. Všichni dohromady jsou dítky Boží a tvoří tedy velikou rodinu Boží. Všichni se vzájemně milují, pomáhají si a podporují se.

II) Údové obcování svatých mohou si vzájemně pomáhati.

260 — **Modlitba umírající matky v žaláři.** Za času francouzské revoluce byla mezi jinými také zbožná 72letá hraběnka Chateaubriand-ová se svojí dcerou uvržena hrůzovládou do žaláře. Její syn, který byl svobodomyšlník, nalézal se právě na cestách v Americe. Matka v žaláři truchlila; ani tak ne nad osudem svým a své dcery, jako spíše nad nevěrou svého syna. Když hraběnka ve vězení onemocněla a viděla, že blíží se smrt její, ještě jednou úpěnlivě prosila Boha za obrácení svého syna. Pak uložila své dceři, aby s bratrem sdělila, že poslední modlitba umírající matky v žaláři byla za obrácení jejího syna. Když tedy hraběnka zemřela v žaláři, poslala sestra bratru svému dopis, kde mu vše sdělila. Brzy potom byla dcera odpravena stínadlem; psaní však skutečně došlo do rukou hraběte. Zpráva o smrti

matčině a modlitbě umírající učinila na něho veliký dojem. Zdálo se mu, jakoby ustavičně slyšel z hrobu napominání a hlas matčin. Počal se opět modlití a našel brzo ztracenou víru a své štěstí. Později vydal několik spisů, které počátkem 19. století tisíce, ba snad miliony lidí ve Francii získaly pro křesťanství. — Poněvadž modlitba přímluvná má tak velikou moc, proto napominá svatý Jakub křesťany: „Modlete se za sebe vespolek, abyste spaseni byli.“ (Jak. 5, 16.) Zdá se však, že na modlitbě matky za dítě spočívá zvláštní požehnání.

261 — **Modlitba ve sklepě umírající matky.** Jak velice může matka svou modlitbou pomoci dítětu svému, poučuje nás následující událost: V jistém domě ve Vídni vypukl požár. Jedna paní hleděla se zachrániti před dorážejícími plameny se svým 5letým chlapcem ve sklepě svého domu. Avšak dým vnikl do sklepa a udusil matku. Poslední její slova před smrtí, jež hoch zaslechl, bylo volání o pomoc k matce Boží; ona totiž odporučila dítěto své ochraň Boží Rodičky. Hoch zůstal skutečně na živu a podařilo se mu po tomto neštěstí vyléztí ze sklepa. Na ulici volal stále: „Ach, maminka mi umřela!“ Sta lidí šlo kolem, aniž by dbalo nářku ubohého dítěte. Konečně šel kolem jistý člen řádu jezuitského; ten se zastavil a vyptával se hochu. Ujal se dítěte a postaral se, aby byl chlapec zdárně vychováván a mohl později navštěvovati gymnasium. Po ukončení studií gymnasiálních vstoupil tento jinohh — jménem Pöck — do semináře a stal se knězem; zemřel co farář v Tvrdokostelí (Hartkirchen) v Horních Rakousích 1785. (Tam nalézá se doposud poblíž vchodu do zákristie jeho pomník.) Pöck vypravoval často svým farníkům o svém zázračném zachránění o svém nápadně zdárném úspěchu ve světě a přičítal své štěstí poslední modlitbě umírající matky. Důtklivě proto kladl dítětám na srdce, by svědomitě zachovávaly 4. přikázání Boží. (Viz knihu „Vypravování a pověsti z Horních Rakous“ v Linci, 1834.) — Také poznáváme tuto, jak mnoho můžeme si pomáhati vzájemnou modlitbou jedněch za druhé. (Vzpomeňme též modliteb sv. Moniky za jejího syna Augustina.)

262 — **Dva hoši volají faráře k umírajícímu.** Pro velmi zvláštní okolnosti případu, který se udál faráři jménem Jakubu Valtrovi při chrámu sv. Bonifáce ve Washingtonu v severní Americe, bylo o něm velmi mnoho v časopisech psáno. Jedné noci totiž zavzněl domovní zvonek. Farář se probudil a šel z ložnice do síně, odkudž mohl oknem viděti na schody. Popatřil ven a viděl na schodech státi dva chlapce, jednoho as 7, druhého as 8letého. I otevřel okno a tázal se, čeho si přejí.

Oni odpověděli, že jistý stařec jest blížek smrti a že si přeje honem kněze; zároveň udali ulici a číslo domu. Rychle vrátil se farář do ložnice, oblékl se a opustil pak svůj byt. Zatím však oba hoši zmizeli. Na štěstí farář jmenovanou ulici dobře znal, tak že ji i označený dům záhy snadně našel. Zvláštní bylo to, že domovní dvěře byly polootevřeny. Farář vešel a vstoupal nyní až do třetího poschodí, aniž by nějakého člověka potkal. V třetím poschodí našel konečně opět otevřené dvěře; vešel do vnitř a brzy našel světnici, kde na posteli ležel stařec na smrt nemocný úplně sám; nikoho nebylo ve světnici. Když nemocný spatřil vstupujícího cizince, volal, že velice touží po katolickém knězi. Ihned dal se mu farář poznati a tázal se, zda-li pro něho neposlal dva chlapce. Nemocný odvětil, že v celém domě není žádných dětí; ale on sám že měl dva hochy, kteří mu však již zemřeli. Farář udělal mu svaté svátosti umírajících a pak odešel. Z počátku nepřikládal celé záležitosti žádné váhy. Když ale nemocný zemřel, poznával farář Walter vždy víc a více, že zde stalo se něco neobyčejného. Jest velmi pravdě podobno, že dobrotivý Bůh svolil k tomu, by zemřelé dítky svému umírajícímu otci mimořádným způsobem přišli na pomoc. Co členové obcování svatých jsou naši zesnulí příbuzní, jmenovitě, kteří již blaženosti nebeské dosáhli, našimi přímlovčími a pomocníky.

263 — **Matka zjevila se u propasti.** Jistý německý rytmistr vypravoval z války francouzsko-německé tuto událost: „Dostal jsem rozkaz, abych s oddělením vojáků prozkoumal v noci postavení nepřítele. Poblíž jednoho lesa pozorovali jsme blýskat se světlo i blížili jsme se mu vždy víc a více. Náhle spatřil jsem před sebou bílou ženskou postavu. Když jsem se ještě více přiblížil, spatřil jsem jasně obličej své před 3 lety zemřelé matky. Rukou výstražně kynula, jakoby mne chtěla vyzývat, bych se vrátil zpět. Ihned jsem zavelel: „Stůjte! Ani krok ku předu! Hrozí nám nebezpečí!“ Sestoupil jsem s koně a šel opatrně ještě několik kroků ku předu. Tu jsem zeznal, že jsme se dostali do kamenného lomu a před námi zela hluboká propast. Na druhé straně propasti rozžehli nepřátelé světlo, aby nás přilákali; neboť již počaly se na nás sypati nepřátelské kule. Vroucně děkoval jsem Bohu, že poslal mi matku mou takofka jako varovného anděla strážce.

264 — **„Chléb sv. Antonína“ a jeho původ.** Jest zvykem v mnohých městech, že mnohdy některého dne ctitelé sv. Antonína rozdají sta, ba tisíce kilogramů chleba chudým. Chléb takto chudým rozdáváný jmenuje se prostě „chlebem sv. Antonína. Jak to přijde, že dostávají chudí mnohdy na jednu tolik chleba? Věc se má takto: mnozí ctitelé svatého Antonína,

kterým se nějaká důležitá věc ztratila, anebo kteří se nalézají v nějaké velké nesnazi, učiní světci tomuto následující slib: „Svatý Antoníne Paduanský! Jest-liže mi svou přímluvou u Boha pomůžeš z mé těžkosti, daruju chudým za . . . korun chleba.“ V přemnoha případech, kde dle lidského mínění již žádné pomoci nebylo, brzy po učiněném takovém slibu přišla často zázračná pomoc. Slyšte o tom příběh: Jistá dáma v Toulonu ve Francii (jménem slečna Ludvika Bouffier-ová), měla krám, jehož dveře jednoho rána nebylo lze otevřítí, protože byl zámek poškozen. Dala zavolati zámečnicka, který přinesl s sebou veliký svazek klíčů a celou hodinu se namáhal, aby otevřel zámek. Konečně se vyslovil, že vůbec zámku nelze otevřítí a že proto musí býti vyraženy dveře. Mistr odešel domů, aby si přinesl potřebných nástrojů k vylomení dveří; i napadla v tom dámě zatím myšlénka: „Snad by pomohl sv. Antonín, kdybych mu něco slíbila.“ Když se zámečnick vrátil, slíbila sv. Antonínovi, pak-li dveře povolí, aniž by musely býti vyvráceny, že rozdá chudým několik kilogramů chleba. Zároveň poprosila zámečnicka, aby se pokusil ještě jednou o odemknutí dveří. Zámečnick učinil dle jejího přání. A hle, první klíč, který do polámaného zámku vstrčil, dveře otevřel. Od té doby (12. března 1890) stala se dáma tato horlivou ctitelkou sv. Antonína, a radívala svým známým a přítelkyním, aby v každé potřebě vzali své útočiště ke sv. Antonínu Paduánskému a slíbili mu chléb pro chudé. Že i jiní lidé u něho pomoc našli, vysvitá nejlépe z toho, že od onoho času rozdává se mnohý měsíc přes 1000 kilogramů dobrého bílého chleba mezi chudé. Posměšné články o tom v některých listech přispěly značnou mírou k tomu, že tato úcta sv. Antonína rozšířila se v širém světě a i v mnoha jiných městech rozdáván „chléb sv. Antonína“ chudým. (Viz „List sv. Antonína, vydávaný v Pešti 1899.) — Z toho se učíme zcela jasně, že svatí se nás ujímají. (Viz příklady: „Úcta svatých.“)

Odpuštění hříchů.

Žádný z nás lidí není bez hříchů.

265 — **Býti bez hříchů — jest výjimkou.** Mnozí lidé ve své pýše se domýšlí, že nemají žádného hřichu, poněvadž prý nikoho nezabili, neokradli, žádného zločinu se nedopustili a ještě také nebyli zavřeni. Jednou mluvilo se v kteréš společnosti v přítomnosti katolického kněze o zpovědi. Jeden z hostů prohodil obrácen k faráři: „Já nikdy nechodím ke zpovědi; proto že nemám žádných hříchů.“ Farář odvětil: „Jelikož jste bez hříchů, patříte k výjimkám.“ Pán ten neustále žádal faráře,

by mu ještě pověděl, k jakým výjimkám že patří, zda-li snad ho nemá za svatého. Musel dáti onen zvědavý tazatel farářovi čestné slovo, že nebude se odpovědi cítiti urážena. Farář pak řekl: „Nuže tedy, chci vám říci, kdo z lidí nehřeší: Jsou to dítky, které ještě nedospěly rozumu a pak blázni, kteří rozum ztratili.“ — Po té odpovědi přestala společnost ihned bavit se o náboženských věcech. — Poněvadž jest člověk slabý tvor i co do duše i co do těla, proto nikdo, kdo má zdravý rozum, nebude tvrditi, že je bez hříchu. (Jedině Rodička Boží zvláštní milostí Pána Boha, neměla na sobě žádného hříchu.)

266 — **Bezhríšný muž zatčen.** Jednoho dne potkal farář při svém návratu k domovu jistého muže, o němž věděl, že již po mnoho let o velikonocích nepřijal svatě svátosti. Poněvadž právě byl opět čas velikonoční, otázal se ho farář: „Milý příteli, zda-li pak jste byl letos u velikonoční správy Boží?“ Muž odpověděl: „Pane faráři, nevím, z čeho bych se měl zpovídati. Nemám prazádného hříchu.“ Marná byla námaha farářova, aby ho přesvědčil, že žádný člověk není bez hříchu. V tom náhle vkročil jim v cestu četník, kterýž sotva že muže toho spatřil, prohlásil ho za zatčena pro krádež dříví a odvedl ho. Farář byl celý udiven i poznal, že Bůh dokázal „muži bez hříchu“ ihned jeho lež. — Každý člověk jest hříšný. A právě ti a takoví lidé, kteří se honosí, že jsou bez hříchů, jsou často nejhroší hříšníci.

Smrt.

I) Smrt jest oddělení duše od těla.

267 — **Mnoho-li lidí zemře v jedné minutě?** Za jednu minutu zemře na celé zemi as 88 osob; za hodinu tedy 5000, za den 127.000; za rok přes 46 milionů. Protože na celé zeměkouli žije přes 1500 milionů lidí, muselo by lidstvo, kdyby se jiní lidé nerodili, za 33 leta skoro úplně vyhynouti. — Průměrný věk lidský trvá za našich časů as 30 let. Čtvrtý díl lidstva zemře před 7. rokem, polovina všech lidí před 17. rokem stáří. Ze sto lidí dosáhne jediný věku šedesáti let, z 500 jediný 80 let, a 10.000 jediný 100 let.

II) Pro spravedlivého není smrt skutečným zlem; neboť otvírá mu cestu do nebe.

268 — **Prozpěvující tážce nemocný.** Jistý kníže vydal se s družinou svou na lov. I přihodilo se mu jíti kolem zahrady, ve které si prozpěvoval nějaký člověk, jenž vypadal velmi churavě a byl velice schřadlý. Kníže vyslovil své podivení nad tím, že

člověk smrti tak blízký, může si ještě prozpěvovati. I pravil churavec: „Proč pak bych neměl plesati? Vždyť mne učí víra, že smrti ničehož neztratím, nýbrž jen získám. Již brzy přijdu k Bohu do říše radostí, kde již více žádných slz nebude. Proč pak bych tedy byl smuten? Hned potom začal nemocný opět pěti. I divil se kníže se svými průvodčími ještě více tomu, že takovou zmužilostí naplňuje náboženství člověka. — Smrt jest nešťěstím jen tenkrát, umírá-li někdo v těžkých hříších.

269 — **Námořník před odplutím na moře.** Jistý plavec měl nastoupiti námořní cestu do Indie. Jeden z jeho přátel chtěl ho zdržeti od tak dálné cesty, kde by ho snadno nějaké nešťěstí mohlo potkati. Proto upozornil lodníka, že i jeho otec na moři zhynul. Na to odvětil námořník: „A kde umřel tvůj otec a děd?“ Přítel odpověděl: „Můj otec i můj děd zesnuli zcela pokojně na lůžku.“ Řekl námořník: „Jak můžeš se toho odvažovat, lehatí na postel, když tvoji předkové na ni zemřeli?“ Přítel pak seznal, že člověk může všude zemříti a že smrt v povolání není sama o sobě nešťěstím.

270 — **Kazatel přeje si náhlé smrti.** Co kazatel proslavený jesuita Baltasar Knellinger (zemřel 1700), prosíval častěji Boha o náhlou smrt a to proto, aby v hodině smrti nemusel mnoho trpěti od pokušení ďáblova. Bůh vyplnil jeho přání; Knellinger zemřel u oltáře; když totiž podal svaté přijímání a ciborium postavil zase na oltář, klesl mrtev k zemi. — Náhlá smrt není nic tak pěkného, abychom si ji přáli; avšak nešťěstím jest pouze tenkrát, když někdo zemře ve smrtelném hříchu.

III) Nezřídka přichází smrt znenadání.

271 — **Královský ženich umírá v době příprav ku svatbě.** Král český a uherský, Ladislav Pohrobek († 23. listopadu 1457), byl zasnouben s dcerou francouzského krále Karla VII. (panoval 1422—1461) Marketou. Před svatbou poslal Ladislav veliké poselstvo do Paříže. Pozůstávalo ze 200 nej přednějších šlechticů českých a 200 nejvznešenějších šlechticů uherských. Vůdcem poselstva byl pasovský biskup Oldřich, jehož samého provázelo ještě 100 mužů. Všech těchto 500 mužů bylo na koních a tak nádherně oděno, že každý podobal se takorča nějakému králi. Ku zvýšení nádhery tohoto poselstva; provázelo průvod ten ještě 400 vznešených šlechticů, jejichž oděv stkvěl se samými drahokamy; jely v kočárech zlatem okovaných a přinášely královské nevěstě nejvzácnější dary. Ještě nikdy nebylo zde tak velkolepého průvodu. Avšak co se stalo? Téhož dne, kdy stkvělé toto vyslanectvo slavilo vjezd svůj do Paříže, bez-

prostředně před tím, než bylo přijato králem, přispěchal rychlý posel z Uher se zprávou, že snoubenec zatím skončil. (v listopadu 1457). Francouzský král byl nad tím jat takou bolestí, že nemohl ani slova promluvit, aby pozdravil přibylé hosty. Proto všichni obratem ihned ve velikém zármutku z Paříže odcestovali. — Smrt přichází často z nenadání; proto Kristus jí připodobňuje zloději a napomíná nás: „Protož i vy buďtež přihotoveni: nebo v kterou hodinu nevíte, přijde syn člověka!“ (Math. 24, 44.)

272 — **Lavina zasypala masopustní maškarní průvod.** V Korutanech blíže Běláku na úpatí, na kovy bohaté Olovené hory leží obec Bleiberg. Na 50 bání horských bylo zde v činnosti. V poslední dni masopustní roku 1879 zastihlo hrozné neštěstí obec. V témže okamžení, co táhl maškarní průvod masopustní s velikým hřmotem a rozpustilými povyky po ulici, zřítla se sněhová lavina bleskurychle s hory dolů a zasypala celý průvod. Tlak vzduchu způsobený řítící se lavinou byl tak mocný, že poblíž se nalézající lidé i zvířata byli vrženi na zem; hřmot burácející laviny byl tak silný, že lidé ve vedlejších obcích ulekáni vyběhali z domů. Na záchranu zasypaných nebylo ani pomyslení; jako věž vysoko ležel na nich sníh a ovšem všichni se udusili a nebo tlakem byli umačkáni. — Hle, smrt přichází jako zloděj v hodinu, kdy se toho člověk nejméně naděje. Taková náhlá smrt připadá nám mnohdy jako trest za hřích. Církev proto modlí se v litaniích: „Od náhlé a nenadálé smrti, vysvoboď nás, Pane!“

273 — **Đábel malířem.** Známo, že ďábel první lidi v ráji podvedl řka: „Nezemřete.“ Poněvadž za naší doby nemůže takto k lidem mluvit, líčí jim aspoň, že smrt jest na mnoho let deleko. Dělá to jako malíř, který nám chce nějakou krajinu předvésti. Nejblíží věci na obraze jsou kresleny ve větším měřítku, vzdálenější oproti tomu v měřítku velmi malém. Ku příkladu vidíme zde vyobrazené město u moře a vedle veliké, širé moře. Na moři spatřujeme v dálce loď, ale tak malou, že ji sotva můžeme zrakem rozeznati. Pozorujeme-li obraz, zdá se nám, že jest loď vzdálena na mnoho mil od pobřeží moře; ve skutečnosti však jest na obraze snad jen o jednu píď dál. Podobně i pekelný malíř oklamává člověka. Líčí nám, jakoby smrt byla ještě daleko. Ano pokouší se ještě i těžce nemocné přemluvit a oklamati. O nevěř tomuto podvodníku, jenž tě chce připraviti o věčnou blaženost! — Jsme v tomto životě jako voják na dovolené, který může býti každým okamžikem povolán. Platí nám slova Kristova: „Ale čas váš vždycky jest tu.“ (Jan 7, 6.)

IV) Vzpomínka na smrt jest nám prospěšná.

274 — **Zakladatel řádu trappistského.** Bouthillier z Rancé pocházel z bohaté a vážené rodiny ve Francii. Poněvadž měl k volnému použití mnoho peněz, oddal se úplně světským požitkům a dal se vésti slepými pudy náruživostí. Jednou šel v mysliveckém úboru a s ručnicí procházkou na břehu Seiny. Náhle z druhého břehu proti němu zavzněl výstřel. Byl by býval usmrčen, kdyby se kule nebyla odrazila na zámku jeho myslivecké brašny. V tomto zázračném zachránění poznal řízení Božské prozřetelnosti a zvolal: „Můj Bože! Kde bych byl se nyní octl, kdyby jsi se byl nade mnou nesmiloval?!“ Příklad ten stal se okamžikem obratu v jeho životě. Prodal své statky, rozdal jmění své chudým a odebral se do ústraní, aby mohl celý svůj další život zasvětit výlučně Bohu (1662). Jest zakladatelem velmi přísného řádu Trappistů († 1700). — Poněvadž vzpomínka na smrt jest tak užitená, připomíná nám ji církev častěji, tak v modlitbě „Zdrávasu“, o dni věrných dušiček, v popeleční středu, když se zvoní umíráčkem, večer po klekání atd.

275 — **Císař a rakev.** Vypravuje se o císaři Maxmiliánovi I. († 1519), že měl vždy poblíž své světnice postavenou rakev. Odcestoval-li na delší čas, museli mu vzít rakev s sebou, aby stále na smrt si vzpomínal. Něco podobného vypravují o císaři Karlu V. († 1558) a císaři Jindřichu II. Svatém († 1024). Císař Jindřich II. dal si již 12 let před svou smrtí v kapli Panny Marie v Bamberku připravit hrobku; vedle jeho postele vždy stála rakev, aby každý den mu připomínala smrt. Tito panovníci věděli, že jest častější vzpomínka na smrt lidem velice užitečná. Vzpomínka na smrt zdržuje člověka mocně od hříchu (viz Sir. 7, 40) a pobádá ho, aby využítkoval času života ku konání dobrých skutků.

276 — **Nebezpečné postavení nad studní.** Kdo vzpomíná častěji na smrt, požívá jen mírně radovánek pozemských. O tom poučuje nás následující příběh: Zbožného krále tázal se jeho bratr, proč by světských radovánek tak málo užíval. Král odpověděl svému bratru: „Milý bratře, já položím přes hlubokou studni, v níž hoří oheň, zpukřelé prkno a ty se na prkno postavíš. Pak postavím kolem tebe čtyři vojáky, kteří svými špičatými oštěpy budou se bezmála dotýkati tvého těla. Nad hlavu zavěsím ti přeostřý meč na tenké nitce. Konečně pak před tebe dám postavití nejvybranější pokrmy a ještě bude ti hrát hudba. Budeš v této situaci s chutí jísti a veseliti se?“ Bratr, jenž pozorně naslouchal této řeči králově, bez dlouhého přemýšlení odvětil: „Inu, jak pak bych mohl býti vesel,

kdybich tolikerým nebezpečím byl obklíčen?“ I řekl král: „Vidíš, ty bys nemohl se radovati, poněvadž bylo by tělo tvé v nebezpečí smrti, a jak bych mohl se veseliti, když jest má duše ještě ve větším nebezpečí smrti věčné? Též já mám pod sebou oheň, totiž pekelný a drží mne pouze zpukřelé prkno, tělo mé; přede mnou jest osten smrti a nade mnou meč spravedlnosti Božské.“ Bratr přisvědčil úplně králi a od té doby polepšil život svůj. — Vzpomínka na smrt pobádá nás, bychom se v životě svém polepšili.

277 — **Meč Damoklův.** Na ostrově Sicilii žil kolem roku 400 př. Kr. panovník jménem Dyonys Syrakuský. Rád strojíval nádherné hostiny. Jeden jeho přítel jménem Damokles, žádal ho, aby ho též jednou vzal na hostinu. Král ho tedy pozval k tabuli a poručil mu předkládati nejvybranější pokrmy a nejlepší nápoje. V tom Damokles u tabule pohlédl náhodou vzhůru a spatřil nad hlavou svou přeostřý meč, který visel na žíní. Ihned mu přešla všecka chuť a leknutí jím otrásalo, poněvadž nalézal se v nebezpečí života. — V témže postavení co Damokles nacházíme se všichni v tomto životě; nad naší hlavou ve dne v noci visí meč, totiž smrt. Každým okamžením může nás Bůh ze světa povolati. Kdo si častěji vzpomíná na smrt, zajisté nebude přes míru odvádati se rozkošem.

V) Již záhy máme se na smrt připravovati.

278 — „**Za šest.**“ Vévoda Jindřich Bavorský, pozdější německý to císař Jindřich II., jehož církev co světce uctívá, modlíval se častěji v Rezně v kostele sv. Emmerana u hrobu sv. Volfanga; světec ukazoval na stěnu, kde stála slova: „Za šest.“ Když se Jindřich ze sna probudil, domníval se, že za 6 dní zemře. Ihned připravoval se vážně na smrt; vyzpovídal se upřímně ze svých hříchů, rozdělil mnoho almužny chudým a celý čas ztrávil na modlitbách. Když za 6 dní byl právě tak zdrav jako dříve, domníval se že zemře za 6 měsíců. Ale byl i potom ještě zdrav. Proto si myslel, že za 6 roků jistě zemře. V době té žil také velice zbožně. Zatím po 6 letech byl zvolen 1002 knížaty za císaře německého, jsa stár 30 let. Nyní se mu vysvětlilo, co znamenal onen sen. I jako císař vedl dále svatý život a stal se všem vzorem. Stálou přípravou na smrt dospěl k této veliké dokonalosti.

279 — **Plukovník žádá Karla V. za propuštěnou.** Jistý plukovník žádal jednoho dne Karla V. za propuštění ze služby. Císař pravil: „Proč pak chceš jíti na odpočinek?“ Neohrožený

odpověděl plukovník: „Veličenstvo, rád bych v čase mezi nepokoji života a hodinou smrti měl pro sebe ještě několik volných chvil, bych se mohl dobře připravit na smrt.“ Vážná tato a neočekávaná odpověď učinila na císaře hluboký dojem: Císař po celý svůj život nemohl zapomenouti těch slov a předsevzal si, že též vyhledá samotu, až stáří se mu přiblíží. Také tak opravdu učinil. V letech 1555 a 1556 složil rozličné své koruny a odebral se do kláštera. (Kláster San Guste v španělské provincii Estremadura). Zde v ústraní, vzdálen veškerého světského hluku trávil poslední svá léta v modlitbách a náboženských cvičeních; zemřel blaženou smrtí roku 1558. — Zajisté jest lépe, předstoupiti po dobré přípravě před soudnou stolicí Boží, než bez přípravy.

280 — **Smrt sv. Augustina.** Když se těžce roznemohl veliký učitel církevní biskup v Hippo v sev. Africe sv. Augustin, a když zpozoroval, že blíží se konec života jeho, nedovolil více, aby cizí osoby vstupovaly do jeho světnice; chtěl totiž, aby nerušen mohl se poslední dni života svého obírat s Bohem svým. Dal si připevniti 7 kajících žalmů na stěnu vedle své postele a modlil se je bez přestání, jmenovitě žalm „Miserere.“ Při tom proléval slzy lítostí nad hříchy svého mládí. Zemřel s rozjasněnou tváří 28. září 430 v stáří 77 let. — Jako je na tom lépe žák, jenž má složití nějakou zkoušku, může-li se delší čas na ni připravovati, tak i člověk, jenž má předstoupiti před soudnou stolicí Boží, jest lépe na tom, jest-li měl dosti času, aby se mohl k soudu připravit.

VI) Jest prospěšno, sv. Josefa a sv. Barboru vzývati o šťastnou smrt.

281 — **Smrt sv. Josefa.** Pěstoun Krista Pána, sv. Josef, zemřel již před svatbou v Káni, tedy před veřejným vystoupením Pána Ježíše. Dobrotivý Bůh chtěl, jak patrně, ušetřiti mu těžkých zármutků duševních, kterých byl by zakusil, kdyby se byl dožil těch mnohých pronásledování a hořkého umučení Kristova. Svatý Josef měl blaženou smrt; neboť u jeho smrtelné postele stál Pán Ježíš a Rodička Boží. V jejich náručí vypustil duši. — Proto býval za všech časů svatý Josef uctíván, co pomocný patron umírajících. Žádají si křesťané, by jim vyprosil té milosti, aby také při jejich umírání byl přítomen Ježíš a Maria.

282 — **Misionář v jihozápadní Africe.** Jistý katolický kněz z Irska, který v Kudtshornu v anglické jihozápadní Africe byl po 12 let činným co misionář, vypravoval následující událost; „Podnikl jsem kdys okružní cestu okresem, mně k duchovní

správě přiděleném, jenž byl tak veliký, jako celá Anglie. Bylo to v dobu sucha; daleko široko nebylo po vodě ani stopy. Moje koně byly by málem žízni zahynuli. V tom dostal jsem se k selskému dvorci, kde se nalézal také malý rybník. Představil jsem se majiteli jakožto katolický misionář a prosil ho o dovození, bych směl napojiti koně; ochotně tomu dovolil. Pravit, že sám jest sice protestant, ale že můj příchod je mu velice vhod. „Neboť“ — vypravoval dále — „v zadním oddílu domu leží na smrt nemocný dělník, a ten jest vyznání katolického.“ Misionář odebral se ihned k nemocnému a sdělil s ním, že jest katolickým misionářem z Kuds hornu, odtud 40 hodin vzdáleného. Tu se těžce nemocný pomaloučku pozvedl a pravit: „O svatý Josefe, jak ti děkuju, žes mou modlitbu vyslyšel!“ Pak vypravoval knězi následující: „Jsem rodem Irčan a přišel jsem v stáří 21 roků do Kapska, kde jsem se účastnil války proti Kafrům. Když byla válka ukončena a já vojenské služby byl prost, zůstal jsem v Kapsku a přišel jsem na tuto farmu, kde již více let žiji co dělník. Nedávno jsem se těžce roznemohl. Když jsem opouštěl otcovský svůj dům v Irsku, napomínala mne matka: „Neopomeň každého dne pomodlití se ku sv. Josefovi za šťastnou smrt.“ Modlival jsem se tedy každého dne častěji ku sv. Josefovi: Svatý Josefe, vypros mi šťastnou hodinku smrti!“ „A hle, dnes poslal mi svatý Josef kněze.“ Misionář udělil nemocnému svaté svátosti umírajících a zůstal u něho v noci, modle se s ním. Druhého dne již skonal. Poslední modlitba, která z jeho rtů vyšla, byla: „Svatý Josefe, vypros mi šťastnou hodinku smrti.“ — Jak tedy jest prospěšná modlitba ku svatému Josefu, patronu umírajících!

283 — **Nemocný žebrák ve stáji.** Na dvěře fary zaklepal někdo jednou v noci. Farář otevřel okno a tázal se, kdo by to byl. I ohlásil se jistý muž a prosil faráře, by okamžitě šel s ním k těžce nemocnému. Farář se oblekl, vzal z kostela Nejsvětější a vydal se na cestu; posel šel se svítilnou a zvonečkem napřed. U velikého selského dvora posel se zastavil a zaklepal silně na vrata. Potom postavil světlo a zvoneček a zmizel v noční tmě. Po chvíli přišel sedlák se svými lidmi k vratům, aby se podíval, kdo tu je. Když spatřil kněze s „Nejsvětějším“, podivil se a prohlásil, že u nich nikdo nestůně. Konečně mu napadlo, že ve stáji obyčejně přenocuje jistý žebrák. Ihned poručil lidem, aby se podívali, zda zde žebrák jest a zda mu něco schází. Lidé přišli se zprávou, že leží těžce nemocen. Kněz vešel do vnitř a shledal, že muž ten je opravdu na smrt nemocen; i udělil mu svaté svátosti, které nemocný s velikou vroucností přijal. Po ukončení svatých obřadů tázal se farář toho člověka, zda-li

k němu poslal posla. Žebrák odvětil: „Nikoho jsem neposlal. Jen k tomu se mohu přiznati, že denně vroucně vzýval jsem svatou Barboru, aby nedala mi zemřítí bez přijetí svatých svátostí.“ Ještě téže noci nemocný zemřel.

VII) Příbuzní mají mítí o to péči, by nikdo nebyl pohřben zdánlivě mrtvý.

284 — **Zdánlivě mrtvá slečna a lupiči.** Nejsou tak příliš řídké případy, že lidé pouze zdánlivě mrtví bývají pohřbeni. V Egerszegu byla 24. dubna 1904 pohřbena Helena Fričova, dcera rolníkova. Jelikož rodiče dítě své velice milovali, dali jí do rakve nejkrásnější šaty a všecy stkvosty. Dne 26. dubna byl pohřeb. Téhož dne v 9 hodin večer zaklepala pohřbená dívka silně na okno hrobařova obydlí. Ten vyšel a ztrnule pohlízel na dívku, nejsa ani mocen promluvití slovíčko. Tato vypravovala mu nyní, že v hrobě ucítila prudkou bolesť a že následkem toho se probudila a spatřila, jak dva mužové po žebříku vylézají z hrobu. Také spozorovala, že jí tře prsty na pravé ruce, na kterých měla více prstenů, schází. Potom že také po žebříku vystoupila z hrobu a že ještě spatřila, jak dva muži s největší rychlostí prchají přes zeď hřbitova. Potom přivedli dívku k jejím rodičům a krajský lékař zjistil, že byla pochována zdánlivě mrtva.

285 — **Polibkem zachráněna.** Manželka železničního úředníka Cartona z Tonbridge v Anglii uznána v dubnu 1908 lékařem za mrtvou a položena do rakve. Než byla rakev uzavřena a na hřbitov odněšena, dal manžel své choti ještě políbení na tvář; při tom ale ucítil, že tvář jest teplá. Okamžitě zavolan byl lékař, který zjistil, že paní ta leží v křečích a jest pouze zdánlivě mrtvou. Když se uzdravila, vypravovala, s jakým zděšením pozorovala všecy přípravy ku svému pohřbu a že nebyla s to, dáti na jevo ani tu nejmenší známku života.

286 — **Zmrzlý měl býti pytván.** Stává se i za našich časů, že některý živý člověk lékařem prohlášen za mrtvého. Slyšte příběh z roku 1907: V Hrušově u Moravské Ostravy nalezli na poli zmrzlého člověka, jménem František Genžora. Jistý lékař ho ohledával a poněvadž zmrzlý byl úplně tuhý, prohlásil ho za mrtvého a dal ho dopravití do umrlčí komory, kde měl býti následujícího dne pytván. Hrobař chtěl lékaři práci usnadnití a zatopil v komoře, aby mrtvola trochu roztála. Když druhého dne ráno přišla komise do komory, aby předsevzala pytvu mrtvoly, k všeobecnému údivu nebožtík zmizel. Vypťávali se, kdo by to mohl býti, i dozvěděli se jeho jména a obydlí. Komise šla tedy do obydlí, aby něčeho dalšího o něm se dozvěděla. Jaký

údiv se jich zmocnil, když našli zmrzlého nebožtíka sedět u snídaně. I ptali se ho: „Proč pak jste z komory utekli?“ On odpověděl: „Bodejť bych čekal na vás, až mne rozřezete.“ (Ostravský Denník 31. ledna 1907.) — Téhož času oznamovaly časopisy podobný případ ze Styrum blíž Düsseldorfu. Žena jistého továrního dělníka vzala příliš mnoho užívání a klesla bez sebe na zem. Lékař zjistil její smrt. Když chtěli již rakev zatlouci, pozvedla se zdánlivě mrtvá a usedla si. Potom vypravovala, že po dva dni stále pozorovala všechny přípravy, které se k jejímu pohřbu daly.

287 — **Jiné příběhy o zdánlivé smrti.** Roku 1896 zesnul na ostrově Lesbos po delší nemoci 80letý řecko-orthodoxní metropolita Glycas. Lékař zjistil jeho smrt. Metropolita byl ve svém biskupském ornátu posazen na trůnovou stoličku chrámu; pak měli kněží dva dny a dvě noci u jeho mrtvoly, jak to obyčejem, stráž. Druhého dne počal se u přítomnosti mnoha věřících zdánlivě mrtvý pohybovat i pohlížel sem i tam.

Roku 1892 byl pochován na hřbitově v Prošovicjaku v Polsku místní lékař. Pohřeb byl dopoledne. Odpoledne byl do vedlejšího hrobu opět kladena mrtvola. Při tom slyšeli účastníci pohřbu hřmot z hrobu druhého. Duchovní přítomnými dal okamžitě hrob otevřít; avšak bylo již pozdě. Nalezli lékaře obráceného s rozkousanými prsty a zkrvácenou hlavou; on se udusil.

1905 nesli v Lučavě jednoho pátku dítě obyvatele Jana Kipka, na hřbitov. Na cestě slyšeli z rakve hlasité klepání, tak že největší část truchlících hostů se dala ze strachu na útěk. Několik srdnatých mužů otevřelo rakev a našli dítě v rakvi ležeti s otevřenými očima a živé.

Případy zdánlivé smrti jsou častější, než-li se obyčejně za to má. Tak bylo v Berlíně roku 1892 úřady přiřknuto lékařům a opatrovníkům nemocničním za to, že správně rozeznali smrt zdánlivou 27 odměn, roku 1893 36 a roku 1894 33. Ve 43 případech zdařilo se zdánlivě mrtvého vzkřísiti k životu. Jak to as vypadá v těch místech, kde lékařská kontrola není tak dobře organisovaná vysvítá ze slov Dr. Pineaua, jenž v jednom svém speciálním spisu o tomto předmětu suše prohlašuje: „Není ani jediného dne, kde by ve Francii nebyly osoby za živa pohřbeny. Úplně bezpečné zjištění nastalé smrti není tak jednoduché, jak si to lidé obyčejně myslí.“

288 — **Zákon k zamezení pohřbů zdánlivě mrtvých.** Ve sněmovně massachusettské usnešeno, aby místní představenstva s každou mrtvolou učinila deset rozličných pokusů oživujících. Zákon ten navrhl professor university harvardské Dr. Dirwell;

on sám totiž jen tak tak že unikl osudu, býti za živa pohřben. Podatelé zákona tvrdili, že z 1000 lidí dva vždy bývají za živa pochováni. — Aby se co možná zamezilo pohřbení zdánlivě mrtvých, má se s pohřbem počkati aspoň nejméně 50 hodin.

Soud soukromý.

I) Ihned po smrti bře člověk odplaty.

289 — **Při jízdě přes Semering.** Jistá vznešená dáma jela dráhou přes Semering (u Vídně.) Když se přiblížil vlak horskému svahu, stala se dáma velmi úzkostlivou a tázala se průvodčího vlaku; „Co by se stalo, kdyby vlak počal se říti dolů?“ Průvodčí odpověděl: „Pak přitáhne brzdy.“ „Jak pak ale, kdyby se brzdy zlámaly?“ tázala se dáma dále. „Potom přijdou na řadu dvojité brzdy“, odpověděl průvodčí. „A což kdyby i ty selhaly, co se s námi stane, kam přijdeme?“ dí na to dáma. Mrzutě odpověděl průvodčí: „Do nebe nebo do pekla, dle toho, jak to vypadá s naší duší.“ — Odpověď průvodčího vlaku byla zcela správná. Stav duše, v kterém člověk se při své smrti nalézá, rozhoduje, kam duše jeho přijde. Písmo svaté praví: „Na kteréž místo strom padne, tam zůstane.“ (Kazat. 11, 3.) U stromu rozhodují větve, kam má padnouti: u člověka stav duše.

II) Nikdo nemůže uniknouti soudu Božímu.

290 — **Uprchlý zločinec.** Za času války stal se v jistém městě následující příběh: Jeden muž, jenž dopustil se vraždy, seděl ve vězení, maje býti před soud předveden. Vrah ten byl by zcela jistě odsouzen k smrti. Tu přitáhli do města nepřátelští vojíní, kteří všecko vyplenili a město zapálili. Při té příležitosti byli také propuštěni na svobodu vězňové ze žaláře. Když zmíněný vrah dosáhl opět své svobody a spatřil spáleniště, zajásal při pohledu tom a zvolal: „Nyní jsou všichni moji nepřátelé mrtvi.“ Jeho přítel, zaslechnuv tato slova řekl mu: „Ale tvůj největší nepřítel nezahynul.“ Vrah tázal se, co těmi slovy myslí. I pravil mu přítel: „Poněvadž jsi se dopustil vraždy, udělal jsi sobě Boha nepřítelem. Bůh jest mocnější, než všichni; jemu nemůžeš uniknouti. Jeho soudní sluh a, smrt, tě předce chytí a předvede před soudnou stolicí Boží.“ Tato vážná slova otřásla tím člověkem. Tak stalo se, že záhy potom se svatou zpovědí smířil se s Bohem a pak dobrovolně vydal se světskému soudu, aby již zde na zemi lidské spravedlnosti zadost učinil: pro očividnou jeho lítost soud přikl mu trest mírnější.

291 — **Upálení velmistra Jakuba Molaye.** Svátí mučenníci nezřídka před smrtí upozornili své vrahy vážnými slovy na soud Boží. Tak učinil také velmistr řádu templářského, když ho nevinného dal král francouzský Filip IV. upáliti. Zachtělo se totiž králi tomu statků řádu templářského. Řád byl velice bohatý a měl veliký palác v Paříži, mnohem větší a krásnější, než byl hrad královský. Aby mohl zabaviti statky a poklady řádu templářského, způsobil král, že na členy řádu podána byla žaloba obviňující je z mnoha těžkých zločinů a mučením je přinutil, aby se přiznali, že se těchto zločinů dopustili. Potom jim vzal všechny statky a nastěhoval se do jich paláce v Paříži. Velmistra řádu pak dal znenáhla na hranici upáliti. Velmistr před smrtí ještě ubezpečoval vážnými slovy, že jest nevinný. Ale všechna tato ubezpečování byla marná! Tu pronesl velmistr ku králi následující prorocká slova: „Poněvadž jest nad námi Bůh nejmýšlivější a nejvíce spravedlivý, vyzývám tě králi, abys do dne a do roka objevil se před soudnou stolicí Boží.“ Král smál se těmto slovům a řekl: „Nuže, jdi jen napřed! Já za tebou přijdu.“ To stalo se na jednom ostrově Seiny 18. března 1314. Přešel jeden měsíc, druhý, třetí a král byl stále svěží a zdravý. Sotva však uplynulo půl roku, zemřel král náhle v září roku 1314. — Kdyby byl král myslel na svůj konec a soud Boží, byla by ho myšlenka ta odstrašila od nespravedlnosti dle slov Písma svatého: „Pomýšlej na poslední věci své, a na věky nezhřešiš.“

Nebe.

1) Nebe není pouze místo, nýbrž i stav duše.

292 — **Boháč jeden chce se dozvědět od faráře, kde jest nebe.** Jistý farář kázal o svátku „Nanebevstoupení Paně“ o nebi. Brzy nato potkal na silnici největšího bohatce osady. Tento řekl farářovi: „Důstojný pane, měl jste o posledním svátku velmi pěkné kázání o nebi; ale zapomněl jste nám říci, kde vlastně to nebe jest. Farář odvětil: „Hle, tam naproti v tom domě bydlí chudá vdova se dvěma dítkami. Ona i dítky jsou nemocny; nemají co jísti a jsou v největší bídě. Pošlete této chudé rodině ihned, co jim k živobytí třeba: jídlo, palivo, peřiny a zavolejte lékaře a zaplaťte léky. Pak si přečtete hlavu 25. v evangeliu svatého Matouše, kde Kristus mluví o posledním soudu. Ubezpečuji vás, že pak ihned budete věděti, kde jest nebe. Nebudete-li to však ani potom věděti, přijďte ke mně a já vám to povím, kde je nebe.“ Boháč uposlechl rady svého faráře a obdaroval bohatě ještě téhož dne chudou vdovu. Když později opět jednou s farářem se setkal, pravil: „Pane faráři, onoho dne bylo mi, jako

bych byl v nebi. Nemůžete si ani představití pocit mé upřímné radosti. Ještě doposud cítím blaho v srdci svém.“ — Nebe jest také stav duše; záleží v „pokoji a radosti v Duchu svatém.“ (K Řím. 14, 17.)

II) Radosti nebeské jsou nevyličitelné.

293 — **Jediný kámen jako vzorek.** Spisovatel řecký, jménem Hierokles vypravuje ve svých spisech následující příběh: Jistý člověk měl velmi krásný dům, kterýžto chtěl prodat; i vylomil ze zdi jeden kámen a s tím všude chodil, ukazoval ho lidem a říkal: „Kdo chce si můj krásný dům koupiti? Zde jeden kámen co vzorek toho domu.“ Lidé se museli tomu zasmát, protože ovšem z jeho kamene nemohli si udělati pojem o kráse onoho domu. Tomuto muži podobají se všichni, kdož radosti nebeské chtějí vyličiti. Vše, co největší bohoslovec může říci o nebi, jest pouze jako malý kamének u porovnání s palácem, z kterého vzat jest. Proto praví sv. Pavel: „Čeho oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují.“ (1 Kor. 2, 9.)

294 — **Koně v den sňatku pána svého.** Že radosti nebeské jsou nevyslovitelné, to hleděl učiniti pochopitelným sv. Alfons následujícím podobenstvím. V den sňatku vezou koně pána svého do chrámu a opět domů, kde odbývá se hostina. Kdyby měli koně rozum, představovali by si asi, že hostina ta pozůstává z dobrého ovsa a sena; neboť nemají pojmu o lidské potravě. A přece jsou na tabuli připraveny zcela jiné, výtečné pokrmy, než jen oves a seno! — Těmto koním podobají se lidé, kteří rovněž jako Mohamed se domnívají, že pozůstávají radosti věčné z dobrého jídla a pití a smyslných požitků.

III) Všichni lidé nepřijdou do nebe.

295 — **Neohrožená námořní plavba.** Roku 1519 podnikl portugalec Ferdinand Magelian na lodi „Viktorii“ se 237 druhý ze Sevilly cestu kolem světa. Námahy a nesnáze, které museli ti lidé na své daleké cestě přetrpěti, nelze ani vyličiti. Největší část mužstva zahynula v krvavých bitvách s mořskými loupežníky, nakažlivými nemocemi a nehodami na úskalích a mělčinách. Když po 3¹/₄ roce loď opět v Seville přistála, bylo na ni pouze 18 mužů. Všichni ostatní přišli na cestě daleko od své vlasti o život. Malý tento zástup odebral se ihned s hořícími svícemi v rukou do kathedrally sevillské, aby Pánu Bohu poděkovali za zachování svého života z tolika nebezpečí. — Také život náš pozemský podoben jest plavbě na moři, poněvadž směřuje k přístavu věčné blaženosti. Jsme v žití tomto poutníky a život náš poutí. Ale

ne všichni dosáhnou věčného cíle. Kristus praví: „Mnoho jest povolanych, ale málo vyvolanych.“ (Mat. 20, 15.)

IV) Nebe získáme si utrpením, namaháním a sebezapíráním.

296 — **Dvě koruny.** Svatá Kateřina Sienská († 1380) mívala častěji zjevení. Jednou zjevil se jí Kristus, který držel v rukou dvě koruny, jednu zlatou, druhou trnovou a pravil: „Vyvol si z těchto dvou korun jednu dle libosti. Ale věz, jestliže v tomto životě budeš nositi zlatou a věnovati se jejím požitkům, pak po smrti tě očekává koruna trnová. Chceš-li však zde nositi trnovou, pak na onom světě obdržíš zlatou.“ I prosila svěťce o trnovou. — Kdo na tomto světě chce věnovati se pouze požitkům smysl-ným, musí v posmrtném životě toho pykati (vzpomeňme na boháče v evangeliu); kdo však se zde kaje a trpělivě snáší utrpení, toho očekávají na onom světě radosti, (pomněme na žebráka Lazara).

297 — **Korunu nebo meč.** Francouzský král Karel V., příjímím „Moudrý“ položil jednou ve své komnatě na stůl že zlo a korunu a na druhý stůl meč. Pak si zavolal svého syna a pravil: „Vyber si nyní jedno, buď co na tomto stolu leží nebo na onom.“ Princ uchopil se meče a pravil s úsměvem: „Tímto k oněm.“ Podobně i my křesťané přicházíme ke koruně bojem; když přemůžeme všechna pokušení a utrpení v životě svém sneseme trpělivě, dosáhneme věčné blaženosti.

298 — **Moudrost kříže.** Jistý katolický kněz (prelát Hettinger) šel jednou polem a setkal se se školákem, který šel toutéž cestou. Kněz kladl na cestě dítěti rozličné otázky, aby zvěděl, zda dítko zná se ve svatém náboženství. Mezi jiným tázal se ho následující: „Přijdou bohatí lidé do nebe?“ Dítě odvětilo: „Ovšem že ano, když chudým dobře činí.“ Duchovní tázal se dále: „Přijdou chudí do nebe?“ Odpověď zněla: „Ano, jestliže kříže své trpělivě snášeli.“ Tento kněz častěji vypravoval o svém rozhovoru s dítkem a podotkl: „V slovech dítká spočívá mnoho moudrosti, totiž moudrost kříže.“ — Bez kříže, t. j. bez utrpení a strádání není na světě pravého štěstí a po smrti žádné blaženosti věčné.

299 — **Kompas a zrcadlo na kříži.** Španělský biskup Rosendus v Kompostelle dal postaviti veliký kříž a na jedno rameno pověsiti kompas, na druhé zrcadlo. Tím chtěl biskup pozorovatelům kříže říci tolik: Kříž Kristův jest jako kompas, který ukazuje námořníkům cestu; Spasitel na kříži ukazuje nám, že cesta utrpení vede do nebes. Zrcadlo ukazuje

nám, jak vypadáme; a Kristus na kříži trpící ukazuje nám, jest-li a pokud jsme jemn v tom podobni neb nepodobni. Čím méně má někdo utrpení, tím více jest od Boha vzdálen. — Proto praví sv. Augustin: Jsi-li mezi trpícími, pak patříš mezi vyvolené.

300 — **Vítězové ve hrách olympských.** Ve starověku slavili Řekové tak zvané hry olympské, při nichž snažili se účastníci vyniknouti v závodním běhu, jízdě koňmo i vozem, v házení oštěpem, v střílení šípy nebo zápasem pěstním. Ti, kdož při těch cvičeních dosáhli první ceny, byli v poslední den her slavnostně ověnčeni. Ověnčení dálo se následovně: Vítězové táhli za zvuků hudby oděni nádherným rouchem, v ruce držíce palmové ratolesti; někteří byli na koních, jiní seděli na ověnčených vozech. Na místě, kde byli soudcové závodní, všichni se rozestavili. Potom bylo jméno nejlepšího běžce vyvoláno a tisíce hlasů ho opětovalo. Soudcové o cenách rozhodující pak vsadili na hlavu jeho věnec z olivových ratolestí. Věnec ten byl v Řecku nejvyšším vyznamenáním, tak jako u nás nějaký vysoký řád. Nyní krajané odvedli si ověnčeného vítěze ve vítězoslávě, zpívali chvalozpěvy postavili v Olympii jeho sochu a živili ho doživotně na útraty státní. Proto, kdo jedenkrát byl vítězem v Olympii, udělal štěstí pro vždy. — Též tomu, jenž na zemi v boji proti pokušením zvítězí, dá Bůh po jeho smrti drahocenou korunu, chorové andělů přivítají ho s jásotem při jeho příchodu do nebe a přijmou ho s radostnými zpěvy.

Peklo.

1) Peklo jest místo věčných muk.

301 — **Tantalus. Danaidky. Sisyfus. Ixion.** Již pohanští Řekové se domnívali, že jest kteréś místo věčných muk a jmenovali ho tartarus. Dle jejich mínění, přišly duše zemřelých hned po smrti člověka do podsvětí před tři soudce, jmenem Takus, Minos a Rhadamanthus. Jakmile nad někým pronesli ortel odsouzení, byl líticemi mrskán a vehnán do tartaru. Nikdo nemohl odtud uniknouti; neboť ho obkličovaly tři zdě, dvě řeky a ustavičné ohnivé plameny. Zde se nalezal mezi jinými i král frygický Tantalus. Protože syna svého zabil a za pokrm předložil, musel v podsvětí trpěti hladem a žízni. Ovoce i voda byly stále poblíž něho; jakmile ale po tom vztáhne ruku svou, vše před ním ustoupí pryč. 40 žen, které zavraždily muže své, a Danaidky jsou nazývány, musely za trest nalévatí řešety vodu do bezedných sudů. Sisyfus býval kdys vládcem v Korinthu a svou ukrutností velmi pověstný; v podsvětí musel stále

váletí skalnatý balvan nahoru na vrch; kdykoliv však byl balvan skoro již až nahoře, svalil se opět dolů. „Rychle a jako když hrom hřmí, řítí se potměšilý balvan vyklouzna dolů.“ Ixion, jenž tchána svého upálil v peci, vpleten jest na špice kola ovínutého hady; kolo pak poháněla bouřná vichřice v ustavičném víru. — Již tedy pohané nahlíželi, že peklo jest.

II) Tresty pekelné řídí se dle hříchů člověka.

302 — **Hadi ve vlasech.** Bůh omilostnil viděními svatou Františku Římskou. Jednou viděla zemřelé ženy, které za živa byly velmi fintivé a v starostech o svoje vystrojení úplně zapomínaly na spásu duše své. Duše jejich nalézaly se v místě muk; hadi zarývali se do jich vlasů a stále uškntutím poraňovali skráně nešťastných žen. — Ženám těm vedlo se podobně, jako onomu boháčci hodujícímu stále, jenž na zemi jazykem svým velice hřešil a za to na věčnosti musel palčivé muky na jazyku snášeti.

Očistec.

I) Již pouhý zdravý rozum lidský nám praví, že nemůže každý hned po smrti přijíti do nebe.

303 — **S tou bude mít Pán Bůh notný kříž.** Jistý sedlák měl velmi zlou ženu. Když zemřela, přišli přátelé a sousedé, aby sedláka potěšili; také místní duchovní přišel a promluvil k němu několik utěšujících slov. Mezi jiným pravil farář: „Upokojte se, milý muži. Vaše zesnulá manželka je na tom dobře; nalezá se nyní u dobrotivého Boha.“ Pln udivení zvolal venkovan při těchto slovech: „Co že? u dobrého Pána Boha, že je? No ten s ní bude mít ještě notný kříž!“ — Hle, muž ten měl to za nemožné, aby jeho zlá žena ihned po smrti přišla k Pánu Bohu do nebe; a měl také úplně pravdu. — Zdravý rozum lidský již nám praví, že musí býti očistec. Neboť mnohý člověk není tak velikým hříšníkem, aby mohl býti od Boha na věky zavržen. Z druhé strany zase není však při smrti tak čist, aby mohl ihned přijíti do společnosti andělů a svatých; neboť dle slov Písma svatého nic nečistého nemůže přijíti do království nebeského. (Zjev. 21, 27.) Proto musí býti nějaké třetí místo, kde člověk úplně bývá očistěn.

II) Lépe jest, můžeme-li za své hříchy již na zemi odpykati tresty.

304 — **Tři dni v očistci.** Zbožný jeden křesfan se roz-nemohl, i prosil Boha, aby utrpení to od něho odňal. Brzy na

to měl pěkný sen. Ve snách ukázal se mu anděl a řekl mu: „Již nebudeš dlouho živ. Vyvol sobě buďto tři roky utrpení na světě anebo tři dny muk v očištcí.“ Churavec rozhodl se pro 3 dny v očištcí. Když zemřel, zjevil se mu opět anděl v očištcí a těšil ho. Tu pravila trpící duše andělovi: „Vždyť jsi mi řekl, že budu zde pouze 3 dny trpět a zatím jsem zde již aspoň 3 léta.“ Anděl mu odvětil: „Co ti to napadá? Vždyť jsi zde teprve několik okamžiků. Tvé tělo na zemi ještě ani nevychládlo.“ Vskutku, muky očištcové nelze ani porovnat s utrpením zde na světě. Proto jest lépe, za hříchy své zde na světě tresty odpykati. Všim právem modlí se sv. Augustin, když volá k Bohu: „Pane, zde pal, zde řež, zde žehni, jen na věčnosti mne ušetři.“

305 — **Otec sv. Ludvíka Bertranda.** Sv. Ludvík Bertrand († 1580) tvrdí, že jeho otec, ačkoliv byl zbožný křesťan, a on za něho se horlivě modlil, často mši sv. obětoval a velmi přísně se postil, musel prodletí 8 roků v očištcí. Ač Bůh jinak často sv. Ludvíka Bertranda, muže to velice ctnostného, vyslyšel velmi rychle, mohl přece vyproštění otce svého z očištcy teprv za 8 let vyprositi. — Pozoruhodno jest, co blahoslavená věstkyně Kateřina Emmerichová vypravuje o vysvobození z očištcy nepřátel Kristových. Uvádí, že ještě mnozí z nich nalézají se v očištcí a že Kristus každoročně o Velký pátek jednu nebo druhou duši z něho vysvobodí. — Kdo může za své hříchy pokání učiniti na zemi, jest na tom lépe.

III) Ubohým dušem můžeme pomáhati dobrými skutky; nejvíce pak obětí mše svaté.

306 — **Odivujte chudé.** Ku svatému Klementu Hofbauerovi, známému to apoštolu Vídně († 1820), přišla dáma a vypravovala, že ve snách zjevil se jí několikrát její zesnulý manžel a velice trásl se zimou. Světec krátce prohodil: „Dejte o děv chudým a dobrý tento skutek obětujte Bohu za muže svého.“ Po nějakém čase přišla paní ta opět ku světci a s díky sdělila s ním, že její muž se jí ještě jednou ve snách zjevil, ale že již žádného třesení zimou na sobě nejevil; byl teple oděn a hleděl velmi přívětivě. — Mýlí se, kdo se domnívá, že lze mrtvým pomoci pouze modlitbou.

307 — **Poslední přání svaté Moniky.** Svatý Augustin vypravuje v knize 13. svých „Vyznání“ následující o příkladné smrti své matky Moniky: „Když sv. Monika na své cestě do Afriky se v Ostii roznemohla, vyslovil bratr svatého Augustina přání: „Kěž by matka nám nezemřela v cizině, kéž by mohla zemřítí ve své

vlasti!“ Tu pravila sv. Monika: „Nečiňte si příliš velikých starostí s mým tělem; pochovejte mne, kde chcete. Jen o to jediné vás prosím, byste každého času vzpomínali na mne u oltáře Páně.“ — Nemyslela tedy na nádherný pohřeb, skvostný pomník, na hrob v otčině. Prosila pouze o „memento“ při mši svaté. Když zemřela, byla u přítomnosti její mrtvoly přinešena oběť našeho vykoupení a pak sv. Monika za modliteb do lůna země vložena. — Oběť mše svaté proto tolik pomáhá zemřelým, poněvadž jest to obnovení oběti na kříži, a poněvadž cena její nezávisla na hodnotě obětujícího. Cena jiných dobrých skutků však naproti tomu závisí od toho, zda konající jest ve stavu milosti Boží.

IV) Modlitba za zemřelé jest skutkem milosrdenství a přináší štěstí a požehnání.

308 — **Dcera rytířova jde od hostiny k zajatým v žaláři.** Za starých časů, kdy ještě byly hrady a rytířové, strojí jistý pán hradu svým spřáteleným rytířům velikou hostinu. Zatím, co hosté bavili se vesele zpěvem i hudbou, opustila šlechtná dcera zámeckého pána v tichosti sál a došla si pro klíče k železným dveřím žaláře, kde více vězňů na smrt bledých a vyhublých sedělo v okovech. Otevřela dvěře a rozdávala při matné záři svítilny ubohým vězňům z přinešeného košíčku pokrmu i nápoje. Ubohým lidem těm nedostávalo se takměř slov, aby dosti poděkovali šlechtné dceři rytířově. Spatřovali v ní takořka anděla, jehož Bůh poslal. — Právě tak stává se ještě dnes. Zatím, co lidé ponejvíce honí se za požitky a zábavami, ubohé duše v očištění trápí se v nevýslovných bolestech. Ó jak ušlechtilý skutek koná, kdo hodně často vzpomíná si na ubohé duše a jim chvátá ku pomoci modlitbou a dobrými skutky. Jak vděčnými ukáží se ubohé dušičky svým dobrodincům.

309 — **Svatý Petr Damiánský a zádušní mše svatá.** Svatý Petr Damiánský narodil se kolem roku 1000 v Ravenně a ztratil své rodiče velmi záhy. Jeho nejstarší bratr ho vychovával; nedával mu však ani dostatečné potravu a oděvu a choval se k němu velmi nelidsky. Jednoho dne našel malý Petr na silnici velmi cenný peníz. Přemýšlel, nač by ho nejlépe vynaložil. Mohl ho zcela dobře použít k tomu, aby si koupil nejpotřebnější šat a pokrm. Avšak on spěchal s penízem k faráři a prosil ho, aby zaň četl mši svatou za jeho zesnulé rodiče. Ušlechtilý tento skutek záhy Bůh chlapci odměnil. Jeden z jeho bratrů jménem Damián stal se arciknězem v Ravenně. Ten dozvěděl se o tom, jak se špatně zachází s chlapcem i vzal ho k sobě. Arcikněz brzy poznal, že má chlapec výtečné vlohy duševní a

dal ho na studia. Petr přijal později z vděčnosti k bratrovi jméno „Damiánský“, stal se knězem a konečně kardinálem a biskupem v Ostii. († 1072). Tento svatý biskup říkával v pozdějším věku často: „O na mše svatá, kterou dal jsem obětovati za rodiče své, přinesla mi nejhojnější požehnání.“ — Kdo pomáhá duším zemřelých, aby byly vysvobozeny z muk očišcových, tomu pomáhá Bůh z pozemských utrpení a jistě jednou také brzy z očištcy; Bůh stejným odplácí za stejné.

310 — **Služka, která dává každý měsíc obětovati mši svatou za věrné dušičky.** Spisovatel Rosignoli vypravuje z roku 1817 následující událost. Jistá zbožná služka dávala každého měsíce sloužití mši svatou za zemřelé. Hleděla také, aby byla této mši svaté přítomna a při tom konala vroucí modlitby zvláště za ony duše, jejichž vysvobození jest nejbližší. Její páni přesídlili později do Paříže a vzali zbožnou služku s sebou. Zde upadla do zdlouhavé nemoci; ztratila svou službu a musela dosazovati ze svých úspor. Když se tak daleko zotavila, že mohla opět vyjít z domu, měla ještě pouze o s m g r o š ů (asi jednu korunu). První její cesta časně ráno byla do chrámu a odtud chtěla do sprostředkovatelný služeb se odebrati. Přišla do chrámu svatého Eustacha; zde sloužil právě kněz u oltáře mši svatou. Ihned vzpoměla si, že tento měsíc nedala ještě žádnou mši svatou za dušičky sloužití. Ráda by byla peníze své k účeli tomu věnovala; avšak byla by se zbavila prostředních peněžitých prostředků a již první den byla by musela hlad trpěti. Těžký boj rozpoutal se v jejím nitru. Konečně odhodlala se přece pro to, že dá sloužití mši svatou; vešla do sakristie, a odevzdala dar svůj knězi, kterýž slíbil, že ihned oběť mše svaté na účel ten obětovati bude. Jak obyčejně byla i tenkrát přítomna mši svaté a modlila se vroucně k Bohu za dušičky a za pomoc pro sebe. Když opustila kostel, přistoupil k ní v jedné velmi živé ulici mladý muž s bledým obličejem a vysoké postavy a praví: „Není-li pravda, vy hledáte nějakou službu. Jděte k paní . . . v tamté ulici, číslo domu to a to; myslím, že tam budete v dobrých rukou. Potom ztratil se mladý pán v tlačnici. Kolem poledne našla zbožná služka udanou ulici i dům; vstupovala po schodech nahoru až ke dveřím jisté paní, z nichž právě nějaká služka s uzlíkem v rukou s láním vyšla. Zde zazvonila zbožná služka. Starší paní, ctihodného vzezření otevřela dvěře a pravila: „Čeho si přejete?“ Služka odpověděla: „Milostivá paní! Dnes ráno poslal mne k vám nějaký mladý pán, že prý potřebujete služku.“ Paní řekla: „To je mi divná věc. Dnes ráno jsem ještě nikoho nepotřebovala. Teprv této půl hodiny jsem odeslala pryč služku pro drzosť.“ Paní položila ještě několik otázek a z odpovědí

sezнала, že zde není žádného omylu. Zavolala služku právě přišlou do pokoje a dala si vše ještě jednou vypravovati. Mezi vypravováním spatřila služka velikou podobiznu na stěně, ukázala na ni a pravila: „Milostivá paní, tento mladý pán to byl, jenž mne sem poslal.“ Paní odpověděla: „To jest můj syn; on jest ale již dvě léta mrtev.“ Do celé záležitosti přišlo konečně trochu více světla, když děvče vypravovalo o své nemoci, velké bídě a obětování mše svaté. Paní nabyla přesvědčení, že Bůh pomohl zvláštním způsobem dívce pro její obětavost k dušičkám v očištění. Přijala ji do služby a chovala se k ní, jako by byla její dítě. — Věrné dušičky osvědčují svou vděčnost svým dobrodincům. Proto jest modlitba za mrtvé nanejvýš prospěšná a spasitelná.

311 — **Denně půl slanečka.** Car ruský Mikuláš (1825—1855) často dal používatí krutých prostředků, aby katolíky říše své přinutil odpadnouti k pravoslaví. Mezi jiným dal 245 katolických klášternic z řádu sv. Basila po 7 let všemožným způsobem trýzniti, aby je přinutil k odpadu. Jednou (1843) byly všechny společně do vězení zavřeny a každá dostala denně pouze půl slanečka, a nic více, ani chleba ani vody. Chtěli donutiti konečně tyto řeholnice mukami žízně k odpadu. Prvního i druhého dne musely panny řeholní vytrpěti strašné bolesti; jako oheň pájilo je to v ústech a v žaludku, takže se jim kůže z jazyka svlékla. V této trýzni rozpomenuly se na duše v očištění, které podobných bolestí snášeti musí; padly na kolena svá, aby se modlily za duše v očištění a své utrpení Bohu za ně obětovaly. Modlitba tato přinesla jim podivuhodné umírnění jejich bolestí; neboť od té chvíle necítily ani hladu ani žízně. Ruský pop (duchovní), jenž byl k nim vícekrát do vězení poslán, aby je přiměl k odpadnutí, nemohl se ani dosti tomu vynadiviti, jak zdravého vzezření všechny byly. Také strážní, kteří řeholnice sedmého dne opět k jejich obyčejné, těžké práci hnali, žasnuli, že žádná z nich při opouštění vězení nešla ke studnici. Jedné z těchto hrdinných panen, totiž představené kláštera v Minku, jménem Makrině Miečyslavské, podařilo se uprchnouti do Říma; zde vypravovala všechny tyto ukrutnosti papeži Piu IX. Na přání papežovo celé utrpení uveřejnila v jednom spisu. — Takto poznáváme, že skutečně „svaté a spasitelné jest myšlení za mrtvé se modlíti“; neboť modlitba ta přinese nám ulehčení v naší bídě.

V) Smutek pozemský, jako pláč nebo smuteční ozdoby (věnce), nijak nepomáhají.

312 — **Plačící matka.** Jistou matku, která ustavičně svého zemřelého syna oplakávala, poučil Bůh snem o její pošetilosti. Spatřila ve snu zástup mladíků spěchati k nádhernému městu.

Bedlivě pozorovala, zda její syn není mezi nimi; ale nespátkovala ho. Konečně přicházel také, ale daleko za oněmi jinochy, u bídněný, unavený a oděn ve vlhké šaty. Když se ho matka ptala po příčině, proč nalézá se v tak bídném stavu, odpověděl: „Tvůj marný pláč jest toho všeho příčina. Kdybys raději dávala almužny a za mne dala obětovat mši svatou.“ Ihned po tomto snu matka se vzbudila. Od toho okamžiku byla jako vyměněna; nejednala více již jako nerozumná, nýbrž jako křesfanská matka.

313 — **Nevěsta a kytice.** Jistá bohatá slečna, kteráž čítala milion věna, měla míti v několika dnech sňatek. Její ženich, který taktěž byl velmi zámožný, posílal jí každého rána drahou cenou kytici, za kterou musel vždy 15 korun zaplatit. Jednou tázala se nevěsta po ceně kytice. Ženich zcela otevřeně se přiznal, co stojí. Tu pravila nevěsta: „V 10 dnech budeme míti svatbu. Za dobu tu bys vydal ještě 150 korun za kytice. Buď tak laskav a dej mi ty peníze.“ Když jí ženich peníze vyplatil, pravila nevěsta: „Ty mi jistě laskavě dovolíš, abych mohla peníze ty darovati jedné velmi chudé a nešťastné rodině. Lidé ti budou se pak za nás modliti a to nám více prospěje, než nejkrásnější kytice.“ Kdyby mohly duše zemřelých k nám mluvit, byly by téhož mínění, jako ona šlechtná nevěsta a volaly by: „Dávejte raději almužny, místo co byste vyhazovali peníze za zbytečnou pohřební nádheru.

314 — **Arcivévoda Albrecht a věnování věnců.** Svým skvělým vítězstvím u Kustozy (1866) proslavený zbrojmistr arcivévoda Albrecht rakouský, syn vítěze aspernského, zemřel roku 1895. Před svým skonem odmítl napřed veškeré věnování věnců a podotkl, aby dotyční dárcové raději peníze dali chudým anebo za něho dali sloužiti mši svatou. — Tento příklad zasluhuje, aby ho lidé následovali.

VI) Příbuzní mají svým zemřelým pokrevencům pomáhati; bohužel často na to zapomínají.

315 — **Svatá Perpetua a její zemřelý bratr.** Bůh někdy oznamuje příbuzným osud jich zemřelých pokrevenců, aby jim pomáhali. Tak na příklad: V jednom svém listu sděluje svatá Perpetua, která roku 202 v Karthágu zemřela smrtí mučednickou, že měla v žaláři následující sen: Spatřila svého zemřelého sedmiletého bratra v tmavé místnosti velmi znešvařeného a práhnoucího žízni. Když se svatá Perpetua probudila, okamžitě si jasně uvědomila, co má znamenati tento sen. Ihned počala se vroucně modliti za svého bratra. V jedné z následujících nocí spatřila ve snách svého bratra opět, a to u jakéhos pramene,

z něhož mohl se napítí; také vypadal mnohem zdravějším a byl vesel. Jenom ještě v obličejí měl chlapec jizvu. Svatou Perpetuu velice potěšil tento sen. — Ačkoliv zpravidla nemáme s n ů dbáti, poněvadž jsou často následky rozčilení, nemoci a žaludečních obtíží, přece vyskytují se ve výminečných případech i také sny, jež máme považovati za zvláštní milost Boží. Tak bylo ku příkladu v životě Josefa egyptského. Takové sny přicházejí obyčejně bezprostředně před procitnutím a vtiskují se hluboce v duši.

316 — **Vypuzený biskup a balon.** Na rozkaz vlády francouzské bylo koncem roku 1906 vypuzeno ze svých residencí 83 biskupů francouzských. V jednom biskupském městě provázelo nesmírné množství lidstva staříckého biskupa do jeho nového sídla. Skoro celý zástup byl jat soucitem, tak že vypukl v pláč. V tom náhle vystoupil balon ve vzduchu. V malé chvílce oči všech byly upřeny na něj. Celé to množství se zastavilo a sledovalo dlouhý čas let balonu. Rozmluvy veškeré točily se nyní kolem balonu; na smutné postavení staříckého biskupa úplně zapomněli. — Podobně jako tomuto biskupovi, stane se skoro nám všem až zemřeme. U hrobu pláče naši příbuzní a přátelé. Avšak sotva že hrob opustí, nemyslí více na zemřelého. Jest to jako s hudební kapelou; na cestě ke hřbitovu hraje smuteční pochod, ale na zpáteční cestě jen veselé hudební kousky. Pravdu mluví zajisté přísloví: „Sejde s očí, sejde s mysli“, t. j. nevidáme-li někoho více, obyčejně na něho více již také nemyslíme. Proto se nemá nikdo z nás spoléhati na dobré skutky, které po naší smrti jiní snad za nás budou konat a obětovat, nýbrž máme raději sami starati se o svoji spásu věčnou.

317 — **Otec na smrtelném loži a jeho tři synové.** Jistý otec, jenž lichvou a jinými nesprávnostmi nashromáždil veliké jmění, chtěl zvědět na smrtelné posteli, co jeho tři synové učiní pro spásu duše jeho. Zavolal si jednoho po druhém a vyptával se jich na to. Nejstarší slíbil, že se bude za něho modliti; druhý oznámil, že za něho dá obětovati mše svaté; třetí a nejmladší syn ale řekl zcela neohroženě: „Otče, starej se o sebe raději sám, sic jinak ti naše dobré skutky ničehož nepomohou. Dej si zavolati kněze a smiř se s Pánem Bohem.“ Zpočátku otec se na to zlobil, rozmyslil si ale později slova nejmladšího syna, přijal svaté svátosti velmi skroušeně a vrátil nespovedlivě nabytý statek. — Kdo se na cizí pomoc spoléhá a o spásu duše své se nestará, je na tom velmi bídně.

Těla vzkříšení.

I) Kristus nás vzkřísí.

318 — **Přání císařovo.** Vypravuje se o římském císaři Theodosiovi, že při jisté zvláštní příležitosti otevřel všechny žaláře a daroval vězňům svobodu. Tenkrátě prý také zvolal: „Kdybych měl k tomu moc, všechny hroby bych otevřel a všechny mrtvé bych k životu vzkřísil.“ Toho sice nedovede žádný císař, ovšem ale král všech králů, Kristus, který pravil: „Přichází hodina, v kterou všichni, kteří v hrobích jsou, uslyší hlas Syna Božího . . . (Jan 5, 28.)“

319 — **Jak dlouho trvá život.** Z 10.000 lidí dosáhne as jeden stáří 100 roků. Ze stromů dosahuje jilm as 350 let, břečfan 450, kaštan 600, oliva 700, cedr 800, jasan 1500, dub 3000 let. Ryby, jmenovitě kapři, mohou dosáhnouti stáří více století. — Měl by pak člověk, koruna tvorstva, býti na tom hůře, než nerozumná zvířata a stromy? Toť věc nemožná. Bůh, jenž tělo prvních patriarchů přes 900 let na živu udržoval, dovede ho i též věčně zachovati. Pravdu tu vyznáváme v apoštolském vyznání víry slovy: „Věřím . . . v těla vzkříšení a život věčný. Amen.“

II) Mnohé zjevy v přírodě upomínají nás na budoucí z mrtvých vstání.

320 — **Housenka, kukla, motýl.** Housenka leze po zemi a živí se jejími plody. Také člověk jest úplně na zem odkázán. Z housenky se stává kukla; ta zdá se mrtvou; avšak v ní tajně skrývá se život. Jako s kuklou, má se to i s člověkem v hrobě; člověk jest sice ve hrobě mrtev, avšak skrývá se v něm tajně zárodek života. Z kukly vylézá motýl, krásně zbarvený, jenž svobodně kolem poletuje a požívá zcela jiné potraviny, totiž květinového medu. Podobně stane se i člověku při z mrtvých vstání; vzkříšený spravedlivý bude míti oslavené tělo, bude moci všude svobodně se pohybovati a zcela jiného pokrmu míti, než-li nyní.

321 — **Vejsce.** Vejce slepicí snešené, jest zcela bezživotné. Jakmile na něm sedí slepice nasazená, tu svým teplem tělesným ho pozvolna mění v bytost živou; neboť ze skořápky vylézá po třech týdnech kuřátko. — Z toho poznáváme, že v přírodě může bezživotné oživnouti. A tak jest vejce krásným symbolem budoucího z mrtvých vstání. Církev z té příčiny světívá o velikonocích vejce.

322 — **Cibule a pšenice, 3000 let staré.** Jednou našli v ruce egyptské mumie úplně scvrklou cibuli. Cibule ta ležela s mrtvolou dobrých 3000 let v hrobě. Navlhčili ji a ona klíčila. Potom ji zasadili do půdy a ona vyrazila a zazelenala se. — Též zrnka pšeničná našla se v ruce mumii, která stejným stářím mohla se vykázati; i tato zrnka byla ještě zárodná. — A nemělo by tělo lidské, které jest mnohem ušlechtilejší než cibule, v sobě skrývati podobnou sílu životní?

III) Po vzkříšení budeme mítí tatáž těla.

323 — **Svatá Perpetua a zevlující pohané.** Svátá Perpetua byla kolem roku 200 v Karthágu s mnoha jinými křesťany uvězněna a později umučena. Mnoho pohanů přicházelo do vězení a zevlovali na ni. Svátá Perpetua zvolala na pohany zcela neohroženě: „Jen si nás dobře prohlédněte a zapamatujte si naše obličej, abyste nás pak v den soudný dobře zase poznali.“ Tato vážná slova způsobila, že se více pohanů obrátilo na víru.

IV) Učení o z mrtvých vstání utěšuje nás při našem umírání a při smrti našich příbuzných.

324 — **Umírající těši choť i děti.** Jistý zbožný muž, jménem Bernardin de St. Pierre, umíral. V pláči a nařikání stály u něho jeho manželka a děti. Zbožný muž oslovil je těmito slovy: „Proč pláčete? Nastává nám pouze krátké rozloučení. Opustím sice zem, ne však život. Duše má nezemře; bude vždy žiti, jakož i má láska k vám. Záhy se opět shledáme. Nesmíte mi činiti toto krátké rozloučení slzami vašimi těžším.“ — Ze slov těch poznáváme, jakou útěchu skýtá při umírání učení o nesmrtelnosti duše a o z mrtvých vstání.

325 — **Náhrobní nápis Benjamína Franklina.** Jedním z nejvynikajících duchů, kteří kdy žili, byl syn z Anglie do Ameriky přistěhovalého mydláře, Benjamin Franklin. Byl kněhtiskařem, vydavatelem časopisu, spisovatelem, hlavním poštmistrem ve Filadelfii, přírodopycem a vynálezcem hromosvodu (1753), a konečně hrdinským bojovníkem za svobodu severoamerických států († 17. dubna 1790). Tento vynikající muž, jehož 200leté narozeniny slaveny byly 17. ledna 1906 v celém vzdělaném světě, byl též mužem hlubokého náboženského přesvědčení, jak tomu nasvědčuje jemu věnovaný nápis na pomníku. Nápis ten zní as takto: Zde spočívá tělo Benjamína Franklina, knihtiskaře, jako desky staré knihy, z níž listy všechny vyňaty . . . Obsah knihy však se neztratil, nýbrž vyjde, jak doufá, v novém, zlepšeném vydání. — Franklin chtěl tím naznačiti: Duše jest vzata z to-

hoto těla, jako listy knihy z desek, v nichž byla svázána. Avšak celek, totiž tělo a duše objeví se v zlepšené a krásnější podobě v den soudný, jako kniha v novém opraveném vydání.

326 — **Zapadající slunce na pomníku.** Na jednom pomníku bylo vyobrazeno zapadající slunce a pod tím byla slova: „Zapadám, jako slunce.“ Slova pomníku jsou velmi důmyslná; neboť upomínají nás na to, že člověk po své smrti zase vstane, jako zapadlé slunce druhého dne znova na obloze vystoupí. — Jako se nermoutíme při západu slunce, poněvadž víme, že druhého dne opět vyjde, tak i při smrti svých příbuzných nemáme býti příliš zarmoucení; vždyť se v den vzkříšení zase shledáme.

Soud obecný.

I) Při soudu obecném vševědoucí Bůh všecko zjeví.

327 — **Pátravý pohled králův.** Roku 1756 počal král pruský Bedřich II. válku sedmiletou a zvítězil téhož roku ještě v bitvách u Lovosic a Pirny. Pak zůstal se svou armádou přes zimu v Sasku. Zde ho chtěl komorník jménem Glasau, otrávit; podával kdys králi koflík s otráveným nápojem. Královi zdálo se as něco nápadným v chování jeho služebníka i podíval se mu ostře do obličeje. Pohled ten polekal služebníka tak, že mu koflík vypadl z rukou a králi, jenž neměl ni nejmenšího zdání o celé záležitosti, vyznal svůj zločinný úmysl. — Jest-liže již pátravý pohled krále pozemského jest s to ochromiti zločince, tím více ještě budou se chvítí nekající hříšníci, až stihne je pohled vševědoucího Boha.

II) Světa soudce bude požadovati skutky milosrdenství.

328 — **„Připravuji se ku dni posledního soudu.“** Lanthra-běnka durynská svatá Alžběta, zvána byla pro svoji velikou dobročinnost „matkou chudých.“ Jednou se jí tázali, proč že dává chudým tolik almužen; ona odpověděla: „Připravuji se na poslední den soudný.“ — Svěťice mluvila správně; neboť Kristus bude dle své předpovědi požadovati v soudný den od každého skutky milosrdenství. — Kdo má skládati maturitní nebo státní zkoušku, připravuje se k ní pilným studiem po celé měsíce, poněvadž závisí na výsledku zkoušky té jeho další existence. Tím bedlivěji však máme se připravit na onu zkoušku, kterou bude s námi konati Bůh v den posledního soudu; neboť od této zkoušky závisí nejen naše časné, nýbrž i naše věčné blaho.

III) Věčný soudce navždy zavrhne hříšníky.

329 — **Klid se mi pryč!** Několika pánům bylo kdys dovoleno navštívit v Hallu v Tyrolsku ústav pro choromyslné. Hosté byli všude provázeni a tu upozorovali v jednom pokoji dívku, která vypadala velmi vznešeně a kvetoucí zdravím a pracovala na nějakém bohoslužebném rouchu. Všichni se tomu divili, že nalézá se v ústavě choromyslných dívka tak inteligentního a zdravého vzezření. Dali jí několik otázek, avšak neobdrželi žádné odpovědi. Tak poznali záhy, že dívka ta jest skutečně choromyslná. Byv tázán, jak se to přihodilo, vypravoval ředitel ústavu příčinu. Dívka tato byla totiž zasnoubena vzácnému pánu. Několik dnů před tím, než měla býti svatba, sešla se se svým snoubencem. Když se k němu přibližovala, zvolal: „Klid se mi s očí. Nechci o tobě ničehož více vědět.“ Slova ta zbavila dívku rozumu. — Jest-liže již slova z úst snoubencových: „Klid se mi s očí“ mohla dívce způsobiti bol až k šílenství, jakým děsem a hrůzou teprve naplní o posledním soudu zavržence slova nebeského ženicha duši: „Odejděte ode mne“! Varujme se hříchu smrtelného, abychom jednou nemuseli slyšeti slova tato.

IV) Vzpomínka na poslední soud vybízí k pokání.

330 — **Obraz posledního soudu.** Vážná úvaha o posledním soudu musí otrásti i nezatvrzelejším hříšníkem. To stvrzuje následující příběh. Pohanský král Bulharského národa Boris byl velikým příznivcem lovu; nejraději honil divokou zvěř a miloval rozčilující výjevy. Jednou poprosil mnicha jménem Methoda, který byl výborným malířem, aby mu vymaloval hodně strašný obraz, jenž by naplňoval diváky hrůzou. Mnich vymaloval mu poslední soud. Kristus seděl na trůně; kolem něho bylo lze spatřiti krásné postavy andělů; v pravo stálo nesmírné množství oslavených lidí s obličejí radostí zářícími — to byli spravedliví — v levo naproti tomu lidé se šerednými těly, plní úzkosti a strachu, — to byli hříšníci. Dole byla v hloubi propast, plná ošklivých ďábelských postav, které držely ve svých rukou nástroje k mučení. — Z propasti šlehal ven mocné plameny do výše. — Když Methoděj přinesl obraz králi, měl tento velikou radost a vyslovil se, že ještě nikdy neviděl nic tak krásného a zároveň tak strašného. Tázal se, co to znamená. Tu mu počal Methoděj zvěstovati evangelium, zvláště vykládal mu učení o posledním soudu. Následkem tohoto výkladu dal se král pokřtiti (863) a pak ve svém celém životě před každým důležitým jednáním myslel na poslední soud . . . (Dle legendy moravské, bulharské a dějepisců Šafaříka, Palackého atd., jest tento mnich náš svatý apoštol Methoděj. Viz: Dr. Kryštůfek str. 342 II./1.)

Naděje.

1) Na základu jistém vybudoje, kdo v Pána Boha pevně důvěřuje.

331 — **Cisář Ferdinand II., sevřen ve dvorním hradě.** Počátkem 30leté války byl Ferdinand II., potomní císař německé říše, ve Vídni velice tísněn vzbouřenci. (5. června 1619.) Ve své těžkosti vrhl se, prose Boha za pomoc, na zem před křížem; (tento nalézá se nyní ve farním chrámu vídeňského hradu nad tabernakulem.) Vzbouřenci vnikli až do dvorního hradu. Násilím chtěli na něm vynutiti některé výsady pro protestanty; ale Ferdinand důvěřoval na ochranu Boží a nepovolil jim. A hle, v tom náhle zavzněl jasný zvuk polnice; přijelo 500 dragounů pod vedením Saint Hilairea do hradu. Velice uděšení vzbouřenci prchali pryč. — Dobře praví Písmo svaté: „Bůh vysvobozuje ty, jež v něho doufají.“

332 — **Napoleon I. a sklepník.** Císař Napoleon I. navštívil jednoho dne ~~na zapřenou~~ kavárnu se svým průvodcem Durocem. Když posnídali a měli zaplatiti as 14 franků za snídání, zpozorovali, že nemají s sebou žádných peněz. Nyní byla dobrá rada drahá, neboť císař nechtěl na žádný způsob své incognito prozraditi. Obrátil se tedy jeho průvodce Duroc k hostinské se žádostí, aby jim as hodinu počkala, že ihned peníze zaslány budou. Avšak hostinská, stará již žena, nebyla k tomu ochotna a vyhrožovala, že zavolá policii, jest-li ihned nezaplatějí. Tu se zaručil sklepník za oba hosty a pravil hostinské: „Tito dva páni činí na mne nejlepší dojem; to nejsou špatní lidé. Já sám za ně ručím a po případě za ně 14 franků zaplatím. Jest-liže se klamu, ztratím já peníze a ne vy. Nechte tedy pány pokojně odejít!“ Oba páni odešli. As za hodinu přišel opět císařův průvodce, šel k hostinské a pravil: „Co stojí vaše kavárna?“ Hostinská odpověděla: „Na každý způsob více než 14 franků.“ Pán řekl: „Jen řekněte přímo cenu.“ „Tedy 30.000 franků a ani jeden sou (= halěr) méně.“ Duroc vytáhl peněženku, vyplatil jmenovanou částku peněz a pravil: „Na příkaz svého pána daruji nyní tuto kavárnu vašemu sklepníkovi, jakožto dík za to, že měl k nám důvěru.“ „Prosím vás, kdo byl ten pán?“, tázala se polekaná hostinská. Odpověď zněla: „To byl císař sám!“ — Jest-liže císař důvěru k sobě tak velkolepě odměnil, jak teprve tím více učiní to náš dobrotivý Bůh. Proto lid říká: „Na základu jistém vybudoje, kdo v Pána Boha pevně důvěřuje.“

II) Kdo volá v nouzi k Bohu o pomoc, může doufat, že bude vyslyšen.

333 — **Cisář Maxmilián na Martinské stěně.** Roku 1496 vystoupil císař Maxmilián Habsburský na hory blíž Innomostí, aby honil kamzíky. Slézal jednu skálu po druhé, stále výše; konečně objevil stádečko kamzíků. Plachá zvířata ho upozorovala a dala se na útěk. Neohroženě pronásledoval je císař. Náhle vysmekly se pod jeho nohami kamenité valouny; on se sřítíl na skalní plošinu, která vyčnívala z příkré stěny Martinské. Nemohl odtud ani ku předu ani do zadu. Kdyby byl ještě hlouběji spadl, byl by se sřítíl do řeky Innu. Mocně zatriubil císař na roh, avšak zvuk jeho nedostihl údolí. Co však ucho nestihlo, spatřilo oko. Průvod císařův spatřil ho vysoko na skále a rozšířil tuto děsnou zprávu po celé dolině. Věrní Tyrolané se zbihali; ale viděli, že veškerá lidská pomoc je nemožná. Dva dny a dvě noci ztrávil císař na onom místě a připravoval se již na smrt. Kněz jeden přinesl na úpatí vrchu velebnou svátost oltářní a udělil císaři požehnání. Všecken lid poklekl a modlil se o pomoc pro svého milovaného císaře. Též Maxmilián klekl u stěny a modlil se. Tu náhle uslyšel konečně poblíž sebe nějaký chřestot. Přišel k němu nějaký myslivec, který udělal z žebříků a provazců stezku a císaře zachránil. Ba nesl ho i kousek cesty na ramenou do údolí. Zde ztratil se myslivec; císaře ale uvítal veškeren lid s jáсотem. Lid nedal si to vymluviti, že Všemohoucí seslal anděla k záchraně mocnářově. Ještě dnes zdobí kříž ono místo, kde tenkrát stál císař Maxmilián v modlitbách. — Pravdivé jest přísloví: Kdo se v nebezpečí k Bohu modlivá, v nouzi od něho vždy pomoc nabývá.

334 — **Důvěra v Boha Klementa Hofbauera.** O apoštolu Vidně, svatém Klementu Hofbauerovi vypravuje se následující: Světec již dlouhý čas modlil se za nějakou důležitou věc, aniž byl však vyslyšen. Vzдор tomu nezanechal modlitby, nýbrž pokračoval v ní ještě horlivěji. Při tom mluvil k Bohu takto: „Pane Ježíši, uvidíme, kdo dříve povolí, zda já nebo ty. Já však nepopustím.“ Slova ta dokazují skálopevnou důvěru světcovu.

III) Když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejblíží.

335 — **Osvobození Vidně 1683.** Roku 1683 objevilo se veliké vojsko turecké v počtu 250.000 mužů u zdí Vidně. Dne 16. července 1683 byla Viděň obklíčena; obležení trvalo až do 12. září. Město bránilo v tom čase pouze 16.000 vojáků, jimž

velel statečný Štahremberg. Turci kladli podkopy a hleděli tím způsobem do města vniknouti. Vykopali totiž podzemní chodby, které sahaly až pod městské zdi; pak zapálili v chodbách těchto pod městskými hradbami prach, čímž jednotlivé části zdí za hrozného rachotu vyletěly do povětří. Průlomy takto povstalými pokoušeli se Turci opětovně vniknouti do města, byli ale statečnými Vídeňáky vždy odraženi. Avšak počet obranců vždy víc a více se zmenšoval a potravin stále den ode dne ubývalo. Dne 11. září obořili se Turci, znajíce dobře slabost města, ještě jednou s novou zuřivostí na ně. Útok ten byl největší ze všech. Avšak i tehda byli odraženi. Leč pouze ještě jeden takový útok a Vídeň byla ztracena a říš rakouská kořistí Turků. Nyní byla nouze nejvyšší. Ustavičně vylétaly rakety z věže svato-štěpánské v ohnivých obloucích vzhůru a zvěstovaly v noční tmě daleko svítice, velikou bídu města. Avšak, když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší. To spatřujeme i zde; neboť křesfanské vojsko osvobozující bylo již v pohotovosti. Stálo na Kahlenbergu u Vídně. Když totiž král polský, Jan Sobjeski uslyšel o nebezpečí, v jakém se nalézá Vídeň, přispěchal k osvobození jejimu s vojskem čítajícím kolem 25.000 mužů; k jeho zástupům připojily se voje vévody Karla Lothrinského a kurfürstů bavorského a saského. Dohromady čítaly kolem 90.000 vojinů. Časně z rána 12. září 1683, byla právě neděle — nastalo mezi křesfanskými vojáky slavnostní ticho. Na Hoře Leopoldově byl totiž postaven bílý kříž, co spolkový odznak spojených křesfanů. Pak četl kněz ve chrámu svatého Leopolda mši svatou, při níž polský král posluhoval knězi při oltáři. Pak přijala přítomná knížata nejsvětější Svátost a veškeré vojsko klečíc požehnání kněžské. Král polský měl ku svým vojinům ještě nadšenou řeč a napomínal je, by důvěřovali v pomoc matky Boží. Zatím ale bylo slyšeti stále hřmění děl v údolí a vyhazování podkopů a ustavičně viděli stoupati rakety z věže svatoštěpánské. Dáno znamení k útoku. Pětí dělovými ranami oznámena obyvatelům Vídně blížící se pomoc. Křesfanské vojsko hnalo se z vrchu dolů a s voláním: „Ježíš a Maria“ vrhlo se mohutnou silou na Turky. Boj trval celý den; teprve k večeru rozprchávali se Turci v divokém útěku. Veliká byla kořist, nalezená v tureckém ležení; také veliký počet zajatých křesfanů vysvobozen ze zajetí. Vítězoslavně vtáhl Sobjeski do Vídně a ihned odebral se do chrámu, aby Pánu zástupů poděkoval za dosažené vítězství. Od toho času nebyla Vídeň nikdy více Turky ohrožena. Papež Inocenc XI. z radosti nad osvobozením Vídně nařídil, aby po veškerém světě křesfanském každoročně v neděli po „Narození Panny Marie“ byl slaven svátek „Jména Panny Marie.“

IV) Musíme hleděti také vlastními silami dosáhnouti, co od Boha doufáme.

336 — **Nakládání pytlů s obilím.** Jistý studující přišel kdys ku zbožnému knězi (jmenoval se ten kněz Matouš z Baschi) a pravil: „Nemohu se svých hříchů zbavit. Prosím o vaši modlitbu, aby pomoci milosti Boží stal se ze mne brzy jiný člověk.“ Kněz ho těšil a slíbil, že modlitbou svou bude ho podporovati. Po delším čase navštívil ho mladý onen muž opět a pravil: „Vaše modlitba mi nijak nepomohla, jsem stále ještě starý hříšník.“ Kněz záhy poznal, kde vězí chyba. Prosil studenta, aby s ním sešel na dvůr a pomohl mu naložiti pytle obilí. Student šel a pomáhal. Když oba pytel plný obilí pozvedli, pustil ho náhle kněz. Jinoch nebyl s to sám břemeno pozvednouti a nechal je padnouti. Zároveň pravil knězi: „Proč jste náhle popustil?“ Kněz odpověděl, usmívaje se: „Ve vaší záležitosti jest to právě tak jako zde. Já hledím vám pomoci svou modlitbou. Ale vy mi nijak nepomáháte. Má-li vám má modlitba prospěti, musíte také sám ruce k dílu přiložiti a proti hříchu bojovati.“ — Tomuto hříšníkovi podobá se člověk, který vše jen od Boha očekává, sám ale ničehož nečiní, aby žádoucího dobra dosáhl. Kdyby nějaké vojsko zcela a pouze v Boha důvěru svou kladlo a chtělo zůstati úplně nečinně, bylo by nepřitelem zničeno. Dobře praví kterés přísloví: „Pomoz si a Bůh ti pomůže.“ Svátý Karel Boromejský praví: „Musíme nejlepší doufat, ale také nejlepší konat.“ Kdyby ku př. někdo neměl žádné práce, musel by, vzdor svému důvěřování v Boha, také po práci se ohlédnouti; neboť Bůh nepodporuje lenochy, nýbrž jen příčinnivé lidi.

337 — **Zdravomodlení.** Jistá paní, jménem Eddy (rozená roku 1820) založila v Americe sektu „zdravomodličů.“ Tito mají za zbytečno, používati lékařské pomoci a léků při nemocích a spoléhají se pouze na víru svou a modlitbu. Odvolávají se na to, že i Kristus, apoštolové a biskupové prvních křesťanů uzdravovali nemocné zázračným způsobem; že tedy ve víře nalézá se lék proti nemocem. Také zastávají zdravomodličí pošetilého mínění, že člověk nemá těla; lidský duch pouze prý se domnívá, že by těla měl. Každá tělesná nemoc jest prý pouze domněnka, která může býti jinou, silnější domněnkou přemožena. Co je ale zvlášť podivuhodného, že když měla paní Eddy bolení zubů, vzala si útočiště k zubnímu lékaři, místo co by se „zdravo umyslila nebo zdravo vymodlila“. Tato paní získala v Americe přes milion přívrženců a vytěžila svým obchodem v „zdravomodlení“ ohromné jmění. Vystavěla si pak v Concordu, v státu Massašuttském palác a žila jako královna. Jistá slečna

Schönova přinesla toto učení z Ameriky do Berlína, kde brzy nalezla přívržence. Toto učení, jež zneužívá citáty z Písma svatého a s křesťanským náboženstvím nemá nic společného (ba i o stvoření, vykoupení a posvěcení ničehož nechce věděti), chová v sobě veliké nebezpečí pro zdraví a život lidí; neboť se obyčejně divotvorné uzdravení nedostaví a pozdější pomoc lékařská, jest-liže nemoc byla zanedbána, jest marná. Nemocný nesmí býti nečinným a očekávati hned zázraky od Boha; nýbrž musí prostředků, jež mu příroda podává, užívati dle příslovi: „Pomož si, a Bůh ti pomůže.“

V) Kdo se opovázlivě spoléhá na milosrdenství Boží, upadne v záhubu.

338 — **Vrah duše a těla.** Jistý pohan nenáviděl jednoho křesťana a chtěl se na něm ďábelským způsobem pomstíti. Když ho jednou potkal, nasadil mu na prsa dýku a pravil: „Jest-liže ihned nezapřeš Boha a Spasitele, probodnu tě. Napadený, přemožen velikou láskou k životu, myslel si: „I když tím zhřeším, mohu pokáním opět dosáhnouti odpuštění hříchů.“ Potom řekl: „Nevěřím ani v Boha, ani Spasitele.“ Sotva že slova ta promluvil, vrazil mu onen bezbožný člověk dýku do prsou a pravil s pošklebkem: „Nyní jsem spokojen. Nyní jsi ztratil nejen život tělesný, nýbrž i život duše.“ — Tak se přihází, když se příliš na milosrdenství Boží spoléháme.

339 — **Hanibalova lehkomyšlnost.** Slavný vůdce karthaginský Hanibal válčil s Římany a způsobil jim více citelných porážek. Po bitvě u Kanne (216 př. Kr.), kde vojsko římské úplně zničil (70.000 mrtvol římských pokrývalo bojiště) — byl té jisté naděje, že mu bude štěstí stále příznivo. Zůstal v Kapui a oddal se se svým vojskem rozmařilému životu. Zatím však Římané shromáždili nové síly a zmohli se tak, že Hanibala přemohli a později město Karthago zbořili. Když se na Hanibala počalo neštěstí hrnouti, zvolal: „Když jsem mohl, nechtěl jsem; nyní bych chtěl, avšak nemohu.“ — Právě tak děje se křesťanům, kteří se příliš na milosrdenství Boží spoléhají a myslí si: „Bůh již tolikrát ukázal své milosrdenství a proto bude zajisté i nyní milosrdným; mohu dělati co chci.“ Takoví křesťané se jednou také velice zklamou.

340 — **Nosič, který si dělá břímě stále větším.** Světec, jménem Arsenius měl následující sen. Zdálo se mu, že vidí šeredného černocho, který vyzvedal na ramena velikou otep dříví. Ač ji nemohl vyzvednouti, přiložil si ještě více dříví a pokoušel se opětně pozvednouti otep. Když nemohl, přidával

si zase znova nový náklad. Když si potom chtěl vše vyzvednouti, upadl i s otepí a zůstal ležeti jako mrtvý. Světec nemohl si vysvětliti, co sen ten znamená. V tom slyšel následující hlas: „Černoch ten jest obrazem hříšníka, který ač mnohými hříchy již obtížen, vždy nových hříchů ještě stále se dopouští, domnívaje se, že nesmírné milosrdenství Boží mu hříchy promine.“ — Kdo se příliš spoléhá na milosrdenství Boží a hřeší stále, místo co by se včas polepšil, jest na tom právě tak zle, jako onen nosič, který si břímě, jež vyzvednouti má, ustavičně zvětšuje.

VI) Kdo Boha pokouší, upadne v záhubu.

341 — **Mohamedáné vydávají se na poušť bez potravin.** Jak známo, věří mohamedáné na nezměnitelný osud a vydávají se proto mnohdy svévolně v nebezpečí. Kdys vydalo se několik pravověrných mohamedánů na cestu pouští. Potravin s sebou nevzali, poněvadž se oddávali naději, že je Bůh v potřebách neopustí. Když zpozorovali, že jeden z nich přece potraviny s sebou měl, vysmívali se tomuto muži řkouce: „Zajisté jsi křesťan, poněvadž máš tak malou důvěru k svému Bohu.“ Dotyčný muž byl skutečně křesťanem. Netrvalo však dlouho a mohamedáné upadli do největších nesnází, neboť daleko široko nebylo ničehož ani k jídlu ani k pití. Očekávaná zázračná pomoc Boží se nedostavila. I prosili úpěnlivě křesťana, aby jim něčehož z přinešených potravin dal, aby nezahynuli hladem. Křesťan se nad nimi smíloval a dal jim jísti. — Jednali tito mohamedáné dobře, když se tak bezstarostně vydávali v nebezpečí života a od Boha zázračnou pomoc očekávali? — Zajisté nikoliv. Neboť Bůh pomáhá pouze těm, kteří nejprve snaží se sobě pomoci. Kdo se ale lehkovážně v nebezpečí vydává, o tom platí slova svatého Písma: „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.“

Příklady k mravouce.

Zákon přirozený.

I) l pohané vědí, co jest dobré a co zlé.

342 — **Divoch a stříbrňák.** Jistý misionář vypravuje následující příběh: Jednoho dne přišel k němu do misijního domu divoch a prosil o trochu mouky. Misionář dal mu trochu mouky v hrnci. Když divoch přišel domů, našel v mouce stříbrňák. Druhého dne přišel ten muž opět do misijního domu a pravil: „Mám v sobě jednoho dobrého a jednoho zlého člověka. Tito oba se dnes celou noc hádali, tak že jsem nemohl ani oka zamhouřiti. Dobrý muž pravil: „Peníz, jež si našel v mouce, ti nepatří; vrať ho jeho pánovi.“ Zlý muž ale pravil: „Ten pán ti daroval všecko; tedy ti patří i peníz. Jdi a kup si za něj pálenky.“ Abych měl pokoj, přináším vám stříbrňák zpět.“ — Zde spatřujeme pravdivost slov svatého Pavla: „Nebo tělo žádá proti duchu a duch proti tělu; nebo tyto věci vespolek se sobě protíví.“ (Gal. 5, 17.)

II) Pohané budou Kristem souzeni dle zákona přirozeného.

343 — **Otázka pohanů k Františku Xaverskému.** Když svatý František Xaverský kázal v Japonsku, tázali se ho někteří posluchači, zda jejich předkové nalézají se v nebi nebo v pekle. Světec odpověděl: „Jest-liže poslouchali svého rozumu, pak jsou spaseni; pak-li ne, jsou zavrženi.“ — Již sv. Pavel se vyslovil, že bude Kristus souditi pohany dle zákona přirozeného. (K Řím. 2, 14—16.)

Zákony vrchnostenské.

Zákony vrchnosti jsou pouze tenkrát pravými zákony, jest-liže neodporují vůli Boží.

344 — **Svatý Mořic a thebajská legie 286.** Císař Maximian, spoluvládce Diokletianův, táhl s vojskem do války do Gallie. Na hranici, blíž Oktoduru (Martigny) poručil, aby se obětovalo pohanickým bohům a tím šťastný výsledek války se vyprosil. Ve vojsku

nalézala se též thebajská legie pod vůdcovstvím plukovníka Mauricia (= Mořice). Těchto 6600 mužů pocházelo totiž z Thebaidy v Egyptě (nedaleko ústí Nilu) a byli vesměs křesťané. Aby nemusel zúčastniti se pohanských obětí, odtáhl Mořic s legií 3 hodiny daleko do Agannum, jež nyní Svatý Mořic se zove. (Nedaleko odtud vtéká Rhona do Ženevského jezera.) Císař legii pohřešil i dal jí k sobě povolati. Mořic poslal list veškerými důstojníky podepsaný, jenž měl následující obsah: „My všichni jsme křesťané, služebníci pravého Boha. Chceme ti věrně sloužiti a proti tvému nepříteli bojovati; avšak nesmíme to činiti, co pravý Bůh zapovídá.“ I dal císař dvakráte legii *d e c i m o v a t i* t. j. každého desátého muže usmrtiti. Když ani tím ničehož nedocílil, dal legii celým vojskem svým obklíčiti a až do posledního muže povraždit. Pomník zdobí místo, kde těchto 6000 svatých mučenníků bylo pohřbeno. — Rozkazy vrchností, které se protiví zákonům Božským, jsou neplatné. Dobře to vystihuje svatý Augustin slovy: „Jest-liže něčeho jiného žádá císař, něčehož jiného místodržitel, jest nutno poslouchati císaře; jest-liže něco jiného nařizuje Bůh, něco jiného císař, nutno poslouchati Boha.“

345 — **Král zakazuje čísti mši svatou v říši své.** Katolický misionář, (jménem Jan Ogilvie ze řádu tovaryšstva Ježíšova), přišel roku 1615 do Škotska, aby pronásledované katolíky těšil a jim uděloval milostné prostředky církve. Na zakročení protestantského arcibiskupa v Edinburgu byl katolický tento kněz uvězněn a postaven před soud. Zde mu vytýkali, že jednal proti *n a ř í z e n í k r á l o v s k é m u*; neboť král zakázal čísti mši svatou v říši své. Katolický misionář odpověděl: „Kristus, Pán nebes a země, praví: To číňte na mou památku. Král váš ale praví: Nečíňte to. Sudte sami, koho sluší poslouchati.“ Misionář byl mučen a pak odpraven. — Již svatí apoštolové odpověděli vysoké radě, když jim zakazovala kázati: „Více sluší poslouchati Boha, než-li lidí.“ Tedy zákon, směřující proti zákonu Božímu, jest neplatným.

Svědomí.

l) Dobré svědomí činí člověka spokojeným a neohroženým.

346 — **Při hledání pokladů v troskách hradu.** Jistý tovaryš přišel do městečka, poblíž něhož nalézaly se hradní trosky. O těchto vypravovala pověsť, že skrývají zakopané poklady. Jinoch si myslil: Kdybych našel poklad, nepotřeboval bych již

více co tovaryš pracovati v cizině, nýbrž mohl bych ve své domovině založiti si vlastní dílnu. I vydal se tedy nahoru, aby trosky prohledal. Avšak veškera námaha byla marna. Našel pouze kousek papíru, na němž se nalezala báseň následující:

Vše může být ti vzato, toť jest jisté;
jen jeden poklad zemský ne — to srdce čisté.
Ba srdce čisté a duch spokojený,
jest poklad veliký a vzácné ceny.
Neb člověka ne zlato, ani stkvostnosť,
leč v pravdě šťastným činí spokojenost.

Sotva že si to tovaryš přečetl, řekl si sám k sobě: Toť pravděpodobně onen poklad, jež jsem měl nalézt. Tato poučka jest vskutku cenná jako zlato. — Čisté svědomí má větší cenu, než pozemské poklady, poněvadž činí spokojeným, což pozemské poklady poskytnouti nemohou.

347 — **Rozličné prostředky k dosažení pokojného spánku.** Králové persští kladli si pod hlavu polštář, naplněný 50.000 talenty zlata, aby mohli pokojněji usnouti; nazývali tento polštář obyčejně „královská poduška.“ Císař Kaligula a král Mithridates měli před svou ložnici kromě své osobní stráže; ještě divoká zvířata, aby tak zabránili každému člověku přístup ke svému loži. Jistý pohan, jménem Artemon, kladl si před spaním nad hlavu veliký štít, aby ho nezabil strop, kdyby se zesul někdy. — Vzdor těmto prostředkům jmenovaní mužové spali nepokojně, poněvadž jim svědomí v noci nedalo pokoj. Nejlepší prostředek, abychom tiše spali jest míti dobré svědomí. Proto praví přísloví: „Dobré svědomí, nejlepší poduška.“

II) Hlas svědomí nedá se navždy potlačiti.

348 — **Jeřábi lbykovi.** Následující událost ze starověku dokazuje moc svědomí. Ku hrám, které slaveny byly na úžině Korintské, ubíral se též proslavený básník, jménem lbykus. Když šel lesem, postavili se mu dva lupiči v cestu, oloupili ho a když se jim úsilovně bránil, zabili ho. Náhodou letělo nad nimi veliké hejno jeřábů, kteří táhli k jihu. Než lbykus umřel, volal k jeřábům, aby byli mstiteli jeho vraždy. Na to odebrali se oba vrahové též ku hrám na úžině. Při divadelním jednom představení, které bylo dáváno pod širým nebem, vyšel zločin na lbykovi spáchaný na jevo. Stalo se to takto: Na jeviště vystoupily Erinnye, bohyně pomsty a vzbudily svým zpěvem v myslích diváků hrůzu před trestající spravedlností. V okamžení, když všichni diváci byli mocně dojata, letělo veliké množství jeřábů přes hlediště. Tu zvolal jeden z vrahů:

„Pohleď, Timothee, na jeřáby lbykovy!“ Slova ta byla všem nápadná, poněvadž již každý věděl o vraždě na lbykovi spáchané. Oba muži ihned od lidu chyceni a k zodpovídání se vedeni. Prostořeký vrah litoval sice, že v rozčilení dal hlasitě najevo předhůzky svého svědomí, ale slova ta nebylo možná více potlačití a odvolatí; oba vrahové neušli zaslouženému trestu. (Schiller složil o této udalosti pěknou báseň „Jeřábi lbykovi.“ Poznáváme z tohoto příběhu moc svědomí.

349 — **Kohoutí zpěv a vrahové.** Dva loupežníci vylezli po žebříku v půl noci do mlýna, aby oloupili starého mlynáře. Umyslili si, že ho zavraždí a pravili k sobě: „Po tom už ani kohout nezakokrhá t. j. nikdo si toho nevšimne, nikdo na zemřelého nevzpomene, nebude ho pohřešovat. Když ho zavraždili, zazpíval kterýs kohout tak silně, že oba vrahové sebou trhli. Když oloupili mlynáře, rychle se vzdálili. Zavraždění mlynářovo udělalo v celém kraji veliký povyk, ale nebylo možná vrahů se dopátrati. As rok po tom přišlo to najevo. Oba tuláci šli do sousedního města na výroční trh, aby zde kradli. Přenocovali v jednom hostinci. Nedaleko jejich ložnice nalézal se kurník. Po půl noci zakokrhál kohout tak hlasitě, že se oba probudili a jeden z nich pravil: „Kdybych měl toho kohouta zde, hned bych mu zakroutil krk.“ Druhý odvětil: „Od toho času, co jsme ubili mlynáře, nemohu slyšeti žádný zpěv kohoutí.“ Nevěděli oba vrahové, že spal hostinský se svou rodinou vedle v komoře. Také tyto probudil zpěv kohouta. Prkenou stěnou zaslechl hostinský zcela zřetelně rozmluvu obou lidí. Časně ráno oznámil to četnictvu, a na to byli oba zatknuti. — Hle, jak se svědomí vrahů hlásilo při každém zapění kohouta.

III) Při smrti probouzí se svědomí.

350 — **Voltaire a d'Alambert, když umírali.** Voltaire se těžce rozstonal a umíral. Tento muž, jenž dříve z náboženství posměch si strojíval, dal si zavolatí faráře od St. Sulpice a přijal svaté svátosti, když dříve své útoky na církev lítostivě odvolal. Když ale mimonadání opět se zotavil, upadl v stejnou nenávisť oproti církvi, jakou k ní choval dříve. Když znova se roznemohl na smrt, opět žádal sobě kněze. Avšak tenkrát obklopili jeho nevěrečtí soudruzi obydlí, aby vstup duchovnímu k němu překazili. — 5 let později těžce se roznemohl d'Alambert, jeden z oněch, kteří nechtěli kněze vpustiti k Voltairovi; žádal sobě kněze. Jeden z jeho přátel stavěl se, jakoby opravdu pro něho chtěl jíti; ale nešel a d'Alambert zemřel bez zaopatření svatými svátostmi. Po jeho smrti vychloubal se onen přítel: „Kdyby mne nebylo, byl by se vzdal.“ (t. j. byl by se smířil s Bohem

a církvi.) Tak poznáváme z těchto událostí, že i u největších nepřátel náboženství v hodině smrti probouzí se mocně svědomí; jako sopka, která dlouhý čas byla klidna a za vyhaslou byla považována, pak ale s tím větší prudkostí počne zuřiti.

Láska Boží.

I) Bůh chce, abychom Ho milovali.

351 — **Jezulátko zjevuje se svatému Antoninovi v podobě žebráka.** Když svatý Antonín Paduánský byl as 5 let star a v otcovském domě dlel, zaklepal jednoho dne — studeného to dne zimního — někdo na dvéře. Svatý Antonín uslyšel klepání toto, pospíšil ku dvéřím a otevřel je. A co spatřil? Milostné dítě stálo před ním, boso a v chudobném oděvu; na zádech mělo malý žebrácký pytel. Malý Antonín podíval se zvědavě do mošničky a spatřil ku svému podivení místo očekávaných jím chlebů, samá červená srděčka, která svítila jako převzácné rubíny. Antonín se tázal: „Kdo pak jsi? Co chceš?“ Dítě odvětilo: „Jsem syn královský a chodím prosit o srdce lidská. I tvé srdce chci.“ Řekl Antonín: „Jak se jmenuješ?“ Dítě odpovědělo: „Nepotřebuju ti teprve své jméno říkat; neboť tvá zbožná matka ti ho již jmenovala; neboť já jsem Ježíš.“ Pak dítě zmizelo. (Pacholátko Ježíš se i v pozdějším životě častěji zjevovalo svatému Antoninovi; proto se tento veliký světec obyčejně vypodobňuje s Jezulátkem.) Dobrotivý Bůh touží po srdcích lidských, to jest: Chce, bychom Ho milovali. Proto Kristus dal příkázání lásky k Bohu.

II) Máme Boha milovati, neboť on nás též miluje.

352 — **Svatá Brigitta a raněný Spasitel.** Svaté Brigittě († 1373) častěji zjevili se andělové a svatí. Jednou zjevil se jí Kristus. Spasitel byl celý zkrvavělý a strašně řemeny na celém těle zbičovaný. Svatá Brigitta se ulekla a zvolala: „Ach, Pane! Kdo že ti tyto rány způsobil? Kristus odpověděl: „Dcero má! Tak zraňují mne ti, kdož pohrdají láskou mou!“ — Činí to tedy Spasiteli velikou bolest, když člověk neuznává velikou lásku Jeho k nám. Svatý apoštol Jan napomíná nás proto: „Milujme Boha, jakož i On prvé miloval nás.“

III) Máme Boha milovati, poněvadž za nás syna svého jediného dal.

353 — **Syn zachránil služebníka.** Kdys procházel se otec se svým synem a služebníkem na břehu mořském. Při tom spadl

služebník svou neopatrností do moře. I řekl otec: „Skoč rychle za ním a vytáhni ho.“ Lidé, kteří tu stáli, nemohli se dosti vy- nadiviti veliké dobrotě pána ku jeho služebníkovi a pravili: „Zdá se, že pán ten svého služebníka skoro více miluje, než syna svého; neboť obětuje syna, aby zachránil služebníka.“ Podobně jako tento pán, jednal Bůh, který dopustil, by syn jeho zemřel na kříži, aby nás, sluhy zachránil. Proto pravý svatý Augustin: „Abys spasil služebníka, dal jsi, o Pane, syna svého.“ — Nemá-li služebník veškerou příčinu, milovati pána svého?

IV) Kdo Boha miluje, nepřikloňuje srdce svého k věcem pozemským.

354 — **Turmalin.** Turmalín, průhledný drahokam černé, červené neb zelené barvy, má vlastnost, že pokud jest chladný, přitahuje k sobě a přidržuje popel a jiné neušlechtilé látky; jakmile se ale ohřeje, ihned tyto na sobě lpící látky od sebe odpuzuje. (Má totiž tento nerost na jednom konci pozitivní, na druhém konci negativní elektrinu; jakmile se rozežřeje, vymění se póly. Protože turmalín přitahuje popel, jmenovali ho též přitahovač popele.) — Jako s tímto kamenem, má se to i též s lidským srdcem. Je-li srdce lidské k Bohu chladné, táhne k sobě věci nízké a bezcenné (člověk shání se po radovánkách a požitcích světa); rozežráto-li však srdce lidské láskou k Bohu a rozpáleno, pohrdá pozemskými radovánkami a smysl- nými požitky a odřiká se jich.

V) Máme milovati Boha nade všecko, t. j. máme býti ochotni obětovati i co nám nejdražší, kdyby Bůh chtěl.

355 — **Hračka dítky co oběť Ježíškovi.** Zbožná jedna matka zavolala si k sobě několik dní před vánoce své dítky a vypravovala jim o lásce nebeského Otce, který svého jednorozeného Syna poslal na svět, by nás vykoupil a o chudobě Jezulátkově. Pak vyzvala dítky své, aby snesly rozličné věci, kterých mohou postrádati ze svých šatů, hraček, pokrmů a aby z lásky k Ježíškovi něco z nich darovaly chudým dítkám. Dítky snesly rozličné oblíbené předměty a i nejmladší 4leté dítě. Toto dítě pravilo matce: „Zde přináším všecky své hračky; ale není-li pravda, svou gumovou kočičku mohu si nechati, protože ji mám moc ráda?“ Matka pravila: „Otec nebeský však miluje nejvíce ty, kteří mu darují, co jim nejmilejšího. Jest-liže i svou kočičku daruješ, tu uděláš teprvé velkou radost nebeskému Otci.“ Těžký boj povstal v nitru dítky; celý den bylo velmi zamyšlené. Bylo by rádo Otci nebe-

skému učinilo radost; ale od své zamilované hračky nechtělo se také odloučit. Konečně večer přiloudilo se nesměle k matce a pravilo: „Dám tedy i svou gumovou kočičku Ježíškovi.“ Při tom tehdy mu slzy po tvářičce, poněvadž mu rozloučení se se zamilovanou hračkou přišlo velmi za těžko. Ani matka nemohla se zdržeti slz, jsouc dojata obětavostí dítky. — Šťastný člověk, jenž již v mládí učí se loučiti se zamilovanými předměty; neboť Bůh v pozdějším životě žádá od nás mnohem těžší oběť, než vzdání se nějaké hračky. Člověk pak snáší mnohem lehčeji tvrdé rány osudu.

Láska k bližnímu.

I) Máme bližního milovati poněvadž jest obrazem Božím.

356 — **Biskup varuje císaře, aby se nemstil na obrazech Božích.** Římský císař Theodosius (379—395) chtěl se hrozně pomstíti na obyvatelstvu Antiochie, poněvadž sporázeli sochy jeho manželky Flacilly a tím způsobili jí pohanu. Macedonius, biskup města, prosil císaře, by mírně nakládal s obyvateli, řka jemu tato slova: „Císaři, ty máš ovšem právo potrestati provinilce v Antiochii. Ale prosím, bys uvážil, že tito provinilci jsou živí obrazové Boží. Ukrutností bys zcela jistě svolal na hlavu svou pomstu nebes. Když ty pozemský panovník byls pohněván pohaněním tvé milované manželce učiněným, tím více byl by rozhněván panovník nebeský na tebe, kdybys byl k jeho obrazům krutým. Ukrutností spáchanou na obrazech Božích, na které Kristus prolil krev svou, roznítíl bys hněv Kristův a pak by on ti odplatil.“ Mocná tato slova pohnula císaře, že od svého předsevzetí ustál. — Kéž by vzpomněl si každý, kdo bližnímu chce nějak ublížiti, že bližní má nesmrtelnou duši a tak jest obrazem Božím. Tím spíše byl by pak pohnut, aby bližního miloval a jemu dobře činil.

II) Láska k bližnímu nezáleží tak v krásných slovech, nýbrž spíše ve skutcích.

357 — **Soucit vyjádřen bankovkou.** V jisté společnosti rozmlouvalo se velmi živě o velikém neštěstí, které jednu chudou rodinu potkalo. Všichni hosté hluboce litovali ubohou rodinu. Pouze jeden pán nezúčastňoval se rozhovoru a jen naslouchal. Za chvíli vyňal svou peněženku a položil na stůl bankovku s těmito slovy: „Takto vyjádřuji svou soustrasť s onou nešťastnou rodinou.“ Pak obrátil se ke svým sousedům u stolu řka: „Jak velikým obnosem vyjádříte vy svou soustrasť?“ Tak nashromáždil

se brzy značný peníz pro ubohou rodinu. — Skutky více mají ceny, než-li pouze krásná slova.

III) Láska k bližnímu jest nerozlučitelně spojena s láskou k Bohu.

358 — „**Synáčkové moji, milujte se vespolek!**“ Svatý Jan evangelista, jemuž jak známo Kristus předpověděl, že zemře smrtí přirozenou, dosáhl velmi vysokého stáří. Žil co biskup ephezský ještě kolem roku 100. Ve vysokém stáří místo veškerého kázání říkával prý křesťanům pouze následující slova: „Synáčkové moji, milujte se vespolek.“ Když byl tázán, proč stálo totéž opakuje, odpověděl: „Vyplníte celé přikázání, když se budete vzájemně milovati.“ — Kdo miluje bližního, miluje i Boha a podobně i naopak. Kdo zachovává obě přikázání lásky, zachovává i všechna ostatní přikázání, poněvadž jsou obsažena v těchto dvou přikázáních lásky.

IV) Co činíme bližnímu, činíme Kristu.

359 — **Svatý Martin rozdělil plášť.** Původně byl svatý Martin důstojníkem. Kdys jel za tuhé zimy v městě Amienu ve Francii branou ven. Zde ho potkal polonahý žebrák, který se zimou na celém těle chvěl. Nikdo se nad ním nesmiloval. Ale svatý Martin útrpností jsa jat, vytáhl meč, rozpůlil plášť a podal jednu půli žebrákovi. V následující noci měl sv. Martin krásný sen. Spatřil totiž Krista, anděli obklopeného a půlkou pláště přioděného; přitom pravil Ježíš andělům: „Pohledte, tímto pláštěm oděl mne Martin.“ Následkem toho snu dal se Martin brzy po tom pokřtiti a byl ještě dobročinnější než dříve. Stal se později biskupem v Toursu a žil svatým životem. († 402.) Z tohoto příkladu poznáváme, že Bůh považuje vše, co učiníme svému bližnímu, jako bychom jemu samému to učinili. Pozorujme též slova Kristova, k pronásledovateli křesťanů Šavlovi: „Proč se mi protivíš?“

360 — „**Já jsem král.**“ Anglický král Richard, pro svoji statečnost „Lvím srdcem“ zvaný, podnikl r. 1189 křížovou výpravu do Palestiny a válčil proti mohamedánským Saracenům. Jednoho dne se vydal s několika průvodci na lov a upadl do úkladné léčky. Richard se vzdor velikému počtu nepřátel statečně oháněl mečem. Již všichni jeho průvodci až na jednoho, padli. Nebylo více naděje, že by se mečem probil: nezbyvalo králi nic jiného, než se vzdáti, anebo nepřítelem dáti se usmrtiti. Náhle zvolal onen zbylý, jediný průvodce, (jménem Vilém, z Pourcelletu): „**Já jsem král.**“ Ihned upustili Saracené od Richarda a zajali průvodce králova. Zatím podařilo se králi v nastalém rozruchu

zachrániti se ke svým. Když byl zajatec uveden před sultána Saladina, přišla lest ta najevo. Saladin, vzdělaný a velkomyslný kníže, neublížil zachránci královu, naopak ještě ho pochválil a vyměnil jej za 10 zajatých arabů. — Jako se tento poddaný vydával za krále, aby ho zachránil, tak staví se nebeský král před člověka, aby ho chránil, když pravil: „Co jste učinili nejmenšímu z bratří mých, mně jste učinili!“ (Mat. 25, 40.) Kdo tedy ubližuje bližnímu, ubližuje Kristu. Kdo však bližnímu pomáhá, pomáhá Kristu.

V) Kdo bližního ještě více miluje, než sebe, má hrdinskou lásku k bližnímu.

361 — **Dva misionáři při ztroskotání lodi.** Před několika lety ztroskotal se u Filipín parník. Na lodi nalézali se dva katoličtí misionáři. Brzo povstal všeobecný zmatek a všichni cestující snažili se zachrániti. Jenom oba misionáři zůstali klidnými a namáhali se, jiným lidem pomoci do záchranných člunů. Když nebezpečí dosáhlo nejvyššího stupně, byli i oba misionáři zváni do jednoho záchranného člunu. Jeden z nich vstoupil, druhý však nechtěl opustiti loď, dokud nebudou všichni cestující zachráněni. Brzy klesla loď do hlubin mořských. Když loď již klesala, bylo lze ještě spatřiti misionáře, kterak klečí nahoře na palubě v modlitbách. Některým z pozůstalých na lodi trosečníků podařilo se udržeti plováním na povrchu. Jeden z nich připlul k onomu záchrannému člunu, kde se nalézal onen první misionář, uchytil se člunu a žádal, aby byl vzat do něho. Avšak nemohl býti již přijat, protože člun byl již přeplněn. Tu pravil misionář: „Já mu své místo postoupím.“ Pak skočil do moře a zmizel ve vlnách. Na to byl trosečník přijat do člunu a zachráněn. (Stala se tato událost ráno, dne 30. ledna 1889 na španělském parníku „Remus.“ Jeden z misionářů slul P. Pavel Raymond ze řádu jesuitského, druhý, jménem bratr Dorado, ze řádu františkánského.) — Zde spatřujeme zřejmě, co náboženství u člověka zmůže. Kdyby všichni lidé měli takové upřímné náboženské přesvědčení, bylo by na světě lépe.

362 — **Biskup co zachránce života při požáru.** Ve francouzském městě Auch, v horách pyrenejských, povstal r. 1781 požár; více domů stálo v plamenech. Při pracích záchranných objevil se též arcibiskup, jménem d'Apchon. Brzy zaslechl křik matky, která rukama lomila a ustavičně opakovala slova: „Zachraňte mé dvě děti!“ Arcibiskup vyptával se co se stalo a zvolal pak: „50 dukátů vyplatím tomu, kdo děti zachrání.“ Však nikdo se neodvážil vstoupiti do hořícího domu. I řekl arcibiskup: „Nuže, chci sám je zachránit.“ Svlékl rychle biskupský

svůj oděv, namočil plášť svůj ve vodě, oblékl si ho a vstoupil po žebříku vzhůru. Po malé ckvili sestupoval dolů, maje dvě malé dítky v náruči. Radosť přítomného lidu nelze vypsati. Když arcibiskup dítky odevzdával matce, pravil: „Peníze, které jsem si nyní vysloužil, rozdělím zítra mezi pohořelé.“

363 — **Světec, jenž stal se samovolně galejním trestancem.** Sv. Vincenc de Paula, zakladatel řádu lazaristů († 1660), setkal se kdys na břehu mořském u Marseille s paní, která hořce plakala. Světec se ji tázal, proč pláče a ona vypravovala, že právě nyní byl její syn odveden na Galeje. (Galeje = loď, kde trestanci v okovech musí těžké práce konati.) Vincenc šel ihned na onu loď a žádal lodního velitele o dovolení, by směl zastávati na lodi místo onoho mladého otroka. Vincenc sprostil ho okovů a dal je sobě vložit. Mladý muž pak odešel se svou matkou ke své manželce, která byla by bez svého manžela i s dítkami upadla do největší bídy. Světec pak měl až do pozdního stáří rány, způsobené řetězy na jeho nohou, jakožto upomínku na tento šlechetný skutek. — Toť zajisté pěkný příklad hrdinné lásky k bližnímu.

V) Protivou lásky k bližnímu jest závist; tuto máme zapuzovati konáním dobrodiní.

364 — **Závist co žena.** Za času papeže Jana XXII. vymaloval jistý malíř závist jako šerednou, vráskovitou ženu, která hledí zvětšovacím sklem (čímž se cizí statek zdá býti větším); obklopují pak ji hadi a sežírají srdce její. Závistivý rmoutí se nad štěstím bližního a nenalézá v srdci svém žádného klidu.

365 — **Michelangelo a jeho závistníci.** Když přišel slavný malíř a sochař Michelangelo (1564) z Florencie do Říma, hleděli ho ostatní umělci ze závisti přivést v nevážnost. Tu zhotovil jmenovaný umělec tajně sochu, kteráž vyobrazovala pohanského boha Bacheuse. Sochař na jistém místě sochy napsal své jméno a uzpůsobil, aby nebylo hned znatelné, soše ulomil pak jedno rámě, počernil ji mourem a dal pak toto umělecké dílo zakopati v jisté vinici, kde co nejdříve mělo se počítí se stavbou domu. Když počali tam kopati základy, vykopali sochu. Tuto odnesli ihned do musea; pak byli všichni vynikající umělci římstí svoláni, aby o ní podali svůj úsudek. Všichni chválili stkvostnou práci a její stáří, jen Michelangelo byl jiného mínění a haněl brzy to, brzy ono na uměleckém díle. Umělci však hádali se s ním co nejprudčeji a prohlásili, že socha ta jest nejvýtečnější dílo v oboru umění. Nyní Michelangelo vše odhalil. Dal si přinéstí useknuté rámě a ukázal své jméno na

straně dolejší vtesané. Závistníci jeho byli jako omráčení bleskem a vzdálili se zahanbeni. — Tak se závist sama trestá.

366 — **Dva obchodníci.** Dva obchodníci měli v jistém městě své obchody naproti sobě. Ze závisti a žárlivosti stali se nepřáteli. Jednomu z nich svědomí činilo přece výčitky; i prosil svého duchovního správce o radu, co by měl činiti, aby svého nepřítel usmířil. Kněz pravil: „Nejlepší prostředek jest ten: Když k vám přijdou lidé do krámu a vy nebudete nějakou věc mítí, které si oni budou přát, pošlete je k vašemu sousedovi.“ A tak se také stalo. Druhý obchodník se brzy dozvěděl, kdo mu kupce posílá a při nejbližší příležitosti poděkoval se mu; tak se z obou stali zase přátelé. — Jako teplo rozhřívá led, tak dobročinnost zahání závist.

VII) Křesťanské přikázání lásky k bližnímu přispělo velice ke zrušení otroctví.

367 — **Ubožáctví otroků.** Pohané nakládali s otroky hůře než se zvířaty. Otrok byl se ženou i dítětem majetkem pána. Neměl žádných práv, ba ani právo k životu. Pán mohl otroka každým okamžikem zabítí, jako smíme zabítí každou chvíli zvíře, které nám náleží. Jistému boháči byl kdys ukázán obraz, jenž představoval stěti. Říman však byl mínění, že výron krve z těla není namalován správně. Aby tedy umělec nabyl o tom představu věrnou, dle přírody, zavolal onen Říman otroka a v přítomnosti umělce ufal mu hlavu. Otroci, zvaní gladiatoři, byli v Římě vycvičení v umění šermířském a museli se pak k obveselení lidu vzájemně vraždití na závodíšti (amfiteatru) aneb od divoké zvěře dát se rozsápat. Římský vojevůdce Pompeju s připustil, aby se v Koloseu takto 42.000 lidí povražďilo. Císař Trajan strojil po 123 dnů hry, při nichž se denně několik set otroků muselo vzájemně povražďiti. Mnozí Římané neměli ani chuti k jídlu, když dříve nespátřili krev. Při všech větších hostinách muselo se vždy více dvojic gladiatorů státi ku zábavě stolujících; mnohdy stříkala krev až na jídelní stůl. V pohanském Římě každoročně obyčejně více lidí bylo povražďeno, než se jich narodilo. Když se narodilo otrokům dítě, radili se o tom, zda má býti vychováno aneb pohozeno otrokem do vody neb někam jinam. Dle římského práva byl ten, kdo zabil vola, smrti trestán. Kdo zabil ale otroka, nemohl býti potahován k zodpovídání se před soudem. Žádný otrok nesměl mluvíti u přítomnosti svého pána, ba ani rty pohybovati; nejmenší šepot trestán metlou. I věci, které mimovolně se přihodily, jako kašlá ní, ký ch á ní, trestány ranami. Otrokyně musely svým velitelkám sloužiti s poloobnaženým tělem, aby tak na nahé tělo tím citelněji

dopadaly údery, rány a bodání paní nějak s něčím nespokojených. U boháčů bylo používáno otroků co hlídačů domu; byli obyčejně u brány přikováni na řetězích, tak že se více podobali psu než člověku. Jest-li některý otrok pro veliké stáří nebo nemoc pánovi stal se neužitečným, byl obyčejně vysazen na ostrov v Tibeře, aby zde zahynul. Ba, Římané krmili mureny (mořské ryby) v rybnících masem otroků, jež jim předhazovali. Kdo byl jediný rok otrokem, byl považován za opotřebovaného (veterator) a měl již menší cenu, podobně jako obnošený šat. Z toho lze poznati, jak jedinký rok otroctví člověka vysílilo. Ku provedení největší části zločinů byli upotřebováni otroci, které jich velitel po vykonání skutku zločiného dal obyčejně odpravit, nebo jazyk jim vyříznouti, aby ničehož nemohli na něho prozraditi. Měl-li otrok něco před soudem vypovídati, byl dříve mučen na skřipci; jinak byla výpověď jeho bezcenná. — A tento smutný osud stíhl nesmírné množství lidstva. Jedno sčítání lidu v Athénách ukázalo, že vedle 20.000 svobodných občanů jest v městě 400.000 otroků. V římské říši bylo tomu ještě hůře; zde senát postavil se proti návrhu, aby otroci nosili zvláštní oděv, obávaje se, že by tito poznali, jak ohromný jest jich počet. Dle Cicerona měl Řím 1,200.000 obyvatel. Mezi nimi bylo pouze 12.000, kteří měli jmění (qui rem habebant); všichni ostatní byli úplně nemajetní. Každý, kdo byl bez majetku (qui rem non habebant), byl majetkem jiného (res erat alterius), tedy byl otrokem. V Římě tedy počítalo se na jednoho pána 100 otroků. Mnohý boháč prý mívál tam 10.000 až 20.000 otroků, z nichž největší část byli zemědělci. Dle počtu otroků počítáno bohatství. Každý, i jen trochu zámožný měl aspoň nejméně 10 otroků. Jakým způsobem z lidí činěni otroci, ukazuje následující dějinami zjištěná událost. Římané vyzvali krále bit-hynského Nikomeda, aby zaslal pomocné zástupy vojenské; tento oznámil, že nemá žádných služby schopných poddaných již více; neboť skoro všichni že římskými pachtýři cla učiněni jsou otroky a zavlčeni do rozličných krajin. — Jakými díky jest tedy povinnováno lidstvo Božskému Spasiteli, který přispěl příkázáním lásky k bližnímu k odstranění této nesmírné bídě otroků. Kristus jest také osvoboditel a vykupitel ze jha otroctví.

368 — **Pariové.** V Indii již od dávna jsou rozličné třídy lidí, které kasta-m-i služí. Nejnižší jmenuje se „pariové“; tito byli potomci egyptské kteréš osady. Pariové byli vyloučeni z obcování s ostatními kastami. Museli bydleti ve veliké vzdálenosti od města a vesnic, poblíž lesů nebo v skrytých krajinách, nesměli vstoupiti na žádnou veřejnou silnici, ani do žádného chrámu, museli mít vlastní svoje studně a tyto

poznámenati obložením jich zvířecími kostmi; když přišli do krajiny obývané, museli rykem na sebe upozorňovati. Když potřebovali potraviny, museli peníz položití a za křovím se uschovati; obchodník pak přišel a položil potraviny na místo, kde byly dřív peníze. Teprve když se obchodník vzdálil, odnášeli si pariové potraviny. Když některý Ind chtěl s pariou mluvit, musil tento přijít se sklopenýma očima. Když paria spatřil brahmína t. j. indického kněze, musel okamžitě prchnouti; neboť mu není dovoleno, patřiti na brahmína. — Toto hluboké ponížení lidstva, do něhož je uvrhlo pohanství, odstranil náš Spasitel svým evangeliem; neboť dle učení Kristova jsou všichni lidé dítkami Božími, tedy mezi sebou bratří a sestry a mají se vzájemně milovati.

Láska k nepřítelům.

1) Nemáme se mstítí na nepříteli, nýbrž odplácti zlé dobrým. Tím často nepřitele zahanbíme a uchlácholíme.

369 — **Tři synové a démant.** Jistý bohatý otec rozdělil své jmění mezi své tři syny. Konečně zůstal mu ještě jeden d é m a n t. I pravil synům svým: „Tento drahokam obdrží z vás ten, jenž vykoná nejslechetnější skutek. Odebeřte se tedy do ciziny a vykonajte nějaký ušlechtilý čin.“ Vydali se tedy tři ti synové na cestu do světa, aby nějaký šlechetný skutek vykonali. Teprve po třech měsících se vrátili domů. Tu postavil se nejstarší bratr před otce a pravil: „Mně svěřil cizí muž veškeren svůj statek a já jsem mu ho poctivě zase vrátil.“ Otec pravil: „Tím jsi učinil pouze svoji povinnost.“ I předstoupil druhý syn a pravil: „Vytáhl jsem dítě, které před očima máma do vody spadlo.“ Otec řekl: „Čin tvůj jest chvály hoděn, avšak ještě ne šlechetný.“ I přišel třetí syn a pravil: „Otče, přišel jsem na své cestě na jeden vrch, kde můj nepřítel spal vedle propasti. Mohl jsem ho svrhnouti dolů. Ale já jsem toho neučinil, nýbrž jsem ho vzbudil a zachránil jsem ho z nebezpečí života.“ Ihned zvolal otec s přívětivým úsměvem: „Tvým jest ten démant. Jaká to šlechetnost, činití nepříteli dobře!“

370 — **Zpola naplněná láhev ve znaku.** Ve Flensburku měla jistá bohatá rodina kupecká ve svém erbu zpola naplněnou láhev. Následující událost jest původem toho erbu. Roku 1700 byla válka mezi Dánskem a Švédskem. Jeden člen této rodiny kupecké, jménem Kristián, jenž byl prostým vojínem, musel míti na bojišti stráž. Podařilo se mu koupiti si za veliký peníz

Láhev piva, aby mohl uhasiti velikou svou žízeň. Když chtěl již láhev pozvednouti k ústům, spatřil poblíž sebe ležeti Švéda, jemuž utrhla dělová koule obě nohy; ten toužebně přál si nějakého osvěžujícího nápoje. Dobrosrdečný vojnín šel k Švédovi, jehož neměl více za nepřítele, nýbrž za nešťastného soudruha, naklonil se k němu a přidržel mu plnou láhev k ústům. Avšak potměšilý Švéd v tom okamžení vypálil na něho svoji pistol; na štěstí kule chybila se cíle. Vojnín vytrhl mu pistol ihned z ruky, vypil pak půl láhve sám a podal druhou polovici k vypití úkladnému Švédovi řka: „Taškáři, teď dostaneš jenom polovičku!“ Kterýs vysoký důstojník vypravoval o té události králi dánskému. Král pak vojína vyznamenal a dovolil mu užívati znaku s láhví zplna naplněnou; tím měl býti zvěčněn ušlechtilý a hrdinský skutek chrabrého vojína. — Vojnín tento jest vzorem křesťanské lásky k nepřátelům.

311 — **Ondřej Hofer zachránil své nepřátele.** Krásný příklad dal nám tyrolský rek Ondřej Hofer. Zrádou dostal se v moc Francouzů a francouzští vojíní vedli ho do Mantui, kde ho později zastřelili. Na cestě museli přenocovati v jednom dvorci. Ve světnici, kde tyrolský hrdina spal, měli vojáci stráž. Najednou se Ondřej Hofer probudil, a ucítil strašný zápach z uhlí. Když pozoroval, že nalézá se v nebezpečí udušení, vyskočil ihned z lože; i zpozoroval, že leží stráž na zemi již v bezvědomí. Mohl se nyní snadno útekem zachránit. Avšak on spěchal do druhé světnice a vzbudil spící vojíny, aby šli napomoc bez sebe ležícím. Šlechetné toto jednání jeví se tím velkolepějším, ježto francouzští vojíní na cestě s ním nelidsky zacházeli. — Za zlé odplácti dobrým, jest msta nebeská.

372 — **Velikomyslnost císaře Zigmunda.** Uherský magnát (šlechtic) Vavřinec tázal se císaře německého Zigmunda, proč že přemoženým nepřátelům nejen ponechává život a statky, ale s nimi i ještě zachází jako s nějakými přáteli. Magnát byl mínění, že lépe bylo by, kdyby své protivníky učinil navždy neškodnými. Na to odvětil císař ušlechtilé: „Nemáš věru úplně nepravdu. Zajisté jedná opatrně, kdo nepřítele přemoženého odkliditi hledí si z cesty, neboť mrtvý nepřítel nemůže více raniti. Já hledám však k témuž cíli cestu jinou. Zacházím-li šetrně s poraženým nepřitelem, usmrtím ho také; neboť udělám si ho tím svým přítelem.“

1) Nepříteli máme rádi odpouštět, tím dosáhneme od Boha také odpuštění svých hříchů.

373 — **Císař Otto I. a jeho bratr Jindřich na půlnoční mši svatě.** Proti císaři Ottonu I. (936—973) vzbouřil se jeho

bratr Jindřich († 955); byl však poražen a odsouzen na smrt; na přímluvu matky své obdržel přece milost. Třikrát po sobě se vzbouřil a vždy mu císař na přímluvu své matky Mathildy odpustil. Když se však nevděčný bratr po čtvrté proti němu pozvědł, nechtěl císař ničehož o odpuštění ani slyšet. Jindřich sám více již neočekával žádné milosti, pouze na domluvu matky přece učinil pokus, zda by dostal milost. Bylo to o půlnocní mši svaté r. 945, kdy císař Otto I. v guedlinburském domě s předními říše své slavil svátky vánoční. Tu vstoupil o půlnocní ihned po pozdvihování k smrti odsouzený Jindřich do vnitř dveřmi chrámovými, oděn jsa rouchem kajicníků; kráčel až k oltáři a vrhl se před císařem na kolena. Císař na něho přísně pohlédl a pravil: „Třikrát jsem ti odpustil již, po čtvrté ti neprominu. Za tři dny padne tvá provinělá hlava.“ V tom okamžení vynašel kněz, který konal oběť mše svaté ihned v evangeliu ono místo, kde se Petr táže Krista: „Kolikrát mám odpustiti bratru svému, který proti mně hřešil, zda 7krát?“ Kristus odpovídá: „Nepřavím tobě, až do sedmkrát, ale až do sedmdesátkrát.“ (Mat. 18, 22.) Kněz četl toto místo císaři hlasitě. Tomuto vstoupily do očí slzy; pozvědł svého kajícího bratra a nejen, že mu provinění prominul, ale propůjčil Jindřichovi jakožto dar vánoční vévodství bavorské. — Kdykoliv modlíme se „Otčenáš“, vždy se nám připomíná, že máme svým bližním odpustiti.

374 — **Svatý Jan Gualbert ustal od krevní msty.** Svátý Jan Gualbert († 1073) pocházel ze šlechtické rodiny ve Florencii a věnoval se válečnictví. Kdys zabil jeden šlechtic bratra jeho Hugona. Otec zavražděného pohnul svého syna Jana Gualberta, aby na vrahu vykonal dle tehdejšího zvyku mstu krevní. Jan dal si tedy všecku práci, aby zastihl někde vraha. To se mu také jednou o Velký pátek podařilo. Když se vracel ze svého venkovského statku do města Florencie, setkal se v hluboké úžlabině s vrahem bratrovým, tak že mu tento nemohl více uniknouti. Jan Gualbert vytasil ihned meč, aby jím proklál prsa vrahova. Však tento vrhl se před ním na kolena, přeložil ruce své křížem přes prsa a pravil: „Odpusť mi pro Ježíše Krista, který dnešního dne dal život svůj za nás hříšníky.“ Slova ta a pokorné vzezření muže toho učinilo na Jana Gualberta tak mohutný dojem, že zůstal stát několik okamžení jako ohromen a konečně podal nepříteli svému ruku řka: „Čeho žádáš pro Ježíše Krista, dnešního dne nemohu ti odepřítí. Odpouštím ti, jako Kristus odpustil nepřátelům svým. Modli se též za mne, aby mi Kristus Pán odpustil.“ Při návratu domů byl Jan Gualbert, který dříve žil příliš světským životem, proniknut lítostí nad hříchy. Jakmile přišel do města Florencie, všel

ihned do chrámu a klekl zde před velikým obrazem ukřižovaného Spasitele. U patou kříže prosil vroucně Božského Vykupitele, aby i jemu hříchy odpustil. Tu zpozoroval zcela zřetelně, že Spasitel na kříži pokynul hlavou. Jan Gualbert byl velice dojat a pln radostí; byl o tom pevně přesvědčen, že dal mu Kristus na srozuměnou, že obdrží odpuštění hříchů. Od té doby úplně se změnil, žil svatě, ba založil i nový řád, zvaný „Olivetánů“. — Zde poznáváme pravdivost pořekadla: „Kdo rád nepříteli odpuštění dává, nad tím i Bůh předobry se smilovává.“

III) Máme se za své nepřátele modliti.

375 — **Smrt svatého apoštola Jakuba mladšího.** Sv. Jakub mladší (rozdílňý od sv. Jakuba staršího, apoštola Španělska), byl prvním biskupem Jerusalemským. Postil se mnoho a klečival často ve chrámu, tak že od toho kůže na kolenou ztvrdla, jak vypravuje židovský dějepisec Josefus Flavius — jak kůže velblouda. Lidé nazývali ho pro jeho veliké ctnosti „spravedlivým“ a považovali to za štěstí, jest-liže mohli se dotknouti na ulici okraje roucha jeho. Když již 29 let vykonával svůj biskupský úřad v Jerusalemě, byl u vysoké rady obžalován, jakoby přestupoval zákony Mojžíšovy. Vysoká rada vyzvala svatého Jakuba, aby o velikonocích vystoupil na cimbuří chrámové a zde před shromážděným veškerým množstvím lidu odvolal své bludy. Jakub skutečně vystoupil na cimbuří chrámové, avšak místo co by odvolal, hlásal odtud učení ukřižovaného Spasitele. Hněvem sptíce přispěchali zákonníci nahoru a svrhli ho s cimbuří chrámového dolů. Ač měl poraněná kolena, pozvedl se svatý Jakub ještě, pohlédl k nebesům a modlil se za své nepřátele takto as: „Otče nebeský, odpusť jim a přiveď je ku poznání pravdy.“ Rozzuřené množství zasypalo ho deštěm kamení a konečně dobil ho jistý valchář svým kyjem. (O velikonocích 62.) Svatý Jakub umřel ve stáří 96 let. Když roku 70. přikvačil trest Boží na Jerusaleme, byli Židé všeobecně toho mínění, že jest to trest za vraždu spáchanou na sv. Jakubu. — Také Kristus modlil se na kříži za své nepřátele; podobně i umírající Štěpán.

IV) Ještě nebezpečnější než přátelé, jsou falešní přátelé.

376 — **Smrt tři loupežníků.** Falešná přátelství uzavírají obyčejně lidé, kteří mají špatný úmysl. Tak jednou uzavřeli tři muži spolek za účelem olupovati lidi. Jednoho dne obrali a zavraždili kupce, který měl s sebou velkou částku peněz. Hned potom poslali jednoho ze středu svého, nejmladšího, do města, aby nakoupil potravin. Když odešel, pravili dva starší

k sobě: „Proč bychom měli s tímto mladíkem dělit se o bohatství? Jakmile se vrátí, skolíme ho. Pak si peníze mezi sebe rozdělíme.“ Mladý loupežník opět si myslel na cestě: „Kdybych to bohatství, jehož jsme dnes získali, měl sám pro sebe, byl bych boháčem a mohl bych zanechatí loupeživého řemesla. I otrávím já potraviny, které dnes koupím a tak zůstane mi samotnému celé bohatství.“ Pak nakoupil potravin a otrávil je. Když se vrátil, byl ihned probodnut. Vrahové jeho jedli potom z přinešených potravin a zemřeli za hrozných bolestí. — Tak končívají falešná přátelství. Falešní přátelé ničí se na těle i na duši.

377 — **Dva přátelé a tyran.** Zcela jinak chovají se upřímní přátelé, totiž takoví, jež sloučilo ušlechtilé smýšlení obou. Krásný příklad pravého přátelství máme z časů pohanského starověku. Damon a Phintias byli upřímní přátelé. Jeden z nich byl tyranem Dionysiem na smrt odsouzen. Tento přítel vyprosil si ještě dovolení, by směl doma své záležitosti uspořádati. Za něho postavil se druhý přítel co rukojmí, a chtěl místo něho zemřítí, kdyby se onen nedostavil. Již přiblížil se čas poprav y a k smrti odsouzený nebyl ještě zpět. Avšak přítel ujišťoval, že jeho přítel jistě se vrátí, což se také skutečně stalo. Tyran obdivoval oba přátele a daroval odsouzenému život. (Schillerova báseň „Rukojemství“ líčí událost tuto.)

Sebeláska.

Kdo sám se bez příčiny haní, hřeší proti příkázání sebelásky.

378 — **Největší hříšnice.** Ku slavnému kazateli, Abrahamovi a Santa Klara přišla jedna paní, která ustavičně v kostele se modlívala a přece naříkala, že jest největší hříšnicí na celém světě. Bystrozraký muž ihned, že slova ta míří nejen proti samolásce, ale jsou i znamením pýchy; neboť člověk opravdu pokorný nestaví svou pokoru na odív. Řekl tedy kazatel: „To jest velmi smutné, že se odvažujete něco podobného ještě říkat veřejně. S takou osobou, která jest největší hříšnicí na světě, nechci ničeho žmít.“ A kdo může něco zlého o mně říci?“ rozkátala se ta žena. „Já jsem přece nic zlého neudělala. Já pobývám stále v kostele, velmi často se postím a konám i jiné dobré skutky.“ Kazatel nechal stát tu paní, dobrými skutky se opět vychloubající, a odešel. — Nikdo nemá sebe sama hanět; neboť kdo sám sebe snižuje, nebude také ke svým bližním míti mnoho ohledů.

Desatero Božích přikázání.

1) Poslušnost k přikázáním Božím přináší požehnání, překročování jich však neštěstí a bídu.

379 — **Známost z bojiště.** V německo-rakouské válce (1866) dostal se pruský husar blízko ku rakouskému důstojníkovi, jenž ležel těžce raněn. Raněný prosil ho, aby ho zastřelil a tak ho jeho bolestí zbavil. Husar ho ale neuposlechl, nýbrž donesl ho do nejbližšího lazaretu, kde rána jeho byla obvázána. Za odměnu dal rakouský důstojník svému dobrodinci zlaté hodinky. Když bylo po válce, hledal onen husar nějaké místo za panského sluhu a přišel do Rakousko-Uherska, a náhodou žádal o nějaké místo v zámku knížete Antonína Esterhazyho. Knížeti představili muže toho. Jakmile ho kníže spatřil, zdál se mu ten člověk nějak povědomým. Proto mu položil otázku: „Byl jste v poslední válce?“ Odpověď zněla: „Ano“. Dále tázal se kníže: „Zachránil jste jakémus rakouskému důstojníku život.“ Opět řekl muž: „Ano“, a ukazoval své zlaté hodinky řka: „Tyto hodinky mi onen důstojník daroval.“ Tu pravil kníže: „Tedy vás přijímám do služby. Budu si vás vždy co zachránce svého života vážit.“ Sluhovi vedlo se zde velmi dobře, neboť kníže nejednal s ním jako se služebníkem svým, nýbrž jako s dobrým přítelem. — Tak odměňuje Bůh šlechetné činy již zde na světě často způsobem nápadným. „Lidé neznabožští jmenují takové události „náhodou.“

380 — **Křížácké tažení, které se nezdařilo.** Svatý Bernard z Clairveaux (Klervó) kázal na rozkaz papeže Eugena III. druhé křížácké tažení; tohoto zúčastnili se král francouzský Ludvík VII. a král německý Konrád III. v letech 1147 až 1149. Avšak spojené vojsko francouzsko-německé bylo nepřítelem úplně zničeno. Odtud ten nezdar? Svatý Bernard připisuje nezdar nepravostem knížat a rytířů, kteří se v křížové válce prohřešovali pýchou, nestřídmostí a rozkošnictvím a tím stali se nehodnými pomoci Boží. Jednou přišel též svatý František z Assisi († 1226) do ležení křížáků v Damiettě a spatřil tam jejich prostopášnictví. Ihned zvěstoval jim svatý František v prorockém duchu trest Boží a bezvýslednost jejich námah. — Kdežto zachovávatel přikázání dosahuje štěstí a Božího požehnání, přestupníka přikázání stihá neštěstí.

381 — **Maliř a jinoch.** Slavný jeden maliř zpozoroval jednou v jistém chrámu římském mladého zpěváka na kůru, jehožto obličejové tahy zářily neobyčejnou krásou a cudností.

Malíř šel k jinochovi a prosil ho, by šel s ním, aby ho mohl vymalovati, že mu dobře za to zaplatí. Jinoch s radostí přijal návrh ten. Všichni lidé, kteří později spatřili obraz jinochův, byli unešeni andělskou krásou obličeje. Po několika letech setkal se malíř v ulici římské s roztrhaným žebrákem, jehož tahy obličeje byly tak ďábelsky děsné a mrzké, že se malíř zastavil a sám k sobě řekl: Tohoto muže vymaluješ a obraz jeho zavěsíš jako proti obraz vedle podobizny onoho neviného jinocha. A hle, již přiblížil se muž ten k němu a prosil o almužnu. Malíř pravil: „Chtěl byste za dobrou odměnu jíti se mnou? Chtěl bych vás totiž si vymalovati.“ Muž ten ihned byl k tomu volný a šel s ním. Když umělec byl s podobiznou hotov, postavil ji oproti obrazu neviného mládence. V tom okamžení ulekl se člověk ten, mající vzezření zločince, a slzy hojně tekly mu po tváři. Ukázal pak na onen obraz jinocha a pravil: „Také toto jest moje podobizna. Před několika roky jste mne vymaloval takto. Tenkrát byl jsem hodný ještě, ale nyní jsem špatný člověk, hráč a opilec.“ Potom upustil s pláčem ihned jizbu malířovu. (Malíř tento jest Leonardo da Vinci († 1519), který právě tenkrát maloval „Poslední večeři Páně“ a potřeboval krásnou tvář pro vyobrazení svatého Jana a šerednou pro vyobrazení Jidáše. Onen krásný a později šeredný člověk slul Petr Bandinelli.) Z toho poznáváme, že přestupování přikázání Božích člověka také často tělesně ničí.

II) Kdo jediné přikázání přestoupí, prohřešuje se proti všem.

382 — **Květiny v květináči.** Jistý otec zasadil do jediného květináče více krásných květin. Tu přišel jeho synáček a vytrhl několik květin, řka: „V tomto hrnku jest příliš mnoho květin pohromadě, tak že nemohou růsti.“ Po krátkém čase zpozorovalo dítě, že i ostatní květiny uvadly. Kořeny květin byly totiž vzájemně jeden v druhý spleteny; povytažením některých byly proto i ostatní kořeny uvolněny, tak že neměly více pevného základu. Případu toho použil nyní otec, aby synu dal naučení; pravil totiž: „Milé dítě, právě tak má se to i s přikázáními. Také tato mezi sebou vzájemně co nejúžeji souvisí. Kdo jedno přestupuje, prohřešuje se zároveň na všech.“

Modlářství.

Modlářství jest pošetilost a vrhá lidstvo v bídu.

383 — **Chlapec roztloukl modly.** Jistý modlář měl za sluhu zbožného křesťanského chlapce. V domě stála jedna veliká

modla a vedle mnoho jiných, menších. Chlapec častěji říkával pánu svému: „Modly jsou z hlíny a nemohou se ani pohybovati; jak by nám mohly pomáhat?“ Ale pohan nedbal těchto slov. Jednou šel přes pole a zůstal několik hodin mimo dům. Zatím vzal chlapec silnou hůl, rozbil všechny modly až na největší, které pak strčil hůl do rukou. Když se pohan vrátil domů, rozhněval se a vyhrožoval chlapci smrtí. Ale chlapec se nebál a pravil: „Což nevěříš, že veliká modla své malé bratry roztloukla?“ I křičel pohan: „Ne, tomu nevěřím; vždyť nikdy ani rukou nepohnula.“ Chlapec odpověděl: „Ty tedy se nemůžeš ani nadíti do modly toho, co já jsem svou slabou rukou dětskou vykonal. Jak by mohla tato modla býti Bohem, jenž nebe i zemi stvořil? Věř přece raději v pravého Boha, Otce našeho v nebesích!“ Slova tato otrásla pohanem. Rozbil pak také největší modlu a poklekl, aby s očima k nebesům obrácenýma poprvé klaněl se pravému Bohu.

384 — **Apis v Egyptě.** Na starých Egyptanech vidíme, v jaké pošetilosti upadli pohané při své bohoslužbě. Oni prokazovali nejvyšší úctu černému býku Apisovi, který měl na čele bílý trojuhelník a na pravé straně skvrnu půlměsíci podobnou. Dle jich mínění sídlil v takovém býku nejvyšší bůh, jménem Osiris. Zvíře to uctívali následujícím způsobem: Za příbytek sloužily mu dva chrámy, zdobené nádhernými, zlatem protkávanými koberci; zde mu podávali pohanští modloslužební kněží nejvybranější pokrmy, koupali ho denně a mastmi mazali. Když zahynul, byl balsamován, v uměleckou kamennou rakev vložen a pohřben ve skalním hrobě. Pak panoval v celé zemi smutek tak dlouho, dokud nebyl nový Apis nalezen. Tento byl pak u vítězoslavném průvodu veden do města Heliopole a odtud přivezen na lodi ve zlaté schránce do chrámového města Memphis. — Jaká to pošetilost! Člověk se poníží před nerozumným zvířetem. Tu poznáváme také, jak ďábel zatemnil rozum lidský. „Lidstvo sedělo hle v nejtemnější noci, se světlem než Kristus přišel ku pomoci!“

385 — **Zbožňování hadů v Indii.** Ještě za našich časů jsou pohané v Indii tak pošetilí, že mají jedovaté hady za „bohy.“ Nikdo z nich neodvážil se proto jedovatého hada zabít. Přijde-li had do obydlí, postaví se pohané modlíce se před něho a prosí tohoto boha, aby se vzdálil. K děrám, v nichž se hadi zdržují, chodí pohanští kněží, konají zde modlitby a přinášejí oběti. Následek této pošetilosti jest, že ročně umírá v Indii přes 10.000 lidí uštknutím jedovatých hadů. — Takto poznáváme, do jaké bídy klesli pohané. (Viz též příklady při „Oběti.“)

Pověra.

1) Hlupci a nevědomci snadno stávají se pověrečnými.

386 — **Krávy, které nedojeji.** Nezkušení lidé nemohou si často vysvětliti příčiny rozličných neblahých příhod a ve své hlouposti připisují příčinu neštěstí rozličným osobám, které mají na mušce. Jmenujou tyto osoby „čarodejnice“ a říkají, že jim nějakou věc očarovaly. Toho mínění byla též jedna selka, která si to nemohla vysvětliti, proč že její krávy po delší čas nedávají žádného mléka. Šla k faráři a prosila o nějaký posvěcený prostředek proti tomu. Farář ihned poznal, kde je chyba, napsal na lístek několik slov a dal lístek do obálky, kterou zavřel a nařídil ženě té, aby s lístkem uzavřeným chodila v noci po chlévě a všesky kouty prohlédla. Když selka první noc chodila po stáji, našla tam schovaného člověka; byl to služčin bratr. Tento ihned vyskočil a uprchl, když spatřil hospodyně. Od té doby dávaly krávy zase pravidelně mléko. Za několik dní šla žena ta opět k faráři, aby mu poděkovala za tak účinný prostředek. Přinesla obálku zpět faráři a prosila ho, aby ji ukázal ta slova, která na lístek napsal. S úsměvem otevřel farář obálku a četl: „Děle vzhůru zůstávej, na vše dobrý pozor dej, — pak ti neuškodí ani — žádné čarování.“

387 — **Majitel drobnohledu považován za kouzelníka.** Jesuita Adam Tanner, rodilý z Inšbruku, proslul svým bojem proti procesům s čarodejnicemi a proti pověře. Na cestě do své domoviny zemřel v jisté solnohradské vesnici jménem Unken (1632). Tamnější venkované prohlédli jeho zavazadla a našli v nich drobnohled, v němž byl uzavřen komár. Dostal Tanner darem tento mikroskop od svého přítele, přírodopytce P. Křištofa Šajnera, známého objevitele skvrn slunečních. Když ti dobří lidé v malém skle spatřili tak ohromné zvíře, pojali podezření, že toto šeredné zvíře mohl by býti ďábel sám a že zemřelý byl bezpochyby nějaký kouzelník, který stál s ďáblem ve spojení. Ihned hnali se k místnímu faráři a žádali, aby podezřelému počestnému byl odepřen pohřeb v posvěcené zemi. Farář však měl vědomosti o optických sklech a vysvětloval lidem, jak uměl, jak se celá věc má. Vyňal komára ze skla a ukázal ho lidem v jeho přirozené velikosti; pak chytil jiného komára, dal ho pod sklo a ukázal ho ve velikosti zvětšené. Nyní se lidé upokojili a mohla býti mrtvola bojovníka oproti pověře bez překážky pochována do půdy posvěcené. — Zde poznáváme, jak snadno přivádí nevědomost k pověře.

II) Pověřiví lidé nechají se snadno navésti k nepředloženému jednání.

388 — **Zářící železná koruna na hlavě.** Hrabě Atholienský Walter, nejbližší pokrevenec krále škotského Jakuba I. (1608—1625) tázal se kdys hádačky na svou budoucnost. Tato mu věštila, že zcela určitě bude jednou veřejně korunován. Tu si pověřivý hrabě usmyslil, že věštba ta se vyplní a že dosáhne koruny královské. Poněvadž ale tehdejší král byl zcela zdrav, nebylo ani pomýšlení, že by se věštba brzy vyplnila. Avšak věštbou zaslepený hrabě nechtěl příliš dlouho čekat; proto chystal přípravy, aby neviného krále připravil o život. Leč jeho záměr se nezdařil; hrabě byl zajat a strašlivě mučen. Konečně za trest za svou pověřivost byl lidu na posměch představen co král se žhavou, železnou korunou na hlavě. Bolestí při tom vypustil duši. Jeho pošetilost vyplnila se tedy věštkyní předpověděná korunovace, ale ne tak, jak bylo jeho přáním. — Poznáváme takto jasně, v jaké neštěstí může pověra uvrhnouti člověka.

389 — **Zatmění měsíce před bitvou.** Král macedonský Perseus, válčil proti Římanům. Poněvadž ale před bitvou počalo zatmění měsíce, považoval tuto okolnost za špatné znamení a dal se s vojskem na útek. Perseus již častěji zvítězil a byl by i tehdy stal se vítězem, kdyby byl neprchl. (Později byl v bitvě u Pydny 168 př. Kr. Římany přemožen a zajat.) — Pověra svádí lidi k neprozřetelným skutkům a činí je buď zbabělými nebo opovázlivými.

390 — **Slyšela 12 krát zakukat.** Stará jedna, pověrečná žena se těžce roznemohla. Lékař i její příbuzní napomínali ji důtklivě, aby přijala svaté svátosti. Avšak stařena se usmála tomu a pravila: „Před chvílí jsem uslyšela kukačku dvanáctkrát zakukat; budu tedy ještě 12 roků živa.“ O smíření se s Bohem nechtěla ničehož slyšeti. Zemřela ještě téhož dne a sice bez zaopatření svatými svátostmi. — Pověra svádí člověka k pošetilým skutkům a vrhá ho proto snadno do časného i věčného neštěstí.

III) Pověreční lidé dají se snadno oklamati.

391 — **Králem na smrt odsouzený astrolog (hvězdopravec) uměl si pomoci.** Francouzský král Ludvík XI. vyřkl nad jistým astrologem rozsudek smrti, poněvadž od něho obdržel jakous neblahou věštbu. Hvězdopravec věděl, že je král velice pověřivý a proto tvářil se na smrt odsouzený velmi veselým a pravil ku svým strážcům: „Dožiju ještě vysokého stáří; neboť jsem z hvězd vyčetl, že zemru tři dny před smrtí Jeho Veličenstva.“ Slova ta byla oznámena králi. Poněvadž král velice si zakládal

na věštbách, neodvážil se více dáti ortel smrti vykonati. Naopak, daroval astrologovi svobodu, ba byl i velice starostliv o jeho život a blaho. — Z toho příkladu poznáváme, že se dají pověřiví lidé snadno oklamati.

392. — **Čtrnáctý kradl zimníky.** V jistém hostinci měla se odbývati malá nějaká slavnost ve zvláštním pokoji. Pozvaných osob bylo 15. Dostavilo se však pouze 13; dvě páni dali se omluviti; v posledním okamžení vyskytla se jim totiž nějaká překážka, tak že nemohli se dostaviti. Hosté byli pověřiví a ukazovali na to, že třináctka je nešťastné číslo. Tu jim napadlo, aby si čtrnáctého připozvali. Vstoupil tedy jeden pán do šenkovny a přivedl si odtud jakéhos hosta do zvláštního pokoje. Host byl velice rozradován, že tak znenadání mohl se zúčastniti slavnosti; ujal se též důkladně předložených jemu pokrmů a nápojů. Po hostině, poděkoval neznámý cizinec a poroučel se. Když později také ostatní hosté odcházeli a v předsíni si chtěli obléci zimníky, zpozorovali s ustrnutím, že nejlepší kusy oděvů schází. „Čtrnáctý“ u stolu takto ukázal svou vděčnost za pozvání. Pověřiví hosté utrpěli citelnou škodu právě proto, že jich sedělo u stolu 14. Zda je tato událost vyhojila z pověry, není nám známo.

IV) Pověra zavádí k velikým pošetilostem.

393 — **Čínské prostředky proti suchu.** Chtějí-li Číňané za velikého sucha vyprositi déšť, činí to takto: 1) Především zavrou jižní bránu města a nikdo nesmí skrze ni ani vcházeti, ani vycházeti. (Slovo „jih“ znamená totiž v čínské řeči neštěstí.) Tak se stává, že v čínských mnohých městech jižní brána bývá po více měsíců zavřena. 2) Nepomůže-li uzavření jižní brány, pořádají se průvody a při tom se strašně tluče na buben a hřmotí, aby duchové vodní se probudily. 3) Když ještě neprší, vezme se útočiště k ostřejším prostředkům. Denně se vícekrát vystřelí ručnicemi do studní. 4) Trvá-li sucho ještě déle, nemají pak bázeň ani před svatými věcmi. U Číňanů požívají totiž mrtví největší úcty. Mrtvoly v případě trvalého sucha vykopají a spálí. Prší-li po tom, jsou Číňané úplně přesvědčeni, že mrtví zavinili sucho. 5) Kdyby ale ani nyní nedostavil se déšť, propustí pak největší zločince — mnohdy několik set — na svobodu. Nebo odhodlají se k tomu, propustiti tyto zločince na svobodu, bude-li za několik dnů tedy ku př, za tři dny pršet. Neprší-li, pak všechny tyto zločince pobijí. (Zprávu tuto podává čínský misionář Weig r. 1901 v berlínské „Germanii“ a v jiných listech.

394 — **Žvýkání papíru v chrámech.** V budhistických chrámech ku př. v Japonsku nacházejí se nejšerednější sochy modlářské. Na nich vážnou často malé kuličky papírové. To je odtud, že modlíci se v těchto chrámech žvýkají papír a plvají ho pak ve tvář modly. Uvázne-li chuchval papírový na ni, jsou zbožní přesvědčeni, že vyslyšena jest modlitba jejich. — Jaká to pošetilost!

V) Rozumní lidé pohrdají pověřčivými náhledy.

395 — **Bota Katonova.** Pověřčiví lidé tázali se jednou Katona římského, co to znamená, že myši jeho boty ohryzaly. On odpověděl: „I to neznamená ničehož: ovšem by to pak mělo svůj význam, kdyby bývaly boty ohryzaly myši!

396 — **Kouzelný obraz.** Philipp, král Franků, slyšel, že bylo věštěno, že ihned zemře, jest-li kterýs obraz bude zničen. Okamžitě dal král obraz přinésti a hodil ho do ohně. Rozumí se samosebou, že se mu ničehož nestalo; jen pověřčiví lidé nevěděli nyní, na čem vlastně jsou.

Spiritismus.

Spiritismus (duchařství), vzývání duchů a domnělé obcování s nimi, jest často pouze klam a mam.

397 — **Odhalení Bastiana korunním princem Rudolfem 1881.** Osoba, která prý velmi lehce dovede zavést obcování s duchy, jmenují mediem. Takovýň mečlízem, velmi proslulým, byl Bastian, který obdýval spiritistická sezení ve Vídni v únoru 1881 před arciknížetem Janem, korunním princem Rudolfem a jinými významnými hosty. Sezení bylo vždy večer o půl 9. hodině. Stávaly se při tom rozličné věci, které si přítomní nedovodili vysvětliti; tak byly jim neviditelnýma rukama podávány věci, které dříve ležely na stole; také se zjevovaly mnohé poťavy duchů. Při jednom takovém sezení dne 11. února podařilo se korunnímu princu Rudolfovi obratným způsobem pomocí tapetových, tajných dvířek zachytiti ducha. A kdo že byl tím zajatým duchem? Byl to Bastian sám, jenž zde stál ku všeobecnému posměchu v ponožkách. Toť se ví, že co nejrychleji zmizel. — Zarytí spiritisté v takových případech nikdy nepřisvědčí, že by to byl podvod, nýbrž směle tvrdí, že zlý duch mediu provedl špatný kousek.

398 — **4 zpravodajové New-Yorského časopisu odhalili klamny Cadwellové.** Proslulé spiritistické medium, paní Cadwellová

z Brooklyna odbývala v červnu 1890 v New-Yorku sezení, při nichž se ukazovali všelijací duchové. Jedna dáma a 3 pánové, vesměs zpravodajové časopisu „New-York World“. 3 pánové ukryli v šatech svých elektrické baterie; od nich vedly dráty skrze rukávy k ruce, kde byly žárovky, ukryté v manžetách. Pozdvižením rukou nastalo ihned působení elektrického světla. Při sezení bylo přítomno as 40 osob. Brzo zjevil se zemřelý básník, brzy zemřelá herečka, brzy Indiánka atd. Když opět jistý podivný duch se zjevil, vyskočily všechny 4 smluvené osoby a uchopily ducha, který se zoufale bránil. Co zatím dáma ho držela, pozvědli tři ti pánové svá ramena do výše a ihned byl pokoj 6 elektrickými lampami osvětlen, že bylo světlo jako ve dne. Ku všeobecnému podivu spatřili všichni, že duchem je paní Cadwellová sama. To se rozumí, že byla pro podvod strčena pod zámek. — Tak se má ta celá věc se zjevováním duchů u spiritistů.

399 — **Anna Rotheova v Berlíně 1902.** Anna Rotheova pocházela z Kamenice v Sasku a byla slavným spiritistickým médiem; odbývala sezení v mnoha velkoměstech, což jí, poněvadž vstupné bylo velmi značné, vynášelo mnohdy za jediný večer až 1000 hřiven (1200 korun). Při sezeních těchto padaly mezi přítomné četné květiny, o kterých udáváno, že mají původ svůj na onom světě a že pochází od duchů. Později ale přišlo se na to, že před sezením tyto květiny zakoupila v květinářském obchodu. Dne 1. března 1902 zúčastnili se spiritistického sezení v Berlíně též dva policejní úředníci na zapřenou. Jakmile první květiny mezi přítomné padly, vyskočil jeden z úředníků ze své židle a uchopil Annu Rotheovu za ruku, co zatím druhý úředník u dveří stojící policisty zavoal do vnitř. Všichni pánové museli se ihned „ve jménu zákona“ rozejít; jen dámy směly zůstat a v jejich přítomnosti byla Anna Rotheova vyšetřována. Našli v jejich šatech velké kapsy v nich pěkně vedle sebe srovnáno 153 květin, 2 limony a 3 kytajské citróniky. 52 let staré „květinové médium“ Rothe byla pak soudem pro podvod odsouzena do vězení na 1½ roku. — Pro tak častá odhalení klamů medií mnozí tvrdí, že spiritismus nemá vůbec ničehož činiti s duchy.

Úcta svatých.

1) Při prohlašování za blahoslaveného nebo svatého, počíná si církev s největší přísností.

400 — **Tak umírá zavržený.** Jistý zločinec byl v Římě odsouzen na smrt. Zbožný jeden kněz šel k nešťastníkovi do

žaláře a vynaložil veškerou píli a námahu, aby ho pohnul ku pokání. Avšak všechna poučení a prosby byly marny. Nešťastný člověk zůstal zatvrzelým. Konečně provázal kněz zločince toho k popravišti, padl mu k nohám a prosil ho ještě jednou, by z tohoto světa neodcházel nesmířiv se s Bohem. Zločinec odpovéděl proklínáním. Touto nezměrnou zatvrzelostí byl kněz tak pobouřen, že obrátil se po popravě k lidu a zvolal: „Takto umírá zavrženec.“ Mnoho let později měl tento kněz býti prohlášen za blahoslaveného, poněvadž vedl svatý život. Jeho celý život byl církví dopodrobna prozkoumán, a ničehož nenalezeno, co by nějak pokárání zasluhovalo. Již bylo skoro jisto, že bude za blahoslaveného prohlášen. Tu najednou přihlásili se svědkové, kteří onen výrok kněze na popravišti slyšeli. A co se stalo? — Kněz onen vzdor svému svatému životu, nebyl za blahoslaveného prohlášen a to jen proto, že tenkrát o milosrdenství Božím pochyboval a zatvrzelého hříšníka zatratil. Církevní úřad totiž rozhodl, že nikdo nemůže vědět, zda odpuštění hříchů zločinec nedosáhl v nejposlednějším okamžiku, vzbudiv lítost dokonalou. Proto, že byl onen výrok nenáležitým. (St. Bonifác, Praha 1904, čís. 9.) Před prohlášením za blahoslaveného dává církev komisi záležející z učenců, přísně prozkoumat celý život dotyčné osoby. Jednání o tom však ihned je zastaveno, jest-liže by se i něco nejmenšího objevilo, co by nějaký stín na osobu dotyčnou vrhalo.

401 — **Svatý Křišpin.** Z nevědomostí mnozí na to poukazují, že prý svatý Křišpin odcizoval kůže. Věc má se takto: Oba bratři, Křišpin a Krispinián byli horliví šířitelé evangelia. Usadili se ve Francii v městě Soissonu a provozovali zde řemeslo obuvnické, aby tak snadněji přišli ve styk s pohany a nabyli příležitosti, získati je pro Krista. Když císař římský Maximián na své cestě zavítal do Soissonu a pohanské chrámy našel prázdné, pomstil se za to na obou svatých bratřích. Dal je strašlivě zmučiti (špičatá sídla vrážeti jim pod nehty na rukou a na nohou a z kůže na zádech sedřiti řemeny) a pak stíti (287). Proto že oba světci chudým lidem nejen zdarma zhotovovali obuv, nýbrž jim často kůži k ní zdarma poskytovali, nalézá se v jistě německé písni ze středověku verš toho znění: „Křišpin a Krispinián chudým obuv dělali a též kůži k tomu někdy dodali.“ Nepřátelé náboženství překroutili verš ten, jako by zněl: „a tu kůži k tomu někde ukradli“ a tvrdili, jakoby světci bohatým odcizovali kůže a chudým z ní dělali obuv. — Kdyby byl svatý Křišpin takto jednal, nikdy by nebyl církví za svatého ctěn. Neboť jest-liže najde se nějaká skvrna na zbožném některém muži, nemůže býti nikdy za svatého prohlášen.

402 — **Prohlašování za blahoslaveného a za svatého během 400 let.** Během 400 roků, totiž od roku 1500 až 1900 bylo církví prohlášeno přes 400 osob blahoslavenými nebo svatými. Případá tedy průměrně na každý rok as jedno prohlášení za blahoslaveného nebo svatého. Mezi těmito 400 osobami bylo 300 osob prohlášeno za blahoslavené, as 100 za svaté. As 300 z nich byli mučenníci. Přes 300 z těchto za blahoslavené neb svaté prohlášených osob byly z e ř á d ů. As 350 bylo jich rodu mužského, ostatní ženského. — V roce 1905 bylo v projednávání v Římě 287 procesů a sice 23 procesů o prohlášení za svatého, ostatní procesy jednaly o blahoslavenství. Z osob, o nichž se jednalo, bylo 237 řádových a sice: Františkánů (75), Jesuitů (41), Dominikánů (14), Redemptoristů (12) a jiných. 35 jednalo o kněžích světských, 13 o osobách laiků. 80 procesů jednalo o osobách pohlaví ženského, všechny ostatní o osobách pohlaví mužského. Jmenované osoby náleží následujícím zemím: Itálii 141, Francii 67, Španělsku 34, Rakousko-Uhersku 11, Americe 9, atd. Viz „Stimmen aus Maria-Laach“, 1905.

II) Na přímluvu svatých, stávají se zázraky.

403 — **Rozmačkaná ruka náhle uzdravena.** Šlechtična Terezie Krebsová z Mostu v Čechách, 21 let stará, rozmačkla si jednou levou ruku (1701) a dostala do ni snět. Jela do Prahy, aby hledala pomoci u výtečných lékařů. Lékaři použili všemožných prostředků; avšak stav nemocné horšil se den ode dne víc a víc. Konečně ji radili, aby si dala odnítí ruku. V této těžkosti spěchala ke hrobu svatého *Jana Nepomuckého* v chrámu svatovítském v Praze a vzývala světce těmito as slovy: „O svatý Jene Nepomucký, vypros mi té milosti, abych poznala, co činiti mám.“ Tu spatřila před sebou náhle papír, na němž stálo: „po 9 dní jisti jen v poledne a to velmi málo a v době té jiti třikráte ke svaté zpovědi a svatému přijímání.“ Nemocná tak učinila, avšak již 6. dne na smrt se roznemohla. S největší těžkostí dovlékla se cizí rukou jsouc podporována devátého dne do kapucinského chrámu v Loretě v Praze na Hradčanech; úmysl její byl zde třetí svatou zpověď vykonati a tělo Páně přijmouti; bylo to o svátku hromnic 1701. V okamžení, kdy nemocná přijala svaté přijímání, cítila, jakoby nějaký oheň od úst vjel jí lopatkami do ramena, zároveň spadly obvazy z ruky na zem a rámě to bylo zase masité a silné jako druhé. Její průvodkyně nechtěly ani svým očím věřiti, když záznak ten spatřily. (Viz důkladná data o tom v životopise sv. Jana Nepomuckého, vydaném „Dědictvím svatojánským“ v Praze 1878 strana 88—93. — Jak vidíme, jest vzývání svatých velmi užitečno.

404 — **Svatý Jene Nepomucký, pomůž mému dítěti.** Ředitel strakonického panství (v jižních Čechách), jménem Hodánek, šel na návštěvu se svou chotí a svou 7letou dceruškou Rozálií v masopustě (22. února 1718) k spřátelenému vojenskému hejtmánovi. Když se o 9. hodině večer opět domů vraceli, spadla dívka vlastní neopatrností do řeky Votavy (přítoku to Vltavy), probořila led a zmizela. Matka vzkříkla v tom okamžení: Svatý Jene Nepomucký, pomoz mému dítěti a klesla omdlíc na zem. Na 200 lidí sem přišlo a prohlédali s pochodněmi řeku, avšak marně. Zatím v sousedním mlýně se zastavilo kolo. Mlýnář, jménem Antonín Mařena, spěchal nyní ke kolu, aby se podíval, co se stalo. I pozoroval tam nějaké tmavé těleso, seskočil do vody a vytáhl ho ven. A hle, vytáhl ven nějaké mrtvé děvče za vlasy. Dítě bylo položeno na lože. Netrvalo dlouho a přispěchala matka dítěti. Jak užasla, když její dítě otevřelo oči a následující vypravovalo: „Když jsem spadla do vody, přišel ke mně nějaký muž a držel mne za ruku řka: „Neboj se dítěti, neutopíš se.“ Muž ten vypadal jako onen muž na našem mostě. Dítě minulo tím sochu sv. Jana Nepomuckého, kterou i za našich časů křesťané na mosty staví. Nyní bylo zřejmo všem přítomným, že zde Bůh způsobil zázrak následkem vzývání sv. Jana Nepomuckého. (Viz svrchu jmenovanou knihu „Životopis sv. Jana Nepomuckého, Praha 1878.) Ten a svrchu řečený zázrak přispěly k tomu, že byl svatý Jan za blahoslaveného prohlášen. — Zázraky potvrzuje Bůh svatost zemřelých, viz str. 18.

III) Ve zvláštních potřebách vzýváme mnohé svaté s úspěchem.

405 — **Po 3 letech obdržela zpět ztracený dýmant.** Svátý Antonín Paduánský bývá s úspěchem vzýván, chce-li někdo přijíti opět k předmětu, jež ztratil. Čti tenhle příklad: Jistá dáma v Dublíně ztratila kteréhos dne převzácný dýmant. Ihned oznámila ztrátu svou na policii a slíbila poctivému nálezci velikou odměnu. Avšak veškeré pátrání bylo marné. Již uplynula tři leta a ona dáma vzdala se veškeré naděje, že by ještě ku svému dýmantu přišla. I byla kdys upozorněna svou přítelkyní, že v mnoha pádech vzývali lidé svatého Antonína Paduánského a že tím zase svých ztracených věcí nabyli. Také vypravovala o tak zvaném chlebu sv. Antonína (str. 114.) Přítelkyně radila nyní poškozené paní, aby vzala útočiště ke sv. Antonínovi. Dáma však odvětila: „Nyní to již nic neprospěje. Je tomu již příliš dávno, co jsem dýmant ztratila.“ Konečně dala se ale přece přemluvití a slíbila svatému Antonínovi, pak-li že jí pomůže, že za libru šterlinků, (24 korun) nakoupí chleba a rozdá chudým, A hle!

Jaké překvapení. Již druhého dne četla v dublinském listu následující inserát, jež tam jedna služebná dívka dala: „Před třemi lety našla jsem na ulici dýmant. Vlastník obdrží ho zpět, vykáže-li se tím, že ho zevrubně popíše a útraty za inserát nahradí.“ Každý, kdo o tom případu slyší, táže se udiven: „Jak se to stalo?“ Věc přiběhla se takto: Služka našla lesknoucí se kámen a netušíc jeho cenu, uložila do šuplete. Po třech letech jí napadlo, aby si dala kámen ten zasaditi do prstenů. Šla s ním k zlatníkovi a přednesla mu své přání. Zlatník ihned se nabídl, že kámen za velikou částku peněz koupí. Tu se služka zalekla, spěchala ku knězi, vypravovala mu o té záležitosti a prosila o radu, co by měla činiti. Kněz upozornil dívku na povinnost navrácení věci a poukázal na nebezpečí, že by mohla býti soudem trestána, pro zatajení nalezené věci. Poradil jí, aby v tamnějších listech inserátem pátrala po vlastníku. Tak přišel inserát do časopisu. Vlastnice přišla opět ku svému dýmantu a chudí ku chlebu sv. Antonína. Dáma tato stala se od té doby velikou ctitelkou sv. Antonína Paduánského. (Viz „Listy sv. Antonína“, Budapešť 1904, str. 9.)

406 — **Ztratil se drahocný kříž na železnici.** Jistý baron jel nočním vlakem domů. Jak obyčejně měl i tenkrát s sebou na cestě malý posvěcený křížek z ryzího zlata, ozdobený drahokamy; rány Spasitelovy označovalo pět rubínů nádherné barvy. Křížek ten pocházel od jeho předků ze středověku a měl velikou cenu. Jak veliké bylo ale překvapení baronovo, když ráno objevil, že se mu křížek ztratil. Protože mu při svlékání pomáhal sluha Kristián (mladík 22 let starý, jenž mu po 4 léta sloužil bezúhonně), padlo jeho podezření ihned na Kristiána. Baron si ho zavolal a požadoval drahocenný křížek zpět. Chvěje se, tvrdil mladý muž, že jest nevinný. Avšak baron ho okamžitě propustil a hrozil mu soudem a policií. Kristián spěchal ku své matce a žaloval jí své hoře. Matka byla ctitelka sv. Antonína Paduánského. Tato vydala se do chrámu, aby zde před sochou světcovou se modlila, by ztracený předmět se našel. K 5. hodině odpoledne byla baronovi ohlášena návštěva. Přišel železniční úředník a tázal se ho, zda-li nezanechal ve voze první třídy v rychlíku nějaký vzácný předmět v sametovém pouzdru. Jistý dělník že nalezl tento předmět při čistění vozů v konečné stanici. Poněvadž oznámeno, že jel v onom voze baron, proto má se ho na to zeptati. Baron popsal ztracený kříž a obdržel ho za několik dní zpět. Samosebou, že dal ještě téhož dne zavolati propuštěného služebníka a že ho za strach, který musel vystáti, řádně odškodnil. (Případ ten stal se dle zprávy „Listů svatého Antonína“ v Budapešti 1906, číslo 5. baronu z Waldenheimu.) —

Zde poznáváme zřejmě, jak při ztrátách rychle pomáhá modlitba ku sv. Antonínovi.

IV) Rouhání se svatým často Bůh citelně trestá.

407 — **Zlom mi rámě.** Dle zprávy italského časopisu „Corriere di Napoli“, který rozhodně není veden v duchu katolickém, dovolil si dne 28. ledna 1899 tamější policejní strážník jménem Filip Barone následující rouhačství k matce Boží: Při sporu se svou ženou uchopil kus tresky a hodil ji na obraz rodičky Boží se slovy: „Ty též nejsi pannou; zlom mi rámě, můžeš-li!“ Sotva že tato slova vyřkl, upadl jakoby raněn mrtvicí na zem a zůstal v bezvědomí ležet půl hodiny. Když k sobě zase přišel, bylo jeho pravé rámě, jímž házel na obraz rodičky Boží, ochromeno. Nemohl ním více ani hnouti a trpěl hrozně bolesti, až zemřel 13. února 1899; jeho páže bylo úplně rozežráno rakovinou.

Uctívání matky Boží.

I) Bůh poctil velice Marii vzkříšením jejího těla.

408 — **Smrt Marie Panny a její nanebevzetí.** Smrt a nanebevzetí Panny Marie překrásně líčí věštkyň Kateřina Emmerichová. Matka Boží žila ještě mnoho roků po nanebevstoupení Páně. Když se přiblížila její smrt, přišli k smrtelnému loži matky Boží svatí apoštolové z rozličných zemí, v nichž hlásali svaté evangelium. Anděl je zavolal k Panně Marii. Když Matka Boží zemřela, pochovali svatí apoštolové její tělo a uzavřeli hrob. Záhy potom vystoupilo divuplné světlo ze hrobu Panny Marie k oblakům a nebeský zpěv bylo slyšet, což obě bylo apoštolům nápadné. Později, když bylo již po pohřbu, přišel teprve svatý apoštol Tomáš. Na jeho prosby, aby mu ukázali oslavené tělo Panny Marie, dovedli ho apoštolové ku hrobu a otevřeli ho. Nemale bylo jejich udivení, když spatřili plátna z mrtvoly, ležeti v nejlepším pořádku, avšak tělo Panny Marie nenalezli. Nyní si vysvětlili, co znamenalo veliké světlo a nebeský zpěv po pohřbu Panny Marie. Byli pevně přesvědčeni, že Kristus vzkřísil tělo své Matky ihned z mrtvých. Církev světí v upomínku na tuto událost slavnost „Nanebevzetí Panny Marie“ dne 15. srpna. Jest také nápadno, že až dosavad nikdo se neodvážil předložit nějaký ostatek z těla Matky Boží. (Dle zpráv Kateřiny Emerichové zemřela Panna Maria v srpnu roku 48. ve věku 64 let.

II) Marie jest útočiště hříšníků.

409 — **Žena za zavrženou považovaná přichází co „dušička z očiště“ prosit.** Biskup sv. Alfons vypravuje v knize: „Krásy

Mariánské“ následující událost: V městě, kde bydlela blahoslavená sestra Kateřina od sv. Augustina, žila žena jménem Marie, od mladosti žila nekalým životem a proto konečně vrchnosti byla z města vypovězena. Po nějakém čase našli ženu tu ležet v jedné jeskyni mimo město co mrtvolu; na mrtvole bylo znáti, že žena ta zemřela ohavnou nemocí. Každý by se domníval, že osoba ta po smrti byla zavržena. Avšak po 4 letech vyskytly se příčiny k domněnce, že tomu tak není. Ona řeholní panna Kateřina mívala častěji rozličná zjevení; jednoho pak dne, když se modlila, měla následující vidění: Přiblížila se jí temná postava — byla to ubohá dušička z očištěnce — a pravila: „Sestro Kateřino! Jak jsem já přece jen velmi nešťastná! Ty modlíš se tolik za zemřelé, pouze na mne ani nevzpomeň.“ Stuzebnice Boží tázala se: „Kdo jsi?“ Duše odpověděla: „Jsem ona nešťastná Marie která zemřela v jeskyni. Milosrdenstvím Božím však jsem zachráněna. Neboť, když jsem byla od celého světa opuštěna, volala jsem z hloubi srdce svého k Matce Boží: „Maria, útočiště hříšníků. smiluj se nade mnou! Přijď mi ku pomoci! Pak se zmocnila mne veliká lítost nad hříchy mými a tím jsem ušla peklu. Ale za to musím nyní tím více trpět. Kdybys dala několik mší svatých za mne obětovati, byla bych brzy vysvobozena. Pak bych v nebesích ustavičně za tebe orodovala.“ Služebnice Boží postarala se ihned o to, aby za tuto duši bylo obětováno několik mší svatých. Ještě jednou se jí zjevila, tenkrát však ozářená světlem a děkovala za své vysvobození. Maria jest „útočiště hříšníků.“

410 — **Matka Boží má klíče milosrdenství.** Jak velice Maria Panna může pomáhati hříšníkům, znázornil velmi pochopitelně svým posluchačům jistý kazatel následující příhodou. Vypravoval: „Kdys prý Kristus Pán zavolal vrátníka nebeského sv. Petra k zodpovídání, proč že vpustil tu, onu duši do nebe. Petr se vymlouval, že za to nemůže, on že ty duše nevypustil do nebe, nýbrž Matka Boží. Petr řekl prý dále Pánu: Mně jsi svěřil, Pane, klíče spravedlnosti, ale Matce své dal jsi klíče milosrdenství; tato vpustí do nebe tak mnohou dušičku, kterou bych já tam nevypustil.“ Toto vypravování jest ovšem pouze vypravováním, avšak obsahuje v sobě hluboký smysl; Panna Maria zachraňuje totiž mnoho hříšníků svou přímlovou. Ona jest „Matka milosrdenství“ a „útočiště hříšníků.“

411 — **Niž prostředkem k záchraně.** Roku 594 př. Kr. zmocnil se jistý Kylon hradu Akropole v Athenách. Poněvadž z největší části bylo obyvatelstvo mimo město — zúčastnilo se totiž her olympských — doufal Kylon, že se snadně zmocní města. Ale starší města, tak zvaní archonti zahájili ihned obléhání

hradu. Záhy prosili oblehnutí hladem dohnání, aby jim byl povolen svobodný odchod. Byl jim povolen. Avšak vzbouřenci nedůvěřovali úplně a učinili proto při svém odchodu jisté opatření. Upevnili totiž na soše pohanské bohyně Pallas Atheny níf, a když vycházeli, přidržovali se pevnou rukou nitě. Takto byli jisti svým životem; neboť zločinec, jenž dotýkal se obrazu bohů, nesměl býti usmrcen. Již přišli vzbouřenci na náměstí, když v tom náhle se přetrhla níf, která je spojovala se sochou bohyně. Ihned v tom okamžení byli skoleni a usmrceni. — Také pro hříšníka vyskytuje se taková svatá níf, jež ho může zachrániti: nití tou jest úcta Matky Boží. Roztrhne-li se však hříšníkovi tato níf, totiž, přestane-li se modliti k Matce Boží, pak je v nebezpečí spása jeho duše.

III) Panna Maria jest uzdravení nemocných

412 — **Uzdravení Lasserrea vodou lourdskou.** Pařížský advokát, Jindřich Lasserre, dostal těžkou oční chorobu a oslepl (1862). Dva vynikající pařížští lékaři oční ošetřovali ho, nemohli mu však pomoci. Jistý jeho přítel z mládí, k tomu protestant, (pozdější francouzský ministr Freycinet), poradil mu, aby užíval lourdské vody. Lasserre neposlechl této rady, poněvadž se bál, že by musel žítí zbožný život, kdyby se zázračně uzdravil. Avšak na další naléhání svého přítele dal si farářem lourdským zaslati lourdskou vodu a omyl si jí oči a čelo 10. října 1862, když dříve pomodlil se k Matce Boží. V tomže okamžení, kdy se voda dotkla očí, prohlédl. Vzal ihned do ruky knihu, a sice knihu vzdělávací — byl to spis o zjeveních se Matky Boží v Lourdech — a přečetl v několika hodinách přes 100 stran, aniž by ucítil i nejmenší nějakou únavu očí. Zůstal mu zdravý zrak vzdor přemnoha pracím v jeho povolání až do smrti (1900). Lasserre dokázal svou vděčnost k Matce Boží; neboť on cestoval k osobám, které se v Lourdech uzdravily a po důkladném prozkoumání sepsal uzdravení, která se tam udála a uveřejnil v knize nadepsané: „Lasserre, Naše milá Paní v Lourdech“ (1868.) Kniha tato velice se rozšířila po celém světě. Bohatý Francouz E. Artus, měl churavou neť, při níž lékaři vzdali se veškeré naděje na uzdravení; tato se však zázračně uzdravila v Lourdech r. 1870; i složil u M. Turgeta Paříž, Rue de Hanovre 6, obnos 15.000 franků pro toho, kdo by dokázal, že i jen jediný Lasserrem vypravovaný zázrak není pravdivým anebo, že se dá přirozeným způsobem vysvětliti. Obnos ten až doposud nikým nebyl získán.

IV) Maria Panna jest „Matkou dobré rady.“

413 — **Klášteřnice při bližení se nepřátelského vojska.** V době jedné války blížilo se nepřátelské vojsko jistému panen-

skému klášteru. Lze si představití poděšení řeholnic. Představená s řeholnicemi spěchaly do domácí kaple k obrazu Bohorodičky a prosily Pannu Marii za ochranu. Při modlitbě napadla ji myšlenka, aby poslala k nepřátelskému vojevůdci a jemu nabídla, že budou řeholnice obsluhovat nemocné a raněné vojáky. Když posel vojevůdci vyřídil návrh představené, zvolal vojevůdce potěšen: „Tyto řeholnice jsou opravdu hodní lidé; neboť chtějí obsluhovat naše nemocné vojíny. Jejich klášteru nesmíme nijak ublížiti.“ Tak se stalo, že byl klášter úplně ušetřen. — Panna Maria nazývá se v loretánské litanii „Matkou dobré rady“.

V) Panna Maria jest pomocnicí křesfanů.

414 — **Námořní bitva u Lepanta 1571.** Turecký sultán Selim II. chtěl celou Evropu skloniti pod jeho mohamedanismu. Nejprve udeřil na ostrov Cypr, jenž patřil Benátčanům. Papež Pius V. poznal nebezpečí křesfanské Evropě hrozící a pokusil se, aby pohnul evropská knížata ku společnému boji proti Turkům. Leč pouze Španělové a Benátčané postavili se proti tureckému loďstvu pod vedením Jana Rakouského (Don Juana), syna Karla V. U Lepanta strhla se bitva. Turecké lodě počtem daleko převyšovaly křesfanské; postavily pak se jak obyčejně v kruhu půlměsíčkovém a počal by dělovou střelbu na křesfanské loďstvo. Vítr byl jim přízniv. Avšak náhle se obrátil vítr a zanášel oheň i kouř křesfanských děl proti Turkům, tak že tito ztratili rozhled. Tak se stalo, že zvítězili křesfané v bitvě té, která trvala od 6 hodin ráno až do večera. 30.000 nepřátel bylo usmrceno, 5000 zajato, 20.000 křesfanských otroků vysvobozeno. Loďstvo turecké bylo úplně zničeno. Více než 200 lodí se 400 děly upadlo v ruce křesfanů. Pamětihodno jest, že dosaženo vítězství tohoto o slavnosti růžencové, dne 7. října 1571. Členové sv. Dominikem založeného bratrstva růžencového konali všude slavné průvody; v celém křesfanstvu modlili se růžencem, aby vyprosili šťastný výsledek války. Následkem toho připisováno vítězství o svátek růžencový dosažené přímělvě Rodičky Boží. Říkalo se, že nebyli nepřátelé přemoženi kulemi křesfanského vojska, nýbrž spíše kuličkami růžencovými. Z nařízení papežova přijat k loretánské litanii přídavek: „Pomocnice křesfanů, oroduj za nás“ a první neděle v říjnu, svátek růžencový nazván „Panny Marie vítězné“ (Maria de victoria).

Uctívání obrazů svatých.

1) Obrazům svatým se neklaníme, nýbrž je máme jen v uctivosti. Úcta tato nevztahuje se však na obraz, nýbrž na osobu, kterou obraz ten představuje.

415 — **Z kterého blázince jste uprchl?** Stařenka jedna klečela před obrazem ukřižovaného, který se nalezal v širém poli. Náhodou šel kolem obrazu protestantský pastor do polí na procházku a spatřil modlíci se stařenku. Poněvadž byl domněnky, že katolíci klaní se obrazům, poklepal ji lehounce na ramena a tázal se usmívaje se: „Není-li pravda, paní, vy se tomu obrazu klaníte?“ Stařenka vyrušena z modlitby vyvalila oči a pravila: „Milý pane! Zdá se, že šilíte? Z kterého blázince jste uprchl?“ Pastor se okamžitě vzdálil; měl dost již. — Katolíci neklaní se obrazům, nýbrž mají je jen v uctivosti.

416 — **Obraz císařův na penizi.** Před koncilem v Niceai r. 787, na němž církev vzala v ochranu úctu svatých obrazů, tisíce obrazů Krista a svatých bylo rozbito a spáleno obrazoborci. Více řeckých císařů přiklonilo se ku straně obrazoborců, tak i Konstantin Kopronym. Dal si zavolati svatého opata Štěpána a prosil ho, by mu pověděl své mínění o obrazech svatých. Svatý opat chtěl císaři přesvědčivě dokázati, že zneuctívání svatých obrazů jest Bohu nemilým. Vzal peníz a tázal se kolem stojících „Či jest tento obraz a nápis?“ Odpověď zněla: „Císařův“. Pak tázal se dále: „Zaslouží-li pak trestu, když obraz tento pošlapu nohami?“ Odpověděli: „Ovšem, neboť tím dopustíš se urážky Veličenstva a zasluhuješ smrt.“ I pravil opat: „Hle, jak jste zaslupení! Pokládáte za hodného trestu smrti, kdo by zneuctil obraz krále pozemského. Když ale zneuctíte obraz krále všech králů, Krista, domníváte se, že jste viny prosti?“ Avšak císař, místo co by uznal svůj blud, dal svatého opata ukrutným způsobem odpravití (767). — Jak úcta tak i zneuctění vztahuje se na osobu, kterou představuje obraz.

II) Před svatými obrazy často dosahujeme milosti napomáhající.

417 — **Marie Egyptská v chrámu sv. Kříže.** Svatá Marie Egyptská († 431) opustila co dívka dvanáctiletá otcovský dům a odebrala se do Alexandrie, velikého to města v Egyptě; tu oddávala se po 17 let životu prostopášnému. Jednoho dne spatřila spěchati mnoho lidí na loď; poutníci jeli do Jerusálema ku slavnosti svatého Kříže. Býval totiž o svátku svatého Kříže vystavován na Kalvarii v chrámu Božího hrobu kříž Spasitelův k veřejnému uctívání. Ze zvědavosti vydala se i Marie Egyptská na pouť do Jerusálema. Když tam přibyla, chtěla též jako ostatní vejíti do chrámu, avšak nějaká neviditelná síla zadržovala ji u dveří. Přestrašena odebrala se do kteréhos koutka předsíně a přemýšlela o příčině toho, co se jí stalo. V tom spatřila obraz Bohorodičky, visící na zdi a na mysl přišly jí všechny zbožné

modlitby, jež ještě jako nevinné dítě se modlívávala v otcovském domě před obrazem Bohorodičky a vzpomněla spasitelných napominání máteře své. Zase jednou po dlouhém čase počala se modliti k Rodičce Boží a prosila ji o pomoc. Svědomí se v ní probudilo a činilo jí výčitky pro její prostopášný život. Pojala ji veliká lítost nad hříchy a ona se vši rozhodností si umínila, že vzdálí se na poušť, aby tam žila život kající. Pak zkusila to poznovu vejíti do chrámu, což se jí nyní podařilo. Druhého dne na to vykonala zpověď generální z celého dosavadního života a žila pak po 50 let na poušti. — Pohled na obraz mariánský probudil v ní tedy zase zbožné city!

418 — **Kající slzy na míse.** Jistý vznešený muž, jenž již po mnoho let žádného chrámu nenavštívil, aniž také nějakých svátostí přijal, přišel zase konečně jedenkrát do chrámu, snad povzbuzen vniknutím svého anděla strážce. Tam prohlížel si nejen návštěvníky chrámové, ale i rozličné předměty. Náhle utkvěl pohled jeho na zvláštním obraze. Co na něm spatřil? Zbožný král David klečel kajicně na kolenou, lítostné slzy padaly s očí jeho a anděl zachycoval slzy lítosti ve zlatou misku, aby je donesl před trůn Boží. Pod obrazem bylo napsáno: „David jen jedenkrát hřešil a stále potom plakal, a ty hřešíš stále a nikdy nepláčeš.“ Muž pozoroval slova i obraz a vztahoval toto poučení na sebe; proléval slzy lítosti a opravdově si umínil, že od nynějška bude žít životem právě křesťanským. Jakou radost měl as jeho anděl strážný, jenž zajisté také tyto slzy kajivosti donesl před trůn Boží. — Můžeme z tohoto příkladu poznati jak často skrze svaté obrazy, patříme-li na ně zbožně, působí na nás Duch svatý.

419 — **Arnošt před sochou matky Boží v Kladsku.** Velikým ctitelem Bohorodičky byl v pověsti svatosti zesnulý († 1361) první arcibiskup pražský Arnošt. Otec jeho měl panství v Pardubicích v Čechách a měl statky své také ve Slezsku, blíže Kladska. Svého syna Arnošta dal na studie do Kladska, aby se zde též naučil německému jazyku. Jedné soboty obcoval mladý student v kladském farním chrámu službám Božím (1310) a zpozoroval náhle, že když pělo se Salve regina (Zdrávas Královno), hlava sochy Bohorodičky na hlavním oltáři se odvrátila. Arnošt neviděl více tváře matky Boží, nýbrž odvrácenou stranu sochy. Jinoch se tím nemálo polekal, tuše ihned, že hříchy jeho toho jsou příčinou. Lítostí nad hříchy svými proniknut, prosil Bohorodičku, aby mu vyorodovala odpuštění a k němu tvář svou opět obrátila. Při slovech „obrať k nám své milosrdné oči“ obrátila se socha Bohorodičky obličejem svým zase pomalu

k němu. Arnošt nevypravoval nikomu o tomto zjevení, obávaje se, že by byl považován za velikého hříšníka. Další svá studia konal v Itálii na universitě v Bologni a Padui, a osvojil si znalost italské řeči. Pak odebral se do tehdejšího sídla papežů Avignonu. Zde přiučil se jazyku francouzskému a byl vysvěcen na kněze. Tak se stalo, že na dvoře císaře a krále Karla IV. v Praze, k Arnoštovi pro jeho šlechtický původ, veliké vědecké vzdělání a znalost řeči brán zvláště zřetel a on stal se r. 1344 biskupem pražským. (Tehdy bylo odděleno biskupství pražské od arcibiskupství moravského, povýšeno na arcibiskupství a tak Arnošt se stal prvním pražským arcibiskupem.) Arnošt žil život svěťce; císař Karel IV. tázal se ho o radu ve všech důležitých záležitostech a vysoce si ho vážil. 20 let spravoval Arnošt diecesi pražskou. Za čas ten navštívil velmi často kladský farní chrám a modlíval se před milostným obrazem Bohorodičky. Když blížila se doba jeho smrti, zmínil se ve své poslední vůli o onom divuplném zjevení, které měl jako student před sochou matky Boží v Kladsku; zároveň žádal, aby jeho tělo bylo pohřbeno v kladském farním chrámu a sice tak, aby tvář jeho obrácena byla k milostnému obrazu. Jeho přání bylo vyhověno. Nad jeho hrobem postavena socha z bílého mramoru, která představuje Arnošta, oděného rouchem biskupským, an klečí před milostným obrazem. U hrobu svěťcova staly se mnohé divy; tak mezi jinými vytékal (od roku 1468) z náhrobku vonný olej, jenž lid lžičkami ze země nabíral. — Všim právem tvrdí sv. Jan Damascenský: Obrazy svatých zastíňuje Duch svatý svoji milostí.

III) Bůh působí, že se dějí zázraky před svatými obrazy.

420 — **Useknutá ruka sv. Jana Damascenského.** Řecký císař Leo III. Isaurický domníval se, ovšem mylně, že mohamedáné pouze se proto hrozí státi se křesťany, poněvadž tito ctí svaté obrazy. Proto zapověděl roku 730 co nejpřísněji ctění obrazů svatých; zároveň dal mnoho obrazů svatých zničit a spálit a obránce uctívání svatých obrazů poručil uvěznit nebo ztýrat. Právě v tu dobu napsal svatý učitel církevní Jan Damascenský, místopředseda města Damašku knížku, v níž zastával se uctívání obrazů a rozeslal spisek tento všem duchovním i světským hodnostářům. Toho dozvěděl se císař Lev a pomýšlel ihned na to, jak by se svěťci vymstil. Poněvadž ale Jan zdržoval se v cizí říši, nemohl mu přímo uškodit. I umínil si použití lsti. Zaopatřil si rukopis svatého Jana a dal ve psaní napodobit jeho písmo a poslal je kalifovi s poznámkou, že mu poslal tento list Jan. Obsah pak dopisu byl ten, jakoby Jan vyzýval řeckého císaře, by

přepadl Damašek, jenž měl tehdy jen slabou posádku a zmocnil se ho. Kalif porovnával písmo dopisu s rukopisem Janovým, uznal, že jsou si podobny a poručil, aby místodržiteli Janovi — ač tento dokazoval, že jest nevinný — byla uřada pravice. Ruka byla pak na veřejném místě na podívanou vystavena. Večer směl si dát Jan pravici přinést, aby ji pohřbil. Když ji obdržel, spěchal s ní ihned do své domácí kaple, vrhl se před obrazem Matky Boží na kolena a v slzách úpěnlivě volal: „Matko Boží! Má máteři! Ztratil jsem pravici svou proto, že hájil jsem obraz tvůj. Zhoj ruku tuto svou mocnou přímluvou. Jáť slibuji Tobě, že pak napíši pravici svou mnoho chvalozpěvů ku počtě Syna tvého.“ Unavou přemožen, usnul při modlitbě. Když se probudil, byla jeho pravice opět zdráva; jen červený proužek zůstal mu na památku této události až do smrti. Jakmile zvěděl kalif, co se událo, ihned spěchal k Janovi, aby vlastníma očima přesvědčil se o zázraku. Uznal svoji křivdu, objal místodržitele a prosil ho, by za náhradu vyprosil si nějakou milost. Jan Damašenský požádal o okamžité propuštění z úřadu, odebral se do samoty a napsal ještě mnoho knih ku chvále Boží. Zemřel ve stáří 104 let roku 780.

IV) Obraz svatý působí, že modlíme se s větší nábožností.

421 — **Protestant v klášterní zahradě a překrásný obraz Kristův.** Jistý protestant (jménem Schubart) vypravoval ze svého života následující případ: Jednou přišel do zahrady františkánského kláštera a spatřil tam jednoho mnicha, modlícího se u obrazu Kristova, překrásně malovaného. Když řeholník spatřil k sobě přicházejícího cizince, ihned ukončil rychle svou modlitbu a povstal. Zatím přišel protestant až k němu a pravil: „Důstojný pane, to je překrásný obraz!“ Klášterník odpověděl: „Ještě spanilejší jest originál.“ Tu namítal cizinec: „Proč obracíte se tedy na obraz a ne na originál?“ Mnich poznal ihned, že má co činiti s nekatolíkem i pravil (trfěně): „Obraz působí, že si Spasitele představím lépe. Duch můj neprodlévá při Kristu malovaném, nýbrž při skutečném. Můžete-li pak se modlit, aniž byste představil si předmět své pobožnosti, t. j. aniž byste měl před sebou obraz dotyčného předmětu?“ Cizinec musel mu dáti za pravdu. Mnich pak pravil dále: „Jest to zajisté lépe, jest-liže umělec, tedy mistr umění malířského, vymaluje mi obraz, než kdyby si měla má slabá obrazotvornost vymalovati obraz ten.“ Oproti tomu nemohl protestant ničehož namítati. — Krásné svaté obrazy přispívají ku zvýšení zbožnosti.

Úcta svatých ostatků.

Bůh působí skrze svaté ostatky zázraky.

422 — **Divy skrze svaté roucho v Treviru.** V Treviru na Mosele nalézá se v domě tamnějším nesešivané roucho Kristovo, o něž vojíní při ukřížování metali los. Roucho to bývá čas od času vystaveno k uctívání. Posledně vystaveno r. 1891. Zástupy poutníků z blízka i z dále valily se do Treviru, aby uctily ve zbožné víře svaté ostatky našeho Pána, Krista Ježíše. Tenkrát stalo se skrze svaté roucho 11 velikých zázraků, o nichž trevirský biskup Korum ve svém spisu podal zprávu. Mezi jinými uzdravilo se 4leté dítě, které bylo slepé a chromé. (Jméno jeho bylo Petr Eul a bylo synem jednoho horníka z Bürdenbachu). Otec chlapcův vypravuje příhodu tu takto: „Když jsem se nalézal na cestě do Treviru, prosil jsem Pána Boha, aby buď dítěmu vrátil zdraví, anebo, aby si ho vzal k sobě. Když jsem přišel k posvátnému rouchu, a pan biskup dotkl se oděvem tímto malých, chromých rukou dítěta a při tom nějakou modlitbu říkal, vykřiklo dítě hlasitě. I myslil jsem si hned, že dobrotivý Bůh dítětku pomohl, čemuž také tak bylo. Neboť když jsem vyšel z chrámu, dal jsem dítětku do rukou kousek jídla. Ač ruka byla dřív ochromena, mohlo dítětko nyní jí do úst pokrm si dávat. A když dítětku držel nějaký předmět před očima, vidělo ho. Od té doby bylo dítětko stále zdrávo.“ Slavný dánský básník Jan Jørgensen byl svědkem této události; nemohl se, jak sám píše, ze svého úžasu ani vzpamatovati a pocífoval mocné působení Boží. Stal se později katolíkem. (Viz „Dr. Korum, Divy a milosti při výstavě sv. roucha v Treviru r. 1891“. Nákladem Paulinské tiskárny tamtéž.) — Svaté roucho přinesla z Jerusálema matka císaře Konstantina Velikého, svatá Helena r. 326 a odevzdala hlavnímu chrámu v Treviru k uschování. Za časů stěhování národů bylo uschováno a upadlo v zapomenutí. Roku 1197 nalezli je při opravě chrámu trevirského uschované v jednom oltáři. Ku přání císaře Maxmiliána I. bylo sv. roucho po prvé vystaveno r. 1512. Na rozkaz papeže (1514) měla býti výstava každého sedmého leta opakována; avšak pro válečné nepokoje z toho sešlo. Následkem francouzských vpádů muselo býti sv. roucho jinam přenešeno, tak ku př. na pevnost Ehrenbreitenstein u Koblence, do Kolína, Bamberku, Augšburku, ano i do Čech. Vždy zase vráceno bylo do Treviru. Při posledních výstavách r. 1844 a 1891 připutovaly miliony lidstva ku sv. rouchu do Treviru.

423 — **Olej z ostatků sv. Valburgy v Eichštedtu.** Svatý Bonifác, apoštol Němců († 755), rodem Angličan, povolal si ze

své vlasti tři dívky sestry své do Německa, aby mu pomáhaly při obracování národa toho na křesťanství. Z nich byli dva mniši benediktiňští, totiž svatý Vilibald, biskup v Eichštedtu († 781) a sv. Vunibald, kteřížto oba působili v Bavorsku a Durynkách; třetí byla sv. Valburga, která spravovala klášter v Heidenheimu u Eichštedtu v Bavorsku a zde také skonala (25. února 779.) Tělo sv. Valburgy bylo převeženo na rozkaz biskupa r. 858 do Eichštedtu a zde v chrámu Páně téhož jména pohřbeno. Když pak vystaven byl poblíž chrámu též klášter, zvaný sv. Valburgy, byly položeny ostatky svěťice do kamenné rakve a tato postavena u hlavního oltáře; na víku kamenné rakve bývá přinášena oběť mše svaté. Od těch časů vyvěrá z pod kamenné rakve olej bez barvy, zápachu a chutě a uchycují ho do zlatých misek. Nejhojněji prýští olej, když čte se u oltáře mše svatá, hlavně pak v okamžení, když jest pozdviho vá ní. Bylo též pozorováno, že olej hojněji pramení, nastávají-li důležité události, ať radostného, ať smutného obsahu. Olej vytéká obyčejně pouze v době od 12. října, výročního to dne přenešení ostatků svěťice, až do 25. února, jejího úmrtního dne. Nápadné jest to, že olej prýští i když jest nejkrutší zima a kdy všechny jiné tekutiny zamrzají. Dále jest nápadno, že z ostatních kamenů oltářových — vápenců, které z téhož lomu pocházejí, žádný olej neprýští; z toho patrně, že olej ten prýští z ostatků svaté Valburgy a proniká i tvrdým vápencem. Učení badatelé prozkoumali tento olej a prohlásili, že tekutina tato není ani voda ani olej a že ve vědě pro ni žádného jména neexistuje. Zbožným použitím oleje tohoto událo se během časů od 8. století mnoho zázračných uzdravení. Tak dal si na smrt nemocný biskup eichštedtský Etbert přinésti olej ten, napil se ho a ještě téhož dne opustil lůžko své úplně zdráv. — Podobný olej prýštil též z ostatků sv. Alžběty Durynské v Děvině, z ostatků sv. Mikuláše v Bari v Apulii, z ostatků sv. Ondřeje v Amalfi atd. — Podivuhodný jest Hospodin ve svatých svých.

424 — **Ťukání sv. Paschalise Baylona v rakvi.** Sv. Paschalis Baylon († 1592), jehož tělo odpočívá ve františkánském klášteře — (u obrazu sv. Paschala), španělského města Valencie, pocházel z provincie Aragonie a byl v mládí pastýřem. Než ráno vyhnal na pastvu stáda svá, přičiňoval se vždy, aby mohl býti přítomen mši svaté. Nebo když nalézal se u stáda svého, bedlivě dával pozor, až zazvoní zvoneček na zvonici, jenž oznamoval svatý okamžik pozdviho vá ní. Jakmile uslyšel znamení zvonkem, ihned poklekl, ať nalezal se kdekoliv, a s velikou zbožností klaněl se Spasiteli na oltář sestupujícímu. Ve věku 24 let vstoupil do

kláštera bosých františkánů ve Valencii co bratr laik. Také zde jevil tutéž vroucí zbožnost k nejsvětější svátosti oltářní. Bůh zbožnost jeho odměnil tím, že povolal bohabojného bratra laika v neděli, právě když bylo pozdvihování k sobě. Když Paschalis byl zaopatřen svátostmi umírajících, tázal se ještě, zda již počaly velké služby Boží v klášterním chrámu. Když mu sdělili, že již brzy bude pozdvihování, zaradoval se a bedlivě dával pozor, až bude dáno znamení zvonkem. Když při pozdvihování dáno znamení, zvolal: „Můj Ježíši! Můj Ježíši!“ a vypustil duši. Při jeho pohřbu stal se veliký zázrak. Vystavili jeho tělo ve chrámu a počalo requiem; při pozdvihování pohyboval se mrtvý a otevíral oči. Lidé, kteří byli poblíž, vykřikli. Při pozvedání kalicha stalo se totéž. Avšak nezůstalo při tom jediném divu. Když totiž pochovali světce blíže hlavního oltáře, dosvědčoval při každé mši svaté, jež při oltáři tom byla sloužena, svoji úctu ke svátosti oltářní. V okamžení, kdy proměňována hostie a víno, slyšeti bylo klepání na prka rakve, jakoby chtěl pobídnouti přítomné k větší zbožnosti. Toto podivuhodné klepání bývá i za našich časů slycháno. Také mnozí kněží — mezi jinými zbožný Dominik Mazo, — když konal služby Boží, uslyšel v okamžiku pozdvihování několik úderů, které přicházely jakoby z rámu obrazu. — Takto oslavován bývá Bůh ve svatých svých.

425 — **Zázračná krev sv. Januaria v Neapoli.** V dómě neapolském sv. Januaria (San Genarro) uchovává se ve dvou nádobách krev svatého biskupa beneventského Januaria, jenž byl sťat za císaře Diokletiana roku 305; taktéž biskupskou mitrou ozdobená hlava světce chová se v stříbrné skřínce. (Svatý Januarius byl rodák neapolský; proto k jeho cti vystaven v Neapoli velechrám a jeho ostatky do něho přenešeny.) Již od mnoha století opakuje se zde následující zázrak: Jakmile nádoby s uschlou krví přiblíží se ku hlavě světce, počne uschlá krev vřítí a dělají se rudé pěny. Když oddálí se od hlavy, opět se stane pevnou, suchou. Když počíná se dítí zázrak ten, lid italský volá obyčejně: „Eviva San Genarro!“ (= Ať žije sv. Januarius!“); pak zapěje „Te Deum.“ Tříkráte ročně v Neapoli může se každý na vlastní oči přesvědčiti o tomto zázraku, totiž o svátku světce, dne 19. září. Dále 1. května (o výročním dni přenešení jeho ostatků do velechrámu) a dne 14. prosince (den ochranné záštity a posvěcení chrámu.) Zázrak ten způsobil obrácení na víru mnoha jinověrců; tak ku př. protestantského superintendenta a dějepisce Bedřicha Hurtera. Nepřátelé náboženství katolického pokoušejí se o to, vyložití, že zázrak děje se přirozeným způsobem. Mnozí tvrdí, že působí hořící svíce na oltáři nebo dotek rukou kněžských svým teplem, že krev

stává se tekutou. Avšak toto mínění jest již dávno úplně vyvráceno a mnozí, i protestantští professoři lučby (ku př. professor lučby v Neapoli Petr Punzo 1890) dokazují, že ani teplo hořících svící a přítomného množství lidu nemůže způsobiti, aby 1600 let stará, uschlá krev roztála. Ostatně nelze pozorovati na láhvičkách ni toho nejmenšího zahřátí, naopak, jsou studené. — Nádobkami s krví se netřepá, nýbrž ony stojí na oltáři u hlavy světcevy zcela klidně a sice tak dlouho, až krev sama sebou začne vřítí. Pak jí teprve kněz ukazuje věřícím. — Nezbývá tedy nic jiného nepřátelům katolického náboženství — ač jim zázrak ten jest proti mysli a nepřijemným — než vyznati: „Podivný jest Bůh v svatých svých.“ (Žalm 67, 26.) — Nutno ještě podotknouti, že ne vždy všechna uschlá krev stane se kapalnou. Někdy plovou v tekuté krvi ještě pevné částičky krve, takže krev tekutá naplňuje pouze as polovici láhvičky. Vynikající učenci vážili za těchto okolností láhvičky s krví a k úžasu svému shledali, že váha krve jest větší, jest-liže jsou láhvičky více naplněny tekutou krví. Professor Januar Sperinder (viz jeho knihu: „Il miracolo di S. Gennaro = zázrak sv. Januara“) vážil na velmi citlivě přesné váze větší láhvičku, když byla do pola naplněna a shledal, že jest 987 gramů těžká. Když tatáž láhvička byla skoro plná krve, shledal, že váží 1 kg. 14 gr., tedy že přibýlo na váze 27 gramů. Tu nutně se nám naskytuje otázka: Jak může tatáž hmota míti tak rozdílnou tíhu? Také přibývání váhy při stejné hmotě tělesa jest proti všem zákonům přírodním a tedy také zázrak. — Zmíněný zázrak s krví (oživnutí mrtvé krve) nasvědčuje také budoucímu z mrtvých vstání. Krev sv. Januaria vzkypí, přijde-li poblíž k hlavě nebo jiným ostatkům světceovým, jako by se radovala, že opět spojí se v den vzkříšení těla. Také to jest zvláštní, že uschlá krev počíná obyčejně kapalněti, když věřící modlí se apoštolské vyznání víry a sice při slovech: „Věřím v těla vzkříšení.“

426 — **Proud lávy a ostatky sv. Januaria.** Svatým ochráncem Neapole jest biskup beneventský, sv. Januarius, který byl mečem sťat za časů císaře Diokletiana (305). Jeho hlava a uschlá krev, a i jiné jeho ostatky odpočívají od roku 1497 ve velechrámu neapolském svatého Januaria (San Gennaro). Při výbuchu Vesuvu roku 707, který byl tak strašný, že popelem svým zatemňoval oblohu až do Cařihradu, přinesli lidé ostatky světcevy v rakvi v slavném průvodu vstříc proudu lávy a zanechali rakev v kapli na úpatí Vesuvu. Jest to velmi nápadno, že proud lávy ihned se zastavil a že ještě téhož večera bylo možno opět spatřiti hvězdy na nebi.

427 — **Závoj sv. Agathy a proud lávy.** Na Sicilii nalézá se město Catania, které čítá kolem 150.000 obyvatelů. V tamnějším velechrámu nalézá se ve stříbrné rakvi tělo svaté Agathy. (Sv. Agatha byla pro svou křesťanskou víru hroznými mukami umučena r. 251. Ukrutný vladař dal jí i řadra uřezati, načež svatá Agatha k němu pravila: „Nestydíš se, dáti uřezati ženský prs, kdyžtě matka tvá na svých prsou živila?“) Nedaleko Catanie jest sopka Etna, která zmíněné město již často pobořila. Roku 1669 v měsíci březnu valil se opět proud 20 km. dlouhý a 8 m. široký žhavé lávy ku městu. Ve své těžkosti vzývali obyvatelé o pomoc sv. Agathu a v procesí nesli její závoj naproti proudu lávy. A hle, ten se náhle obrátil jiným směrem a vtekl do vln mořských. — Tak poznáváme, že uctívání svatých ostatků jest velmi prospěšno.

Přísaha.

1) Přísaha má býti pravdivá.

428. — **Nežistnost Regulova.** Všem, kdož mají něco odpřísáhnouti, slouží za krásný vzor římský vojevůdce Reguius. (Kolem 250 př. Kr.) Ve válce byl zajat nepřátely Římanů, Karthagiány. Po 6 letech poslali ho títo do Říma, aby tam pro ně vyžádal mír. Než-li odcestoval, musel přísahou se zavázati, že se opět do zajetí vrátí, jest-liže Římané míru neuzavrou. Když přišel do Říma, vypravoval o slabosti Karthaginských a vyzýval Římany k boji. Pak chtěl se opět vrátiti do zajetí. Všichni ho přemlouvali, by se nevracel, ba i sám pohanský velekněz. On ale odvětil: „Nebojím se ani tak muk od Karthaginských, jako spíše hanlivé poskvrní falešné přísahy.“ Vypravuje se, že po svém návratu byl Karthaginskými ukřižován. — Když již pohan tak svědomitě plní přísahu, tím více má křesťan považovati přísahu za svatou.

429 — **Přísaha Bedřicha Sličného.** Ludvík IV. bavorský a Bedřich Sličný rakouský zápolili spolu o císařskou korunu německou. V bitvě u Mühldorfu (1322) zajal Ludvík IV. svého proticísarě Bedřicha Sličného a odvedl ho na pevnost Trouninci. Tu počal válku proti Ludvíkovi IV. bratr Bedřicha Sličného, Leopold rakouský. Ludvík poslal Bedřicha po třiletém zajetí k jeho bratru Leopoldovi, by ustal ode všeho nepřátelství. Dříve však musel Bedřich odpřísáhnouti, že vrátí se do zajetí, nebude-li mír uzavřen. Bedřichovi ale nepodařilo se přemluvit bratra, který v jeho prospěch bojoval, i vrátil se zpět do zajetí. Císař

byl tak dojat poctivostí zajatcovou, že propustil Bedřicha na svobodu a zajistil mu účast na vládě (1325).

430 — **Věrné město Freiberg.** Kurfirst saský, Bedřich Dobromyslný, octl se v rozporu při dělení se o území se svým bratrem vévodou výmarským Vilémem. Kurfirst saský zmocnil se města Freibergu, jež náleželo jeho bratru a žádal na městském zastupitelstvu, aby mu přísahalo věrnost, jakož i dodalo jistý počet mladých mužů, by bojovali proti dosavadnímu svému zeměpánu. Členové městského zastupitelstva se shromáždili a radili se, co by učiniti měli. Po úradě vytáhli s obnaženými hlavami dva a dva na náměstí, kde se nalézal kurfirst se svými vojiny. Staříčkový měšťanosta (Mikuláš Valler) oslovil kurfirsta takto: „Jsme ochotni a rádi obětujeme život náš za vaši jasnost. Nicméně nemůžeme se nijak odhodlati, zrušiti přísahu věrnosti, již jsme učinili vévodovi výmarskému, jakožto poctiví poddaní chceme raději obětovati život, než bychom porušili svou povinnost. Kdyby to muselo býti, jsem já první, jenž zde poklekne a dá si stíti hlavu.“ Při slovech těch poklekl měšťanosta a ukazoval na hrdlo své rukou. Kurfirst byl těmito šlechetnými slovy skoro až k slzám dojat a pravil: „Samo sebou se rozumí, že vám nedáme hlavy sraziti, neboť takových poctivých lidí potřebujeme ještě pro budoucnost.“ Kurfirst ustal ihned od svých požadavků. Od těch dob nazývají město Freiberg „věrné“. — Co jsme přísahou slíbili, jsme povinni vyplniti.

II) Při přísaze není dovolena obojetnost.

431 — **Poctivost kancléře Tomáše Mora.** Kancléř anglický, Tomáš Morus († 1535) byl uvržen do žaláře ukrutným králem Jindřichem VIII. a odsouzen na smrt a sice proto, že neschvaloval boj králův proti církvi katolické. Kancléř seděl již 13 měsíců v žaláři a mohl zachovati život svůj, kdyby byl složil přísahu, že chce se podrobiti nařízením svého krále. Přátelé jeho radili mu, aby přísahu složil a při tom použil následujících slov: „Chci se podrobiti rozkazům svého pána a Krále“ — a že si při tom může mysleti: „svého nejvyššího Pána a Krále (nebes)“. Avšak Tomáš Morus byl jiného mínění. „Mám to odpřisáhnouti, čeho na mně žádají, a ne, co já si myslím. Nechci přísahou oklamati ani sebe ani jiné.“

III) Přísaha má býti dobře uvážena.

432 — **Přísaha korouhevni není pouhou povrchní obřadnosti.** Když jednou v Holandsku najímali brance, hlásil se na vojnu též kterýs Francouz, jenž pro svá pěkná vysvědčení jmenován byl

hned hejtmanem. Po svém jmenování měl složití předepsanou přísahu věrnosti ku praporu. Předříkávali mu slova: „Přisáhám věrnost ústavě.“ Pak mu předříkávali: „Přisáhám, že budu církev reformovanou ze všech sil hájiti a chrániti.“ Avšak nový hejtman neopakoval více pak těch slov, nýbrž prohlásil: „Jsem katolík a nemohu tedy něco podobného od-
přisáhnouti.“ Vysvětlovali mu: „Tato přísaha jest pouhá formalita; můžete slova ta opakovati beze všech rozpaků.“ Ale on odvětil: „Nikoliv, neboť jakmile Boha béru si za svědka, není to více prázdna formalita.“ Poněvadž nemohl tuto přísahu srovnati se svým svědomím, vzdal se pěkného postavení a vyhledal si jiné. Toť skutečně muž svědomitý a ušlechtilý! — Každý si má před přísahou dobře rozmysliti, zda-li bude moci slova svého dodržeti; neboť kdo přísahal, jest povinen splniti slovo své.

IV) Přísaha musí býti spravedlivá; nespravedlivou přísahu nesmíme skládati ani ji dodržeti.

433 — **Nesmiřitelný bratr.** Dva bratři se spolu zne-
přátelili. Jistý jejich přítel všemožně se namáhal, aby oba opět usmířil. Jeden z bratří byl k tomu ochoten, ale druhý nechtěl ani slyšeti o nějakém smíru. Vyslovil se takto: „Nikdyf já se nesmířím; neboť jsem Pánu Bohu přísahal, že se na bratra budu hněvat věčně. Svou přísahu nezruším nikdy.“ I řekl mu jeho přítel: „Přísaha tvoje jest hříšná a proto neplatná. Ty jako bys byl Pánu Bohu takto přísahal: „Hospodine, jáf nechci poslouchati zákona tvého, nýbrž chci se řídití vůlí odpůrce tvého, satana.“ Budeš-li takovéto hříšné přísaze věren, upadneš z jednoho hříchů do druhého.“ I poznal zaslepený bratr svoji pošetilost a smířil se.

434 — **Velkodušný Král Longobardů.** Longobardský král Alboin obléhal po 3 leta město Pavi. Rozhořčen houževnatým odporem města, zapřisáhl se ve hněvu, že dá mečem odpraviti všecko obyvatelstvo jeho. Vzmáhající se hlad donutil obyvatele k tomu, že otevřeli brány města. Všichni lidé schovávali se ve sklepích a všemožných skrýších a očekávali zde jistou smrt. Avšak král Alboin nedodržel své nespravedlivé přísahy, nýbrž poručil vyvolati, že odpouští obyvatelstvu ba i do města jejich sídlo své přeloží a že si jenom přeje, by věrností a poslušností hleděli mu odplácti za jeho dobrotivost. — Tak to bylo správné! Tak měl jednati i král Herodes, když žádala Salomena od něho hlavu sv. Jana Křtitele.

V) Křivá přísaha má za následek kletbu Boží; také světskými soudy bývá trestána.

435 — **Pravice v bitvě uřatá.** Německý císař Jindřich IV., známý svou cestou do Kanossy, musel po svém návratu z Kanossy vésti válku proti Rudolfovi Švábskému, kterého německá knížata zvolila 1077 ve Forchheimu za krále, ač je papež z toho zrazoval. Vévoda Rudolf přijal volbu za vzdorokrále, ač dříve Jindřichovi IV. přísahal věrnost. Došlo to k bitvě u Meziboru dne 15. října 1080, ve které Bohumír z Bouilloune (známý nám vojevůdce z válek křížáckých) uřal vzdorokráli pravici. Umíraje pohlížel prý Rudolf na uřatou pravici a zvolal: „To jest tatáž ruka, kterou jsem svému králi přísáhl věrnost.“

436 — **Bitva u Varny 1444.** Král uherský Vladislav uzavřel s panovníkem tureckým, Muradem II. mír a stvrdil ho přísahou. Vzdor tomu počal válku znova. U Varny přišlo to k bitvě a zde padl král uherský s nejpřednějšími říše své (1444.) — Kdo křivě přísahá, přivolává na sebe kletbu Boží t. j. bude nešťastným a bidným.

437 — **Zlomil si nohu na schodech soudní budovy.** Jistý kupec ve Vratislavi musel se vydati na dalekou cestu. Poněvadž měl mnoho peněz doma, poprosil svého domácího pána, aby mu je až do návratu uschoval. Domácí učinil tak velmi ochotně. Ale když se kupec vrátil a požadoval svých peněz zpět, prohlásil pan domácí, že mu ničehož nesvěřil. Kupec žaloval ho u soudu. Při soudním líčení musel pan domácí své ujišťování potvrditi přísahou. Než ale přísahal, dal svou hůl k podržení soudnímu sluhovi. Domníval se, že může zcela klidně odpřisáhnouti, že peněz těch nemá, když je před přísahou někomu v holi uschované odevzdá. Kupec byl nad tím celý zaražený, když spatřil toho člověka přísahati. Avšak trest následoval ihned. Když křivopřisežný domácí sestupoval po ukončeném líčení soudním po schodech dolů, zakopl ve svém rozčilení o svou hůl, spadl se schodou a zlomil nohu. Také hůl ale se rozštípla a peníze z ní vypadly. Všichni přítomní užasli nad tím, jak Bůh tak rychle a tak nápadně ztrestal křivou přísahu. — Příběh ten udál se v minulých dobách ve Vratislavi. V upomínku na událost tuto postavena byla na soudní budově socha, která tuto příhodu zobrazovala.

438 — **Zákon za časů Karla Velikého.** Císař Karel Veliký vydal zákon, že má se každému křivopřisežníku utnouti pravá ruka. Pozdější dobou usekali provinilcům tři prsty pravé ruky, které při přísaze pozvedali. Za našich časů bývají křivopřisežníci trestáni žalářem.

Slib.

l) Kdo složil slib, jest pod hřichem zavázán mu dostáti.

439 — **Svatý František Saleský varoval jednu paní, by neučinila žádného slibu.** Zbožná jedna paní se dozvěděla, že sv. František Saleský, biskup ženevský († 1622) učinil slib, že každodenně, až do své smrti, bude se modlívati růženec. Paní chtěla tentýž slib učiniti; prve však svěřila se se svým úmyslem sv. biskupovi a prosila ho o radu. Sv. František Saleský ihned pravil. „Toho rozhodně nečiňte.“ Paní divila se velice slovtm těm a řekla: „Proč zrazujete mne od toho, co sám jste činil?“ Sv. biskup odpověděl: „Já jsem učinil svůj slib v nezkušeném mládí, kdy jsem té věci nerozuměl a ji tak dobře neuvážil, jako jsem ji nyní seznal. Dnes, kdy mám více zkušeností, vim, jak často přiveden jsem byl tímto slibem do největších nesnází. Již častěji zanášel jsem se myšlenkou, že si zadám o to, abych rozvázán byl od něho. Neboť jest-liže jsem slib učinil, jsem pod hřichem zavázán mu dostáti. Kdo učiněnému slibu nedostojí, uráží Pána Boha, a to není žádná maličkost. Proto vám radím, abyste si učinila pouze vážné a pevné předsevzetí, že denně budete se růženec modliti. Tím nevydáte se v nebezpečí, že byste opomenutím modlitby Boha urazila.“ — Kdo tedy učiní slib, činí milému Pánu Bohu přípověď a zavazuje se pode hřichem, že něco dobrého vykoná.

440 — **Ve svátek se nemá v továrně pracovat.** Mužové slíbili Bohu také něco, k čemu i jinak zavazují nás příkázání Boží. Ku příkladu: Jistý továrník dával pracovati ve své továrně o všech svátcích; měl pak jediné dítě, dcerušku, kterou velice miloval. Dítě to náhle onemocnělo a jeho stav tak se zhoršil, že se vzdal lékař již veškeré naděje v uzdravení dítěte továrníkova. Továrníkovi již delší čas svědomí činilo výčitky, že dává pracovati o svátcích; i zavázal se nyní přísňm slibem, jest-li jeho dítě se uzdraví, že již nikdy více nedá o svátcích pracovati. A hle, ihned se jeho zdravotní stav tak znamenitě zlepšil, že si to lékař nedovedl vysvětliti. Dívka se uzdravila a otec dostál svému slibu; později jmenoval dítě své obyčejně „dítě sváteční.“ — Otec ten byl vázán nyní dvojnásobně, aby slibu svému dostál.

ll) Nejnesnadnější jsou sliby řeholní, poněvadž jimi člověk vše, co má, věnuje Bohu.

441 — **Dcera Ludvíka XV.** Dcera krále francouzského Ludvíka XV., princezna Ludvíka rozhodla se, že vstoupí do

řádu karmelitánek ve sv. Diviši. Dojemná byla slavnost jejího oblékání. Papeže Klementa XIV. zastupoval při tom papežský nuntius v Paříži. Celý dvůr obcoval té slavnosti. Přítomna byla také korunní princezna, později tak nešťastná královna Marie Antoinetta, která přispěchala z Versaillu. Také veliký počet biskupů se dostavil. Na rozkaz krále byl kostel nádherně vyzdoben. Špalír utvořila královská tělesná stráž. Princezna Ludvíka měla na sobě překrásný oděv, který se stkvěl zlatem a drahokamy. Diadém její jiskřil samými démanty. Náhle nastalo hluboké ticho. Princezna odložila všechna svá královská roucha, přijala na sebe závoj a plášť klášterních pannen a v drsném tom rouchu vrhla se k zemi na tvář svou. Výjev tento činil na celý dvůr takový dojem, jakoby byli přítomni pohřbu některého milovaného člena rodiny. Chrámem ozývalo se hlasité štkání a vzdechy. Od toho okamžení nazývala se princezna „Theresie od sv. Augustina.“ V řadě prožila 17 let. V její cele byl pouze kříž, 3 papírové obrazy, slaměná židle, malý dřevěný stolek a lůžko, skládající se ze slamníku. Zemřela v stáří 50 let v pověsti svatosti (1787). Proces blahověčení již jest zaveden. — Kdo skládá slib řeholní, jako tato princezna, odřiká se celého světa.

III) Slibem dosahujeme pomocí Boží.

442 — **Jak byl zbudován chrám svatého Karla ve Vídni.** Roku 1713 (tedy 30 let po druhém oblehání města od Turků), vypukl ve Vídni mor čili „černá smrt.“ Učiněna všechna zařízení opatrnosti, aby se zabránilo dalšímu šíření nákazy. Školy byly zavřeny, všechna shromáždění lidu zakázána, ano i chrámy byly úplně prázdné. Přes to všechno ale šířil se mor vždy více a vyžádal si na tisíce obětí. V tomto zlém postavení učinil tehdejší císař Karel VI. před celým svým dvorem slavný slib ve chrámu sv. Štěpána, jest-liže Bůh odvrátí od města ránu morovou, že vystaví krásný chrám ku počtě sv. Karla Boromejského. Skutečně ulevil mor nápadně brzy, až úplně zanikl. S radostným srdcem vyplnil nyní císař svůj slib a dal na Vídeňce zbudovati nádherný chrám sv. Karla s velkolepou kopulí a dvěma obrovskými sloupy. Budování kostela trvalo 21 let. Překrásná budova ta slouží doposud ještě Vídni k veliké ozdobě a jest výmluvným důkazem toho, jak slib jest prospěšným.

443 — **Pašiové hry v Horní Amergavě.** V bavorském městě, Horní Amergavě, zuřil mor roku 1633. Obyvatelé utíkali se k Bohu o pomoc a učinili slib, jest-li přestane mor, že budou každých 10 let opakovati pašiové hry (= představovati na divadle živé obrazy o umučení Páně). Od toho okamžení již v městě nikdo více morem nezemřel. Obyvatelé dodržel

svému slibu a po dnes každého desátého roku pořádají pašiové hry; hrají je tak velkolepým způsobem, že když hry ty se dávají, hrnou se diváci z celého světa houfně do Horní Amergavi.

444 — Založení poutnického chrámu Maria Cell. Uherskému králi Ludvíku I., který později i na polský trůn nastoupil, událo se, že musel jednou podstoupiti boj proti veliké přesile vojska tureckého. Měl sám 20.000 mužů, kdežto Turci táhli proti němu s 80.000 bojovníků. V tomto nebezpečí utekl se pod ochranu Bohorodičky a před bitvou slíbil, jest-li mu Bůh popřeje vítězství, že vystaví v Maria Cell — kamž již choť jeho častěji putovala, nový nádherný chrám poutnický. Když zvítězil (1363), dostal svému slovu. Poutnický chrám ten stojí dosaváde.

445 — Obrácení Chlodvíkovo na křesťanství. Král Franků, Chlodvík I. stal se křesťanem v důsledku svého slibu. Měl za manželku křesťanku, jménem Klotildu, kterou ctí církve za svatou. Klotilda dávala si všemožnou práci, aby přesvědčila svého manžela o pošetilosti modloslužby a získala ho pro křesťanství. Když jednou táhl do války proti Alemanům, pravila mu při loučení jeho choť: „Neskládej důvěru svou v bohy své, kteří ničehož nezmohou, nýbrž v m é h o B o h a, který jest všemohoucí a může ti dáti vítězství nad nepřáteli.“ U Z o l p i a k u (v Elzasích) nastala rozhodná bitva a vojsko Chlodvíkovo počalo již couvati; i vzpoměl si král na slova manželky své, jež při loučení k němu promluvila a volal k Bohu křesťanskému takto: „Moji bozi mne opustili; utíkám se tedy k tobě o pomoc, Bože křesťanský. Jest-liže mne vysvobodíš z rukou nepřátel mých, dám se pokřtiti a do své říše zavedu křesťanství.“ Sotva dokončil Chlodvík svou modlitbu, uslyšel, že nejvyšší v o j e v ů d c e n e p ř á t e l s k ý padl a ustrašení Alemané že dávají se na útěk. Chlodvík dobyl pak skvělého vítězství; po bitvě zvolal: „Veliký a mocný jest Bůh křesťanský.“ Král dostal slibu svému křesťanskému Bohu učiněnému a ještě téhož roku dal se se svými 3000 šlechtici říše své pokřtiti ve velechrámu v Reměši od biskupa, sv. Remegia (496). Před křtem promlouval biskup ke králi takto: „Sklon hlavu svou, hrdý Sigambrovče! Spal to, čemu jsi co pohan vzdával božskou úctu a uctivej, (co křesťan), co jsi dříve ničivával ohněm!“ Tělesné pozůstatky Chlodvíkovy i jeho manželky jsou v Paříži, ve velikém chrámu sv. Petra a Pavla, Chlodvíkem zbudovaném, jenž nyní sluje chrámem sv. Jenovefy.

446 — Probořil se do hrobky. Slavný básník a hudebník Benedetto Marcello narodil se v Benátkách roku 1686 a již od nejtělejšího svého mládí pěstoval hudbu. Byl to muž nadmíru veselý, který zvláště rád básnil a skládal milostné písně a

proto u lidu byl velice oblíben. Jednoho večera procházel se v Benátkách poblíž chrámové zdi a očekával zde někoho. V tom náhodou vstoupil na zvětralou kamennou plotnu, která přikrývala část kostelní hrobky. Plotna se prolomila a Marcello propadl se do hloubky a spadl právě mezi samé rakve a mrtvoly. Volal o pomoc ze všech sil. Avšak marně, neboť místo to bylo odlehlé a nikdo sem nepřicházel, ba ani očekávaná jím osoba se nepřiblížila. Tu nahlížel světácký muž, že je za živa pohřben. Měl nyní ovšem dosti času a myslel na svou minulost a vzpomínal na svou smrt. Minula hodina po hodině a jelikož nemohl se nadíti lidské pomoci, počal Marcello vzývati o pomoc Boha a konečně učinil slib, že od nynějška svoje nadání hudební zasvětil službě Boží. Brzy potom uslyšel kroky, volal o pomoc a byl zachráněn. Umělec povstal z hrobu k životu novému a písně jeho a hudební kusy nešířily více ducha světáctví, nýbrž rozněcovaly lid ku zbožné horlivosti a nábožnosti. Také svůj dosa-
vadní způsob života úplně změnil. — Hle, jak prospívá slib.

IV (Kdo nemůže dostáti svému slibu, má žádati duchovní vrchnost, aby ho slibu sprostila anebo povolila, by směl ho zaměnit jiným slibem.

441 — **Anglický král Eduard III. a slíbená pouť do Říma.** Král anglický Eduard III. (panoval od roku 1327 až 1377) byl zachráněn zázračným způsobem z velikého nebezpečství. Na poděkování slíbil, že vykoná pouť do Říma. Ale šlechta anglická zrazovala mu cestu do Říma, poněvadž právě potlačené nepokoje mohly by za jeho nepřítomnosti vznítiti se znova. Všichni jeho rádcové ho vroucně prosili, aby vlasť neopouštěl a konal raději dobré skutky doma, než aby ji poškodil svou poutí. I obrátil se velice svědomitý král s prosbou na papeže, aby zaměnil slib jeho za jiný. Papež svolil k jeho žádosti a odepsal králi: „Poněvadž by nepřítomnosti královou mohla přijíti Anglie v nebezpečí, sprošťujeme tě všech povinností, jež si vzal na sebe slibem svým a místo pouti do Říma ukládáme ti, bys vystavěl anebo znovu zřídil klášter ke cti sv. Petra. Peníze pak, které by tvá cesta do Říma tě stála, rozdělíš mezi chudé.“ Král znova zřídil opatství vestminsterské a bohatě obdaroval chudinu. — Tak podobně má učiniti každý, kdy by nemohl svému slibu dostáti; má se obrátiti ke své duchovní vrchnosti. Nejprve však má požádati o radu svého zpovědníka, jenž v mnohých případech jest i sám splnomocněn, slib za jiný zaměnit.

448 — **Nezdar křížáckých válek krále sv. Ludvíka.** Svatý Ludvík, toho jména IX., král francouzský upadl v nebezpečnou

nemoc a byl již na smrt. I učinil slib, jest-li se uzdraví, že vydá se na válečné tažení křížácké. Skutečně zase se uzdravil i umínil si, že slíbenou válku křížáckou podnikne roku 1248. Zbožná jeho matka Blanka, arcibiskup pařížský a všichni královští rádcové všemožně se přičiňovali, aby mu vymluvili jeho úmysl. Radili mu, aby se obrátil k duchovní vrchnosti o prominutí (dispens), poněvadž tehdejší poměry říše byly by poškozeny tažením křížáckým a slabé zdraví královo znova ohroženo. Král ale nedal si říci, ano i pohrozil, že nepřijme žádné potavy, pokud mu arcibiskup pařížský nepřipne na prsa kříž, na znamení, že skutečně již nastupuje válečné tažení křížácké. Měf ovšem při tom ty nejlepší úmysly, ač ovšem neměl nedbati vážných rad matky své a rádců. Nápadno jest ale, že král neměl při svých křížáckých taženích žádného štěstí. Loďstvo jeho bylo zničeno, jeho vojsko nepřáteli obklíčeno a i s králem zajato. Jen za vysoké výkupné (skoro 3 miliony franků) byl král propuštěn na svobodu, vojsko jeho pohynulo v zajetí. Ludvík IX. však domníval se, že ještě dostatečně nevyplnil svého slibu; podnikl roku 1270 novou válečnou výpravu. Avšak vedlo se mu tehdy ještě mnohem hůře; neboť nakažlivé nemoci zničily jeho vojsko a zachvátily i jeho (1270). — Kdo pozná, že nemůže bez veliké škody dostáti svému slibu, jedná pošetile, když nežádá duchovní vrchnost o dispensi. Vždyť pravil Kristus ku sv. apoštolům: „Cožkoliv rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mat. 18, 18.).

Úcta ku jménu Božímu.

1) Máme mítí jméno Boží v uctivosti.

449 — **Newton.** Slavný hvězdář Newton jevil vždy velikou úctou ku jménu Božímu, neboť pozorováním hvězdnatého nebe poznal velebnost Boží. Kdykoliv slyšel, že někdo Boží jméno vyslovil, obnažil svou hlavu a hluboce se uklonil. Takto — jak velmi vystižně podotýká Jean Paul — stal se učitelem náboženství u svých posluchačů. Mnohý z jeho žákův příkladem svého učitele byl přiveden k vážným myšlenkám. (Newton zemřel 1727 v stáří 84 let a jest pohřben v Londýně ve vestminsterském opatství.)

450 — **Svatý Ignác, biskup antiochenský.** Světec ten, jehož svátek slavíme 1. února, velmi rád vyslovoval jméno Ježíš. Vypravuje se o něm následující: Když jednou apoštolové mezi sebou se přeli, kdo bude větším v království Božím, přišel Kristus s nimi do Kafarnaum, zavolal si jednoho 4letého chlapce, jenž přede dvěma domovními stál se svou matkou, vzal ho za ruku

a pravil: „Neobráte-li se a nebudete-li jako maličká (pacholata), nevejdete do království nebeského. Protož kdožkoli se poníží jako toto pachole, tenť jest větším v království nebeském.“ (Mat. 18, 3 a n.) Pachole toto, jménem Ignác, když dorostlo, častěji přicházelo v pozdějších letech na ono místo, kam Kristus ie zavola. Zde líbal Ignác zem a pravil svým druhům: „Hle, zde na tomto místě vzal mne Pán Ježíš v náruč svou.“ Když dospěl, stal se později knězem a konečně biskupem ve velikém městě Antiochii, kde dříve sv. Petr působil po 7 let. Antiochenští záhy přijali křesťanství. Když římský císař Trojan přibyl na jednom svém vojenském tažení do Antiochie a shledal, že všechny pohanské chrámy jsou úplně prázdné, tázal se místodržitele, kdo že zavinil prázdnotu chrámů. Místodržitel odvětil: „To způsobil Ignác, biskup křesťanů.“ Císař si dal staříckého biskupa zavolat a řekl mu: „Jsi ty ten zloduch, jenž v městě tomto působí tak veliké pobouření?“ Ignác odvětil: „Není démonem, kdo Boha v srdci nosí.“ Císař pravil: „Ty máš as na mysli Ježíše Nazaretského?“ Biskup přisvědčil a poučil císaře, jak pošetilým jest pohanské modlářství. Tím císař byl popuzen k hněvu i pravil vojákům: „Ad leonem“, t. j. lvu. Byl tedy Ignác odsouzen na smrt, aby byl předhozen v Římě lvům k roztrhání. Vojáci odvedli ho ihned na loď a dopravili do Říma. Římští křesťané chtěli ho vysvoboditi a zabrániti jeho usmrcení; avšak Ignác napsal jim list a v tom je prosil, by mu nezbraňovali v dosažení koruny mučennické. Když přibyl do Říma, byl v amfiteátru ihned předhozen dvěma hladovým lvům. Ignác modlil se hlasitě řka: „Jméno Ježíšovo nemůže býti vyrváno ze rtů mých; a i kdyby bylo to možná, z mého srdce nikdy nebude vyhlazeno.“ Pohanští diváci obdivovali se statečnosti starcově a radostnému jeho odhodlání se k smrti. Lvi ho rozsápali a nechali pouze několik kostí a srdce. Na srdci modrými žilkami bylo napsáno jméno „Ježíš.“ Druhové svatého Ignáce shromáždili v noci v amfiteátru jeho ostatky a vzali je s sebou do Antiochie, kdež je na oltáři uschovali a měli je ve veliké uctivosti. Stalo se to r. 107. Hle, dobrotivý Bůh vyznamenal tak velice světce toho, že v hluboké uctivosti choval jméno Pána Ježíše. — Židé byli mínění, že vůbec se nemá vyslovovati jméno Boží. Církev svatá ale si přeje, abychom častěji je zbožně vzývali. Proto také schvaluje litanii k nejsvětějšímu jménu Ježíšovu.

II) Zbožní křesťané vyslovují při pozdravu jméno Boží.

451 — **Názor Klopstockův o katolickém pozdravu.** Slavný protestantský básník Klopstock vypravuje ve svém listu dne

6. února 1767 z Kodaně básniku Michalu Denisovi zaslaném, že podnikl cestu do Švýcar. Když vystoupil z cestovního vozu, pozdravovali ho všichni lidé na cestě slovy: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ On slov těch dříve nikdy ještě neslyšel a nevěděl, že slova ta jsou pozdravem; proto také nevěděl, co by měl odpovědět. Přece však utkvěla mu slova ta hluboko v srdci. Divil se později, že sám nepřišel na tak jednoduchou a tak vhodnou odpověď: „Až na věky.“

„Zdál se mu pozdrav vhodným tak a plným krás,
přál si, by rčen byl křesťanů všech stavy všemi:
by údolím i horou pozdravu zněl hlas,
v tě naší rodné zemi.“

— Není sice žádnou povinností při pozdravu vyslovovati jméno Boží; vždyť i Kristus Pán pozdravoval pozdravem, jaký tenkrát byl mezi lidem obyčejným, totiž: „Pokoj vám!“ Avšak zajisté zní mnohem ušlechtileji tento neb jiný křesťanský pozdrav ku př.: „Požehnej Pán Bůh“, „Pozdrav Pán Bůh“, než ošuntělá fráse: „Ruku líbám“, „Příjemné zažití“, neb jiná podobná směšná rčení, jakých i nekřesťané užívají.

452 — **Opatruj tě Pán Bůh!** Manželka jistého strážníka na dráze mívala pěkný zvyk, že když muž odcházel z domova, aby prohlédl trať, vždy řekla mu na rozloučenou blahopřání: „Opatruj tě Pán Bůh!“ Jednoho zimního večera nebyl muž ještě ani doma a ona slyšela z dálky hučení blížícího se rychlíku. Manželka strážníkova byla tím uvedena u velikou úzkost. Napadlo ji, že jest-liže nezatáhne za telegrafní rukověť, muž bude pokutován. Přispěchala honem, aby dala předepsaný signál; v rozčilení ale chopila se nepravé rukověti telegrafní a dala znamení na: „Zastavit vlak“. Vlak se ihned zastavil. Vlakvedoucí seskočil a spěchal se svítilnou ku strážnímu domku, aby zvěděl, co se stalo. V tom zpozoroval na cestě strážníka dráhy položeného přes koleje na příč a přivázaného; jeho ústa byla zacpána šátkem. Byl rychle osvobozen a vlak jel dále. Nepřátelé z jeho okolí přepadli ho totiž poblíž strážního domku a přivázali, aby ho rychlík rozdrtil. Bůh tomu však nedopustil. Jeho žena, která tolikrát ho pozdravila slovy: „Opatruj tě Pán Bůh“, stala se mimovolně zachránkyní a jakoby jeho strážným andělem. Toho večera ještě byli úkladníci zatčeni. (Stalo se to poblíž stanice Venlo dráhy Hamburk—Paříž.) — Kdo jmenuje při pozdravu jméno Boží (Pozdrav Pán Bůh, Pomáhej Pán Bůh atd.), přivolává z nebes požehnání Boží. Kéž by všichni členové rodiny se pozdravovali takto.

III) V potřebách máme vzývati jméno Boží.

453 — **Bitva na Moravském poli 1278.** Český král Přemysl Otakar II. nechtěl Rudolfovi Habsburskému vydati Rakousy, Štýrsko, Korutany, Krajinu, které Rudolf, co nový císař římský říše německé požadoval, jakožto prý k říši spadlých. Vymlouval se Otakar, že v zemích těch panoval právem spravedlivým a že z poručení a žádosti svaté stolice apoštolské hájil je po 24 let proti útokům Uhrů, Kumánů, Tatarů, těžkými náklady a pracemi, ba i nasazováním krve svých poddaných a také své vlastní. Císař Rudolf vítězně přikvapil až k Vídni, aby ji sklíčil obležením, poněvadž zůstala Otakarů věrnou. Otakar musel ale přece tím spíše vzdáti se všech jmenovaných zemí a přijmouti od Rudolfa Čechy a Moravu v léno, poněvadž proti němu vzbouřili se nejmocnější panští rodové, jmenovitě Vítkovci v Čechách. Brzy na to pozvedl se Otakar opět proti Rudolfovi. U Suchých Krut na Moravském poli byla svedena rozhodná bitva (1278.) Celé vojsko Rudolfovo zapělo Mariánskou píseň: „Matko Boží, pomoz nám, před záhubou zachraň nás“; za válečné heslo měl slovo „Kristus“ a s tím vrhly se voje do bitvy. Vojsko Rudolfovo zvítězilo a Otakar sedmnácti ranami zasažen zůstal ležet na bojišti. — Křesťan spoléhá se na Boha a jeho pomoc, a ne jen na vlastní sílu a pomoc lidskou.

454 — **Shození místopřizpěčů z oken v Praze 1618.** Roku 1618 vypukla 30tiletá válka. Protestantští stavové svrhli roku toho císařské místopřizpěče Martinice a Slavatu, jakož i tajemníka Fabricia z oken pražského královského hradu dolů. Přihodilo se to následovně: Císař Matyáš († 1619) vydal přísné výnosy proti protestantům; i vnikli tito pod vedením hraběte Matyáše z Thurnu do královského hradu v Praze, obvinili oba místopřizpěče, že oni jsou původci přísných císařských rozhodnutí a vyhrožovali jim smrtí. Místopřizpěči prosili, by jim byl poprán čas, by se mohli připravit na smrt a aby jim byl poslán zpovědník. To bylo jim však odepřeno. Naopak siyšán byl pokřik: „Vyhoďte je dle českého obyčeje z okna ven.“ Přes úpěnlivé prosby své byli všichni tři uchopeni a svrženi do hradebního příkopu 56 stop (20 metrů) hlubokého. Martinic volal při tom stále jména „Ježíš“ a „Maria“. Protestanté křičeli: „Uvidíme, jest-li mu Maria pomůže.“ Přes svůj pád do ohromné hloubky zůstal Martinic zcela bez pohromy, takže užaslí diváci u okna volali: „Při sám Bůh, Maria mu pomohla!“ Slavata narazil hlavou na kamennou římsu, zůstal ležeti bez sebe na zemi a krev mu tekla z úst. Martinic přispěchal mu ihned ku pomoci a odnesl ho pryč. Z přemnoha střelných ran, jež za nimi byly vy-

páleny, nezastihla je ani jediná. Katolíci považovali zachránění těchto mužů za zázrak, protestanté tvrdili, že to způsobila kouzla. Vymyšleno jest ono vypravování jakoby tím se byli zachránili, že padli na křoví a smetí. — Z vypravované události poznáváme, jak prospěšno jest vzývat v potřebách svatá jména „Ježíš“ a „Maria“.

455 — **Sedmerý výkřik „Pán Bůh s námi.“** V únoru 1904 (v solnohradské obci Tivengu v alfi Purnbauerově na úpatí vrchu malého Gurpečku) sváželo sedm čeledínů stelivo. Náhle sjela na ně z výšky lavina. Když to těch sedm lidí spatřilo, vykřikl všichni najednou: „Pán Bůh s námi.“ V tom okamženi byli as 150 metrů dál odmrštěni, pouze jednoho pohrbila lavina na místě, kde stál. Ale ku podivu, žádný z dělníků nepřišel o život; všichni se sami dostali ze sněhu ven. Nikdo si ani nepomyslel, že by mohli životy své zachrániti; neboť lavina vyrvala veliké stromy z kořene. — Vzývání jména Božího zajišťuje nám v nouzi ochranu Boží.

IV) Při umírání máme vzývati jméno Boží.

456 — **Jméno Ježíš poslední slovo.** V porýnském městě Bonu nalézal se v nemocnici muž, jemuž měl býti lékař vyříznut jazyk. On totiž měl rakovinu jazyka a mohl býti pouze zachován při životě, jest-liže mu jazyk vyříznou. Již zde stáli lékaři připraveni, aby provedli operaci. Tu obrátil se primář nemocnice soucitně k nemocnému a pravil: „V několika minutách bude operace provedena; ale pak již po celý svůj život nebudete moci pronésti ani jediného slova. Přejete-li si tedy ještě naposled něco promluvíti, učiňte tak nyní!“ Nemocný ještě přemýšlel chvílenku a pak hlasitě zvolal: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“ Lékaři i ostatní přítomní byli dojati zbožným zvoláním a mnohým vstoupili do očí slzy. — Ó, jak jest to krásné, jest-liže u umírajícího křesťana posledním slovem jest vzývání jména Božího! Takový křesťan následuje umírajícího Spasitele, který také při svém skonávání volal jméno svého nebeského Otce.

V) Máme zabraňovati lehkovážnému vyslovování jména Božího.

457 — **Paní tchyně, opět jedna housenka.** Jistý pán přijal do svého domu svou tchýni. Ta měla nepěkný „zvyk, že volala při každé maličkosti: „Ach Pane Ježíši!“ I napomínal ji její zef několikráte, aby odložila zlozvyk ten; ale marně. Stará paní vždy odvětila: „Já při tom ničehož zlého nemyslím.“ Jednou ale poučil ji o této věci důtklivým způsobem. Stařena seděla v zahradě a pracovala. Zef přišel a sbíral nedaleko ní housenky

na kapustě. Jakmile našel nějakou housenku, zvolal: „Paní tchýně, zase jedna housenka!“ Zprvu se stařena tomu těšila. Když ji ale stále volal, rozlobila se a prohlásila, že ze sebe si posměch nedá strojit. Zef ale pravil: „I já při tom nemyslím ničehož zlého.“ Hned na to ale zase zvolal: „Paní tchýně, již zase jedna housenka!“ Stařena vstala a rozhněvaná odcházela. Zef šel za ní a pravil: „Jste tvorem smrtelným a hněváte se, jest-li bez příčiny vás někdo stále volá. A domníváte se, že to jest Pánu Bohu lhостejno, že rok od roku, každého dne nesčíslněkrát vyslovujete jméno Jeho bez potřeby?“ Slova ta stařenu úplně změnila. Jen velmi zřídka vzala ještě někdy jméno Boží nadarmo; pak ale stačilo, když na ni zef zvolal: „Paní tchýně, ještě jedna . . .!“, aby se zarazila a stala se opatrnější pro budoucnost. — Má velikou zásluhu před Bohem, kdo hledí překážeti lehkovážnému vyslovování jména Božího.

Klení.

1) Klení jest mluvou pekla.

458 — **Přišel jste asl z pekla ?** Jistý zbožný francouzský kněz setkal se na poli s dělníkem, který strašně klel. I řekl mu duchovní: „Milý příteli, vy jste asl přišel z pekla?“ Dělník nemohl pochopiti význam otázky i prosil kněze o vysvětlení. „To je tak,“ pravil farář: „U nás mluvíme francouzsky. Potkám-li někoho, kdo mluví německy, soudím, že pochází z Německa, poněvadž mluví řečí, jakou se mluví všude v Němcích. Mluví-li italsky, usuzuju, že to je Ital. Mluví-li španělsky, myslím si, že to je Španěl. Jestliže ale kleje, ihned uzavírám, že jest to host z pekla; neboť mluví proklínáním, což jest řečí nejčastěji v pekle užíváno u. V nebi znějí chvalozpěvy andělské, v pekle kletby zavrženců. Kdo proklíná, hlásí se do království satanova.“

459 — **Hluchoněmý a zlolajce.** Jistý otec šel se svým synem ulicí města. Před jedním domem stál hluchoněmý, jenž přívětivě zdravil. I pravil syn: „Otče, mám vždy velikou útrpnost s tímto člověkem, kdykoliv ho spatřím. Musí to býti strašné neštěstí, když někdo nemůže ničeho slyšeti ani mluvit.“ Sotva to dořekl syn, bylo slyšet, jak někdo v tomtéž domě hrozně proklíná. I pravil otec: „Onen člověk, jenž v témže domě kleje, jest nad tohoto hluchoněmého nešťastnějším ještě; neboť používá krásného daru Božího řeči k tomu, aby zahubil duši svou.“

460 — **Ztratil řeč při proklinání.** V zemi švýcarské, v obci Dürrengrabenu vsadil se jistý člověk jménem Ritter, že dovede nejlépe proklínati. Právě když chtěl ukázati lidem, jak dovedně umí klít, ztratil náhle řeč a nenabyl jí již nikdy více. (1891.)

II) Za trest Bůh vyplní někdy kletbu.

461 — **Sv. Ignác z Loyoly a proklínající šlechtic.** Zakladatel řádu jesuitského, sv. Ignác z Loyoly, poprosil kdysi o almužnu jistého španělského šlechtice v Alkale. Tento ale se rozlítil a pronesl následující kletbu: „Jestli nezasluhuješ býti upálen na hranici, ať za živa shořím“. Brzy potom přišla zpráva, že se narodil královi dědic trůnu. Všichni chvátali projeviti radost svou střílením a zapalováním ohňů, tak i dotyčný šlechtic. Neopatrností jeho ale zachvátil oheň soudek s prachem na půdě a ten vybuchl. Šlechtic byl na celém těle hrozně popálen. a následkem utrpených ran zemřel. (Událo se vypravované v španělském městě Alkale leta 1527. Šlechtic slul Don Lope Mendoza.) Písmo sv. o zlojaci praví: „A zamiloval zlořečení a přijdeť na něj.“ (Žalm 108, 18.)

462 — **Proklinání pijana kořalky** Roku 1901 přihodilo se v elsaské obci Velkých Affolterách následující událost: Někjaký člověk seděl v hostinci u skleničky pálenky. Když dopil, zvolal: „I kdyby mne čert měl vzít, přece musím dostat ještě skleničku pálenky.“ Hostinský odvětil: „Toho přece není třeba, abyste zlořečil a se proklínal. I bez toho přinesu vám pálenky.“ Pijan odpověděl: „Ale vždyť ani žádného čerta není; jest-li o pravdu jest, ať si mne ihned vezme.“ To byla jeho poslední slova; neboť sotva to dopověděl, padl raněn mrtvicí na zem. Událost ta učinila mohutný dojem na celou dotyčnou obec. (Mühl-Denník 1901. Zmíněný pijan slul Danz.)

463 — **Cestující v dámském kupé.** Židovský koňar Lev i Štern jel drahou z Osterkapelu do Münsteru ve Vestfálsku a vstoupil omylem do dámského oddělení. Průvodce vlaku upozornil ho na jeho omyl slovy: „dámské kupé.“ Štern ale rozuměl tomu tak, jakoby volal průvodce: „hloupý chlape“; i činil průvodčímu proto prudké výčitky. Tento však zcela rozhodně popřel, že by byl pronesl ona urážlivá slova. Avšak Štern se vyjádřil před spolucestujícími: „Ať zemru v tomto vlaku, jestli jste to neřekl.“ Klidně odvětil průvodčí: „Pak zde zemřete.“ A skutečně byl Štern v témže voze ještě raněn mrtvicí a skončil (1885). — Kletba, kterou na sebe volal, vyplnila se na něm.

464 — **Kletba matky se vyplnila.** Biskup v Hippo, svatý Augustin, vypravuje následující událost: Jistá matka měla 7 synů a 3 dcery. Poněvadž děti se chovaly k matce hrubě a byly

vzdorovitě, vyřkla ona nad svými dětmi u křtitelnice kletbu. Použila podobných slov, jako Bůh, když oznamoval trest Kainovi. Bohužel kletba matčina splnila se záhy. Děti byly zachvá-ceny prudkým třesením a bloudily jako šítené z jednoho místa na druhé. Záhy zemřelo jich osm. Dvě poslední, syn a dcera přišly až do biskupského sídla sv. Augustína, města Hippo a zde zázračně byly uzdraveny u ostatků sv. Štěpána. — Z toho vezměme sobě naučení: Nikdo nesvolávej kletbu Boží ani na neživotné, nerozumné tvory, ještě tím méně na lidi! Někdo za hrozného proklínání oral a sil; zcela spravedlivé jest, že jeho pole jakoby kletbou stížena, trpí neúrodou. Jiný proklíná svůj dobytek; není to pak nic divného, že mu pohyne. Někdo zlořečí při práci; a proto jeho práce se nedaří a on nemá žádného štěstí. Bůh totiž dopouští někdy na potrestání zlolajce, že se mu mnohdy jeho kletba skutečně vyplní.

465 — **Matka z'orečila svému synu.** V uherské obci Šakalech činila jistá matka, jménem Kurčáková, svému 22-letému synu trpké výčitky pro jeho nepořádný život; on totiž přicházel často domů opilý a svým marnotratnictvím přivedl matku skoro na mizinu. Mladík odvážil se vztáhnouti ruku svou na matku. Matka se tím tak rozčílila, že vyřkla nad synem kletbu. Když po chvíli matka opustila světnici, vzal Kurčák revolver do ruky, aby ho vyčistil. V tom ale zbraň spustila a syn padl těžce raněn, na zem. S nářkem vrhla se nyní matka na synovo tělo v louži krve ležící a neustále volala: „Já jsem to se svou kletbou nemyslela tak příliš opravdově!“ Bůh dopustil, aby se uskutečnila kletba matčina (1898).

466 — **Kletba methodistického kazatele.** V jistém městě severo-americkém stavěl jeden hostinský svůj hostinec právě proti methodistickému chrámu. Methodistický kazatel vynikal také co hlasatel střidmosti. Byl nad stavbou tou zachvácen tak spravedlivým hněvem, že jedné neděle, když stál na kazatelně, vyřkl nad hostincem kletbu. Den na to strhlo se strašné hromobití, blesk udeřil do hostince, jenž brzy celý octl se v plamenech. Hostinský žaloval pak kazatele u soudu na odškodněnou ve výši 50.000 dolarů. Soud žalobu zamítl s tím doložením, že služebník Boží nemůže být činěn zodpovědným za skutky Boží Prozřetelnosti, i když jeví se co následky jeho kletby. (Příhoda ta stala se v Strondsburghu v Spojených Státech; pastor jmenoval se Dixon.) — I touto událostí poznáváme, že vyplňuje Bůh někdy kletbu, aby hříšník byl potrestán.

467 — **Řezník a tele.** Řezník vedl domů tele na porážku. Když chtěl je vyhnati do jednoho vrchu, nechtělo se tele z místa

ani hnout. V zlosti své proklel tele a řekl: „Kéž by tě čert vzal.“ Sotva že to dořekl, hle na výšíně náhle ukázala se černá postava; byl to tamnější kominík. V okamžení, jakmile řezník spatřil černou postavu k němu se blížící, pustil tele a pádil co mohl nejrychleji pryč dolů s kopce. Kominík, který řezníka dobře znal, volal za ním ze všech sil: „To jsem já. Neutíkej přede mnou.“ To vše ale nebylo nic platno. Musel tedy kominík ujmouti se telete a přihnal ho do domu řezníkova za smíchu obyvatelstva celé obce. (Událost tu vypravovaly „Pražské Noviny“ 1908 s udáním jmen i obce.) — Nemáme proklínati; klení přinášívá nezdár.

III) Zlozvyk proklínání nutno potlačovati.

468 — **Důstojník a peněžní pokuta.** Jistý důstojník, jinak muž výborných vlastností, měl zlozvyk, že často klel. Jednou se těžce roznemohl i dal si povolati ku své obsluze milosrdnou sestru. Ta, když ho uslyšela strašně zaklít, ulekla se velice a prosila ho, aby klení zanechal. Důstojník se vyslovil, že si na klení tak zvykl, že si je více nemůže odvyknouti. Sestra pravila: „Kdybyste upřímně chtěl, šlo by to lehce. Znáám prostředek jistý, jímž si proklínání odvyknete.“ Důstojník chtěl seznati, který by to prostředek byl, ale řeholnice pravila: „Prostředek ten prozradím vám pouze tenkrát, dáte-li mi na to své čestné slovo, že ho opravdu upotřebíte.“ Po krátkém rozmyšlení podal jí důstojník ruku a řekl: „Slibuji na svou důstojnickou čest!“ I řekla řeholnice: „Pokaždé když zaklejte, zaplatíte zlatku pro chudé churavce v nemocnici.“ Důstojník nařikal: „Ale takto mne přivedete na mizinu.“ Sestra odvětila: „I vždyť nemusíte ničehož platiti, když nebudete proklínat.“ Jakmile důstojník zaklel, přišla sestra, nastavila ruku se slovy: „Slovo dělá muže.“ Důstojník musel první zlatý zaplatit. Zaplatil toho dne 5 zlatých, druhého dne pouze 3 a třetího jen jeden; pak ale již ničehož více. Ani slovíčko zlolajné nevyšlo více z jeho úst! — Ba přísné tresty jsou zdravé, zvláště peněžní pokuty! Kdyby hříchy byly vždy trestány uložením pokuty peněžní, bylo by na světě záhy mnoho dokonalých lidí.

469 — **Přestal klíti z lásky ku svým vlasům.** Jistý mladík vyznal se ve zpovědnici, že velmi často kleje. Kněz se ho tázal, kolikrát asi klel. Kajícník odvětil: „Aspoň tolikrát, co mám na hlavě vlasů.“ Moudrý zpovědník uložil mu za pokání, aby vždy, kdykoliv zakleje, vytrhl si jeden vlas s hlavy. Mladík uposlechl a skutečně si vždy vyrval vlas s hlavy, když zaklel. Záhy však nahlédl, že by se stal úplně holohlavým, kdyby to tak mělo jíti dále. Počal vážně bojovati proti svému zlozvyku

a skutečně po krátkém čase odnaučil se tomu. Později říkával : „Pro vlas na své hlavě jsem se přemohl, a pro své největší dobro, totiž věčné blaho duše své jsem to učiniti nechtěl. Jaké zahanbení to pro mne!“ — Kdo za každé zlojajné slovo potrestá se vždy důtklivě sám, brzy přestane proklínati.

470 — **Za peníze přestal zlořečiti.** Jistý duchovní jezdil mnohdy s kočím, který měl zlozvyk, že proklínal. Když kněz vstupoval jednou zase do vozu, pravil vozkovi: „Podívejte se! Zde jest zcela nová koruna. Dám vám ji, jestli na cestě ani jednou nezaklejete.“ Vozka pohlédl na peníz a pokynul hlavou. Jízda počala. Ač vítr strašně vál, déšť proudem se lil dolů, cesta byla prašpatná, vůbec jakoby se spolčily všechny živly proti vozkovi; přes to nedal se strhnouti ani k jedinému zaklení, maje zřetel k slíbené peněžité odměně. Duchovní pak sestoupil z vozu, zaplatil jízdu a daroval mu slíbenou korunu, avšak podotkl: „Pro tento peníz jste učinil tedy to, co jste nechtěl udělati z lásky k Bohu. Pro peníze tedy vše, pro Boha však ničehož. To s vámi to nedobře skončí.“ Napomenutí to vzal si vozka k srdci a od toho času zanechal všeho klení. — Máme se přičiniti, abychom své bližní odnaučili od špatného zvyku zlořečení.

471 — **Slyšel jsem vaši modlitbu.** Jistý duchovní slyšel jednoho večera hrozné proklínání zedníka, jenž se vracel z práce domů. Opominul mu dáti napomenutí. A to mu způsobilo pak takový nepokoj, že celou následující noc nemohl skoro ani na okamžik oka zavřít. Časně ráno vstal a čekal na ulici, až přijel dotýčný dělník. Duchovní šel mu vstříc a pravil přívětivě: „Pane, čekám zde na vás.“ „Proč pak?“ tázal se zedník. Kněz odpověděl: „Slyšel jsem včera vaši modlitbu.“ Dělník odpověděl: „To se as račte mýliti, neboť já již nedomodlil jsem se po mnoho roků.“ Klidně a vážně řekl duchovní: „Ale já vaši modlitbu skutečně slyšel. Kdyby byl Bůh vaši modlitbu vyslyšel, nebyl byste již na živu, nýbrž na věky ztracen. Vždyť jste vzýval Boha, aby vás ranil slepotou a na věky vás zavrhl. Chtěl jsem vám pouze býti tou radou, byste nežádal Boha o své zavržení, nýbrž o milost a slitování.“ Pak se kněz poroučel. Slova duchovního nezůstala bez účinku; neboť od toho času bylo lze spatřiti dotýčného dělníka v chrámu Páně na službách Božích. Ze zlojajce stal se zbožný ctitel Boha. — Slovo v pravý čas má velký účinek.

472 — **„Matko, potrestej předem raději mne.“** Svatá Kateřina ze Sieny († 1380) byla co malá děvče častěji matkou posílána, aby něco obstarala. Jednoho dne zdržela se trochu

déle mimo dům ; cestou totiž vešla do jednoho chrámu a obcovala zde mši svaté. Když domů přišla, byla matka velmi rozlobena nad jejím obmeškáním se, tak že ve hněvu zaklela. Dceruška byla nad urážkou Boha celá zarmoucená a pravila: „Matko, potrestej přece raději mne, jestli jsem chybila, jen neurážej Pána Boha! — Urážka Bohu učiněná, činí mi ještě větší bolest!“

473 — **Zabírám vás pro Boha.** Zakladatel řádu Lazaristů, sv. Vincenc z Pauli († 1660) byl kdysi přítomen shromáždění vzácných mužů. Mezi nimi byl jistý pán, který ze zlovyku dotvrzoval svou řeč tu a tam nějakým zakletím. Když počal zase řečniti slovy: „Ať mne ďas vezme“, uchopil ho sv. Vincenc usmívaje se, za rámě a pravil: „To nikoliv.“ „Neboť zabírám vás pro Boha!“ Slova světcova způsobila, že muž ten počal o tom vážně přemýšleti a zanechal od té doby všech podobných zlořečení. — Jest to dobré a záslužné, když se přičiníme o polepšení zlojalců a tak zabraňujeme tomu, aby Bůh byl urážen.

Svatokrádež, rouhání.

1) Bůh často důtklivě trestá svatokrádež, kterou se prohřešuje ten, kdo Bohu zasvěcených věcí zneuctívá.

474 — **Divadelní kus a zemětřesení.** Císař řecký Michal III. (842—867) v Cařihradě, který spolu zavinil rozkol církve východní, dal o svátku „Nanebevstoupení Páně“ v divadle na posměch představovati udílení svatých svátostí. Jeden herec představoval arcibiskupa cařihradského, jiní biskupy; všichni měli n sobě duchovenská roucha. Téže noci však nastalo hrozné zemětřesení za strašného zuření vlnobití mořského. Zemětřesení trvalo až do druhé noci a naplnilo veškeren lid velikým strachem a rozčilením. Přes to císař pokračoval v posmívání se svatým úkonům; záhy potom byl při hostině úplně zpitý zavražděn vlastními syny.

475 — **Císař uloupil korunu ve chrámě.** Řecký císař Lev IV. (775—780) poručil uloupiti z hlavního chrámu cařihradského zlatou korunu dýmanty posázenou, kterou císař Heraklius věnoval velehrámu. Touto korunou ozdobil si Lev hlavu. Brzo na to roznemohl se nešťovicemi, které obličej jeho strašně znetvořily; po třech dnech touto nakažlivou nemocí skončil (780).

476 — **Vyrušování při misích.** V belgickém malém městečku u Charleroi pořádali Jesuité misie. Jistý as 20-letý mladík přicházel na každé kázání, aby jiné vytrhoval z pobožnosti. Konečně ho farář vykázal z kostela ven. Mladík si zaopatřil roh

a v čas chrámové pobožnosti hrál na něj hlásně před kostelem. Když druhého dne přišel opět ke kostelu a počal vytrubovati, dostal tak hrozné bolení do hrdla, že museli býti zavoláni dva lékaři. Lékařům zůstala nemoc ta záhadou. Nebyla mu již pomoc. Téže noci skončil za hrozných bolestí mladík dříve úplně zdravý (1903).

477 — **Vozka posmíval se Pánu Ježíši na křížl.** Spisovatel Albán Štolz vypravuje následující událost: Jistý vozka jel za zimního rána pro dříví. Když jel kolem kříže, podíval se na sochu Kristovu a pravil posměšně: „Ty starej, tam nahoře musí ti také býti hodně zima. Měl bych ti půjčiti svůj kabát.“ Na zpáteční cestě spadl vozka z vozu pod kola povozu plného těžkých polen. Když hrozně křičel, přispěchali lidé a shledali, že má kosti rozdrnceny. Když ho odnášeli do nemocnice, volal běduje: „Dnes ráno prohřešil jsem se proti Bohu; Pán Bůh mne za to potrestal.“

478 — **Vojín přišel ve válce o obě nohy.** Po bitvě u Králové Hradce (1866) byl v časopisech uveřejněn tento příběh: V jisté malé rakouské obci byli obyvatelé jednoho jitra velmi rozčileni. Rozšířila se totiž zvěst, že minulé noci nějaká bohaprázdná ruka usekala obě nohy soše Krista Pána na kříži u cesty postaveném. Avšak pachatel nebyl vypátrán. Přišel rok 1866. Mladík, jenž tento zvrhlý skutek spáchal, musel narukovati a účastnil se bitvy u Králové Hradce. Sotva první výstřely nepřátelských děl zahučely, válel se onen mladík na zemi; dělová koule urazila mu obě nohy. Mohl ještě vojenskému knězi se vyzpovídati a obdržel rozhřešení. I prosil zpovědníka, aby bylo posláno psaní do jeho rodné obce a oznámeno, že Bůh potrestal ho za jeho zločin. Ještě téhož dne zemřel. — Poznáváme pravdivost přísloví: „Čím kdo hřeší, tím i trestán bývá.“

479 — **Hostinský stavěl se jakoby byl těžce nemocen.** Za časů francouzské revoluce ukládáno bylo ve Francii všem kněžím o život. V jistém hostinci divili se hosté, že nikdo nemohl zajmouti místního faráře. Hostinská měla zvláštní nápad a pravila: „Záležitost ta dá se zcela snadně vyřídit. Zavoláme nejprve četníky, aby střežili dům. Pak se položí můj muž do postele a bude se stavět nemocným. Zatím někdo půjde do vsi a bude všude vypravovat, že hostinský umírá a že si přeje býti zaopatřen svatými svátostmi. Nebude to dlouho trvati a farář přijde.“ Tak se také stalo; za krátkou dobu farář skutečně přišel. Tázal se, kde leží nemocný. Uvedli ho do světnice, kde byli četníci uschováni. Farář šel k domnělému nemocnému. Když se ale tento ani nepohnul, vzal ho farář za ruku, která byla však úplně studená. Farář činil manželce hostinského výčitky a

pravil: „Proč pak jste mne zavolali pozdě, vždyť váš muž jest již mrtev?“ — Hostinská se zasmála a četníci vyskočili z úkrytu. Avšak muž její sebou ani nehnul; byl skutečně mrtev; ranila ho mrtvice. Příhoda ta rozrušila je tak velice, že nikdo nemohl ani slova promluvit. Farář mohl bez překážky odejít. (Stalo se to roku 1793 v obci Chouches (Vendee). Farář slul Guyader a hostinský Brassak.)

480 — **Ztratil zrak.** Polské časopisy ohlašovaly 1891 z Myslovic následující truchlivou událost: Dne 20. března byl pátek a jistý dělník žádal svou manželku, by mu k obědu uvarila maso. Manželka zprvu odporovala tomu. řkouc, že je půst, pak ale povolila jeho přání. Než si muž sedl ku stolu, aby pojedl masa, přikryl předem kříž na stěně světnice visící zástěrou a pravil: „Nyní mohu již jísti, neboť jsem Pánu Bohu zakryl oči. Nyní již nebude moci viděti, že jím maso.“ Když druhého dne muž dlouho spal, budila ho žena; ale on pravil, že vstane, až se rozední. Můžeme si představití uleknutí obou, manželky i muže, když poznali, že pro posměváčka již nikdy nebude bílého dne; v noci přišel o zrak. — Písmo sv. praví: „Bůh nebývá posmíván.“ (Gal. 6., 7.)

481 — **Zazděný kříž.** Za obcí Hadersdorfem na řece Kampě v Dolních Rakousích lze spatřiti u staré nemocnice zazděný kříž. Prsa Spasitelova jsou provrtána střelou. Stalo se to takto: Před více než 100 lety jel tudy kolem opilý husar. Když spatřil více zbožných věřících, ani se před obrazem modlí, dovolil si z jich zbožnosti strojit posměch. Lidé ti ho však odbyli. Husar byl tím popuzen. I uchopil nabitou zbraň a vystřelil na obraz Ukřižovaného. Pak pobodl ostruhami koně a odkvapil odtud. Když jel přes dunajský most, splašil se náhle kůň a skočil i s jezdcem do proudů řeky a kůň i jezdec zmizeli v hlubinách.

II) Rouhání jest největší urážkou majestátu Božího a svolává na člověka kletbu Boží.

482 — **Císař Ruprecht a psanci.** Když se nalézal císař Ruprecht (panoval od 1400—1410) ve Špýru, objevilo se před ním veliké množství psanců a prosilo o milost. Císař každého se vypytał, aby mu pověděl, jakého zločinu se dopustil. Pak udělil všem milost vyjma jednoho, který se dopustil rouhání. Císař prohlásil: „Všem chci darovati milost a odpustiti; jen tento rouhač zůstane i na dále psancem vypovězeným. Ostatní provinili se totiž pouze proti lidem, tento však proti Bohu; neboť dopustil se největšího zločinu, urážky majestátu Božího.“ — Kdo se Bohu rouhá, dopouští se urážky velebného majestátu krále všech králů.

483 — **Císař Kaligula** Císař římský Kaligula chtěl jednou dáti provozovati veliké veřejné divadelní hry. Deštěm, který celý den trval, byl zmařen císařův úmysl. Císař se rozlítil zuřivým hněvem; poručil svým vojinům, aby stříleli proti nebi šípy. Chtěl tak potrestati nejvyššího boha pohanských Římanů, Joviše. Avšak šípy padaly z hořejška zase dolů na hlavy vojinů a poranily jich mnoho. Jeden šíp padl také na hlavu císařovu a způsobil mu vážné poranění. — Rouhači jednají právě tak pošetile, jako tento císař. Chtějí zasáhnouti Boha, avšak rána padá na jejich vlastní hlavy. Obyčejně potvrdí se výrok svatého Pavla: „Bůh nebývá posmíván.“

484 — **Střílel do nebe.** Počátkem srpna 1891 stihlo krupobití krajinu kolem srbské vesnice Bystřice a poškodilo velice osení na polích i vinice. Za bouře bylo mnoho rolníků pohromadě ve venkovském hostinci a naříkali nad neštěstím, které způsobilo krupobití. Někteří sedláci strašně zlořečili. Nejhuře si počínal hostinský; klnul Bohu a řekl: „Nyní na našeho Pána Boha střelím, pak zajisté bouřka přestane!“ Sundal ručnici ze stěny, vykročil před domovní dvěře a odtud chtěl střílet do oblak. Ze zvědavosti vyběhl za ním jeden cikán, který byl též v hostinci přítomen, aby sledoval počínání hostinského. Za zuřivého proklínání hostinský pozvedl k nebesům pušku. V tomže okamžení sjel blesk dolů a udeřil do pušky i hostinského. Na to zahřmělo a všichni hosté hroznou ranou byli jako omráčeni. Ale hostinský a zvědavý cikán leželi na zemi mrtvi. Z ostatních nikdo nebyl poraněn. — Bůh často trestá rouhače za jejich zločin náhlou smrtí.

485 — **Rakovina jazyku.** Hlavní redaktor republikánského časopisu „Lega della Democrazia“ opovážil se pronésti nejšerednější rouhání proti Bohu ve mnoha schůzích. Konečně však zasáhla ho spravedlnost Boží způsobem všem zjevným. R. 1883 roznemohl se rakovinou jazyku a nemoc stala se záhy nevyléčitelnou. — Pravdivé jest přísloví: „S čím kdo zachází, tím schází.“

III) V mnohých státech i světské soudy trestají rouhání.

486 — **Zákon Ludvíka IX. proti rouhačům.** Francouzský král Ludvík IX. (Svatý) † 1270, dal si všemožnou práci, aby ve své říši vyhladil veškeré rouhačství. Poněvadž mírné tresty nepomáhaly, vydal zákon, že každý, kdož by se Bohu rouhal, bude pálen žhavým železem na rtech. Poprvé vykonán trest tento na jistém předním měšťanu pařížském, který na veřejné ulici rouhával slova proti Bohu. Lid reptal proti přílišné

přísnosti a vykřikoval urážky proti králi. Když to král zaslechl pravil: „I nechť mne urážejí, jak chtějí. Nedělám si z toho ničehož, jen když přestanou v mé říši urážky Boha. — Tak přísné tresty nejsou ovšem nyní ustanoveny na rouhání; nicméně v mnoha zemích trestá se rouhání žalářem.

IV) Nemáme trpěti rouhavých řečí.

487 — **„Nedovolím toho, aby haněn byl můj Otec.“** Jistý pán usedl na kočár a dal se dovézt k nádraží. Kočí se nějak rozlobil na koně a dle svého zvyku počal láteřit a vykřikovat rouhavá slova. Cestující toho však nechtěl trpěti a zvolal: „S takovými řečmi si přestaňte.“ „Nestrpím toho, aby můj Otec byl haněn.“ Kočí celý zaražený zastavil a tázal se, čím že by byl hanu učinil jeho otcí. Cestující odvětil: „Bůh jest mým i vaším Otcem. Pohaněním Boha pohaněl jste mého Otcé. A toho trpět nemusím.“ Vozka zajímavě promluvil několik slov omluvy a zamyšlen pokračoval dále v jízdě. — Kdo klidně naslouchá rouhavým řečem, hůře si počíná než psi, kteří ihned aspoň štěkotem hledí brániti svého pána, je-li někým napaden

488 — **Hostinský vynesl ven kříž.** V jednom hostinci sedělo více hostů, kteří mluvili bohopusté řeči. Ve světnici nalézal se kříž. Hostinský byl zbožný muž a proto nechtěl trpěti rouhavých těch řečí. Nejprv hleděl rozmluvu přivésti do jiných kolejí a když to nepomohlo, sundal kříž se stěny dolů a odnášel ho. Hosté se zarazili a tázali se, proč by toho činil. On odvětil: „Nesluší se, aby náš Spasitel takové řeči musel poslouchat.“ Hosté dopili sklenice a zahanbeni odešli. Věc ta se roznesla po obci a od toho času smělí rouhači do hostince ani nepáchli; za to však vzrostl počet slušných hostů. — Kdo zbaběle při takových příležitostech mlčí, sám si zavírá cestu ku blahu.

489 — **Dominikán obrátil rouhavá slova na sebe.** Španělský dominikán Jan Hurtado odmítl dvakráte biskupský úřad, jemu císařem Karlem V. nabídnutý. Tento řeholník potkal na ulici vojína, který strašně se rouhal Bohu a Kristu. Neohroženě přistoupil k němu dominikán a vytýkal mu jeho zločiná slova. Tím byl voják ještě více rozzuřen a zatna pěst, vychrlil na řeholníka množství nadávek a pohanění. To však právě bylo řeholníkovi milé, neboť tím přestalo rouhání vojínovo. Podíval se přívětivě na vojína a řekl: „Nyní jsem spokojen, poněvadž svou hanu obrátil jste na tvora a víc již nerouháte se Stvořiteli.“ Potom šel Hurtado dále svou cestou. — Podobně i my máme se přičiňovati, abychom zamezili urážky božského majestátu.

490 — **Svatý Jeroným a rouhač.** Svátý učitel církevní Jeroným († 420) naskytl se právě k tomu, když kterýs bohaprázdný

člověk rouhal se Bohu. Světec upozornil ho ihned na velikost hříchu. Když mu rouhač vyhrožoval, pravil sv. Jeroným: „Psi štěkote m se zastávají svého pána a já měl bych býti němým, když rouháš se svatému jménu Páně? Umřítí mohu, ale mlčet nelze.“ — O člověku, který zcela klidně naslouchá, když se někdo Bohu rouhá, platí slova Písma svatého: „Němý pes, který neumí štěkati.“

491 — **Otesává tobě prkna na rakev.** Císař Julián odpadl od křesťanství k pohanství a proto zván jest „odpadlík“. Tentýž prý velmi rád urážlivě mluvil o Kristu a nazýval ho posměšně: „Galilejský“ nebo „Syn tesařův“. Jednou přiblížil se zpupně k jistému křesťanu a pravil: „Co pak dělá ten Galilejský“ „Syn tesařův?“ Klidně odvětil křesťan: „Císaři, tesá ti prkna na rakev.“ Slova ta v brzku se vyplnila. Ve válečné výpravě na východ zemřel císař poblíž řeky Tigridu raněn šípem (363 po Kristu). — Zajisté jest onen křesťan veškeré chvály hoden, protože pokáral císaře tak statečně za jeho rouhání se Kristu.

Važme si služebníků Božích.

I) Chovejme se vždy k služebníkům Božím uctivě.

492 — **Alexandr Veliký před veleknězem.** Král Alexandr Veliký podnikl vítěznou válečnou výpravu na východ (as 339 př. Kr.) a dostal se při tom také až k Jerusálemu. Celé město bylo rozrušeno zprávou, že Alexandr jest zde. Veškeren lid modlitbou a obětmi vzýval Boha za pomoc. Konečně odhodlal se nejvyšší kněz židovský k tomu, že s veškerým duchovenstvem půjde ve slavnostním rouchu králi vstříc, aby prosil o milost Velekněz měl zlatý náčelník, do něhož bylo vryto jméno Boží (Jehova) a náprsník se 12 drahokamy. Když král Alexandr spatřil velekněze, byl tak hluboce dojat, že padl před ním na tvář svou. Všichni nad tím užasli. Vojevůdce pak ptal se krále, proč poklekl na zem. Alexandr odvětil: „Neklaněl jsem se veleknězi, nýbrž Bohu, jehož on jest služebníkem.“ Alexandr pak vypravoval, že když ještě dlel doma v Macedonii, spatřil tohotěž muže ve snách právě tak oděného; muž ten že ho tehdy vybízel k válce a sliboval mu vítězství. Proto že nyní, když jej spatřil, tak hluboce byl pohnut a naplněn úctou k jeho Bohu. Alexandr se pak dal uvést do chrámu a žádal, by mu ukázána byla kniha proroctví Danielova, kde předpověděna zkáza říše perské. Alexandr zůstal Židům stále příznivým; pod vládou

macedonskou vedlo se jim velmi dobře. — Poznáváme z toho, že i pohané z úcty, kterou chovali k Bohu, vážili si též služebníků Božích.

493 — **Papež Lev před Attilou.** V 5. století vtrhli do Evropy Hunové, divoký to národ z Asie a všecko zde hrozně spustošili. Při svých nájezdech dostali se až i do Itálie. Když spálili již více velikých měst, jako Aquilei, Pavii, Milán atd. usmyslil si jich král Attila, že potáhne na Řím a město to že zničí! Nevýslovná hrůza padla na obyvatele Říma, když zvěděli, že se blíží Hunové. Avšak papež Lev Veliký se nestrchoval. Důvěřoval v pomoc Boží a vyzval obyvatele věčného města, aby vroucí modlitbou vyprosili si přispění od Boha. Když se Attila přiblížil městu se svými 500.000 bojovníky, vyšel mu papež Lev Veliký vstříc, oděn jsa rouchem papežským a provázen veškerým duchovenstvem (452). Papež hrozil hunskému králi, že ho Bůh potrestá smrtí, jest-li by vstoupil do města. Vážný zjev papežův a jeho mocná slova dojala tak hluboce krále hunského, že slíbil zachovati mír a odtáhl od Říma. Vypravuje se, že Attila spatřil za papežem světlou postavu, která mu hrozila svým mečem a že proto tak ochotně vyhověl přání papežovu. — I pohané osvědčovali úctu k služebníkům Božím.

II) Bůh často důtklivě trestá rozpustilou urážku neb posměch, služebníkům Božím učiněny.

294 — **Strojili si v masopustě z papeže posměch.** Italové uspořádali v masopustní středě roku 1863 na náměstí města Perugie šprýmařský výstup. Opičili se po papeži, jak prý udílí audience. Představení hry bylo zrovna až rouhavé. Po ukončení hry odebrali se herci domů. Sotva že ale onen herec, jenž představoval papeže, překročil práh svého domu, byl raněn mrtvicí. Klesaje k zemi zvolal: „Zavolejte mi kněze.“ Když duchovní přikvapil, našel nešťastníka již mrtvého. — Bůh trestá rozpustilé vysměváče sluhů Božích tím, že nedostane se jim d u c h o v n í p o m o c i, když ji potřebují.

495 — **Nestarejte se o mou duši.** Jistý duchovní správce továrníka, jenž v jeho farnosti bydlel, na povinnost každého katolíka, jíti v době velikonoční ku správě Boží. Nad tím se továrník tak hrozně rozčilil, že faráře krátce odbyl řka: „Nestarejte se o mou duši; starost tu přenechte jen mně samému.“ Farář odvětil: „Uvažte, prosím, že co duchovní správce jsem i za vaši duši Bohu zodpovědným.“ Továrník odpověděl podrážděně: „Sprošfují vás této zodpovědnosti; jest mou vlastní záležitostí, starati se o spásu duše své.“ Farář ihned přestal o té

záležitosti mluvití, jen se omlouval ujišťuje, že to nemyslel s ním zle. A hle! Již za několik dní pán ten onemocněl tak, že kolísal mezi životem a smrtí. I poslal pro faráře. Ale tento byl náhodou u jiného nemocného a kněz výpomocný odcestoval. A tak se stalo, že továrník zemřel nezaopatřen svatými svátostmi. Bůh ho vzal za slovo. — Svévolné pohrdače kněží tresce Bůh obyčejně tím, že jim odnímá duchovní pomoci kněžské, když ji mají zapotřebí.

496 — **Zlatník — nepřitelem kněžstva.** Papež sv. Řehoř Veliký vypravuje následující o jistém zlatníku: Tento byl sice sám katolickým křesťanem, ale přes to při každé možné příležitosti kydal hanu na kněžstvo. Kdys řekl mu jeho přítel: „Uvidíš, že jednou budeš mít kněze zapotřebí, ale za trest neobdržíš žádného.“ — To se skutečně také stalo. Jednoho dne spadl zlatník náhle se stolice a skonal. Lidé považovali náhlou smrt jeho za trest Boží.

497 — **Surová slova pronesena o umírajícím papeži.** Jistý aspirant poštovní v bavorské obci Treuchtlingenách četl denně zprávy časopisů, které přinášely o nemoci umírajícího papeže Lva XIII. Při čtení zpráv odvážil se následovně vyjádřit: „Kdyby už byl s ním jednou konec. Měli by ho kladivem utlouci. Když já budu umírat, nebudou o mně tolik psát.“ Hned po tom spěchal k přijíždějícímu vlaku, aby přijal poštu; při skoku na vůz ale sklouzl se stupátka, kola ho zachytila a okamžitě rozdrtila. Jeho kolegové, kteří několik okamžiků před tím jeho surová slova zaslechli, přikvapili a strnuli hrůzou, když spatřili, co se stalo. (Kat. L., Linec 1903, str. 213.)

498 — **Chtěl podřezat kněžím krk.** Roku 1870 počal v Německu tak zvaný kulturní boj, t. j. boj proti katolické církvi, kterou zamýšlel Bismark v Německu zničit. V celém světě mluvilo se o tom. Také v chigágské továrně Mac Comricha (v Sev. Americe) mluvilo dělnictvo o nových, proticírkevních zákonech v Německu vydaných. Při té příležitosti pravil jeden dělník: „Já po Německu právě příliš netoužím, ale nyní bych se tam vrátil rád. Všem kněžím bych podřezal krky!“ Za chvíli přiblížil se tento nepřítel kněžstva k otvoru, strčil do něho hlavu a díval se na dolů klesající zdvihadlo. V tom okamžení skleslo zdvihadlo plné železa a odřízlo mu hlavu od trupu, jako sekýra guillotiny. Dělníci celí užasli nad touto příhodou volali k sobě: Hle, ještě před chvílí chtěl kněžím v Německu podřezati hrdla!“ — Zlořečení padá na hlavu klnoucího.

499 — **Vzat od Boha za slovo.** Dolní zámeckou ulicí v Ludvíkově ubíral se z rána 16. srpna 1857 jistý hejtman

se svou setninou ku cvičení ve střílení do terče. Při pochodu potkal katolického vikáře Restla, který oděn jsa úředním rouchem kněžským kráčel do katolického chrámu, aby zde obětoval mši svatou. Hejtman byl sice katolik, ale chlubil se, že již po mnoha roků nepřijal svatých svátostí. Byl naplněn takměř ďábelskou zlobou proti kněžstvu katolickému. Když spatřil onoho duchovního, zvolal: „Toť drzé, vyzývavé jednání ze strany kněžstva, že v takovém rouchu dovoluje si choditi po ulicích protestantského města. Policie neměla by něco takového trpěti. Má m celý dnešní den zkažený. Nejraději bych prvnímu knězi, kterého bych potkal, vrazil šavli do těla. Při těch slovech ukazoval šavlí na své tělo. Šikovatel jménem Hofmann, katolik z Virtembergska, odvážil se říci: „Pane setniku, možná, že budete jednou ještě velice toužiti po knězi.“ Setník odpověděl: „I chraň Pán Bůh!“ Sotva ale pooděšli z místa, kde setník ta slova prohodil as 150 kroků, ucítil ve svých vnitřnostech hrozné píchání. Strašná bolest přinutila ho, že musel velení jinému předati a setninu opustiti. Sotva došel svého bytu, zavolal si sluhu svého řka: „Jene, prosím tě, pospěš si co nejrychleji a zavolej mi katolického faráře; řekni mu, ať vezme s sebou čeho třeba při zaopatřování těžce nemocných!“ Za chvíli upadl setník zachvácen hroznými bolestmi na zem a skonil, prve než přišel kněz. Když se setnina vrátila zvěděla o smrti svého hejtmana, pravili i protestantští vojáci: „Bůh ho vzal za slovo!“ (Viz Životní zkušenosti obracence od L. Riedta, Šavlov 1889.) — Lid říká: Kdo svévolně úšklebky si dělá ze služebníků Božích a tupí je, nemá žádného zdaru.

500 — **Raději ať zemře.** Ku slavnému vychovateli mládeže Don Boskovi v Turině, přišla roku 1884 vznešená dáma se svým malým synáčkem. O paní té šla po celém Turině pověst, že ona i její rodina jest velmi zbožná. Don Bosko tázal se v rozmluvě, jakému povolání as dítko její se bude věnovati. Dáma odpověděla: „Můj nejstarší syn věnoval se dráze diplomatické, jako jeho otec. Druhý jest ve vojenské škole a chce být jednou generálem.“ Tu jí vpadl Don Bosko do řeči a řekl: „A tento věnuje se stavu kněžskému as, není-li pravda, milostivá paní?“ Touto otázkou byla dáma strašně rozčilena, vyvalila oči na Don Bosko a řekla: „Knězem? Nikdy ne! Raději ať zemře!“ Nad těmito slovy zarmoutil se Don Bosko a žádal dámu, by odvolala nerozvázná slova. Avšak ona zůstala na svém a opakovala ještě jednou své ujišťování. Za 8 dnů přišla opět k Don Boskovi, majíc oči plné slz a pravila: „Prosím, račte jíti se mnou rychle, abyste udělil požehnání mému dítěti, neboť ono umírá.“ Když přišel kněz k lůžku nemocného dítky, stálo kolem něho více

lékařů. Jakmile chlapec spatřil Don Boska, pravil: „Matko, já vím, proč musím umřít; pamatuješ ještě, co jsi nedávno řekla tomuto důstojnému pánu?“ Don Bosko udělal mu požehnání a brzy na to chlapec skonal. — Varujme se, mluvití lehkovážně a tupití stav kněžský; neboť Kristus pravil o svých služebnících „Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá!“

Sěc ení neděle.

l) Tělo nutně potřebuje sedmého dne k odpočinku.

501 — **Pokusy profesora Dr. Niemeyera v Lipsku.** Jako po celodenní práci potřebujeme 6 až 7 hodiného spánku, aby spotřebované síly tělesné zase se nahradily, podobně i potřebujeme po šesti pracovních dnech jednoho celého dne odpočinku. Dr. Niemeyer rozmanitými pokusy dokázal nutnost jednoho dne odpočinku po šesti dnech námahy a práce. Dopracoval se následujícího výsledku: Denní ztráta síly životní nenahrazuje se úplně potravou a spánkem. Počítáme-li, že v pondělí obsahuje životní síla 500 jedniček, klesne denní práci do večera na 450. Spánkem zvedne se síla životní do úterý do rána, ale pouze na 490 jedniček. Práce zmenší za celý úterý životní sílu na 440; ve středu ráno čítá opět 480. Každý následující den zmenší sílu životní opět o 50, noční spánek zvýší ji o 40. Zmenšení její obnáší v sobotu již 60 jedniček. Tato scházející síla bývá úplně nahrazena nedělním odpočinkem, spánkem dvou nocí (ze soboty na neděli a z neděle na pondělí), tak že v pondělí ráno zase obsahuje 500 a člověk může přikročiti se svěží silou ku práci. — Takto nabýváme přesvědčení, že Bůh zamýšlel třetím příkázáním nejen oslavu jména svého, nýbrž i blaho člověka.

502 — **Koně bez nedělního odpočinku a koně, kteří v neděli odpočivali.** Professor doktor Niemeyer v Lipsku, který přemnohými pokusy jasně dokázal, jak velice užitečný jest klid nedělní pro tělo člověka, vypravuje následující příběh: Než byly stavěny železnice, musely za starších dob všechny náklady se dopravovati po nápravě. Takové povozy musely ovšem mnohdy celé měsíce býti na cestě. Jednou přátelé nedělního klidu učinili s á z k u s jeho odpůrci. Jednoho dne časně byly odeslány dva povozy se stejným nákladem a stejným spřežením; oba měli vykonati stejnou cestu. Pouze v tom byl rozdíl, že jeden povoz měl dodržovati nedělní klid, druhý však neměl ani jeden den v týdnu odpočívati. Samo sebou, že zpočátku byl povoz bez přestávky nedělní jedoucí napřed. Avšak v 6 týdnech druhý

povoz první předhoni a dojel dříve cíle. Mnohem později dostihl cíle druhý povoz s koňmi znavenými a vysílenými. Také družstva fialistů a droškařů učinili již několikrát pokusy a shledali, že koně, jimž dopřeje se nedělního odpočinku, mají mnohem lepší vzhled, tak snadno neochuraví a déle zůstanou práce schopnými. Koně, kteří i v neděli bývají k práci používáni, zpočátku přináší pánu ovšem větší zisk, ale stávají se mnohem dříve neschopnými práce. Škoda, kterou tím majitel utrpí jest mnohem větší, než onen malý zisk, jež dříve nabyl nedělní práci koně svého. — Hle, i zvíře, které po celý týden musí pracovat, potřebuje jeden den klidu v týdnu. Proto také Bůh ve svém zákoně daném na hoře Sinai požaduje na národě židovském, aby popřáli i zvířatům odpočinku v den sváteční.

II) Dopouští se hříchu, kdo bez nutné potřeby koná v neděli práce služebné.

503 — **Zbožný anglický továrník.** Roku 1844 přibyl car ruský Mikuláš I. (1825—1855) do Londýna a prohlédl zde více pamětihodností. Jedné neděle chtěl si prohlédnouti také velikou, proslavenou huť Nasmithovu. Proto poslal car svého komorníka k majiteli huť a vzkázal mu, že v neděli přijde si prohlédnout jeho továrnu. Majitel Nasmith, muž upřímně křesťanského smýšlení, prohlásil komorníkovi: „V neděli ale car ničehož v mé továrně neuvidí, neboť se u mne v neděli nepracuje.“ Komorník odpověděl: „Ale vždyť vám to jest velmi snadno, uvéstí vaši továrnu na několik hodin v činnost. Ochotností svoji získáte milost Veličenstva císaře.“ Avšak továrník odpověděl: „Milý pane, milost Boží jest mi milejší, než milost vašeho cara. Ostatně, kdybych i já chtěl dáti v neděli pracovat, moje lidi k tomu nedostanu.“ I pravil služebník ruského cara: „Nenařídil byste, aby se v neděli pracovalo, kdyby si toho přála vaše královna?“ „Naše královna nikdy ničehož podobného od nás nežádá“, odvětil továrník. Komorník zbledl, prosil mnohokrát za prominutí a odešel pak. Úžas ho pojal nad pevnou vírou tohoto muže, jež lásky Boží více si vážil než přízně lidské. — Kéž by každý člověk světil neděli tak svědomitě.

III) Práce k zachování života nezbytně potřebné, jsou dovoleny.

504 — **Žid spadl do jámy v sobotu.** Jistý žid spadl v sobotu do jámy. Křesťané přišli s provazy, aby ho vytáhli. Avšak žid nechtěl o záchraně svého života ani slyšet, poněvadž prý mu — jak pravil, v sobotu zapovězena každá práce. Počináním tímto pohněvaná vrchnost zakázala pod trestem vytáhnouti žida toho

z jámy v neděli. On volal sice v neděli o pomoc, ale lidé mu odpovídali: „Dnes jest neděle; my křesfané nesmíme v ten den pracovati.“ (Stal se tento příběh v Anglii r. 1270 za časů krále Jindřicha III. Dotyčný žid jmenoval se Tersbutti.) — Poznáváme z toho, jak jest to směšné, když někdo se bojí v neděle konati práce, jichž jest nezbytná potřeba. Vždyť sám Kristus praví zřejmě: „Sobota pro člověka učiněna jest, ne člověk pro sobotu.“

IV) Kdo neděli svěťívá, štěstí, požehnání, vždy mívá.

505 — **Jak Kolumbus svěťil neděli.** Objevitel Ameriky, Krištof Kolumbus zachovával pečlivě nedělní i sváteční klid; jeho mužstvo toho dne muselo se veškeré práce zdržeti; tiše stály jeho koráby takřka jako by plovoucí chrámy. Bůh popřál mu za to zdaru, neboť povedlo se mu šťastné objevení Ameriky.

506 — **Svědomitý lodník na mississippském parniku.** Kapitán jistého na Mississippí jezdícího parniku vyžadoval častěji, aby nákladní zásilky byly přeloděny v neděli, ač k tomu ve všední den bylo času dosti. Jeden lodník se tomu konečně vzepřel, řka: „Jest to proti mému svědomí, abych práci tu konal v neděli, když toho není nezbytná potřeba!“ Kapitán mu odpověděl: „Jsi tedy okamžitě propuštěn ze služby“, potom vyplatil lodníkovi jeho mzdu a vylodil ho na břeh. Zprvu ovšem byl lodník celý zaražen; pak se ale uklidnil a řekl sám k sobě: „Kdo ví, k čemu to bude dobré.“ A měl také pravdu. Za několik dnů vybuchl na tomto parniku kotel a tím přišlo mužstvo lodní z největší části o život. (Přihodilo se to na mississippském parniku Helen M'Gregor v severní Americe r. 1830.) — Tomu: „kdo svědomitě svěťi neděli, Pán Bůh hojně požehná a naděli, bude žítí klidně, blaženě, neštěstí Bůh od něho vždy z a ž e n e.“

507 — **Smlouva na půl roku platná.** Znamý spisovatel Alban Štolc vypravuje tento příběh: Zámožný kupec křesfanského smýšlení přišel jedné neděle k svému známému obuvníkovi. Když spatřil, že u něho se tak pracuje, jakoby byl všední den, činil ho důtklivě pozorna na třetí přikázání Boží. Ale obuvník odpověděl: „Milý pane! Já jsem velmi chudý a proto nezbyvá nic jiného, než abych také v neděli pracoval.“ I pravil obchodník: „Právě proto nemůžete to nikam přivésti, poněvadž pracujete v neděli. Jak pak má vám sloužit štěstí, když překročujete zákon Boží.“ Pak mu obchodník navrhl, aby

s ním uzavřel smlouvu a sice následující: Obuvník nesmí po půl roku v neděli pracovati. Potom, že obchodník k němu přijde a vynahradí mu škodu, kterou by utrpěl svěcením neděle; náhradu učiní i tehdy, kdyby škoda činila 100 tolarů. Obuvník byl s tím srozuměn. Za půl roku přišel opět obchodník a tázal se: „Nuže tedy, jak vysokou náhradu mám vám vyplatit?“ Obuvník vesele odvětil: „Pražádnou, prosím! Neboť svěcení neděle a dodržování klidu svátečního přineslo mi mnoho požehnání a žádnou škodu.“ — V Písmě svatém stojí: „I požehnal Bůh dni sedmému.“ Svěcení dne svátečního přináší každému požehnání.

508 — **Zámožný a chudý švec.** Za doby kdy byl svatý Jan Almužník patriarchou, přihodil se v jeho sídle, městě Alexandrii následující příběh: V jedné ulici bydleli vedle sebe dva obuvníci. Jeden z nich měl četnou rodinu a přes to den ke dni víc a víc se zmáhal. Druhý měl na starosti pouze svou vlastní výživu a pracoval i v neděli a ve svátek; a přece se jen tak tak dosti bídně protloukal. Kdys stěžoval si živořící obuvník zámožnému do své bídě a tázal se, jak to přijde, že jemu se daří tak dobře. Druhý odvětil: „Milá brachu, já mám tajný poklad a z toho si každou neděli a svátek vyzvídám nějakou částku.“ I prosil ho chudý, aby mu pověděl o tom pokladu. V nejbližší příští neděli uvedl zámožný obuvník nuzného ševce na mši svatou do kostela. Když šli z kostela, pravil zámožný: „Vidíš příteli! Zde ve chrámu jest můj poklad. Pokladem tím jest Boží požehnání, jehož si vyprošuju zbožným obcováním mši svaté. Vezmi si i ty v neděli a ve svátek svůj podíl z něho! Věř mi, že přestědrý Dárce má pro nás oba dosti.“ — Kdo se spustí Boha, toho opouští Bůh. Proto kdo bez nutné příčiny koná o dnech Bohu zasvěcených služebné práce, nemůže čekati žádného štěstí.

V) Znesvěcování neděle přivádí již na světě v bídu.

509 — **Žebrák, který krade svému dobrodinci sedmý zlatý.** Jistý rolník pracoval v neděli na poli; kolem něho kráčel jeho soused, spěchaje do chrámu Páně. Pracující dovolil si úštěpačně poznámky prohoditi o zbožnosti druhého. Avšak soused nezůstal mu odpověď dlužen. Pravil: „Milý příteli, co pak bys mi řekl, kdybych měl pouze 7 zlatých a z nich daroval bych přichozímu žebřákovi 6 zlatých? Sedlák se zasmál a pravil: Řekl bych, že jsi štědrý člověk.“ Dále pravil soused: „Co bys ale tomu říkal, kdyby žebřák, místo co by mě osvědčil svou vděčnosť, ještě by mi uloupil sedmý zlatý.“ Sedlák

odvětil: „Řekl bych, že je to špáta chlap a že zasluhuje šibenice.“ I zasmál se tazatel a pravil; „Nyní právě jsi vyřkl r o z s u d e k sám nad sebou. Neboť ze sedmi dnů daroval ti Bůh ku práci šest dnů. Jen sedmý vyhradil si pro sebe; ten máš Jemu zasvětit. Avšak ty bereš mu i sedmý den; jednáš tedy proti Bohu právě tak, jako onen lupič.“ (Příběh vypravuje spisovatel L. Beuillot.) — Kdo znesvěcuje neděli, jedná skutečně jako zloděj nebo lupič, poněvadž okrádá Boha o povinnou úctu. Krádež vždy má chudobu za následek dle přísloví: „Jak nabyto, tak pozbyto.“

510 — **Dům vystavený v dnech nedělních.** V jistém městě jihofrancouzském se přihodilo následující: Zednický polír, muž to velmi obratný, zakoupil mimo město kus pole a umínil si, že v prázdném svém čase vystaví si domek na poli tom. Když byl se svou týdenní prací hotov, pak využil nedělního času ku stavbě domku na poli. Všichni lidé divili se nedělnímu pracovníku. Když domek byl hotov, tu mnohý z mimojdoucích říkal: „Tomu člověku se zde nebude dobře dařit; neboť uloupil domek svůj Bohu.“ (Lidé chtěli tím totiž říci: Ten člověk použil nedělního času, ku chvále Boží určeného, ku práci; on takto Pána Boha okradl. Poněvadž ale na kradeném nikdy nespočívá požehnání, také tomuto muži se v jeho domku nepovede dobře. Co lid tušil, záhy se vyplnilo. Poblíž novostavby polírovy tekla potůček. Zednický dozorce se domníval, že nepotřebuje šetřiti práva sousedova zrovna tak, jako dříve nerespektoval práva Božského a svedl vodu z potůčku na své pole. Soused ho zažaloval pak u soudu. Bylo o tom zavedeno zdlouhavé soudní řízení, polír prohrál konečně spor a musel zaplatit všechny soudní útraty; tyto přesahovaly cenu jeho domku a pole. Byly mu soudně prodány. — Jasně tudíž, že na práci nedělní, nespočívá požehnání.

511 — **„Přeje! jste“!** Lidový spisovatel vypravuje ze svých životních zkušeností následující příběh: Jedné neděle jel jistý sedlák v Roršachu s velikým nákladním povozem ulicí, právě když lidé spěchali na služby Boží. Náhle vykřikl jeden stařec na vozku: „Stůj! Zaraz! Přeje! jste něco!“ Vozka zadržel koně, prohlížel vše a konečně se zeptal: „Co pak jsem přeje!“ Stařec odvětil: „Přeje! jste hranice zákona Božího a překročil třetí přikázání Boží. Dejte si jen dobrý pozor, aby vás také nepřeje!“ A skutečně později byl sedlák ten přejet; na výletě splášili se mu koně, on spadl z kozlíka dolů pod kola. Smrtelně zraněný byl přinešen domů a zde záhy skončil. Před smrtí svou vzpoměl ještě na ona slova starcova. Aby napravil

své provinění aspoň trochu, povolal dítky své k smrtelnému loži a pravil jim: „V neděli nikdy nepracujte, nýbrž choďte v neděli do kostela.“

512 — **Mlýn, který má vady.** Dva příbuzní mlynáři, měli poblíž sebe mlýny. Jeden z nich nemohl to nikam přivést, kdežto druhému vedlo se dobře. Jednoho dne přišel chudý mlynář k svému sousedovi a pravil: „Já nevím jak to přijde, že tobě se vede tak dobře a mně rok od roku hůře.“ Druhý odvětil: „Tvůj mlýn má jednu velkou vadu.“ Zaražen, tázal se onen! „A jakou pak?“ Odpověď zněla: „Tu, že mele i v neděli.“ — Čím Bůh přísně vyhrožuje, na pracujících v den Páně se vyplňuje: „Navštívím vás rychle chudobou.“ (3. Mojž. 20, 16.)

Práce.

1) Práce nehanobí člověka.

513 **Císař Josef II. oráčem.** V moravském hlavním městě Brně, nalézá se mezi jinými pamětihodnostmi též starý pluh, jehož si tam velice váží. Za ním kráčel totiž kdys (19. srpna 1769.) císař Josef II. Císař přibyl na svých cestách se svou družinou poblíž vesnici Rousinovu na Moravě. Tu spatřil sedláka (jménem Trnku) jak s těžkou námahou oře. Císař přišel k sedlákoví a žádal ho, by mu na několik okamžiků propůjčil mu pluh. Sedlák se ovšem divil nemálo, že tak pěkně oděný pán chce orat; ještě více se však podivil, když spatřil, že cizinec chápe se velmi neobratně pluhu a že vyoral brázdy zcela jinak, než měl. Hlavou potřásaje pravil rolník: „Milý pane, zdá se že doposud jste svého denního chleba nevydělával pluhem!“ Jeden z družiny císařovy odvětil: „Ba ovšem že ne; neboť orba nepatří zrovna k dennímu zaměstnání císařovu.“ Když to sedlák uslyšel, zalekl se, ale zároveň zaradoval se na velikou blahoskloností císařovou. V rodině uchovávali pluh ten jako posvátnou věc a více ním neorali. Později dostal se do Brna. Ukazovali ho též na vídeňské výstavě. (Na památku této události postaven byl pomník na liechtenštejnském panství v Pozořicích u Rousinova a stojí tam doposud.) Práce nehanobí člověka. Císař Josef II. chtěl svou orbou vložití na srdce poddaným pravdu slov těch.

514 — **Členové panovnického rodu co dělníci.** Každý člen panovnického rodu Habsburgského i Hohenzollernů musí se vyučiti nějakému řemeslu. Tím chtějí panující rody ukázati svou úctu ku práci i pracovníkům. Císař rakouský František Josef I. vyučen jest řezbářství, zesnulý korunní

princ Rudolf knihařství. Německý císař Vilém II. jest vyučen knihařství, německý korunní princ Bedřich Vilém řezbářství. — Řemeslo a práce člověka nehanobí.

515 — **Arcibiskup a kráva chudých lidí.** Slavný francouzský arcibiskup Fenelon v Cambrai rád dělával pěšky malé výlety do okolí. Kdysi přišel do jedné dědiny a slyšel z jedné chýže rozléhat se nárek. Vešel tam a dozvěděl se od chudých obyvatel chatrče, že jejich jediná kráva, jejich takofka jediná živitelka, již od 2 dnů je pryč; kráva že je celá černá a má jednu nohu bílou. Arcibiskup potěšil tyto lidi, kteří ho ovšem neznali a obdaroval je. Když se vracel do města, spatřil náhodou v křovinách černou krávu s bílou nohou; na krku měla provaz. Arcibiskup šel ku zaběhlému zvířeti, zachytil provaz a ještě večer vedl jí hodinu cesty k chatrči chudáů. Nelze popsati jejich radost. Na cestě však lidé arcibiskupa poznali; obyvatelé se sběhli a zvěděli o šlechetném činu arcibiskupově. Nenechali ho jíti pěšky do města, nýbrž nesli ho v nosítkách jako ve vítězoslávě zpět do města. I umělci záhy na to oslavovali svými obrazy šlechetný čin Fenelonův. — Hrdopyšní lidé, kteří se stydí prokázati svým bližním nějakou nižší službu, mohli by si vzítí příklad z Fenelona.

516 — **Poslanec a hrabě.** Švédský král pozval jistého vynikajícího člena sněmovny k tabuli, aby ho získal svým záměrům (totiž pro stavbu pevnosti Karlskrony.) Dotyčný pán provozoval dříve obuvnictví. U tabule seděl též jistý hrabě; ten si dovolil řečenému poslanci položiti otázku: „Milý pane, jest to skutečná pravda, že jste býval kdys obuvníkem?“ Poslanec odpověděl: „Ano, jest tomu tak; ale vy, pane hrabě jste jím as nebyl? Hrabě byl těmi slovy pohněván i řekl: „Co znamenají slova ta?“ Poslanec odpověděl hbitě a trefně: „Chtěl jsem svou otázkou tolik říci: kdybyste býval dříve obuvníkem, jistě byl byste jím ještě dosavád.“ Hrabě se kousal do rtů a král se srdečně tomu smál, řka: „Pane hrabě, dostal jste, co jste zasloužil.“ (Stalo se to roku 1870 na zámku Bahashogu za krále švédského Karla XV. Poslanec slul Sven Nisson a pocházel z Oesterleoffu.) — Poněvadž práce člověk, nehanobí, nemáme nikým pohrdati, že byl nebo že jest dělníkem.

517 — **Syn řezníkův.** Kdys mluvilo se u přítomnosti krále arragonského Alfonse († 1458) pochvalně o jistém občanu jménem Mikuláši Picenovi a chváleny jeho vznešené ctnosti. I dovolil si jistý pýchou nadutý šlechtický mladík poznamenati: „Ten pán Mikuláš jest pouze syn řezníka!“ Těmi slovy byl král velice pohněván a pravil: „Raději chtěl bych býti ctnostný syn řezníkův,

než ničemný potomek z krve šlechtické.“ — Není hanbou býti dělníkem, nebo synem dělníka; neboť práce nehanobí člověka, ale zahálka a nepravost.

II) Práce uložena člověku co pokuta za hřích prarodičů.

518 — **Nejstarší jest stav panský.** V jednom hostinci zastával jistý sedlák mínění, že nejstarším stavem jest rolnictví; že stav panský se teprve později vyvinul. Svůj náhled odůvodňoval takto: „Již Adam byl rolníkem; neboť měl dle vůle Boží v potu tváři své vzdělávati půdu.“ Jiný host odporoval tomuto tvrzení a prohlásil: „Nejstarším jest stav panský, ne rolnický. Neboť Adam byl nejprve pánem; svěřeno mu panování nad zemí a nade všemi zvířaty. Poněvadž ale hřešil, byl za pokutu přeložen do stavu rolnického; neboť Bůh řekl jemu: „V potu tváři své jísti budeš chléb svůj.“ — Práce jest ovšem pokutou za hřích a tedy i pokáním.

519 — **Syn zahradníkem, myslivcem, rybářem a kuchařem.** Jistý otec chtěl dáti svého 14letého syna do učení. Proto se ho tázal, co by se mu líbilo. Chlapec chtěl býti zahradníkem, poněvadž co takový bude stále na čerstvém vzduchu. Avšak již po několika týdnech vrátil se synáček k otci řka, že se mu tam nelíbí, proto že se musel stále shýbati k zemi, krev mu vstoupala do hlavy, dostával krvácení z nosu; při tom i záda že strašně bolejí. Hoch přál si být myslivcem a otec ho dal na myslivectví; těšil se syn, že co myslivec nebude se muset tak často shýbat k zemi a že bude míti ještě zdravější vzduch, než zahradník. Avšak brzy po tom vrátil se domů a stěžoval si, že musel časně ráno vstávat a chodit do lesa, a tam že vzduch příliš vlhký a jeho dráždí ku kašli. Dal ho tedy otec na rybářství, kde synáček očekával ještě zdravější a pohodlnější život. Ale ani zde nebyl spokojen. Vrátil se v krátkém čase k otci a naříkal, že musí často státi ve vodě, že nachladly mu nohy a že ho v nich píchá. Jeho jediné přání nyní že jest, státi se kuchařem. Ten že kolikrát smlsne nějaké dobré soustečko a dostává pěkný plat. A dále, že kuchaři musí zahradní, myslivec, rybář všecko dodati, co získali svým přičiněním. Ale i nyní vrátil se žaluje a naříkaje, že musel strašně útrapy snášet ohněm a horkem; proto také že nemá pak žádnou chuť k jídlu. Když chtěl syn po páté stav a místo změnit, nedopustil toho otec více, nýbrž pravil: „Každý stav má své těžkosti. Čtyři živly: země, vzduch, voda, ohněň způsobí ti brzy tu onde utrpení; kdybys chtěl veškerému utrpení ujíti, musel bys utéci ze světa. Jen snášej utrpení s trpělivostí a budeš brzy spokojen.“ — Po

pádu prvních lidí jest práce pokáním a obtížnou. Každé povolání má své obtíže. Tomáš Kempenský praví: „Kdekoliv budeš, vždy budeš mítí nějaké utrpení.“

III) Každý člověk má pracovati; kdo nepracuje, ať také nejl.

520 — **Dcery Karla Velikého.** Jedním z nejvýznačnějších panovníků všech časů jest císař Karel Veliký. Byl nejen znamenitý císař, ale i vzorný otec rodiny; všechny práce, které konává ženské pohlaví, musely i jeho dcery konati: tedy práť, vařit, šít, příst atd. Císař nosil pouze to prádlo a oděv, které zhotovily jeho dcery. Tak učil císař příkladem vlastní domácnosti, že práce nehanobí člověka, nýbrž že jest povinností všech. — Jak mnohou slečnu našich časů zahanbují dcery císaře Karla Velikého.

521 — **Nepřítel pečlivé Marty nedostal jídla.** Jistý mnich přišel kdys do cizího kláštera, kdež všichni museli také ruce k dílu přiložiti. I řekl cizí mnich: „Vy se příliš staráte o pomijející živobyť. Pomněte přece, jak velice chválil Kristus Marii a káral pracovitou Martu.“ Opat kláštera dal přinést mnichu tomu náboženskou knihu nějakou a poručil ho dovésti do jeho komůrky. Když bylo poledne, čekal host, že ho někdo zavolá k jídlu. Ale až do večera nikdo pro něho nepřišel. I vyšel mnich ze své kobky a tázal se: „Což řeholníci dnes nejedí?“ Dostal za odpověď: „Všichni již v poledne se najedli.“ I tázal se cizinec: „Co to, že mne nikdo nezavolal k jídlu?“ — Tu pravil jeden mnich: „To se stalo proto, poněvadž jsi s Marií nejlepší částku sobě vyvolil a považuješ starost o vezdejší chléb za zbytečnou. My však ku práci své potřebujeme posilnění a proto musíme jísti.“ Když cizí mnich odcházel, pravil mu ještě opat: „Kdyby byla Marie neměla pečlivé sestry Marty, nemohla by bývala seděti u nohou Kristových.“ (Ostatně Kristus nekáral Martu pro její práci, nýbrž pro nadměrné starání se.) — Sv. Pavel píše: „Kdo nepracuje, ať také nejl.“ (2. Th. 3, 30.)

IV) Bedlivá práce v povolání jest vlastně prací v službě Boží; neboť Bůh sám určuje nám povolání.

522 — **Veselý kuchař klášterní.** Vypravuje sv. Jan Klimakus, (opat sinajského kláštera † 605), že měl ve svém klášteře mnicha, jenž musel denně vařit pro 230 klášterních bratrů a přes všechny mnohé práce nikdy nebyl netrpělivým nebo mrzutým, nýbrž vždy veselým a spokojeným. Svatý opat se jednou otázal, jaká toho příčina, že je stále tak veselý myslí. Kuchař odpověděl: „Pracuji, jako bych to všechno pracoval pro dobrotivého Boha.“

Zbožný mnich měl patrně na mysli slova Kristova: „Cožkoliv jste učinili jednomu z nejmenších bratří mých, m n ě jste učinili.“ — Člověku jdou i těžké práce stavovské lehčeji od rukou, vzpomene-li, že práce ve prospěch bližních jest vlastně práci pro Boha.

523 — **Jehla klíčem od brány nebeské.** Bratr laik tovaryšstva Ježíšova, jménem Jan de Soto zaměstnával se po celý svůj život v klášteře krejčovinou. Když přišla jeho poslední hodinka, přijal svatě svátosti a poprosil pak, by mu podali jehlu zapichnutou v polštářičku pověšeném na stěně. Vzal jehlu do rukou a pravil radostně k okolostojícím: „Hle, zde můj klíč od brány nebeské.“ Bratr chtěl tím říci, že si pilnou práci rukou svých vysloužil nebe. — Jako krejčímu jest klíčem k nebes bráně jehla, tak truhláři hoblík, zámečnicku kladivo, písaři péro. Kdo to vše uváží, věnuje se s větší chutí pracím svého stavu.

524 — **Princ Eugen Savojský.** Ze života slavného rakouského vojevůdce prince Eugena Savojského († 1736) poznáváme, že B ů h sám určuje povolání. Eugen pocházel z italského rodu vévod savojských; narodil se ve Francii a tamtéž byl vychován a měl státi se dle vůle otcovy kn ě z e m. Ač byl Eugen velice zbožný, nechtěl o tom ničehož slyšeti, poněvadž měl náklonnosť k s t a v u v o j e n s k é m u. Nejmilejším jeho studiem byla věda vojenská. Když mu bylo 19 let, prosil francouzského krále o velitelství pluku; král však odmítl jeho prosbu, posměšně poukazuje na jeho nevzhlednou postavu. Vydal se tedy Eugen do Vídně a přednesl tutěž prosbu císaři Leopoldu I. Byl milostivě přijat. Eugen záhy se vyznamenával svým nadáním a svou odvahou tak velice, že stále dosahoval vyššího stupně důstojenského v armádě a konečně povýšen na polního maršálka. Král francouzský chtěl ho nyní získati pro sebe a vyhrožoval mu, jest-liže by se ihned nevrátil, že bude navždy z Francie vypovězen. Marné však byly hrozby královny. Eugen zůstal v Rakousku a brzo ukázalo se, že on jest mužem, jehož Božská prozřetelnost zvolila za ochranu křesťanství a za obranu říše rakouské; jméno své učinil nesmrtelným slavným vítězstvím nad Turky u Z e n t y roku 1697 a dobytím B ě l e h r a d u, přes nesmírnou přesilu nepřátelského vojska. — Veliké chyby dopouští se rodiče, jest-liže nutí dítky k povolání, k němuž ony žádné chuti nemají. B ů h určuje povolání. Proto, kdo pracuje ve svém povolání, pracuje v službě Boží.

525 — **Farář Kneipp, apoštol léčení vodou.** Jak mnohý člověk cítí se ve svém nitru nutkán k určitému povolání, to poznáváme nejlépe ze životopisu slavného Šebastiana K n e i p p a,

jenž zemřel co farář v bavorském městě Wörishofenu r. 1897. Jeho otec byl tkadlcem. Dle vůle otcovy vyučil se i Šebastián tkadlcovství. Ve svém nitru cítil však neodolatelnou touhu po tom, státi se knězem. Proto naléhal s úpěnlivými prosbami as na dvacet duchovních, aby mu pomohli, by se mohl státi knězem. Avšak veškerá námaha byla marna; všude byl odmrštěn. I pracoval 3 leta co dělník a šetřil peníze, aby mohl jíti na studia. Bohužel povstal v obci oheň a při požáru shořely i uspořené peníze Kneippovy, které měl v ručním vaku na půdě uloženy. Jako 21letý tkadlcovský tovaryš odešel do ciziny; i zde se namáhal, aby našel nějakého dobrého příznivce, jenž by mu umožnil studia. Konečně ho našel. Byl to kaplan Merkle († 1881 co praelát), jenž ho dva roky vyučoval a na gymnasium připravoval. Ve stáří 23 let vstoupil Kneipp do gymnasia (v Dilingách na Dunaji.) Následkem převeliké námahy počal churavěti a chřadnouti. V největší nouzi přišla mu do rukou knížka, jednájící o „Léčení vodou“ a obsahovala rady, jak možno se uzdravití používáním vody. Dle předepsaných rad v knížce koupával se Kneipp každodenně v studené vodě Dunaje. Za půl roku počalo se mu zdraví lepšiti. Po 14letém zápasu a snažení dosáhl svého cíle; byl roku 1852 na kněze vysvěcen. Stal se velikým dobrodincem chudých a v celém světě proslaveným léčitelem churavého lidstva. Jeho kniha o léčení vodou dočkala se v 10 letech 50. vydání. — Bůh určuje lidem povolání.

V) Začínáme práci s Bohem.

526 — **Neobratná služka.** Mnozí lidé si zakládají příliš mnoho na své domnělé obratnosti, podobně jako Goliáš spolíhal na svou sílu. Avšak přijdou zkrátka, jako Goliáš. Bůh chce je tak ponížiti. Slyšte následující příběh: U vznešené rodiny zaopatřila zbožná matka své dceři místo služky. Než-li děvče opustilo domov, pravila mu matka: „Modlívěj se každodenně k Pánu Bohu, aby ti ve službě uděliti ráčil štěstí a své požehnání.“ Ale dcera odpověděla: „I já se ničeho nebojím; spolehám se na svoji obratnost. — Prvního dne, když nastoupila službu, měla hned ráno zatopiti. Půl hodiny namáhala se s rozdělováním ohně; ale nadarmo. Paní činila jí první výtku; děvče se omlouvalo, že je dříví vlhké. Záhy po tom měla donésti snídani pánovi přes ulici do úřadovny; ale na ulici sklouzla a všecko rozbila. Když se vrátila domů, udělila jí paní druhou domluvu. Vymluvila se, že bylo na ulici náledí. Paní poslala pak svou novou služku do sklepa, aby přinesla z něho koš plný vajec. Když děvče uchopilo koš, vyskočila z něho myš; děvče se uleklo a pustilo koš s vejci na zem.

Když vypravovala své paní — bez tak již dost pohněvané — co se jí přihodilo, dostalo se jí od ní ještě příkřejšího pokárání. Pak ji poslala paní zpět k mlékařce s hrnkem plným mléka; paní ho nechtěla, proto že bylo špatné. Když děvče vykročilo z domova, utrhl se z okapu ledový rampouch, spadl do hrnce a rozbil ho, tak že mléko vyteklo. Když se služka vrátila k paní a počala jí vypravovati, co se jí událo, nedala jí paní ani domluviti, nazvala ji „nešikou a nemotorou“ a ihned ji propustila ze služby. Zahanbeno, vrátilo se již prvního dne služebné děvče domů. Když vypravovala matce všecko, co se jí přihodilo, pravila tato: „Vidiš, jak jest to nutno, Pána Boha prositi o požehnání! Tisícero je prostředí a okolností, které nemáme v moci své; a Bůh může vše tak zaříditi, že okolností ty stanou se nám neškodnými, ba třebaš i prospěšnými.“ Na Božím požehnání všecko záleží. S Bohem začni v každé době, podaří se práce tobě.

VI) Slušné zábavy jsou po vykonané práci dovoleny.

527 — **Svatý Jan Evangelista a krotká koroptvička.** Miláček Páně, svatý Jan měl své biskupské sídlo v Efesu; měl pak světec ten krotkou koroptev, s níž si pohrával v době oddechu. Jednoho dne přišel k němu jistý cizinec, ozbrojený lukem i šípy. Přišel z ohromné dálky, aby spatřil sv. Jana. Muž ten zastihl světce právě v okamžení, kdy s koroptví pohrávaje, nechal ji poskakovati si brzy na ruce, brzy na rameni, brzy opět po hlavě své. Cizinec nad tím nesmírně užasl, že se zvířetem zabývá se muž, jenž by měl pouze s duchovními věcmi se zanášeti. Také tento svůj údiv svatému apoštolu dal na jevo. Jan, Miláček Páně, tázal se ho, proč by měl svůj luk popuštěn. Cizinec odvětil: „Poněvadž by stratil luk svou mrštnou sílu, kdyby byl stále napnut.“ I pravil Jan: „Právě tak má se to i s člověkem, jenž musí mnoho pracovat a má mnoho starostí. Aby pod břemenem práce a starostí neklesl, musí hledět zotaviti svého ducha nějakou nevinnou zábavou.“ Vyrazení nejsou tedy pouze dovoleny, nýbrž i potřebny. Přísloví praví: Po skončené práci, sladký odpočinek.

Příkázání církevní.

1) Jsme povinni poslouchati příkázání církevních právě tak, jako příkázání Božích.

528 — **Katolík, který chtěl zachovávat pouze příkázání Boží.** Jistý špatný katolík pravil jednou k svému příteli: „Bůh mne nezavrhne, nebudu-li zachovávat příkázání církevní. Stačí

úplně, budu-li věrně dbáti jeho příkazů, totiž desatera Božích příkázání.“ Přítel mu odpověděl následovně: „Což nepřikázal Bůh také, abychom církve poslušni byli? Kdo tedy nezachovává přikázání církevní, přestupuje též přikázání Boží.“

529 — **Hbitá a trefná odpověď ditka.** Kterás rodina přišla v pátek na návštěvu k příbuzným. Když si sedli ke stolu, byla přinášena masitá jídla. Navštěvníci rodiče jedli z pokrmů těch, avšak jejich ditko se jich ani netklo. Když se ho ptali, proč nejí, pravilo, že musí zachovávatí půst dle přikázání církevních. I pravil hostitel k ditku: „Vždyť církevní přikázání nejsou od Boha; nýbrž dali přikázání ta pouze lidé.“ Hbitě odpovědělo ditko: „Ovšem, že lidé, ale tací, k nimž Kristus pravil: „Kdo vás slyší, mne slyší.“ Kdybych jedl masitých pokrmů, pohrdl bych Kristem samým.“

11) Neuchází trestu, kdo církevních přikázání nedbá.

530 — **Neznám žádných postních dnů.** Bohatý kupec přišel na Velký Pátek do hostince a požádal něčeho k jídlu. Proto, že byla na jídelním lístku poznamenána samá jídla postní, počal kupec reptati říka: „Neznám žádných postních dnů. Dejte mi maso.“ Pak žádal o porci šunky, které se mu také dostalo. Vsichni přítomni brali veliké pohoršení z jeho počínání. Uplynul právě rok po vypravované příhodě a byl zase Velký Pátek. Soudní komise zabavila u téhož kupce veškeré zboží a zavřela krám. On totiž marnotratnictvím a špatným vedením obchodu přišel o všechno své jmění a byla na něho věřiteli vedená exekuce. Tentýž, jenž prvé z hrdosti pravil: „Neznám žádných postů“, naučil se nyní postiti; jen že musel se často mnohem přísněji postiti, než jak církev předpisuje svým věřícím. — Jak velice Bohu se protiví neposlušání církevních nařízení, zřejmo ze slov Kristových: „Jest-liže pak i církev neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán.“ (Mat. 18, 17.)

Svěcení svátků.

531 — **Počet svátků.** Rozličný jest počet svátků v jednotlivých zemích. Počet jich kolísá mezi 5 a 20. V Itálii a Bavořích mají as 20 svátků, v Rakousku a Severoněmecku 16, v Španělich 13, v Irsku 10, v Porýnsku 9, ve Spojených Státech S. Am. 6, ve Francii 5.

Příkázání o postu.

l) Zachovávání postního příkázání svědčí o sebeovládání; přestupování jeho o nedostatku sebeopanování.

532 — **Napoleon I. volí vychovatelku svému synu.** Císař Napoleon I. potřeboval vychovatelku pro svého jediného, vroucně milovaného syna, krále římského. Dlouhý čas vyhledával ji mezi francouzskými paními vynikajícími rodem a ušlechtilostí. Jednoho pátku pozval si k tabuli mezi jinými též vznešenou mladou dámu, paní de Montesquionu. Dáma ta seděla poblíž císaře a nechala všechna jídla masitá kolovatí kolem sebe dále, aniž by se jich dotkla. Namazala si pouze housku máslem a pojedla z moučnicku, který na konec byl na stůl přinešen. Bylo znáti na její zardělé líci, že jest ve velkých rozpacích. Všichni přítomní domnívali se, že dáma ta upadne v nemilost u císaře; neboť její počínání si bylo takofka němým protestem proti přestupování církevního příkázání o postu u císařského stolu. Avšak stalo se zrovna opačně. Napoleon dokonce pojal k paní té velikou úctu pro její statečnost a zbožnost a jmenoval ji vychovatelkou svého syna. — Poznáváme z toho, že upřímné a svobodné vyznávání víry získává nám úctu spolubližních.

533 — **Hovězí maso a pečeně pro psa.** Jistý katolický obchodník musel jíti v pátek do města. K obědu si zašel do většího hotelu a žádal o postní pokrmy. Hostinský krátce podotkl, že hosté si nevyžadují postních pokrmů a tedy že žádných nestrojí. Tu řekl obchodník: „Přineste mi tedy kávu!“ Zatím co popíjel svou kávu, ostatní hosté strojili si posměchy z postu a hlasitě objednávali pro sebe masité pokrmy u sklepníka. Konečně zvolal obchodník: „Sklepníku! Hovězí maso a pečení!“ Hostinský i hosté se usmívali, domnívajíce se, že se jim podařilo pohnouti hosta toho k požívání masitých jídel. Když sklepník přinesl pokrmy, pravil mu obchodník: „To maso je totiž pro mého psa; tuhle leží pod stolem; on mrcha ani v postní den nechce ničehož jiného žrát, kromě masa.“ Těmi slovy byli hosté celí zaraženi a jejich posměšné poznámky ihned přestaly. — Obchodník chtěl patrně říci: Kdo nikdy svou žádostivost jídel nekrotí, podobá se hle zde tomu zvířeti.

II) Příkázání církve katolické o postu jest mírné.

534 — **Půst mohamedánů.** Po celý měsíc ramazan (devátý to měsíc v roce) musí se mohamedáné přísně postiti. Po všechny dny celého měsíce nesmí od ranního úsvitu (jak mile totiž

možná rozeznatí černou nit od bílé) až do slunce západu požívati ani toho nejmenšího; nesmí ani ničehož jísti, ani píti, ba ani kouřiti. Povážíme-li že měsíc „ramazan“ jest nejtěplejším v roce (září), pochopíme, jak velmi těžké jest toto nařízení postu. Bohatí ovšem prodřímají den po dni po celý měsíc na svých poduškách odpočívajíce; avšak chudí a dělníci, kteří musí za denního horka vydělávati svůj chléb, trpí zajisté postem tím velice. A přece mohamedáné velmi svědomitě dodržují svého postu. Teprve když uvečer dělovou ranou nebo jiným způsobem označí se konec postu, přijímají potravu. — Velmi přísný půst mají také židé na den smíření. Od večera před dnem smíření, (jak mile na nebi okáže se první hvězda) až do večera následujícího dne, tedy po 24 hodin nesmí ničehož požívati. My katoličtí křesťané nemáme tak přísného postu. Nám se zakazuje pouze o jisté dny požívání masitých pokrmů (půst zdrželivosti) nebo vícekrát než jednou za den do syta se najísti („půst újmy“). Zachovávání příkázání o postu není těžké. Také mnohá ulehčení poskytuje církev. Jedná tedy i v této příčině církev s námi jako dobrá matka.

535 — Čtyřicetidenní půst prvních křesťanů. První křesťané zachovávali čtyřicetidenní půst před velikonocei velmi přísně. Jídávali po celý ten čas jen jednou za den a sice teprve uvečer. Při jídle zdržovali se nejen masa, ale i mléka, másla, sýra, vajec. Obyčejnou potravou byl chléb a sůl, zeliny, sušené ovoce a voda. Také pítí vína se zdržovali po celý půst. Nějakých výminek od postu osvobozujících neznali. Ba právě staří lidé domnívali se, že jsou ku postu tím přísněji zavázáni, poněvadž jim, na půst navyklým zdá se tento méně obtížným (sv. Basil). Žádnému ani na mysl nepřišlo, aby se považoval za omluvena od postu pro namáhavou práci, slabou konstrukci tělesnou neb veliké stáří. Když za časů císaře Justiniána vypukl v Konstantinopoli hlad, poručil císař, aby se rozdávalo maso; křesťané však nepřijali masa toho, poněvadž byl právě 40denní půst, a raději hladověli. Požívání masa v době 40denního postu, bylo zapovězeno ještě ve středověku; kdo masa požil, nebyl připuštěn k velikonočnímu sv. přijímání. Císař, Karel Veliký považoval jedlíky masitých pokrmů v postní době za tupitele náboženství a usoudil jim trest tělesný nebo peněžitou pokutu. — Během doby stávala se církev stále povolnější a upouštěla stále víc a více od původní přísnosti. Nejprve byl čas úplného nasycení přeložen na odpoledne, pak na dobu polední. Pak bylo povoleno požívání masitých pokrmů a ráno a večer něco málo pro občerstvení pojist. — Jest to

tedy velikou hanbou pro katolického křesťana, že ani tak mírného příkázání postního nezachovává.

III) Zapovídá se požívati v pátek masa.

536 — **Početni úkol domácího učitele.** Jistý učitel dal svému žáku následující početní úkol: Tvá matka koupí denně za korunu masa; mnoho-li to bude obnášeti za rok? Chlapec odpověděl: 313 korun. „Zdá se, že ani nevíš kolik dní má rok“, pravil učitel. Chlapec odvětil: „O, prosím, vím to: 365 dní.“ Avšak moje matka nekupuje nikdy v pátek masa. Tedy odpadne 52 dní. 365 méně 52 je 313 dní. — Něco podobného stalo se kdys i v jisté škole. Učitel dal děvčeti úkol následující: „Matka by kupovala maso denně za 50 haléřů; mnoho-li to dělá za týden?“ Děvče odpovědělo: „Za týden by to obnášelo 3 koruny.“ Učitel: „To není správné.“ Dívka odvětila: „Prosím, má matka totiž nekupuje v pátek nižádného masa, proto jsem počítala pouze 6 dní za týden.“ — Církev zakázala požívání masa v pátek, bychom vzpomínali, že Kristus obětoval tělo své za nás.

357 — **Chlapec učitelem svých rodičů.** Svatý Klement Hofbauer, apoštol Vídně († 1820) dozvěděl se kdys o jistém chlapci, že jedl v pátek maso. Světec ho proto upozornil na církevní příkázání. Když přišel chlapec domů a měl v pátek požívati opět masitých pokrmů, zpečoval se tak učiniti, odvolávajíc se na církevní příkázání a slova Klementa Hofbauera. Tu zvolal otec hněvivě: „Protože nechceš jísti z toho, co se ti předkládá, nedostaneš dnes vůbec ničeho k jídlu.“ Chlapec musel odejít od stolu. Matka si ho pak zavolala stranou a dávala mu tajně nějaký postní pokrm, aby ho snědl. Avšak chlapec z toho ničehož nepožil; odvolává se na příkaz otcův, pravil: „Bůh, který přikázal, abych církve poslouchal, přikázal mi též, abych poslouchal otce.“ Matka došla tedy k otcí, vypravovala mu co se stalo a pravila: „Měj přece rozum, a nenech dítě trpět hlad.“ Otec, potěšen poslušností dítěte, poručil nyní svému synu, aby jedl postní pokrm, který mu dříve matka chtěla tajně podstrčiti a od té doby nedával v pátek nikdy více strojiti masité pokrmy. — Zřejmo, že hodné děti mají veliký vliv na své rodiče.

238 — **Protestant, který jedl v pátek maso.** Spatříme-li, že někdo v pátek jí maso, nesmíme si hned o něm toho nejhoršího domýšleti. Slyšte k poučení následující příběh: Ve výletním místě na hranicích francouzsko-německých seděla kteréhos pátku společnost Francouzů, kteří si udělali společný výlet. Všichni až na jednoho jedli pokrmy masité. O postícím se

členu své společnosti dělali hloupé vtipy a vysmívali se mu, že prý mu schází odvaha, aby jednal volnomyslně. U vedlejšího stolu seděl německý úředník v uniformě a jedl taktéž maso. Jeden z Francouzů ho oslovil s úsměvem takto: „Není-li pravda, pane, že maso chutná v pátek právě tak, jako v jiné dny?“ „Mně ovšem“, odpověděl Němec. „Já jsem totiž protestant a mé náboženství tomu dovoluje. Ale kdybych byl katolík, pak bych ovšem rozhodně v pátek masa nejedl.“ Na tuto čackou odpověď nastala ihned dlouhá pomlčka. — I katolíci mohou být omluveni od postu pro svou churavost neb z jiné příčiny; proto se varujeme, souditi přenáhleně. Křivé podezření jest hříchem!

IV) Půst sesiluje zdraví a prodlužuje život.

539 — **Kardinál, jenž postem ctí otce a matku.** Slavný kardinál, Stanislav Osius dodržoval přes své vysoké stáří příkázání církevní o postu velmi pečlivě. Přátelé ho upozorňovali, že přísným postěním ukracuje si život a způsobí, že církev ztratí příliš předčasně sílu tak vydatnou. Kardinál odvětil: „Já však doufám právě proto, že svědomitě dodržuji půst, že od Boha obdržím dlouhý život. Vždyť čtvrté přikázání Boží hlásá: „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi!“ „Otec můj, dobrotivý Bůh v nebesích, chce, bych se umrtvoval a postil; matka má církev určuje dny, v nich se mám postiti. Poněvadž tedy obou jsem poslušen, Boha i církve, doufám, že mi Bůh daruje dlouhý život.“

540 — **Churavec denně požívající 400 gramů potravy dožil se stáří 104 let.** Potomek vznešené rodiny benátské jmenem Ludvík Kornaro roznemohl se následkem slabé soustavy tělesné v 30. roce svého věku na smrt. Silná dobrá jídla a nápoje jakož i všechny léky nepomáhaly. I pomyslel si člověk ten: „Umřít musím tak jako tak. Poněvadž jídlo a pítí nic mi nepomáhá, zkusím to s postem; snad mi pomůže.“ Požíval nyní denně množství potravy vážící pouze 12 lotů t. j. 400 gramů. Již po několika měsících cítil se svěžejším, takže i lékaři mu radili, by pokračoval ve svém novém způsobu života. Učinil tak a nebyl po půl století churav. Když mu bylo 90 let, odhodlal se na naléhání svých přátel ku požívání většího množství potravy; avšak ihned zase ochuravěl a proto vrátil se ku svému dřívějšímu způsobu života. Tak dosáhl Ludvík Kornaro věku 104 let a zemřel v Padui roku 1566. Ve vysokém stáří napsal spis o střídavém žití, jenž byl přeložen takměř do všech jazyků. (Spis ten vyšel roku 1599 v Benátkách a slavný jezuita Lessius přeložil ho do latiny.) V něm vychvaluje blahodějně účinky postu; praví, že půst rozjasňuje mysl a posiluje síly duševní. Píše:

„Jsem stár 95 let a je mi tak blaze, jsem vesel a šťasten jako mladík 25letý.“ Jeho neť o něm píše, že ještě ve věku 100 let měl zdravé smysly, nebyl ani nedoslýchavý, ani nepotřeboval skel pro oči; psával 7 až 8 hodin denně, chodil též rád do společnosti, hrál a zpíval velmi pěkně a měl hlas jako 20letý. Z toho zřejmo, jak půst sílí zdraví a prodlužuje život. Také z toho lze souditi, že mnoho lidí patrně více požívá, než jest třeba a tím si podkopávají své zdraví. O takových vyslovil se vším právem papež Lev XIII.: „Zdá se, že mnozí lidé jen proto jedí, aby dříve zemřeli.“

541 — Svatý František z Pauly přes svůj ustavičný půst dosáhl věku 91 let. Svatý František z Pauly pocházel z obce Pauly v Kalabrii v jižní Itálii a sice z rodu šlechtického. Chlapec byl na jedno oko slepý, ale následkem slibu rodičů svých obdržel opět zrak zázračným způsobem. Z vděčnosti k Bohu žilo dítě životem bohobojným. Dosáhnuv 20 let, odebral se František Paulánský do jeskyně na pobřeží neapolském a žil zde přísný, kající život. Požíval nejvíce kořínky a vodu. Pro mnoho zázraků, které učinil uzdravuje nemocné a vzkřísí mrtvé, rozšířila se pověst o něm do širého světa, tak že těžce nemocný francouzský král Ludvík XI. dal ho prostřednictvím papeže povolati ke svému dvoru (1481). Když chtěl sv. František z Pauly vyprositi si něčehož důležitějšího na Bohu, postíval se přísně o 13 pátcích po sobě jdoucích (ku cti Pána Ježíše a 12 apoštolů), obcoval mši svaté a při ní modlíval se 13krát „Otčenáš“ a „Zdravas“; také o těchto pátcích přijímal svaté svátosti. (Tento prostředek doporučil všem, kteří chtějí si něco naléhavě vyprositi od Boha.) Přes své přísné posty dožil se světec věku 91 let. Nápadné jest, že ctitel „13 pátků“ dožil se 13krát ročních téhodnů (13krát 7 roků) totiž 91 a že v pátek (2. dubna 1508) zemřel. Tento svatý muž jest zakladatelem řádu „Nejmenších“; dal řádu proto jméno toto, že chtěl, aby v řádě jeho zvláště pokora pěstována byla vzhledem na slova Kristova: „Kdo větší jest mezi vámi, budiž jako nejmenší a kdo předchází, budiž jako služebník.“ Řád zvaný též „Paulanů“ čítal na 450 klášterů. — Vidíme, že i přísný půst prodlužuje život.

542 — Svatý biskup Alfons. Svatý Alfons, biskup ze Svaté Agathy u Neapole a zakladatel řádu „Redemptoristů“ († 1787) postíval se v sobotu ke cti Bohorodičky a požíval pouze chléb a vodu; dosáhl věku 90 let. Sepsal mnoho učenných, bohosloveckých děl.

543 — Otec lékařů. Tak zvaný otec lékařů, Hippokrates, žil v Řecku kolem roku 400 před Kristem a dožil se

140 let. († 364). Ptali se ho, čemu to přičítá, že dočkal se tak vysokého stáří. Odpověděl: „Nikdy nepovstal jsem od stolu úplně syt; byl bych vždy mohl ještě více jísti. Tomu připisují své vysoké stáří.“ Právem praví přísloví: „Jez do polosyta, pij do polopita, vyjdou ti na plno léta.“ (Viz příklady u článku: Střídmost v jídle a pití.)

Velikonoční svatá zповěď.

Nehodným přijetím svatých svátostí nečiníme zadost čtvrtému přikázání církevnímu.

544 — **Podvodný Potěmkin.** Ruská carevna Kateřina II. měla velkou důvěru k oblíbenci svému Potěmkinovi. Jednou dala mu 26 milionů, aby zalidnil obyvatelstvem poloostrov Krym (1783). Potěmkin slíbil, že učiní z poloostrova ráj, peníze však promarnil a ku rozvoji země té neučinil ani toho nejmenšího. Proto že později stále přinášel zprávy z Krymu, ve kterých rozkvět orby a obchodu stkvěle líčen, umínila si carevna, (1787) že tam odcestuje, aby vše sama spatřila. Ale to Potěmkinovi nečinilo žádných rozpaků. Dal z míst na míle vzdálených sehnati obchodníky a rolníky s jich stády na místo jedno; pak dal zhotoviti rychle domy prkené a lepenkové a přední stranu jich dal pomalovat. Všude, kudy se carevna brala, viděla stáda a obchodníky, kteří vykládali zboží své, jako by byl výroční trh. V dálce spatřovala domy, zhotovené jak již řečeno z dříví a lepenky. V přístavech spatřovala lodě, které na přísný rozkaz Potěmkinův museli se sjeti. Vše tedy nebylo nic jiného, než šalba. — Podobně jako podvodný Potěmkin jednají křesťané, kteří o velikonočních nehodně přijímají svaté svátosti a Bohu pokrytecky své pokání a dobré skutky na oči staví. Leč, Boha nelze oklamati; On povolá svatokrádce k zodpovědnosti. Kdo ve zповědi lhává, ne Boha, leč jen sebe oklamává.

Povinnosti k rodičům.

I) Rodiče jsou našimi největšími dobrodinci.

545 — **Biskupova katechese.** Solnohradský arcibiskup Gruber († 1835), veliký přítel dítek, měl v jisté Tyrolské vesnici náboženskou zkoušku. Nahodilo se mu při tom promluvení o povinnostech dítek k rodičům. Aby dítkám znázornil, jak velice mají býti v děčn i rodičům, položil jisté dívce následující otázku: „Víš-li pak, mnoho-li peněz už si stála své rodiče?“ Děvče, jinak výtečná počtářka zvláště, počtů z hlavy, nemohla zodpověděti té

otázky. Privil biskup: „Zkusme tedy sestaviti spolu účet. Dejme tomu, že výdej za tvou stravu dělá denně 10 krejcarů.“ Děvče odpovědělo: „10 krejcarů, to je málo.“ I řekl biskup: „Dobrá, ale počítejme denně pouze 10 krejcarů. Za měsíc obnáší to 300 krejcarů čili 3 zlaté a za rok 12 krát 3 zlaté = 36 zlatých. Je ti nyní 10 let; vydali tedy za tebe rodiče 360 zlatých. Nad to jsou zde ještě výdaje za oděv, prádlo, léky, školní knihy atd.; dále nutno započítati každodenní starosti rodičů o živobytí a další zaopatření dítek a o dobrou výchovu. Tyto věci nedají se zaplatiti ani penězi. Děti majíce se přičiníti, aby tyto dluhy vyrovnaly jmenovitě dobrým chováním.“ (Za našich časů nutno vydání na dítky počítati často ve výši nejméně 1 koruny denně, co dítko rodiče stojí. Za rok by to dělalo as 400 korun, za 10 let 4000 korun.) — Tento výpočet biskupa působil na dítky velmi blahodárně. Nyní teprve seznaly, jak mnoho mají co děkovat svým rodičům. Bylo-li později dítko neposlušno, stačilo často pouze upozornění matčino: „Což nevíš, mnoho-li jsi nás stálo? Jak pak to bude se splácením?“

546 — **Smrt sirotkova o Štědrém dni.** Štěstí dítká, které má ještě rodiče na živu poznáváme nejlépe, pozorujeme-li smutné osudy sirotků. Slyšme o tom pohnutlivý příběh: Jisté dítko ztratilo otce i matku brzy po sobě. Bylo dáno na opatrování k cizím lidem, kteří ho používali k rozličným službám a poselstvím. Když přiblížil se Štědrý večer, bylo dítko, jež mívalo druhdy o Štědrý večer vždy vánoční stromček jedlový a dostávalo vzácné dary, použito k nějaké pochůzce. Ubohý sirotek spatřil při své pochůzce o svatvečeru vánočního hodu Božího zářiti okny domů tisíce světél na stromech vánočních. Při pohledu na osvětlená okna dítko velice posmutnělo; vzpoměl sobě osiřelý hošík na zemřelé rodiče a radostná překvapení, která mu rodičové jeho vždy o Štědrý večer uchystali. I pravil sirotek sám k sobě: „Ke mně nepříjde dnes Ježíšek! Kéž bych mohl já dnes přijíti k Jezulátku!“ Brzy po tom kráčelo dítko kolem hřbitova, kde rodiče jeho pochováni. U hrobu matky pokleklo dítko, počalo vzlykati a pravilo: „Milá matko! Mně se příliš stýská; neboť jsem na tom světě zcela opuštěn. Pros Boha, aby také mne vzal brzy k sobě do nebe. O kéž bych mohl již dnes přijíti k Ježíškovi do nebe a s vámi se tam shledati, milení rodičové.“ V tom zavzněl na blízkém nádraží pronikavý hvizd lokomotivy. Písknutí vztahoval ubohý sirotek na sebe, spěchal rychle k nádraží, postavil se u pokladny a žádal pokladníka o jízdní lístek k Ježíškovi.“ Úředník, jenž měl mnoho práce, odkázal dítko nevlídnými slovy. Avšak dítko nevzdalo se naděje, že přijde do nebe; spěchalo rychle k průvodčímu vlaku,

který právě přijel a prosilo ho, aby jej vzal do nebe. Konduktér se hlasitě zasmál a pravil dítěti přívětivě? „Milé dítě, tento vlak nejede k Ježíškovi; vlak k Jezulátku přijede později.“ Dítě poodešlo tedy klidně dál, sedlo si na lavici a čekalo na nejbližší vlak, aby skusilo znova štěstí své. Avšak dítě oděné jen chatrnými šatečky, unavené a hladové usnulo na lavici a spalo tak tvrdě, že ani neslyšelo lomoz v noci přijíždějících vlaků. V noci panoval strašný mráz. Když pak ráno čistili a metli na nádraží všechny chodby a pokoje, zpozorovali na lavici venku dítě v hlubokém spánku pohřížené. Chtěli ho vzbuditi; ale dítě bylo úplně ztuhlé a zdálo se, že zmrzlo. Rychle ho zabalili do pokrývek a droškou odvezli do blízkého kláštera milosrdných bratří. Avšak všechny pokusy přivesti je opět k životu byly marny. Ubohý sirotek zmrzl; skutečně odcestoval o Štědrý večer k Ježíškovi do nebe. (Vypravované událo se ve Vratislavi r. 1846.) Zřejmo nám, jak nešťastno dítě, jež ztratilo rodiče. Proto mají děti každodenně prositi Boha, aby jim dlouho na živu zachoval rodiče, jejich největší dobrodince na zemi.

II) Děti mají prokazovati rodičům i tehdy úctu, mají-li rodičové nějaké chyby a křehkosti na sobě.

547 — **Koriolán a jeho matka.** Římský jinoch, jménem Koriolán, vypuzen byl svými spoluobčany ze Říma. Utekl se k Volskům, nepřátelům to města otcovského. Ti svěřili mu vedení jednoho voje. S vojskem tímto táhl na Řím a chtěl město zbořiti. Obyvatelé Říma upadli v hroznou úzkost, a uznali bezprávi, jež učinili Koriolánovi. I vyslali z města nejprve nejvzácnější muže, senatory a prosili ho, by Říma ušetřil a odtáhl. Avšak Koriolán nedal se k tomu pohnouti, by od města upustil. Pak vyslali pohanské kněžstvo v slavnostní roucho oděné; ale i jejich prosby nepomohly. Nabídli mu velikou částku peněz; ale Koriolán s posměchem je odmítl. Když tedy vše bylo marno, poslali konečně jeho matku k němu do ležení. Matka padla svému synu k nohám a prosila o slitování. Koriolán ji pozvedl, objal a pravil: „Matko, Řím jsi zachránila, ale syna svého jsi ztratila.“ Odvedl nyní vojsko zpět k Volskům a byl dle pověsti od nich ukamenován. (491 př. Kristem.) — Pohan tento, jenž tak velice ctil matku svou, zahanbuje jistě mnohého křesťana.

548 — **Papež a jeho matka.** Roku 1303 nastoupil na stolicí papežskou Benedikt XI. Matka jeho ještě žila; byla chudá vdova a pradená v Římě. Přemnoho lidí chvávalo ku papeži, aby mu svá blahopřání vyjádřili a tu ani matka nechtěla scházeti mezi blahopřajícími. Zaopatřila si rychle drahocný oděv a šla do paláce,

jako dáma z vysokého stavu. Když ale předstoupila před papeže, vzdálil se tento ihned, řka: „Vždyť to není má matka; má matka není vznešenou dámou, nýbrž chudou pradlenou.“ Matka musela se tedy vrátiti a své jednoduché, chudobné roucho obléci. Papež ji pak přijal velmi přívětivě a staral se o ni až do její smrti. Papež tedy nestydl se nijak za svou chudou matku. — Ale jsou lidé zcela nízkého stavu, kteří se stydí za rodiče své! Takové neděčné a pyšné děti zasluhují opovržení.

549 — **Studující políbil trestanci ruku.** Císař Josef II. poručil, by bylo trestanců používáno k veřejným pracím. Jednoho dne ráno zametalo více trestanců ulice města Vídně a mezi jinými i „Příkopy.“ Jistý státní rada a důvěrník císařův díval se právě na pracující trestance. Tu zpozoroval, že nějaký mladý muž, slušně oděný, přikročil k jednomu trestanci a políbil mu ruku. Státní rada dal si mladíka ihned zavolat a vysvětloval mu, jak jest velmi neslušné, líbat ruku trestanci. Studující maje plné oči slz odvětil: „Ach milý pane, trestanec ten jest mým otcem!“ Krásný tento důkaz lásky synovské učinil mohutný dojem na státního radu. Vypravoval událost tu císaři Josefu II. Císař byl tak potěšen šlechtěným jednáním studenta, že udělil dotyčnému káranci ihned milost, řka: „Otec, jenž tak výborně vychovává své děti a od nich tak jest milován, nemůže býti zločincem.“ Synu pak udělil nadaci na celý čas trvání jeho studií. („Na příkopech“ jest ulice poblíž chrámu sv. Štěpána. Dotyčný státní rada slul baron Kressel; studující jmenoval se Krappenberger. Stalo se, co tuto vypravováno 1787.) — Dítky mají míti i chybuující rodiče v uctivosti. Kdo příkázání 4. zachovává, tomu Pán Bůh štěstím požeňává.

III) Máme rodičům pomáhati zvláště v nouzi a ve stáří.

550 — **Císařovna Marie Terezie na vojenské akademii.** Krásným vzorem lásky k rodičům, byl Vukasovič, jinoch z Dalmacie, když se nalezal co chovanec ve vídeňském Novém Městě na vojenské akademii. Jednou navštívila totiž císařovna Marie Terezie ústav ten a tázala se ředitele, který byl by z chovanců nejhodnější. Ředitel jmenoval dalmatského jinocha Vukasoviče. Císařovna nařídila ihned, aby ukázal své umění v šermu. Protože šermoval výtečně, císařovna ho pochválila a darovala mu 12 dukátů. Když vznešená paní ta za nějaký čas navštívila opět ústav, tázala se mladého Dalmatince, co že učinil s darovanými penězi. Rozpačitě se přiznal, že peníze zaslal svému chudobnému otci. Při tom vstoupily mu slzy do očí. Šlechtná císařovna vyptávala se pak na stav otce a jak se mu daří. Když

zvěděla, že otec jest bývalý důstojník a že nemá žádné pense a velmi nuzně živoří, diktovala mu dopis otci, kde mu zděluje, že od nynějška bude dostávat na rozkaz císařovny 200 zlatých roční pense. Chovanec obdržel od císařovny opětně dar a sice 24 dukátů. Hodný syn tento měl později veliké štěstí; svými vědomostmi a statečností vstoupal od stupně k stupni až vyšinul se na důstojenství polního podmaršálka. — Hle, jak bohatě odměňuje Bůh dítkám vše dobré, co prokázali rodičům svým.

551 — **Ziethen co panoš.** Slavný husarský jeneral Ziethen byl za svého mládí panošem na dvoře pruského krále Bedřicha II. Co taký musel několik nocí za sebou v předsíni královně míti noční stráž. On totiž za odměnu převzal službu i ještě za jiné spolupanoše; tak vydělal si peníze, aby mohl podpořiti svou chudou matku. Kdys nemohl král spáti a proto si chtěl dát přinést nějakou knihu. Dal tedy panošovi znamení zvonkem, aby ho přivolal; avšak ten nepřicházel. Král tedy vstal a šel se podívat do předsině. Zde našel Ziethena, an spí a před ním ležel nedopsaný list, který chtěl zaslati své chudé matce. Vyličil matce ve psaní velikou námahu, kterou na sebe vzal převzetím noční stráže za jiné a psal jí, že vydělané takto peníze, 10 tolarů zasílá. Král četl psaní a byl dojat láskou jinocha k matce. Šel do svého pokoje, přinesl dva stučky dukátů a vstrčil mu do každé kapsy jeden. Místo, co by ho potrestal, jmenoval ho následujícího dne důstojníkem. Ziethen dosáhl později vysokého stupně důstojenství ve vojsku a vyznamenal se často svými válečnými činy. — Dobrým dítkám dobře se daří.

552 — **Truhlář, který dluhy částečně plati, částečně své peníze na úroky ukládá.** Pilný truhlář kterýs měl mnoho práce a proto též vydělával pěkný peníz; přes to vše ale pouze jednoduše se šatil a žil velmi skromně. I tázal se ho kdys jeho soused, kam všecken svůj výdělek dává. Truhlář odpověděl: „Jednak splácím dluhy, jednak ukládám na úroky.“ Poněvadž soused se tázal, jak to vlastně myslí, řekl truhlář: „Jest tomu opravdu tak. Splácím totiž svým starým rodičům peníze, které na mne v mém mládí vynaložili; peníze ale, které vynakládám na své dítky, považuju za jistinu, již mi, jak doufám, až sestárnu, vrátí zpět i s úroky. Co rodiče pro nás činí, jsou dluhy, které jsme povinni zplatiti.“

553 — **Král August II. Saský a silniční dělník.** Podobný příběh, jako tento, udál se i v Drážďanech. Král August II. Saský procházel se jednoho dne poblíž zámku Übigovu u Drážďan. Byl oblečen v občanský šat a neměl na sobě žádného odznaku svého královského důstojenství. Na procházce setkal se s několika

dělníky, kteří právě silnici spravovali. Mezi dělníky byl mu zvlášť nápadným mladý dělník, který si prozpěvoval veselou píseň a pilněji pracoval, než všichni ostatní. Král šel k němu a tázal se: „Mnoho-li vyděláte denně!“ Dělník, který krále neznal, odpověděl: „Čtyry groše.“ (Groš = 10 feniků = 12 haléřů.) Král řekl: „To není mnoho. Můžete z toho býti živ?“ Dělník odpověděl: „Nejen že musím z toho býti živ, nýbrž musím i úroky splácet a jistinu ukládat. Zkuste, zda toho i vy dovedete!“ Král pravil: „Milý příteli! Dáváte mi hádanku, kterou nedovedu rozluštit.“ Dělník odpověděl: „Právě nyní máme krátký odpočinek; pojďte se mnou do bytu mého a já vám tam hádanku rozluštím.“ Král s ním opravdu šel. Brzy přišli k chudíčkému domku, před nímž na lavici seděl párek staříčkových manželů. Nyní řekl dělník: „Toto jsou moje rodiče, kteří si nemohou ničehož více vydělati a proto je živím já. Platím jim nyní úroky z jistiny, kterou na mne v mládí mém vynaložili. Pak zavedl krále do světnice, kde dílem pracovalo, dílem si hrálo šest z dravých dítek v stáří od 4 do 10 let. I pravil dělník dále: Vidíte, ze svého výdělků musím těchto šest dětí živit. Toť kapitál, který si ukládám a jenž má mi v stáří mém nésti úroky.“ Král byl velice dojat a přívětivě se poroučel. Druhého dne objevil se v poledne před domkem tímto královský vůz z rozkazem, aby dělník ihned jel k jeho Veličenstvu králi do Drážďan. Dělník měl ihned jakous předtuchu a zvolal: „Snad to byl naposled včera u nás král sám na návštěvě!“ Oblékl si svůj nejlepší šat a jel do královského zámku v Drážďanech. Král mu dal vyplatiti za pěkné rozluštění oné hádanky 100 tolarů. Když dělník přinesl peníze domů a vše vypravoval, padla celá rodina na kolena a děkovala Bohu a modlila se za dobrého svého krále.

IV) Mnohé dívky jeví hrdinskou lásku k rodičům.

554 — **Petr Sigmajer a zatčený jeho otec.** Hostinský v Středním Rolangu v údolí puštrtálském (Tyrolsko), Petr Sigmajer, byl jedním z nejudatnějších hrdinů, kteří r. 1809 bojovali po boku Ondřeje Hofera. Když Francouzi opanovali zem, zacházeli barbarsky se všemi Tyrolany, kteří se vyznamenali láskou k vlasti a statečností. Tak se přihodilo, že francouzský generál Broussier odsoudil Petra Sigmajera k smrti, totiž měl býti zastřelen. Petr Sigmajer se však zachránil útekem. Aby se Sigmajera zmocnil, dal zatknouti francouzský generál jeho otce a měl býti tento zastřelen místo syna. Rozsudek měl však býti vykonán teprve za tři dny pod tou podmínkou, jest-li se syn v určené době nedostaví. Když se dozvěděl Petr Sigmajer o tomto ukrutném rozkazu, dostavil se ihned, ač měl manželku a dítky.

Francouzský jenerál byl tak necitelný, že dal tohoto hrdinu zastřelit, ač manželka a dítky na kolenou a sepjatýma rukama prosili v pláči o milost pro odsouzeného. Skonal hrdinskou smrtí o svátku Božského srdce Páně 1810.

555 — **Vlas za 100 liber šterlingů.** Bohatý Angličan vracel se r. 1896 z uherské výstavy a zdržel se několik dní ve Vídni. Přišel v době té do kadeřnického závodu právě v té chvíli, kdy nějaká mladá dívka nabízela kadeřníkovi svůj světlý vlas na prodej. Děvče žádalo za vlasy 20 zlatých; kadeřník podával za ně pouze 8 zlatých. Konečně jí nabídl 10 zlatých a děvče bylo s tím srozuměno. Již uchopil se kadeřník nůžek, aby jí kadeře ustříhl; ale Angličan v tom zvolal: „Počkejte!“ Pak tázal se děvčete, proč by prodávalo svůj krásný vlas. Děvče vypravovalo, že otec její byl druhy bohatým továrníkem a nešťěstím, že přišel o veškeré své jmění. Matka že leží nemocí jsouc stížena. Aby tedy rodiče své zachránila před smrtí hladem, chce prodati své kadeře. Slova ta dojala srdce bohatého angličana. Privil v lámané němčině: „Milé dítě, prodejte mi svůj vlas. Já vám za něj dám více.“ Zároveň vyňal ze své tobolky bankovku platící 100 liber (as 2400 korun) a podal ji dívce řka: „Já si ustříhnu pouze vlas na památku.“ Skutečně ustříhl si jen jediný vlas, vložil ho do tobolky a ihned opustil závod kadeřníkův; děvče i kadeřník stáli zde beze slov. Otec děvčete zařídil si v jednom vídeňském předměstí smíšený obchod; dnové veliké nouze pominuly. — Bůh odměnil hrdinskou lásku dcery, že poslal ochránce jako anděla zachraňujícího.

556. — **Obětavá dcera u zubního lékaře.** V květnu 1887 přinesly vídeňské noviny následující zprávu: V Gumpendorfu u Vídne žil staříčkový párek manželský, který živila jich jediná dcera. Dcera ta byla zaměstnána co účetní v papírnickém obchodě. Najednou byl obchod zavřen a dcera nemohla po delší dobu naléztí vhodného místa. Poněvadž neměla ničehož, zač by rodičům potřebné potravu mohla koupiti, prodala svůj krásný vlas kadeřníkovi. Když byly peníze pryč, přemýšlela na jiný prostředek, aby pomohla rodičům. Někdo jí řekl, že kterýs slavný zubní lékař ve Vídni platí 30 zlatých za přední zdravý zub, který však smí sám vytáhnouti. Protože dívka měla překrásné přední zuby, šla k zubnímu lékaři. Lékař ptal se, proč dívka ta chce si nechat vytáhnout zuby. Když dozvěděl se, jak se věci mají, byl dojat až k slzám, daroval dívce 100 zlatých a nechal jí její krásné zuby neporušeny. Pak navštívil rodiče a prosil o ruku jejich dcery, tohoto stkvostu plného obětavé lásky. Brzy po tom byla svatba. — Kdo čtvrté přikázání Boží zachovává, tomu Pán Bůh na zemi již požehává.

V) Kdo podporuje rodiče pouze ze zištnosti, nemá u Boha žádných zásluh.

557 — **Hostina a 50.000 zlatých.** Bohatý továrník provdal své dvě dcery za vznešené pány a bohatě je vybavil. Dcery věděly, že má otec ještě mnoho peněz, i prosily ho, aby jim svůj poslední kapitál dal, že budou otce střídavě vyživovati. A vskutku byl otec tak neopatrným, že svůj poslední peníz daroval dcerám. To se mu ale záhy špatně vyplatilo, neboť obě jeho děti chovaly se nyní k němu, jako k žebrákovi. Nešťastný otec, svěřil se se svým neštěstím jednomu příteli z mládí, jenž byl velkým boháčem, a prosil ho o radu. Ten daroval mu ihned 200 zlatých, aby mohl vystrojiti velikou hostinu a pozvati obě dcery, zetě i několik přátel. Kromě toho dal mu 50.000 zlatých, jež si chtěl dáti v čas hostiny svým služebníkem přinést. Když seděli pozvaní hosté u stolu přišel pěkně nastrojený sluha a přinesl dopis, v němž ho přítel prosil, by mu zapůjčil na tři dny 50.000 zlatých. Otec vyhověl žádosti té, otevřel skříň a vyplatil sluhovi před celou společností žádaný obnos. Obě dcery i zefové byli takměř bez sebe. Od doby té nakládali s ním zcela jináč; dcery se takofka denně potýkaly o otce. Když otec zemřel, ihned otevřely onu skříň, ze které tehdáž vyňal peníze. Ale k všeobecnému překvapení našlo se tam pouze kamení a lístek, na němž bylo napsáno: „Pošetilý jest onen otec, jenž za svého života vše i poslední co má, dětem rozdělí.“

VI) Děti mají poslouchati rodičů jen ve věcech dovolených.

558 — **Syn, jenž měl orat v neděli.** Jedné neděle poručil otec synu, aby šel na pole pracovat. Syn odpověděl: „Ale otče, vždyť je dnes neděle. Nesmím se prohřešiti proti třetímu přikázání Božimu.“ I pravil otec: „Přikázání Boží platí jen pro malé děti. Ty jsi již dospělý, tobě do nich již ničehož není.“ Syn odpověděl: „Když tomu tak, pak tě nyní teprve neposlechnu; neboť pak mi není ničehož také do čtvrtého přikázání Božího.“ Otec se zarazil a mlčky odešel. — Rodiče a představení, kteří úctu k Bohu podrývají, podřezávají si takofka pod sebou větev, na níž sedí.

559 — **Svatý Hermenegild.** Král Visigotů ve Španělich, Leovigild, ač sám náboženství ariánského, zasnoubil syna svého a spoluvládce Hermenegilda s katolickou princesnou (Ingundis.) Jakmile tato přišla k visigotskému dvoru do Toleda, brali si všichni práci s ní, aby ji přemluvili, by přestoupila k ariánskému

bludařství. Když ale ani pochlebování, ani hrozby neprospěly, zapoměla se její tchýně (královna Goswintha) tak, že katolickou paní chytila za vlasy, porazila ji na zem, šlapala na ni a do krve ji zbilá. Tím byl Hermenegild rozhořčen a opustil královský dvůr; dal se pak biskupem sevillským a chotí svou vycvičiti v náboženství křesťanském a stal se sám katolíkem. Když to zvěděl král, rozhněval se velice, dal svého syna zajmouti a uvězniti v jedné věži města Sevilly. Pak poslal k němu ariánského biskupa, a sliboval mu milost, vrátí-li se k náboženství ariánskému. Avšak Hermenegild odpověděl: „Vyřidte mému otci, že raději chci se odřeknouti jeho lásky, koruny a života, než abych zapřel víru svou.“ Král poslal pak vojáky, kteří o půl noci Hermenegilda ve vězení sfali. (586.) — V takových případech platí slovo svatého apoštola: „Více sluší poslouchati Boha než lidí.“

560 — **Svatá Perpetua a její otec.** Svátá Perpetua, v městě Kartagu, byla uvržena do žaláře a měla býti odpravena, protože se přiznala k víře křesťanské. Byla 22 let stará, provdaná a měla malé dítě. Tu přišel její otec do žaláře, klekl před ní, políbil jí ruku a prosil ji se slzami v očích, aby odstoupila od křesťanské víry. Slova, kterými ji otec přemlouval, jsou velmi dojemná. Mezi jiným pravil: „Smiluj se nad šedinami otce svého, jež tě, když jsi byla dítětem, na rukou nosil a více tě miloval, než tvé bratry a sestry. Smiluj se nad vlastním dítětem svým, jež bez tebe nemůže žíti.“ Avšak svatá Perpetua, jež při slovech těch pocítila nevýslovných bolestí duševních řekla: „Milý otče, nesmím jednati proti vůli Boží.“ Když byla Perpetua již vedena na popraviště, přišel otec ještě jednou maje pacholátko sv. Perpetuy na rukou, zavolal ji zpět a pravil: „Smiluj se přece nad dítětem svým.“ Také soudce přišel a pravil: „Nuže tedy, měj slitování se starým otcem svým a dítětem svým milým.“ Avšak svěťice pravila: „Nesmím jednati proti vůli Boží.“ Hned na to státa gladiatorem. (203.) — Jistý světec praví: „Lépe zarmoutiti rodiče, než Krista.“

VII) Rodiče nemají práva donucovati dítěti ku stavu nebo povolání, k němuž nemají ony chuf; také je nemají zdržovati od povolání, k němuž je zřejmě Bůh povolal.

561 — **Francouzský vojevůdce Bertrand du Gueselin a hra na vojáky.** Zle bylo ve Francii za panování francouzského krále Jana Dobrotivého (1350—1364.), neboť byl král přemožen Angličany a zajat. Četné čety loupežnické procházely zem a bouraly všude hrady a zámky. Angličanům muselo býti mnoho kvetoucích

území odstoupeno. Z tohoto hanebného stavu byla Francie vysvobozena slavným vojevůdcem rytířem Bertrandem du Guecelinem, jehož do svých služeb přijal král Karel V. 1364.—1380. Vojevůdce tento ukazoval již ve svém mládí, že povolán jest k stavu vojenskému. Otec jeho byl jen chudým rytířem a chlapeci nedoprál žádného vyučování, protože byl od narození š e r e d n ě h o v z e z ř e n í. I jeho matka velice se rmoutila, protože přicházel každou chvíli domů s p o š k r á b a n ý m obličejem a roztrhaným oděvem. Chlapec jejich totiž již od nejtělejšího mládí pořádal divoké hry na vojáky. Měl malý armádní sbor, sestavený z hochů stejného s nim stáří, jež vodil co jich generál denně do pútek. Pro tuto jeho divokost říkávala matka, že není horšího hochu na světě nad jejího Bertranda. A přece tato jevíci se divokost nebyla ničím, než jen časně již jevíci se náklonností k stavu vojenskému a vojevůdcovství. Ve věku 17 let již chtěl se účastniti Bertrand tur n a j e; avšak otec odepřel vzíti ho s sebou. Přes to syn se tajně vytratil, vypůjčil si od příbuzného kteréhos koně i zbraně a objevil se nikým nepoznán na kolbišti. Hned prvního rytíře svrhl na zem. Jakožto druhý zápasník vystoupil jeho o t e c proti němu. Bertrand poznal dle zbraní svého otce a sklonil proto před ním uctivě své kopí. Protože se mnozí domnívali, že tak mladý hrdina učinil ze zbabělosti, svrhl ještě jiných 15 rytířů, až mu konečně jeden shodil přílbu s hlavy a nyní všichni k všeobecnému úžasu spatřili před sebou šeredného Bertranda du Guecelina. Rozhodčí zápasu přisoudili mu nejvyšší cenu. Otec poznal nyní patrně nadání syna k vojančině a proléval slzy radosti a dal nyní ochotně a rád synu peníze, aby si koupil výzbroj. Mladý Bertrand vstoupil do služeb královských a přivedl to až na vojevůdce. Co takový vyhnal Angličany z Francie a dobyl jejich pevností. — Jako Bertrandovi, propůjčil Bůh i jiným lidem přirozené nadání a náklonnost ku stavu nějakému. Nemoudře činí rodiče, jestliže svým dítkám zbraňují stav tento.

562 — **Jak zkoumali dítky své Athéňané.** Velmi rozumně jednali Athéňané, chtěje vyzkoumati nadání svých dítek. Postavili na náměstí mnoho stánků, kde byly vystaveny rozličné věci: zbraně, nástroje, knihy a t. d. Pak uvedli tam své dítky a pozorovali jich počínání. Mnohé dítky nemohly se ani odloučiti od zbraní; poznalo se z toho, že mají náklonnost ku stavu vojenskému. Jiné dítky meškaly nejdéle u vystavených knih; tyto dítky byly určeny ku studiu věd. Jiné dítky měly zase svou největší radost na rozličných nástrojích; z toho soudili rodiče, že hodí se k řemeslu. Moudří rodičové mají zřetel ku náklonnostem a vlohám dítek, když jim chtějí nějaké povolání zvoliti.

VIII) Zlé děti umírají nešťastnou smrtí; také obyčejně později mnoho zlého zakouší od vlastních dětí.

563 — **Nevděčný syn a had.** Opatrní rodičové řídí se příslovím: „Nesvlékej se dříve, dokud nejdeš spát“ t. j. nerozdej před svou smrtí dětem peníze a jmění, které sám ke svému živobytí potřebuješ. Jistá matka byla tak neprozřetelná, že celé své veliké jmění synu svému odstoupila a jenom si vymínila, aby ji syn až do smrti ošetřoval a živil. Když ale nevděčný syn už veškeré jmění obdržel, ukázal matce dvéře. Jistý advokát ujal se nešťastné matky a pokoušel se o to, aby syn byl soudně donucen k plnění svého závazku. Surovec však hrozil advokátovi, že se mu strašně pomstí. Svoji pohružku také vyplnil; vplížil se totiž jednoho večera za nepřítomnosti advokátovy do jeho bytu s podlouhlou bednou, kde našel se veliký had. Otevřel rychle dvéře, sundal s bedny víko a pustil hada ven. Avšak tento vrhl se na něho, zakousl se do něho pevně a ovinul se mu kolem těla. Rychle nevděčný syn prchal pryč, běžel s nárkem po schodech dolů a při tom všemožně se namáhal, aby se zbyl hada. Nepodařilo se mu to však. Když dostal se na ulici, válel se s hadem na zemi a zde také skončil. Advokát sice na schodech potkal dolů spěchajícího muže, ale nepoznal ho a našel ve světnici u dveří prázdnou bednu. Když se dozvěděl o neštěstí, bylo mu ihned zřejmo, jak se věc udála. Děkoval Pánu Bohu, jenž ho a jeho rodinu zachránil před neštěstím. (Stalo se v Nebrazce v Severní Americe. Nešťastný syn jmenoval se John Sharon.) — Z toho zřejmo, jak pravdivé jest úsloví: Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.

564 — **Dřevěná miska pro dědečka.** Jistý sedlák, aby si ukrátil čas, počal vyřezávat dřevěnou misku. Synáček jeho přihlížel a pravil: „Tatíčku, co pak to děláte?“ Otec odvětil: „Protože dědeček někdy při jídle roztluče talíř, dělám mu dřevěnou misku.“ I řeklo dítě: „Jen tatínku udělejte misku hodně silnou, aby vydržela; až budete starý, také vám do ní budu dávat jíst.“ Slova ta otřásla otcem tak, že ihned práce té zanechal; poznal, že by Bůh mu ve stáří stejným penízem zaplatil skrze vlastní dítě. — Zkušenost učí, že zlé děti ve svém stáří pak od vlastních dětí podobného zla zakouší, jako samy činily rodičům svým.

Úcta před stářím.

Měj stáří v uctivosti.

565 — **Marie Terezie navštívila stařenku.** Katoličtí panovníci umývají každoročně na „Zelený čtvrtek“ 12 starcům nohy, následující tak příkladu Pána Krista. Chtějí tím dáti příklad pokory a spolu uctíti stáří. Také velická císařovna Marie Terezie každoročně umývala 12 stařenám nohy. Kdys nalézala se mezi stařenkami k umývání noh pozvanými i babička již 108letá. Ale v den slavnosti umývání noh byla tak slabá, že nemohla býti přítomna zbožnému úkonu tomu; byla celá nešťastná, že milovanou císařovnu neuvidí. Když se Marie Terezie dozvěděla o zármutku stařenčině, vydala se ještě téhož dne do jejího obydlí, těšila ji a bohatě obdarovala. Když přišla císařovna do světničky stařenčiny, pravila: „Milá paní! Doslechla jsem, že jste se velice rmoutila, poněvadž jste mne nemohla vidět; proto přicházím já sama k vám.“ Stařenka nemohla pohnutím ani slova promluvit a modlívala se pak každodenně k Bohu, aby Všemohoucí žehnal dobré císařovně a propůjčil jí zdraví a dlouhé panování.

566 — **Stařec na olympských hrách.** Mezi národy starověku prosluli nejvíce zvláště svou úctou k stáří, Spartáné, nejstatečnější to národ starého Řecka. Žádný mladý Spartán si nesedl, jest-liže nějaký stařec vedle něho stál. I stalo se jednou při olympských hrách, jichž účastnili se veškerí kmenové Řecka, že jistý stařec hledal nějakého místa. Chodil dlouho kolem, ale nikdo mu místa svého nepřepustil. Když přišel až tam, kde seděli Spartáné, ihned všichni mladí mužové povstali a udělali starci místo. Tu zvolal stařec: „Všichni Řekové znají ctnost, ale jenom Spartáné ji konají.“

567 — **Alexandr Veliký u ohně.** Alexandr Veliký, jeden z nejslavnějších vojevůdců a králů starověku, choval velickou úctu ku stáří. Kdys při jisté válečné výpravě napadlo mnoho sněhu. Král rozkázal rozdělati oheň vedle svého trůnu, aby se ohřál. Když se u ohně hřál, spatřil poblíž starého vojína, jenž chvil se zimou. Ihned šel k němu, vedl ho k ohni a posadil na svůj trůn a s úsměvem prohodil: „U Peršanů bývá co veliký zločin trestáno smrtí, posadí-li se někdo na trůn králův; posazení se na trůn, jež u nich smrt přináší, má tobě zachrániti život.“

Vrchnosti.

1) Svědomití řidiči státu a církve mají život plný starostí.

568 — **Kormidelník na lodi.** Vznesená společnost vydala se na námořní cestu. Ve společnosti té nalézal se i jistý mladík, jenž ještě nikdy nejel lodí. Ten pozoroval vše vzevrubně a měl radost z horlivé pracovitosti lodníků; jen jeden se mu nelíbil, totiž ten, jenž řídil kormidlo. Mladík pravil: „Ten člověk, jenž stojí vzadu na lodi, nepracuje skoro ničehož; jen tu a tam že trochu pohnul rukama několikrát.“ Celá společnost se té poznámce zasmála. Starý pak pán jeden pravil: „Právě muž u kormidla má práci nejdůležitější a nejtěžší: neboť musí ustavičně hleděti do dále a na kompas a nesmí ani při nejhorším počasí hnouti se z místa. Jen malou chybu kdyby udělal, mohlo by nás to všecky státi život. Osud náš závisí na jeho rozmyslu a obezřetnosti.“ Hned na to přijížděl jim vstříc veliký koráb a srážka zdála se býti nevyhnutelnou. Kormidelník ale zachoval klid a dal lodi takový obrát, že unikla nebezpečí. Starý onen pán řekl pak dále: „Jako s kormidelníkem, jest to i s panovníkem. On řídí kormidlo státu. Mnohý by si myslel, že žije bezstarostně; tomu však tak není. Při vedení státu má mnoho starostí a veliký zármutek; neboť ví, že jediná chyba, kterou by učinil, mohla by miliony lidí přivésti do neštěstí.“ To co o panovníkovi, platí též o papeži.

II) Úřadové jsou pro lid.

569 — **Cisář František Josef I. zřiká se honebního revíru.** Při zátočině dunajské v Uhrách nachází se město Vácov a nedaleko odtud Jedlová (Gödölő), kde má císař František Josef I. zámek. Velkostatek mezi Vácovem a Jedlovou, většinou les, patří biskupu vácovskému. V honebním okršku tomto chovají se fopky, tetřevy, jakož i bažanti a císař František Josef I. rád tam honival. Tenkrát se zmáhalo víc a více vystěhovalství; aby tomu zabránil a dopomohl tamnějšímu chudobnému obyvatelstvu k pozemkům a půdě, rozhodl se tehdejší biskup vácovský hrabě Csaky, že celý velkostatek rozparceluje, to jest na mnoho malých dílců rozdělí a přenechá chudým. Bylo však k tomu třeba svolení císařova, poponěvadž jest císař patronem biskupství toho. Biskup vydal se k císaři a přednesl mu svou prosbu. Ačkoliv věděl císař, že parcelací přijde o své zamilované loviště, dal přece rád k dělení svolení své, řka při tom: „Přednost mají vždy zájmy mého národa!“ Kéž by všichni představení stále měli na mysli, že jsou tu ku blahu lidu a že především mají pečovati o štěstí národa.

III) Panovník jest otcem vlasti.

570 — **Císař František I. zůstal u svých dětí.** Když roku 1832 v Evropě zuřila cholera a ohrožovala i Vídeň, radili císaři Františku I. jeho věrní rádcové, aby Vídeň opustil a odebral se do Solnohradu a tam dlel, dokud nákaza nepomine. Ale císař pravil k starostlivým rádcům svým: „Bude-li pak v Solnohradě dosti místa i pro mé děti?“ Jeden rada odvětil: „Veličenstvo, v Solnohradě jest dosti místa pro celou osvícenou rodinu císařskou.“ „Opravdu pro všechny mé děti?“ tázal se ještě jednou císař; při tom ukázal rukou oknem ven a pravil: „Pohleďte tam dolů na ono veliké množství lidstva; tito a tisícové jiných jsou děti mé. Nyní, v době nebezpečí má otec z jich středu odejít? O nikoliv! — Moji milí vídeňáci sdíleli se mnou radosti mé i boly; proto je v jich zármutku také nepustím.“

571 — **Císař František Josef I. v nemocnici cholerou stížených.** Jednou šel císař František Josef I. do nemocnice navštívit cholerou onemocnělé. Když přišel ku dveřím nemocnice, řekl svému průvodci: „Vy počkáte zde zatím; neboť jste otcem více dětí.“ Průvodce odpověděl: „Vaše Veličenstvo jest otcem milionů, a musí se tedy ještě více vyhýbat nebezpečí než já.“ Císař odvětil: „Ano, jsem otcem národů, a tedy otcem nejen zdravých, ale i nemocných. Mne puď to proto k loži nemocných dětí mých. Kdyby vaše děti našly se v nemocnici, nezbraňoval bych vám, byste je navštívil.“

IV) Zeměpánu jsme povinni věrností a pomocí.

572 — **Ondřej Hofer 1809.** Přečasným vzorem lásky a oddanosti k domu císařskému jest tyrolský hrdina Ondřej Hofer. Když francouzský císař Napoleon chtěl urvati rakouskému domu panovníckému Tyrolsko a vnikl roku 1809 do země té, povstalo v lidu tyrolském veliké pohnutí; neboť tyrolští vždy drželi se hesla: „Pro Boha, císaře a vlasť.“ V čelo tyrolského lidu postavil se Ondřej Hofer, dle svého hostince „Na písku“ „Sandwirth“ (Sand = písek, Wirth = hostinský) zvaný svými krajany. K svým krajanům vydal provolání, vyzýváje k boji proti vnikajícím do země Francouzům. Všude zvonilo se zvony a na horách zplanuly co znamení ohně. Tyrolští shromáždili se na hoře Iselu, jižně od Inšpruku a donutili je po prudkém boji k tomu, že se vzdali. 8000 nepřátelských vojnů upadlo do zajetí tyrolských; s plesáním vtáhl vítězný Ondřej Hofer do Inšpruku. Francouzové chtěli tuto porážku napravit a vtrhli přesilou ještě větší do země. Opět na hoře Iselu strhla se bitva a opět byl to Hofer, jenž tyrolské

sedláky podnítil k statečnému odporu; po druhé byl nepřítel ze země vytlačen. Zvonění zvonů a radostná střelba zněly celou zemí. Avšak Francouzi vnikli do Tyrol po třetí. Když totiž rakouské vojsko v krvavé bitvě u Wagramu bylo poraženo, táhlo 50.000 Francouzů vedeno maršálem Lefébrem do Tyrol. Hofer očekával se svými statečnými Tyroláky nepřítel v skalních roklinách Brenneru. Když nepřátelé vtáhli do údolí, svalovali tyrolští na dané znamení ze skalních stěn dolů kameny a kmeny a tak zničili nepřítel. Tito se opravdu domnívali, že se na ně zřítily skály. Co zůstalo ještě na živu, muselo se vzdáti Tyrolským, kteří se svými zbraněmi s hor dolů se hrnuli. Při boji pomáhaly i ženy tyrolské. Lefebre ušel s malým zbytkem vojska. Zvolal prý: „Proklatá zemi! Nikde jsem ještě ničehož podobného nezakusil.“ Po třetí byla tedy země zbavena nepřítel. V tom však, žel, přišla smutná zvěst, že císař František uzavřel s Napoleonem mír a že mu věrně Tyrolsko odstoupil. Také vzkázal císař František Tyrolským: „Přeji si, byste se chovali pokojně!“ Hofer dopřítel se nyní jedné chyby. Zaveden nepravdivými zprávami vyzval znova lid k boji proti nynějšímu panovníku Napoleonovi. Těžce však za to musel pykati. Napolen slíbil 10.000 zlatých tomu, kdo udá, kde se Ondřej Hofer zdržuje. Jistý spustlík prozradil nyní, že se nalezá Hofer v jedné salaši vysoko v horách. Napoleon vyslal celý prapor vojska, aby ho zajali. Vojáci obstoupili salaš. Hofer vystoupil ven a pravil: „Čiňte se mnou, co chcete, jen mou ženu a dítky mé šetřte.“ Byl ihned řetězy spoután, přiveden do pevnosti Mantui a zde zastřelen (1810.) — Zemřel jako hrdina. Neboť když se ho při střelbě vojáci chybili, zvolal srdnatě: „O jak špatně míříte!“ Poslední jeho slovo bylo: „Ať žije dobrý náš císař František!“

573 — Údy lidského těla vzbouřily se proti žaludku. Roku 494 před Kr. vystěhoval se pracovní lid římský, zvaný plebejové z města na tak zvanou „svatou horu“. I poslali k nim vznešení páni římsští, tak zvaní patriciové lidového řečníka Menenia Agrippu, aby je pohnul k návratu. Řečník vypravoval lidu následující podobnosti: Jednou spikly se údy proti žaludku a usnesly se, že mu více žádné postravy skýtati nebudou. Byly mínění toho, že jest žaludek leniv a že pouze požívá, co ony musí s velikou námahou vydobýti. Avšak již prvního dne poznávaly údy, že sil jim ubývá; druhého dne ale byly všechny údy nesmírně umdlené a třetího dne mohly se jen s těžkostí pohybovati. Tu poznaly konečně, že žaludek není jim nepřitelem, nýbrž že podanou potravu s nimi sdílí. Od doby té počaly opět novou potravou opatřovati žaludek. Podobnosti toto otevřelo plebejům oči, a oni vrátili se do města. — Co platí o žaludku,

platí též o řídicích státních. Daně, které se jim odvádí, opět se používají ku blahu poddaných.

V) Křesťan jest povinen milovati vlast. (Vlastenectví, patriotismus.)

574 — **Sedlák neukázal nepříteli cestu.** Když jednou nepřátelé táhli na Vídeň, — byli to Francouzi roku 1809 — donucovali jednoho rakouského sedláka, by jim ukázal cestu. Avšak sedlák se rozhodně tomu vzepřel. I nabízel mu nepřátelský generál velký obnos peněz; ale i to nepomohlo. Konečně vzal generál útočiště k vyhrůžce; pravil: „Neukážeš-li nám cestu, dám tě ihned zastřelit.“ Na to odvětil sedlák: „I to je dobře; aspoň zemru jako věrný poddaný svého císaře a nebudu zemězrádcem.“ Když generál slyšel slova ta, podal sedlákovu ruku a řekl: „Jdi tedy domů, statečný muži. My i bez vůdce si také nějak pomůžeme.“

575 — **Hrob vlasteneckého Angličana.** Když král Jindřich VIII. anglický počal pronásledovati katolíky, opustili mnozí vlast. Mezi vystěhovalci byl také jistý Angličan, jménem Robert Pecham, jenž přišel do Říma a zde záhy na to zemřel. Na jeho pomníku v předsíni chrámu svatého Řehoře jsou napsána následující dojemná slova: „Zde odpočívá Robert Pecham, katolík z Anglie, který po odpadu Anglie od církve opustil svou vlast, poněvadž tam nemohl žíti bez své víry; přišel potom do Říma, zemřel, ježto zde nemohl žíti bez vlasti.“

Volby.

l) Lehkovážným odevzdáním svého hlasu můžeme způsobiti zlo.

576 — **Lehkovážným podpisem do otroctví prodaná manželka.** Řecký císař Theodosius II. byl tak pohodlným, že všechny listiny k podpisu mu předložené podpisoval, aniž by do nich nahlédl, co obsahují. Jeho moudrá a ctnostná sestra, Pulcheria, znala toto lekomyslné počínání si císařovo i umínila si, že ho napraví. Dala mu kteréhos dne předložiti mezi jinými papíry ku podpisu listinu, v níž stálo, že prodal svou manželku Eudoxii Pulcherii za otrokyni. Jak bylo lze očekávati, podepsal císař také tento arch beze všeho pozastavení se. Pulcheria pozvala k sobě mladou císařovnu a sdělila s ní, co se přihodilo. Se svolením manželky císařovy podržela ji sestra císařova ve svém bytě. Když pak panovník pro svou chof poslal služebníka svého, vzkázala mu sestra, že Eudoxie jest nyní její otrokyní a nesmí obydlí

jejího opustiti. Když císař podruhé sluhu pro císařovnu poslal, poslala mu sestra onen spis, jím samým podepsaný. Císař byl celý polekaný, když četl listinu a dole spatřil svůj podpis. Od toho času nepodepsal žádné listiny, dokud si ji nepřečetl. — Právě tak lehkovážně jako tento císař počínají si mnozí voliči. Aniž by dlouho přemýšleli, napíší na volební lístek jméno toho neb onoho muže. Tací lidé jsou pak před Bohem spoluzodpovědní za zlo, které způsobí poslanec špatný.

577 — **Aristides posloužil svému nepříteli.** Jeden z největších mužů athenských, jménem Aristides a příjmením „Spravedlivý“ byl závistníky svými obžalován, jakoby bažil po samovládě. Následkem toho odsouzen Aristides k 10-letému vyhnanství. Rozsudek byl pronešen tak zvaným soudem střepinovým. Kdo hlasoval pro to, aby Aristides byl vypovězen, napsal jméno jeho na střepinu a položil ji na určité místo na náměstí. I stalo se, že nějaký muž, jenž neuměl psát, přišel k Aristidovi a prosil ho, by na střep jeho napsal mu jméno „Aristides“. Aristides vyhověl jeho žádosti a tázal se: „Ublížil vám něčím ten muž, že hlasujete pro to, aby byl vypovězen?“ Muž ten odvětil: Neublížil mi, ale já hlasuji pro jeho vyhnanství, poněvadž nemohu toho snést, že ho jmenují: „Spravedlivým“. Tedy z tak malicherné příčiny spolupříčinil se k neštěstí tohoto hodného muže. — Podobně děje se i dnes při hlasování. Mnozí lidé zapominají, že musí se jednou zodpovídati před soudnou stolicí Boží.

II) Také lehkovážným vzdalováním se voleb může se způsobiti zlo; neboť někdy jediný hlas rozhoduje.

578 — **Rozsudek smrti nad králem Ludvíkem XVI.** Za času revoluce francouzské rozhodl národní konvent, čítající 745 členů, že má býti království ve Francii odstraněno. Nepřátelé královské moci šli ještě dále a žádali v sezení dne 17. ledna 1793., aby král byl odsouzen k smrti. Při hlasování hlasovalo 361 členů národního konventu pro smrt krále, 360 ale proti usmrcení jeho. Zasedání trvalo celý den, pak celou následující noc a ještě až do večera následujícího dne. Každý člen musel svůj hlas jednotlivě odevzdati; každé hlasování bylo přijato chátrou na galerii, jednáni sledující, buď s bouřlivou pochvalou aneb se zlořečením a hrozbou. Mnozí členové byli tím tak zastrašeni, že v poslední chvíli odevzdali hlas pro usmrcení královo. Mezi těmi, kdož hlasovali pro smrt krále, byl i strýc králův, vévoda Filip Orleánský (tak zvaný Egalité = rovnost). Bezcharakterního tohoto muže stihl záhy spravedlivý trest; neboť zuřivý Robespierre dal také jeho odpravití stínadlem. Král Ludvík XVI. sekyrou

odpraven čtyři dny po onom hlasování. Zde patrně, že může někdy i jedinký hlas rozhodnouti. Bůh povolá jednou k zodpovědnosti každého voliče a poslance za každý odevzdaný hlas. Někdy přichází spravedlivý trest na lehkomyšlníky již zde na zemi, jako na strýce králova Filipa.

III) Kdo nedbale vykonává své právo volební, stává se spoluvinným toho, že jest stát špatně řízen.

579 — „**Vysázej každému 25 holi!**“ K starému kurfiirstu hessenskému přišla čtyřčlenná deputace stěžovat si na svého starostu. Kurfiirst kladl 4 pánům těm rozličné otázky a dozvěděl se, že onen purkmistr byl jimi již na úřad ten po třetí zvolen. Kurfiirst dal zavolatí profousa a řekl mu: „Vysázej každému 25!“ Čtyři ti pánové vyvalili oči na kurfiirsta a pravili: „Výsosti! Těch 100 ran holi nepatří snad přece nám, nýbrž purkmistrovi?“ — Kurfiirst odpověděl: „Vy jste si těch 25 poctivě zasloužili; proč pak jste si toho purkmistra ještě i po třetí zvolili?“ — „Nejprve lidé špatně volí a pak nařikají na špatnou vládu a špatné časy. Špatnou vládu sami si zavinili, že své právo volební vykonávali nedbale.“

IV) Při volbách má křesfan mysliti na svou zodpovědnost před Bohem.

580 — **Čacká Irčanka.** V Evropě žije národ, jež pro mnohá pronásledování, jež zakoušel po celá století, nazývati lze národem mučenníků; jest to národ obývající na ostrově Irsku. Roku 1828 chtěli Irčané vyslati do anglického parlamentu vynikajícího, muže O'Connela, aby jim tam vydobyl dávno žádané svobody náboženské i politické. Povstal strašný volební zápas. I podařilo se Angličanům mnohého Irčana odstraniti a pro sebe získati hlas jeho, poněvadž tito, co chudí katoličtí pachtýři byli úplně odvislí od bohatých protestantských, anglických majitelů. Jistý chudý irský nájemce, jménem Pruenty, byl odveden pro nezaplacený nájem do vězení. Vlastník jim najatých pozemků přišel k němu do vězení a pravil: „Budeš propuštěn na svobodu, budeš-li při volbách se mnou hlasovati.“ V duši ubohého Irčana rozpoutal se nyní těžký boj. Konečně zvítězila v něm láska k vlastní hladovíci rodině, láska k manželce a dítkám, nad jeho lepším přesvědčením. Vydal se na cestu se svým pachtovním páнем, a chtěl hlasovati proti O'Connelovi. Náhodou potkala ho jeho manželka Brigitta. Sotva že zvěděla o úmyslu svého muže, zvolala tato slova: „Nečiň toho. Pamatuj na duši svou a na svobodu.“ (Remember your soul and liberty!) Slova ta působila; Irčan se ihned obrátil a vrátil se do svého vězení. Ale zvolání chudé irské ženy letělo od úst k ústům,

od jednoho konce ostrova irského k druhému; napsáno na prapropory katolíků a na sochách zvěčněno. — Tato čacká žena chápala, jak cenným při volbách jest často i jedinný hlas a přinesla hrdinskou oběť při volbách.

581 — **Umírající posílá svého syna ku hlasování.** Roku 1878 umírala matka katolického rady Weck-Regnolda ve Frýburku švýcarském. Umírající zvěděla od syna svého, že má jeti do Bernu, kde mělo býti hlasováno o velmi důležité záležitosti. Ihned pravila matka: „Jeď jen do Bernu! Tam je tě více zapotřebí, než zde.“ Syn uposlechl rady matčiny, rozloučil se s touto, již v tomto životě neměl již nikdy více spatřiti živou a hlasoval v Bernu pro dobrou věc. — Jak velice zahanbuje tato ušlechtilá matka ony vlažné katolíky, jimž ničehož na tom nesejde, jak vypadnou volby a proto se nesúčastňují hlasování. Hrabě Montalembert připomínal katolíkům: „Chcete-li slouti muži, nezůstaňte o volbách doma!“

582 — **Žena státníková.** Jistý státník bavil se při hostině s pozvaným svým hostem; brzy přišla také na politiku řeč. Přítel připomenul, že by bylo na světě mnohem lépe, kdyby i v politice ovládaly zásady lásky k bližnímu, rozšafnosti a poctivosti. Státník ale odpověděl, že náboženství nemá ničehož s politikou společného. Tu vmísila se v rozhovor manželka diplomátova a pravila: „Proč by ne? K čemu jest tedy vlastně náboženství? Já mám své náboženství s sebou v kuchyni i ve sklepě a vy mužové nechtěli byste popřáti náboženství žádného místa v politice?“ — Paní ta mluvila zcela správně; neboť člověk má všechny činy své podříditi vůli Stvořitele, poněvadž jednou bude museti se zodpovídat ze všech svých řečí a činů před Bohem. Takť bude jednou i každý poslanec volán od Boha k zodpovídání se, třeba byl by zde na světě immuním, (to jest, že nemůže býti potahován světským soudcem k zodpovídání se, za své řeči, jež ve sněmovně poslanců proslovil a za své hlasování.)

583 — **Strana, která směřuje k výšinám.** Roku 1848, kdy rozšířily se revolucionářské myšlenky do všech zemí, pravil kterýs známý k slavnému spisovateli pro mládež, Křištofu Šmídovi († 1854): „Nyní jsou dvě politické strany, z nichž jedna chce stále ku předu, druhá však stále zpět.“ Odpověděl Šmíd: „Jest ještě jedna strana a ta směřuje k výšinám. K té se přidružíme.“ Tím chtěl spisovatel dáti na jevo, že při posuzování některé politické partaje máme vždy si předložit otázku, která ze strany má náboženství ve vážnosti. S tou máme jíti a ne s onou, která je k náboženství lhostejná ba snad ho i dokonce potírá

Povinnosti, jež máme k svému životu.

I) Zdraví jest nad peníze.

584 — **Chudý jinoch se zdravými údy.** Chudý jinoch setkal se jednou se svým bývalým učitelem. Učitel ho přívětivě oslovil a tázal se ho, jak se mu daří. Jinoch odpověděl: „Vede se mi prabídně; neboť jsem zcela chudým.“ Učitel potřásl hlavou a pravil: „Nejsi tak zcela chudým; vždyť jsi úplně zdrav.“ Vzal pak mladíka za ruku a řekl: „Zda-li pak bys prodal tuto ruku za 1000 zlatých?“ Mladík odpověděl: „Za živý svět ne.“ Učitel pokračoval dále: „Prodal bys snad zdravé své nohy za 1000 zlatých?“ Jinoch odvětil: „Zanic ne!“ „A což — pravil dále učitel — prodal bys své zdravé oči neb svůj sluch za poklady celého království?“ „Rozhodně ne“, odpověděl mládenec. I řekl učitel: „Nenaříkej tedy, že jsi chudým; máš statky převyšující cenu všech peněz.“ — Právem dí Písmo svaté: „Není bohatství, nad bohatství zdraví těla. (Sir. 30, 16.)“

585 — **Pocestný tovaryš a kočár.** Cestou kráčel cestující tovaryš velmi jsa zarmoucen; neboť se hlásil na kolika místech o práci, ale nikde ho nepřijali do díla. V tom spatřil po silnici přijížděti kočár, v němž seděl pěkně oděný nějaký pán, důstojník. I pomyslel si vandrovník; Ba, jak veliká to nerovnost panuje přec jen na světě; já jsem tak chud a tam ten tak bohat. Já musím kráčet pěšky a tam ten vozí se kočárem.“ Hned na to zastavil se pocestný v hostinci u silnice vystaveném. Také kočár se zastavil. A nyní spatřil tovaryš celý udiven, že důstojník nemohl sám z vozu dolů slézt; on totiž měl obě nohy pryč. Nyní byl tovaryš ihned jiného rozmaru a děl sám sobě: „S tímto člověkem bych neměnil, i kdyby mi dával svůj kočár i s koňmi i s celým svým jměním; mám já zdravé údy a jsem tedy skutečně bohatším, než on.“

II) Nemáme se vydávati lehkomyšlně v nebezpečí života.

586 — **Dvě tanečnice na provaze spadly do lví klece.** Provazolezci, krotitelé šelem, horolezci a podobní, často již draze museli zaplatit své nebezpečné a odvážné kousky. Poslyšte o takovém kratičké vypravování: Roku 1907 v měsíci květnu dávaly v pařížském divadle Apollově představení dvě provazolezky (Eliška a Růžena Woodovy); provaz byl drátěný a natažen přes otevřenou lví klec. V kleci se nalézali dva habeští lvi. Když se nalézaly umělkyně právě v prostřed provazu, povolil

náhle a obě dívky spadly z výše rovně do lví klece. Lvi polekaně vyskočili, ale pak ihned vrhli se na tanečnice, které již svým pádem utrpěly poranění a nyní byly rvány lvými pazoury. Na štěstí podařilo se hlídačům křikem a posuňky lvy tak ukrotiti, že upustili od svých obětí. Umělkyně odpykaly svou smělou odvážlivost několika týdnů trvajícím chorobou. — Písmo svaté praví: „Kdo miluje nebezpečství, zahyne v něm.“ (Sir. 3, 21.)

III) Máme se vystříhati nemírných požitků a radovánek.

587 — **50 kilometrů za jedinou noc.** Mnozí lidé poškozují si zdraví nemírným tancem. Již častěji bylo vypočítáno, jak dalekou cestu vykoná jeden člověk, křepče, za jednu noc. Vypočítalo se, že při obyčejném „valčíku“ odtančí se 1 kilometr cesty, při čtverylce 2 kilometry, při polce 800 metrů. Trvá-li taneční zábava od 8. hodin večer do 4 hodin ráno, ujde tanečnice as 64.000 kroků (8000 za hodinu) čili as 50 kilometrů. — Kdyby pohyb tento dál se na zdravém vzduchu, bylo by to méně škodlivě zdraví. Ježto ale pohyb děje se ve vzduchu plném prachu, otráveném potními výparů a výměsky plic, musí působiti tím zhoubněji. Také nemírné přepínání sil má v následcích často nemoci nervové a srdeční, nehledě k tomu, že se mnozí následkem neopatrného pití při svém návratu domů v noci nachladí a uloví si zápal plic a úbytě. — Všeho mnoho, všeho škoda.

IV) Sebevrah jest zbabělec; nijak se nezbaví útrap, nýbrž upadne do největšího zla, věčné strasti.

588 — **Důstojník a statečný člověk v lese.** Jistý důstojník zmalomyslně následkem mnohých ran osudu tak, že odhodlal se svému životu učiniti konec. Vzal si revolver a odešel do lesa, a chtěl se zde zastřelit. Když vstoupil do houští, nepozoroval ani ve svém rozčilení, že poblíž něho stáli lidé. Byli tu totiž lidé, kteří hledali v lese houby. Když pak důstojník chtěl proti sobě namířit revolver, přiskočil k němu srdnatý jeden člověk a vyrval mu zbraň. Důstojník vytasil svoji šavli z pochvy a nasadil ji na prsa chudého muže. Avšak chudšas se nelek, nýbrž neohroženě zvolal: „Jen bodněte! Já se smrti nebojím. Máím více srdnatosti, než vy. 20 let daří se mi špatně a přece všecku bídu snáším trpělivě.“ Slova neohroženého tohoto muže a spolu trpitele vrátily důstojníkovi opět rozmysl. Vzdal se svého samovražedného úmyslu a dal se v přátelský rozhovor s chudšasem. Oba stali se později dobrými přáteli. — Častěji bývá sebevrah líčen v novinách jako nějaký hrdina, avšak není

žádným hrdinou, nýbrž zbabělcem, jako vojín, jenž ve válce prchá před nepřítelem. Hrdinou jest pouze ten, kdo snáší srdnatě útrapy života.

589 — **A zlepšíte si tím své postavení?** Proslavený vychovatel a ředitel kněžského semináře v Münsteru ve Vestfalsku, kněz Overberg, († 1826) zpozoroval jednoho večera za městem nějakého člověka, který celým svým chováním prozrazoval, že jest velice rozčilen. Overberg šel k němu, pozdravil ho přívětivě a zkoušel s ním zavéstí hovor. Ten člověk ho příkře odbyl; Overberg však nedal se zastrašiti. Konečně se podařilo jeho laskavému domlouvání získati důvěru cizincovu. Zvěděl záhy, že chce učiniti žití svému konec. Overberg namítal: „Co ž, zlepšíte si tím své postavení?“ Tato slova přivedla omrzelce k rozvaze. Ochotně vyslechl další poučení Overbergova, ba šel i se zbožným knězem do jeho obydlí, zde odhodlal se vykonati jenerální zpověď a stal se od doby té lepším člověkem. — Kdo si chce život vzítí, nechť pováží, že svou samovraždou pomůže si z bláta do louže t. j., že upadne v mnohem větší, věčné trápení.

Povinnosti, které máme k životu bližního.

1) Vystříhejme se nebezpečných žertů.

590 — **Kohoutek několikrát na prázdno spuštěn a přece zastřelena.** Skoro každodenně lze se dočísti v časopisech zpráv o neštěstích, jež udály se neprozřetelnými žerty se střelnou zbraní. Střelnou zbraní nemáme nikdy mířiti žertem na člověka, ani tehdá ne, kdybychom zřejmě věděli, že zbraň není nabita. Nebof bychom mohli bližního ulekati a uvrhnouti do těžké nemoci; také se již často stalo, že zbraň, o níž se všichni domnívali, že není nabita, přece spustila a člověka zastřelila. Slyšte o tom příběh: V jisté obci uspořádalo více občanů divadelní představení, při němž bylo třeba použití i střelné zbraně. Po skončené hře nastala nenucená zábava. Při tom popadl jeden z pánů zbraň žertem do ruky; nejprve přesvědčil se, zda jest nabita čili nic. Podržel hlaveň pušky obrácenou k zemi a spustil několikrát kohoutek. Protože puška nespustila, domníval se, že není nabita a mířil jí žertem na jedno děvče. V tom okamžení houkne rána a děvče krví zbrocené klesne na zem. Když původce toho spatřil, co provedl, dostal tak strašné křeče, že ho muselo 5 mužů nésti domů. (Přihodilo se to v hostinci Filipově ve Vysokých Budách u Jirkova, dne 11. března 1904, jakž o tom tehdá psaly veřejné listy.)

II) Vražda málokdy zůstává bez trestu, obyčejně umírá i vrah násilnou smrtí.

591 — **Tříška z hole.** Vražda jest hříchem do nebe volajícím a proto Bůh to zařídí tak, že často věci nepatrné přivedou vrahovi na stopu. Tak se i stalo v následujícím případě: V širém poli byl nalezen listonoš ubitý; peníze byly mu uloupeny. Vyšetřující soudce sám převzal zároveň s komisí místní ohledání. Nebylo na místě ničehož, dle čehož mohlo by se souditi na pachatele; pouze krvi potřísněná tříška z hole ležela na místě spáchaného zločinu. Soudce vzal tříšku do uschování. Když druhého dne ráno vešel do úřadovny, spatřil u dveří postavenou sukovku soudního sluhu. Nápadnou byla mu bílá odštěpina na holi. Přihlédl blíže a shledal, že nalezená tříška hodí se do trhliny hole. Soudce dal ihned sluhu zatknouti. Při výslechu však sluha tvrdošijně zapíral. Když ale dřevěná tříška na místě činu nalezená před jeho očima vložena do sukovice, zbledl jak stěna a přiznal se k svému zločinu. Každý se tomu divil, že tak nepatrná okolnost tajný zločin prozradila; všeobecně uznáno, že to byl prst Boží, jenž nedopustí, aby zůstal hřích do nebe volající bez trestu.

592 — **Hřeb v lebce.** Jistý hrobník kopal nový hrob. Při tom přišel na pozůstatky mrtvoly, jež tam před 20 lety byla pohřbena. Vyhodil kosti ven a mezi jiným též lebku. A tu po chvíli zpozoroval, že se lebka hýbe. Stařec přemýšlel, kdo zde byl do hrobu uložen před 20 lety. Záhy se na to rozpomenul; byl to muž, jenž delší čas churavěl, pak se trochu zotavil a na to náhle skončil. Žena toho člověka ještě žila. Hrobař šel s lebkou ihned k soudu a učinil oznámení. Dotyčná žena byla předvolána a když spatřila lebku se zaraženým v ní hřebem, ihned se přiznala ku svému zločinu. Vražednice odsouzena k těžkému žaláři. Na konec vzpoměl si soudce, že se zapoměl zeptati hrobaře ještě na něco; dal ho tedy ještě jednou předvolati a tázal se, co bylo příčinou, že se lebka hýbala. Hrobník odpověděl: „Žába vlezla do lebky a pohybovala jí.“ — Tak použila trestající spravedlnost Boží opovrhovaného tvora, aby tajná vražda po 20 letech byla objevena.

593 — **Rezavé vlasy na nehtech.** Roku 1836 byla v Norfolku jistá vdova ve své světnici nalezena mrtva; měla proříznuté hrdlo a vedle ní na zemi ležela zkrvácená břitva. Protože nechybělo ničehož, ani náradí, ani peníze a skvosty, uznala soudní komise, že vdova skončila sebevraždou. Dva lékaři a jedenácte porotců bylo téhož mínění. Ale dvanáctý porotce, jenž si mrtvolu důkladně prohlédl, ku všeobecnému překvapení pravil:

„Žena tato byla zavražděna; neboť ona má hnědé vlasy; na její nehtech však, hle, můžeme viděti částky rudých vlasů.“ Podezření padlo ihned na synovce zavražděné, jenž měl rezavé vlasy; tento byl okamžitě zatknut. Člověk ten leknutím nemohl ani slova promluvit a již tím prozrazoval, že je pachatelem; přiznal se ku svému zločinu. — Bůh to zařídí, že často nepatrná okolnost přivede vrahovi na stopu.

594 — **Otokářská loď.** Již od mnoha let snaží se Německo a Anglie potlačití hony na otroky ve Východní Africe tím, že pronásleduje svými válečnými koráby loď otrokářů. Stalo pak se jednou, že jistý otrokář spatřil ze své loď otroky přeplněné, válečný koráb. Ihned dal všechny otroky — bylo jich na 500 — uvrhnouti do moře a stál na palubě půl hodiny, by se přesvědčil, zda opravdu všichni se utopili. Když válečná loď se přiblížila, musel otrokářský koráb ihned zastavit a byl důkladně prohlédnut. Otokář byl přítomen prohlídce loď posměšně se usmívaje; neboť se domníval, že není ani stopy po jeho zločinu. Náhle však zbledl na smrt; neboť se nalézalo v odlehle místnosti lodní as dvanáct otrokyň, na které zapoměl a které se nyní staly jeho obžalobci. Angličané byli brzy s otrokářem hotovi; pověsili ho na stožár otrokářského korábu. Otokyně ale byly dopraveny na válečnou loď a pak puštěny na svobodu. — Zřejmě z toho, že často přijde vražda z nenadání na jevo.

595 — **Smrt Robespierrova.** Nejukrutnějším člověkem v době revoluce francouzské byl Robespierre, syn advokáta a úplný bezbožec. Podařilo se mu přijíti v čelo vlády. V době jeho hrůzovlády bylo nesmírné množství guillotinou odpraveno, mezi jinými i král Ludvík XVI. a na 2000 kněží. Za tím, co všechno před ním se třásl, zmocnili se ho jeho nepřátelé a usnesli se na tom, by byl odpraven; poprava vykonána 28. července 1794. Před popravou chtěl se zastřeliti; ale rozdrtil si pouze dásně. S obvazy na tváři vlečen na popraviště, kdež bez přestání volal o milost; té se mu však popráno nebylo. Jeden s jeho soudců šel k němu a smál se mu pro jeho zbabělost, zaklepal mu na ramena řka: „Není-li pravda, Robespierre, že přece jest Pán Bůh?“ Hned potom vykonán rozsudek smrti. — Na Robespierrovi vyplnilo se přísloví: „Čím kdo hřešivá, tím i trestán bývá.“ Vrahové obyčejně umírají smrtí násilnou.

596 — **Opozděná depeše.** Ve Španělech stal se následující případ: Dva zlosynové použili jednou s n ě h o v ě b o u ř e k tomu, že oloupili a zavraždili, kterého pocestného. Soudem byli oba odsouzeni na smrt; ale v posledním okamžiku obdrželi od špa-

nělské královny milost. Žel však, že telegrafická zvěst o udělené milosti přišla — dvě hodiny po vykonané popravě. Závěje sněhové totiž přetrhly telegrafický drát a tím depeše se opozdila. Tak potrestání vrahové tímže způsobem, jímž hřešili; bouře sněhová způsobila jim stejné zlo. (Stalo se to roku 1865 ve Bonitellu blíž Madridu.) Bůh stejně stejným odplácí.

597 — **Použil pouze polovičku jedu.** Jistý kupec dovedl se vlichotiti v přízeň kteréhos bohatého pána, jenž již neměl žádných příbuzných na živu, tak že ho tento v poslední své vůli jmenoval hlavním dědicem. Ale kupci se zdálo, že starý pán příliš dlouho je na živu; byl by si zajisté přál sám nastoupiti v ono veliké dědictví. Proto přemluvil poslíčka bohatého pána, ještě nerozumného chlapce, aby nasypal starému pánovi trochu prášku na jídlo. Tento prášek, že má prý v sobě tajemnou moc; nakloní mu pána jeho tak, že mu nikdy ani nejmenšího křivého slova neřekne. Chlapec poslechl skutečně kupcovy rady a chvíli na to ležel pán jeho ve světnici své mrtev; prášek byl jedovatý a pán byl jím otráven. Nyní ovšem poslíček pravda, neslyšel ani toho nejmenšího slova křivého od pána svého. Hlavní dědic, onen kupec — vzal si ho ihned k sobě, aby chlapec nyní ničehož neprozradil, Bohužel použil chlapec pouze polovici jedu; druhou polovici si uschoval pro strýce příhodu, kdyby totiž bylo mu někdy v životě zapotřebí někoho si nakloniti. Protože pak nyní chtěl si svého nového pána naklonit, nasypal mu tajně druhou polovici prášku do jídla. Jed ani nyní neminul se s účinkem; nový pán jeho zemřel také. Avšak nyní přišla celá záležitost na jevo. Všichni lidé nyní byli přesvědčeni o pravdivosti příslovi: „Čím kdo hřešívá, tím i trestán bývá!“

598 — **Dvorní šašek odporuje udělení milosti.** Na jednoho krále vznešena byla prosba, by daroval život zločinci, jenž po druhé již dopustil se vraždy. Král byl na váhách, co by učiniti měl a tu pravil jeho šašek: „Ten člověk nezabil dva lidi, nýbrž jen jednoho. Druhého zabila Vaše královská Milost. Neboť kdyby Vaše Veličenstvo nebylo dříve již udělilo vrahu milost, nýbrž po spáchané prvé vraždě dalo ho odpraviti, nemohl by se byl dopustiti vraždy druhé.“ — Odpravování zločinců neděje se ze msty, nýbrž jest to pouze nutná sebeobrana společnosti lidské.

III) Soubojník jest také vrah.

599 — **Gustav Adolf a dva důstojníci.** Zdatní panovníci a vojevůdci byli většinou odpůrci souboje. Gustav Adolf švédský zapověděl souboj ve vojsku pod trestem smrti. Záhy na to přišli dva vysocí důstojníci, mající mezi sebou ně-

jaký spor ku králi ku slyšení a prosili ho o dovolení, aby směli se potýkati soubojem. Král byl tím velice pobouřen, potlačil ale svůj hněv a pravil: „Chci sám býti svědkem vaší statečnosti. Udejte mi místo a hodinu vašeho potýkání se.“ Když zvěděl král bližší okolnosti souboje, přišel skutečně sám na zápasíště a přivedl sebou oddělení vojáků a postavil je kruhem kolem soubojníků. Pak děl král oboum vysokým důstojníkům: „Nyní šermujte tak dlouho, až jeden z vás padne. Hned potom dám druhému srazit hlavu.“ Slova ta působila. Oba důstojníci stáli jako ohromeni. Dle přání krále podali si ruce a rozešli se od sebe usmířeni.

600 — **Princ Albert anglický odpůrcem souboje.** Princ Albert anglický, manžel královny Viktorie odstranil úplně souboj z anglické armády (1844). Poručil změnití válečný zákoník, pokud jednal o čestných záležitostech a následovní ustanovení do něho vložití: „Čestný muž má se omluviti, jestliže spáchal bezprávi nebo urážku učinil, a má vysloviti svou ochotu, že učiněné bezprávi opět napraví. Uražený má tuto omluvu a prohlášení od srdce rád přijmouti. „Učinil tak princ Albert jednak z ohledu na duchu křesťanství a pokroku v zdatnosti; jednak z útrpnosti k stavu důstojnickému. Jeť na tom totiž důstojník vždy špatně, ať souboj přijme nebo ne. Přijme-li ho, jedná proti zákonům náboženství a státu a stává se zločincem; nepřijme-li souboj, ztrácí úctu a vážnost svých soudruhů v povolání.

601 — **Smiřlivý Washington.** Slavný osvoboditel amerických svobodných států, Jiří Washington, dal se co důstojník ve stáří 20 let do hádky s jiným důstojníkem, při čemž proti svému obyčeji dal se unéstí hněvem. Tu zasadil mu druhý důstojník ránu, že Washington upadl na zem. Všichni se domnívali, že Washington nyní vyzve důstojníka onoho na souboj. Ale on toho neučinil; uznával, že sám první dopustil se proti druhému urážky. Došel si tedy drahého dne k onomu důstojníkovi a pravil: „Mýliti se, jest křehkost lidská. Včera jsem vám ublížil. Vy jste si sám za to již zadost učinil. Jestliže vám to stačí, tož buďte zase přáteli. Zde moje ruka na to.“ Důstojník podal mu ruku a oba se navzády spřátelili. — Jedná šlechetně, kdo odpouští tomu, kdo mu ublížil a smíří se s ním.

602 — **Jenerál Phuel.** Pruský jenerál Phuel († 1866), byl rozhodným odpůrcem souboje. Jednoho dne přistoupil k němu na veřejné ulici mladičký praporečník a chtěje ho donutiti k souboji, pravil: „Račte být jenerál Pfuel?“ „K službám,“ odpověděl onen. „Pak vám musím říci, že jste zcela prostý chlap.“

Na velikou tuto urážku odpověděl jenerál s úsměvem: „Opravdu? Vida, to jsem ještě nevěděl. Děkuji vám“; a šel klidně svou cestou dál. Všichni rozumní lidé obdivovali jenerála a říkali, že jeho chování se bylo nejlepší odpovědí na takové sprostáctví.

603 — **Zpověď soubojem.** V Paříži žil františkán, jménem otec Fidelis, pro svá kázání velmi oblíbený; kterého dne šel do kostela, aby obětoval mši svatou. Když šel kolem jedné kavárny, vyšel nějaký důstojník, který se na něho díval úsměšně, ano i nadávkami ho častoval. Františkán šel zcela neohroženě k důstojníkovi a pravil: „Pane, vy jste mne urazil; žádám od vás zadostučinění.“ Když spatřil řeholník, že je důstojník všecek zaražen nad jeho neohrožeností, pravil dále: „Já, co uražený, mám právo voliti zbraně. Volím svatou zpověď a očekávám vás u sebe dnes večer, abychom záležitost tu projednali.“ Františkán jmenoval mu svoje obydlí a šel dále. Důstojník, muž jinak velmi čestný, dostavil se skutečně večer do obydlí františkánova, aby se omluvil. Co se dalo pak, není známo; druhého dne však přijal důstojník nejsvětější svátost z rukou františkána. Od té doby byli oba mužové nejlepšími přáteli. — Takové souboje nejsou nebezpečné a mohou být podnikány každého času; církev i stát měly by z nich jen prospěch.

IV) Vojíni nemají nelidsky zacházeti s nepřáteli ve válce raněnými nebo zajatými.

604 — **Usekal o milost prosícímu ruce.** V bitvě u Slavkova (1809) spozoroval arcivévoda Karel, že uherský husar šavlí usekl obě ruce jistému Francouzovi, které tento k němu zvedal, prose o milost. Po bitvě dal si arcivévoda pluk předvolati a pravil: Nechť vystoupí před řadu onen statečný voják, který o milost prosícímu Francouzovi ufal obě ruce, chci ho za jeho udatnost odměniti.“ Ihned hlásil se onen uherský husar, domnívaje se, že opravdu bude vyznamenán. Arcivévoda Karel řekl mu: „Tu máš za svou udatnost dva dukáty. Za svou nelidskost však, že jsi o milost prosícímu usekl ruce; budeš profousem potrestán.“ Husar prosil o milost; avšak vojevůdce odvětil: „Nemohl bych si to vzíti na zodpovídání, abych daroval milost tomu, jenž neměl žádného slitování.“ — Jest ovšem dovoleno ve válce učiniti nepříteli neškodným; avšak zapovězena jest každá ukrutnost.

Vražda duše.

1) Vražda duše jest mnohem horší, než zavraždění těla.

605 — **Bludař Berengar vrátil se na loži smrtelném do cirkve.** Kněz Berengar v Toursu bojoval od roku 1845 proti několika naukám katolické cirkve, zvláště brojil proti předpodstatnění při mši svaté. Roku 1079 stal se opět věřícím katolíkem a složil v Římě své vyznání víry. Od toho času dal si všemožnou práci, aby křesťany, jichž víra byla otřesena jeho vinou, přivedl na pravou cestu. Berengar zemřel ve věku 90 let jako poustevník na ostrově svatého Kosmy, poblíž Toursu ve Francii; tam mu postavili později katoličtí biskupové pomník. Na loži smrtelném promluvil muž tento následující slova: „Záhy octnu se před soudnou stolicí Boží. Co se týče mých hříchů, doufám jich prominutí od milosrdenství Božího; neboť jsem činil přísné pokání. Co však se týče hříchů těch, jež svedeni byli mým učením, ach, tu obávám se, že budu zavržen; neboť nemohu naléztí žádného prostředku, abych to napravil.“ — Kdo svého bližního připravil o spásu duše svůdnictvím nebo pohoršením, zavinil jeho věčné neštěstí. Proto lze snadno pochopiti, proč praví Spasitel: „Běda člověku, skrze něhož pohoršení přicházejí.“ (Luk. 17, 1.)

II) Často působí veliké zlo, kdo dává pohoršení.

606 — **Podříznuti hrdla.** Spisovatel Aurelius vypravuje, že jistý pohanský kněz, jménem Makarius, podřízl cizinci, jenž měl mnoho peněz u sebe, v domě kněze spícímu, hrdlo; přihlíželi k tomu jeho dva malí chlapi. Domníval se modloslužebník, že obě děti nerozumí tomu, co se stalo; avšak právě opak bylo pravda. Po někotika dnech totiž pravili oba chlapi při společné hře: „Nyní budeme si hrátí na to, jak to tatínek udělal tomu cizímu muži!“ Mladší chlapec se stavěl, jakoby spal a starší prořízl pak nožem otcovým bratříčkovi hrdlo. — Zde poznáváme, jak veliké zlo může způsobiti pohoršení (špatný příklad).

607 — **Jak přišel Grillparzer o viru.** Známy básník, František Grillparzer († ve Vídni r. 1872 ve věku 81 let), byl synem jistého advokáta a ve svém mládí velmi zbožným; čítával často životopisy svatých, chodil rád do kostela, ano i oltář si doma vystavěl, u něhož se modlival. Jeho pěstounka často byla až k slzám dojata, když jeho zbožnost pozorovala. Ale když se stal Grillparzer gymnasistou, stal se s ním, jak sám sděluje, rozhodný obrat. Otec jeho hostil totiž jednoho dne ve svém bytu

několik dobrých svých přátel. Protože v jednom pokoji nebylo pro všechny u stolu dosti místa, šel otec s několika důvěrnými známými do vedlejší světnice, kde se nalézal také studijní stolek mladého Grillparzera. Též gymnasista nalézal se v jednom koutě, ale žádný si toho nevšiml. Hosti u jeho studijního stolku a byli v nejlepší náladě. Otec Grillparzerův pozvěděl svou sklenici na zdraví svých přátel a při tom pravil: „Veselte se, dokud jsme na živu. Kdož ví, budeme-li na onom světě tak dobré mysli.“ Jeden z přátel prohodil: „I kdož pak ví, je-li nějaký posmrtný život.“ V tom zpozorovali mladého Grillparzera a aby smazali dojem řeči té, počali ihned rozhovor o něčem jiném. Avšak bylo již pozdě. Grillparzer sám vypravuje, že ta na něho účinkovala jako blesk a duši jeho proudily zcela nové myšlenky. A dokládá: „Od toho času počaly dni, které čítám za nejsmutnější svého života.“ Mladý Grillparzer nestaral se více již o náboženství a vypudil z mysli své všechny myšlenky na Boha a věčnost. Od doby té přestal se také modlití, Takovým zůstal až do smrti. I když již jeho smrt se přiblížila, nechtěl ničehož slyšeti o zaopatření svatými svátostmi. Zemřel co nevěrec. Líšil se však od volnomyšlenkářů tím, že neútočil na náboženství, aniž se vychloubal svou nevěrou. — Z příkladu tohoto je zřejmo, jak škodlivé následky má pohoršení a připomínáme si slova Kristova: „Běda člověku tomn, skrze něhož pohoršení přichází. Lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl žernov oslíčí na hrdlo jeho a on pohřben byl do hlubokosti mořské.“ (Mat. 18, 6.)

608 — **„Já bych to lidem pěkně pověděl.“** Opakem pohoršení jest dobrý příklad: V jisté společnosti prohodil jeden pán k farářovi: „Důstojný pane, kdybych mohl kázatí, však já bych to lidem pěkně pověděl.“ Farář pánovi odvětil: „To můžete i bez kázání. Když budete totiž dávatí lidem dobrý příklad.“ — Kdo svým bližním dává dobrý příklad, působí jako apoštol. Proto praví Kristus: „Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 5, 16.)

609 — **V řetězích na průvodě.** Kdo dal někomu pohoršení, musí ho hledět napravití. Slyšte příběh o tom: Ve Španělich, v městě Seville, nalézá se socha Matky Boží od dávné doby velmi uctívaná. (Jmenují ji Madona de la Esperanze — madona doufání.) Jistý mladý člověk opovážil se v opilosti urážlivého skutku oproti soše Matky Boží. Soud ho odsoudil za to na 2 roky do žaláře. Když si muž ten odbyl trest, umínil si, že dané pohoršení veřejně zase napraví. Při nejbližším průvodu, kdy socha Matky Boží byla nesena, kráčel maje na rukou a

nohou železné okovy za sochou Bohorodičky (1885). — Kdo takovýmto způsobem pyká za své vady a pokouší se o to, svá provinění napravit, bude méně trpěti na světě onom.

III) Svůdce béře na sebe úkol ďáblův.

610 — **Bedřich III. a jeho rádcové.** Když se stal římský císař Bedřich III. poručníkem mladého uherského krále Ladislava, radili mu někteří jeho komoří, aby otrávil mladého krále, že by pak jakožto nejbližšímu královu příbuznému dostalo se dvou velikých království, Čech a Moravy. Šlechetný císař zvolal rozhorleně: „Vy bezbožníci, jakou pak mi to dáváte ďábelskou radu? Pryč ode mne! Žádný z vás ať mi více nepřichází ani na oči!“ A ihned byli vyhnáni s hanbou a potupou. — Svůdce jedná jako had v ráji.

IV) Také lidokupci náleží mezi svůdce.

611 — **Lidokupectví v New-Yorku.** Dle „Archivu pro statistiku zločinců“ (1906) zaměstnává se ve Velkém Novém Yorku na 20.000 lidí (tedy ze sta osob vždy jedna) prodejem děvčat. Lidokupci mají své náhončí, tak zvané „kadety“. Jsou to mladí, krásně vyšacení muži, znali všech předpisů a pravidel slušnosti ve vznešené společnosti obvyklých, dle nichž se také velmi pečlivě řídí; učiní si známost s mladými, sličnými dívkami, zvláště příšlymi z cizozemska, omámí je tím, že jim slíbují sňatek a jinými ještě sliby a pak je lstivým způsobem zavedou do domů neřestných. Ani u policie nemohou se dívky ty většinou dovolati ochrany, poněvadž bývá vysokými obnosy podplacena od lidokupců. — Každá dívka měžž se tedy bedlivě na pozor, když lákána jest příslibováním stkvělé budoucnosti k tomu, aby odjela do Ameriky.

612 — **Čínská čtvrť v San Francisku.** Roku 1906 bylo veliké město kalifornické San Francisko úplně zbořeno zemětřesením. V městě nalézala se tak zvaná čínská čtvrť. Zemětřesením způsoben hrozný požár, jenž dřevěné domy čínského města zničil úplně. I nalézalo se pod podlahou mnoho podzemních chodeb a pokojů, k nimž vedly tajné dvěře z domů čínských. Dole bylo drženo v zajetí mnoho set dívek. Oheň odhalil tajemství města čínského. Zemětřesení bylo tedy skutečným vykopením pro nešťastné oběti, jež v podzemí bídě hynuly. — Co jsme slyšeli, učí nás, že nemají se dívky nechat vylákati lstivými svůdci do ciziny.

Jak se máme chovati ke zvířatům.

l) Bůh trestá trapiče zvířat těžkými, tělesnými útrapami.

613 — **Trapič zvířat v kotli vařícího piva.** Jistý selský hoch měl největší radost z toho, mohl-li ptáky ještě živé oškubávati, křídla a nohy jim vytrhávati. Prováděl pak tuto ukrutnost až do svého 30. věku. Bůh ho stihl za to hrozným trestem. Jednou měl cos dělat v jistém pivováře. Právě vařili pivo a on se chtěl na to také podívati. Když se díval do pivního kotle, spadl mu tam klobouk. On se ohnul, aby ho vylovil. Avšak převážil se a spadl do kostle plného vroucího piva. Na celém těle hrozně opařený byl vytažen. Ihned zavolán lékař, jenž všemožně se přičinil, aby těžce raněného na životě zachoval. Dostal konečně do nohou sněh a obě musely mu býti odňaty. Muž ten žil ještě 25 let, ovšem co mrzák a jako odstrašující příklad jiným; napomínal lidi často až do své smrti, aby byli k zvířátkům milosrdní.

614 — **Při střílení holubů přišel o ruku.** V mnohých lázeňských místech nevědí přemnozí bohatí lidé dlouhou chvíli, co by si počali a proto k ukrácení času pořádají tak zvané střílení holubů. Holuby vypouštějí totiž v uzavřené prostře a pak na ně střílejí. Kdo holubům ustřelí obě nohy, dostane první cenu; pak jsou ještě jiné ceny vypsány pro ty, kteří ustřelí pouze jednu nohu nebo jedno oko atd. To vše jest jen hanebné týrání zvířat. Kdo někdy spatřil smrtelnou úzkost a utrpení kvílicích zvířat, musí býti hluboce rozhořčen surovostí takových lidí. Proto nedávno zakázaly vlády jednotlivých států střílení holubů. Jistou dobou pořádáno střílení holubů i ve Florencii. Zde súčasnil se sportu i ředitel ranhojičské školy, jeden z nejznamenitějších ranlékařů italských. Při střelbě vypadla mu náhle puška; rána vyšla a roztříštila mu úplně pravé ramię, tak že muselo býti odňato. (Stalo se to ve florentinském parku v březnu 1903; ředitel slul Colci.) Tuto vyplnilo se přísloví: „Čím kdo hřešívá, tím i trestán bývá.“

615 — **Nabodnutá ropucha.** Jistá rodina v K o d a n i chodívala vždy v letních nedělích do městského parku a zde prodlévala delší čas. Sedmiletý chlapec z této rodiny našel velikou ropuchu a počal ji rozličným způsobem trápit. Konečně probodl ropuchu špičatým dřevem a přibodl ji k zemi. Následující neděli na to navštívila rodina park opět a chlapec našel ropuchu na téměř místě a zpozoroval s hrůzou, že mučené zvíře ještě je na živu. Oči ropuchy vystoupily hluboko z důlků; chlapci se zdálo, jakoby

na něho, svého trapiče s výčitkou hleděla a za osvobození prosila. Hoch se tím polekal velice, běžel k matce a vypravoval jí co se stalo. Když přišli domů ochuravěl chlapec z rozčilení horečkou a po třech dnech zemřel. Za své nemoci častěji opakoval, že vidí před sebou stále oči ubohého zvířete. — Nemuč žádné zvíře ze žertu. Zvířátko cítí jako ty, nedělej mu trampoty !

616 Pes na řetěze pomstil se chlapci. Ve vesnici u jednoho domu byl na řetěze uvázaný pes. Jednou šlo mnoho školních dítek právě ze školy kolem, když pán psa odvázal, chtěl ho vzít sebou na procházku. V tom se pes náhle vrhl, jakoby pominutý, do středu dětí a pokousal jednoho hochu tak, že strašně krvácel. Hoch ten vždy, kdykoliv šel okolo, házel na psa kamením. Pes si dobře chlapce zapamatoval a nyní se na něm strašně pomstil.

617 — Kočka se pomstila trapiči. V jistém berlínském hostinci stala se následující příhoda: Jednou ráno seděli dva dělníci v hostinci u snídaně. Vedle nich seděla pěkná kočka a nedaleko stál veliký košík plný láhví. Jeden z dělníků pravil s rozpustilou nevázaností druhému: „Hle, na můj rozkaz pozvédne černá tato kočka těžký košík okamžitě do výše.“ Druhý dělník nechtěl tomu věřit. Když hostinský pooděšel ven, chytil dělník kočku za ohon a pozvědł ji do výše, tak že sebou zmítala nad košem. Ve své úzkosti, aby měla nějakou oporu, zachytila se oblouku košíkového a pozvédla skutečně košík do výše. Dělník pak kočku zase pustil. Ale ta vyskočila svému mučiteli na pravou ruku a zahryzla se do ní tak, že všechny pokusy ji odtrhnouti byly marné. Skoro proudem tekla krev z ruky. Druhý dělník přišel mu na pomoc, ale musel toho zanechat, poněvadž i jeho kočka strašně poškrábala. Když se vrátil hostinský do pokoje a spatřil, co se stalo, polil kočku studenou vodou, načež tato rámě pustila. Trapič zvířete musel býti záchranou stanicí dopraven do nemocnice. (Přihodilo se to v berlínském hostinci na náměstí „winterfeldském“. Zprávu o tom přinesl mezi jinými i berlínský „Morgenzeitung“ ze dne 25. března 1903.) — Také zde splnilo se biblické slovo: „Čím kdo hřešívá, tím i trestán bývá.“

618 — Zločinec pod šibeníci. Jednou měl býti zločinec odpraven na šibenici. Před popravou oslovil svou řečí přítomný lid řka: „V mládí svém dopouštěl jsem se ukrutností na zvířatech a tím zatvrdilo se srdce mé. Pak vraždil jsem i lidi a musím nyní za to pykati na šibenici.“ — Ukrutnost na zvířatech vede k ukrutnosti na lidech a přivádí tedy snadno k záhubě časné i věčné.

II) Často zahanbuje nerozumné zvíře trapiče zvířat.

619 **Osel zahanbil dva mladé trýznitele zvířat.** Dva chlapci pařížští zpozorovali na ulici ropuchu. Jeden z nich zvolal: „Podívej se na to šeredné zvíře; musíme ho usmrtit!“ Brzy potom přišli v ruce nesouce nasbírané kamení, jímž chtěli ropuchu zabít. V tom přiblížil se povoz, jež táhl osel. Osel chtěl již nohou vstoupiti na místo, kde seděla ropucha; když jí ale zpozoroval, šlápl nohou vedle, aby ropuše neublížil. Chlapci to viděli a vzpoměli si na napominání ve škole jim udílená. Pak řekl jeden z nich k druhému: „Podívej se, ten osel je hodnější než my.“ Zastyděli se a šli pryč, aniž by ropuše ublížili. — Kdo mučí zvířata jest bezcitnější, než nerozumné zvíře.

620 — **Čápice nehula se z hořícího hnízda.** V červnu roku 1888 udeřil blesk za strašné bouřky v Dubenci v Čechách do stodoly; na štítě stodoly měl párek čápů své hnízdo. Samička seděla právě na mladých. Záhy stála celá stodola v plamenech; požár blížil se hnízdu vždy víc a více. Čápice se však nehýbala; seděla nepohnutě s roztaženými křídly na svých mladých. Náhle vzplanulo i hnízdo. Mláď ptáčí křičela a stará zůstala na svém místě sedět, jakoby byla přikována. Stodola shořela celá a druhého dne našli v ssutinách spáleniště zuhelnatělé pozůstatky čápice. — Čápice, která obětovala svůj život, aby svou ptáčí mláď zachránila, zahanbuje svojí hrdinnou láskou mateřskou mnohou krkavčí matku, která ukrutně zachází se svými dětmi; její chování jest ale zároveň též obžalobou těch lidí, kteří nemají žádného slitování se zvířaty.

III) Netrpme týrání zvířat a hleďme mu zabrániti.

621 — **Královna belgická a hadráři.** Královna belgická zpozorovala kdys při své vyjízdce, že dva hadráři nemilosrdně bili psa ve svém ručním vozíku zapřaženého. Tím rozhořčena jsouc ihned poručila zasatviti vůz svůj a ponapomenula surovce. Tito však přijali její důtku velmi nelibě a sprostě pohaněli královnu, kterou as neznali. Královna jela k četnickému stanovišti a učinila oznámení na tyto lidi pro týrání zvířat. Dva četníci ihned pronásledovali hadráře, aby je pro jich surovost pohnali k zodpovídání se (1901). Máme všemožně brániti týrání zvířat, zvláště vstupováním do spolku pro ochranu zvířat.

622 — **Plus X. žehná spolkům pro ochranu zvířat.** Také nejvyšší hlava církve uznala, že je spolek pro ochranu zvířat dílem ušlechtilým. Poslal totiž papež Pius X. r. 1907 svoji podobiznu neapolskému spolku pro ochranu zvířat, na níž

vlastnoručně napsal svá blahopřání spolku a svá zehnající slova. Také nařídil prelátovi O'Kellymu, aby vyřídil spolku, že „požehnaní papežské patří i všem, kdož se o to přičiňují, aby zabránilo se ukrutnostem páchaným na „těchto němých, od Boha nám daných služebnicích“ a že papež chová nejvřelejší účast k tomuto lidumilnému a křesťanskému dílu ochraňování zvířat.

623 — **Dámské spolky.** Ve vévodství Gothaiském zavázalo se před několika lety 41.000 dám, že nebudou nositi žádného klobouku dámského, ozdobeného kůží a peřím ptáčím. (Dáma, která si koupí klobouk mrtvolami ptáčimi zdobený, spolupůsobí k hubení zpěvného ptactva, zemědělství tak užitečného. Uvažme, že každoročně dováží se z Ameriky do Evropy na 300 milionů ptáčích mrtvol, aby sloužily za výzdobu na dámské klobouky; (aby peří kolibříků podrželo svůj lesk, stahují ze živého ptáčka kůži s peřím. Jaké to ukrutenství)! Vlády rozličných států měly by svými zákony zapověděti dovoz ptáčích mrtvol. V Americe utvořily vznešené a vlivné dámy spolek, jehož členky se zavazují, že nebudou kupovati žádných předmětů (hřebenů, vlasenek, skříněk atd.) zhotovených ze želvoviny. Proč to? — Chtějí tím zabrániti barbařskému trýznění zvířat. Želva (bývá často 2 metry dlouhá a 500 kilogramů těžká) žije v území obratníku skoro u každého pobřeží a při ústí řek ve velikých houfech; večer vychází totiž na pevninu, aby své vejce zahrabala do písku. Zde na ně cíhají lovci, kteří plachá zvířata přepadají a převrací pakou na hřbet. Ráno uvážou želviny nohy provazem každou zvlášť ke kůli a na jejím štítu zapálí suchou haluchu a chrastí, čímž se želvin krunýř zprohýbá, tak že může býti snadno oddělen dlouhým nožem. Pak nechají ubohé zvíře odběhnouti do vody v domnění, že mu naroste zase nový štít. Zde však zvíře bezbranné vystavěno mučivým útokům dravých ryb a po dlouhotrvajících bolestech bídě hyne. — Americké paní chtějí tedy donutiti svým spolkem továrníky a velkoobchodníky, aby konečně zanechali už jednou ošklivého tohoto trýznění při opatřování želvoviny.

624 — **12 týdnů vězení.** Konšelský soud ve Uerdingách odsoudil v květnu 1908 jistého vozku do vězení na 12 týdnů, poněvadž surově ztýral dvakrát po sobě koně. Rozsudek svůj odůvodňoval soud tím, že je zde na místě přísné potrestání na výstrahu jiným, poněvadž trýznění zvířat přispívá k sesurovění mravů; pak že jest velkou zbabělostí týrati zapřaženého koně, jenž se nemůže brániti; konečně pak, že zde běží o poškozování cizího majetku (pánova koně), najatým čeledínem. — Jak k politování uboze vyjímá se proti tomu

potrestání neslýchaného trýznění zvířete ve Francii (v listopadu r. 1908): Majitel kinematografického divadla, v němž se zvláštní oblibou byly předváděny rozrušující výjevy, koupil ve francouzském městě Couregau koně a vůz. Pak dovedli zvíře na příkrou horskou pěšinu k pokraji propasti. Na to pokoušeli se poplašiti koně střelením a křikem. Strašně podrážděné zvíře, nevidouc žádného východu, skutečně skočilo do hlubiny i s vozem. Přítomný fotograf zachytil tento hrozný výjev do svého přístroje; také rozdrčeného koně a na tisíce kousků roztrískaný vůz ukazovali pak na obraze. Spolek pro ochranu zvířat učinil na pachatele udání pro trýznění zvířete. Majitel divadla dostal směřně malou pokutu; musel zaplatit celých — 10 franků. — Prý francouzský zákon nepřipouští při provinění tomto — trýznění zvířat — vyššího trestu! Veškeré chvály zasluhují obyvatelé bretaňské obce Graixu, kde chtěla společnost ono trýznění již dříve provést; donutili fotografa, že musel opustiti okamžitě jejich obec. — Zabraňujme i my, kde jen možná, každému trýznění zvířat.

625 — **Nápisy ve školách a na cestách.** V mnohých školách vyvěšeny jsou tu a tam varovné tabulky. Na tabulkách čteme ku př. tyto věty:

Nezabíjejte krtka! Jediný párek sežere ročně na 20.000 červů a ponrav.

Nevybírejte ptačí hnízda! Ptáci jsou velcí hubitelé housenek a pomocníci zemědělství, sadařství a zahradnictví.

Nezabíjejte slunéčka! Ono požírá škodlivé mšice.

Nezabíjejte ježka! Živí se ponejvíce myšmi, ponravami a jedovatými hady.

Šetřte netopýra! Zahubí mnoho hmyzu a nočních motýlů. Škody nečiní pražádné.

Nezabíjejte ropuchy! Jest veliká hubitelka hlemýžďů a polapí v skoku mnoho hmyzu. Polím jest velice prospěšná.

Neusmrcujte střevlíky; oni rozkusují housenky na stromech.

Neusmrcujte ještěrky a slepýše; požírají hlemýžďě, červy, mouchy a škodlivé brouky.“

Rozumná zastupitelstva obcí, chtěje směrem tímto působiti i na dospělé obyvatelstvo, dávají vyvěšovat podobné tabulky v obvodu obce na místech k tomu vhodných ku př. na cestách polních, lesních, u rybníků a t. d. Takové tabulky působí velmi mnoho dobrého.

626 — **Zavedení oslů místo psů k tahu v Berlíně.** Aby odstraněn byl pes co tahoun, vlastně, aby zabráněno bylo mnohonásobnému trýznění zvířat, dal berlínský spolek ku ochraně zvířat (Královská třída 41) přivéztí do Berlína 2400 kusů italských oslů,

kteří namáhavou práci s lehkostí vykonávají a denně spotřebují potravy pouze as za 48 kaléřů. (40 feniků.) V krátkém čase bylo lze spatřiti skoro všude osly místo psů tahounů. — Takto bojuje se úspěšněji proti trýznění zvířat, než pouhým poučováním a voláním policie.

IV) Již z pouhé vděčnosti měl by člověk dobře zacházet se zvířaty; neboť mnohá zvířata jsou naší dobrodinci.

027 — **Cena jednoho ptačího hnízda.** Nalezá-li se v ptačím hnízdě vrabců, pěnic, čermáků atd. pouze 5 mladých ptáčat, zhubí denně nejméně 250 housenek; neboť potřebuje ptačí mládě k nasycení aspoň 50 housenek nebo hmyzu. Krmení mláďat trvá nejméně 30 dní; spotřebuje tedy pouze jedno hnízdo 7500 housenek. Každá housenka sežere denně tolik listů a květů, co sama váží. Dejme tomu, že jediná housenka sežere denně pouze jediný květ, zničí v 30 dnech 30 květů na ovocném stromě. 7500 housenek zničí za měsíc 225.000 kusů ovoce. Z toho zřejmo, jak zpěvaví ptáci jsou užitečnými pomocníky hospodáře. Chlapec, který vybere ptačí hnízdo anebo je zničí, okrade nás tedy o 225.000 kusů jablek, hrušek třešní atd. — Z toho také můžeme posouditi, jak ohromnou škodu působí našemu zemědělství hromadné vraždění zpěvavého ptactva, jakéž se provádí v Itálii. V apulské Foggii (Fodží) dle zprávy z nového roku 1907 bylo během roku 1906 pobito přes jeden milion skřivánek; čtvrtina byla jich postřílena, ostatní lapeni na prut nebo sítěmi. Jak veliká to pro nás škoda!

628 — **Užitek jednoho párku vlaštovek.** Kéz by všichni lidé dovedli oceniti užitek vlaštovek. Jediná vlaštovka, spotřebuje denně za potravu 600 mušek. Krmí-li však své mladé, přimáší samec i samička každý za hodinu as 20krát 10 až 30 kusů hmyzu. (Můžeme připustiti, že jedna stará vlaštovka za hodinu zahubí 20krát 15 kusů hmyzu = 300, jeden párek tedy 600.) Lítá pak párek starých denně 16 hodin; zničí tedy za den 16krát 600, tedy přes 9000 kusů hmyzu; za měsíc 30krát 900 = 270.000 kusů škodlivého nebo obtížného hmyzu. — Bohužel, Italové usmrcují tisíce a tisíce vlaštovek. Jak ohromná to škoda pro zemědělství!

629 — **V Hanavě vyhubili netopýry.** V Hesensku, v krajině hanavské, byl počátkem 19. století poražen veliký počet starých dubů, v jichž dutých kmenech uschovávalo se mnoho tisíc netopýrů k zimnímu spánku. Při porážení stromů všech na zvířata pohynula, jednak zimou, jednak ubíjeli je dělníci z roz-

pustilosti. Následky tohoto vyhubení netopýrů byly strašné. Hned následujícího roku vzrostlo množství hmyzu a zvláště škodlivé housenky bource řadového, jehož nočňátka netopýr dobou noční hubí — tak velice, že na míle daleko veškeré duby i jiné stromy zničeny. — Z toho vidíme, jak veliký užitek skýtají nám netopýři. Jsou jako strážníci, kteří jsou činni noční dobou v zájmu lidstva.

630 — **Pes dobrodincem bojujících a raněných vojinů.** Za našich časů psa upotřebují i u vojska. Jmenovitě zvláště ve válce koná vojákům veliké služby. Odpočívající vojenské oddíly upozorňuje na blížícího se nepřítele, prohledává celé okolí a ihned oznamuje štěkotem, jest-liže se blíží něco podezřelého; vojínu v bitevním ohni přináší náboje; (silný pes unese v hubě pytlík s 5—7 kilogr. nábojů); největší službu však prokazuje tím, že vyhledává raněné vojiny. Ve válce rusko-japonské našli psi tisíce raněných na takových místech, kde by jich nikdo netušil a nehledal. — Člověk, který mučí zvířata, jest nejen ukrutný, ale i nevděčníkem.

631 — **Pes ve službách bezpečnostního úřadu.** Roku 1907 bylo německému korunnímu princí v kadetní škole velkolichterfeldské předvedeno množství výtečných policejních psů. Byl mezi nimi i pes zvaný „Bosko“, který náležel policejnímu komisari Knappeovi v Neheimu. Pes ten prokázal pánu svému již tyto služby: V 3/ případech bránil s výsledkem pána svého proti útokům naň učiněným, jednou i proti 5 útočníkům. (Ač pes utřil při tom rány nožem, přes to pomohl pánu svému dopravit 2 z těchto zločinců na strážnici, dva kilometry vzdálenou.) Při 62 krádežích stíhal pachatele a našel je. 19krát povolal pánu svému ze vzdálené ulice strážníky ku sesílení hlídky. 14krát pronásledoval prchající zločince a zastavil je. Dvakrát našel pohřešované lidi co mrtvoly v lese. — Při té příležitosti byli i ještě jiní policejní psi korunnímu princí předvedeni, kteří podobné činy vykonali. — Poznáváme z toho, že zvíře činí mnoho dobrého člověku.

632 — **Policejní pes co zachránce dítko.** Roku 1905 v červnu ztratilo se v městě Ašersleben u tříleté dítko jistého dělníka. Přes všecko horlivé pátrání nepodařilo se nalézt dítko. Vzali si tedy ku pomoci policejního psa, by pomohl hledati. Tento našel dítko o půlnoci u Wisleben u, obci to hodinu vzdálené. Pozvedl dítko a podával je svým průvodčím. Byl prý to veledojemný okamžik, když spící dítko v domnění, že jest v náručí mateřské, objalo ručkama zvíře kolem krku.

633 — **Psík zachránil chlapce před zmrznutím.** Jistý obchodník vracel se jednoho zimního večera s povozem svým

z trhu domů. A hle, na silnici přiběhl k němu psík a žalostně kňučel; pak běžel štěkaje na blízkou postranní cestu. Hned potom vrátil se opět na silnici a opět kňučel, postavil se před povoz; opět běžel k poboční cestě a několikrát ohlédl se na obchodníka. Tomu byla věc nápadná a proto následoval malého vůdce. Nalezl pak chlapce ležícího bez sebe ve sněhu a zcela již ztuhlého. Ihned ho vyzvedl na svůj vůz, položil na něho příkrývky a v nejbližším hostinci se poptával, či by to byl hošík. Dítě poznali a ihned jeho rodiče vyrozuměli o tom. Tito vypravovali, že chlapec byl poslán na výroční trh, že na zpáteční cestě bezpochyby zbloudil a umdlením upadl. Kdyby nebylo psíka, byl by zmrzl chlapec ve sněhu. — Již z vděčnosti máme dobře nakládati se zvířaty; vždyť mnohdy lidem zachraňují život.

634 — Ovčácký pes přivolal pomoc. Roku 1907 přinesly časopisy z Manheimu v měsíci květnu zprávu o následující události: Poblíž stanice Wohllebenské nalezá se veliká ovčárna, hlídána dvěma pastýři. Jednoho dne bylo jisté množství ovcí dohnáno na stanici kefaerthalstou a byly naloženy do železničního vozu; nočním vlakem měly býti vypraveny. Jeden z ovčáků šel ještě jednou večer k vozu, aby se přesvědčil, je-li vše v pořádku. Při tom spadl z vagonu dolů a zůstal ležet na kolejích. Byl sice úplně při vědomí, ale nemohl se ani pohnout. Když spatřil ovčácký pes, že pán jeho leží bez pohnutí, spěchal do ovčárny kilometr vzdálené, vzal druhého ovčáka za kabát a tahl ho ke dveřím. Muž ten šel se psem a našel svého druhu ležícího na železničních kolejích; měl přeražená žebra. — Zvířata často ukazují, že jsou zvláštními dobrodinci lidstva; nemáme s nimi tedy nakládati špatně.

635 — Psi bernardští v klášteře svatého Bernarda. Na hranicích mezi Itálií a Švýcarsy, jihovýchodně od jezera ženevského, nalezá se průsmyk svato-bernardský, jímž vede cesta ze Švýcar do Itálie. Za dřívějších časů používalo této cesty každoročně statisíce lidstva. Ačkoliv za naší doby prostředkují spojení již železnice, přes to přece přechází průsmykem ročně ještě přes 20.000 lidí. Přečhod jest však často spojen s nebezpečím života. Neboť na této vysoké hoře, kde skoro po celý rok panuje zima a padá sníh, mohou pocestní při bouřích sněhových a vánicích zcela snadno ztratiti cestu a spadnouti do propasti aneb lavinou býti zasypáni; jak mnozí umdleni klesají a zmrznou! Zde tedy založil roku 960 svatý Bernard z Menthony ve výši 2500 metrů klášter s hospicem pro pocestné. Nynější klášter jest kamenná budova o třech poschodích a možno v ní ubytovati najednou na 400 cizinců. Výdaje roční (na 80.000 franků) hradí klášter

sám z vlastních nadací od dobrodinců založených. Jestli úkolem řeholníků, v době nebezpečí spěchati pocestným ku pomoci a vzítí je pod střechu. Když padá sníh, zvoní řeholníci klášterním zvonek, aby bloudící poznali, kterým směrem mají zaříditi své kroky. Pak vycházejí mniši v rozličné strany, aby popatřili, není-li někdo v nebezpečí. Za své průvodčí mají veliké, vycvičené psy, tak zvané „bernardinské.“ Tito štěkají stále a pátrají, neleželi-li někde kterýs pocestný ve sněhu. Najdou-li kdes takového, nešťastím postiženého člověka, odhrabou z něho sníh, dýchají na něho, kladou se na něho a zahřívají ho. Přejde-li napolo-mrtvý k sobě, podávají mu občerstvení na svém obojku přivázané. Protože psi ti stále při záchraně štěkají, aby takto dali zvěst mnichům, poblíž se nacházejícím, netrvá to dlouho a lidé přispěchají ku pomoci. Mnohdy běží pes rychle do kláštera a zavolá svým štěkáním některého řeholníka ku pomoci. Ten se vydá na dotyčné místo se záchrannými prostředky a dopraví oběť neštěstí do hospice, kde ho pečlivě ošetřují a občerstvují. Ale i pro mnichy není tato služba beze všeho nebezpečení; mnohdy sami zřítí se do propasti. Také nevydrží žádný z mnichů tuto úmornou službu déle 15 let, ač pouze mladí lidé dvacetiletí do kláštera bývají přijímáni. I ubozí bernardinští psi pykají mnohdy svým životem. Jeden z nich, jenž se jmenoval *Barr*, zachránil před několika lety důvtipným způsobem 40 lidem život; 41tý člověk, jemuž pes ten také chtěl přispěti, bál se ho a zastřelil ho. Psu tomu postaven pomník v průsmyku svato-bernardském a pes sám nelezá se v museu města Bernu.

636 — Novofundlandský pes vysvobodil pána svého z peleší lotrovské. Jednou vysvobodil kterýs pes pána svého z rukou loupežnických. Příhodilo se to následovně: Poblíž *Petrohradu* žil obchodník, jenž obchodoval v dobytku vepřovém a zásoboval hlavní město vepřovým masem. Byl to zámožný velko-statkář a měl veliký obchod. Jednoho dne přišli k němu dva sedláci a sdělili s ním, že mají na prodej několik set vepřů za laciný peníz. Velkoobchodník vydal se s nimi ihned na cestu; vzal si s sebou mnoho peněz, mimo to ještě revolver a svého velikého novofundlandského psa. Jeli více hodin a dostali se do malé vsi, kde vystoupili u selské jedné chalupy. Obchodník nechal psa přede dveřmi a vešel do chyše. Zde si svlékl kožich, v němž měl revolver a pověsil ho a na pozvání hospodáře zasedl za stůl. Poněvadž dlouho k němu žádný nešel, stal se netrpělivým a zvolal: „Tak přece dělejte! Nemám času čekat!“ Ale hospodář přišel a pravil: „Odtud se již živý nedostaneš ven. Jen zůstaň pěkně sedět.“ Zároveň přišli oba druzí sedláci, z nichž jeden měl obrovský nůž. Velkoobchodníkovi se

ihned rozbřesklo v hlavě; upadl do peleše lotrovské. I prosil loupežníky, by ušetřili jeho života a nabízel jim své peníze. Avšak oni řekli: „Není ti to nic platné. Nyní bys nám takořka nohy líbal a pak bys nám poštvál na krk policii.“ Se slzami v očích prosil obchodník, aby mu aspoň dovolili rozloučiti se se svým psem. Sedláci mu to dovolili a vpustili psa. Pán hladil psa, ale trochu dlouho, tak že všichni tři loupežníci byli již netrpěliví. Velkostatkář však nedbal jich řečí. Proto vrhli se na něho dva; jeden ho chytil za prsa a druhý dorážel naň velikým nožem. Jakmile pes spatřil pána svého v nebezpečí, vyskočil jako tygr a roztrhl útočnickovi hrdlo. Ten ihned klesl na zem. Pak rozsápal druhému, jenž zápasil s jeho pánem, rámě a prsa. Zatím mohl obchodník skočiti ke svému kožichu a vyňal z něho revolver. Tím zastřelil třetího, který stál venku na hlídce, a nyní vešel do vnitř, pátraje po příčině hřmotu. Když obchodník se vrátil domů, ihned případ ten oznámil policii. Všichni lidé obdivovali psa, jenž vysvobodil pána svého z tak velikého nebezpečí. (Zprávu o této události přinesl „Petrohradský časopis“ roku 1889. Statkář jmenoval se Straus a bydlel ve Dvinsku.)

637 — **Zastřelený pes a tobolka.** Jistý kupec jel na koni z trhu domů. Vedle koně běžel jeho věrný pes. Najednou počal pes kňučeti. A když to nic nepomáhalo, postavil se před koně a počal ho kousati do nohou. Pán dal mu nejprve ránu bičem, a když to nepomohlo, psa zastřelil. Jel již hodný kus dál, když ke svému zděšení postřehl, že ztratil tobolku. Jel zpět a spozoroval, že od onoho místa, kde střelil psa, až k místu, kde ležela tobolka, byly samé krvavé stopy. Vedle tobolky ležel pes, ale již mrtvý. Ačkoliv byl smrtelně raněn, chtěl přece ještě hlídat tobolku nevděčného svého pána. — Bohu žel, že často i oproti zvířatům ukazuje se pravdivost přísloví: „Tak svět (nevděkem) odplácí.“

V) Dobrosrdečnost ku zvířatům bývá často stědře odměněna.

638 — **Přítel vrabců zachráněn od smrti udušením.** Jeden úředník krmival v zimě každodenně časně ráno vrabce, než odešel do svého úřadu. Měl soucit s ubohými zvířátky, jež v zimě nenacházejí mnohdy žádné potraviny a nebo tůze málo. Stalo pak se, že jednoho rána nedostávali vrabci u okna žádné potraviny. Šlo již na hodinu devátou dopoledne, a vrabci seděli ve velikém počtu u okna, nepokojně poletovali sem i tam. To bylo sousedům nápadno; proto upozornili na tuto okolnost hospodyně úředníkovu. Ta odevřela dvěře u pokoje svého pána a spozorovala, že je pokoj plný uhelného plynu; pán sám pak ležel bez sebe jako

mrtevý na posteli. On totiž si večer příliš mnoho zatopil a pak uložil se ke spaní. Zavolanému lékaři podařilo se k životu ho vskřísit. Kdyby bývala se pomoc pouze o půl hodiny opozdila, byl by úředník již býval mrtev. — Dobrý Bůh zařídil to tak, že ptáček svému dobrodinci zachoval život.

639 — **Voják a osel s peněžními pytlí.** Ve dnech krále macedonského, Alexandra Velikého, stal se následující případ: Vojín jeden měl dovésti osla mnoha peněžními pytlí obtíženého ku královu stánu. Když voják spatřil, že je náklad oslu příliš těžký, útrpností jat jsa, sňal z osla několik pytlů a nesl je na svých zádech. Král Alexandr Veliký pozoroval ze stánu počínání vojínovo. Když voják s oslem přibyl a peněžní pytle složil, přišel k němu král a pravil: „Ty jsi velmi čacký vojín! Pytle, které si s útrpností sňal s osla a sám nesl, jsou i s penězi tvým majetkem; zasluhuješ jich a jsi jich hoden!“ — Kdo má soucit se zvířaty, nabývá úcty u šlechtných lidí.

VI) Varujme se však příliš velikého mazlení se se zvířaty; jest často příčinou tělesných utrpení a ukrutnosti k lidem.

640 — **Smrt následkem psich červiků.** V saské obci Hettstedtu měla 18letá dívka zlovyk, že líbala často psa. Za nějaký čas ucítila pichlavou bolest v oku, jež stávala se čím déle tím prudší, až konečně na oko neviděla. Brzy na to pocítila tutéž bolest v druhém oku. Rodiče přivedli dívku na lipskou kliniku, kde lékaři oko prohlédli a v něm našli veliké množství červiků psich. Kdyby bývali otáleli ještě několik týdnů s vyhledáním lékařské pomoci, byla by dívka přišla i o druhé oko; červíci byli by vnikli do mozku a způsobili smrt děvčete. (Eislebenský list 1895.) — 40letá paní v slezském městě Ratiboři často líbala domácího psa. Záhy pocítila velikých bolestí v plicích, a ty den ode dne více rostly. Vyhledávala lékařské pomoci ve Vratislavi. Tam bylo zjištěno, že se nalezá v plicích nesmírné množství psich červiků. Paní té nebylo již žádné pomoci. Zemřela v strašných bolestech. („Ratibor“, 1901.) — Chůva Karolina Wohllebenová v Budapešti, líbávala často malého, bologneského psíka. I u ní dostavily se záhy strašné bolesti v životě, po nichž následovala rychle bolestná smrt. Poněvadž z prvu bylo důmění, že skonala otravou, bylo tělo její pitváno; i shledalo se, že na sta psich červiků prolezlo játra. (1896.) Jistý kupec v Halle, jenž laskával svého psa, měl přes 100 červiků v slezině; zemřel za strašných bolestí. (Srpen 1897.) — Jistá mladá, zdravá vdova po rytmistrovi v Berlíně nechávala se často líbat svým bernardinským psem; náhle onemocněla. Ačkoliv nejbrat-

nější lékaři dávali si všemožnou práci, přece zemřela po 4 týdnech; červíci psi rozežrali jí hrdlo a játra. (Prosinec 1886.) — Ve slezském městě Hirschově pocítila jistá paní, která svého psa často líbala, od půl roku už bolestí v životě. Ptala se konečně lékaře, jenž po delším ošetřování prohlásil, že žaludek paní té je úplně prostoupen červy. (Srpen 1907.) — Protož varuj se každý přehnaného miliskování se zvířaty.

641 — **Dáma, mající příliš velikou lásku k psům, na mostě.** Jistá vznešená paní šla na procházku se svým dítětem a psíkem. Když přišla k úzkému mostu, vzala psíka do náruče, dítě ale nechala před sebou běžeti přes most. Hle tu šel nějaký člověk cestou a řekl: „Nestydíš se, necitelná ženo? Svě dítě necháš běžet a tu bestii nosíš; opáčně máš to dělat!“ — Vidíme, kam až vede přehnaná láska ke zvířatům.

642 — **Hřbitovy pro zvířata. Narozenniny zvířat.** Na jednom ostrově řeky Seiny v Paříži nalézá se hřbitov, kam pochovávají psy, kočky atd., ba postavili některým i stkvostné pomníky. Za hrob je poplatek 5 franků, za přenechání místa na další 3 leta platí se 15 franků, na 30 let 100 franků. Mnozí lidé dají zhotoviti pro mrtvé zvíře rakev a rozesílají úmrtní oznámení. (Podobně počínají si mnozí v Londýně.) Ano i narozenniny psů, koček i jiných zvířat, slaví mnozí bohatí lidé v Americe. Vystrojí jim hostinu, již se účastní oslavenci i jiná zvířata z okolí a dostávají na drahocenných nádobách pamlsky. (Podobné zvrhlé poměry panovaly v pohanském Římě před jeho zánikem.) Bratr ř kardinála, jesuita V a n g h a n, káral kdys toto zbožňování koček a psů v londýnském, jesuitském chrámu, když v několika postních kázáních mluvil o hříších vznešených stavů a moderním přepychu. Kázání ta přinesly mnohé časopisy podrobně a přivedly přednášky ty mnohého zbloudilce zase k rozumu.

Povinnost cudnosti.

l) Nemáme trpěti nemravných řečí, obrazů,
k n ě h a t. d.

643 — **Otčenáš v železničním voze.** V železničním voze seděl mezi jinými cestujícími i františkánský řeholník. Několik mladíků počalo mluvit nemravné řeči, aby duchovního pozlobili. Řeholník upozornil mladíky, že nesluší se takových řečí mluvit před počestnými lidmi. Ale tito odpověděli: „Můžeme mluvit, co chceme.“ I pravil kněz: „Pak zajisté i ja budu moci mluvit, co budu chtít?“ Dostal za odpověď: „Inu ovšem že.“

Kněz poznamenal se svatým křížem a počal se hlasitě modliti „Otčenáš“. Okamžitě umlkly nestoudné řeči.

644 — **Takt k opzlému nápěvu.** V jistém hostinci sedělo kolem stolu několik lepších hostů, kteří se bavili rozličnými neslušnými řečmi. U vedlejšího stolu seděl sedlák, který ustavičně škytal. I pravil mu jeden z pánů: „Poslouchejte človíčku! Což neznáte způsobů?“ Sedlák odvětil: „I ovšem že vím, co mrav vyžaduje. Proto mé nezpůsobné říhání jest pouze taktem k vašim nestoudným písňím.“ Páni ustali od svých neslušných řečí, a host u vedlejšího stolu přestal škytat. (Řihání, škytání následkem pokaženého žaludku.)

645 — **Osoby bez oděvu.** Jistý biskup (kardinál Bellarmin) přišel kdys na návštěvu k jednomu knížeti. V předsíni musel nějaký čas počkat; bylo tu mnoho obrazů, a na nich vyobrazeny nahé postavy, že to až uráželo stud. Biskupa to domrzelo, ale při rozmluvě s knížetem nedal znáti na sobě žádné nevole. Jen při loučení prohodil: „Ještě bych si dovolil milosti Vaší Jasnosti doporučiti několik chudých, jimž se nedostává nejnuttějšiho oděvu.“ Kníže ihned přislíbil, že vyhoví žádosti biskupově. Když se tento v síni odporoučel, ukázal na obrazy po stěnách rozvěšené a pravil: „Zde jsou ti šatů tak potřební ubožáci: zajisté že v zimě zkusily mnoho mrazem a chvěly se zimou.“ Kníže porozuměl výtce bohobojného muže a dal odstraniti ze stěn tyto stud urážející obrazy.

646 — **Obraz z výkladní skříně ihned roztrhán.** V jistém městě stalo se následující: Ve výkladní skříně knihkupectví byl vystaven po několik dní necudný obraz. Jistý pán, který se svými dítkami každodenně musel jíti kolem této výkladní skříně, vešel do knihkupectví a tázal se po ceně obrazu. Knihkupec ihned ho přinesl, vychvaloval velice umění malířovo a udal, mnoho-li požaduje za obraz. Pán vysázal peníze, vzal obraz do ruky, roztrhal ho před očima všech a pravil: „Nyní aspoň nebudu se muset stydět chodit tudy kolem knihkupectví se svými dítkami.“

647 — **Zvonek a pokladnička pro chudé v hostinci.** V jistém dolnorakouském městysi zavedl zámožný hostinský ve svém hostinci následující obyčej: Jakmile někdo počal mluvit necudné řeči, ihned zazvonilo se zvonečkem a dotyčnému hosti podala se sběrací pokladnička, aby zaplatil za svou neslušnou řeč peněžitou pokutu ve prospěch chudých. Jakmile hostinský nebo někdo z jeho rodiny zaslechl neslušnou řeč, ihned zazvonili zvonečkem a spěchali vybrat od hostě, jenž řečí se provinil pokutu, často k velikému obveselení ostatních hostů.

648 — **Modlení se růžence pomohlo.** Do jistého selského statku ťscházeli se mladíci na návštěvu každého dne večer, a obtěžovali dcery sedlákovy rozličnými rozpustilými řečmi. Aby se jich zbavil, pravil sedlák jednoho dne večer dítkám svým: „Pojďte děti, pomodlíme se nyní svatý růženec! Poslušné dítky poklekly a modlily se růženec. Mladíci přihlíželi k tomu zaraženi a prohlásili: „Nepřišli jsme sem proto, abychom se modlili růženec“; pak ihned se vzdálili. Druhého večera učinil rolník totéž. A hle, od toho času přestali mladíci jeho dcery obtěžovat.

II) Bůh tresce často šerednými nemocemi hříchy proti šestému přikázání Božímu.

649 — **Smrt Ludvika XV.** Francouzský král Ludvík XV. (1715—1774) prohýřil mnohdy celé noci ve společnosti špatných mužů a žen. Ačkoliv byl král ženat, vydržoval si po 19 let necudnou ženštinu, jménem Pompadourovou, kteréž všecka její přání otrocky plnil. Zřídka as na kterém královském dvoře žilo se tak neřestně, jako tehdá v Paříži. Avšak trest Boží neminul provinilce; král, co stařec již, stížen byl neštovicemi; celé jeho tělo pokryto bylo hnusnými boulemi. Ruce i nohy mu uhnívaly a tělo jeho za živa rozpadávalo se v kusy. Nyní hnulo se náhle v něm svědomí; poznal, že tato ohyzdná nemoc jest trestem Božím za jeho nemravný život. Zemřel král tento 10. května 1774. — V nemocnicích a v ústavech pro choromyslné lze spatřiti hrozné tresty, jakými stíženi bývají mnohdy nemravnosti oddaní.

Povinnosti, které máme ke statku bližního.

I) Kdo neplatí dluhů, prohřešuje se tak jako by k r a d l.

650 — **Neočekávané zakončení kázání.** Oblíbený francouzský kazatel, jesuita Dulac míval často na svých kázáních v Paříži mnoho posluchačů z vysoké šlechty a vznešených paní. Jednou kázal v pařížském chrámu o lásce k bližnímu. Posluchačky byly samý samet a hedvábí a zdobeny diamanty, brilanty a jinými drahokamy. Kazatel důtklivě připomínal povinnost ku konání dobročinných skutků a skončil proti všemu nadání kázání své tímto napomenutím: „Napomenul jsem vás, ctění posluchači a posluchačky k dobročinnosti a nyní bezpochyby očekáváte, že požádám vás o nějakou almužnu, nebo příspěvek, ke kterému dobrému účeli. Toho však neučiním. Jenom o jednu věc vás žádám: „Zaplaťte přesně v čas účty vašich obuvníků,

krejčího, švadlen, šiček a všech, kteří pracují pro vás. Nenechávejte ty lidi čekat příliš dlouho, na těžce vydělanou mzdu. Kdo neplatí přesně své účty, dopouští se jakési krádeže.“ — Tomu, kdo neplatí dluhů svých, nemůže se vésti dobře; neboť taký nespravedlivě zadržuje cizí majetek. Na něm vyplní se přísloví: „Nespravedlivě nabytý statek cizí působí, že i poctivé jmění mizí.“ Kdo pak nevyplácí dlužnou mzdu za práci, dopouští se dokonce i hříchu do nebe volajícího. (Viz též příklady u „hříchu do nebe volajících.“

11) Podvodník chce bližního lstivým způsobem na jmění poškoditi.

651 — **Prášek proti bolení zubů.** Jistý pěkně vyšacený cestující přišel v neděli do hostince a objednal si večeři. Sotva že první sousto požil, vykřikl a přidržoval si na tváři bílý kapesník. Když k němu hostinský přišel, stěžoval si, že již po 14 dní trpí děsnými bolestmi zubů. Všichni lidé v hostinci měli s ním upřímnou soustrasf. Za chvíli přišel nějaký člověk s malým vakem, usedl za stůl a žádal sklenici piva. Když spatřil, že cizí pán má bolení zubů, pravil: „Já tomu mohu ihned odpomoci.“ Vyňal ze svého vaku složený pozlacený papírek a rozbil ho řka: „Milý pane, navlhčete si prst, položte ho do tohoto bílého prášku a nabraný prášek dejte si na bolavý zub.“ Pán tak učinil a za chvíli zvolal: „To je velkolepé! Nyní už všechna bolest jest pryč.“ Dal tomu muži tolar a pozval ho, aby si k němu sedl a s ním jedl a pil. Všichni hosté žádali sobě nyní toho prášku. A ten člověk prodal as 100 balíčků. Když pak potom někdo v obci dostal bolení zubů, vzal své útočiště ihned ku prášku; ale ku všeobecnému překvapení — nepomohl ani jedenkrát. Tak konečně poznali, že byli podvedeni. Oba cestující se o to smluvili. Bílý prášek byl pouze — roztlučená křída. Jak pak by ta ovšem mohla pomáhat? Buďme vždy opatrní a nevěnujme nikomu neznámému příliš záhy velmi mnoho důvěry.

652 — **Podvedli obchodníka s obrazy.** Někjaký velmi slušně nastrojený pán vešel do obchodu obrazy a vyhledal si jeden obraz. Obraz stál 800 franků; poněvadž kupující neměl tolik peněz při sobě, odešel řka, že v 6 hodin večer zase přijde, aby mu do té doby obraz uschovali. Avšak ve 4 hodiny přišel jiný pán do obchodu toho, a chtěl právě tentýž obraz zakoupiti. Obchodník mu oznámil, že obraz již prodán za 800 franků. I pravil nový kupec: „Přenechte obraz mně a dám vám zaň 1200 franků.“ Pak dal obchodníkovi svou navštivenku a pravil: „Zde máte mou adresu. Podaří-li se vám zrušiti kupní smlouvu, pošlete mi obraz zítra ráno v 8 hodin do mého bytu.“ Když

první zákazník přišel večer o šesté hodině, povstala mezi ním a obchodníkem hádka, až konečně tento prohlásil, že jest ochoten zákazníkovi vyplatiti 200 franků odstupného jakožto odškodnění. Počítal, že bude míti přece ještě 200 franků k lepšímu, (nad vlastní cenu obrazu.) Druhého dne ráno poslal tedy jednoho sluhu s obrazem do obydlí, na navštívence udaného. Avšak jak veliký byl jeho úžas, když služebník přišel s obrazem zpět a sdělil se svým pánem, že jméno onoho kupce obrazu v udaném domě jest úplně neznámé. Obchodník obrazy upadl tedy v ruce dvou prohnanych šejdířů; svých 200 franků nikdy více již nespatri. (Udalo se toto, dle zprávy časopisu „Figaro“ v Paříži, v únoru r. 1903. Obchod s obrazy nalezal se v ulici Rue Lafitte.) — Poznáváme, že i mezi lidmi pěkně vystrojenými jsou zchytrali podvodníci a že v obcování s cizími lidmi musíme býti opatrní. Velmi správné jest tedy přísloví: „Věř, — ale komu věz!“

III) Lichva nepřináší požehnání.

653 — **Lichvář u soudu zapíral.** Jistý sedlák potřeboval nutně 200 korun. I šel do města k půjčovateli peněz a prosil ho, by mu peněz těch půjčil na čtvrt rok u. Půjčovatel byl k tomu ochoten, žádal však, by mu sedlák podepsal dlužní úpis na 300 korun. Sedlák potřeboval peněz nutně, a proto úpis podepsal. Na zpáteční cestě k domovu stavěl se v hostinci a zde vypravoval, co se mu přihodilo. Náhodou seděl u vedlejšího stolu četník. Ten povstal, šel k sedlákovi a pravil: „Pojďte nyní se mnou k soudu.“ Sedlák musel tedy k soudu a tam byl s ním zaveden protokol. Zatím byl i onen půjčovatel peněz předvolán k soudu. Když vešel, tázal se ho sudí: „Půjčil jste dnes nějakému člověku 200 korun?“ Lichvář odvětil: „Nikoliv, ničehož jsem nepůjčil.“ Nyní zavolali do soudní síně sedláka. Sudí tázal se lichváře: „Znáte-li pak tohoto muže?“ Odpověď zněla: „Ne“. I pravil sudí dále: „Půjčil jste mu dnes peníze?“ Lichvář odvětil: „Nikoliv“. Soudce pravil dále: „Jest vám tento člověk snad dlužen nějaké peníze?“ „Nikoliv“, opět opakoval lichvář. „Tedy podepište na tomto archu papíru, — pravil sudí, — že vám ten člověk ničehož nedluhuje.“ Lichvář chvějící rukou podepsal a odešel. Ještě téhož dne navštívil lichvář dlužníka říka: „Vy mne přece nebudete chtít připravit o peníze?“ Sedlák odvětil: „Ale vždyť jste sám dobrovolně před soudem prohlásil, že ničehož vám nedluhuju. Dejte mi s tím tedy pokoj.“ — Tak lichva sama se ztrestala.

654 — **Lichvář v žaláři.** Kastilský král, Petr Ukrutný, byl muž, jenž jak již jeho příjmení značí — žertu neznal. Kdys zvěděl, že nějaký lakomec provozuje lichvu a již mnoho lidí

do bídy uvrhl. Když se o správnosti těchto obvinění přesvědčil, dal uvrhnouti lichváře do žaláře. Žaláříkovi pak rozkázal, aby mu dával pouze malinký kousek chleba a jen krapet vody a to ještě pouze za drahý peníz. Když uvězněný přál si pokrmu a nápoje, žádal za to žalářík ohromnou částku peněz. Ale lichvář prohlásil, že raději zemře, než by zaplatil tak veliký obnos. Když ho však hlad trápil ještě více, prosil opět o pokrm a nápoj. Avšak nyní požadoval žalářík dvojnásobně tolik, než coby dříve. Nezbylo tedy lakomci, — nechtěl-li hladem zemřít — ničehož jiného, než aby zaplatil. Na neštěstí obdržel jen něco málo chleba a vody, tak že za nějakou chvíli již opět prosil o jídlo. Opakoval se tentýž děj, jako dříve. Již po nemnoha dnech seschlo se jmění lichvářovo velice. Král si ho pak dal zavolat a pravil: „Nyní jsi jistě poznal, jak těžko jest chudým lidem, zjednati si potřebných pokrmů. Buď tedy k chudým shovívavým a zanech lichvy. Slíbíš-li mi polepšení, propustím tě z vězení. Upadneš-li však opět do své staré chyby, dám tě odpraviti.“ Lichvář slíbil polepšení a slovu svému dostal.

655 — **Obilní lichvář zešilel.** Svatý Bernardin ze Sieny vypravuje následující příběh. V okolí italského, přimoňského města Rimini nastala roku 1400 taková drahost z neúrody, že lidé hladem umírali. Jistý měšťan město to obývající, měl veliké množství obilí nahromaděno, nechtěl však ho vydati. Ačkoliv platilo se za mírku obilí již 40 soldů (sold, dřívější italský peníz = as 10 haléřů) čekal, až bude obilí ještě více platit, totiž 50 soldů za mírku. Poněvadž ho hladovící lidé v městě příliš obtěžovali svými prosbami, vzdálil se na venek. Zde stále činil poptávky, jak si stojí obilí v ceně. Jednoho dne spatřil že kolem jeho oken jede vozů, plných naloženého na ně obilí. Pln úžasu běžel k vozkům, vypyťává se jich, odkud by měli toto obilí. Vozkové mu odpověděli, že do Rimini přijeli dva koráby, plné obilí a že všecko vyprodali, po 3 1/2 soldů za mírku. Do lichváře jakoby udeřil blesk; ustavičně opakoval: „Jen tři a půl soldu.“ Těž ku všem otázkám odpovídal: „Tři a půl soldu.“ Záhy se seznało, že muž ten zešilel. Odvezli ho do ústavu pro choromyslné a zde také zemřel. Poznáváme, že lichvářství svolává kletbu Boží na sebe. Lidé, kteří umírají z hladu, zešilí. — Byl to tedy spravedlivý trest Boží, že obilní lichvář zešilel.

IV) Povinni jsme cizí statek navrátiti; poctivosť přivolává nám požehnání Boží.

656 — **Zašité peníze v prodaném oděvu.** Chudá služka v Berlíně byla delší čas bez služby a tak donucena prodati nějaké

kusy oděvu, aby měla na živobytí. Před krátkou dobou zdělila po své zemřelé matce zimní šat a ten prodala jedné chudé vdově. Za několik dní přinesla ji vdova šat ten zpět a pravila: „Jsem sice velmi chudá a musím živiti tři dítky, ale nepoctivou přece nechci býti. Zde vám vracím váš oděv a prosím, vraťte mi moje dva toлары.“ Služka nevěděla, co tím ona paní myslí a pravila: „Nemám nyní žádných peněz.“ Odpověděla žena: „V šatu tomto jest zašito 100 marek (120 kor.) a spolu i dopis od vaší matky. Píše vám vaše matka, že peníze ty s těžkostí nastřádala, abyste vy měla nějakou podporu v čas nouze.“ Děvče nevědělo ani, co má dělat radostí. — Tato chudá vdova zasluhuje největší úcty pro svoji poctivou svědomitost, kterouž zachovala i přes svůj nedostatek. Kéž by všichni lidé byli takoví poctivci! Bůh zajisté nenechá takovou poctivost bez odměny.

657 — **Milionář v dostavníku.** Před několika lety žil v Bruselu boháč, který měl zvláštní zálibu, že zkoušel totiž lidi, jak jsou poctiví. Delší čas jezdil každodenně v jistém dostavníku a posadil se vždy vedle průvodčího. Sprostředkoval podávání peněz sem a tam; když musel průvodčí lidem dát nazpět drobné, přimíchal vždy boháč obratně a nepozorovaně nějaký peníz ze své kapsy mezi dodávané drobné: Pak pozoroval ostře lidi. Všichni přepočítávali klidně peníze, jakmile však zpozorovali, že dostali zpět o něco více, ihned rychle peníze uschovali. Jedoucí ve voze domnívali se, že se průvodčí dostavníku přepočítal. Ačkoliv věděli, že průvodčí má pouze nepatrné služné, neměl přec žádný pasažér s chudšasem útrpnost a nikdo mu domněle předané peníze nevrátil. Konečně jednou stalo se, že mladé děvče přepočítávalo dodané zpět peníze a pravilo k průvodčímu: „Předal jste se, dal jste mi o tohle víc“; pak mu ten peníz vrátila. Bohatý onen pán byl poctivostí dívky té tak potěšen, že ihned se na poměry dívky té vyptal a ustanovil ji ve své poslední vůli svou dědičkou. Po smrti boháčově zdělila dívka, chudá to švadlena, skoro celý milion franků. — Poctivému, již zde na světě, požehnání, štěstí rozkvetě.

658 — **Plačící dívka na ulici.** Že poctivost není na škodu člověku, poznáváme z následujícího příběhu. Jistý dobrosrdečný pán spatřil v Praze na ulici děvče, ano srdcelomně pláče. Šel tedy k dítku a tázal se ho, co se mu stalo. Dítě odpovědělo: „Měla jsem rodičům přinést chleba a já jsem peníze, jednu korunu, ztratila.“ Pán řekl: „To je ovšem smutná věc. Proč pak nedáváš lépe pozor?“ Děvče na to odvětilo: „Ba ovšem! Já také ráda snesu zasloužený za to trest. Ale je mi jen mých ubohých rodičů líto, kteří těžce musí pracovati, než vydělají korunu.“ Pán byl potěšen ušlechtilým smýšlením dítky a daroval

mu korunu; pak šel svou cestou dále. Za chvíli příběhlo děvčátko za ním, vracelo mu korunu s poděkováním a podotklo, že svou korunu již našlo. Pán nechtěl peníz zpět přijmouti, nýbrž přidal dítku ještě jednu korunu. Děvče nechtělo ani tolik peněz přijmouti a pravilo: „Neučinila jsem nic zvláštního, pouze jen to, co jest spravedlivé.“ I pravil starý pán usmívaje se: „Právě proto, žeš jednala správně a poctivě, zasluhuješ odměny.“ — Když již lidé tak velice odměňují poctivost, jak teprvé Bůh!

659 — **Misto 5 dukátů 500.** Chudá vdova v Římě nemohla zaplatiti činži 5 dukátů (1 dukát as 8 korun) a hrozilo jí nebezpečí, že bude i se svými dětmi bez přístřeší. V nouzi své odebrala se se svými dcerami ke kardinálu Farneseovi, proslulému svou lidumilností, jenž později nastoupil na trůn papežský pod jménem Pavel III. (Tentýž panoval od 1534 až 1549.) Prostými slovy vyličila duchovnímu hodnostáři své stísněné poměry a také dala mu znáti, že rodina její pouze proto nalézá se v tak veliké bídě, že váží sobě ctností nad zlato. Kardinál brzo poznal, že má před sebou charakterní a zbožnou paní, která jest hodna jeho podpory. Napsal tedy list a poručil paní té, by psaní odnesla jeho správci. Správce otevřel dopis kardinálův a vyplatil paní ihned 50 dukátů. Paní ta nechtěla však tolik peněz přijmouti a pravila: „O tolik peněz jsem důstojného pána ani nežádala. On se jistě zmýlil.“ Správce vzal dopis a došel s ním ke kardinálovi. Tento, udiven nad poctivostí ženy, prohlásil: „Skutečně jsem se zmýlil. Neboť jsem napsal 50 místo 500. Vyplatte tedy té hodné ženě 500 dukátů a rcete jí, že přebytek přes 5 dukátů patří k výbavě její dcer.“ Nelze ani vyličiti radost dotyčné ženy. — Takové požehnání přináší poctivost. Již král David praví: „Mlád jsem byl, a sestaral jsem se; ale neviděl jsem spravedlivého, aby byl opuštěn, ani semene jeho, že by hledalo chleba. (Žalm 36, 25.)

660 — **Poškozený nepoctivec v pasti.** Bohatý člověk ztratil v městě váček na peníze, v němž bylo 100 dukátů. Dal nalepiti na všecka nároží oznámení, že zaplatí poctivému nálezci za odměnu 20 dukátů. Jistý chudšas našel ty peníze. Když pak četl na rohu ulice vyhlášku, pomyslíl si: „Lépe mít poctivě nabytých 20 dukátů, než nepoctivých sto.“ Poctivý nálezce šel tedy a odevzdal boháči jeho dukáty. Ten však mu nechtěl vyplatiti slíbených 20 dukátů. Prohlásil, že prý měl ve váčku mimo dukátů ještě vzácný drahokam a dokud nebude mu také tento vrácen, že prý nevyplatí slíbenou odměnu. Celá záležitost přišla před soud. Soudce prohlásil následující rozsudek: „Tento bohatý pán ujišťuje nás svou ctí, že v peněžence našel se kromě peněz ještě vzácný drahokam. Není příčiny, proč bychom měli o tom

pochybovati. Nálezce pak tvrdí, že v peněžence nebylo žádného drahokamu. Poněvadž pak nálezce dokázal dostatečně poctivost svou navrácením peněz, musíme rovněž důvěřovati jeho slovům. Z toho jde, že nalezená peněženka není ani tatáž, kterou bohatý pán ztratil. Nálezce podržíš u sebe peníze ty tak dlouho, až se přihlásí, komu peněženka skutečně patří.“ Nikdo jiný se ovšem nepřihlásil a peníze zůstaly chudému poctivci. — Poznáváme z příběhu toho dobré následky poctivosti a trest nepoctivosti.

V) Zadržování nalezených věcí často přivolává neštěstí.

661 — **Uschovaná skřínka a zedník.** Jistý zedník pracoval na jedné budově a zpozoroval náhodou poblíž stoky skřínku, kterou tam někdo uschoval. Vytáhl ji, otevřel a našel v ní zlaté šperky, prsteny a náramky, ba i diamanty vykládané hodinky. Neřekl nikomu ničehož o svém nálezu a vzal si ty věci domů. Za nějaký čas došel si v témže městě, Lipsku, k zlatníkovi a nabízel mu nalezené klenoty ke koupi. Zlatník ale poznal, že jsou to klenoty, jež patřily kdys bohatému klenotníku, který byl zavražděn a oloupen a proto dal zedníka ihned zatknout. Ježto pak zedník nemohl nijak dokázati, že skutečně skvosty našel, padlo naň podezření, že spáchal onu vraždu a měl pak ve vězení dosti času, želeti své pošetilosti. — Zedník měl ihned ohlásiti u policie svůj nález. Byl by pak obdržel aspoň nálezné, (odměnu za vrácení nalezené věci.)

662 — **Dva lidé se hašteří o nalezenou bankovku.** Ve Vídni stalo se následující: Jistému děvčeti, vycházejícímu z úřadovny poštovní spořitelny, vypadla z kapsy stokorunová bankovka na zem. Kterýs mladík kolem jdoucí, bankovku bleskurychle zvedl a co nejrychleji odkvapil. Byli však ještě dva svědkové, kteří vypadnutí bankovky zpozorovali; jeden divák byl poctivec, druhý nepoctivý. Nepoctivý svědek odspěchal ihned za nálezcem a vyzval ho, by se s ním o peníze rozdělil. Po dlouhém vzpouzení se podrobil se konečně nepoctivý nálezce. Oba zašli pak do tabákové prodejny, aby zde proměnili peníze. Avšak divák poctivec — byl to sluha poštovní spořitelny — sledoval nenápadným způsobem oba a zdálky pozoroval jejich počínání. Když uzřel, že oba vešli do prodejny tabáku, zavolal rychle strážníka a vypravoval mu, co se přihodilo. Strážník postavil se před trafikku a když oba se o peníze rozdělili a ven vyšli, prohlásil, že oba zatýká. (Stalo se to ve Vídni, dne 9. března 1903 v poledne. Poctivý svědek, Jan Häfner sledoval oba přes most Ferdinandův až k tabákové prodejně v ulici poblíž Prateru.) Poznáváme z toho, jak jest nebezpečno, nalezené si nechávat.

VI) Dlužno i malých krádeží se vyštříhati, poněvadž tyto přivádějí k zločinům větším.

663 — **Krutý trest za malou krádež.** Hoch odcizil svým sourozencům nějaké nepatrné věci a byl za to od otce potrestán velmi citelně. I pravil chlapec otci: „Otče, proč mne tak přísně karáš, vždyť jsem vzal jen maličkosti?“ Otec odvětil: „Proto jsem tě tak krutě potrestal, abys z malého zloděje, nestal ses velkým zlodějem. S malým se začíná a s velkým se končí.“

664 — **První ukradené vejce.** Vrah, mladistvého ještě věku, měl býti popraven. Před popravou navštívila ho ve vězení jeho matka a chtěla ho obejmouti. Avšak mladík to odmítl, řka: „Matko, kéž bys mne byla potrestala, když jsem ti přinesl první ukradené vejce domů. Bylo by to se mnou tak daleko nepřišlo a nebyl bych musel nyní položit hlavu pod sekeru.“ Z toho se učíme, že pravdivé jest přísloví: „S malým se začíná, s velkým se končí.“ Nemáme ani toho nejmenšího odciziti, poněvadž nepoctivost v malém vede k pokleskům větším.

Tresty za krádež.

1) Zloděj přece konečně se prozradí.

665 — **Podloudnictví s nabytkovým vozem.** Již po několik let dařilo se jistě tlupě pašeráků v Paříži dopraviti denně podlounicky do Paříže 60 kilogramů oleje a tak pokaždé připraviti město o 30 franků cla. Podlouníci jezdili totiž do města každodenně s nabytkovým vozem. Tento vůz měl dvojité dno, do něhož vždy nalávali olej. Celníci nechovali ani nejmenšího podezření, naopak častěji pustili se s kočím v přátelský rozhovor. Jednou však se srazil nabytkový tento vůz s jiným povozem a to právě před celníci. Z rozbité strany vozu vytékal olej proudem, tak že se lidé stavěli a žasli. Také celníci se přiblížili a poznali brzy, že mají co dělat s podlouníky. Protože podlouníci během roků ošidili město o mnoho tisíc, byli odsouzeni k dlouhým trestům do vězení. (Stalo se to r. 1903). Poznáváme pravdivost přísloví: „Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.“

666 — **Myši ho zradily.** 17-letý prášek ve mlýně kradl mouku svému mlynáři — jménem Šuldencukrovi v Altheimu. Ukradenou mouku uschoval si na senníku a chtěl ji v noci odnésti. Jednoho dne prokousaly myši díрку do schovaného pytle s moukou. Když pak prášek v noci odnášel pytel mouky pryč, trousil po celé cestě mouku, aniž by byl co zpozoroval.

Druhého dne viděli lidé roztroušenou mouku a vyrozuměli o tom mlynáře. Prášek byl zatčen a potrestán (1905). Zloděj přece se jednou sám prozradí.

667 — **Vysilený kůň.** V červnu 1907 přinesly berlínské časopisy následující zprávu: Jistý ze závodíšť všem dobře známý důstojník měl koně, kterého si obzvláště zamiloval. Náhle onemocněl kůň nepochopitelnou slabostí. Vlastník koně byl nad tím celý zkormoucený. Jednoho večera použil důstojník drožky a dal se dovézt domů. Když vystoupil, zpozoroval k svému nemalému překvapení, že byl domů vezen vlastním svým koněm. Vyzval ihned co nejpřísněji kočího, by pověděl, odkud by měl koně. Když pak důstojník kočímu pohrozil, že ho dá ihned zatknout, vyznal tento, že mu ho půjčuje sluha jistého důstojníka za odměnu 2 marek k nočním jízdám. Samo sebou, že musel býti kůň ihned do konírny zpět odveden a důstojnický sluha byl odsouzen k přísnému trestu ve vojenské věznici. — Zde také můžeme právem říci: „Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.“

668 — **Špaček v kapse.** Myslivec měl ve svém pokoji cvičeného špačka, který dovedl promluvíti několik slov. Když na př. myslivec zavolal: „Špačíčku, kde jsi?“ Špaček vždy odpovídal: „Tu jsem.“ Sousedův chlapec přišel jednou do bytu myslivcova. Protože nikdo tam nebyl, chytil hoch rychle ptáka a uschoval ho do kapsy. Když chtěl opustiti světnici, vstoupil náhle myslivec a stál u dveří. Myslivec chtěl udělati chlapci radost a proto zavolal: „Špačíčku, kde jsi?“ A špaček z kapsy malého zloděje hlasitě vykřikl: „Tu jsem!“ Chlapec se na smrt ulekal. Od té doby již nikdy více neprohřešil se na cizím majetku.

669 — **Koňský zloděj na dobytčím trhu.** Jednou ukradli sedlákovi v noci ze stáje nejlepšího koně. Brzy na to vydal se sedlák na trh, aby si koupil jiného. K svému největšímu překvapení spatřil zde vlastního koně. Hned ho chopil za úzdu a hlasitě křičel: „To je můj kůň; byl mi před 3 dny ukraden.“ Muž, jenž koně prodával, řekl: „Milý pane, vy se račte mýliti; já mám tohohle koně už přes rok.“ Sedlák zakryl rychle oběma rukama oči koně a pravil: „Nuže dobrá, máte-li toho koně již přes rok, budete zajisté věděti, na které oko je slepý.“ Muž ten odpověděl: „Na levé oko.“ I řekl sedlák: „Neuhodl jste; hle, že kůň není na levé oko slepý.“ „Ach,“ řekl muž cizí, „já jsem se jen přerekl; kůň jest slepý na pravé oko.“ Nyní odkryl sedlák obě oči koně a pravil: „Hle, tu je nyní zřejmo, že kůň jest kradený. Podívejte se všichni! Kůň vůbec není slepý.“ Lidé, kteří kolem stáli, smáli se a tleskali rukama.

Koněberka musel koně vrátit a ke všemu ještě byl téhož dne zavřen.

II) Krádež uvrhuje v chudobu.

670 — **Čáp kradl z obětního oltáře.** V starověku pohanském vypravovali si tuto poučnou bajku: Čáp vyhlížel ze svého hnízda a spatřil poblíž oltář, kde leželo obětní maso na žhoucím uhlí. Ihned tam zaletěl, uloupil kus a donesl svým mladým do hnízda. Ještě jednou si tam zaletěl, aby opětně uloupil kus. Když se s ním vrátil, bylo celé hnízdo již v plamenech. Na první kus masa uchytl se totiž několik řevavých uhlíků, které vypadly do hnízda a ho zapálily. — Podobně děje se člověku, jenž si nespravedlivým způsobem přivlastňuje jmění cizí. Dříve nebo později přijde o jmění své vlastní.

671 — **Zajíc a sáček na peníze.** Jistý rolník ve francouzské obci Montmagny přišel jednoho dne r. 1897 domů maje sebou obnos 765 franků, jež utržil za prodaného koně; najednou slyšel ve své vinici nějaký zvláštní šramot. Šel ihned na místo, odkud šramot vycházel a spatřil zde statného zajíce, jenž chycen v oku sebou házel. Rolník zajíce chytil a proto, že se tento bránil, zadrhl mu hrdlo šňurou, kterou měl u svého koženého váčku na peníze. Zajíc se však mocným skokem vyškubl a vzal sebou i kožený váček se 765 franky, s nimiž zmizel navždy.

III) Zloději snadno upadají v nebezpečenství života nebo umírají nešťastně.

672 — **Zajíc na ostrově.** Při jedné velké povodni zachránil se jednou zajíc na ostrově, který se uprostřed vodstva utvořil. Jistý muž zpozoroval zajíce i vstoupil na loďku a jel tam, chtěje chytiti zajíce. (Právo zajíce chytati mají pouze lovci, kteří si pronajali honbu). Když se dostal na ostrov, uvázal loďku na provázek a chtěl se zmocniti zajíce. Polekané zvíře vskočilo mohutným pochopem do loďky, kteráž nárazem tím se odtrhla a vlnami dále odehnána byla. Ten člověk náhodou neuměl plovat a byl nyní sám lapen a musel zde zůstat dva dny, až zase voda klesla a bylo možná odtud vyváznouti. Kdyby byl musel ještě několik hodin tam zůstat déle, byl by zahynul hladu. — Zloději často upadávají v nebezpečenství života.

673 — **Smrt pošinutým mezníkem.** Jistý sedlák přesadil na svém poli mezník a chtěl tak svou louku o několik kroků rozšířiti. Několik dní na to vylezl na blízký ovocný strom, aby načesal ovoce. V tom zlomila se větev, na níž stál a sedlák spadl dolů a sice hlavou právě na onen mezník a zabil se. —

Jak pravdivá jsou tedy slova: „Čím kdo hřešívá, tím i trestán bývá“ a průpověď: „Kdo si cizí statek prisvojuje, ten zlý konec sobě připravuje.“

674 — **Hrající si děti a odcizený dynam t.** V jisté uherské obci byly právě kukuřicové žně a mnoho lidu bylo zaměstnáno v polích. Několik chlapců si udělalo poblíž pracovníků ohniček a pražili si kukuřici a pak ji požívali. I vypravoval jeden z chlapců potajmo svým soudruhům, že přinesl otec z kameného lomu, kde pracoval, domů mnoho dynamitu. Chlapci přemluvili hochy, aby běžel domů a přinesl několik patron dynamitu, že je uvrhnou do ohně. Když tedy chlapec s odcizenými patronami se vrátil, ihned uvrhli je do plamene. Okamžitě zaburácel strašný výbuch. Všech pět dětí roztrháno na kusy a údy a částky těla byly daleko široko rozmetány. Také několik pracovníků (10), kteří byli od dětí 50 až 60 kroků vzdáleni bylo těžce zraněno. Lidé prchali z polí. Teprve když dým se ztratil, poznali příčinu neštěstí. (Stalo se to na polích rolníka Ondřeje Bellea v Dobrové v Uhrách počátkem října 1903). — Také zde vidíme, že zloději bídou smrtí hynou.

675 — **Kmotřínek chytil se do vlastní smyčky.** Rodičové museli jít za svou práci na pole a zanechali své čtyřleté dítě samotné doma. Do světnice vstoupil pak souseď, jenž byl zároveň kmotrem dítky a tázal se, kde má tatínek schovány peníze. Dítě ochotně oznámilo místo to a souseď všechny peníze si vybral a uschoval. Nyní však chtěl se souseď zbaviti dítky, svědka to krádeže. Věděl, že dítě rádo se houpá; také ve světnici našel se jakýs druh houpačky na provazech. I tázal se kmotřínek dítky, zda by rádo nehoupalo. Když dítě přisvědčilo, pravil: „A teď ti ukázu pěknou novou houpačku, kterou ještě neznáš.“ Pak udělal na provaze se stropu dolů visícím smyčku a pravil: „Do této kličky musíš strčit hlavičku a pak se budeš moci krásně houpat.“ Dítě odvětilo: „Tak já to nedovedu. Ukaž mi kmotříčku napřed, jak se to dělá.“ Kmotr vystoupil na stolicí, strčil hlavu do oka a učinil hlavou několik pohybů sem i tam. V tom pod ním stolice upadla a nešlechetník sám zmítal se chycen ve vlastní smyčce. Dítě zprvu velmi se těšilo z neobyčejného házení a vrtění se kmotříčka. Když však tento jazyk daleko z úst vyplazoval a v obličeji celý zčernal, uteklo dítě s pláčem ven. Brzy přišli souseď a rodiče dítky a našli kmotříčka se smyčkou na krku již mrtvého. (Přihodilo se tuto vypravované v maďarské obci Hódmezó-Vasarhely roku 1904). — Zlodějové často hynou smrtí nešťastnou a pravdivé jest přísloví: „Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.“

IV) Zloděj se připravuje o věčnou spásu.

676 — **Koš plný hlíny a vdova.** Jistý lakomec připravil chudou vdovu nespravedlivým způsobem o její pole. Když jednou ncházel se lakomec na poli tom, přišla k němu vdova a prosila ho, aby jí dovolil vzít si z pole hlíny plný koš. Lakomec jí to dovolil posměšně se ušklíbaje. Vdova naplnila koš hlínou, nemohla ho však pozvédnouti, protože byl příliš těžký. Poprosila boháče, aby jí pomohl koš vyzvédnouti. Boháč pomáhal; ale koš byl tak těžký, že ani boháč ho pozvednouti nemohl. I pravila vdova: „Hle, když koš plný hlíny jest vám již nyní tak těžkým; jak teprve tížiti vás bude celé pole na věčnosti.“ Vážná tato slova otřásla lakomcem tak, že ji pole zase vrátil.— Zlodějství vede k záhubě věčné.

677 — **Místo jedné duše tři.** Bohatý jeden člověk připravil chudé sirotky o jich otcovské dědictví; umíraje poručil svým 3 synům, aby nespravedlivé toto jmění navrátili ihned po jeho smrti ubohým sirotkům. Synové to slíbili. Avšak když otec skonal, smluvili se tito, že si peníze nechají a mezi sebe rozdělí. Když ležel otec již v rakvi, přišel na návštěvu bývalý přítel jeho, staříček poustevník. Bratři pozvali ho, by sedl a tázali se, co by bylo na poušti nového? Stařec odpověděl: „Nic dobrého. Když jsem dnes konal tuto cestu k vám, zaslechl jsem v hluboké skalní roklině nařikající hlas: Duše muže, již jsem už dráhná léta měl ve své léčce, unikla mi, Muž ten poručil před svou smrtí svým 3 synům, aby statek nespravedlivě nabytý navrátili. Hned potom slyšel jsem hlasitý řehot a jiný hlas pravil: „O, jen se nermuť, nýbrž raduj se; neboť místo jedné duše dostaneme do své moci tři.“ Bratři se těch slov ulekli a vyšli společně ven. Nejstarší z nich pravil: „Ty dva hlasy byly hlasy zlých duchů a týkají se otce našeho a nás. Raději tedy vyplňme rozkaz svého otce a vraťme nespravedlivý, cizí statek.“ Oba druzí bratři byli s tím srozuměni. Když poustevník odcházel, sdělil s bratřimi, že dobře ví o onom zadrženém, nespravedlivém jmění cizím a dodal: „Váš otec mne za svého života žádal, bych po jeho smrti doléhal na to, byste také skutečně uposlechli jeho rozkazu a vrátili peníze. Proto jsem také přišel. Vraťte tedy ubohým sirotkům peníze a zachovejte duši svou! — Ba stojí to často velikou práci, než pohneme držitele cizího, nespravedlivého majetku, by ho vrátil.

678 — **Tři synové nechtějí si dáti pálit ruku.** Svatý Alfons vypravuje následující událost: Bohatý muž, známý podvodník, byl stížen na ruce snětivou ranou a musel zemřít. Zavolali mu kněze. Ten nemocnému kladl na srdce, že je přísně k tomu

zavázán, nespravedlivý statek navrátiti. Avšak nemocný nechtěl o tom ničehož ani slyšet. „To by mé děti musely se chopit žebrácké hole“, tak se vymlouval. Kněz použil moudrého nápadu, aby lakomce obrátil na pravou cestu; prohlásil, že zná jistý prostředek, který zcela jistě ihned snětivost zhojí. „Musí totiž — pravil kněz nemocnému — některý živý člověk dát si pálit ruku tak dlouho, až z jeho ruky trochu vřelého tuku skane na snětivou ruku vaši.“ Byli zavoláni všichni tři synové lakomcovi; ale žádný z nich nechtěl se k tomu propůjčiti. I řekl duchovní: „Teď to vidíte; vaši synové nechtějí si dát ani několik vteřin pálit ruku, ve prospěch vás, svého otce a vy byste chtěl muky snášet skrz své syny ne snad jen několik okamžiků — nýbrž věčné a to ne pouze na ruce, nýbrž na těle a na duši?“ Při slovech těch trhl sebou nemocný a řekl: „Vy jste mi otevřel oči; chci se vyzpovídati, nespravedlivě nabyté vrátiti!“ — Zloději, jenž nechceš cizí statek navrátiti, vzpomeň si na tresty věčné!

V) Nepoctivost i světskými úřady bývá trestána.

679 — **Ufátá ruka v Münsteru.** Za dřívějších dob byly všechny tresty, jimiž soud provinění stíhal, mnohem citelnější, přísnější. Poznáme to i z následujícího příběhu; Roku 1648 byl ve vestfálském městě Münsteru uzavřen mír, jímž ukončena válka 30-letá. Jeden písař zfalšoval jistou listinu, která se též uzavření míru týkala. Padělek byl poznán a provinělému písaři za trest ufata pravá ruka, kterouž padělek spáchal. Z ruky té jsou dnešního dne pouze kosti a doposud ukazují se v münsterském „sále míru.“ — Jako světský soud trestá nepoctivce, nenechá také Bůh provinění proti 7. přikázání bez trestu.

Povinnosti ku cti bližního.

1) Nemáme ukvapeně zlého se domýšleti o bližním.

680 — **Zlatý prsten pod podlahou.** Jisté paní ztratil se v pokoji její drahocenný, diamantový prsten. Prohledala celý svůj byt, ale nemohla ho nikde nalézt. Tu obrátilo se její podezření na služku, kterou nyní obvinila z krádeže. Vyhrožovala dívce i tím, že jí udá u soudu. Děvče, které pocházelo ze slušné rodiny, bálo se pohany a skočilo do vody. Několik let po tom musela býti schátralá podlaha v onom bytu opravena; když dělníci prkna odtrhli, našli dole pohřešovaný prsten; musel tam spadnouti nejspíš štěrbinou v podlaze. Můžeme si představití zahanbení

a rozčilení podezřívavé paní. Svým křivým podezřením zavinila smrt nevinné dívky. (Stalo se tak dle zpráv časopiseckých v Oldenburgu v březnu r. 1903). — Z příběhu toho poznáváme jaké neštěstí může způsobiti člověk podezřívavý a jakou zodpovědnost na sebe bere.

681 — **Zlatník a jeho učenik.** Zlatník měl velmi hodného učně. Jednou našel zlatník dva drahokamy v jamce okenního prkénka vedle postele učňovy. Ihned soudil o chlapci, že je zloděj, ač tento ujišťoval, že jest nevinnen. Zlatník mu nabil a vyhnal ho z domu. Avšak i později nalézal opět drahokamy v jamce. Dával si pozor a spatřil, že straka, kterou chlapec ochočil, drahokamy odvléká a otevřeným oknem do vnitř vnáší. Nyní ovšem litoval zlatník svého přenáhlení, nemohl však co se stalo, již napravit. — Pravdivé jest rčení: „Jak jedu vždy se podzírání střež, to stíhá často nevinného též.“

682 — **Zlodějská kavka a nepoctivý čeledin.** Chudá rodina živila se skoro výhradně mlékem kozy. Jednou stihla kozu nehoda, že totiž na pastvě sřítla se ze stráně hory dolů. Ubohá rodina byla tím přivedena na pokraj zoufalství; pouze matka stále ještě doufala v pomoc Boží. V tom náhle přiletěla kavka, kterou si jedno z dětí přineslo z lesa a ochočilo a měla v zobáku dukát. Děti chtěly si peníz podržeti, ale otec pravil: „Ten černý pták as peníz někde ukradl. Nesmíme si ho ponechati. Budu pátrati či peníz jest a vrátím ho.“ Na večer uslyšel, že bohatý soused dělá nějaký hrozný rámus. Otec šel blíže k domu slyšel skrz okno slova: „Ty nepoctivý služebníče! Utržil jsem za dva voly 20 dukátů ty jsi mi jeden ukradl. Vrať mi ho, sice se ti zle povede.“ Ihned přispěchal poctivý chudáš do světnice boháčovy a vysvětlil, co se stalo. Bohatý sedlák se zastyděl a daroval ztracený dukát čeledínovi; chudášovi pak daroval místo pošlé kozy jinou, aby o tom, co se stalo, pomlčel. — Učíme se z tohoto příběhu, jak hanebné že jest podezřívání křivé a dále, že poctivost vždy se přece nejlépe vyplácí.

683 — **Řeholník zaradoval se, spatřiv lupiče mrtvého.** Kdo chová upřímnou lásku k bližnímu, nemyslí si o jiných nic zlého. Proto praví svatý Pavel: „Láska nemyslí zlého.“ (1. Kor. 13, 8.). Zde příklad k tomu: Představený jistého kláštera byl povolán k těžce nemocnému poustevníku, aby ho zaopatřil svatými svátostmi umírajících. Představený vzal si za průvodce velmi řádného řeholního spolubratra. Na zpáteční cestě spěchal za nimi nějaký člověk, který byl také přítomen při udělování svatých svátostí umírajícímu a zdálo se, že tím byl velice dojat. Avšak

divoký jeho pohled a celý jeho zevnějšek prozrazoval, že je to nějaký lupič. Když se tedy opat se svým průvodčím vracel, následoval je onen muž stále a volal, že by rád šel ku svaté zpovědi. Opat ale se domníval, že to je ze strany lupičovy nějaká lest a proto zrychlil své kroky. Avšak i onen neznámý muž si pospíšil, aby jim stačil. Opat vykročil ještě spěšněji. Ale onen lupič počal za nimi úprkem běžet, náhle však silně vykřikl a zůstal ležet. Oba řeholníci se vrátili a spatřili, že nešťastník při běhu narazil hlavou na roh skály a nyní celý zkrvácený ležel mrtev. Opat byl nad neštěstím muže toho celý sklíčený, kdežto bratr řeholní jevil radost. Rozmrzele tázal se opat, proč se tak raduje. Klášterník nebyl otázkou tou nijak zaražen a pravil: „Proto se raduji, poněvadž se domnívám, že Kristus Pán tohoto člověka přijme na milost podobně, jako kdys kajícího lotra na kříži.“ — Špatný člověk by jistě choval podezření, že řeholní bratr plesá nad smrtí loupežníka ze škodolibosti.

II) Bez příčiny nemáme mluvit o chybách bližního.

684 — **Něco závadného v krku.** Proslavený berlínský lékař Hufeland († 1836) se jednou vyslovil: „Mnohdy lidé kašlou, poněvadž jim něco závadného přišlo do hrdla. Kdyby museli lidé kašlati i tehdá, když jim něco závadného vyšlo z hrdla ven; nebralo by kašláni konce.“ Také světcí jsou náhledu, že hříchy jazyka bývají páchány nejčastěji; kdyby nebylo na světě těchto hříchů jazykových, bylo by na světě vůbec o třetinu hříchů méně.

685 — **Šilenec průvodcem v domě choromyslných.** Kdo pomlouvá, ukazuje, že je bláhový člověk. V italském jednom městě přišlo do tamního domu choromyslných několik cizinců a žádali v příbytku vrátného o dovození, by směli si prohlédnouti ústav. Vrátný nebyl zrovna přítomen a nějaký mladý pán přijal je místo vrátného velmi přívětivě a ochotně se nabídl, že je po ústavě provede. Uvedl je nejprve do zahrady. Když chodili kolem choromyslných zde přítomných, vysvětloval jim mladý pán, jakou fixní ideou čili utkvělou myšlenkou stížen jest ten neb onen churavec. Ukázal na jednoho a pravil: „Podívejte se na tohoto choromyslného pána; on se domnívá, že je ruským carem.“ „Onen pán tamo domnívá se, že už dávno je mrtev.“ „Tuhle ten zase se domýšlí, že má v hlavě mlýnské kolo.“ „Největším však bláznem jest onen mladý pán! On si vzal do hlavy myšlenku, že jest Synem Božím. To však není pravda a on není Boží Syn; to bych musel o tom také něco vědět: já jsem totiž Bůh Otec!“

Z těchto slov poznali cizinci ihned, že mají co dělat se šilencem. — Tento choromyslný tak dobře znal chybné myšlenky ostatních; o své vlastní však nevěděl. Tak má se to i s mnohým člověkem; on se velice stará o vady svých bližních, o své slabé stránky, ale nemá žádné starosti. Kdyby věnoval péči tu místo pokleskům jiných svým chybám, záhy by se stal z něho lepší člověk. Ncchf přihlédne ku slovům Kristovým: „Vyvrz prvé břevno z oka svého a tehdy prohlédneš, abys vyňal mrvu z oka bratra svého.“ (Luk. 6, 42.) Lid říká: „Zametejž každý před svými dveřmi.“

686 — **Chyťte ho!** Mnozí utrhají svým bližním na cti, aby o dvrátili pozornost od vlastních vad jinam. Jistý člověk byl při zločinu dopaden, i dal se na útěk. Lidé běželi za ním, chtěje ho lapit a odevzdat policii. Ukazovali na něho prstem a volali: „Chyťte ho! Chyťte ho!“ Avšak lstivý zločinec učinil totéž; ukazoval prstem před sebe a křičel taktéž: „Chyťte ho! Chyťte ho!“ Tím odvrátil pozornost pronásledovatelů od své osoby a podařilo se mu uniknouti. — Podobně činí to lidé špatní; upozorňují na vady jiných, aby lidé přehlédli jejich vlastní špatnost.

III) Nemáme lidi pomlouvati t. j. o nich vymyšlené chyby roztrušovati.

687 — **Sv. Athanás a žena žalobnice.** Biskup alexandrický Athanás († 371) neohroženě hájil Božství Kristovo proti Arián ů m. Za to ho Ariáné velice pronásledovali. Jednou přemluvili jakous ženštinu, by prohlásila, že ji Athanás jednou v bytě navštívil a svedl ke hříchu. Ženština ta byla co svědkyně povolána do shromáždění 60 ariansky smýšlejících biskupů v Tyru (335), kde měl se Athanás zodpovídati. Athanás vstoupil do shromáždění provázen knězem Timothejem. Kněz šel hned k drzé ženštině a pravil: „Jak se můžeš opovážiti tvrdit, že jsem byl v tvém přibýtku a že jsem tě ke hříchu svedl?“ Ženština křičela: „Ano, ty jsi to, já tě ještě dobře znám!“ Ariansky smýšlející biskupové upadli do největších nesnází a odstranili tu ženštinu okamžitě. — Bylo by žádoucnó, aby všichni pomlouvачi byli podobně odhaleni a prozrazeni.

688 — **Román o zesnulém papeži Piu IX.** I světskými soudy bývá mnohdy pomlouvач citelně potrestán. Tuto následuje příklad: Tři léta po smrti Pia IX. († 1878) vyšel ve Francii román, který o zemřelém papeži přinášel vymyšlené hanebnosti. Uveřejňoval ho odjinud známý bezcharakterní spisovatel a vydavatel dvou francouzských časopisů, Leo Taxil, pod názvem: „Tajné milostné pletky Pia IX.“ I obžaloval synovec papežův, hrabě Jeroným Mastei spisovatele u soudu a žádal na odškodněnou 100.000 franků, poněvadž hanebným pomlouváním strýce i on

byl v posměch uváděn a ohrožen v dalším úspěchu na světě. Soud v Montpellier prohlásil všecka v románu pronešená obvinění proti papeži za pomluvu a odsoudil pomlouvače, by zaplatil synovci papežovu 60.000 franků odškodného a mimo to zaplacení 5000 franků, kterých mělo býti použito k tomu, aby zaplacen byl náklad za uvřejnění tohoto rozsudku v 60 časopisech. — Kdo zná zákonná ustanovení týkající se cti bližního, bude jistě opatrnějším.

IV) Nemáme poslouchati řeči nactiutrháčných
a kde možná jim brániti.

689 — **Nápis na stole svatého Augustina.** Svatý Augustin, biskup severo-afrického města Hippo († 439) nechtěl, aby lidé k jeho stolu pozvaní mluvili pomlouvačné řeči. Proto dal na svůj stůl připevniti nápis, jenž zněl latinsky takto: „*Quisquis amat dictis absentem rodere vitam, Hanc mensam, vetitam noverit esse sibi.*“ Po česku: „Kdo ostřím slov rád nepřítomných ohlodává žití, ten věz, já u stolu že svého nežádám ho mítí!“

690 — **Nepřítomní jsou zde.** Pařížský básník Viktor Hugo († 1885) kdykoliv sezval si přátele a známé k tabuli, postavil vždy do jídelny pohovku s nápisem: „*Nepřítomní jsou zde!*“ Na tuto židli nesměl nikdo si sednout. Zpočátku domnívali se básníkovi přátelé, že to nějaký pověrečný zvyk básníkův; později však zvěděli význam židle. Chtěl totiž básník židli a nápisem varovati, by o jiných špatně neuľuvili a je nepomlouvali. Chtěl tím říci: Buďte v řečech svých o lidech právě tak opatrní, jakoby zde byli přítomní! — Neboť známo nám, že každý se střeží o svém bližním něco zlého povídati, je-li tento přítomen.

691 — **Biskup poslal pro nepřítomného.** U jednoho biskupa bylo pozváno k tabuli více vážených mužů. I počal jeden z hostů mluvit o nepřítomném jednom pánu rozličně urážlivé řeči. Biskupovi i ostatním hostům byly řeči ty nepřijemny. Aby pomlouvače přivedl k mlčení, zavolal svého sluhu a hlasitě mu rozkázal, aby onoho pomlouvaného pána ihned přivedl. Pomlouvač byl celý zaražený a prosil, by rozkaz byl odvolán a nepromluvil více ani jediného urážlivého slova.

692 — **„To se tedy za něho pomodlíme růženec.“** V železničním voze seděl jistý řeholník sám, maje růženec zavěšený kolem pasu v boku. Později vstoupila do vlaku nějaká žena, která měla růženec otočený kolem ruky a chtěla vzbuditi zdání, jako by byla zbožnou osobou. Záhy však počala nařikati na svého souseda a ho pomlouvat. I řekl řeholník: „To se tedy, milá paní, musíme hned za něho pomodliti růženec.“ Řeholník počal se modliti a žena ta modlila se s ním. Když

byli asi za čtvrt hodiny s modlením hotovi, počala žena ta opět mluvit: „Se sousedem by to ještě tak tak ušlo a bylo by s ním možná vyjít; ale sousedka ta je mnohem horší.“ Kněz ji nedal ani domluvit, nýbrž ihned pravil: „Toť se musíme také za sousedku jeden růženeček pomodlit.“ Modlili se tedy zase růženeček. Když se ho domodlili, počala žena znova: „Ze všech ale nejhorší jest sousedova tchýně; od té všichni zakoušejí zlého.“ Ihned skočil řeholník pomlouvačné osobě do řeči a pravil: „Nuže tedy musíme i za tu tchýni pomodlit se růženeček.“ Za modlitby přijeli na konečnou stanici. Řeholník rozloučil se s tlachovou ženou a pravil: „Jestli někdy zase se na dráze sejdem, bude mne velmi těšit. Dnes jsme se pěkně spolu pomodlili.“ Ale žena ta odvětila: „S vámi, velebný pane, do smrti už nechci jet.“ — Jsou ještě mnohé jiné prostředky, abychom zlé jazyky přiměli k mlčení. V takových okolnostech je dobře začít mluvit o jiných věcech; nebo nepřítomného bližního omlouvejme a obhajujme; nebo konečně na cti utrače usadme nebo opusťme.

V) Nemáme bližnímu činiti pohany; pohanění často způsobuje zlo.

693 — **Barbarosova pomsta na milánských.** Manželka císaře německého Barbarosy přijela jednou do velikého a mocného města Milána. Obyvatelé vznešenou paní zajali, posadili ji na osla obličejem do zadu a vodili ji takto po celém městě a posměch si z ní učinili. Když to císař zvěděl, ihned přitáhl s velikým vojskem k Milánu. Jako rozzuřený lev čihá na svou oběť, tak ležel císař se svým vojskem půl druhého roku u města Milána. Přítok vody byl jim odňat a přivážení potravin překaženo. Město hladem donuceno, konečně se vzdalo. Všichni obyvatelé museli se objevit před císařem s provazem na hrdle na znamení, že zasluhovali by za urážku majestátu císařovny učiněnou býti na hrdle potrestáni. Náčelníci města museli kromě toho nésti ještě na krku meč, aby naznačili, že zasloužili, aby jim byly srazeny hlavy. Pak museli všichni před císařem složit své zbraně a císařským vojínům bylo dovoleno, aby město vyrabovali. Všecky hradby byly pobořeny a zdi městské strženy. Pak teprv odtáhl císař Barbarosa pryč. Město bylo jediná poušť. — Co se zde přihodilo ve velkém, přiházívá se ve všedním životě v malém. Nechť každý se tedy varuje učiniti bližnímu pohanu.

VI) Nemáme ukvapeně dávati tomu víry, když někdo na bližního žaluje nebo ho pomlouvá.

694 — **Obžalovaní vyměnili si své úlohy.** Často ani mnohému svědku nelze přiložit víry. Slyšte příběh o tom: Ve Varšavě byl nějaký František Novakovski obviněn ze zločinu. Když byl před soud předveden, poprosil svého spoluvězně, 17 let starého Zimnyho (který byl polapen při krádeži a spolu s ním byl nyní veden před vyšetřujícího soudce), aby s ním roli vyměnil. Když tedy bylo voláno jméno Zimny, přihlásil se Novakovski a vstoupil do soudní síně. Ačkoliv neměl s obžalovaným Zimným ani té nejmenší podoby, pravil první svědek: „Poznávám v tomto muži onoho, jenž po spáchané krádeži prchal, byl ale zadržen a zatknut; jen se mi zdá, že byl tenkrát v těle o něco silnější.“ Obžalovaný nechal si tuto obžalobu zcela klidně líbit a neříkal ani tehdy ničehož, když dva jiní svědkové pod přísahou ho označili za pachatele. Teprve když se ho předseda tázal, co by proti tomu mohl namítati odvětil: „Vždyť já ani žádný Zimný nejsem, jmenuju se Novakovski.“ Otázán, proč se toho odvážil, odvětil: „Chtěl jsem jen slavnému soudu dokázat, jak málo lze někdy důvěřovati i svědkům do přísahy vzatým“ Můžeme si představit, jak byli zaraženi i svědkové i soudní dvůr (1906). — Často se již přihodilo, že svědkové falešně svědčili. Obžalovali falešně i našeho Spasitele a nespravedlivě ho odsoudili. — Zcela správně jednal král Alexandr Veliký, že si vždy zacpal jedno ucho, když mu přišel někdo se žalobou na druhého. Král říkával žalobníkovi: „Tobě propůjčuju jedno ucho; druhé otevru obžalovanému.“

695 — **Nevinně odsouzen na smrt.** Roku 1906 byl v Giesenu odpraven tovaryš, obviněný z toho, že oloupil a zavraždil faráře Golla. Všecky okolnosti podezření vzbuzující ukazovaly na něho co pachatele a proto byl odsouzen na smrt. Marně odsouzenec ujišťoval bez přestání, že jest nevinen a to i před popravou ještě prohlásil, že se stal obětí omylu. Dvě leta po tom přiznal se jistý v Holandsku žijící Němec na smrtelném loži, že on sám je tím lupičem a vrahem. Vydal také některé církevní nádoby, jež uloupil zavražděnému faráři. Prohlásil, že ode dne, kdy onen tovaryš byl nevině popraven, svědomí mu nedalo ani chvíli pokoje.

Dne 11. listopadu 1898 v noci byla v horno-rakouské obci Siegershaftu zavražděna a oloupena 70 let stará obchodnice Anna Kranzingerová, která domek samotinká obývala. Protože v téže noci měla manželka obuvníka Terezie Gietzingerová rozsvíceno ve své světnici, upadlo na ni podezření. V jejím bytě byla vykonána prohlídka a našly se v předsíni a na její stěhvicích stopy krve. Ačkoliv žena ta vysvětlovala zcela nevinný původ skvrn těch krvavých, byla přece zatčena a u krajského

soudu v Riedu porotou uznána za vinnou a soudním dvorem odsouzena na smrt. Císařskou milostí byl jí trest smrti přeměněn na dvacitiletý žalář. Čtyři léta potom dostal se do prudké hádky se svojí dcerou v téže obci bydlící sedlák, 46 let starý Matěj Kaufman. V rozčilení nechala si dcera uklouznout slova: „Otče, chcete to se mnou tak provést, jak jste to udělal s obchodnicí Kranzingerovou?“ U okna stáli lidé poslouchající ten rámus a zaslechli i tato slova a učinili o tom ihned oznámení. Nyní byl pravý vrah zatčen; také se skutečně k vraždě přiznal. Nevinně k smrti odsouzená žena byla nyní propuštěna z trestnice ve Švacu na svobodu: ve vězení pochovala své dříve tak pevné zdraví a ulovila těžký plicní neduh. — V tomže čase uveřejnily časopisy zprávy ještě o více „justičních vraždách“; neboť i jiné soudy odsoudily na smrt pro pouhé podezření lidi nevinné. — Porotce, kteří lehkovážným hlasováním zaviňují takovéto justiční vraždy, stihá často trest Boží již na tomto světě. Tak na př., nespravedliví soudcové, kteří popravu blahoslavené panny Orleánské zavinili (1431), záhy po tom povolání byli před soudnou stolicí Boží. (Viz též zprávu o upálení velmistra templářů Jakuba Molaye.)

VII) Kdo bližního olupuje o čest, často bývá citelnými tresty stižen od Pána Boha a čeká ho jednou přísný soud.

696 — **Cesta k vápenné peci.** Královna portugalská Alžběta, jejíž tělo odpočívá doposud úplně neporušené v portugalském městě Coimbre († 1336) vyznamenala se za svého života zvláště svou štědrostí k chudým. Se svými almužnami posílala k chudým mnohdy jedno velmi zbožné páže. Jistý králův služebník záviděl mu a přemýšlel, jakým způsobem mohl by ho uvrhnouti ve zkázu. Jednou byl s králem na lovu a tu pomluvil královnina služebníka a vinil ho z rozličných špatností. Král uvěřil slovům svého sluhu, dal si zavolati vrchního dozorce královských vápenných pecí a pravil: „Zítra ráno pošlu k vápenné peci jistého sluhu s otázkou, zda můj rozkaz je vykonán. Jakmile tedy k vám přijde, ihned uvrhněte ho do vápenné pece.“ Druhého dne ráno dal si král zavolati služebníka královnina a poručil mu, by šel k vápenné peci a tam se otázel, zda jest již rozkaz králův vykonán. Zbožný sluha vydal se na cestu, nemaje o nebezpečí jemu hrozícím ani nejmenšího tušení. Cesta ho vedla kolem kostela, kde právě zvonili na mši svatou. Páže vešlo do chrámu a bylo přítomno mši svaté. Jeho nepřítel nemohl se déle netrpělivostí udržeti, běžel za ním a spěchal jakoby zpitý vítězstvím k vápenné peci a tázal se: „Zda-li pak jest

vykonán rozkaz králův?“ Sotva že dělníci slyšeli slova ta, vrhli se na něho, chytili ho a uvrhli do vápenné pece. Marné bylo všecko obranné ujišťování sluhy královského. Brzy na to přišel zbožný služebník královny a tázal se, zda vyplněn králův rozkaz. Dělníci přísvedčili, vypravovali vše a dívali se mu na ruce, zda jim nepřinesl již nějaké z propitné. Služebník se vrátil a přinesl králi odpověď. Král se velmi ulekl, když zvěděl, jak se věc udála; poznal v tom řízení Boží a nevinu pážete. (Básník Schiller použil této události ve své básni: „Cesta do železné hutě.“) Vyplnilo se přísloví: „Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.“

697 — **Svatba místodržitelova a zemětřesení.** Císařský náměstek syrský Asterius ve veliké nenávisti měl zbožnosti proslulého biskupa Řehoře v Antiochii. A tak se stalo, že af biskup objevil se na ulici kdykoliv, bylo mu spíláno a házeno na něho kamením a blátem, ano i v divadle se mu pošklebovali. Biskup si na něho stěžoval a Asterius byl z města odvolán. Později byl opět na svůj úřad dosazen. Záhy potom slavil antiochenský náměstek svou svatbu (31. října 589). Celé město ozývalo se plesáním. Avšak v noci následovalo strašné zemětřesení; s rachotem sřítla se většina domů a paláců. Dvě třetiny města obráceny v hromadu zřícenin; 60.000 lidí přišlo o život, mezi nimi i náměstek a jeho nevěsta. — Ti, kteří chtějí jiné zničití, často sami bídně hynou. Bůh stejně stejným odplácí.

698 — **Veselý mnich na loži smrtelném** Kristus Pán praví: „Nesuďte a nebudete souzeni!“ (Mat. 7, 1.) Kdo svého bližního neposuzuje nelaskavě, může se nadíti, že Bůh také jeho nebude přísně souditi. Tak myslil sobě i mnich, který umíral a byl přece velmi rozradostněn. Jeho opat se tomu divil a pravil: „Jak se zdá, musíš již záhy stanouti před soudnou stolicí Boží a ty se odvažuješ býti tak rozveseleným!“ Řeholník odpověděl: „Ctihodný otče, nikdy jsem spolubratrům nevykládal ve zlé jejich slova a skutky i když jsem jimi trpěl. Poněvadž jsem nikoho nelaskavě neposuzoval, doufám, že milost naleznu uBožského soudce. Útěchou v hodině smrti jsou mi právě ta slova Kristova: „Nesuďte, abyste nebyli souzeni!“

VIII) Kdo bližního svého o čest olupuje, často sám si náhlou hanbu způsobuje.

699 — **Dvě dámy v divadle.** V kterémsi velikém divadle vystupoval jistý znamenitý a u lidu velmi oblíbený umělec. Když na jevišti hrál svou roli, pravila jedna paní k dámě vedle ní sedící: „Nemohu to pochopiti, co se lidem na tom protivném člověku líbí, že ho tak chválí. Mně se rozhodně nelíbí.“ Sousedka pravila: „Mně se však líbí velice.“ Paní odpověděla:

„Je-li možná?“ Vedlejší dáma odpověděla: „I ovšem že, vždyť je to můj — muž!“ První paní se zarděla a ovšem že rozhovor mezi oběma přestal, jakoby ufal. — Již z opatrnosti nemáme žádných, čest urážejících řečí mluvit, poněvadž by mohl být přítomen sám uražený nebo jeho přátelé.

700 — **Sestra a matka přítelova nazvány čarodějnicemi.** Na koncertu u jednoho stolu seděli dva páni, dobří známí spolu a rozmlouvali o rozličných věcech. Konečně jeden z pánů těch ukázal na vedlejší stůl, u něhož seděly dvě dámy a pravil: „Prosím vás, kdo pak je to, tam ta čarodějnice?“ Druhý pán dal si nejprve dámu blíže popsat a pak odpověděl: „To jest moje sestra.“ Tazatel se začervenal a pravil v rozpacích: „Ale ne, tu já nemyslím; já se tážu na tu starší dámu vedle ní sedící.“ I řekl druhý pán: „Ta starší dáma jest — má matka.“ Můžeme si pomysliti, jak byl tazatel as zaražen.

701 — **Kardinál Lavigerie na nádraží.** Slavný karthaginský kardinál Lavigerie zjednal si velikých zásluh o osvobození otroků a pokřestění negrů. Jednou zavítal do Nancy ve Francii, kde býval dříve biskupem. Nebyl však nyní k poznání, poněvadž měl bradu vousem úplně zarostlou. Když se kardinál sem a tam procházel po nádraží, přidružil se k němu nějaký duchovní a pravil: „Vy račte být snad misionář? Prosím, odkud jste?“ Biskup odpověděl: „Jsem Algieru.“ I řekl kněz: „Zajisté že tedy znáte našeho bývalého biskupa kardinála Lavigeria?“ Biskup odvětil: „Ano, velmi dobře ho znám.“ Duchovní mluvil o svém bývalém biskupovi velmi nepříznivě a dodal: „Jakým pak je nyní ten člověk?“ Kardinál odpověděl: „Od té doby, co svítí africké slunce na jeho téměř ještě více se zhoršil.“ I vypravoval kněz kardinálovi všemožné pomluvy, které o Lavigeriovi byly roznášeny. Pak vstoupili oba do téhož železničního vozu a jeli kus cesty společně; za jízdy tupil francouzský kněz kardinála jen což dál. Když duchovní vystupoval, podal mu biskup svoji navštívenku řka: „Něco malounko z toho, co jste povídal jest pravda; největší však část jest — vylhána.“ Duchovní stanul, jakoby do něho blesk udeřil; pak ale odspěchal, velice jsa zahanben. (1888.)

IX) Kdo bližního připravil o čest, jest povinen, učiněnou škodu zase napraviti.

702 — **Svatý Vincenc Paulánský a úředník z Bordeaux.** Zakladatel řádu Lazaristů, svatý Vincenc Paulánský († 1660), musel se kdys po delší čas zdržovati v Paříži. V sousedním pokoji přebýval jistý úředník z Bordeauxu. Jednou zapoměl úředník, maje velice na prospěch, zavřít pokladnu i dvéře. Světec tenkrát ležel churav jsa na posteli a potřeboval jakéhos léku

z lékárny. Služebník lékárníků v přinesl světci lék právě, když úředník odešel. Náhodou dostal se sluha do světnice úředníkovi; a když zpozoroval, že peněžní pokladnice jest otevřena, odcizil z ní 600 tolarů. Když úředník se vrátil a ztrátu peněz zpozoroval, obviňoval svého souseda, kněze Vincence Paulánského, že mu je odcizil a vyzýval ho, aby mu peníze ty vrátil. Světec ovšem prohlásil, že o žádných penězích ničehož neví. Úředník však vypravoval o tom všude i před vysokými duchovními hodnostáři a s osobami světskými a ličil svatého kněze jako zloděje. Tak se stalo, že byl svatý Vincenc z obydlí vyhnán a bylo mu pro tento případ mnoho zakoušet. Po 6 letech přišla jeho nevina na jevo. Onen sluha z lékárny dopustil se totiž nového zas přestupku a byl při tom lapen. Při vyšetřování vedeném vyzkoumalo se, že on to byl, jenž tehdáž úředníka okradl o 600 tolarů. Úředníkovi byly peníze vráceny. Jiný na jeho místě snad by peníze zastrčil a zůstal klidným. Takto však neučinil onen úředník z Bordeaux. Hnětlo ho to velice, že pomlouval zbožného kněze. Ihned napsal dopis a prosil ho za odpuštění co nejsnažněji. Ve psaní svém oznámil, že by přijel do Paříže sám a osobně ho odprosil, kdyby mu svatý Vincenc neoznámil písemně, že mu odpouští. — Tak je to dobře a v pořádku. Kdo bližnímu uškodil na cti, jest povinen poškozenou čest zase napravití tím, že odprosí po případě, nutno-li, o dvolá.

703 — **Šlechtic a učení bohoslovci.** K muži, jenž žil velmi svatým životem, přišel kdys španělský šlechtic, aby ho v jisté záležitosti požádal o radu. Sdílel s ním následující: Nedávno byl jsem v kteréš šlechtické společnosti. Přišla také řeč na jistou kněžnu, jejíž ctnost a cudnost byla všeobecně chválena. Chtěl jsem se před společností něčím blýskati a tvrdil jsem opak, činil jsem se, jako bych znal tajné a těžké poklesky této vznešené dámy. Od té doby však nedá mi svědomí pokoj; prosím o radu a útěchu.“ Světec položil mu ještě několik otázek a pak řekl krátce: „Není vám pomoci. Nemůžete dosáhnouti odpuštění.“ Šlechtic upadl v hrozné zoufalství. I uzavřel cestovati do Salamanky, kde byla slavná universita a na ni nejučenější bohoslovci tehdejšího času. I zde vypravoval, celou záležitost. Obdržel odpověď: „Každý hřích, tedy i váš může býti pokáním zahlazen. Jest pouze třeba, byste ústně nebo písemně oznámil všem oněm osobám, před nimiž jste tuto dámu pomlouval, že tvrzení vaše byla lživá. Pak půjdete ke svatě zpovědi.“ Avšak tomu nechtěl se šlechtic podvoliti; prohlásil bohoslovcům: „To jest věc nemožná! Moje čest a šlechtictví nedopouští, abych se přiznal, že jsem lhal.“ „Pak ovšem měl

onen svatý muž pravdu, když se vyslovil, že vám nelze pomoci a že nemůžete dosáhnouti odpuštění“, odpověděli mu theologové. Kdo bližního oloupil o čest a nechce to napravit, nemůže dosáhnouti od Boha odpuštění hříchů.

X) Pomluvu nelze nikdy úplně odčinit.

704 — **Chudá švadlena problášena za milovnici pálenky.** Jistá chudá vdova a zároveň švadlena posílala několik dní po sobě svého malého chlapce pro pálenku; měla ji z nařízení lékařova mazati bolavou nohu svého dítky. Kterás slečna z bohaté rodiny, jež dávala u vdovy pro sebe šiti, upozorovala několikráte chlapce s láhví pálenky a ihned roztrousila po celé obci zprávu, že prý se vdova oddala opilství a že toho nezaslouží, aby si lidé u ní dávali pracovat. Tento lehkovážný klep způsobil, že přišla vdova o výdělek i čest a že se svou rodinou upadla do veliké bídy. Uplynula nějaká doba; byla právě neděle a dotyčná slečna spatřila vdovinu chlapce u kostela; prosil kolem jdoucí o almužnu a pohled na něho dojal všechny a pohnul k soucitu i také onu slečnu. Přistoupila k chlapci a tázala se, jak že se vede jeho matce. Chlapec vypravoval: „Matka má nedostává již delší čas žádné práce více, poněvadž někdo v obci ji rozkřičel, že se opíjí a žádné podpory tedy není hodna. To ale není pravda; matka má nikdy kořalky nepila, jenom po jistý čas dávala si ji přinášet, aby ní mazala bolavou nožičku mého malého bratra.“ Slečna litovala nyní ovšem svých lehkovážných řečí a dala se uvésti do příbytku chlapcovy matky, která právě umírala. Po smrti matčině ujala se sice osiřelých dítek, ale svým lehkovážným vypravováním zavinila tedy předčasnou smrt švadleninu. — Z toho poznáváme, že pomluvu úplně napravit nelze.

705 — **Černé sukno u barvíře.** Jistý člověk přišel s bílým sukнем k barvíři a prosil ho, aby ho obarvil na černo. Za nějaký čas přišel opět s černým sukнем a žádal, aby mu ho obarvil zase na bílo. Barvíř pravil: „Bílou látku lze ovšem obarvit na černo, ale černou zbarvit na bílo ne, to nedovede žádný barvíř na celém světě.“ — Jako s látkou, má se to i s dobrým jménem člověka; člověka očerniti, to je ovšem snadno, ale úplně jméno jeho očistiti, to nelze. Není totiž možná každého vynajíti, kdo pomluvu o bližním roztrušovanou slyšel, abychom mu dokázali nepravdivost pomluvačného tvrzení. Mnozí lidé se přes všechno odvolávání přece domnívají, že na pomluvě přece drobet pravdy býti musí. Vyplňuje se přísloví: Semper aliquid haeret = Vždy zůstane přece něco vězet.

706 — **Oškubávání slepice po cestě.** K sv. Filipovi Neri v Římě přišla kdys jedna paní, která velmi ráda pomlouvala a prosila o radu, co by měla činiti, aby se své chyby zbavila. Světec pravil: „Jděte na trh, kupte tam zabitou slepici, ještě neoškubanou a jděte s ní městem Římem; cestou vyškubávejte slepici jedno peříčko za druhým. Až budete hotova, přijďte opět ke mně.“ Paní tak učinila. Když vyplnila rozkaz, vrátila se ku světci, jsouc zvědava, co nyní řekně. Světec pochválil ji, že byla tak poslušna a pravil dále: „Nyní jděte zase městem a sezbírejte všechna peříčka, jež jste roztrousila.“ Paní odpovídala: „Otče duchovní, toť je věc nemožná; nebof vítr roznesl peří slepičí na všechny strany.“ I pravil světec: „Jako peří bylo větrem rozmetáno na všechny strany světa, podobně děje se i s pomlouvou. Lidé, kteří pomlouvačnou řeč slyšeli, roznesou ji po světě, tak že nemožno slova pomluvy zpět povolati a napravit.“ Paní ta nyní nahlížela, jaké zlo může člověk jazykem pomlouvačným spáchat a byla od doby té na slova svá opatrnější.

707 — **Poduška s peřím na věži.** Kámen ve vodě. Tutěž pravdu znázornil jistý katecheta svým žákům následovním způsobem: „Někdo by vzal podušku plnou peří a šel by s ní na věž. Tam by polštář roztrhl a peří vysypal; ihned rozlétne se peří na všechny strany světové. Nyní by chtěl někdo všechna peříčka sebrati, dáti do polštáře, aby byla poduška jako dříve plná téhož peří. Jest to možná? Nikoliv! Podobně jest to i s pomlouvou. Jakmile vnikly pomlouvačné řeči mezi lid, vždy zůstane něco vězet.“ Nebof není možná, aby pomlouvač šel ke každému zvlášť a slova svá pomlouvačná odvolal. — Kromě toho vypravoval katecheta dítkám toto: „Spatřil jsem již častěji, jak někdo hodil kámen do vody. Jakmile kámen spadl do vody, udělaly se na vodní hladině kruhy a sice nejprve menší a pak stále větší. Právě tak jest to s pomlouvou. Pomlouvač mluví z počátku k jednotlivcům; tito ale roznesou lež stále do širších kruhů.“ Pak se tázal katecheta dítek: „Zda-li pak jste také viděly, jak kámen do vody hozený způsobí nejprve malé kruhy a pak stále větší?“ Dítky odpověděly: „Ano“. Katecheta pravil dále: „A pak, když kruhy byly tak veliké, že sahaly až ke břehu, není-li pravda, pak jste viděly, že pořád víc a více se zmenšovaly a konečně vyskočil kámen ven?“ Všechny děti zvolaly: „Ne, prosím, toho jsme nikdy nespapřily!“ I pravil katecheta: „Máte pravdu, takového něco nikdy se nestává. A právě tak jest to s pomlouvou. Škodu, kterou pomlouvač učiní, nemůže nikdy úplně napravit a nahraditi!“

Láska k pravdě.

1) Lhář ztrácí důvěru i čest.

708 — **Pastýř a vlci.** Pastýř pasoucí ovce křičel jednou: „Vlci jdou!“ Ihned spěchali mu ostatní pastýři na pomoc; ale když k němu přišli, vysmál se jim. Ještě jednou ustrojil si podobný žert z nich a volal, co hrdlo stačilo, o pomoc. Pastýři přiběhli opět a všem sklídili od něho posměch. Jednou ale přišli vlci skutečně; marně volal pastýř o pomoc; nikdo mu nepřispěl. Vlci roztrhali veliké množství ovcí. — Lháři, i kdyby pravdu mluvil, lidé již nevěří.

709 — **Císař římský rozbořil dům lhářův.** Císař římský Claudius dozvěděl se o jistém Římanu, když zemřel, že muž ten za svého života nikdy pravdy nemluvil, nýbrž vždy lhal. Císař dal rozkaz, aby dům jeho byl z kořene vyvrácen, jeho jmění zabaveno a rodina jeho z Říma do vyhnanství poslána, aby nikdo více v budoucnosti nevzpomínal jméno toho muže — lháře. — Tak velice nenáviděli již pohané lež.

710 — **Císař Trajan a lež králeviče.** Římský císař Trajan († 117 př. Kr.) svrhl krále tkráckého z trůnu a syna králova odvezl co zajatce do Říma. Císař si zde králeviče tak oblíbil, že si umínil, vrátiti mu trůn, který jeho otec ztratil. Záhy však na to císař Trajan přistíhl králeviče ve lži. Císař ho totiž jednou potkal v paláci a tázal se ho, kde že byl. Císař viděl ho právě před několika okamžiky v zahradě, kde se princ procházel, ale on císaři odpověděl, že prý byl ve škole. Lží tou byl císař tak rozhořčen, že ihned synu králova pravil: „Byl jsem odhodlán, vrátiti tobě království otcovo. Že ale jsi mne nyní obelhal, ukázal jsi, že trůnu nejsi hoden. Proto odevzdám moc panovnickou místo tobě, někomu jinému.“ — Jest-liže charakterní lidé lháře mají v nenávisti, jak teprv musí ho míti Bůh v ošklivosti!

711 — **Milionář při ztroskotání lodi.** Jistý milionář jel z Ameriky (New Yorku) do Evropy; měl při sobě mnoho peněz. Aby se zajistil před zloději, stavěl se, jako by byl úplně chudým; oblékl si chatrný šat, stravoval se velmi jednoduše a vypravoval všem, že přišel v Americe o veškeré jmění své. Když se loď blížila již k cíli, zvedla se v Kanálu svato-jirském (mezi Anglií a Irskem) mocná bouře, jež uvrhla loď na skalisko, tak že celá se rozbila. Lodníci vyskákali do ochranných člunů a přibrali ještě mnoho cestujících. Onen milionář se zachytil prkna a volal o pomoc a sliboval lodníkům velikou částku peněz, vezmou-li ho ještě do ochranného člunu. Avšak lodníci mu nevěřili, proto

že dříve je stále ujišťoval, že jest úplně chud. Tak se stalo, že milionář utonul i s bohatstvím. — Lháři nikdo nevěří.

II) Lhář způsobuje mnoho zla.

712 — **Lež na prvního apríle (dubna).** Sedlák jel na 1. dubna po železnici. V tom vstoupil do vozu nějaký pán, jenž sedláka dobře znal a pravil: „Víte-li pak také již, že ve vaši vesnici je více domů v plamenech a také že i váš dům hoří?“ Sedlák se tak hrozně ulekl, že byl raněn mrtvicí a upadl mrtvý na zem. Onen pán ovšem litoval svého pošetilého kousku, ale mrtvého sedláka vzkřísiti již nemohl.

713 — **Ranni okurky.** Jistý statkář, člověk velmi žertovný, pozval si kdys na jaře sousedního statkáře a ukazoval mu při té příležitosti své okurky. Ač v době té nebylo nikde možná ještě spatřiti nové okurky, leželo jich na okurkovém záhoně v zahradě statkářově celé množství. Statkář totiž objednal bednu nových okurek z jihu a dal je položit k okurkovým rostlinám na záhoně. Pak vzal nůž a tvářil se, jako by je řezal a daroval jich několik svému příteli. Tento přinesl okurky své manželce a dal z nich připravit salát. Když jedli salát pravila manželka statkářova: „Náš zahradník mohl by již také míti v zahradě zralé okurky. Co je možno u tvého přítele, možno i u nás. Ale on si neběře s tím žádnou práci. Také správce nepohání ty lidi. Radím ti, vyžeň je oba ze služby.“ Skutečně se dal statkář pohnouti slovy své manželky, že dal výpověď zahradníkovi i správci. Tak pouhá lež žertovná byla příčinou, že dvě rodiny najednou byli bez chleba. — Každá, i sebe nepatrnější lež, jest vždy šeredná.

714 — **Černý pták na stromě.** Jistá matka šla se svým chlapcem do lesa na houby. Hoch v bujnosti vylezl na vysoký strom. V tom náhle přišel hajný. Matka si dovolila žert a řekla mu: „Spatřil jste už toho černého, velikého ptáka tam na hoře?“ Matka pak obhlížela se pak po houbách; ale hajný zatím namířil zbraní na černý předmět mezi větvemi stromu a vystřelil. Skutečně hocha trefil a ten s hrozným výkřikem spadl se stromu dolů. (Stalo se to v srpnu 1889 ve Sv. Immeru ve Švýcařích.) — Takové neštěstí způsobí často pouhá lež žertovná.

715 — **Lživá zpráva o úmrtí manželově.** Všeobecně známo, že manželky železničních zřízenců mívají stále starost o život svých manželů. Manželka strojevůdcova právě vařila oběd, když pošetilý člověk přinesl jí vylhanou zprávu o železničním neštěstí, a že její muž při tom přišel o život. Žena ta tak hrozně se ulekla, že mrtvicí raněna jsouc, klesla mrtva k zemi. Srdce rozrývající byl nářek její šesti malých dětí, naříkajících pro svou

matku. (Zpráva z Duchcova, ze dne 27. července 1908. Paní jmenovala se Mejřichová.) — Jak veliké zlo způsobí často i lež zertovná.

716 — **Nevinná služka přizná se k vlně.** V jistém městě poblíž Kolína n/R. byla křesťanská služka ve službě u židovského obchodníka. Jednou se muži tomu ztratilo 300 marek (360 kor.) I hned měl podezření na služku a pohnal ji k zodpovídání se. Tato však zcela rozhodně odmítla od sebe předhůzku, jakoby byla kradla. Obchodník ale neustal všelijak na ni působiti, aby ji nahnal strachu; konečně jí slíbil, že nebude obtěžována pro to, ani trestána, jen aby se přiznala, že odcizila ty peníze. Aby měla konečně pokoj, přiznala se dívka ta u přítomnosti svého pána a jeho přítele, že jest vinna. Pán však ji udal u soudu a ona byla odsouzena k 3 měsíčnímu vězení. Když se obchodník po 5 letech přesídlil do jiného bytu, našla se ona pohřešovaná částka peněz. Když o tom zvěděl otec dívky, postaral se o to, aby jeho dcera dodatečně soudně byla prohlášena za nevinnou. Hle, děvče muselo lež z nouze odpykati 3 měsíčním žalářem a 5letou hanbou. (Děvče se jmenovalo Marketa Hilsamerová; pocházela z Kolína n/R. a byla r. 1887 ve službě u žida Simona v Bernkastlu. Přítel obchodníkův jmenoval se Hirsch.) — Střežme se lži. Lež přináší neštěstí.

717 — **Otče, zahvizdej ještě jednou!** Chlapec jel se svým otcem po železnici. Protože chlapec stále z okna vyhlížel ven, upozornil ho otec, že by mu mohl snadno uletět klobouk. Chlapec však varovných slov nedbal a otec vzal mu rychle klobouk z hlavy a uschoval ho, řka: „Vidíš, teď máš klobouk pryč!“ Chlapec se dal do pláče. Za chvíli pravil otec: „No neplač! Já z a p í s k á m a klobouk zase přiběhne zpět!“ Zahvízdal, vytáhl ukrytý klobouk a posadil ho chlapci na hlavu. Když pak za chvíli otec s matkou se zahovořili, chytil chlapec náhle klobouk otcův s hlavy a vyhodil ho oknem ven. Když se otec na něho přísně podíval, řekl chlapec: „Tatínku, no zahvizdni jen ještě jednou!“

718 — **Dělali na krále dlouhý nos.** V Holandsku stalo se následující: Když vystupoval z lodě na břeh j a p o n s k ý vyslanec, dělaly na něho přemnohé děti, na břehu stojící, které nejspíš nikdy ještě žádného Japonce neviděly, oběma rukama d l o u h ý n o s. Vyslanec a jeho průvodcové chtěli věděti, co to znamená; tázali se tedy, kterého s je doprovázejícího pána, rodem Němce, co by ono počínání dětí mělo znamenati. Tento bál se jím pověděti pravdu (že totiž rozpustilí chlapci dělají si z nich dobrý den) a vysvětloval jím, že takovýmto způsobem

lidé v Holandsku projevují svou hlubokou úctu a vážnost k někomu.“ Když tedy druhého dne předstoupil japonský vyslanec se svou družinou před krále holandského, dělal on i jeho průvodcové na krále dlouhý nos, podobně, jak spatřili, že to dělali na břehu mořském včera chlapi. Král byl tím velice rozmrzen. Německý průvodčí zbledl leknutím na smrt, proto že svou lži tento výstup zavinil. Avšak dovedl si pomoci a sice zase lží. Vysvětloval králi, že v Japonsku jest zvykem tento podivný pozdrav, vůči osobám, jímž chtějí projevit nejhlubší svou úctu. Králův obličej se vyjasnil a on i jeho dvořenínové i dvorní dámy udělali na Japonce dlouhé nosy. (Stalo se to roku 1871. Japonský poslanec jmenoval se Iwakura; německý průvodce, jenž svým nepravdivým vysvětlením to zavinil, slul svobodný pán Siebold. Japonci přibyli do Holandska lodí „Amstrdamem“.) — Poznáváme, jak nepříjemné následky může mít lež služebná nebo z nouze. Ne každý má tolik ducha-přítomnosti a štěstí, aby zabránil veřejnému škandálu, jako onen německý průvodčí.

719 — **Podomní obchodník koupil látku na šaty.** Jistá dívka měla zálibu v krásných šatech. Spořila si peníze, aby si mohla koupiti pěkný oděv. Jednou přinesla 10 metrů velmi jemné látky na šaty; metr stál 4 koruny. Otec látkám nerozuměl; i zeptal se dcery, co za látku musela platiti. Dívka se bála, že by jí otec vyčinil a proto řekla, že metr té látky jí stál pouze jednu korunu. Dívka musela někam odejiti. Za její nepřítomnosti přišel tam podomní obchodník a nabízel své zboží. Když spatřil onu krásnou látku na šaty ležet na stole, tázal se, co stála. Otec pravil: „Stála jednu korunu metr.“ I prohlásil obchodník, že dá po dvou korunách za metr a hned vysázel peníze na stůl. Otec mu přenechal látku. Když přišla dcera domů, vypravoval jí otec s velikou radostí, jak výhodný obchod zatím učinil a dodal: „Nyní si můžeš koupiti ještě pěknější látku.“ Když ale dcera uslyšela řeč otcovu, zbledla jako stěna; spínala zoufale ruce a v pláči vypravovala, jak se věc s látkou skutečně má. Otec byl její lhavostí pobouřen a pravil: „Dobře se ti stalo. Toho trestu jsi za svou lež spravedlivě zasloužila.“

720 — **Převzácný obraz prodán velmi lacino.** Pařížský list (Figaro) přinesl z Paříže následující zprávu: Jistý hrabě, proslulý co veliký milovník obrazů, koupil kdys umělecký obraz (totiž „Nevěsta z Abydu“ od Delacroixe) za 15.000 franků. Když ho přinesl domů, chtěla jeho paní vědět, jaký obnos za něj zaplatil. Hrabě se bál říci pravdu a řekl, že obraz stojí pouze 1500 franků. Paní jeho byla by jistě ničehož nenamítala proti tomu, kdyby

byl manžel její koupil za 15.000 franků klenotů, ale nad obrazem se zakabonila a pověsila ho na stěnu. Hrabě musel brzy potom odcestovati. Když se vrátil z cesty domů, přišla mu naproti jeho chof, záříc radostí a pravila: „Udělal jsem velmi výhodný obchod. Dostala jsem za obraz totiž 3000 franků. Vydělala jsem tedy čistých 1500 franků. Manžel myslil, že ho raní mrtvice z toho a umínil si pevně, že nikdy více nedopustí se ani té nejmenší lži.

721 — **Děvčátko zaseto dukáty.** Jistý otec rád si činil dobrý den ze svých dětí. Kdys psal dopis. V tom přišla k němu jeho dceruška a spatřila na stole 10 nových dukátů; i tázala se otce, odkud by pocházely dukáty. Otec řekl: „Dukáty rostou na zlatém křoví. Je třeba jen zasadit je do země, jako fazole; z těch pak vyrostou křoviny a na nich visí samé dukáty.“ Otec pokračoval ve svém psaní a děvčátko pak vzalo ve vši tichosti dukáty, běželo s nimi do zahrady a vsadilo je do země. Pak běželo plné radosti k otci do pokoje a volalo: „Tatínku, teď budeš mít ale moc dukátů! Já jsem je všechny vsadila na zahradě.“ Otec vyskočil a pravil: „Pojď honem a ukaž mi, kam si je vsadila!“ Děvče ukázalo místo to; ale dukátů nebylo lze najít; buď že dítko právě místo zapomnělo, aneb že dělníci dítě v zahradě pozorovali a peníze potajmu vybrali. — Z tohoto příkladu se učíme, že lež často způsobuje škodu.

722 — **Pes ukradl pečenou husu.** Rodina seděla u oběda a chtěla právě se pustiti do vykrmené husy, když v tom překvapena nenadálou návštěvou. Hospodyně vstřčila pekáč s husou rychle pod lavici u stolu a oproti návštěvníkům omlouvala se pak, že nemůže je pozvati za hosty k obědu, poněvadž nic zvláštního nestrojí. Sotva že to hospodyně dořekla, vytáhl již pes schovanou husí pečení a tahal ji sem a tam po podlaze. Samo sebou že rozpaky hospodyně byly nesmírné. — Proto praví jedno přísloví: „Lež má krátké nohy.“

III) Kdo miluje pravdu, dobude si úcty lidí.

713 — **Světce a lupiči.** Svatý Jan z Kenti byl profesorem university Krakovské; častěji putoval do Říma a jedenkrát do svatě země († 1473). Jednou byl loupežníky přepaden a oloupen. Lupičové ptali se pak ještě, má-li něco cenného ještě u sebe. Světec odvětil: „Nikoliv“. Když ale poodešel, vzpomněl si, že má ještě několik dukátů zašitých v oděvu. Běžel za lupiči, aby jim dal také tyto. Lupičové byli nad touto pravdomluvností celí užaslí a vrátili světci vše, co mu dříve uloupili. — Upřímnost i u bezbožných vynutí si úctu a vážnost.

724 — **Provazec františkánův.** Františkánský mnich, jménem Laurioer, upadl s několika důstojníky v zajetí divokých Indiánů. Františkán prosil indiánského náčelníka, aby ho propustil, by mohl přinésti výkupné za sebe a své spoluzajatce. Náčelník mu ale nedůvěřoval, a domníval se, že mnich lstivě chce uprchnouti. Františkán odvázal své cingulum, (bílý provazec, kterým měl ovázán svůj hábit jak pásem) podal ho náčelníkovi a pravil, že provazec ten jest nejjistější zárukou poctivosti jeho. Náčelník ho tedy propustil. Mnich však přes veškerou námahu svou nemohl sehnati potřebné výkupné; vrátil se tedy do zajetí zpět. Poctivým dodržením slova byl Indián tak dojat a takou úctou k řeholníku naplněn, že ho i s ostatními zajatci propustil na svobodu beze všeho výkupného. — Upřímnost získá nám úctu i u lidí nepřátelsky smýšlejících.

725 — **Washington a posekaný strom třešňový.** Washington, slavný president svobodných států severoamerických, posekal, jsa ještě chlapcem, sekyrou nejsilnější otcův strom, krásnou třešni. Poškozený strom nutně musel zajíti. Když přišel otec ke stromu tomu, velice se rozhněval a pátral po škůdníku. Všichni domácí lidé ubezpečovali, že toho neučinili. Konečně ptal se otec chlapce. Tento pravil: „Otče, já lháti neumím; já jsem to učinil.“ Otec byl velice potěšen upřímným vyznáním chlapcovým a řekl: Upřímnost tvou cením si výše, než tisíc třešní.“ Chlapci trest odpustil. — Kdo upřímně vyzná se ze svých provinění, bývá obyčejně mírněji trestán, ano bývá mu i mnohdy trest úplně odpuštěn.

726 — **Král návštěvou v trestnici.** Pruský král Bedřich II. vydal se kteréhos dne na návštěvu trestnice v pevnosti španělské a vyptával se každého trestance, čím se provinil. Všichni ujišťovali, že jsou nevinni. Jen jediný odpověděl: „Veličenstvo, já jsem se velmi těžce provinil. Trest, který za to snáším, jest ještě příliš mírný.“ I děl mu král: „Pak zde nemáš mezi těmito nevinnými lidmi co dělat; klid se mi ihned odtud!“ Muž ten byl ihned na svobodu propuštěn. — Upřímný nalézá úctu u svých bližních.

727 — **Propuštěný káranec hledá místo.** V Berlíně byl jistý mladý obchodnický příručí pro podvod odsouzen k 3letému vězení. Když opouštěl vězení, loučil se s duchovním správcem věznice. Při svém loučení vyslovil propuštěnec obavu, že nyní nedostane žádného místa. Duchovní ho těšil a napomínal ho, aby stále přikázání Božích zachovával a proto také, aby nikdy nelhal, až se bude o nějaké místo ucházet. Mladý muž slíbil, že se zachová dle této rady. Brzo po tom odebral se do velikého

obchodu a žádal o místo. Byl zavolán k majiteli obchodu a předložil svá, velmi pěkná vysvědčení. Nyní přišla, jím tak obávaná otázka: „Kde však byl jste poslední tři leta?“ Uchazeč o místo zbledl a odpověděl krátce: „Byl jsem ve vězení.“ Pán tázal se dále: „Proč jste byl trestán?“ Odpověď zněla: „Pro podvod!“ I řekl pán: „A vy se opovažujete zde tak veřejně k tomu přiznati?“ Žadatel odpověděl: „Slíbil jsem svému duchovnímu správci ve věznici, že vždycky budu mluvit pravdu.“ I pravil pán, jenž k uchazeči pro jeho upřímné vyznání a slušné chování nabyl důvěry: „Slíbil jste též svému duchovnímu správci, že budete nyní vždy věrným a poctivým?“ Když příručí přisvědčil, pravil pán: „Poněvadž jste ve velmi těžkých poměrech dostal svému pívěmu slovu, chci věřití, že dostojíte i svému druhému slibu.“ Pak ho přijal. Co se podařilo stům jiných uchazečů po hledání celotýdenním, nalezl tento muž při první pochůzce, protože přes hrozící mu zřejmou škodu mluvil pravdu. Obchodní příručí choval se nyní velmi dobře a navštívil později svého bývalého duchovního správce věznice, aby mu srdečně po děkoval za dobrou radu. — Pravdivo jest přísloví: „Varuj se všeho, co jest lež; s pravdou to dále přivedeš!“

IV) Lháti nesmíme, i kdyby to bylo k našemu prospěchu.

728 — **Tyrolský hrdina Petr Mayer.** Znameníť příklad pravdymilovnosti skýtá 22letý tyrolský střelecký setník, Petr Mayer, jenž spolu s Ondřejem Hofrem bojoval roku 1809 za svobodu vlasti své proti Francouzům. Mayer byl majitel šabec k ho hostince na horském úbočí u Mary, as hodinu cesty od Brixenu. Když se Francouzi zmocnili země, upadl Mayer v jejich ruce. Poněvadž byl postižen se zbraní v ruce, byl odsouzen na smrt. Petr Mayer byl všeobecně znám, co čacký muž a všeobecně oblíben; proto se ho ujímaly mnohé vážené osobnosti a prosili o milost pro něho, mezi jinými i lidumilná choť francouzského velitele. A tak se stalo, že ho chtěli Francouzi jednoduchým způsobem zachrániti před smrtí; Mayer měl pouze písenně prohlásiti, že když uzavřen byl mír mezi Rakouskem a Francií, ne byl mu znám zákaz nošení zbraně. Avšak tyrolský hrdina zpřčoval se přes slzy choti své a příbuzných, zachrániti život svůj lži. Pravil: „Nechci svůj život vykoupiti lži.“ Byl pak 1. března 1810 zastřelen v Bolzanu. — Tento mladý tyrolský hrdina jest všem věkům stkvělým příkladem pravdymilovnosti.

729 — **Věrný služetník před pevnostními hradbami.** Řecký císař Konstantin II. oblehal kdys město Benevent, jež hájil král Remoald. Oblehaný král vyslal svého věrného sluhu Goswalda

k otci, králi Longobardů, aby ho požádal o pomoc. Když se posel vracel zpět, byl polapen. Nepřátelé vedli ho k hradbám města a poručili mu, vyhrožujíce mu smrtí, aby obleženým oznámil, že nepřijde žádné pomocné vojsko. Když služebník spatřil své spoluvojniny, zvolal hlasitě: „Radujte se! Longobardi táhnou vám na pomoc.“ Sotva že vyřkl ta slova, byl nepřátely proboden. — Sluha tento jest stkvělý vzor pravdomluvnosti a věrnosti.

730 — **Biskup Antimus a vojáci.** Nikomedský biskup, sv. Antimus, měl býti na rozkaz císaře Maximiniana pro svou křesťanskou víru uvržen do žaláře. Vojáci k jeho polapení vyslaní, přišli náhodou do jeho příbytku a žádali něčehož k jídlu. Antimus je přívětivě přijal a pohostil; pak se ho vojíni ptali, kde by mohli najíti biskupa Antima. I pravil světec: „Antimus hle stojí před vámi, já jsem to.“ — Vojáci chtěli ukázati svou vděčnost a pravili: „My tě nezajmeme, řekneme, že jsme tě nemohli nalézt. Avšak Antimus nebyl s tím srozuměn. Nechtěl býti zachráněn lží. Šel s nimi k císaři.

731 — **Vypsání vysoké ceny P. Rohem a kaplanem Dasbachem.** Nepřátelé katolické církve tvrdí často, že prý řád jezuitský učí ve svých spisech větu, že účel svěťi prostředky. (Zásada ta jest nemorální. Kdyby dobrý účel posvěcoval špatný prostředek, pak by byla dovolena lež, kdyby přinášela užitek; pak nebyla by krádež hříchem, kdyby se ukradené rozdalo chudým; ba i vražda a jiné zločiny byly by dovoleny, jen když při jich provádění měli bychom dobrý úmysl.) Byli to právě jezuité, kteří potírali tuto zavržení hodnou zásadu. Již roku 1852 složil slavný kazatel P. Roh, ze řádu jezuitského, v Bonnu rodilý, († 1872) 1000 zlatých u university heidelbergské pro toho, kdo by dokázal, že jezuité onu nemorální zásadu učili nebo hájili. Nikdo však se o dotýčnou cenu nehlásil, protože nikdo nemohl řádu jezuitskému něčeho takového dokázati. Roku 1904 vypsál opět katolický kněz, kaplan Dasbach z Treviru, cenu 2000 zlatých pro toho, kdo by provedl důkaz, že ona věta „Účel svěťi prostředky“ pochází od jezuitů. Jedině bývalý jezuita, který ze řádu vystoupil a k protestantismu přestoupil, hrabě Hoensbroech, pokoušel se vydobytí ceny té. Muž ten vydal před tím více církvi nepřátelských spisů a nyní prohledával rozličné, od jezuitů sepsané knihy, vytrhl několik vět z jejich souvislosti a požadoval nyní soudně, předloživ vytržené citáty, by mu vypsaná cena byla vyplacena. Nejdříve odmítl ho soud v Treviru s poznámkou, že zde jest vlastně sázka, kteráž není žalovatelná. Protestantický hrabě podal proti rozsudku stížnost k vrchnímu soudu do Kolína n/R. Ten vynesl roku 1905 následující rozsudek: „V udaných spisech jezuitů nalezá se ona sporná věta

ani doslovně, ani co do smyslu, naopak zmíněné obviňování jezuitů jest pouze čirou pomluvou. Hoensbroech hnal rozepři až k říšskému soudu; vzal ale zpět svou žalobu bezprostředně před líčením, poněvadž nahlížel, že by musel i zde při svou prohrát (1905). Zajímavo jest, že bezbožný filosof Voltaire, učil této zásadě. Dne 21. října 1736 psal totiž příteli svému Thieratovi: „Lež jest pouze tenkrát nepravostí, je-li původcem zlého; jest však ctností, způsobí-li dobré.“ Čistý to jistě mudrc! dobrý účel nikdy neposvěcuje špatné prostředky.

V) V případech, že by nám upřímné vyznání uškodilo, můžeme odepřítí odpověď.

732 — **Biskup Firmus neprozradil úkryt pronásledovaných křesťanů.** Ne nadarmo nosil biskup Firmus v severoafrickém městě Tagestě, (rodišti sv. Augustina) jméno své (firmus = pevný). Uschoval kdys ve svém domě vznešeného křesťanského mladíka, kterého císař chtěl dáti bezprávně odpraviti. Přišli k biskupovi biřiči císařští a žádali, by jim udal místo, kde se onen mladík zdržuje. Biskup jim odepřel podati zprávy, řka: „Lhátí nesmím a nevinného člověka také nesmím prozradit.“ Vojáci počali biskupa trápiti. Tento prohlásil: „Umřítí mohu, ale jiného učiniti nešťastným nemohu.“ Když se to císař dozvěděl, obdivoval se šlechtné povaze biskupově a udělil mladíkovi milost. (Také Kristus nedal Pilátovi na mnohé otázky odpověď.) Zcela správně říkává se: „Vše, co mluvíš, budiž vždy pravdou; však nemusíš vše říkati, co jest pravda.“

733 — **Nůž myslivcův v prsou zavražděné dívky.** Myslivecký adjunkt přišel jednoho horkého dne letního z lesa do nejbližšího hostince, chtěje si dáti sklenici piva. Hned na to přišla také dospělá dívka do téhož hostince a koupila si k zahánání žízně též sklenici piva. Myslivec dívku znal a dal se s ní proto do hovoru a tázal se, kam že jde. Vypravovala mu, že jde do blízké vesnice k strýčkovi. Na další otázku, co tam bude dělat, pravila: „Nesu strýci 700 zlatých.“ Myslivec varoval dívku, ježto musí jíti lesem. Dívka ale pravila: „Nebojím se, já mám peníze vpletené do svého copu. Žádný to také neví, že mám s sebou peníze.“ Rozmluvu tu slyšel též hostinský. Za chvíli odešla dívka i myslivec. Náhodou zapomněl myslivec v hostinci svůj dlouhý myslivecký řezák, na němž měl své jméno vyryto. Nože toho uchopil se hostinský, běžel pěšinou do lesa a uschoval se za strom poblíž silnice. Když dívka přišla, vrazil jí nůž do prsou a nechal ho v nich vězet. Pak ustříhl umírajícímu děvčeti cop, vzal si peníze a utekl rychle pryč. Když našli mrtvé děvče na silnici, přišla komise, aby vyšetřila mrtvolu. Protože

našli nůž myslivcův s jménem jeho u mrtvoly, padlo na něho podezření. Myslivce byl zatknut a postaven před soud. Při soudu udával, že zapomněl nůž v hostinci; avšak hostinský pod přísahou vypovídal: „To není pravda. Kdyby byl tam nůž zapomněl, byl bych ho musel nalézt.“ Tak se stalo, že byl myslivce odsouzen k 20letému žaláři. Když již 16 let nalezal se v trestu, stalo se, že onen hostinský se roznemohl na smrt. Proto že mu svědomí nedalo pokoje, zavolal kněze, vyzpovídal se mu ze svého zločinu a prosil ho, by věc tu oznámil soudu, aby onen nevinný člověk byl propuštěn ze žaláře. Domníval se hostinský, že se mu nyní již ničeho státi nemůže. Hned na to přišla soudní komise k loži nemocného a sepsala jeho vyznání. Nevinný myslivce byl ihned z vězení propuštěn; avšak byl tak vysílen, že zemřel brzy po propuštění na svobodu. Hostinský se však náhodou zase uzdravil a byl pak soudem k 20letému žaláři odsouzen. Byl mu prodán dům i veškeren jeho majetek; peníze obdrželi ti, které svým zločinem poškodil. (Myslivecký adjunkt sloužil v revíru kosmonovském blíže Mladé Boleslavi. Dívka byla zavražděna na cestě do Hrdlořez. Událo se to 1520.) Z toho se učíme, že nemáme vše říkati, co víme. Dívka mohla říci, že jde navštívit svého strýce. Na otázku jaké by tam měla ještě další jednání, nebyla povinna cizím osobám žádné zevrubnější zprávy podati. Pravdivé jest přísloví: „Mluvití stříbro, mlčetí zlato.“

VI) Dovoleno jest, pomáhat si v nouzi dvoj-smyslnou nebo vyhýbavou odpovědí.

734 — **Svatý Athanáš na řece Nilu.** Biskup alexandrinský svatý Athanasius († 373), byl velice pronásledován pro své neohrožené hájení katolické víry. Císař Julián odpadlík dal vojákům rozkaz, aby ho zajali a usmrtili. Athanáš spěchal ku břehu Nilu, vstoupil na loď a prchal. Brzy hnali se vojáci na jiné lodi za ním. Když to Athanáš zpozoroval, prosil své průvodčí, aby jeli naproti vojákům. To se také stalo. Když přijeli k lodi, vojáky pronásledujícími naplněné, tázali se tito: „Jest biskup Athanáš daleko?“ Athanasius odpověděl: „Athanasius není daleko; pospíšíte-li si. můžete ho polapiti.“ Pronásledovatelé jeli s největším spěchem dále a biskup Athanáš mohl se zachrániti.

735 — **Arcibiskup na koni a vojáci.** Arcibiskup v Cantebury, svatý Tomáš († 1170), byl nenáviděn a pronásledován ukrutným králem anglickým Jindřichem II. jen proto, že statečně hájil práva církve katolické. Když král jednou vyslal své vojáky, aby zajali arcibiskupa, přestrojil se Tomáš a ujel na koni. Náhodou setkal se s vojáky v lese. Vojáci se ho tázali: „Nejsi snad arcibiskup?“ Tomáš se zasmál a řekl: „Podívejte se přece na mne

dobře i na můj ústroj cestovní, a uhodněte, jsem-li arcibiskupem?“
Vojáci těmito slovy uklidněni, táhli dále.

736 — **Kolmar pomáhal vojákům pátrat.** Za časů francouzské revoluce byl velice pronásledován též rázný francouzský kněz Kolmar, pozdější biskup mohučský (1802—1818); na hlavu jeho vysazena cena 1000 tolarů. Jednou večer přišli vojáci k domu, kde Kolmar bydlel. Když na domovní dvěře silně zakleпали, přišel jim Kolmar, za sluhu přestrojený, se světlem v ruce vstříc. Na otázku, zda se Kolmar nachází v domě, odpověděl: „Toho z těžka dostanete. Ostatně pojdte se mnou a budeme hledat.“ Vojáci za jeho vedení prohledali celý dům a odtáhli, ničehož nepořidivše. Když odcházeli, volal za nimi kněz: „Vždyť jsem vám to hned povídal, že ho nedostanete.“

737 — **„Ti páni říkají, že ne.“** Za časů kulturního boje v Německu nesměli katoličtí knězi ani umírajícím posloužiti svatými svátostmi. Faráři však konali přece svou povinnost; tak i farář, jménem Majer, posloužil ve větším hanoverském městě těžce nemocnému svatými svátostmi umírajících. Dozvěděl se o tom jeden četník, kterýž ihned vyšel hledat faráře, aby ho zatknul. Četník šel k dostavníku, v domnění, že kněz se v něm nalezá. Vyrázil do kořán dvěře a tázal se: „Jest zde farář Majer?“ Farář Majer, jenž seděl právě u dveří a byl v občanském oděvu, pohlédl na pocestné ve voze a tázal se: „Jest zde farář Majer?“ Pasažéři dívali se jeden na druhého a odpověděli: „Není zde!“ Farář vyklonil se ven k četníkovi a pravil: „Ti páni říkají, že zde není.“ Četník zavřel zase dveře a odešel.

738 — **Manželka, s kterou muž špatně zacházel, nestěžovala si na něho.** Jedna paní měla surového manžela, který jí mnohdy týral. Jednoho dne udeřil ji tak silně do obličeje, že jí vyrazil krev z nosu i z úst. Když žena ta vyšla na ulici, potkala ji sousedka a tázala se, co se jí přihodilo, že má obličej celý tak oteklý. Některá zlá manželka byla by jistě hubovala na svého muže, avšak tato neučinila toho. Vyhýbavě odvětila sousedce: „To se může každému přihodit, že mu spadne víko truhly na nos.“ Když pak hned po tom potkala zvědavá sousedka manžela hodné paní, neměla nic pilnějšího na práci, než aby mu zvěstovala novinku, že víko truhly spadlo jeho manželce na nos a že jí to ona sama pověděla. Vypravování sousedky otevřelo surovému muži oči. Nyní teprve poznal, jakou má dobrou a hodnou manželku. Pevně si umínil, že s ní již nebude tak sprostě zacházet a dostál slovu. — Kdo dotěrnými otázkami uveden byl v rozpaky, smí dáti vyhýbavou odpověď.

VII) Pochlebníci tím jsou nebezpeční, že omamují člověka, tak že nevidí svých chyb.

739 — **Alexandr Veliký zahazuje knihu do vody.** Austobolos, vrstevník krále Alexandra Velikého, napsal knihu, ve které oslavoval přílišně vítězství Alexandrova a vítězi nesmírně pochleboval. Když pochlebník jel jednou s králem přes řeku Hydaspes, předčítal králi z knihy některá místa. Král byl přemnohým pochlebováním tak rozhořčen, že knihu popadl a uvrhl ji do vody, řka: „Vlastně měl bych to s tebou tak udělat, jako s tou knihou. Zasluluješ tento vlhký hrob!“ — Mějme se na pozoru před lidmi, kteří úlisně pochlebuji.

740 — **Nejnebezpečnější zvíře.** Ptali se mudrce Biase kdys, které zvíře by považoval za nejnebezpečnější. Mudrc odpověděl: „Z divokých zvířat tyрана, z krotkých pochlebніка.“

741 — **Král a 10 prstenů s démanty.** Král perský Kosroes neměl v družině své nikoho, kdo by mu pověděl upřímně do očí pravdu. Proto toužil po tom, aby našel nějakého přímého muže. Jednou zvěděl, že jistý stařec, jménem Elaim, píše knihy, v nichž bezohledně povídá pravdu. Ihned dal si král předvolati svých 9 nejvěrnějších služebníků a také Elaima a řekl: „Povězte mi nyní, co soudíte o mé moci a mé slávě. Kdo mi řekne upřímně pravdu, dostane ode mne darem brilliantový prsten.“ Při slovech těch ukázal jim své ruce: na každém prstě měl navlečen prsten. Dvořané jeho chválili krále jakožto hrdinu většího všech, kteří kdy žili. Jen Elaim mlčel. Král dal každému dvořaninu démantový prsten. Elaimovi ale řekl: „Proč pak mlčíš? Nechceš si také zasloužit démantového prstenu?“ Elaim odvětil: „Králi! Pochlebenství dá se zakoupiti, pravda však ne. Ta dává se samodělk.“ Král pravil: „Rci tedy upřímně, co o mně soudíš?“ Elaim odpověděl: „Myslím si toto. Jsi mým pánem a králem, avšak jsi také pouze člověk z prachu země a Bohem stvořen k tomu, bys obšťastnil své poddané!“ Upřímná slova starcova potěšila krále. Nedaroval mu sice žádného prstenu, prosil ho ale, by byl mu stále přítelem. Druhého dne tázal se Kosroes dotyčných dvořaninů, jak by se jim líbily darované prsteny. Odpověděli: „Prsteny ty jsou nám nad život dražšími; ale musíme ti oznámiti, že kupec, jenž ti prsteny ty prodal co démantové, tě podvedl.“ „Jak to?“ ptal se král. Dvořané odpověděli: „Proto že démanty jsou — nepravé.“ Král na to vece s úsměvem: „Myslíte, že jsem toho nevěděl? Vy jste mi vzdali nepravou chválu; já vám zase dal falešné drahokamy. Splatil jsem vám pouze stejnou mincí.“ Od té doby přestalo na dvoře králov-

ském veškeré lichometnictví. — Ve vlastním svém zájmu vzdalujeme se pochlebníků.

742 — **Viktor Emanuel při střelbě do terče.** Když italský král Viktor Emanuel byl ještě korunním princem a důstojníkem, přál si jednouúčastnit se cvičení ve střelbě u svého pluku. Proto požádal podplukovníka na střelništi velícího, aby jedno ze dvanácti stanovišť terčů pro něho zachoval volným. Když tedy přišel korunní princ na střelníště, vedl ho podplukovník ku stanovišti, které mu bylo vyhraženo. Již dříve oznámil podplukovník strážcům u terče, že bude zde střílet korunní princ a poručil jim, aby ukazovali i tenkrát trefu, když střela princova se mine terče. Zdá se, že Viktor Emanuel něco podobného tušil; proto postavil na stanoviště sobě vyhraženého vojáka, který všeobecně byl znám co prašpatný střelec. Sám pak zvolil si stanoviště jiné, vedlejší. Kdežto korunní princ málo kdy stihl cíl, u dotyčného vojáka byla co rána, to trefa. Viktor Emanuel se usmál a pravil podplukovníkovi: „Podívejte se, jak královská Výsost dnes výtečně střílí. Dnes přece jsem poznal důkladně svou znalost a umění ve střelbě.“ Od té doby neodvážil se nikdo více uváděti v omyl korunního prince nějakým pochlebenstvím. (Vypravovaná událost přihodila se roku 1866 blíž místa zvaného Aqua Acetosa u 5. pluku, jehož důstojníkem korunní princ byl. Podplukovník jmenoval se Pratesi.)

Požadování cizího statku.

Zrušení osobního majetku, jehož se domáhá nekřesťanský socialismus, nijak by neprospělo.

743 — **Komorník barona Rotschilda.** Milionář Alfons Rotschild v Paříži měl komorníka, jenž byl přívržencem sociální demokracie a velmi pilně navštěvoval socialistické schůze. Jeho pán proti tomu ničehož nenamítal, ač ve schůzích těch útoky činěny na boháče. Najednou však komorník přestal schůze navštěvovat a nechtěl o sociální demokracii ani slyšet. Když se komorníka tázali, co jest příčinou náhlé změny této, odvětil sluha: „Vypočítali jsme následující: kdyby veškeré jmění, v to i Rotschildovo počítáno, bylo rozděleno mezi francouzský národ, přišlo by na každého jednotlivce 2000 franků. Pak byl bych na tom mnohem hůře, než nyní, kdy mám 3000 franků služby.“ — Rozdělením všeho soukromého majetku mezi všechny, nezískalo by se ničeho.

744 — **Učinil hlavní výhru a — změnil své smýšlení.** Jistý natěrač v Jory — takto s tělem, duší socialista, jenž velice

horoval pro všeobecné dělení majetku — učinil 1. února 1906 hlavní výhru ve výši půl milionu franků. Nyní přišli k němu jeho soudruhy a vyzývali ho, by dle zásad jednal a své veliké jmění rozdal mezi „soudruhy.“ Muž ten chvílku přemýšlel a pak řekl: „Víte, já jsem své smýšlení změnil. Já nejsem již socialista, nýbrž člověk smýšlení konservativního.“ — V okamžiku, kdy někdo má více než jiní, obyčejně přestává horování po dělení majetku.

Chudoba. Bohatství.

1) Bůh sesílá na mnohého člověka chudobu ku spáse jeho duše.

745 — **Andělé a později zlí duchové nad domem.** Arcibiskup florentinský, svatý Antonín († 1459), spatřil na jedné své procházce ulicemi města, že nad střechou jednoho domu vystupovali a sestupovali andělé. Dotazoval se, kdo by tam bydlel a zvěděl, že tam bydlí chudá vdova se svými třemi dcerami a že mají velikou bídu. Od té doby posílal světec pravidelně rodině té značnou podporu. Když pak arcibiskup opět jednou kolem toho domu krácel, spatřil, že nad domem vznášejí se zlí duchové. Pátral, co by to znamenalo a zvěděl, že dotyční lidé nyní žijí rozkošnický, čtou špatné knihy a na Boha úplně zapomínají. Ihned jim zarazil almužnu. — Podobně činí i dobrý Bůh. Nedává mnohému člověku bohatství, poněvadž ví, že by mu bohatství přineslo záhubu věčnou.

746 — **Manželka se zalekla hlavní výhry.** Ve vestfálském kterémms městě zakoupil si jistý domkař podíl ní list losu loterního, zamlčev toho své manželce. Náhodou připadla při tahu na los ten hlavní výhra. Muž vyhrál 20.000 marek (24.000 korun.) Když se donesla radostná zpráva ke sluchu manželčinu, ulekla se a zvolala s nárkem: „Ach, jaké neštěstí nás to potkalo, jaké neštěstí!“ Lidé se domnívali, že manželka ta zešílela radostí nad štěstím, jež manžela potkalo. Avšak ukázalo se, že měla paní ta pravdu. Muž její byl až dosavad velmi pilný a šetrný člověk; nyní oddal se zahálce, hře a pití. Probil v několika letech vyhrané peníze a k tomu přišel i o svůj domek a celý majetek. Případl pak i s celou rodinou svou na obtíž obci. — Bohatství přináší mnohým lidem jen zkázu.

747 — **Zbohatlý a opět schudlý kamenník.** Že v štěstí a bohatství lidé snadno na Boha zapomínají, chudobou pak zase často k Bohu přivedeni bývají, o tom poučuje nás i následující událost: Za času císaře Justiniana žil k a m e n n í k Eulogius, chudý sice na statky pozemské, bohat však ctnostmi. Když jednou lámal

kámen, našel veliký poklad; v jediném okamžiku stal se boháčem. Ihned opustil své řemeslo, zakoupil si v Cařihradě nádherný palác a dosáhl záhy vysokých hodností; konečně stal se i setníkem císařské stráže. Od toho času však, kdy zbohatl, zapomněl úplně na Boha a nežil více životem ctnostným. Navštívil pak ho jednou starý jeho přítel, jistý poustevník, a ten ho úpěnlivě prosil, aby pamatoval na spásu duše své a Bohu věrněji sloužil. Avšak Eulogius ho pohaněl ba i z paláce dal ho vyhoditi. Přítel tento počal nyní vroucně Boha prositi, aby Eulogia přivedl opět na cestu ctnosti. Modlitba jeho byla brzy vyslyšána. Císař přišel na stopu spiknutí, do něhož byl zapleten i Eulogius. S velikou těží zachránil Eulogius pouhý svůj život ještě včas útekem; jeho veškeré jmění, jež musel opustiti, bylo brzo na to zabaveno. Nyní byl zase chudým a musel se vrátit k svému bývalému zaměstnání kamenickému. A když ho opět tu a tam navštívil jeho dávný přítel, poustevník, byl mu vítán co nejsrdečněji. Eulogius počal opět žíti životem ctnostným, jako v dřívějších letech. — Poznáváme z toho, že chudoba snadněji vede k Bohu, než bohatství.

II) Boháč nechť uváží, že není pánem pozemských statků, nýbrž jen správcem.

748 — **Pocestný v knížecím zámku.** Kdys přišel chudý pocestný ke knížecímu zámku a dal prositi knížete, by mu popřál noclehu. Kníže byl náhodou poblíž, přišel k němu a pravil: „Zde není žádný hostinec.“ I řekl na to poutník: „Račtež mi aspoň dovoliti tré otázek; pak půjdu dále.“ Kníže pravil: „Nuže tedy, ven s níma; ptejte se!“ I děl putující ku knížeti: „Kdo prosím bydlel v tomto domě před vámi?“ „Můj otec“, odpověděl kníže. Pocestný tázal se dále: „Kdo obýval zde před vašim otcem?“ „Můj děd“, řekl kníže.“ I ptal se pocestný dále: „Kdo zde bude jednou po vás bydlet?“ Na to kníže nedal odpovědí. I řekl pocestný: „Jest-li že každý z vás jen nějaký čas zámek tento obývá a stále vždy jinému zase ustoupiti musí, což jste jiného, než-li hosté? Jest tedy zámek váš skutečně hostincem. Nevynakládejte tedy příliš mnoho peněz, abyste vyzdobil zámek, v němž přebýváte pouze krátký čas. Radím vám spíše, byste raději dobře činili chudým a tak sobě získali stálý přibýtek v nebi.“ Kníže vzal si slova ta k srdci a obdaroval cizince. — Člověk jest zde na zemi pouze dočasným správcem a uživatelem pozemských statků.

III) Boháč, nechť si nezakládá na svém jmění.

749 — **Nejsme lepšími, nýbrž jen máme se lépe.** Bohatý ředitel továrny, pro svou dobrosrdečnost mezi lidem velice ob-

líbený, šel na kluziště jednou odpoledne se svými dětmi, když přišli ze školy. Na cestě potkali chlapce, který sbíral do košíka po ulici roztroušené kousky uhlí. Pán pravil k chudému chlapci: „Dítě, zajisté že tě už prsty velice zebou.“ Chlapec odpověděl: „Ano, jest mi zima; ale mě nemocné matce doma a malým sourozencům je ještě více zima. Proto jsem šel nasbírat kousky uhlí, které z vozu spadaly.“ Ředitel vyptal se na obydlí chudých těch lidí a šel ihned se svými dětmi do dotyčného domu. Potěšil chudou ženu, obdaroval ji a slíbil, že ji přijme mezi ošetřovance spolku svatého Vincence. Když opustili dům, pravily dívky k otci: „Otče, ti lidé nejsou nám rovni.“ Otec odpověděl: „Dítka, nejsme lepšími, než tito chudí lidé, nýbrž my se jen lépe máme. Proto také máme Pánu Bohu býti vděčnými a z vděčnosti pomáhati nouzí strádajícím bližním.“ — Jak ušlechtilé to smýšlení! A jak veliké to štěstí pro dívky, že mají tak ušlechtilé smýšlejícího otce.

Skutky milosrdenství.

1) Co dobrého prokážeme chudým, činíme Kristu samému.

750 — „**Přišel chudás! — Přišel Kristus!**“ Svatý Jan z Kenti, professor university Krakovské († 1473) zavedl v domě, kde studující měli svoji jídelnu, tento pěkný obyčej: Jest-liže mezi jídlem přišel žebrák ku dveřím jídelny, musel to sluha hlásiti předsedajícímu slovy: „Chudý přišel!“ Předsedající ihned odpověděl: „Kristus přišel!“ a postaral se o to, aby byl chudás nasycen. Tímto způsobem chtěl světec upamatovati studující na slova Kristova, která pronese o posledním soudu: „Cožkoliv jste učinili nejmenšímu z bratří mých, mně jste učinili.“

751 — **Kázání o obnaženém Kristu na kříži.** Jistý kazatel uvedl posluchače své v duchu na Kalvarii a dojemně líčil jim bolesti Spasitelovy. Poukázal k tomu, že vojáci strhli před ukřižováním oděv z těla jeho na ránách přischlý a zcela Krista obnažili, ku posměchu diváků. Pak mluvil kazatel dále: „Milý křesťane! Kdybys byl stál při ukřižování Páně na Kalvarii, zajisté byl bys podal Spasiteli svému jeden ze svých šatů, aby mohl se jím přikrýti. Ale můžeš svou dobrou vůli ještě dnes uskutečniti. A tážeš se jak? Jest mnoho chudých lidí, kteří postrádají nejpotřebnějšího oděvu. Co jim daruješ, dáváš Kristu samému; vždyť On sám pravil: „Co jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili.“ „Daruj tedy nedostatkem šatů trpícímu chudásovi oděv a tys oděš Krista na kříži obnaženého a obdržíš za to odměnu velikou.“

752 — **Svatý Martin a ďábel, co žebrák.** O svatém biskupu Martinovi vypravuje se tato, sice smýšlená, ale velmi poučná legenda: Ďábel vzal na sebe jednu podobu žebráka a přišel ku svatému Martinu, prosil o almužnu. Svátý Martin podal mu nějaký peníz. V tom okamžení ukázal se ďábel ve vlastní své podobě a vysmál se světcí, že se dal jim oklamati. Avšak svátý Martin zůstal klidným a pravil: „To nic nedělá. Já dal jsem almužnu z lásky ke Kristu a dostanu tedy přece za ni od Pána Boha odměnu.“ — I k nám přicházejí mnohdy prositi o almužnu osoby nehodné. Lakomci rádi poukazují na nehodné prosebníky a nedají pak žádnému ničeho. Hodný křesťan však chová se dle slov svatého Chrysostoma: „Jest lépe, mýliti se v milosrdenství, než mýliti se v přísnosti; neboť kde hospodář jest tak štědrým, nesmí býti podělovač skrblikem.“

II) Nemilosrdným a tvrdého srdce povede se v onom světě zle.

753 — **Kněžna co žebračka a hostitelka.** V tuhé zimě, kdy chudým lidem velmi zle se vedlo, oblékla si jistá kněžna chudičky oděv, zahalila hlavu svou šátkem, vzala do rukou berlu, do druhé mošnu a šla na žebrotu do vsi, aby prozkoumala dobročinnost lidí. Z některých stavení ji vyhnali, surově jí spílajíce, v jiných obdržela něco, skoro bezcenných dárků a jen na jednom místě ji přijali slušně a s radostí; chudý muž jeden uvedl jí totiž do teplé světnice, kdež obdržela od jeho ženy kousek čerstvě pečeného koláče. Druhého dne byly všechny osoby, u nichž kněžna žebrala předešlého dne, pozvány mimo vše očekávání na zámek. Zde sluhy uvedeni všichni do veliké jídelny, kde každému vykázáno jeho místo. Pak bylo každému předloženo to, co včera za žebračku přestrojené kněžně daroval. Před jedním ležel na talíři kousek plesnivého chleba, před jiným dva syrové brambory, před třetím poloshnilé jablko atd. Některé talíře byly úplně prázdné. Jen dvě osoby, muž a žena, měli před sebou dobrá jídla. Hned na to vešla kněžna do sálu a pravila udiveným hostům: „Včera jsem chodila po vaší obci, přestrojena za žebračku, abych zkusila vaší dobročinnost. Dala jsem vám předložiti tytéž dary, které jste mi včera uštedřili. Vzpomeňte si, že na onom světě za vaše dary čeká vás podobná odměna.“ Skoro všichni obyvatelé byli u kněžny zaměstnáni a zakoučeli její dobrotivosti; proto neodvážil se nikdo kněžně svou rozmrzelost projeviti. (Případ lícený udál se v Anglii; kněžna jmenovala se Lady Grey.) — Vzpomeňme na slova, která řekne Kristus těm, kteří na levici jeho budou v den soudní!

III) Činiti skutky milosrdenství jsou zvláště boháči povinni.

754 — **Místo koupě čalounů, ošatil 12 chudých sirotků.** Bohatý kupec dal si znovu zaříditi pokoje svého obydlí. Brzy potom navštívil ho jeden přítel jeho. Když spatřil nově upravené místnosti, pochválil celé uspořádání; jedině vytýkal, že nedal kupec na stěny nalepiti žádných čalounů (pěkné povlaky na stěnách.) Kupec poslal do blízkého sirotčince sluhu, aby přivedl 12 chlapců odtud k němu do bytu. Těchto 12 osiřelých dětí postavil do řady a pravil svému příteli: „Zde jsou mé čalouny. Místo co bych drahou látkou pokryl mrtvé stěny, koupil jsem těmto ubohým sirotkům látku na šaty.“ Kupec se přičinil o to, aby také jeho přítel, muž velmi zámožný, bohatě obdaroval sirotky, než odešli. — Jak mnohá lidská bída mohla by býti zmírněna na tomto světě, kdyby boháči pomoc poskytovali chudým, místo co by si pořizovali věci drahé a zbytečné.

755 — **Učiňte, ať kamení toto chlebové jsou.** Chovanec slavného biskupa Fenelona, Ludvík vévoda burgundský, vnuk francouzského krále Ludvíka XIV. jevil převelikou dobrotu srdce již v útlém mládí. Když přišel jednou v době drahoty do Versaillu, obklíčovalo ho za každým krokem veliké množství hladovicích a žebrali. Rozdal již veškeré své peníze, s nimiž mohl volně nakládati. Když ale k němu se hrnuly ještě stále celé spousty ubožáků, sňal řádové vyznamenání, draho kamy ozdobené s prsou, podal je svému komorníkovi, řka: „Prodejte je a učiňte, ať kamení toto chlebové jsou.“

756 — **Jilm a réva.** V Itálii velmi hojně roste jilm, strom to vysoký a žádné úrody nepřinášející. Réva viná, jež má na sobě mnoho drahocných hroznů, leží na zemi u paty jilmu. Zde by mohly hrozny její lehce vzíti zkázu hnilobou. Aby se tak nestalo, otáčí Italové révu kolem jilmu. Tu má pak dosti světla a vzduchu, tak že se mohou dařit výborné hrozny a uzrávat. — Jako s révou, má se to i s boháči. Bohatec má mnoho jmění; avšak to mu ku věčné spáse jeho neprospívá. Chce-li býti opravdu bohatým, totiž bohatým zásluhami pro věčnost, musí podobně, jako réva obtížena hrozny pne se pomocí jilmu do výše, vyšínouti se do výše pomocí chudých. Dobročinnost k chudým učiní ho bohatým na věčnosti; lakotou však učinil by se před Bohem úplně chudým a zásluh prázdným.

IV) Obyčejně bývají chudí obětavější, než bohatí.

757 — **Poslední peníz darovaný poškozeným zátopou.** Jednoho času stalo se, že po silných deštích vystoupla řeka Inn

v Tyrolsku ze břehů a nastaly veliké povodně. Mnohé obce byly tak poškozeny, že nebyly ani k poznání. Záhy na to byla v jistém místě konána sbírka ve prospěch záplavou poškozených. Sběratelé přišli též k jednomu domu, který obývala chudá vdova se svými dětmi. Když vcházel do domu, prohodil jeden sběratel: „Tu as nedostaneme ničeho; vždyť ta žena nemá nic jiného, než hromadu dětí.“ Dostali však od vdovy 20 krejcarů; a ta při tom pravila: „Já mám aspoň světlici a peřiny pro své dítky; avšak ubozi, zátopou poškození, nemají ničehož.“ Když sběratelé s poděkováním odešli, přiběhla za nimi ještě malá divenka vdovina a volala: „Ještě jsme našli 10 krejcarů; a maminka je ještě posílá pro stížené povodní.“ Při slovech těch podala jim peníz. — Tato obět vdovina živě nám připomíná obětní dar vdovin v chrámu jeruzalemském, která uvrhla do pokladnice chrámové poslední své dva haléře.

758 — Odbytý žebrák přinesl chudým dětem vyprošený chléb. V továrním místě byli otec i matka po celý den pryč; teprve večer po práci mohli se odebrati domů. Ve dne musely dítky samy zůstat doma. Jednou dopoledne zaklepal někdo na dvěře. Dítě otevřelo a spatřilo žebráka, jenž prosil o almužnu. Dítě řeklo: „Nemohu vám ničehož udělit; my jsme sami chudí a často nemáme ani co jíst.“ Žebrák odešel. Odpoledne bylo opět zaklepáno na dvěře. Totéž dítě otevřelo a spatřilo před sebou téhož žebráka. Dítě opakovalo tatáž slova, co pravilo dopoledne. Ale žebrák pravil: „Já od vás ničehož nechci, naopak, něco vám nesu.“ Po tom podal dítěti několik kousků máslu namazaného chleba, zabaleného v papíru a kromě toho několik měděných penízků. I pravil: „Dej to matce své; vyprosil jsem to pro vás.“ — Chudšasové jsou často mnohem štedřejší, než boháči.

759 — Krásný vlas položený co oběť na oltář vlasti. Veliké oběti přinášeli v Německu všichni vlastenci na vypravení a vyzbrojení vojska, když počala válka za svobodu proti Napoleonovi (1813.) Toho času sešla se v berlínském hostinci jistá společnost, v níž nalézalo se též několik dam. Na stole ležely tištěné vyhlášky a žádosti o příspěvky, určené k obraně vlasti. Některé pani darovaly všechny své přebytké šperky, jiné peněžní obnosy. Jistá 15letá dívka, Ferdinanda ze Šmatavy, dcera plukovníkova, byla tak chudá, že neměla ničehož, čím by též mohla přispěti. Přemýšlela, jak by také přispěti mohla; běžela ke kadeřníkovi a dala si ustříhnouti svůj krásný vlas. Dostala za něj 15 marek (18 korun.) Když sběratel milodarů o tom uslyšel, koupil tyto kadeře, dal je zadělati do zlatých prstenů a nabízel je ku koupi. Utržil takto za ně 4000 marek (4800 K.)

Každý v Německu chtěl mít památku na tuto chudou pa-
kerá přinesla své vlasti oběť tak těžkou.

760 — **Děk za brus.** Jistý chudý venkovan přiveď,
jednou bohatému továrníkovi několik sáhů dříví. Když
vjížděl do dvora, zpozoroval, že dělníci postavili nový brus,
starý pak odvalili do kouta. Když si vozka přišel k továrníkovi
pro peníze, prosil ho, by mu daroval starý onen brus. Továrník
pravil: „I jen si ho naložte; bez toho by nám jen překážel.“
Prosebník poděkoval zdvořile a dodal: „Snad bude mi někdy
možná Vašnostem prokázat též nějakou úsluhu.“ Továrník
se těmi slovy urazil a nadutě podotkl: „Nepotřebuju od vás
žádných ochot a služeb; budu-li vaší služby kdy potřeben, však
já si za ni zaplatím.“ Venkovan mlčky odešel a vzal si brus
domů. Kdykoliv ho používal, vzpomínal slov továrníkových a
prosil Boha, by mu popřál toho, aby mohl továrníkovi odplatit
za jeho dar. Příležitost k tomu naskytla se záhy. Rolník šel
jedné neděle do kostela a spatřil, že zdaleka v šíleném chvatu
přijíždí kočár. Koně u povozu se splášili a kočár spadl z ko-
zlíku. Ve voze nalezal se továrník se svou rodinou a křičel
o pomoc. Rolník se dlouho nerozmýšlel, odtrhl mostní zábradlí
a rychle ho postavil na příč silnice, aby zarazil běh koní; sám
zůstal státi poblíž a mocnou rukou vpadl koním do otěží a za-
stavil je. Továrník vystoupil z vozu, vyňal peněženku a chtěl
rolníkovi zaplatiti. Tento však pravil: „Takové služby za-
platiti nelze. Jest to mé odsloužení se za darovaný
starý brus.“ — Učíme se z toho, že nemáme nikým opo-
vrhovati. Nevíme, kdy můžeme mít zapotřebí pomoci i toho
nejchudšího.

V) Někdy můžeme skutky milosrdenství zcela
snadno vykonati, bez námahy a oběti.

761 — **Sen spořivé hospodyně.** Jedna paní si na tom velice
zakládala, že všeobecně u všech známých platila za spořivou
hospodyní; měla pak jednou před probuzením se zvláštní sen.
Zdalo se jí, že zemřela a předstoupila před soudnou stolicí Boží.
Před ní stálo ještě mnoho mužů a žen, taktéž k Božímu soudu
povolaných. Když zde tak stála, nepocífovala ani nejmenšího
strachu, poněvadž si nebyla vědoma žádného provinění a že ode
všech lidí vždy vychvalovaná byla co vzor šetrnosti. Když přišla
řada na ni, zpozorovala, že se k ní přiblížil nějaký temný předmět;
náhle spatřila před sebou některé své staré šaty a nábytek. Byly
to věci, které odnesla na půdu a zůstavila ku rozžírání molům,
červotočům a ku hlodání myším. Spatřila nejprve starou, ko-
ženou pohovku, kterou na půdě rozhlodaly myši. Zároveň

slyšela hlas: „Nebyla bys lépe učinila, kdybys byla darovala pohovku chudé rodině v domě vašem bydlící? Jak veliké bylo by to dobrodiní pro zmrzačenou dívku rodiny této!“ Pak spatřila starou postel, červy celou rozežranou. Spolu slyšela hlas: „Tys dobře věděla, že v domě tvém musí spát chudá pradlena na zemi; nebyla bys lépe učinila, kdybys byla postel tu darovala chudé ženě té, než, abys jí dala červům rozežrat?“ Již počala se paní ta třást, když spatřila veliké množství obnošených šatů, kloubouků atd. úplně moly rozežraných. Při tom slyšela opět hlas: „Těchto věcí byla bys mohla také lépe využítkovati, než je nechat na půdě kazit molům.“ V tom okamžení se probudila. Nejprve chtěla nahlédnouti do snáře, pak si ale sen lépe rozmyslela a přijala ho jakožto výstrahu. Pevně si umínila, že od toho času rozdá vždy chudým veškeré, jí již nepotřebné částky oděvu a nábytku. Také dostala svému slibu a stala se velmi dobročinnou k chudým. — Někdy může býti člověk dobročinným, aniž by ho to stálo nějaké oběti nebo přemáhání.

762 — **Radecký dopisovatelem.** Všeobecně chválí se na tomto velikém vojevůdci rakouském († 5. ledna 1858 v stáří 92 let), že byl velice lidumilný a blahosklonný. Jeho vojíní ho jmenovali proto „otec Radecký.“ Skoro každodenně navštěvoval nemocné a raněné vojíny v nemocnicích a těšil je. Jednou přišel do nemocniční zahrady, chtěje navštívit raněné. Zde spatřil vojáka, který měl oči plné slz. Radecký se ho tázal, co mu je. Vojín si nařikal, že má poraněnou pravou ruku a že nemůže matce své napsat psaní a jí potěšit. Radecký pravil ihned: „I tu lze snadno pomoci. Řekneš-li mi, co chceš matce psát, já jí to ihned napíšu.“ Vojín nabídku přijal a to ovšem s největší radostí. Radecký napsal dopis, přečetl ho pak ještě a tázal se, má-li ještě něčehož připsati. Vojín více již ničehož neměl k podotknutí a Radecký uzavřel dopis, dříve do něho vloživ ještě bankovku. Nelze ani popsati radost matčinu, když dostala dopis. — Každý člověk má příležitost, konati skutky milosrdenství, aniž by ho to stálo příliš velkých obětí.

763 — **Císař František I. vůdcem v parku.** V parku šoenbrunském u Vídně nalezá se veliká obora. Za časů císaře Františka I. přibýlo do ní mnoho nových zvířat z Brazílie, což přilákalo velký počet návštěvníků. Mezi jinými přišel do parku šoenbrunského také jistý generál, aby viděl novou zvířenu; nevyznal se však dobře v cestách parkem vedoucích. V tom spatřil nějakého člověka, sehnutého ke květinovému záhonu, an tam pracuje. Domnívaje se, že to zahradník, šel k němu, zaklepal mu na ramena a pravil: „Zde máte dvacetník; ukažte mi cestu do obory.“

Muž ten pokývl hlavou, vzal peníz a vedl jenerála na pravou cestu. Na cestě podíval se jenerál blíže na svého vůdce a, náhle sebou ulekaně trhl. Poznal totiž, že muž, jenž ho vede, jest císař sám. Císař ho upokojil a pravil: „I to nic nedělá, milý pane jeneráli. Já vám rád ukážu cestu; ale váš dváciáš už nedostanete zpět. Ten si nechám; jest to první peníz, který jsem z těchto zvířat vyzískal.“ — Podobné laskavé ochotnosti může každý člověk, ať bohatý ať chudý, prokazovat svým bližním. Jest-liže panovníci v blahosklonnosti slouží svým bližním, tím více mají tak činiti ostatní lidé!

Skutky tělesného milosrdenství.

764 — **Císař Josef II. co lékař.** Nemocné navštěvovati, jest skutkem tělesného milosrdenství. Syn veliké císařovny Marie Terezie, císař Josef II., vykonal jednou velmi krásný skutek tělesného milosrdenství. Když se jedenkrát procházel ulicemi města Vídně, přišel k němu s pláčem nějaký hoch a prosil ho o jeden zlatý. Chlapec nevěděl, že je to císař; domníval se, že to nějaký zámožný pán. Císař se tázal, nač by těch peněz chtěl. Chlapec odpověděl: „Mám své nemocné matce přivésti lékaře; ale matka jest úplně chudá a lékař nechce jíti k ní, dokud nedostane zlatku.“ Císař mu dal jeden zlatý a vyptal se zevrubně na jméno a obydlí nemocné. Zatím co chlapec běžel pro lékaře, všel císař do obydlí nemocné. Paní měla ho za lékaře, popsala svou nemoc a císař napsal recept a odešel. Za chvíli přišel chlapec s povoláním lékařem. Žena nemocná divila se, že ještě jeden lékař přišel a ukázala na předpis na stole ležící. Lékař vzal lístek do ruky a zvolal: „To zde byl císař sám. S tímto lístkem můžete si dojít vyzvědnout z pokladny 25 dukátů.“ Radost nemocné nelze ani popsati. — Tak zahanbil šlechtný císař lékaře, jenž nechtěl chudým lidem přispěti, dokud by mu nezaplátili.

765 — **Svatý Paulin, biskup Nolanský, otrokem.** Vězně nevinně zajaté vysvobozovati, jest skutkem tělesného milosrdenství. Za času svatého biskupa Paulina v městě Nole (biskupem byl od r. 400 až 431), vpadli Vandalové do Itálie a odvěkli mnoho obyvatelů do otroctví. Svatý biskup obětoval veškeré své jmění, aby vykoupil zajatce. Již neměl žádných peněz více; v tom přišla jistá matka, celá zoufalá a pravila: „Pro Bůh, smilujte se nad ubohou matkou. Zeť krále vandálského odvěkl syna mého do otroctví.“ Světec odvětil: „Matko, co mohu pro vás učinit? Již jsem vydal poslední peníz na výkup takových nešťastníků,

jako je syn tvůj!“ Matka lomila rukama a hrozně naříkala. Paulin pravil: „Uklidni se. Peněz sice žádných nemám, ale mám ještě svou osobu. Pokusím se o to, zda Vandálové vymění mne za syna tvého. Snad k tě výměně svolí.“ Matka pravila: „Důstojný otče, to se nesmí stát!“ Světec pravil: „Proč pak ne? Vždyť Syn Boží stal se za nás služebníkem. Ostatně jest tvůj syn ještě mladý člověk a mohl by v zajetí snadno ztratit trpělivost, ano i přijíti o víru svou. Já však doufám, že Bůh mi oboje uchová.“ Odjeli tedy oba, matka i biskup do Afriky. Majitel otroka nechtěl však ničehož o výměně slyšeti, i sdělil s ním Paulin, že velmi dobře rozumí zahradnictví a že bude pilně pracovati. Pán otrokův nyní svolil k výměně a vrátil matce jejího syna. Vandál měl brzy příležitost obdivovati se veliké ctnosti a učenosti svatého muže, bavil se s ním rád a seznal tak učení křesťanské. Jedného dne řekl mu Paulin, že záhy musí král se objeviti před soudnou stolicí Boží. Král se to ihned dozvěděl, dal si světce zavolati a kladl mu mnohé otázky. Nyní přišlo na jevo, kdo vlastně Paulin jest a proč se stal otrokem. Král ho propustil ihned na svobodu, daroval mu mnoho zajatců z krajiny nolanské a několik lodí plných obilí a dal ho odvésti na pobřeží italské. (Událost tu vypravuje svatý Řehoř Veliký). Viz též vypravování o sv. Vincenci de Paula.

766 — **Manželka vysvobodila muže svého ze žaláře.** Katolický šlechtic Lord Nithisdale, byl co přívrženec nápadníka trůnu Jakuba Stuarta uvržen r. 1716 do žaláře a odsouzen na smrt. Večer před popravou obdržela choť jeho konečně na dlouhé prosby dovolení, že ho směla navštívit v žaláři. Černě oděná a s černým závojem vstoupila do vězení. Dovedli ji do žalářní kobky manželovy; žalárnici nechtěli býti přítomni srdcelomnému výjevu jejich loučení i odstoupili. Sotva že se vzdálili, učinila choť svému manželovi následující návrh: „My oba jsme skoro stejné velikosti. Vyměníme si nyní oděv. Nikdo tě nepozná, když opustíš vězení, zakryj si tvář černým závojem mým. Venku stojí vůz, který tě ihned odveze do přístavu. V něm čeká na tě loď, jež odveze tě na pobřeží francouzské, Až přijde hodina, určená k popravě, dám se poznati. Jsem jista, že mne místo tebe neodpraví, nýbrž propustí na svobodu. Já pak za tebou ihned do Francie pospíším.“ Muž zpočátku nechtěl svoliti; avšak manželka neustála, dokud nevyhověl jejímu přání. Šťastně dostal se z vězení. Brzy zvěděl soud, že lord uprchl a chtěl na manželce lordově se vymstíti. Avšak nový král obdivoval se její statečnosti a udělil jí milost (1716). — Kdo nevinně žalářované vysvobozuje, následuje Krista, jenž nás všechny svou smrtí na kříži vysvobodil z otroctví ďáblava.

767 — **Císař František I. a pohřeb v Badenu.** Jest skutkem tělesného milosrdenství, postarati se, aby zemřelý s uctivostí byl pohřben. Jak známo odložil císař František titul císaře německého a přijal roku 1804 titul: „dědičný císař rakouský“, toho jména František I. Jednou procházel se provázen jsa svým komořím po ulicích badenských u Vidně (1832). Tu hle vyšel z uličky nějaký pohřeb. Před rakví kráčel kněz a jeden kostelník; za rakví však nešel nikdo. I pravil císař k svému průvodci: „Ten člověk jest věru k politování; neboť nemá nikoho, kdo by po smrti na něho vzpomínal a jeho na poslední cestě doprovodil.“ Pak kráčel císař i se svým průvodcem s odkrytou hlavou za rakví. Když obyvatelé města spatřili kráčet za rakví císaře, záhy přidalo se jich sta a sta k pohřebnímu průvodu, tak že as zřídka bylo lze spatřiti v Badenách tak úžasné množství lidí při pohřbu. — Šlechtetný panovník dal svým poddaným příklad a poučil je, že prokazování poslední pocty zemřelému patří mezi skutky milosrdenství.

768 — **Císařský hřbitov.** Nedaleko Gladbachu v německé říši nalézá se u Bensberku na vrchu zámek, který v napoleonských válkách (1793, 1795, 1798) používán byl co nemocnice. Odtud bylo mnoho set zemřelých vojnů na vozech dolů se zámeckého vrchu dopraveno a zde hozeni do veliké pískové jámy a zasypáni. 500 udatných vojnů zde odpočívalo, nedostali však po 60 let ani pomníku, ani kříže na hrob svůj. Jen lid jmenoval místo to „císařským hřbitovem“, poněvadž pohřbeni zde vojáci, kteří bojovali pod prapory císaře rakouského. Po skončené válce posázel majitel dotyčného pozemku místo to sosnami, smrky a jiným stromovím. Již 30 let spočívaly zapomenuté hromadné hroby v stínu vysokých, jehličnatých kmenů. Tu veškerým lidem bylo nápadno, že právě u cesty vyrostla sosna v podobě mohutného kříže; a podobně i vedle jedle. Jakoby stromy dávaly lidem na srozuměnou, aby dali na hrob statečných 500 vojnů kříž. Když se toho dozvěděl císař František Josef I., ihned dal ve srozumění s majitelem pozemku postavit na „císařském hřbitově“ veliký, kamenný kříž, aby tak uctil krásným pomníkem padlé vojny (1855). — I ten, kdo mrtvým postaví pomník, koná skutek milosrdenství.

769 — **Císař František Josef I. v Meranu.** Můžeme nuzným často pomoci peněžitou podporou. Císař František Josef I. zdržoval se delší čas v krajině meranské v Tyrolsku, aby sesílil zdraví své (1872). Obyčejně časně ráno učinil si vycházku na strmé výšiny. jednoho dne přišel na ranní své procházce ke dvorci, z něhož bylo slyšeti hlasitý nářek, Císař chtěl věděti co

se stalo i nahlédl vraty dovnitř. I spatřil na zemi zdechlou krávu; u ní stál staříčkový párek manželů, kteří lomili rukama a ustavičně opakovali slova: „Teď je s námi konec, teď je s námi konec!“ Císař byl velice dojat neštěstím chudasů a ihned si umínil, že jim pomůže. Tázal se tedy, jakou cenu kráva měla. Stařec odpověděl: „Za 100 zlatých stála jistě.“ I řekl císař: „Já vám dám peníze, abyste si mohli jinou krávu koupit.“ Oba lidé byli touto nenadálou zprávou celí zaraženi a zdálo se, že tomu nechtějí ani věřit. Císař řekl, aby jen přišli dolů do zámku Trautmansdorfu; tam že pán v zámku jim peníze ty vyplatí. Starci se to jaksi nezdálo i mínili, že by mu bylo milejším, kdyby směl s „pánem“ hned jít. Císař se musel chytrosti mužově smát a vzal ho ihned s sebou. Poblíž zámku potkal císař dvorního úředníka i nakázal mu, aby sedlákovi vyplatil 100 zlatých. — Jako zastihl Eliáš vdovu sareptskou v nejvyšší nouzi a pomohl jí, tak i zde zařídila to Prozřetelnost Boží, že dobrým chudasům seslal pomocného anděla.

Skutky duchovního milosrdenství.

770 — **Císařovna Alžběta přinesla rodině zprávu o smrti otce.** Na cestách svých přišla rakouská císařovna Alžběta († 1898) do anglických mořských lázní v Cromeru. Když se procházela na pobřeží, nastal náhle na jednom místě veliký shon lidí. Jistý nosič břemen spadl do moře a utonul. Šlechtná císařovna vypsala se ihned na poměry rodiny jeho a obydlí. Pak se vydala k manželce utonlého; našla ji právě v tom okamžení, kdy rozdělovala dítkám večeři. Císařovna pravila: „Milá paní, stalo se vám veliké neštěstí. Snad s menší bolestí přijmete smutnou tu zprávu, když uslyšíte ji z úst císařovny rakouské, než kdyby vám, nepřipravené na to, některý soused smutné toto poselství zvěstoval. Váš muž totiž utonul. Modlete se za spásu duše jeho a starejte se o dítky své.“ Zároveň podala císařovna vdově té značný dar peněžní. — Zarmoucené těšiti, jest skutkem milosrdenství.

771 — **Šestnáctiletá modlitba milosrdné sestry a umirající důstojník.** Také modlitba za naše bližní jest skutkem milosrdenství; neboť můžeme zachrániti takto duše jejich. Poslyšte příklad: Ve válce německo-francouzské (1870—1871) ležel v nemocnici milosrdných sester ve Francii mezi jinými raněnými i těžce raněný německý důstojník. Lékař mu zcela otevřeně prohlásil, že podlehne ranám svým. Jedna milosrdná sestra — německé národnosti — tázala se ho, má-li mu povolati kněze,

Nemocný pravil, že sice katolíkem jest, o zpovědi však že nechce ničehož slyšeti. I pravila milosrdná sestra: „O, pak budu se za vás tak dlouho modliti, až Bůh způsobí, že roztaje ledová kůra srdce vašeho.“ Nemocný odvětil: „To se as modlitbou svou unavíte.“ Sestra pravila: „Jest tomu již 16 let, co modlím se za jiného nešťastníka, aby ho Pán Bůh obrátil na pravou cestu. Také mé spolusestry modlí se každodenně na úmysl ten. My od modlitby té neupustíme.“ I pravil důstojník: „16 let? Ten člověk musí vám býti blízkým, snad příbuzným, jest to otec váš, bratr?“ Sestra odvětila: „Oh, nikoliv! Já neznám ho ani. Ale moje matka jest již přes 30 let ve službě u jisté hraběnky v Němcích. Před 16 lety dala mne hraběnka poprositi prostřednictvím matky mé, bychom se modlily za obrácení se jejího syna, jenž žije životem bezbožným a nemravným. Od té doby modlíme se za něho každodenně. Teprvé těchto dnů obdrželi jsme dopis od hraběnky, v němž s námi sděluje, že její syn táhl také do války.“ Důstojník se zarazil a pravil: „Jmenuje se vaše matka Beata?“ Sestra odpověděla: „Ano, moje matka sluje Beata. A vy jste snad naposled hrabě Karel?“ Důstojník pravil zcela rozrušen: „Ano jsem hrabě Karel. Když mne matka při loučení napomínala ještě naposledy ku křesfanskému životu, byl bych se tomu dal hnedle do hlasitého smíchu. Nyní však bych plakal jako dítě.“ Důstojník brzy seznal, že Boží prozřetelnost ho zavedla sem, k jeho neznámým dobrodincům. Odhodlal se ku sv. zpovědi a ku přijetí velebné Svátosti oltární. Smýšlení muže toho změnilo se úplně; zemřel pak dávaje na jevo nejhlubší lítost. Matka jeho nemohla takořka ani dost napoděkovati se Bohu, když o podivuhodné příhodě té se dozvěděla. — Právem vyzývá vás svatý Jakub: „Modlete se za sebe vespolek, abyste spaseni byli.“ (Jak. 5, 16.)

772 — **Biskup Ambrož u brány chrámové.** Hřešící ká r a t i (napomínati), jest skutkem milosrdenství, poněvadž můžeme tím zachovati duše jejich. Římský císař Theodosius Veliký potrestal roku 390 po Kristu přeukrutně obyvatele města Soluně, poněvadž zavraždili při povstání jeho místo-držícího. Dal přilákati obyvatele do cirkusu, předstíraje, že se budou dávat hry. Pak poručil diváky v cirku vojskem obklíčiti a povraždití; tak přišlo o život přes 7000 lidí. Když pak císař přišel do Milána a chtěl vejíti do chrámu, postavil se mu vstříc u brány chrámové svatý biskup Ambrož a pravil: „Císaři, jak se můžeš opovážiti chtít vkročiti do svatyně a zde chtít přijmout tělo Páně, když jsi dal povraždití tolik tisíc nevinných lidí a pokání jsi za to doposud žádného neučinil?“ Císař omlouval se slovy: „David hřešil a přece stal se světcem.“ I řekl biskup

Ambrož: „Následoval-li jsi Davida ve hříchu, následuj ho i v pokání!“ Císař ustoupil, činil pokání a prokázal mnoho skutků milosrdenství. Teprv as za rok osmělil se opět vstoupiti do domu Božího. Svým poddaným byl pak stále vládcem milostivým. Svým činem získal si biskup Ambrož zajisté velikých zásluh u Boha.

773 — Svatý Jan Evangelista přivedl lupiče k polepšení. Napominání, má-li míti nějakého účinku, musí se dít s mírností a ne hrubým způsobem! Slyšte následující vypravování: Když se vrátil svatý Jan Evangelista ze svého vyhnanství na ostrově Pathmu do Efesu, dozvěděl se, že jistý mladík jím na viru obrácený, přidal se k lupičům, ba stal se jejich vůdcem. Svatý Jan vydal se ihned na cestu do hor, kde se zdržovali dotyční lupiči. Záhy byl jat lupičskou hlídkou a na svou žádost předveden před vůdce jejich. Sotva že tento svatého stařečka spatřil, velice se ulekl a dal se na útěk. Avšak světec běžel za ním a volal: „Synu, proč prcháš před svým otcem, bezbranným starcem? Neboj se! Obdržíš odpuštění. Sám budu Krista prositi za tebe.“ Přelaskavá tato slova otfásla prchajícím a dojala ho k slzám. Zastavil se a ohlížel se v pláči na svatého Jana. Světec přišel, objal ho, slíbil mu milost a odpuštění a odvedl ho ze společnosti lupičů. — Z toho poznáváme, že hříšníka může zachrániti laskavé, s mírností spojené napomenutí.

774 — Paní dala zlodějské služce dary pro její matku. Jistá hospodyně měla pilnou a mravnou služku. Paní ale bylo velice nápadno, že kdykoliv děvče to šlo na návštěvu ku staré své matce. vždy nějaká maličkost se ztratila z domácnosti. Kdys chtěla služka opět jít domů navštívit matku. Paní náhodou našla v ložnici služčině cukr, kávu a jiné drobnůstky uschované v košíčku. Prohlédla ihned skříňku na cukr a kávu, shledala, že skutečně obého značně ubylo. Jiná hospodyně byla by dělala rámus, snad by byla zavolala policii a byla by dívku dala zavřítí. Avšak tato paní byla rozumná a nedala na sobě znáti nijakého rozčilení; jenom když služka chtěla již odejiti, pravila k ní přívětivým hlasem: „Tvá matka bude as potřebovat lecos co nemáte doma. Tuhle ti daruju pro ni cukr, kávu a nějaký kousek oděvu. Vezmi jí to s sebou a vyříd ode mne pozdravení.“ Při slovech těch zarděla se dívka a zajíkávě promluvila několik slov díků. Za nějakou chvíli byla schránka na cukr i kávu opět plná jako dřív. Od té doby se z domácnosti paní této ničehož více neztratilo. Dívka zůstala po mnoho let ve službě její; byla velmi hodná, tak že si ji paní nemohla ani dost vynachváliti. — Z toho lze si vzíti poučení, že můžeme velice přispěti k polepšení chybujícího, jestliže ho napomínáme ve vší mírnosti.

Prospěch, jenž vyplývá ze skutků milosrdenství.

I) Almužna shlazuje hříchy.

775 — **Bochníček chleba hozený při soudu na mísku váhy.** Svatý Jan almužník, patriarcha alexandrický († 619) vypravoval následující poučnou událost: Jistý lakomec pekl chleba. I přišel k němu chudšas a prosil o kousek chleba. Protože se chudšas nedal odbýti, hodil mu lakomec, chtěje se ho zbavit, bochníček. V následující noci měl pak lakomec krásný sen. Zdálo se mu, že umřel a že stojí před soudnou stolicí Boží. Byla zde postavena váha. Na jednu mísku váhy přišly jeho hříchy, které táhly mísku dolů, jako těžké kamení; na druhou mísku přišly dobré skutky, těch bylo však málo, tak že ani nebyly s to způsobiti rovnováhu. Konečně přišel anděl a položil k dobrým skutkům darovaný onen bochánek a ihned tato míška nabyla převahy. — Lakomec se probudil a poznal, že ho Bůh tímto snem pokáral a spolu napomenul ku štědrosti. Od té doby přičiňoval se, aby dobročinností shladil hříchy své.

776 **Cesta k srdcím rodičů.** Starý, zkušený učitel pravil jednou: „Kde mají v některé rodině dítko, můžeme prostřednictvím jeho vždy nejsnadněji najíti cestu k srdcím jeho rodičů. Získáme si rodiče, jestliže obdarujeme jejich dítko nebo mu uděláme nějakou radost. Vidíte! Právě tak jest tomu u Boha; jest to vždy nejjistější cestou k Jeho srdci, jestliže obdarujeme nebo obšťastníme jeho dítky, naše bližní.“ Dáváním almužny činíme si tedy Boha přítelem. Proto snadno lze vysvětliti, že Bůh odpouští hříchy štědrým dárcům almužny.

II) Almužna přináší štěstí a chrání před neštěstím.

777 — **Podivuhodné zachránění kněze při zaopatřování nemocného.** V obci Mittelbergu v Algavě byl kaplanem od roku 1787 až 1791 Kapistrán Weber. Jednoho zimního večera potkal chlapce nuzně oděného, který se trásl zimou a plakal. Weber na něho přívětivě promluvil a záhy se dozvěděl, že chlapec jest sirotkem, že se nastydl a jest churav. Kaplan ujal se opuštěného sirotka; zavolal mu lékaře a dal ho hodným lidem v ošetřování. Všecky výlohy pak sám kryl. Pak vícekrát cvičil dítko v náboženství; k veliké radosti své poznal, že učení svatého náboženství budilo v tomto dítku takovou lásku k Bohu, jak toho při jiných dětech nepozoroval ještě doposud nikdy. Chlapec zemřel na podzim následujícího roku. Nastala opět zima. Kaplan

Weber byl jednoho večera zavolán k nemocnému do vsi, as hodinu cesty vzdálené. Téhož večera napadlo hojně sněhu a zapadly cesty tak, že nebyly ani k rozeznání. Když se pak kaplan vracel od zaopatřování nemocného, zabloudil, dostal se až na zamrzlý rybník a zde se pod ním prolomil led. Kněz stál již po prsa ve vodě a doposud nohama nemohl dosáhnouti dna, tak že se domníval, že se již nedostane ven. V tomto nebezpečí života stál u něho náhle onen zemřelý sirotek v jasné záři a přívětivě se usmívaje, podával mu ruku a vytáhl ho na pevnou půdu; pak pokynul rukou, jakoby mu chtěl naznačiti směr cesty a zmizel. Weber dostal se šťastně domů. Druhého dne spěchal hned ráno na ono místo, kde se probořil. Našel zde ovšem svoje šlápoty, ale žádné jiné stopy. Modle se a Bohu děkuje; opustil opět místo to. (Weber vypravoval událost tuto svému příteli, taktéž duchovnímu, známému spisovateli kněh pro mládež, Křištofu Šmídovi, jenž pak o tom napsal vypravování.) Ukazuje nám toto vypravování, jak podivuhodné ochrany dopřává Bůh těm, kteří konají skutky milosrdenství.

778 — **Videňský lékař a požár „Okružního divadla“.** Dne 8. prosince 1881 shořelo ve Vídni za večerního představení „Okružní divadlo“; při požáru tom nalezlo smrt v plamenech 450 lidí. Téhož večera chtěl také lékař dr. Karel Flaus jíti se svou chotí do divadla toho. Když už se přistrojili a chtěli odejít, zazvonil někdo u dveří. Byl to chudě oděný muž, dělník z továrny na obuv, jenž bydlil v ulici rosenštajnské; muž ten prosil lékaře úpěnlivě, aby co možná nejrychleji pospíšil k jeho těžce nemocné ženě, která se svíjí v bolestných křečích. Lékař upozornil dělníka, že má v bezprostřední blízkosti svého příbytku jiného lékaře jménem dr. Přadal; aby se tedy k tomuto o pomoc obrátil. Avšak ubohý dělník odpověděl: „Tento lékař odejel a přijde domů teprve pozdě v noci. Prosím vás pane doktore, pojdte se mnou. I když jsem chudý, přeče vám za vaši námahu zaplatím. Lékař dal se těmi slovy pohnouti; zavolal svoji choť a pravil: „Dnes nebude s divadlem ničehož; musím jíti okamžitě k nějaké ochuravělé paní.“ Všecka námaha jeho choti, aby ho zdržela od návštěvy nemocné, byla marná. Lékař vzdálil se řka: „Milé dítě, tomu nerozumíš. To přináší stav lékařský již sám s sebou.“ Když lékař se vracel domů, spatřil již „Okružní divadlo“ v plamenech. Pln úzkosti, jestli snad jeho choť nešla sama do divadla, spěchal domů, Ale na schodech již přišla mu naproti choť jeho plná radosti a pravila: „Bohu díky. Ta nemocná žena byla dnes našim andělem strážným. Již nikdy víc nebudu tě zdržovati od tvé povinnosti.“ — Lékař tento jednal šlechetně. Ačkoliv dobře věděl, že od chudého dělníka nedostane

mnoho peněz a že pro věrné plnění své povinnosti lékařské bude mít snad se svou chotí mrzutost, přece spěchal na pomoc nemocné ženě chudého dělníka. Za to ho Bůh zachránil od jistojisté smrti v plamenech požáru. Bůh stejně stejným odplácí. Kdo nešťastným pomáhá, bude zachráněn od neštěstí.

779 — **V hostinci zanechané dítě.** Bůh dává tomu štěstí, kdo potřebným pomoci ji skýtá. O tom nás poučuje následující příběh: Roku 1906 stalo se v Eupenách v Porýnsku následující: V hostinci eupenském sedělo více pánů při ranním doušku. Najednou zůstal stát před hostincem automobil, z něhož vystoupil nějaký pán, jenž nesl v ruce košík. Požádal si v hostinci o sklenici piva a postavil košík na židli vedle sebe. Rychle vypil, zaplatil aniž by košík vzal s sebou, vstoupil na automobil a odjel s největší rychlostí. Když hostinský a hosté zpozorovali zanechaný košíček, vyběhli na ulici; avšak jejich volání bylo marné. Nápadné bylo, že automobil měl číslo zakryté; záhy zmizel jim z obzoru. Hosté počali zkoumati obsah košíčku. Jak veliké bylo jejich udivení, když v něm spatřili spící dítě. Nyní se radili, co má se s dítětem stát; nikdo nechtěl si ho vzít na starost. Nejvíce pak bránil se tomu hostinský. Konečně předstoupil jeden z přítomných — byl to lesník — a pravil: „Já si to dítě vezmu. Mám devět dětí doma. Kde se nají devět dětí, uživí se i desáté a nezahyne hladu.“ Vzal si dítě a odnesl domů. Jeden známý lesníkův šel s ním, jsa zvědav, co tomu nadělení řekne lesníková žena. Té ovšem nebylo to zpočátku příliš vhod; ale když dítě doposud pokojně spící počalo plakat, měla s ním útrpnost. Vzala nemluvnátko ven z košíka, aby mu vyměnila čerstvé plénky. Když je svlékala, spatřila na jeho prsou dopis, v němž bylo zaobaleno deset bankovek po 1000 francích (1000 fr. = 900 korun). Psaní obsahovalo prosbu, aby bylo o dítě dobře postaráno; po 2 letech že přijde další zpráva. Žádáno také od pěstounů dítě, by se jinam neodstěhovali. V celém městě přáli lesníkovi štěstí, jehož došel svým šlechtným jednáním. — Pravdivé jest přísloví: „Chudému kdo dává, Bůh mu požehává.“

III) Kdo udělí almužnu, rozmnožuje statek svůj.

780 — **Sv. Jan z Boha a přestrojený šlechtic.** Zakladatel řádu milosrdných bratří svatý Jan z Boha († 1550), založil v Granadě nemocnici. Zbožný šlechtic Marquis de Tarifa poslal mu jednoho dne na podporu chudých a nemocných 25 dukátů. Téhož ještě večera přišel šlechtic, přestrojiv se, ku světcu a se slzavýma očima prosil o podporu. Svatý Jan dal mu ony dukáty, jež dostal a těšil ho. Druhého dne přišel šlechtic

opět, vypravoval vše, co večer se stalo a daroval světcům 150 dukátů. Od toho času daroval mu každý týden chléb a maso ku výživě nemocných. — Právě tak jako onen šlechtic, počíná si dobrý Bůh. Nejprve daruje nám peníze a jmění a pak přichází v podobě nuzných bližních a prosí o almužnu. Šfasteň, kdo se nad nuznými smilovává; neboť obdrží od Boha vše stokrát nahrazeno a Bůh již v tomto životě bude mu stále největším dobrodincem.

781 — Dva bratři Dobroděj a Blahobyť. V jistém klášteře byl velmi štědrý a pohostinný opat. Pokud opat ten žil, vedlo se všem velmi dobře; blahobyť den ke dni stále víc a víc vzrůstal. Když opat ten zemřel, upustil jeho nástupce od velké štědrosti. To ale bylo velice nápadné, že klášter za tohoto opata víc a víc chudl; ano tak daleko to přišlo, že se nedostávalo řeholníkům potřebného pokrmu. Jednoho dne navštívil klášter nějaký cizinec a prosil o nocleh. Vrátný mu pravil: „Nemůžeme nyní nikoho pohostiti; neboť trpíme sami nedostatkem. V minulých dobách bylo jinaké; klášter byl bohat.“ Cizinec odpověděl: „Jste-li takoví nevládníci, nedivno, že se vám vede zle. Zahnali jste jednoho bratra; proto vás opustil i druhý bratr.“ Vrátnému byla slova ta záhadná i žádal cizince, aby mu vložil smysl své řeči. Cizinec pokračoval: „Jeden bratr jest dobroděj, druhý blahobyť. Protože jste od vás poslali prvního bratra pryč, opustil vás i druhý.“ Slova ta donesla se k sluchu opatovi a on se vrátil ku dřívější štědrosti, vzpomínaje slov Kristových: „Dávejte a bude vám dáno.“ — Příklad praví: Kdo dává almužnu, neschudne.

782 — Pohanský lichvář půjčil Bohu křesťanů. Pozemská odměna nepřichází vždy ihned. Ku příkladu: Biskup jerusalemský Sofronius, vypravuje pamětihodný příběh o dvou manželích. Manželka byla křesťanka, muž ale pohanem a k tomu ještě lichvářem. Manželka radila mu, aby uložil peníze své u Boha křesťanů; tam že mu ponesou největší úroky. Muž požádal tedy svou manželku, aby ho dovedla k Bohu křesťanů. Ona vedla ho ku křesťanskému chrámu, ukázala mu na žebráky a nuzné, stojící u dveří chrámových a pravila: „Hle, to jsou poslové křesťanského Boha; co dáš jim, jako bys odevzdal samotnému Bohu křesťanů.“ Muž rozdal jim 50 stříbrňáků. Po třech měsících řekl muž: „Čtvrt roku již uplynulo! Kdy pak splatí Bůh křesťanů jistinu i s úroky?“ Manželka ho chlácholila a ujišťovala, že zaplacení zcela jistě se stane. Ještě téhož dne koupil muž rybu na trhu a přinesl ji manželce, aby ji připravila. Když manželka rozřízla rybu, našla v ní lesklý drahokam. Muž šel s ním k zlatníkovi a obdržel za něj 300 stříbrňáků.

Událost ta otrásla mužem tak, že zanechal svého hříšného zaměstnání a dal se pokřtiti. — Poznáváme z toho, že odměna za almužnu je jistá, třebaš nepřišla vždy ihned.

IV) Spravedlivý dosahuje za almužnu odměny věčné.

783 — **Císař Ludvík II. a farář Wulfhelm.** Císař Ludvík II. Němec, zbloudil kdys na lovu (855). Večer slyšel zvonit i šel dle hlasu zvonu, až přišel do vesnice jménem Katzenhauzy. Odebral se na faru a prosil zbožného kněze Wulfhelma, by mu popřál noclehu. Duchovní přijal cizího, vznešeného hosta velmi přívětivě, pohostil ho a dal mu připravit lože. Druhého dne obcoval cizinec ještě mši svaté, poděkoval se a tázal se, co by povinoval. Wulfhelm odvětil: „Jste lovcem; pošlete mi tedy někdy kousek kůže na pas k mému taláru.“ Cizinec to přijal a odešel. Přešly týdny, přešly měsíce a Wulfhelm již ani nevzpomínal vznešeného hosta. Jednoho dne však přijel na faru jezdec s velikým psaním, opatřeným císařskou pečetí. V dopisu tom stálo, že Wulfhelm jmenován jest biskupem v Münsteru. — Jako tento císař, jedná i Bůh. V době, kdy dávno zapomeneme dobrodiní nuzným námi prokázaných, splatí nám věčnou radostí a slávou.

784 — **Povýšen do stavu šlechtického za pomoc, kterou císaři poskytl.** Císař Maximilián musel vésti válku s Benáťčany a neměl žádných peněz. V městě Augšburku bydlel bohatý tkadlec, jménem Fugger, jenž během dvou měsíců zaopatřil císaři potřebné peníze 170,000 dukátů. Protože Fugger i jindy již častěji císaři v nouzi vypomohl, byl povýšen do stavu šlechtického a dáno mu kteréš hrabství v zástavu. — Jestliže pozemský panovník tolik vyznamenává ty, kteří mu vypomohli v potřebě, jak teprve ještě mnohem více vyznamená Bůh ty, jež nuzným bližním pomáhají. Neboť Bůh to dobré, co prokazujeme bližnímu, tak cení, jako bychom to prokázali Jemu samému.

785 — **Svatá Alžběta a růže v klíně.** Lanthraběnka durynská, svatá Alžběta sídela na Vartburce († 1231), Za doby velikého hladu v říši německé (1224—1225) rozdala převeliké množství potravin chudým. Jednou nesla v klínu oděvu svého chleba, maso a vejce a kráčela ku bráně paláce, aby potraviny ty rozdala mezi chudé; v tom potkal ji její manžel a pravil: „Ukaž mi, co neseš!“ A když svatá Alžběta poodhalila záhyb oděvu, spatřil lanthrabě klín plný červených a bílých růží. Tomu ovšem se lanthrabě nemohl dosti vynadiviti, neboť to bylo v době, když už žádné růže dávno nikde nekvetly, Od té

doby nečinil lanthrabě žádných výčitek více štědré manželce své, i kdyby byla nevím jak mnoho rozdala chudým. — Místo darů k almužně určených, spatřil lanthrabě růže. To mělo a má svůj význam. Růže mají sice trní, přinášejí však i příjemnosti svou vůní. Podobně jest i s almužnou; mnohdy nás to stojí přemáhání, od něčeho se odloučiti a jiným udělití, ale přináší nám to věčné radosti.

786 — Světec radí bohaté panně, aby koupila za lacíný peníz velké množství drahokamů. Svatý opat Makarius vypravuje ze svého života následující událost: V Alexandrii žila velmi bohatá panna, která žila velmi zbožně, ale dávala velmi málo almužny. Svatý Makarius navštívil ji jednoho dne a pravil jí: „Naskytla se mi vhodná příležitost, že mohu za málo peněz koupiti mnoho vzácných drahokamů. Za 500 stříbrníků dostanu několik dýmantů, topasů, smaragdů, hyacintů atd. Dejte mi ty peníze a drahokamy budou vašim majetkem.“ Panna ta s radostí vydala žádaných 500 stříbrníků. Při odchodu podotkl ještě Makarius, že ji dotyčná drahokamy ukáže. Avšak přešlo mnoho dnů, aniž by kdo přišel panně ukázat zmíněné drahokamy. I poslala k Makariovi a tázala se, kdy jí přijde ukázat drahokamy. Světec jí vzkázal, aby zítra k němu přišla, že uhlídá drahokamy. Když k němu panna přišla, stálo tam mnoho chudých lidí a mrzáků. Makarius na ně ukázal a řekl: „Zde jsou tvé drahokamy. Tyto lidi jsem ošatil a nakrmil za tvé peníze. Jestliže se ti drahokamy tyto nelíbí, vrátím ti tvé peníze.“ Panna zahanbena jsouc, pravila: „O jaká to hanba pro mně, že lsti bylo potřeba, bych byla pohnuta ku konání skutků milosrdenství a lásky k bližnímu.“ — Skutky milosrdenství podobají se opravdu drahokamům; činí nás totiž bohatými před Bohem.

787 — Jak můžeme si vzít peníze své na věčnost. V jisté obci byla svatební hostina, k níž pozván i místní farář. Při stole přišla řeč na všelico ba i na smrt. Jeden z hostů, zámožný to muž, poznamenal: „To je ale tuze hloupé, že když umřeme, nemůžeme vzít peníze své s sebou.“ Přítomný farář zaslechl slova ta a pravil: „Pane, vy se račte mýlit. Každý si může vzít peníze své na věčnost.“ Boháč velice užasl nad těmi slovy a pravil faráři: „To je mi něčím novým. Jak pak jest to možná, vzít si při smrti peníze s sebou?“ Farář odpověděl: „To je zcela jednoduché. Znáte přece slova Kristova: „Pokud jste to učinili jednomu z bratří těchto nejmenších, mne jste to učinili.“ (Mat. 25.) Z toho poznáváte, že to, co darujete nuznému, darujete Bohu. Dále pak Kristus ujistil nás, že nám stokrát bude vynahrazeno, co bychom pro něho obětovali na tomto světě. (Mar. 10, 29.) Z toho jde, že jestliže byste

daroval chudým ku př. tisíc zlatých, tu tisícovku darujete Bohu; co ale darujete Bohu, bude vám na onom světě nahrazeno stokrát. Obdržíte tedy na onom světě místo darovaných zde 1000 zlatých, stokrát tolik, tedy jedenkrát sto tisíc zlatých. Drahý pane! Jestliže si počítáte svého jmění 100.000 zlatých, darujete chudým 1000 zl. a dostanete za to na onom světě stokrát tolik, tedy nynější vaše jmění, jež ceníte na 100.000 zlatých.“ Vážná tato a promyšlená slova učinila na boháče veliký dojem, od té doby stal se boháč štedrým k nuzným. — Nesmíme ovšem příliš doslovně bráti slova Kristova, že totiž za statky, jež jsme zde opustili, obrzíme na onom světě vše v míře stonásobné, tedy že ku př. ten, kdo zřekl se pro Boha rodiny, manželky, dítě, obdržel by na onom světě sto rodin, manželek, dítě atd. Nýbrž smysl slov Kristových jest ten, že kdo pro Boha opouští zde na světě něco, bude mít na onom světě s t o k r á t v ě t š í r a d o s t, než kdyby věci, již se zřekl, opět dosáhl.

788 — **Dítky v ovocné zahradě.** Starý, přívětivý zahradník zavolal si dítky ze sousedstva do své zahrady a dovolil jim, by si sesbíraly ovoce na zemi ležícího, co by chtěly; musely ale vše pojísti v zahradě a nesměly ničehož uschovati do kapsy aneb s sebou odnésti. Několik chytráckých chlapců přehodilo nejkrásnější jablka přes plot, že si je pak až půjdou domů, venku seberou a vezmou. S námi lidmi zde na světě je to tak, jak s tomito dítkami v zahradě. Statků pozemských můžeme sice užívat, ale při smrti nemůžeme je s sebou vzít. Mnozí lidé jsou ale moudří a darují ze svého majetku chudým. Na onom světě dostanou za to hojnou odměnu. Oni přehodili takofka statky své přes ohradu zahrady do věčnosti.

789 — **Stříbrné peníze v obuvi rolníkově.** Onen cíť blaženosti, který máme při rozdávání almužny, jest jakousi předtuchou blaženosti věčné. Poučuje nás o pravdě toho i následující příběh: Jistý mláď š l e c h t i c šel se svým vychovatelem na procházku a přišel až na pokraj lesa, kde oral nějaký vekovan bos. Boty postavil si rolník na kraj lesa. Mladík je spatřil a chtěl je vzít a schovat. Avšak vychovatel mu učinil z toho výtku a pravil: „Raději udělej tomu člověku radost. Radím ti, abys položil do každé boty stříbrný peníz. Budeme se pak z dálky dívat, co ten člověk bude dělat až se bude obouvat.“ Jinoch uposlechl. Netrvalo dlouho a rolník přestal orat a obul si boty. Poněvadž ho ale tlačily, zul je a prohlížel, co by to bylo v nich. Spatřil peníze. Ihned padl na kolena a děkoval Bohu, že v největší nouzi poslal mu pomoc. Prosil, aby Bůh vylil štěstí a požehnání na hlavu tohoto dobrodince. Jinoch

slyšel slova modlitby a požehnání rolníkovo, byl velice dojat a plakal radostí. Pak pravil ku svému vychovateli, když se vraceli domů: „Tak blaženého pocitu jsem po celý život svůj ještě neměl.“ — Hle, jak dává Bůh milosrdnému předtuchu radosti nebeské!

790 — Nápis na domě zdržel člověka od sebevraždy. Jistý pán byl přes všechno své bohatství nespokojen a život ho omrzel; i umínil si jednoho dne, že učiní za městem svému žití konec. Když spěchal z města, vzbudil jeho pozornost nápis na jednom domě, jenž zněl: „Je-li ti život břemenem, zkoušej činiti dobré. Dobročinnost naplní tě láskou k životu.“ Slova ta učinila na omrzelce mohutný dojem. I řekl sám k sobě: „Dobře, chci tedy zkusiti ještě tohoto prostředku a poslechnouti napomenutí na domě napsaného. Ostatně bych pošetilým, abych zanechal své veliké jmění lakomým dědicům.“ Upustil ihned od sebevražedného svého úmyslu. Když tak přemýšlel, jaké dobrodění by měl učiniti, napadlo mu, že jeho druh zemřel a zanechal dítky sirotky. Umínil si, že se postará o její zaopatření a výchovu; také dostal slovo svému. Osířelé dítky milovaly ho jako otce a činily mu velikou radost svou přítulností, laškováním a dobrým chováním. Muž ten nyní dostal teprv nyní radost k životu a byl tak šťastným a spokojeným, jako nikdy dříve. — Dobročinnost naplňuje srdce vnitřní radostí a zahání zasmušilost mysle. Svátý Chrysostom praví: „Jest nemožná, aby zármutkem a duševním neklidem byla naplněna mysl toho, kdo nuzným prokázal milosrdenství.“

Konání skutků milosrdenství.

l) Máme konati dobrodění, abychom se zalíbili Bohu a nemáme se domáhati odměny pozemké.

791 — Svátý biskup Mikuláš. Svátý Mikuláš narodil se v Lycii, v městě Pataře a stal se biskupem v Myře (v Malé Asii). Byl velikým dobrodincem chudých. Jednou se dozvěděl, že v jeho rodném městě Pataře, naehází se jistý schudlý šlechtic se svými třemi dcerami u veliké bídě, a že se rodina usnesla na tom, vydělávat si na živobytí způsobem hříšným. V noci přišel svátý biskup k obydlí nešťastného otce a vhodil otevřeným oknem do vnitř sáček naplněný zlatem, aby to vystačilo úplně k výbavě jedné dcery. V druhé a třetí noci učinil světec totéž. Když světec uvrhl po třetí dar svůj oknem, vyběhl otec z bytu svého, spěchal za ním, aby seznal svého velikého dobrodince a jemu poděkoval. Když poznal svatého biskupa, vrhl se mu k nohám, děkuje mu

co nejvroucněji. Světec pozvedl ho a žádal, aby o tom nikomu ničehož neřikal. Světec chtěl, aby zůstala jeho almužna skrytou; nechtěl jak zřejmo, žádné chvály zde na zemi, aby obdržel od Boha odměny tím větší. (Svatý Mikuláš jest doposud v dobré paměti lidu; neboť v předvečer jeho svátku, který připadá na 6. prosince, napodobují lidé svatého biskupa a nadělují dítkám dary.)

792 — **Vozka zamlčel své jméno.** Jistý farář vypravoval tuto událost ze svého mládí: „Ještě když jsem byl studujícím, šel jsem jednoho zimního dne do města, abych si nakoupil kněh. Cestou byl jsem tak znaven, že jsem bez sebe klesl do závějí sněhových. Když jsem přišel zase k sobě, ležel jsem zahalen ve vlněnou, koňskou příkrývku a vedle mne stál nějaký přívětivý vozka. Podal mi kousek chleba a dal mi napít. Když jsem se vzpamatoval, sáhl jsem do kapsy a podával jsem mu nějaké peníze. Ale vozka jich nepřijal. I pravil jsem: „Rcete mi aspoň své jméno, abych věděl, komu jsem povinován vděčností za záchranu života svého.“ Avšak prostý muž ten odpověděl: „Mladý pane, jest snad v Písmě svatém napsáno, jak se jmenoval milosrdný Samaritán?“ — podal mi ruku, vzal si svou příkrývku a jel dál, jako by se pranic nebylo stalo. — Také světci chtěli zůstatí neznámými, když udíleli almužnu; nedomáhali se žádné světské odměny.

793 — **Přistavní dělník tajil, že zachránil dítě.** Přistavní dělník spatřil, že nějaký chlapec spadl do vody. Ihned skočil za chlapcem a zachránil ho. Pak konal dále ve smáčeném oděvu svou práci a po práci odešel domů, aby se převlekl. Všude i doma se ho vypyтали, kde si tolik smáčel svůj šat. Dělník ale dával vyhýbavou odpověď. Když po několika dnech vrátil se z práce domů, zastal ve svém příbytku zachráněného chlapce i jeho rodiče. Sotva objevil se dělník mezi dveřmi, křičel zachráněný chlapec: „To jest ten muž!“ Rodiče chlapcovi, děkovali mu se slzami v očích za zachránění dítky svého. Otázan, proč byl utajoval svůj šlechetný čin, odpověděl muž ten slovy Spasitelovými: „Ať neví levice tvá, co činí pravice tvá.“ — Dělník jednal zcela správně; neboť kdo si příliš zakládá svých dobrých skutcích a jimi se vychloubá, ztrácí před Bohem veškeré zásluhy.

794 — **Zachránění rodiny výběřčího cla na piliřovém mostě ve Veroně.** Jednou z jara rozvodnila se řeka Adige, přicházející z Alp a protékající Veronou. Voda vystoupila z břehů a zaplavila celé okolí. Povodeň strhla veliký, piliřový most ve Veroně. Pouze prostřední pilíř, na kterém se nalezal domek

výběrčího cla, zůstal stát. Kry ledové však dorážely tak mocně na pilíř, že každou chvíli mohl se zřítiti. Ubozí obyvatelé celního domečku spínali ruce a volali o pomoc k Bohu i lidem. Pro bouřlivě se zmítající proudy zátopy nikdo se neodvážil loďkou k nim jeti. V tom přijel hrabě Spolverini a vyzýval diváky ku záchraně nešťastných a sliboval záchrancí odměnu 200 dukátů. Avšak nikdo z přítomných nechtěl se odvážiti ku pomoci. Konečně přišel nějaký prostě oděný venkovan silného vzrůstu, který ihned, jakmile uslyšel slova hraběte, vskočil do nejbližšího rybářského člunu a s největším úsilím vesloval směrem k pilíři. Avšak člun byl příliš malý, tak že nebylo možna všechny najednou v něm zachrániti; proto musel záchránce třikrát po sobě zajeti ku pilíři. Sotva že s posledním zachráněným stanul na břehu, sesul se onen mostecký pilíř. Hrabě podával čackému záchrancí slíbenou odměnu. Tento však nepřijal peněz, nýbrž řekl: „Račte prosím, pane hrabě, dáti peníze ty ubohé rodině výběrčího, která o veškeren statek a jmění dnes přišla.“ Pak co nejrychleji odešel. (Básník Bün ger napsal na základě této události báseň „Píseň o čackém muži.“ Most pilířový ve Veroně byl později opět znova zřízen a lze ho posud spatřiti.) — Jest šlechtným mužem, kdo za svůj hrdinský, dobročinný skutek nechce žádné časné odměny.

795 — **Prostý rolník přinesl císaři Františku I. tisíc zlatých.**

Císař rakouský František I. musel vésti s Francouzi po mnoho let válku a proto potřeboval mnoho peněžních prostředků. Proto ho také jeho věrní poddaní hleděli dle možnosti podporovati. Jednoho dne přišel do dvorního hradu ve Vídni také prostý sedlák a žádal býti uveden k císaři (1793.) Byl také skutečně předpuštěn; i položil císaři na stůl peněžní sáček s 1000 zlatými, řka: „Veličenstvo, tuhle přináším také něco.“ Císař zasl nad tím, že jednoduchý sedláček přináší tak veliký dar a tázal se ho, jak se jmenuje. Sedlák odpověděl: „Veličenstvo, mé jméno má zůstati všem skryto; při tom se hluboce poklonil a vzdálil se. Císař poslal za ním více lidí, aby se ho zeptali na jméno a bydliště. Avšak rolník odvětil: „Vám tím méně prozradím jméno své, když ani císaři pánu jsem ho nesdělil.“ Tento muž jednal šlechtně, poněvadž nežádal za svůj dobrý skutek žádné pozemské odměny.

II) Kdo jen proto dobře činí, aby viděn byl od lidí, jimi chválen nebo ctěn, neobdrží od Boha žádné odměny.

796 — **Císař brasilský a nemocnice.** Císař Don Pedro brasilský, jenž měl velký soucit s nuznými a ubohými, chtěl

v hlavním městě Rio de Janeiru založiti velikou nemocnici, aby v ni mohli najíti útočiště všichni nemocní a zmrzačili. Vydal svolání, kde žádal o příspěvky; avšak peněz sešlo se k tomu účelu velmi málo. Vydal tedy císař novou vyhlášku: „Kdo daruje 100.000 milreisů na nemocnici, dostane titul barona. Kdo pak dá 250.000 milreisů, bude povýšen do hraběcího stavu.“ (Milreis peněz as = 2 K 40 h.) A ejhle! Nyní hrnulo se veliké množství peněz! Lidé dávali tedy peníze, ne proto, aby umírnili bídu lidskou, nýbrž aby ukojili svou marnivost. Když přišel den, kdy měla býti nemocnice vysvěcena, přispěchalo veliké množství lidstva, mezi jinými i novopečená „šlechta“. Všichni prohlíželi si velkolepou stavbu, zvláště pak pohlíželi na onu část domu, kde nalezal se nějaký nápis, jenž byl ale doposud zakryt rouškou. Při svěcení rouška odhalena a noví „šlechtici“ četli ku svému zahanbení nápis: „Lidská marnivost, lidské bídě.“ Skutky milosrdenství, jež někdo koná pouze s ohledem na svůj vlastní prospěch, nemají ani u lidí žádné ceny, tím méně před Bohem.

797 — **Požár v přístavě Hobokenu.** Roku 1900 povstal v přístavě Novo-Yorském (Hobokenu) veliký požár lodní. Tisíce lidí hledělo se zachrániti z hořících lodí. Ku pomoci přispěchali lodníci na svých člunech a tito ptali se každého nejprve, má-li peníze a zaplatí-li. Kdo neměl peněz, byl nemilosrdně sražen do moře. Tito lodníci měli tedy na mysli pouze časný zisk, nikoliv odměnu věčnou. Neobdrží od Boha tedy za záchranu životů lidských žádné odměny, ba spíše neujdou trestu Božímu, poněvadž se chovali k chudým tak ukrutně.

III) Máme zvláště těm lidem dobře činiti, od nichž nelze očekávati, že by nám to mohli odplatiti.

798 — **O štědrém večeru odpuštěný dluh.** Neblahými poměry obchodními přišel jistý, kdys velmi zámožný řemeslník skoro o celé jmění; nemohl z dluhů vyváznouti; vše bylo mu již zabaveno. Smutně a hladov seděl o Štědrém večeru doma se svou rodinou. Tu přišel náhle hlavní jeho věřitel, provázen sluhou. Mužeme si představití uleknutí nešťastného toho člověka. Sluha postavil veliký koš na stůl a věřitel vtlačil řemeslníkovi do ruky obálku řka: „Milý příteli, přeji vám lepších časů!“ a ihned zase opustil obydlí. Třesa se na celém těle, otevřel ubohý chudšas obálku a našel v ni svůj dlužní úpis roztrhaný a kromě toho ještě bankovku. Zatím jeho manželka otevřela koš, a nalezla v něm cukr, kávu, ovoce atd. ba i hračky pro děti. Děti počaly plesati; rodiče plakali radostí. I padli všichni na kolena, děkovali dobrému Otci nebeskému a svolávali štěstí a požehnání na hlavu

svého dobrodince. — O jak jest to ušlechtilé, konatí dobrodiní lidem, kteří nám je splatiti nemohou a k tomu ještě v tak příhodném okamžení.

799 — **„To jsou moji nejvzácnější pacienti.“** Slavný lékař byl povolán jednou k chudičkému muži, jenž bydlel ve velikém domě ve světničce poblíž podkrovní. Když lékař návštěvu svou u nemocného odbyl a sestupoval po schodech dolů, setkal se s dobrým jedním svým známým, jenž se velice tomu divil, že se zde s lékařem setkává. Na otázku, kde že byl, vypravoval lékař svému známému, odkud jde. Přítel lékařův nemohl se tomu ani dosti vynadivit, že tak slavný lékař navštívil tak nepatrného člověka, od něhož nemůže ani čekat nějakého platu za svou námahu. Lékař se usmál a pravil. „Právě takoví lidé jsou moji nejlepší pacienti; neboť oni platí tam nahoře!“ Při slovech těch ukázal prstem k nebi. — To jest jistě ušlechtilá mysl, která pomáhá potřebným, aniž očekává nějaké odplaty pozemské. Takové skutky, dle ujištění Kristova, odplatí Bůh hojně „při vzkříšení spravedlivých.“ (Luk. 14, 14.)

IV) Při prokazování dobrodiní chudým máme být přívětiví.

800 — **Žebrák plakal když jedl polévku.** Žebrák přišel ku dveřím boháčovým a prosil o nějaký „zbytek od oběda.“ Paní domu přinesla mu talíř polévky, při tom ale tvářila se velmi nevlídně. Žebrák počal jísti, ale oči měl plné slz. Hospodyně tázala se ho hněvivě: „Schází něco té polévce?“ Žebrák, který byl již s polévkou hotov, odvětil: „Ach schází, schází — nejchutnější koření, totiž laskavý obličej!“ — Dobrodiní máme prokazovati vždy s tváří vlídnou. Svatý Pavel praví: „Kdo činí milosrdenství, čiň je s veselím (k Řím. 12, 8); dále: „Nebo veselého dárce miluje Bůh.“ (2 Kor. 9, 7.)

801 — **Muž, jenž spadl do studně a jeho záchrance.** Nuzných nemáme se teprve dlouho vyptávat. Svatý Augustin vypravuje následující: Jistý člověk spadl do studně. Voda sáhala mu právě až po ústa a on mohl jen s největší námahou udržeti se na živu. Nějaký pán šel kolem a slyšel jeho volání o pomoc; celý udivený popatřil do studně a pravil: „Jak jsi tam mohl spadnout? Jak mohl jsi býti tak neobratným?“ Nešťastník odpověděl: „I nevyptávej se dlouho, jak jsem spadl do studně. Raději mne vytáhni!“ — Podobně mohl by i mnohý chudás říci, kdyby jsme ho prvé trápili dlouhý čas otázkami, než bychom mu udělili almužny. Písmo svaté nazývá bláznem toho, kdo chudému dělá výčitky. (Sir. 18, 18.)

802 — **Žebráci obešli zámek a přišli po druhé.** Svátá Jana Františka, manželka barona ze Chantalu († 1641), nezapudila žádného žebráka od dveří svých. Dobrotivosti jejího srdce mnozí žebráci zneužili; když dostali almužnu, obešli zámek a přišli po druhé žebrat. Zbožná šlechtična ovšem to pozorovala, přes to přese vše však obdarovala je i po druhé. Pravila: „I já sama žebrám u brány milosrdného Boha. Já si těž nepřeji, aby mi Bůh odepřel po druhé a po třetí vyslyšení proseb mých. Bůh snesl moji neodbytnost tisíckrát; proč bych já neměla ji snést od tvorů Božích?“ Kdo jeví tak velikou shovívavost ku neodbytnosti chudých, s tím Bůh zajisté těž naloží velmi shovívavě. Nebot Bůh stejně stejným odplácí.

803 — **Ještě jedno dítě — totiž Kristus.** Pomáhejme bližním s úmyslem, že chceme pomoci Kristu; pak také budeme zacházeti s chudými laskavě. Roku 1885 v pověsti svatosti zemřelý františkán Ludvík z Casorie pravil jisté římské kněžně: „Co se týče konání dobrodiní a rozdávání almužny, vždy toho se pevně drž, že tím přijímáš Krista v rodinu svou. Nemáš-li dítě, přijmi Ježíše za dítě tím, že smluješ se nad chudásem. Máš-li jedno dítě, dej mu, co se patří a mysl si, že máš ještě druhé dítě v osobě Kristově; dej, co mu náleží, chudým. Máš-li dvě děti, mysl si, že máš ještě třetí a připočítej tedy k nim Pána Ježíše a dej chudým, co bys dala dítěti třetímu. Mysli si vždy, že máš o jedno dítě (Krista totiž) více, než ve skutečnosti a dej tento podíl chudému, jenž zastupuje místo Kristovo.“ — Kěz by každý povážil, že chudý zastupuje místo Kristovo.

804 — **Krakovský biskup a schudlý měšťanosta.** V Krakově žil jednou starosta města, který byl velice bohat, avšak ztratil za dob válečných veškeré své jmění i svůj úřad. Pozdější dny svého žití trávil tento, kdys tak vážený muž, v ponížení a trpké chudobě. Bylo to roku 1720, o svátcích svatodušních, kdy slavil svůj vjezd do Krakova nový biskup, jménem Šaňavski. Při té příležitosti byla dávana v biskupském paláci slavnostní hostina, při níž se nový biskup představil vysoce postaveným osobnostem města. K hostině byl pozván též schudlý starosta velmi vlídným dopisem biskupovým. Nebohý, 66letý muž, nedovedl si pozvání to ani vysvětlit, objevil se ale přece ve svém nejlepším oděvu u hostiny. Jeho podivení ještě vzrostlo, když vykázano mu místo hned poblíž biskupa a když hostitel pozdravil ho laskavými slovy. Při hostině pronášeny přípitky, nejprve na nejvyšší duchovní a světské vrchnosti. Pak pozvedl se biskup, obrátil se k schudlému purkmistrovi a pravil: „Pane měšťanoste, af žije naše staré přátelství!“ Ubohý muž byl těmi slovy celý pomaten a byl pevně

přesvědčen, že se biskup mylí v jeho osobě. Biskup pravil dále: „Ovšem, že naše přátelství jest již staré; neb my se známe již od 30 let. Vy jste mne totiž v mých gymnasiálních studiích podpořil a prokázal mi mnoho dobrodiní. Ano, daroval jste mi jednou dukát a zároveň jste se tázal, čím chci být. Když jsem pravil, že bych se rád stal knězem, řekl jste: „Dobrá! pěkně se uč, abys mohl se stát knězem. Až se staneš jednou biskupem Krakovským, přenecháš mi v našem panství Kjelce.“ Po těchto slovech, jež za všeobecného napnutí byla pronesena, vzal biskup do rukou listinu a podal ji schudlému starostovi. Byla to nájemní smlouva, v níž byl požadován jen velmi nízký peníz za nájem panství. Nyní mohl schudlý starosta v krátkém čase dopracovati se zase blahobytu. Nájem požadoval šlechtný biskup spíše jen pro jméno, aby totiž ubohému muži nedal to znáti, že mu dává almužnu a že ho chce z velké bídy vysvoboditi. Dojat až k slzám, opustil starosta slavnostní hostinu a šel ihned s celou svou rodinou do chrámu poděkovat Bohu, jenž mu tak podivuhodným způsobem pomohl z bídy. Nový biskup získal tímto důkazem své vděčnosti ihned srdce všech. Šlechtný biskup Šaňavski byl velikým dobrodincem chudých, jmenovitě chudých studujících, pro něž založil mnoho nadací. (Jednou k. př. 100.000 zlatých obětoval k účelu tomu.) Biskup ten zemřel roku 1732, památka jeho však žije v národě polském až dosavad. Byl velice oplakáván jmenovitě chudými studenty. — Zajisté šlechtný byl to muž, jenž po tolika letech hleděl za přijatá dobrodiní odvděčiti se tak velkomyslným způsobem a k chudšasovi při dávání své almužny, tak jemně se zachoval. Právem říkali již Římané: Bene dat et multum, qui dat cum munere vultum. (Dobře a hodně dává, kdo s vlídnou tváří dává.) Lidé bezcitní ale mají tu nehezkou vlastnost, že dávají při udílení almužny chudšasovi hodně cítit jeho bídu a náramně dávají znát velkomyslnost svoji, — dárcovu. Taková almužna nemá před Bohem žádné ceny.

V) Máme pomáhati rychle a s pomocí nemáme odkládat.

805 — **Rychlá pomoc německého císaře aalesundským.** Dne 24. ledna 1904 vzalo za své požárem nejkrásnější město norvežské, Aalesund. Na pobřeží mořském ležící město to čítalo 12.000 obyvatelů. Obyvatelstvo zbohatlo rybolovem; každoročně vyvezeno z Aalsundu zboží za 6 milionů korun. Jediná však noc učinila z těchto zámožných lidí žebráky. V noci o druhé hodině vypukl totiž v jedné továrně oheň, který nesmírnou rychlostí vše poblíž zachvátil. Ve dvou hodinách celé město lehlo požárem, ježto domy byly pouze dřevěné. Lidé nemohli

nic jiného zachrániti, než-li pouhý život a museli utéci se do polí. Přes 11.000 lidí, polonahých bylo zde vystaveno na pospas nejkrutší zimě a mrazivému větru. Jak zkázonosně působil požár, lze poznati z toho, že i v přístavu nalezající se lodě shořely i s parní stříkačkou, pomocí které pokoušeli se z jedné lodě požár hasiti. Když císař německý Vilém II. obdržel v Berlíně o neštěstí tom telegrafickou zprávu, dal ihned telegrafický rozkaz do Hamburku, aby byly vypraveny dvě lodě „Fenieie“ a „Princ Jindřich“; tyto měly obratem přivésti obyvatelstvu aalsundskému (a sice nejméně pro 4000 osob) potraviny, oděv, léky, stany, stavební dříví a t. d.; zároveň vysláni též lékaři, ošetřovatelky nemocných a tesaři. Nad to zaslal císař Vilém ze své soukromé pokladny pro stížené neštěstím 10.000 marek (12.000 korun.) To vše přibýlo do Aalesundu již časně ráno dne 27. ledna; byla to první vydatná pomoc, nebohým lidem poskytnutá. Největší nouze byla nyní zahrána. Celý svět obdivoval se rychlosti, s jakou císař německý přispěchal na pomoc městu Aalsundu. Již Římané říkali: „Dvojnásob dává, kdo rychle dává.“ (Bis dat, qui cito dat.) Pozdní pomoc nemůže už mnohdy prospěti.

VI) Nouze trpícímu nemáme odřeknouti pomoc i když byl by jiného náboženství nebo národnosti

806 — **Patriarcha benátský a plačící žid.** Zbožný patriarcha benátský, Agostini († 1892) zastíhl jednou na ulici benátské nějakého muže, an pláče. Patriarcha se ho tázal, co mu schází. Muž odpověděl: „Moje žena jest těžce nemocná a já nemám žádných peněz, abych mohl zavolati k ní lékaře; ba, nemám peněz ani na olej; nemocná musí ležeti ve tmě.“ Patriarcha pravil: „Dovedte mne do svého bytu.“ I pravil muž, celý jsa zaražen: „Prosím, já jsem žid a i má manželka jest židovského vyznání.“ Biskup odpověděl: „To nic nedělá. Vždyť jsme přece dítky jednoho Boha.“ Navštívil manžely a udělil jim hojnou almužnu.

807 — **Sedmihradský biskup v době hladu.** Kníže primas uherský, Alexandr Rudnáj, byl dříve biskupem v sedmihradském městě Karlovcí. Co takový ukázal se krásným vzorem křesťanské lásky k bližnímu. Za doby velikého hladu roku 1815 a 1816 dal otevřítí své obilnice a rozdílil zásoby mezi chudé. Ačkoliv byl katolickým biskupem, nečinil žádného rozdílu mezi lidmi; rozdílil obilí jak katolíkům, tak řeckům, protestantům i židům. Ačkoliv máme často míti největší ohled k těm, kteří příbuzenstvím, náboženstvím, národností jsou nám bližší, máme přece v čas nouze jednati jako milosrdný samaritán a činiti dobře i svým nepřítelům.

Vděčnost.

1) Kdo obdržel nějaké dobrodiní, jest povinován vděčností Bohu i svému dobrodinci.

808 — **Cisář František Josef I. zachráněn před rukou vraha.** Pěkný příklad vděčnosti dává nám císař František Josef I., když zachráněn byl před rukou vražednou. Věc ta přihodila se následovně: V pátém roce svého panování (18. února 1853), šel císař v poledne na procházku; přišel poblíž k bráně korutanské a pohlížel odtud dolů do městského příkopu. Tu se náhle vrhl nějaký mladík — byl to maďarský krejčovský tovaryš, jménem Libenyi, — s dýkou v ruce na císaře a vrazil mu nůž do týla. Dýka však se na štěstí odrazila od přesky nákrčníku a vnikl pouze několik čárek hluboko do těla. Když vrah se svou špičatou vražednou zbraní napřahoval ruku po druhé, zachytil průvodce císařův plukovník O'Donnell ruku vrahovu, při čemž mu přispěl vídeňský měšťan jménem Ettenreich. Útočník byl zatčen a pak odsouzen k smrti. Císař potřeboval ke svému vyhojení skoro celý měsíc. Jakmile mohl zase po prvé opustiti pokoj, ihned se odebral do velebného chrámu svatého Štěpána, aby Pánu Bohu poděkoval za zachránění svého života. Když císařský vůz jel k chrámu svatoštěpánskému, tvořili měšťané vídeňští v černém oděvu, ozdobeni císařskými barvami, špalír od dvorního hradu, až ku chrámu svatoštěpánskému; vídeňský starosta se všemi městskými radními kráčeli vedle císařského vozu. U hlavní brány dómu byl císař slavnostně uvítán knížetem arcibiskupem a duchovenstvem. Z vděčnosti za šťastné zachránění života císařova vystaven nádherný, v o t i v n í c h r á m, který byl za 25 let dohotoven a o stříbrné svatbě císařských manželů (24. dubna 1879) vídeňským kníže-arcibiskupem, za assistance 49 biskupů, vysvěcen. Když se sbíraly příspěvky na stavbu tohoto chrámu, sešlo se hned prvního dne 400.000 zlatých, které věnovali obyvatelé vídeňští. Též ke svému záchranci ukázal císař svou vděčnost; povýšil O'Donnella do stavu hraběcího. Budž zde učiněna ještě zmínka o některých šlechtných rysech ze života mocnářova a jeho matky, arcikněžny Žofie. Když byl císař poraněn, prosil, aby se jeho matce o tom ničehož neoznámilo; nemyslel tedy na nebezpečí života, v němž se nalezal, jako spíše, aby matka jeho ochráněna byla zármutku. Když přišlo do veřejnosti že matka vrahova pro zločin svého syna přišla z chleba, císař sám jí zajistil pensi. A matka panovníka založila nadaci, aby sloužena byla mše svatá za vraha: odůvodňovala tento svůj skutek tím, že sotva někdo by se našel, jenž by v modlitbách vzpomínal na

duši nešťastného popravence. Tak skutečně nashromáždila císařská rodina dobrotivostí svého srdce uhlí řevavé na hlavu nepřítel. — Že vděčnost k Bohu přináší nové milosti Boží, dostatečně dokazuje životopis císaře Františka Josefa I., jenž slavil r. 1908 k největší radosti svých národů v neporušené čistosti duševní památní jubileum 60 roků nastoupení své vlády.

809 — **František I. po bitvě u Lipska.** Když stál císař rakouský, František I. se svými spojenci ostatními na kterémś pahrbku u Lipska a obdržel zprávu, že císař Napoleon jest poražen, poklekl ihned na kolena a pozviženýma k nebi rukama děkoval Bohu (18. října 1813.) — Bůh chce, abychom mu za přijatá dobrodiní děkovali; neboť i Kristus zazlival uzdraveným málomocným, že nepřišli mu poděkovati.

810 — **Lev a otrok v amfiteátru.** Ba i nerozumná zvířata jsou vděčna. Jistý otrok, jménem Adrokus, prchl svému pánovi, Přišel na poušť a skrýval se v jedné jeskyni. Do jeskyně příběh pak lev, jenž kňučel, ukazoval svou pracku; v noze totiž vězel silný trn. Otrok mu trn vytáhl. Od té doby přinášel mu lev každodenně masa v hojnosti a zcela krotce se choval. Pozdě byl zde uspořádán hon; při tom byli oba, lev i otrok zajatí a odvezeni do Říma. Zde měl býti otrok za trest za svou nevěrnost předhozen divoké zvěři k roztrhání. Přivedli ho do amfiteatru a pustili na něho velikého lva. Avšak lev — byl to onen starý otrokův známý z pouště — neublížil otrokovi ani v nejmenším, naopak, lichotil se k němu. Všechn lid — bylo zde několik tisíc diváků — divil se tomu; tázali se otroka, jak to přijde? — Otrok vypravoval celý případ. Lidé byli nad vděčností zvířete takovou radostí naplněni, že žádali, aby lev i otrok okamžitě na svobodu propuštění byli. Skutečně také oboum darována byla svoboda. — Divoké toto zvíře zahanbuje nevděčné lidi.

811 — **Vděční psi.** Římský spisovatel Plinius vypravuje o psu, který se nehnul od mrtvoly pána svého, loupežníky zavražděného; ač sám byl celý ranami pokryt, pokoušel se o to, zahnat dravé ptáky a divá zvířata od mrtvoly pánovy. — Tentýž spisovatel vypravuje ještě jiný případ, který se přihodil v Římě. Říman na smrt odsouzený odveden byl do žaláře. Jeho pes běžel za ním a nehnul se od dveří žalářních. Když pán jeho byl popraven, byla mrtvola jeho uvržena do Tiberu. Pes, kterýž běžel za mrtvolou, skočil za mrtvolou do řeky a ze všech sil namáhal se, by udržel mrtvolu nad hladinou. — Tedy i nerozumné zvíře ukazuje vděčnost ku svému živiteli. Ale mnohý

člověk zapomíná, Bohu svému Pánu děkovati za přemnohá dobrodiní, Bohem mu udělená.

II) Nevděk světem vládne.

812 — **Svatá Alžběta, lanthraběnka durynská, žebračkou.** Svata Alžběta, dcera uherského krále Ondřeje II., stala se lanthraběnkou durynskou. V době velikého hladu v Německu (1224—1225), vyživovala denně na 900 chudých. Poblíž svého sídla, hradu Vartburku, dala vystavěti velikou nemocnici. Když její manžel zemřel v tažení křížáckém, zmocnil se trůnu, který patřil jejímu prvorozenému synu, bratr zemřelého manžela, Jindřich. Nový panovník vznesl na ni žalobu, že prý svojí almužnou rozmrhala zemské příjmy, vyhnal ji z hradu, ba i z města a pobral jí veškeré statky její. Musela osvícená paní potulovati se i se svými třemi dítkami jako žebračka. Ta, která tolika lidem prokázala dobrodiní, byla odháněna surově ode všech dveř: ani v nemocnici, kterou sama založila, nebyla přijata. Jen rodina jistého pastýře se jí ujala. Kněžna nad tím nebyla nešťastnou: ona považovala těžkou tuto zkoušku za zvláštní milost Boží. Když tělo jejího manžela bylo pohřbeno v Bamberku, ujal se kněžny biskup bamberský tak účinnivě, že jí veškerá její práva musela býti vrácena. Zesnula v Pánu roku 1231 ve stáří 24 let. Tělo její spočívá v nemocničním chrámu v Mariboru. — Poznáváme z příkladu toho nevděk lidský.

813 — **Atheňané odsoudili Fokiona k otravě jedem.** Dějiny světa nám vypravují, že pohanští Řekové nevděkem se odsloužili skoro všem svým hrdinům a vojevůdcům, kteří veliké služby prokázali vlasti své. To stalo se i slavnému vojevůdci athenskému Fokionovi. Muž ten stál v čele vojsk 45krát a požíval všeobecné úcty pro svoji neúplatnost a nežistnost. Jako 80letý stařec byl obžalován, že prý jest nepřitelem vlasti. Bezcharakterní lid athenský odsoudil k smrti jedem muže, jenž tolikráte zachránil otčinu a život svůj za ni nasadil. Ani mu nedovolili, by se mohl hájiti, Fokion vypil otrávenou číši úplně klidně a pravil svému příteli: „Rci mému synu, aby nikdy nemstil se na Atheňanech pro bezprávi mi od nich učiněné, nýbrž, aby na ně z a p o m n ě l.“ Brzy po smrti tohoto hrdiny (317 před Kr.) poznali athenští své bezprávi a postavili mu čestné sloupy. Poznáváme z tohoto vypravování pravdivost přísloví: „Svět nevděkem odplácí.“ A pravdivou jest věta: „Vděčnost jest ctností potomstva.“

814 — **Služka spálila rukavičky.** Jistá paní v Berlíně měla obyčej, že každoročně podarovala o Štědrém večeru vzácnými dárky své služebné. Jednou však položila na stůl co vánoční

dárek kuchařce i panské každé jeden pár zimních rukavic. Panská se zlobila, že dostala tak málo, hodila rukavice ihned do ohně a dala výpověď. Kuchařka, která byla starší a měla větší zkušenost, poděkovala své paní a oblékla si rukavice. A tu ucítila, že v každém prstě rukavice vězí nějaký papír, vytáhla je a hle spatřila 10 pěti markových bankovek = 60 korun. Panská běžela nyní honem k ohni, ale její rukavice shořely v žárném plameni. — Tak nevděk sám se trestá! Přísloví praví: „I když dar je malý snad, máš vždy za něj děkovat.“

Dobré skutky.

1) Skutek konaný pouze z pohnůtek světských a nikoliv pro Boha, neplatí před Bohem za skutek dobrý.

815 — **Umělci v hladovění.** Ve větších evropských městech vystupovali často tak zvaní umělci v hladovění, kteří se obyčejně jmenovali „Sikki“ nebo „Sakko“. Dali se obyčejně zazdítí uprostřed velikého sálu; veliké skleněné tabule byly k sobě připojeny a pak zatmeleny, a takto jakýs domeček upraven. Ve skleněném domku dotyčný muž hladověl a byl po více týdnů stále pod dozorem. Denně vypil na nejvýš litr vody; to byla prý celá jeho potrava. Každý den se zvážil a ohlašoval navštěvníkům, mnoho-li mu na váze ubylo. Za toto dobrovolné hladovění dostával mnoho peněz, obyčejně veškeré dosti značné vstupné, vybrané od navštěvníků a kromě toho ještě nějaký větší obnos od hostinského, v jehož hostinci se produkoval. — Tento půst není „dobrým, záslužným skutkem“, poněvadž nebyl konán pro Boha, nýbrž pro peněžitý zisk: Platí zde slova Kristova: „Vzali již odplatu svou.“ (Mat. 6, 2.)

816 — **Kardinál Manning co abstinent.** Anglický kardinál Manning († 1892) dal si velikou práci, aby přiměl londýnské katolíky ku zdržování se od pití lihových nápojů. Chodil za tím účelem často mezi dělníky. Když jednou domlouval kterémus dělníkovi, aby zanechal lihovin, odpověděl tento: „Vy je také pijete, jen že ne tak laciný výrobek, jako já.“ Dotyčný dělník věděl totiž, že z nařízení lékařského musel kardinál pít každodenně skleničku červeného vína. Kardinál, rychle se rozhodlav, pravil: „Ale ode dneška nepiji ani kapky.“ Dostal také skutečně slovu svému. Aby svému napomínání dodal většího důrazu, přinášel tuto oběť zdrželivosti ještě po 20 let, kterýchž se dožil. Při smrti jeho bylo v Londýně 28.000 katolických abstinentů. Manning vyslovil se před svou smrtí, čině náražku na svou zdrželivost: „Ve věci té stal jsem se pošetilým z lásky ke Kristu.“ — Byla to tedy láska ke Kristu, jež pohnula Manninga

k tomu, aby se úplně zdržel lihových nápojů a takto aby prospěl lidu. Postiti se pro Boha jest dobrým skutkem. Takový skutek činí tedy také ti všichni katoličtí křesťané, kteří o postních dnech zachovávají příkázání církevní.

817 — **Obětavost carova a měšťanostova.** Ruský car, Petr Veliký, obcovoal nikým nepoznán v Gdánsku službám Božím v jistém chrámu. Sedl si náhodou do kostelní lavice, v níž seděl také starosta města. Když kostelník chodil a zvonil sáčkem, do nějž sbíral milodary obětní, přichystal si car před sebe tolar. Když to viděl starosta, vytáhl z peněženky též tolar a položil ho na lavici před sebe. Car vytáhl druhý tolar a položil ho na první; hned po tom učinil totéž starosta. A tak to šlo dále, až měl každý před sebou ležet již několik stříbrňáků. Konečně položil car na vrch ještě dukát; totéž učinil i starosta. V tom přišel již kostelník a sice nejprve k starostovi. Ten uvrhl veškeré, před sebou na lavici darované peníze do kostelníkova sáčku. Když přišla řada na cara, dal pouze jediný stříbrňák; ostatní peníze vstrčil zas do kapsy. — Starosta dal tak velikou almužnu, poněvadž nechtěl před návštěvníky chrámu co do dobročinnosti dát se předčít neznámým cizincem. Skutky, které konáme pro Boha, ztrácí před Bohem veškerou cenu.

818 — **Dva uzlíky na váze posmrtného soudu.** Dobré činy, které konáme pouze z ohledu na chválu lidskou, nejsou dobrými skutky záslužnými. Zbožný poustevník rozjímal jednou před spaním o soudu soukromém a zvláště o slovech Písma svatého: „že jedenkaždý své břímě ponese“ (Gal. 6, 5.), a že skutky naše budou na Boží váze váženy. V noci na to měl podivný sen. Spatřil Krista Pána co soudce, obklopeného anděly. Před anděly stála váha. Každý člověk, jakmile zemřel na světě, octl se ihned před Božským soudcem a sice obtížen dvěma uzly. V jednom uzlu byly svázány skutky dobré, v druhém hříchy. Andělé uvrhli jeden balík na jednu misku váhy, druhý na druhou misku. Jest-liže balík s dobrými skutky více vážil, byl zemřelý Kristem přijat na milost; byl-li však balík se hříchy těžším, byl zemřelý zavržen. V tom hle přicházela také nějaká žena, která měla veliký uzel dobrých skutků a jen malý uzlík hříchů. Když ale andělé oba balíky položili na váhu, ukázalo se že malý balík jest mnohem těžší; skutky dobré ve velkém ranci byly totiž uvnitř duté a prázdné, poněvadž je konala žena ta pouze pro chválu lidskou. — Dobré konejme proto, že to vůle Boží.

II) I nejnepatrnější činy stávají se dobrými skutky, jestliže je konáme ku cti Boží.

819 — **Král Midas. Kámen mudrců.** Vypravují pověsti pohanské antiky, že prosil frygický král Midas bohy o moc, aby vše, čeho se dotkne, proměnilo se ve zlato. Křesfan může opravdu vše proměnit ve zlato, totiž do dobrým úmyslem, že vše bude konati ke cti Boží; tím stávají se skutky jeho zlatými a božskými, to jest před Bohem cennými a záslužnými. — V starověku byli lidé, kteří nesmírně mnoho námahy a peněz věnovali k tomu účelu, aby našli tak zvaný „kámen mudrců.“ Měl prý kámen ten vlastnost, že železo a jiné laciné kovy proměňoval v zlato. Samo sebou, že veškerá námaha byla marná. Jest však skutečně takový „kámen mudrců“, jest to totiž dobrý úmysl. Tím mohou se změnit i skutky nejnepatrnější v zlato pro nebe.

820 — **Odměna královská za tuřín a za koně.** Francouzský král Ludvík XI. navštěvoval někdy při svém návratu z lovu v lese sedláka, kolem jehož dvorce musel chodit. Sedlák seznal záhy z rozhovorů s králem, že jeho zamilovaným jídlem jest tuřín. Jednou našel sedlák na poli tuřín neobyčejně veliký. Ihned ho sedlák vytáhl a radostně spěchal ke královskému dvoru a podal tuřín králi darem. Domníval se, že darem svým udělá králi velikou radost. Král byl také skutečně darem velice potěšen; pohostil sedláka a kromě toho daroval mu 100 louisdorů. (1 louisdor = 24 korun). Jistý dvořenin pozoroval, jak velkomyslně král odměnil nepatrný dárek i umínil si, že králi též učiní nějaký podar. Daroval hned na to králi svého nejkrásnějšího koně. Dvořan počítal takto: „Jestliže sedlák obdržel za darovaný tuřín od krále 100 louisdorů, dostanu za darovaného koně od krále ještě mnohem více.“ Král koně přijal a poslal dvořeninovi zapečetěný balík. Ten ho ovšem co nejrychleji a s velikou zvědavostí otevřel, nalezl však v něm bohužel pouze — sedlákův tuřín. Dvořenin pospíšil ku králi a sdělil s ním, že mu byl omylem zaslán tuřín a zajisté že stalo se tak proti vůli králově. Král se usmál a řekl: „Nikoliv, žádný omyl se nestal. Já jsem myslil, že dosti slušně jsem odměnil dar tvůj tímto tuřínem; neb mne stál ne méně než sto louisdorů.“ — Jako král tento nehleděl na velikost daru, nýbrž na smýšlení a úmysl dárce, tak jest to i u Boha. I nepatrný skutek učiněný z lásky k Bohu (ku př. když z lásky k Pánu Ježíši podáme bližnímu sklenici chladné vody), má před Bohem velikou cenu a bude od Boha hojně odměněn; a zase naopak, skutek sebe velkolepější, jež konáme bez ohledu na Boha, dostane pouze nepatrnou nebo snad i pražádnou odměnu od Boha.

821 — **Arab přinesl kalífovi vodu.** Chudý Arab našel na poušti pramen, který vydával výbornou vodu, jaká se v celé

tamější krajině nikde nenacházela. Když vodu ochutnal, naplnil jí kožený měch a odcestoval ihned ke kalifovi; vodu tuto daroval kalifovi, aby mu dokázal svoji lásku a oddanost. Kalif odlil trochu vody do sklenice a ochutnal ji. Pak vyslovil Arabovi své díky a bohatě ho odměnil. Nyní hrnuli se dvořenínové blíže, aby té proslavené vody také ochutnali. Avšak kalif jim zapověděl pít z ní. Teprve když Arab se vzdálil, vysvětlil jim panovník své počínání a pravil: „Nemohl jsem vám dovoliti u přítomnosti Araba pít z vody té. Voda totiž na cestě horkem se zkazila. Kdo byl by se vody té napil, byl by ji ovšem pohaněl. Tím byl by onen ubohý muž, který to se svým darem tak dobře myslel a z lásky ke mne tak dalekou a obtížnou cestu se svým darem vykonal, velice zahanben. On nevěděl, že voda jest již zkažena a já mu nechtěl jeho radost zkazit.“ — Jestliže již pozemský vládce vlídně přijímá a bohatě odměňuje bezcenný dar pro lásku dárcovu, tím spíše učiní tak vládce nebeský, jenž jest láska a dobrota sama. Ba jistě láska k Bohu činí nepatrný skutek lidský velikým a cenným před Ním. Poznáváme to též s pochvaly, kterou Spasitel vzdával chudé vdově v chrámu, která poslední 2 haléře obětovala do pokladnice chrámové.

822 — Zlatem naplněná berla amerického biskupa. Roku 1867 přihlásil se u papeže Pia IX. jakýs starý biskup americký o slyšení. Protože se objevil v předsíni papežské s berlou v ruce, žádalo služebnictvo, aby berlu odložil a raději se dal některým služebníkem před papeže uvést. Ašak biskup se zpečoval berlu odložití, řka: „Jsem již starý muž a na svou berlu příliš zvyklý.“ Když předstoupil před papeže, podal mu tuto berlu a vyslovil prosbu, aby Jeho Svatost milostivě ji přijala a aby ji ráčila použítí co podporu ve stáří. Papež mu ji ihned vrátil, řka, že je pro něho příliš těžká a že nechce starého muže připravit o jeho opěru. Biskup se usmál a pravil: „Vaše Svatost musí odšroubovati hořejše k berly.“ Když nejhořejší část berly byla snata, upozorováno, že nevzhledná hůl jest dutá a v ní nalézá se jiná hůl z ryzího zlata. Starý biskup z Ameriky řekl: „Vaše Svatosti! Tuto hůl darujou Vám věřící mého biskupství. Prázdne poudro z ní vezmu si však na památku sebou.“ — Tato berla vypadala tedy zevně zcela jednoduše a nezdálo se, že by byla nějak zláště cenná. Avšak pro zlato v sobě skryté měla cenu velikou. Podobně jako s touto berlou, má se to i s dobrými skutky. I nejjednodušší skutky, které se zdají na první pohled snad nepatrnými, jsou před Bohem nanejvýš cenné a záslužné, jestliže je konáme z lásky k Bohu. Láska k Bohu, která

v nich jest uložena, proměňuje je takořka ve zlato. (Zlato jest znakem lásky).

823 — **Svatý Karel Boromejský při hře.** Ba i zotavující hry jsou před Bohem záslužny, jest-li se jim oddáváme z ohledu na Boha. O milánském arcibiskupovi, svatém Karlu Boromejském, vypravuje se následující příběh: Světec hrál na žádost více kněží kulečnick. Mezi hrou prohodil jeden z kněží: „Co bychom činili, kdyby měl za hodinu nastat soudný den?“ — Jeden z duchovních pravil: „Já bych vzal ihned útočiště k modlitbě.“ Druhý řekl: „Já bych ihned vykonal z pověří generální z celého žití svého.“ Jiní říkali zase něco jiného. Svátý Karel však mlčel; neboť věděl, že otázka položena vlastně jemu. Když pak se ho tázali, co by on učinil, odvětil: „Já bych zcela klidně hrál dále; neboť jsem počal hráti v úmyslu, že činím to ke cti Boží.“ Všichni byli velice překvapeni touto odpovědí, neboť takové nikdo neočekával. I zotavením se můžeme Boha ctíti a vykonalí dobrý skutek.

824 — **Péro a smeták.** Klášterní sluha přečetl pěknou, jistým učeným, řádovým duchovním sepsanou knihu. Jednou setkal se s tímto knězem a prohodil k němu: „Vaše Důstojnost dostane velikou odměnu v nebesích od Pána Boha za sepsané knihy.“ Kněz ve své pokoře odvětil mu následovně: „Milý příteli! V den soudu budou mé knihy a vaše smetáky stejné ceněny. A jestliže úmysl váš při zametání byl Bohu milejší než úmysl můj při sepisování kněh, dostanete v nebi odměnu větší a budete nade mne vyvýšen.“ — Řeholník mluvil zcela správně; neboť nejprostší práce může dobrým úmyslem státi se skutkem Bohu milým. Proto budou se nalézati v nebi mnozí světcí, kteří na světě žádnými vynikajícími činy se nestkvěli.

825 — **Jednička před nickami.** Jistý malíř dostal úkol, aby znázornil na obraze „dobrý úmysl.“ Malíř vyobrazil dítko, které na tabuli psalo dlouhou řadu nicek (00000 . . .). Vedle dítko stál anděl strážce; ten psal velikým písmem před nicky číslici „jedna“ 100000 . . .). Pod obraz napsal malíř slova: „Dobrý úmysl.“ Malíř chtěl tím naznačiti toto: Slova a skutky, které konáme z ohledu na Boha, nemají u něho žádné ceny; pro věčnost jsou to samé nicky. Jak mile předchází skutkům těm dobrý úmysl konati je ku cti Boží, pak dosahují před Bohem veliké ceny, jako řada nicek jedničkou před ně napsanou.

III) Dobré skutky jsou právě poklady člověka.

826 — **Šperky Korneliny.** Šlechetná Řimanka, jménem Kornelie, věnovala velikou péči výchově dětí svých. Jednoho

dne přišla k ní přítelkyně, zdobená zlatem a drahokamy, která si na svých skvostech také velice zakládala. Tázala se Kornelie, která byla pouze jednoduše oděna: „Milá přítelkyně, kde pak máš ty své skvosty?“ Kornelie zavolala své, velmi pečlivě vychované dítky a pravila usmívajíc se: „Zde jsou moje nejkrásnější skvosty!“ Tito dva synové — známí pod jménem oba Grachové — získali si později veliké zásluhy o svou otčinu. — Římanka měla pravdu: dobrá výchova dítek je skutek bohumilý a tedy záslužný; nošení šperků záslužným není.

827 — **Lipa jest krásný, ale neúrodný strom.** U cesty stála lípa; měla velmi silný peň, široko rozložené větve, mnoho listů a vonné květy. Cestou šel poutník; spatřil lípu i děl sám sobě: „Tak příjemný chládek jako zde hned tak brzy nenajdu; zde si odpočinu.“ Pak přišel řezbář a pravil: „To by bylo pěkné dříví pro mně ku zpracování.“ Pak šel kolem lékaře pozoroval veliké množství květů a pravil: „Tyto květy byly by dobré pro mou lékárnu.“ Jiný mluvil zase jinak. Konečně přišel duchovní podíval se na lípu a pravil: „Arbor pulchra sed infructuosa“, t. j. strom krásný, avšak neúrodný. — Právě jako s lípou, která má hojně větví i listů a květů, ale žádného užitečného ovoce, má se to i s mnohým člověkem. Vypadá zevně pěkně; jest vymytý, má krásné šaty, má vznešené způsoby, nekoná však dobrých skutků. Takový člověk je na tom u Pána Boha velmi bídně.

IV) Dobré skutky získají hříšníkovi milost, a by se obrátil, spravedlivému odměnu věčnou.

828 — **Nevěrecký básník Klement Brentano.** Klement Brentano († 1842) pocházel z italské rodiny a bydlel ve Frankobrodu nad Mohanem. On vydal mnoho německých básní v nichž hleděl lásku k otčině a válečnou statečnost u Němců rozplameniti, zvláště ve válkách za svobodu proti Napoleonovi (1806 až 1813). Bohužel byl tento muž úplně nevěrec a v mnohých básních prudce útočil na náboženství. Měl však básník Brentano velmi útrpné srdce k chudým. Kde viděl nějakou bídu a nouzi, rozdal poslední peníz svůj a trpěl sám raději hlad. Kdys o štědrém večeru našel ve Frankobrodu chlapce, který u vánočního stromečku usnul a již celý byl sněhem pokryt. Brentano zahalil poloztuhlého již chlapce do pláště a donesl ho do svého bytu ku své manželce, kdež ho občerstvili a obdarovali oděvem. Když pak chlapec vypravoval, že chtěl stromeček prodat, aby mohl své nemocné, na lůžko upoutané matce přinésti něco k jídlu, šel Brentano s ním k nemocné matce a dal jí přinésti ihned potřebné potraviny. Časně z rána stál u dveří nemocné této ženy malý,

dary ověšený stromeček vánoční, jež tam postavil Brentano. Bůh odměnil jeho dobročinnost tím, že daroval básníkovi milost víry. Na své cestě (1818) zavítal také do vestfalského města Dülmenu, kdež na sebe všeobecnou pozornost obracela Bohem omilostněná věštkyně Kateřina Emmerichová. Tato klášterní panna, jež byla nemocí svou upoutána na lože, nosila na těle svém pět ran Kristových a po leta žila pouze svatým přijímáním (viz č. 126.). Ona spatřovala již od své mladosti ve svých viděních zcela celý život Kristův, Matky Boží a svatých, vůbec všechny události starého a nového zákona tak zevrubně, jako by bývala při tom očitou svědkyní. Brentano ji navštívil a pozoroval ji velmi důkladně a pečlivě. Úžas ho jal, když mu líčila vidění svá. Brentano se zde nyní usadil k stálému pobytu a sepisoval tato vidění blahoslašené Kateřiny Emmerichové. Jeho knihy: „Život Kristův“, „Umučení Kristovo“, „Život Matky Boží“ líbily se čtenářům velice a svým krásným líčením osvěžují neobyčejně víru křesťanskou. Brentano stal se věřícím a zbožným katolíkem. Když se jim stal, kupoval zpět často své dříve vydané německé spisy a spaloval je. — Jak patrně, získávají dobré skutky hříšníkovu milost ku polepšení.

829 — **Tři přátelé při smrti člověka.** Jistý kazatel jednou vypravoval: „Každý člověk má tři přátele. První přítel opouští ho při umírání, druhý u hrobu, třetí však ho doprovází až před soudnou stolicí Boží. Kdo jsou tito tři přátelé? První přítel jsou peníze a statky; ty opouští člověka při smrti. Druhý přítel jsou příbuzní; ti doprovází nás až ku hrobu a pak odejdou. Třetí přítel jsou dobré skutky. Ty doprovází nás před soudnou stolicí Boží a zjednájí nám smilování a odměnu věčnou.“ — Kristus slibuje za vykonané dobré skutky odměnu stonásobnou a život věčný. (Mat. 19, 29.)

V) Dobrymi skutky lze pomoci též i bližním a duším v očištění.

830 — **Dítě posti se za otce.** Jistý chlapec měl otce opilce; chlapec slyšel v hodlně náboženské, že lze dobrými skutky, zvláště sebezapíráním a postem velmi přispěti k napravení jiných. Sotva že to chlapec uslyšel z úst katechety, umínil si již ve škole, že od té doby bude se postit, aby otci svému vyprosil obrácení se k životu lepšímu. Když chlapec přišel ze školy domů pravil své matce: „Matko, už brzo nebudeš muset plakat nad otcem.“ Avšak večer přišel otec domů zase opilý, rámusil a proklínal, tak že matka opět hořce plakala. Již druhého dne počal se chlapec postiti. Při obědě jedl chlapec pouze polévku a kousek chleba; všechny ostatní pokrmy odmítl.

Následujícího dne požívalo dítě to v poledne pouze chléb a vodu. Nad tím byli rodiče opět rozmrzení. Otec pravil hněvivě k chlapci: „Přeju si, abys jedl.“ Avšak chlapec odpověděl: „Nebudu ničehož jísti, dokavadž se budeš opijeti a budeš tolik proklínati, že až matka nad tebou musí plakat.“ Slova ta otce ohromila. Večer již přišel domů střízliv a klidný. Avšak zlozvyk nedal se vykořeniti hned tak najednou; den na to přišel otec zase domů napilý. Při obědě následujícím počalo dítě zase svůj půst. Otcí vyhrkly slzy na tvář, objal dítě své a pravil: „Přece nebudeš stále se postit?“ Dítě odpovědělo: „Ano otče, tak dlouho, dokud neumru anebo ty se nepolepšíš.“ I řekl otec: „Mé dítě! Nežadám už nikdy matce příčinu k pláči!“ Od toho dne stal se zcela jiným člověkem. — Pozorujme, jak dobrotivý Bůh dobré skutky (zvláště kající) požehnává, které obětujeme jemu za jiné (zvláště rodiče za dítky a dítky za rodiče).

831 — **Rozmlouvejte ještě častěji s Bohem o dítku svém.** Jednou přišla jistá matka, jejížto syn byl na scesti sveden, ku svému duchovnímu správci a žalovala mu svůj zármutek. Řekla: „Mluvím synu svému často o Bohu; ale vše jest marno.“ Duchovní dal jí výbornou radu: „Nuže, mluvte se synem svým o dobrotivém Bohu; ale ještě častěji rozmlouvejte s Bohem o synu svém!“ Tím dával jí na srozuměnou, že se má za syna svého též modliti; tím že mu vyprosí milost obrácení se. — Jest všeobecně známo, že svatá Monika zachránila bloudícího syna svého Augustina 18-letou, vroucí modlitbou. Když jednou své hoře žalovala kterémus biskupovi, těšil ji tento řka: „Dítě tolika modliteb a slz nemůže býti ztraceno.“ Dobrými skutky lze pomoci bližnímu.

VI) Bez dobrých skutků žádná spása.

832 — **Nejvyšší stupeň lidské bíd.** Perský král Nourširvan povolal k sobě jednu mudrce — nejen perské ale i indické a řecké — a položil jim rozličné otázky. Mezi jinými i tu, který jest nejvyšší stupeň bíd lidské? S velkou pochvalou bylo přijato tvrzení mudrce, že největší bídou jest vysoké, vetché stáří, spojené s velikou chudobou. Ke slovu přihlásil se mudrc Buzurge Mihir zvaný, proslulý nejen moudrostí ale i ctnostným životem a ten řekl: „Dle mého přesvědčení jest z lidí nejnešťastnější ten, jenž stojí na konci své pozemské dráhy a nemůže si připomenouti ani jediný slechetný skutek, který byl by vykonal.“ S tímto moudrým výrokem i král i shromáždění živě souhlasili. — Největším neštěstím člověka jest, když umírá chudý před Bohem, to jest, když umírá, nevykonav žádných dobrých skutků.

833 — **V den narození Karla V. vsazený strom.** Když se narodil císař Karel V. v Gentu, přinesl jeden dvořením císařskému princovi jakožto dar do vínku pecku na stříbrné misce. Pak šel do zahrady a zasadil pecku do země. Ta vzklíčila a vzrostla, pečlivě jsouc ošetřována v statný strom, který nesl hojné ovoce, totiž třešně. Zároveň vyrostl i císařský princ a stal se statným, udatným a zbožným mužem, jenž měl zvlášť velkou radost z oně třešně. Císař Karel V. prý pohlížel na strom častěji a rozjímal, pokud naznačuje a zobrazuje strom život a osudy člověka. Uvažoval následovně: Nám se líbí strom, jenž nese mnoho ovoce; podobně líbí se Bohu člověk, jenž koná mnoho dobrých skutků. Strom ale ovoce žádné nepřinášející, bývá konečně vyvrácen, rozsekán a spálen. A člověk, jenž nekoná skutků dobrých, bude Bohem z toho světa odvolán a do ohně věčného uvržen. Při tom myslel král na slova Kristova: „Všeliký strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyfat bude, a na oheň uvržen.“ (Mat. 7, 19.)

834 — **Léku není zapotřebí.** Není žádného předurčení. Jistý lanthrabě hessenský měl zásadu: „Užívejme života.“ Aby uchlácholil své svědomí, tvrdil následující: „Bůh určil mne napřed již buď ku spáse nebo zavržení. V případě prvé, nemůže mi hřích uškoditi; v druhém pak nepomohla by mi žádná zbožnost! Záhy potom stihla ho vážná nemoc; i dal si zavolati svého osobního lékaře, který jeho smýšlení dobře znal. Lékař se usmíval a pravil: „Vaše Milosti! není žádného léku ani zapotřebí; neboť jest-li předurčeno, že se máte uzdravit, uzdravíte se i bez léků.“ Lanthrabě podíval se udiveně na lékaře a pravil: „Stal jste se hle, lékařem i mé duše, neboť jste mne vyhojil z nebezpečného bludu.“

835 — **Proklínající venkovan a řeholník.** Pošetilí jsou lidé, kteří si myslí, že co člověku usouzeno, přijíti musí. — Kdys šel řeholník františkánského řádu, jménem Duns Skotus, kolem pole, které orál nějaký rolník, jenž při tom hrozně proklínal. Mnich ho žádal, by tolik neklel, že tím připravuje si trest věčný. Ale sedlák odpověděl: „Jest-liže Bůh předurčil, abych přišel do pekla, pak mi nepomůže všechno modlení se; a jest-li určil, že mám přijít do nebe, přijdu tam, i kdybych proklínal nevím jak mnoho.“ Kněz mu odvětil: „Pak věru nechápu, proč ořete toto pole. Neboť jest-li že Bůh určil, že budete mítí hojnou žeň, budete jí mítí i beze všeho orání a práce; jest-liže však Bůh předurčil, že nebudete mítí žádné žně, marně oráte a pracujete.“ Sedlák odpověděl: „Bez orání žádná žeň!“ Kněz se usmál a pravil: „Hle, těmito slovy vyvrátil jste sám zásadu, kterou jste dříve tvrdil.“ — Slova ta otevřela rolníkovi oči.

VII) Používejme tedy času ke konání dobrých skutků.

836 — **Císař Titus a dny ztracené.** Římský císař Titus nazýván byl Římany pro dobrotu srdce svého „potěšením a radostí pokolení lidského.“ Kdykoliv si císař ten večer vzpoměl, že za celý uplynulý den neučinil žádného dobrého skutku, vždy volával: „Opět jeden den jsem ztratil.“ (Díem perdidi.) Tak i my ztrácíme každý den, v který neučiníme žádného dobrého skutku. Křesťan má se ptáti vždy, kdykoliv hodiny bijí, zda-li hodinu nepromarnil. Jest-liže ano, měl by povzdechouti a zvolati: „Opět jednu hodinu jsem ztratil!“

837 — **Bossuet a nápis na hodinách.** Slavný francouzský biskup Bossuet († 1695) vypravuje, že ve škole, kterou navštěvoval co jinoch, nalézaly se hodiny zvláštní; na číselníku bylo napsáno velikými písmeny: Transeunt et imputantur, t. j. hodiny prchájí, ale připisují se. Výrok ten působil pokaždé na studujícího mohutným dojmem. Bossuet se také o to přičiňoval, aby každou hodinu použil ku prospěchu spásy duše své; častěji za den máme v sobě vzbuzovati dobrý úmysl, že vše konati chceme ku ctí a chvále Boží.

Ctnost.

1) Ctnost jest sice těžká, ale získává nám odměnu věčnou.

838 — **Herkules na rozcestí.** Pohanští Řekové vypravovali následující pověst: Jistý jinoch, jemuž jméno Herkules, stál na rozcestí. A hle, přišli k němu dvě průvodkyně, které ho chtěly vésti; první byla krásná, lichotivá a slibovala mu mnoho rozkoší, bude-li ji následovati. Druhá neslibovala mu žádných požitků, nýbrž utrpení a boj, po nichž však následovat bude radost nesmírná. — V pověsti té jest naznačeno mnoho pravdy. Jedna průvodkyně jest totiž *n e p r a v o s t*; ta nám přináší prchavé požitky, které však mají za následek časná i věčná muka. Druhou ukazatelkou cesty jest *c t n o s t*; tať ovšem sdružena s mnohými těžkostmi a utrpením; po nich však následují radosti časné i věčné.

839 — **Umělec žádá za 20tíhodinovou práci veliký obnos.** U Sedanu byl roku 1870 vojskem německým zajat francouzský císař Napoleon III. V zajetí obýval zámek *W i l h e m s h ö h e*. V jeho družině nalézalo se mnoho francouzských šlechticů (tak zvaní markýzové.) Jeden z těchto šlechticů navštívil v *K a s e l u*

jistého slavného malíře krajin a žádal ho, aby vypodobnil krásným obrazem, rychle a dle přírody zámek Wilhelmshöhe i s okolím. Chtěl si šlechtic obraz ten vzít s sebou při svém brzkém odjezdu na památku. Již třetího dne byl obraz hotov a sice bylo provedení velmi zdařilé. Markýz měl z něho velikou radost. Když se tázal co stojí, odvětil umělec: „20 louisdorů“ (1 louisdor = as 24 korun.) Francouz pravil: „Jak můžete tak značný obnos požadovat, kdyžtě jste pouze jen na nejvýš 20 hodin pracoval na obraze?“ Malíř odpověděl: „Račte uvážiti že jsem musel po 20 roků pracovati, abych této obratnosti dosáhl.“ Markýz zaplatil. — Tak i ctnostný obdržel od Boha velikou odměnu, poněvadž velikou a vytrvalou námahou dospěl ke zručnosti v konání dobrého (ctnosti.) Bůh jest více ohleduplný a štědřejší, než lidé.

II) Ctnost činí člověka před Bohem ušlechtilým a krásným.

840 — **Císař Zikmund a šlechtičti uchazeči.** Císař německý Zikmund (1410—1437) neuděloval vždy míst mocného vlivu ve státě uchazečům rodu šlechtického, nýbrž často i mužům nízkého původu, kteří vynikali moudrostí a ctností. Když mu bylo zazlíváno, jakoby odstrkoval šlechtu, pravil: „Muži, rozumem a ctností vynikající, mají šlechtictví své od Boha, ostatní pouze od knížat světských.“

841 — **Král — královým synem, bratrem, synovcem.** Pochlebníci čítali za velkou čest králi Alfonsovi aragonskému, že nejen sám jest králem, ale též že byl králův syn, bratr a synovec. Král pravil k lichometníkům: „Na tom všem si nijak nezakládám; neboť sláva mých předků a příbuzných není přece mou zásluhou. Pravou čest získává pouze vlastní ctnost.“

842 — **Pronevěrný syn královský a dcera bohatého měšťana.** Roland z Aragonie, syn krále sicilského Bedřicha, upadl v zajetí a měl si vykoupiti svobodu složením 12.000 zlatých. Poněvadž marně čekal obnos ten od příbuzných, nabídla mu dcera bohatého měšťana mesinského, Kamila z Turingy, že mu peníze ty daruje, jest-li slíbí, že se s ní ožení. Syn králův byl s tím srozuměn a peníze přijal. Ale sotva octnul se na svobodě, nechtěl o svém slibu ničehož ani slyšet. Kamila dala ho předvolati před soud. Zde slíbil princ, že dostojí svému slibu. Avšak dcera měšťanova prohlásila: „Toužila jsem ovšem po manželci, z rodu královského. Poněvadž jsi však zrušil slovo své a zachoval jsi se pronevěrně, zapřel jsi tím královský

původ svůj. Nechci o tobě již ničehož slyšet. Před soud dala jsem tě předvolati pouze proto, abych tě zde zahanbila.“ — Správně praví přísloví: „Pravá šlechta pouze v krvi není, nýbrž ve smýšlení.“

843 — **Ruka nejkrásnější.** V jedné společnosti prohlížely si dámy své ruce a chtěly věděti, která že má nejkrásnější. Poprosili jistého pána, u stolu sedícího, aby projevil svůj úsudek. Pán dal si ukázati ruce všech dam a řekl: „Nelze mi pohříchu okamžitě věc tu rozhodnouti. Musel bych se tázati chudých. Nejkrásnější ruka totiž jest ta, která rozdává almužny.“ — Ctnost činí člověka krásným před Bohem. Bez ctnosti není krásy.

844 — **Tři zrcadla.** Jistá dívka psala z vychovávajícího ústavu matce své, aby jí zaslala nějaké zrcadlo. Matka, moudrá to paní a dobrá křesťanka, poslala dceři své dopis, v němž stálo: „Posílám ti poštou balíček, v němž nalezájí se tři zrcadla. „První ukazuje co jsi, druhé, co budeš; třetí pak, jaká máš býti.“ Když bednička přišla, našla dívka nahoře skutečně zrcadlo, pod ním obraz lebky a ještě doleji krásnou sošku Matky Boží. Zbožná matka chtěla dceři své dáti poučení, že krása tělesná smrtí bývá zničena; že má tedy její dcera následovati ctnosti Rodičky Boží; tím pak že dosáhne pravé a trvalé krásy, totiž krásy duševní.

III) Ctnost činí člověka opravdu šťastným.

845 — **Jest perský král skutečně šťastným?** Jednou tázali se mudrce Sokrata, zda má perského krále za šťastného. Sokrates odpověděl: „Jest mi neznámo, jak jest moudrým a ctnostným; neboť jen ty dvě věci činí člověka šťastným.“

846 — **Kdo mimo Boha nejšťastnějším.** Král francouzský, Karel IX. (1560—1574) tázal se kdys slavného básníka Torquato Tassa, koho by považoval za nejšťastnějšího. Básník odpověděl: „Boha“. Pak řekl král: „Toť je bez toho známo každému. Já bych ale rád věděl, kdo po Bohu jest nejšťastnějším.“ Básník odvětil: „Po Bohu jest ten nejšťastnějším, kdo jest Bohu nejvíce podoben, totiž člověk ctnostný.“

Tři Božské ctnosti.

Tři Božské ctnosti jsou: víra, naděje a láska.

847 — **Tři Božské ctnosti co panny.** Jistý umělec vpodobnil tři Božské ctnosti jako tři panny. První z nich (víra) měla modrý šat a v ruce kříž. Druhá (naděje) měla zelený oděv a v ruce kotvu. Třetí panna měla roucho bílé

a v ruce držela srdce. — Barvy a tři symbolické znaky: Kříž, kotva, srdce, — volil malíř velmi vhodně a případně. Modrá barva jest totiž barvou oblohy nebeské, značí tedy pohled vzhůru k nebi víru. Zelená barva jest barvou jara, tedy znakem naděje. Bílá barva jest barvou světla, tedy znakem oslavení a osvícení v nebi, kde láska Boží naplňuje všechny duše blaženě. Právě tak duchaplné jsou symbolické znaky. Kříž značí víru, neboť víra se vztahuje na učení Ukřižovaného. Kotva značí naději, neboť naděje chrání člověka v bídě právě tak před záhubou, jako kotva zachraňuje loď v čas bouře. Srdce naznačuje svým tepotem přítulnost, tedy lásku.

Čtyry základní ctnosti.

848 — **Čtyry sochy.** Jistým uměleckým dílem byly znázorněny čtyry základní ctnosti co panny takto: První panna (opatrnost) kráčela napřed a pozvědala zrak svůj vzhůru. (Opatrnost má na zřeteli vždy dosažení statků věčných.) Druhá panna (spravedlnost) držela v rukou váhy. (Spravedlnost dává každému, co mu patří.) Třetí panna (mírnost) nesla převrácenou číši. (Mírnost zdržuje nás od nemírných požitků.) Čtvrtá panna (statečnost) měla v ruce meč. (Statečnost totiž neleká se žádných překážek.)

1) Základní ctnost, opatrnost, záleží v tom, že člověk při veškerém svém jednání má na zřeteli poslední svůj cíl.

849 — **Svatá Alžběta durynská a její pokladník.** V době velikého hladu v Německu (1224—1225) zachránila lanthraběnka durynská, svatá Alžběta, svou štedrou almužnou na 900 chudých před smrtí; proto se obyčejně nazývá „Matkou žebráků.“ Když počala cena obilí pro velikou neúrodu strašně vstoupati, pravil pokladník její radostně: „Nyní jest příhodný čas nahromaditi bohatství.“ Myslil totiž, že při trhové drahotě obilí, lze vytržiti mnoho peněz. Svatá Alžběta mu odpověděla: „Zajisté, nyní jest příhodná doba, nashromážditi poklady — pro nebe.“ — Dala tím pokladníkovi na srozuměnou, že dá hladovým obilí za velmi laciný peníz, nebo úplně zdarma, a tím že získá poklady věčné, věčnou odměnu. — Pokladník jevil „opatrnost časnou“, pomýšlel pouze za zisk pozemský. Svatá Alžběta měla ale opatrnost křesfanskou, která pomýšlí pouze na odměnu věčnou a přihlíží k nejvyššímu cíli člověka.

Základní ctnost opatrnost jeví se také ve vyhledávání prostředků, které vedou k dosažení cíle věčného.

850 — **Kněz přestrojený za pekaře vniká do žaláře.** Za časů francouzské revoluce byla všechna vězení přeplněna mnoha tisíci lidí ponejvíce nevinými. Největší část jich pak byla odpravena. Aby lidem těmto před smrtí jejich poskytl příležitost ku přijetí svatých svátostí, přicházel jistý hrdinný kněz každého rána do velikého vězení Conciergerie v Paříži, provázen šestiletým ministrantem (1792). Kněz byl přestrojen za pekaře, měl bílou zástěru, na ramenou nesl veliký koš s pečivem. Stráž ho pustila s chlapcem každého rána bez překážky do žaláře. Jakmile kněz se dostal k uvězněným a nebyl dozorcem vězenským pozorován, udělal znamení svatého kříže a dal vězňům znát, že jest katolickým knězem a že mohou se zpovídati a nejsvětější Svátost přijímati. Kdo se chtěl zpovídat, postavil se ke koši, jako by chtěl si pečivo vybírat, a vyznal rychle hříchy své a dostal rozehřešení. Potom vyňal kněz ze zlaté schránky, kterou nosil chlapec na prsou, nejsvětější Svátost a podal dotyčnému Tělo Páně. Tento šestiletý chlapec stal se později knězem a pak biskupem; byl prvním biskupem ve Vincennesu v severní Americe. — Světci byli opatrní též ve vyhledávání prostředků, aby zachránili duše.

851 — **Kněz co prodavač pastí na myši.** V minulých stolicích bylo v některých zemích, ku př. ve Švédsku zakázáno veřejně hlásiti se ku katolickému náboženství pod trestem žaláře; katolickým kněžím pak zakázáno pod trestem smrti zdržovati se v zemi. Přes to zůstávali tisícové potajmu věrni katolické církvi. Bohužel, že scházely jim církevní prostředky ku dosažení milosti Boží a sice v životě i při umírání. Tu se vydal hrdinský kněz německý ze řádu tovaryšstva Ježíšova, jménem Schlacht do Švédska, aby zde v skrytosti útěchu skytal katolíkům a jim svatými svátostmi přísluhoval. Prvé však se naučil dělati pastí na myši. Aby ho pronásledovatelé tak lehce nepoznali a aby mohl snadněji domy jednotlivých katolíků navštěvovati, vydával se všude za prodavače pastí na myši. Chodil z jednoho města do druhého a usadil se konečně v Upsale, kde nalezl značný počet tajných katolíků. Zde působil tak dlouho, dokud nebyl konečně prozrazen. Byl pak mučen a ze země vypovězen. Zemřel co muž 70letý 1654 v Hamburku.

852 — **Kazatel bez kapesních hodinek.** Kardinál Lavigerie z Karthaga kázal jedné neděle v chrámu Notre-Damském v Paříži. Posluchačstvo sledovalo kázání jeho s velikou pozorností; kardinál

kázal neobyčejně dlouho přes určený čas. I pravil náhle. „Musím vás, milení posluchači, prosit za odpuštění, že jsem tak dlouho pozorností vaší se dožadoval; nemám totiž kapesních hodinek, jinak byl bych již dříve kázání ukončil.“ Druhého dne obdržel kardinál veliké množství kapesních hodinek s prosbou, by je laskavě přijal. Kardinál ze všech těchto hodinek podržel nejlacinější pro sebe; všecky ostatní dal prodati ve prospěch misionářů v Africe, totiž „bílých otců“ v Alžíru. Každému laskavému dárci poděkoval zvlášť dopisem a spolu oznámil, jak s darem naložil.

II) Základní ctnost spravedlnost záleží v tom, že nedáme se žádnými světskými ohledy zdržeti od toho, abychom každému dávali, co mu patří.

853 — **Nesvolil k usmrcení nevinného velitele.** Zbožný císař Ferdinand II., který panoval zpočátku války 30leté, prohlásil častěji, že raději chtěl by země ztratit, než by vynesl nespravedlivý rozsudek. Když sídlil ještě co arcivévoda v Štyrském Hradci, byl v Radkersburgu zavražděn maďarský šlechtic Banfi. Někteří Maďaři rozšiřovali pověsť, že velitel města zavinil vraždu tu a žádali s prudkou bouřlivostí, aby byl popraven. Proto, že jejich nespravedlivému požadavku nebylo vyhověno, zapálili rozzuření Maďaři město. Záhy na to rozšířila se pověsť, že v celém Štyrsku vypukne odboj, aby pomštěna byla smrt Banfiho. Někteří příliš úzkostliví rádcové navrhovali arciknížeti, aby dal velitele Radkersburgu usmrtiti, že tím od sebe odvrátí veliké zlo. Ferdinand ale prohlásil odhodlaně: „Je-li velitel nevinný, nesmí mu býti nijak ublíženo na životě. Nepropůjčím se k nespravedlivosti, i kdybych měl pak se ženou a dítětem chodit žebrotou.“ — Jistě vzácný to vzor spravedlnosti.

854 — **I kdyby celý svět zahynul.** Císař Ferdinand I., král český († 1564), který jest pohřben ve svatovítském chrámu Páně v Praze po boku manželky své, měl heslem:

„Vše tak se staň, jak spravedlnost pokyne,
i třebaš potom celičký svět zahyne!“
„Fiat justitia — pereat mundus.“

Když sultán Soliman obdržel zprávu o úmrtí Ferdinanda I., zvolal: „Tof umřelo spravedlivé a poctivé kníže!“ — Spravedlnost jest ozdobou člověka.

855 — **Bavorský vévoda Albert III. zamítl uherskou, královskou korunu.** Albrecht V. byl 2 leta králem českým a uherským a zemřel bez potomků (1439). Avšak po jeho smrti porodila jeho manželka syna *L a d i s l a v a*, jenž v dějinách zván Posthumus, česky „Pohrobek.“ Samo sebou, že koruna uherská

mu náležela. Ale přemnozí Uhři nechtěli ničehož věděti o tak mladičkém králi a nabídli korunu bavorskému Albrechtu III. P o b o ž n é m u (z rodu vittelsbašského.) Byl totiž tento vévoda znalý tamnější řeči a znal dobře uherské poměry, poněvadž po dlouhý čas zdržoval se na uherském, královském dvoře (bylať královna Žofie sestrou jeho otce.) Uherští stavové přišli do M n i c h o v a a žádali ho, aby přijal korunu. Vévoda odvětil: „Uchovejž Bůh, abych přijal nespravedlivě nějaké království.“ Zahanbeni a plní úžasu nad tak spravedlivým smýšlením vévody, opustili poslové uherští dvůr vévodský. Tak se stalo, že bylo dítě, Ladislav Pohrobek († 1457) uznáno za krále uherského. — Spravedlivý za nic na světě by si nepřisvojil, co náleží jinému.

856 — **U měšťanosty zanechaná peněženka.** Jednou přišli ke starostovi města L y o n u, jménem Dugasovi, tamnější pekaři a žádali o dovolení, aby směli prodávati chléb dráž. Starosta vyslechl jejich řeč a slíbil, že prozkoumá jimi přednesené důvody a učiní spravedlivé rozhodnutí. Když pekaři odcházeli, zanechali na stole peněženku se 200 dukáty. Když pak opět přišli k starostovi města, domnívali se, že dukáty jistě v jejich prospěch dobře působily. Avšak k jejich sklamáni starosta prohlásil: „Zkoušel jsem velmi svědomitě a důkladně vaše důvody; nemohu však pohříchu uznat je za dostatečné. Ostatně musí vaše živnosti velmi dobře prospívat, protože jste zde zanechali tolik peněz. Vašich 200 dukátů jsem ostatně již rozdělil mezi obě městské nemocnice, poněvadž jsem byl mínění, že peníze ty chtěli jste věnovati k dobrému účelu. — Tak to bylo správně jednáno; nemáme se dát svést od cesty spravedlnosti ani podary.

857 — **Fabricius.** Již za časů pohanů byli mužové, kteří se vyznamenávali přesným citem pro spravedlnost. Máme k řečenému tvrzení následující příklad: Jednou vedli Římané s Pyrrhem, králem epirským válku. Pyrrhus zvítězil u Herakleje a zajal mnoho Římanů. (280 před Kr.) Záhy potom slavili Římané slavnost saturnalií, při níž měli býti přítomni všichni členové rodiny. Proto vyslali vznešeného Římana a zároveň vojevůdce, jménem F a b r i c i a, ku králi Pyrrhovi a prosili ho, aby zajaté propustil na svobodu. Král dal si veškerou práci, aby převedl tohoto vojevůdce na svou stranu. Nabízel mu nejprve peníze a bohaté poklady; ale marně. Pak ho uvedl do veliké síně, ve které se na Fabricia vyřítíl náhle ohromný slon a hrozil, že rypákem ho rozdrtí. Avšak vznešený Říman zůstal chladným a pravil králi: „Tak, jako mne nezaslepilo tvé zlato, právě tak mne neulekal tvůj slon.“ Král nabídl pak Fabriciovi své přátelství a první místo mezi svými vojevůdci; ale také tato nabídka byla marna.

Král obdivoval se Fabriciově veliké lásce ku vlasti a propustil zajaté Římany domů na slavnost; museli však dříve odpřisáhnout, že po slavnosti vrátí se opět do zajetí. — Kéž by všichni, kdož vlasti slouží, vzali si za vzor lásky ku spravedlnosti tohoto šlechtěného Římana.

III) Ctnost základní, mírnost, záleží v tom, že člověk užívá pozemských statků jen potud, pokud toho třeba k dosažení věčných.

858 — **Svatý František de Paula a zlatá soška Panny Marie.** Řádový zakladatel, svatý František de Paula († 1508), pocházel z obce Pauly v Kalabrii a žil delší čas velmi přísným životem kajícím v jedné jeskyni poblíž Neapole. Pro veliký počet zázraků učiněných na nemocných a mrtvých, nazýván bývá obyčejně „divotvorcem 15. století.“ Král francouzský, Ludvík XI. byl dlouhý čas těžce nemocen a nemohl mu žádný lékař a žádné léky pomoci; ten dozvěděl se od jistého lodního kapitána o velikém počtu divotvorných uzdravení svatého Františka de Paula. Ihned napsal král tehdejšímu papeži list a prosil ho, aby světce poslal k jeho dvoru (1481). Na uložení papežovo odjel 66letý zakladatel řádu po moři do Paříže. Zde dal si všemožnou práci, aby krále, který žil životem rozkošnickým, přiměl ku pokání a polepšení života. Zároveň oznámil mu brzkou smrt, ba předpověděl i den, kdy král skoná. Král se připravoval modlitbou, rozdáváním almužny a častým přijímáním svatých svátostí k odchodu na věčnost a zemřel v náruči světcově (1483). Před smrtí svou chtěl král ukázati svatému Františku vděčnost svou a daroval mu zlatou sošku Rodičky Boží, která mohla míti ceny 100,000 dukátů. Avšak světec nepřijal toho daru, nýbrž pravil: „Nemodlím se ke zlatu nebo stříbru, nýbrž k Rodičce Boží. A tu mi stačí její obraz i pouze na papíře namalovaný!“ — Tak jednali světci. Srdce jejich nelnulo k věcem pozemským. Užívali pozemských statků pouze potud, pokud toho třeba bylo k dosažení jejich věčného cíle.

IV) Statečnost záleží v tom, že se člověk neleká žádných obětí, aby si vydobyl zásluh pro věčnost.

859 — **Uvězněný král Ludvík XVI. a dny páteční.** Král francouzský, Ludvík XVI. musel za revoluce francouzské vystoupit na popraviště a byl ač nevinen, sřat 21. ledna 1893 v Paříži. Když se nacházel před tím ve vězení, sužovali ho jeho protivníci rozmanitým způsobem. Všemožně se namáhali, aby krále pohnuli ku přestoupení přikázání Božích i církevních, a aby ho tak připravili také o spásu duše jeho. V p á t e k předkládali mu masité

pokrmu. Domnívali se, že král, dohnán hladem, bude jich konečně přece požívat. Král vzal s úsměvem sklenici vody, ponořil do ní chléb a aniž by si stěžoval, pravil: „To jest můj oběd.“ Král raději hladověl, než aby přestoupil církevní příkázání o postu. Jaká to statečnost! — Statečný podobá se l v u, který se nedá hned tak zastrašit.

860 — Otcí vyhrožovali odpravením jeho syna. Hugenotti chtěli donutiti Benigna z Fremiotu, otce svaté Františky ze Chantalu, aby se zpronevěřil svému králi Jindřichu IV. a vydal jim pevnost Semur. Vyhrožovali mu, jest-liže tak dle jich vůle neučiní, že ze světa sprovodí přeukrutnou smrtí jeho jediného syna, jenž upadl do jejich zajetí. Benignus jim vzkázal: „Mohu ovšem se státi bezdětným, avšak nikdy zrádcem!“ — Poněvadž nedal se svést z cesty spravedlnosti, ani když mu vyhrožovali tak velikým zlem, dokázal, že má ctnost zvanou statečnost.

861 — Svatý Basil nedal se přinutiti ku přijetí arianismu. Svatý Basil Veliký byl biskupem v Kapodocské Caesarei († 378); proslul světec ten zvláště tím, že jeho přičiněním rozšířilo se m n i š t v í na východě a že pro řády sepsal příhodná pravidla (řehole), dle níž řeholníci na východě již jeden a půl tisíce let se řídí. (Tím se nám také vysvětluje, proč na východě řeholníci vůbec „b a s i l i a n y“ obyčejně bývají zváni.) Ariansky smýšlející císař V a l e n s (364—378) chtěl svatého Basila vši moci pohnouti k odpadu od katolické církve. Poslal svého místodržitele M o d e s t a a vyhrožoval mu odejmutím s t a t k ů, v y h n a n s t v í m, a n o i s m r t í, nestane-li se ariánem. Basil odpověděl místodržiteli: „Nebojím se ničeho; odejmutí statků ne, poněvadž mimo něco obnošeného šatstva a něco kněh ničehož nemám; neobávám se vyhnanství, poněvadž dobrotivému Bohu náleží celá země a já mu všude sloužiti mohu; nebojím se smrti, poněvadž jí dosáhnou pouze toho, po čem tak toužebně práhnu.“ Poněvadž nemohl místodržitel ničehož poříditi, přišel do Kapodacie i císař sám. Také oproti němu zůstal si Basil důsledným a vytrvalým. To imponovalo císaři tak a takovou úctu k světcí v něm vzbudilo, že od veškeré námahy ustal a světcí v ničem neublížil. — Statečný podobá se d ě m a n t u, do něhož žádným jiným kamenem nemůže býti učiněn vryp.

862 — Když umíral Sokrates. O p a k statečnosti. Nej-moudřejším mužem Řecka byl Sokrates († 399). Poněvadž učil žáky své, že jest jen jediný Bůh, byl co pohrdač bohů obžalován a odsouzen, by vypil číši jedu. V posledních hodinách svého žití počal se Sokrates kolísat ve víře své; neboť poručil, aby Aeskulapovi, bohu lékařství, obětován byl kohout. — Kdo vý-

hrůzkami, utrpením atd. dá se zastrašiti a jedná proti svému přesvědčení, nemá ctnosti stálosti.

Srdnatost, které se nedostává moudrosti, stává se vášnivou blouznivostí.

863 — **Oslépování mohamedánů v Mekce.** Známo, že dle předpisů svého náboženství má každý mohamedán jednou za svého života putovati do Mekky v Arabii, ku posvátnému černému kameni“; ten má obejít sedmkrát. Pak má sedmkrát s nepokrytou hlavou přeběhnouti — obyčejně za slunečního úpalu — některou ulici města. Staré přísloví pravi: „Kdo spatřil Mekku, již dosti viděl.“ Někteří poutníci pojímají přísloví to doslovně a odhodlají se k trapnému obřadu, který má za následek úplné oslepnutí. Na jednom místě poblíž veliké mešity rozpálejí cihly na rozžhavených pánvích do běla. Tyto do běla rozpálené cihly dávají si někteří poutníci držet před očima a hledí upřeně na žhavé plotny cihel, až úplně oslepnou. — Takováto statečnost, již nedostává se moudrosti, jest pošetilou blouznivostí a nemá u Boha žádné ceny.

Hřích.

I) Hřích jest neposlušnost Boha, jest vzpourou proti Bohu.

864 — **Kříž na prahu.** Biskup ve Svaté Agatě u Neapole, svatý Alfons († 1787), dal si zavolati jednou jistého kněze dioecese své, jenž životem svým dával pohoršení; chtěl ho napomenouti a k polepšení se přiměti. Když chtěl kněz vstoupiti do biskupské komnaty, zpozoroval ku svému uleknutí, že na prahu, který měl překročiti, leží veliký kříž. Zastavil se, a nechtěl z úcty ke kříži dále jíti za žádnou cenu. Biskup mu přišel až ku dveřím komnaty naproti a pravi: „Jen šlápněte na kříž. Není to poprvé, že šlapete nohama na Spasitele. Bohužel, učinil jste tak již častěji.“ Dotyčný kněz byl mocně dojat slovy těmi; oplakával své pochybení a změnil od té doby úplně život svůj. — Svatý Pavel dává nám na srozuměnou, že hříšník křížuje Krista znova. (Hebr. 6, 6.) Hříšník totiž zaviňuje, že utrpení Kristovo stává se neúčinným, což Kristu právě takovou bolest působí, jako když byl ukřižován.

II. Hřích jest největším zlem na světě.

865 — **Vyhrůžky činěné svatému Janu Zlatouštěmu.** Roku 398 po Kr. stal se biskupem cařihradským svatý Jan, pro svou výmluvnost zvaný Chrysostom = Zlatouště. Poněvadž co biskup

hájl katolické učení proti bludařům s velikým zdarem, uvalil na sebe hněv císaře Arkadia, příznivce bludařů, a to tím spíše, ježto světec káral nejen neřesti, které opanovaly město, ale i nemravnost jež se šířila na dvoře císařském. Jednou tázal se císař svých rádců, jak by se nejlépe mohl vymstít na biskupovi. Jeden z rádců řekl: „Vezmi mu jeho statky“. Druhý pravil: „Uvrhni ho do vězení“. Třetí navrhoval: „Ještě lépe bude pošleš-li ho do vyhnanství; pak budeš mít od něho přece pokoj“. Čtvrtý podotkl: „Nejlepší bude, bude-li zabit; tak se ho zbavíš na vždy.“ Pátý rádcce konečně jen se usmíval tomu a pravil: „Vy jste všichni na omylu. To není ten pravý způsob, kterým byste se mohli vymstít biskupovi. Poberete-li mu jmění, nevezmete je jemu, nýbrž chudým. Uvrhnete-li ho do žaláře, bude plesati nad svým utrpením a líbatí své okovy. Jestli-že ho pošlete do vyhnanství, bude všude jako doma a všude bude se radovati, poněvadž jest přesvědčen, že Bůh jest všude přítomen. Odsoudíte-li ho na smrt, učiníte z něho mučenníka a otevřete mu nebe. Znáám však prostředek, abyste hu učinili nešťastným. Donuďte ho, aby spáchal hřích. Neboť ničehož se muž ten tak nebojí, jako hříchu!“ Císař rozhodl, aby světec by poslán do vyhnanství do Arménska (403). Zde zemřel svatý biskup po nesčíslných pronásledováních a utrpení. Skutečně bylo heslem sv. Jana Zlatouštího: „Jen jedné věci musíme se báti víc než všeho, totiž hříchu“. (Una res est pertimescenda: peccatum.) — Hřích jest skutečně to největší zlo na světě; neboť nic nemůže člověka učiniti na věky nešťastným, ani chudoba, ani nemoc, ani těžká práce — ovšem — však hřích ano. (Chudoba, nemoc atd. jsou mnohdy i milostí Boží, poněvadž vedou člověka zpět k Bohu a vysvobozují nás od smrti věčné.

866 — **Chtěla raději bezectně zemřítí, než-li hřešiti.** Marie z Brabantu žila v tiché osamělosti zbožným životem. Její cudnost však byla ohrožena jistým zhýralcem, jenž se všemožně namáhal, aby ji svedl. Poněvadž se mu to však nezdařilo, vymyslel si plán skutečně ďábelský. Ukradl v domě odkud panna ta nosila si každodenně oběd, drahocenný předmět a ukryl ho tajně do jejího koše. Pak jí řekl: „Neučiníš-li čeho si přeju, udám tě za zlodějkou a budu proti tobě svědčit“. Ubohá panna měla nyní si zvolit, buďto, že z hřeší, anebo, že jako zlodějka bude muset umřítí dle tehdejších zákonů krutou smrtí. Avšak úplně odhodlána zvolala: „Raději chci bezectnou smrtí zemřítí, než hřešiti.“ Nešlechtník ji skutečně obžaloval, křivé svědectví své odpřisáhl a Marie byla za trest za živa pohřbena. — Jen hřích byl pokládán světicí za největší zlo; proto raději život svůj obětovala, než aby se dopustila i jen jediného hříchu.

Hříchy proti Duchu svatému.

I. Kdo k spasitelnému napominání má srdce zatvrzelé, dopouští se hříchu proti Duchu sv.

867 — **Učenec, jenž nechtěl připustiti skutečnost zázraků.** Universitní professor bavil se jednou s duchovním. Při tom přišla také řeč na náboženství, zvláště pak na zázraky. Kněz poukázal na neporušená těla mnohých světců a tisícera uzdravení nemocných, jež se udála na poutním místě Lurdech. Prosil zároveň profesora, aby podrobil takový zázrak důkladné zkoušce a dříve se přesvědčil, než bude upírati možnost zázraků. Professor odpověděl: „Věda nemůže žádných zázraků připustiti, sic jinak byla by všechna dosavadní námaha vědy marná.“ Učený ten pán nechtěl tedy ničeho věděti o nestranném přezkoumání některého určitého zázraku. Takový muž jest svéhlavým a zároveň zbabělým, poněvadž má úzkosť před takovýmto zkoumáním; dle všeho se obává, že by musel uznati svůj blud a pak i změnití život svůj. Kdo takto jedná, odporuje pravdě a dopouští se hříchu proti Duchu svatému. Vždyť za naší doby vychloubají se mnozí učenci tím, že věda nesmí ničehož předpokládati t. j. musí býti bez předpojatosti, tedy nestranná, a přece, jedná-li o náboženství, nedrží se této zásady. Jinak mluví jinak jednají!

868 — **Král u hostiny a naléhavý dopis.** Proti thebánskému králi Archiovi bylo zosnováno spiknutí. Jednoho ráno vnikli spiklenci do města a chystali k tomu přípravy, že krále přepadnou a usmrtí. Jeden králův přítel svéděl o vražděném záměru, ba i jména spiklenců. Ihned napsal králi psaní v němž ho upozorňoval na hrozící mu nebezpečí. Posel, jenž dopis přinesl, prosil krále, aby psaní ihned otevřel a přečetl, že obsahuje sdělení velmi důležité a naléhavé. Král ale bavil se právě velmi pěkně se svými hosty, uschoval psaní jednoduše do kapse a pravil: „Vážné věci nutno odložit na druhý den.“ Ještě téže noci byl spiklenci přepaden a usmrčen. — Právě tak lehkomyšlně jako tento král jednají i mnozí křesťané. Bůh je upozorňuje rozličnými ranami osudu, kázáním, spisy, napomináním zbožných křesťanů atd., ale oni si toho nevšímají.

869 — **Král zakázal vojínovi ohlásit nepřiznivou zprávu.** Král herulský Rudolf vedl válku s Langobardy. Když počala hlavní bitva, zůstal král ve stanu svém při hře a víně, jsa jist vítězstvím. Aby znal průběh bitvy, poručil jednomu vojínovi své tělesné strážce, aby se vyšplhal na vysoký strom, nalézající

se poblíž královského stanu a aby obě vojska pozoroval. „Varuj se však“, pravil král vojínovi „abys mi hlásil, že moji Herulové jsou na útěku, sic ti dám ihned srazit hlavu“. Herulové bojovali velmi statečně; poněvadž ale měli Langobardové přesilu, naklonilo se vítězství na stranu jejich. Vojín na stromě ovšem viděl, že Herulové prchají, ale jsa pamětliv výhrůžky královny, neodvážil se mu hlásiti porážku Herulů. Když již pokřik prchajících a znamení k ústupu mocně se rozléhaly, vyšel král před stan a tázal se vojína na stromě sedícího: „Prchají snad moji Herulové?“ Vojín odvětil: „Ty jsi to řekl, králi, ne já“. I běžel král do svého stanu, uchopil meč a vyřítil se ven, aby prchající zadržel a vyhrál bitvu; ale bylo již pozdě. — Právě tak děje se oněm hříšníkům, kteří uzavírají srdce svá všemu spasitelnému napominání a nechtějí ničehož věděti o poučení. Těž oni sklídí podobné zlo, jako onen král.

II. Hříchy proti Duchu svatému nemohou býti odpuštěny proto, že hříšník zamítá pokání a tedy také i odpuštění.

870 — **Žebráci nechtěli se dáti lékařem léčit.** Dle vypravování lékaře Tomáše Echi-a, stal se v Augšburku následující případ. Všeobecnou soustrast budilo několik nemocných, kteří pro svou chudobu museli chodit žebrotou. Jistý dobrosrdečný a bohatý měšťan města toho uvolil se, že dá žebračky léčiti na vlastní útraty, tedy že bude platit jak lékaře tak i lékárnu. Když se toho nemocní žebraáci dověděli, uprchli všichni, až na dva, v největším kvapu z města. Oni totiž nechtěli býti vyléčeni. Po vyléčení byli by museli pracovati, jim však se zalíbila žebrota víc, jakožto pohodlnější a výnosnější. — Jako tito žebraáci nechtěli býti sprostěni svých tělesných neduhů, podobně činí i mnozí hříšníci, nechtějí na žádný způsob zhojení z nemocí duše a kladou odpor působení Ducha sv. Právě-li Kristus, že hříchy proti Duchu svatému nemohou (přes nekonečné milosrdenství Boží) býti odpuštěny, zdálo by se, jako by se to nesrovnávalo s milosrdenstvím Božím. Ve skutečnosti není zde žádného rozporu; neboť ony hříchy nebudou proto jen odpuštěny, že hříšník o jich odpuštění (uzdravení své duše) nestojí a je zamítá.

Hříchy do nebe volající.

I. Utiskování chudých a ubohých, jest hřichem do nebe volajícím.

871 — Lupiči v Messině r. 1908. Dne 28. prosince 1908 přišlo v Messině a okolí zemětřesením o život na 200.000 lidí. Četně lidí bylo za živa pohřbeno v sutinách. Ihned sešlo se na 1000 lupičů, kteří ubohé, pod troskami ležící lidi olupovali, jim prsty uřezávali, aby se zmocnili prstenů, ženám utrhávali náušnice často i s ušním lalouškem, ba i mnohé lidi vraždili, aby je bez překážky mohli oloupiti. Také prchající, kteří ještě něco majetku z příbytků zachránili, olupovali. Též nákladní vlaky, které ubohým přivážely potravu a oděv, přepadávali a olupovali. — Toť jsou hříchy do nebe volající; volají do nebes o pomstu.

872 — Rudolf Habsburský nechtěl pít. Císař Rudolf Habsburský táhl roku 1278 proti králi Přemyslu Otakarovi II. Po bitvě u Suchých Krút na Moravském Poli vyschly velikými parny všechny prameny. Císař Rudolf trpěl velikou žízní a nemohl nikde nalézt vody. Dva jeho jezdci odcválali tryskem do dálky, aby žíznivému císaři sehnali nějakou vodu. Konečně přijeli k zástupu ženců, kteří právě obědvali a měli u sebe stát džbán vody. Císařští jezdci žádali o tento džbán vody; avšak sekáči nechtěli vydati džbánu, pravíce, že sami mají velkou žízeň. Tu se chopili vyjáci meče a hrozili žencům smrtí. Bledí a s chvěním vydali tito nyní džbán. Výskajíce radostí, odcválali oba jezdci se džbánem a s vodou k císaři a vyličili mu celou událost. Když císař slyšel jejich vypravování, ihned odklonil džbán od svých horkých rtů a pravil: „Tím, co chudým bylo uloupeno, nechci uhasiti žízeň svou. Vraťte chudým jejich majetek“. Jezdci musili ihned chudým dělníkům vrátiti jejich džbán s vodou. — Šlechtného císaře Rudolfa Habsburského měli by si vzítí za vzor boháči, kteří vykořisťují chudé.

873 — Vévoda Albrecht II. rakouský ušetřil Basilej, zemětřesením stíženou. Vévoda Albrecht II. rakouský († 1358) měl spor s městem švýcarským, Basilejí. Záhy potom stížena Basilej silným zemětřesením. (1356). Zemětřesení pobořilo nejen domy a chrámy, nýbrž i městské hrady a pevné hrady. Rádcové Albrechtovi jásali a poukazovali k tomu, že by mohlo nyní býti město vzato bez odporu. Ale vévoda pravil k rádcům svým s nevolí: „Jak mohl bych ublížiti těm, které bez tak již těžce Bůh navštívil“. Pak poslal 400 mužů do Basileje, aby pomohli měšťanům odklidit sutiny a znova vystavět domy; tito pomocníci přinesli obyvatelstvu též stavební dříví, potraviny, peníze. Šlechtný vévoda podotkl: „Až bude město, znova zbudováno a bude-li chtíti dále vésti se mnou spor, s Pánem Bohem! Ale nyní městu ani v nejmenším nechci ublížiti“. — Kéž by všichni lidé měli s nešťastnými podobné slitování.

II. Zadržování mzdy dělníkům jest hříchem do nebe volajícím.

874 — **Milostpaní zaplatila švadleně, teprv když měla ostudu.** Saské časopisy přinesly roku 1891 z Drážďan následující zprávu: Dcera bohatého velkostatkáře provdala se za vysokého úředníka. „Milostpaní“ dala si šít mnoho drahých šátů. Mezi jiným musela jí chudá švadlena, která měla churavého muže a musela živiti 8 svých dětí, vyšívati šaty. Když švadlena odevzdávala šaty, paní pochválila její práci a slíbila jí, že jí dá ještě více pracovat, ale o platu se nezminila ani slovem. Přešly celé týdny a švadlena nedostávala žádných peněz. Ježto byla bída v rodině příliš veliká, poslala švadlena nejstaršího syna k milostpaní s účtem. Ale chlapec byl kárán pro svou smělost a vrátil se domů bez peněz a s pláčem. Brzy na to přišel manžel této „milostpaní“ celý rozrušen domů. Paní tázala se, co mu je. Manžel odpověděl: „Nejstarší chlapec tvé švadleny ukradl dnes bochník chleba. Při výslechu svaloval veškerou vinu na tebe, že totiž hladovíci rodině tak dlouho povinnou mzdu zdržuješ“. Samo sebou, že účet byl nyní okamžitě vyrovnán a nikdy již nezůstala paní ta mzdu dlužna. — Z toho vysvitá, že ti, kdož chudým lidem (řemeslníkům, služebným lidem atd.) zdržuje mzdu, zaviňuje často nejen jejich zkázu časnou, nýbrž i věčné zahynutí.

Hříchy cizí.

I. Nemáme na hříchu jiných podíl bráti.

875 — **Umělec zemřel v býku, jím z kovu zhotoveném.** Thalaris, agrigentský tyran, (samovládce) dal mnohého svého poddaného ukrutně odpraviti. Jednou požádal umělce Terrilla, aby mu zřídil nějaký přístroj, kterým by mohl mučiti lidi. Umělec zhotovil kovového býka, který měl duté břicho. Do této dutiny bylo lze lidi uzavřiti a podloženým ohněm páliiti. Když pak někdo uvnitř uzavřený bolestí úpěl a nařikal, vydával býk ze sebe strašný řev. Tyran odsoudil umělce prvního k této trapné smrti. Lidé říkali: „Ten člověk sám sobě oheň zapálil“ t. j. jest sám svým nešťěstím vinen, poněvadž byl samovládci nápomocen při týrání lidí.

876 — **Umělec odepřel zhotoviti sochu pohanské bohyně Venuše.** Zcela jinak zachoval se jiný umělec. Král italský, Viktor Emanuel, žádal slavného umělce, aby mu zhotovil krásnou sochu pohanské bohyně lásky, Venuše. Avšak umělec mu vzkázal: „Celá Itálie nemá tolik zlata a stříbra, aby mně mohla přiměti,

bych i jen jedním prstem hnul ku zhotovení takové sochy.“ Šlechtný muž nechtěl co křesťan přispěti k oslavování pohanství a nemravnosti. (Umělec dotyčný slul Vilém Achtermann; zemřel v Římě roku 1884.)

877 — **Odmítnutá nabídka knihkupcova.** Obchodní cestující pozbyl místa a octl se v největší bídě, poněvadž nemohl naléztí nového místa. Dal tedy do časopisů inserát a prosil jakožto katolík o nějaké jiné místo co cestující. Jistý knihkupec navrhl mu ročního služného 2000 kor., když mu bude nabízetí ke koupi několik jeho knih. Ale cestující seznal ze seznamu, že jsou to knihy většinou protináboženské a nemravné. Okamžitě oznámil cestující knihkupci, že místa nepřijímá. Knihkupec dal si všemožnou práci, aby ho získal a činil mu naději na zvýšení služného. Nyní byla dobrá rada drahá; neboť uchazeč neměl již prázdných peněz. Nicméně zamítl cestující tuto nabídku přece, důvěřuje v pomoc Boží. Netrvalo to dlouho a on obdržel nabídku od velmi dobrého katolíka a byl okamžitě přijat.

II) Vydáváním špatných spisů snadno se lidé dopouští hříchů cizích.

878 — **Románopisec navštívil žalář.** Jistý daleko široko známý spisovatel románů obdržel jednou povolení ku návštěvě vězení, aby si mohl prohlédnouti vězně i zařízení; chtěl získati látku pro nová úchvatná líčení ve svém románu. V žaláři byl poznán dvěma mladými vězni. Sotva že ho spatřili, volali k němu: „Vy byste měl nosit naše okovy. Zasloužíte jich spíše, než my: neboť vašimi spisy přivedeni jsme byli na zcestí a sedíme nyní v žaláři.“ Se slovy: „Nikdy jsem na to nepomýšlel, někomu ublížit“, spisovatel kvapně se vzdálil; zlostí a studem byl celý zardělý. — Pohříchu děje se tak často na světě: Svedený bývá uvězněn a svůdce oslavován. Ale spravedlnosti Boží svůdce neujde.

Trest hříchu smrtelného.

879 — **Farář odnesl pryč nejsvětější Svátost Oltární.** V 16. století povstalo hnutí protestantské. Protestanté přepadli na mnoha místech katolické chrámy a násilně se jich zmocnili. Když tedy jistý katolický farář viděl, že se blíží rozvášněné množství lidu, aby přepadlo farní chrám a jeho se zmocnili, otevřel rychle svatostánek a vzal k sobě „Nejsvětější“; pak zhasl „věčnou lampu“ a se slzami v očích opustil chrám. — Podobného něco děje se v duši spravedlivého, když se dopustí smrtelného

hříchu. V tom okamžení opustí Duch svatý člověka, který byl až dosud chrámem Božím.

880 — **Zboření chrámu Šalomounova.** Chrám Šalomounův v Jerusalemě byl uvnitř pokryt samými zlatými deskami; stěny, stropy, ano i podlaha byly zlatým plechem pobity. Tento nádherný chrám byl zbořen roku 588 před Kristem, babylonským králem Nabuchodonozorem. — Také člověk, jenž jest bez hříchu, jest velkolepým chrámem Božím; jest ozdoben nebeským zlatem milosti Boží. Dopustí-li se člověk nějakého hříchu smrtelného, zpusťoší ďábel tento velebný chrám a sám se v něm ubytuje.

881 — **Svatá Jana Františka ze Chantalu ošetřovatelkou malomocného.** Opustí-li Bůh duši, ztrácí tato svou krásu (milost posvěcující) stává se nečistou a Bohu nemilou. Kdo se dopustil těžkého hříchu, jest na tom hůře, než malomocný. Toho přesvědčení byla též svatá Jana Františka ze Chantalu (1641). Byla dcerou francouzského presidenta a stala se u věku 20 let chotí barona ze Chantalů. Již jako panně a pak jako chotí bylo jí nejmilejším zaměstnáním vyhledávati opuštěné nemocné a o jejich ošetřování pečovati. Mnohdy dala je přinést i do zámku svého. Jednoho dne jí zvěstovali, že u plotu leží nemocný, pokryt celý v ředý. Paní 22letá dala ho přinést, očistila rány jeho, ovázala je; ošetřovala ho 4 měsíce, pak nemocný zemřel. Když zbožnou paní upozorňovali, že snadno mohla se od malomocného nakaziti, pravila: „Nebojím se žádného malomocnosti, jedině malomocnosti hříchu.“

II) Smrtelný hřích přináší duši smrt.

882 — **Při výstřelu uštknut hadem.** Kdys ukrýval se lupič za křovím a číhal s ručnicí v ruce na bohatého kupce, jenž cestou kolem měl jíti. Když kupec přicházel, poklekl loupežník, aby lépe a jistěji mohl mířiti. Ale klekl na hada, jenž byl v suchém listí skryt. Rozlícený had se vymrštil a ovinul se mu kolem krku a ramene. Rána šla mimo. Na nářek lupičův, jenž byl hadem uštknut, přispěchal kupec k němu. I pravil lupič vzdychaje: „Ach, mně se stalo dobře. V okamžení, kdy chtěl jsem ti vzíti život, přicházím o svůj!“ — Podobně děje se i při každém těžkém hříchu; v okamžení, kdy dopouštíme se těžkého hříchu, připravuje nás had pekelný o život duše.

883 **Oplakávám smrt tvou.** K jedné zbožné klášternici — byla to blahoslavená Magdalena Albrizia — přišel na návštěvu šlechtický její příbuzný. Zbožná řeholnice věděla, že muž ten žije hříšně a proto počala žalem plakati. Na otázku, proč pláče, odpověděla: „Oplakávám tvou smrt.“ I prohlásil šlechtic:

„Co tě to napadá. Já tak hned neumru. Jsem ještě mlád. Také jsem zcela zdrav. Po nemoci není u mně ani stopy. Nebo snad jsi se dozvěděla, že nějaký nepřítel po životě mém baží?“ Zbožná řeholnice povzdechla a řekla zarmouceně: „Mluvila jsem o smrti duše tvé.“ Slova ta přivedla hříšníka k uvažování; brzy po tom kajicně se vyzpovídal a polepšil se. — Krásně praví o tom svatý Jan Zlatoustý: „Hříšníci jsou mrtvi, i když žijí; spravedliví žijí, i když již zemřeli.“

884 — **Mám duši jen jedinou.** K papeži Benediktu XI. (1303—1304) poslal jistý mocný panovník svého vyslance, aby něco na papeži vymohl, co tento bez hříchu povolití nesměl. Hlava církve ihned prosbu zamítla, řkouc: „Rci svému pánovi, že mám jen duši jedinou. Kdybych měl dvě, mohl bych jednu obětovat. Poněvadž mám však pouze jedinou, nejsem tak pošetilým, abych pro jeho přízeň duši svou vydal ve zkázu věčnou.“ — Kdo se dopouští hříchu těžkého, ztrácí spásu duše. Hřích smrtelný a záhuba duše jest jedno a totéž.

III) Hříchem smrtelným připravuje se člověk o věčnou blaženost.

885 — **Král obětoval za čiši chladné vody své království.** Král Lysimachus bojoval v bitvě a již chýlilo se vítězství na jeho stranu. Konec boje se přiblížil. Král byl trápen palčivou žízni a žádal úsilovně vody. Ale nikdo z jeho lidí nemohl mu vody zaopatřiti. Král stal se takým slabochem, že v posledním okamžiku vzdal se svým nepřátelům. Nepřátelé přinesli mu ihned vody, aby mohl zahnatí svou žízeň. Sotva že však král vypil nádobku vody, nabyl opět rozvahy a poznal pošetlost svého jednání. Truchlivě podíval se na prázdnou čiši, odvrhl ji s nevolí pryč a zvolal s nářkem: „Ó, co jsem to učinil! Za tak krátký požitek jsem obětoval svou korunu!“ Ovšem toto poznání přišlo již příliš pozdě. (Král tento učinil to právě tak, jako Esau, který za něco čočovice prodal právo prvorozenství.) — Podobné děje se člověku, který dopustí se smrtelného hříchu. Pro krátký požitek vzdává se nároků na nebe. Právem vyslovil se o tom svatý Augustín: „Okamžik pouze trvá radost, věčný pak jest trest!“

886 **Svatý František Xaverský pral si prádlo.** Sv. František Xaverský, apoštol Indů, († 1552) pral si, když loď do Indie jel, prádlo sám. Jistý pán ho upozorňoval, že taká práce jest pro něho, co apoštolského legáta, ponižující. Avšak světec odvětil: „Práce nesnižuje. Jedině co člověka snižuje, jest hřích; neboť tento vrhá člověka do bídý věčné.“ — Hřích smrtelný

způsobuje člověku hanbu věčnou; chudoba však, práce atd. nikoliv.

IV) Hříchem smrtelným ztrácí člověk zásluhu všech, dříve vykonaných dobrych skutků.

887 — **Misto zlatého řetězu kolem hrdla provaz.** Císař římský německé říše a král český Karel IV. všemožně se namáhal, aby v říši své potlačil zlořád loupeživého rytířství. Lidem těmto, kteří beztak nebyli nic jiného, než loupežní vrahové, neudílel milost, nýbrž trestal je se vsí přísností. Této císařské přísnosti zakusil i český rytíř, Jan ze Smojna, zvaný dle své výzbroje „Pancér“. Rytíř ten zachoval císařský život kdys při vzpouře v italském kterém s městě svou velikou statečností a obdržel za odměnu z ruky císařské zlatý řetěz. Když se „Pancér“ vrátil do své vlasti, stal se loupežníkem. Císař viděl se nucena, proti němu zakročiti s ozbrojenou mocí a obklíčiti jeho pevný hrad Žampach. Rytíř nemohl svůj hrad déle udržeti a musel se záhy vzdáti císaři na milost a nemilost. Objevil se pak pokorně před císařem, ozdoben řetězem zlatým na hrdle. Císař mu strhl zlatý řetěz s hrdla a hodil mu kolem krku tlustý prova z, řka: „Nemám vždy k rozdávání zlatých řetězů.“ Na loupežníku vykonán zasloužený trest. — Podobně děje se člověku, jenž dopustil se hříchu smrtelného. Ztrácí zásluhu všech, před tím vykonaných dobrých skutků; avšak zásluhy tyto u Boha opět oživnou, jest-liže se člověk obrátí.

888 — **Ztroskotání lodě u přístavu.** Z jara roku 1905 přibyla loď „Kairo“ na své určené místo, do přístavu alexandrického s nákladem velikého množství zlata pro banku římskou (Banca di Roma) v Alexandrii. Avšak právě, když loď již vjížděla do přístavu, narazila na nějaké pod vodou skryté skalisko. Ihned vnikla voda povstalým otvorem do lodi a tato naklonila se na stranu a ponořila se jednou částí pod vodu; pouze druhá část lodí vyčnívala ještě z vody. Sem utekla se sta cestujících, kteří se drželi pevně lodního lanoví a až po prsa ve vodě ponořeni, celou noc museli čekati na pomoc. Teprv po východu slunce přišla záchrana lidem těmto, kteří vše ztratili a zachránili jen pouhý život. Všecka zavazadla a veliké množství zlata stalo se kořistí bouřlivého moře. Škoda byla ohromná. — Podobně, jako lodi této, daří se i spravedlivému, jenž upadne v hřích smrtelný. I kdyby v životě vykonal sebe více dobrých skutků a pokladů pro nebe získal, jest-liže na cestě své k nebesům, před vjezdem do přístavu t. j. před svou smrtí, dopustil by se jediného hříchu smrtelného, jest zásluha veškerých dobrých skutků ztracena.

V) Hřích smrtelný má za následek časné tresty na světě.

889 — **Nevinně odsouzen na smrt.** Časné tresty na zemi nepřicházejí vždy ihned, nýbrž často teprve později. Jednou byl jistý muž pouze proto, že na něho padalo podezření, uznán vinným zločinu a na smrt odsouzen. Před popravou měl ho milosrdný bratr připravovat k smrti. Mnich prosil ho stále, aby vzbudil lítost nad svými hříchy a vyzpovídal se. Avšak muž ten ustavičně ujišťoval, že nedopustil se onoho zločinu, že tedy nemůže ho želeť. I pravil mu milosrdný bratr: „Alespoň se rozpomeň, zda snad jindy nedopustil jsi se v životě svém něčeho, nač ustanoven jest trest smrti. Pomni, že Bůh jest spravedlivý a jeho soudy jsou spravedlivé!“ Muž ten vzpomínal si chvílku a pak zvolal: „Opravdu! Já jsem před několika lety shodil matku ze schodů dolů. Bůh mne tedy, myslím za to trestá nyní.“ — Mnohdy přichází zasloužený trest teprve později.

900 — **Svatý Efrém syrský před mučením.** Církevní otec, svatý Efrém syrský († 380), působil po sněmu nicejském (325) velmi blahodárně v Mezopotamii, totiž v Nisibis a Edesse jakožto obrance učení katolického. Světec ten byl v mládí svém velmi hrubý a rozpustilý. Jednou ho poslali jeho rodiče do blízké vesnice. Na cestě spatřil v lese mladou krávu, která patřila jistému chudému muži. Efrém nasbíral kamení a počal jím házet na krávu, aby ji zahnal hlouběji do lesa. Tuto nevázanou hru prováděl až do večera, až kráva vysílením klesla a zůstala bezmocně ležet; v noci pak byla roztrhána dravou zvěří. Když se Efrém vracel, potkal chudáka, majitele krávy, který ji hledal a chlapce se tázal: „Milé dítě, nevidělo jsi v lese nějakou krávu?“ Efrém ani rádně neodpověděl, nýbrž zahrnul ho nadávkami. Asi měsíc na to poslali ho rodičové do téže obce. Bylo již pozdě večer, když opouštěl domov. V lese setkal se s pastýřem, kteří k němu promlouvali laskavě takto: „Již se stmívá, zůstaň zde u nás přes noc a zítra můžeš pokračovati ve své cestě dále.“ Efrém šel s pastýřem a přenocoval u nich. V noci vpadli dravci do chléva rozplašili stáda. Když pastýři nenašli ráno svá stáda, uchopili Efréma a obviňovali ho, že vpustil zloděje do stáje. Všecko jeho ujišťování, že jest nevinný, bylo marné. Pastýři svázali mu ruce a vedli ho k soudu, kdež ho obžalovali z krádeže ovec. Soudce dal ho uvrhnouti do žaláře a zde musel se trápit 40 dní. V této době měl Efrém ve snách vidění. Zářící jinoh, překrásného vzezření, usmívaje se, pravil k němu: „Vím dobře, že nyní jsi nevinný; vím ale také, čeho jsi se dopustil, před krátkým časem. Vzpomeň si, jak jsi zavinil svým házením kamení

smrt krávy chudšasovy. Uč se z toho, že Bůh jest spravedlivý, a že tímtež způsobem trestá hříšníky, jakým se byli prohřešili.“ Jinoch pak zmizel. Za několik dní byl Efrém ještě se sedmi provinilci uveden před soudce. Trestanci byli jeden po druhém n a t a ž e n i n a s k ř í p e c ; konečně přišla řada na Efréma. Chlapec chvěl se na celém těle a ve své smrtelné úzkosti obrátil se k Bohu s modlitbou: „Všemohoucí Bože, vysvoboď mne z této úzkosti; slibuji ti, že jenom tobě chci od této chvíle sloužit a státi se mnichem.“ V tom vstoupil soudní sluha a řekl soudci: „Pane, odlož další trest, neboť jest již čas k obědu.“ Efrém byl zaveden zase zpět do vězení, kdež Bohu děkoval z celého srdce svého. Záhy potom přišel jiný soudce, který byl velmi dobře znám s rodiči Efrémovými a ten chlapce pustil na svobodu. Efrém splnil slib svůj; stal se mnichem a žil svatým životem. Kdykoliv pak později vzpoměl si na svůj ukrutný, chlapecký kousek, hrnuly se mu po tváři slzy. (Svatý Efrém syrský byl velikým cítělem Bohorodičky; ve svých spisech dokazoval již její neposkrvněné početi.) — Z této události poznáváme, jednak že trest Boží někdy přichází později, jednak že slib jest velmi prospěšný.

Hříchy všední.

Všední hřích jest poskvrna duše.

901 — **I maličkosti znešvařují.** Vezmeme-li sklenici čisté vody a vpustíme do ní i jen jedinkou kapku inkoustu, všechna voda se zakalí. — Vpustíme-li jen trochu dýmu z doutníku do světnice, všechnen vzduch v ní se tím zkazí. — Je-li jablko jenom drobet nahnilé, už není krásné. Podobně má se to s všedním hřichem; jest sice něco nepatrného, ale duši poskvrňuje přec.

Nepravost.

1) Vůle oddaného nepravosti stále víc a více slábně.

902 — **Medvěd a vařící med.** Jistý kníže vystrojil několika jiným knížatům slavnostní hostinu. Pozval je k sobě a pak s nimi vstoupil na pavlání, z něhož bylo lze patřiti dolů na dvůr. Dole na dvoře vypustili náhle medvěda: poblíž byla postavena mísa s vařícím medem. Jakmile medvěd ucítil med, vrhl se ihned na mísu, a opařil si celou tlamu. Se řvaním odběhl až do nejvzdálenějšího kouta dvoru. Ale za chvíli přiběhl zase a usrl trochu medu. Zase se popálil a opět odběhl, ale ne tak daleko. Opět přiběhl a tak to stále

opakoval. Konečně pohltil všecko a následkem popálenin zahynul. — Právě tak děje se člověku, nepravosti oddanému. Když po spáchaném hříchu přišly špatné následky, činil hříšník dobrá předsevzetí; dá se však opět svést ke hříchu. Čím častěji hřeší, tím méně stává se schopným odporu. Konečně upadá ve zkázu časnou i věčnou.

11) Ku potlačení nepravosti jest zapotřebi mocné pomoci milosti Boží.

903 — **Tři stromy rozličné velikosti.** Poustevník, bydlící poblíž lesa, dal žáku svému úkol, aby ze země vytrhl po sobě tři stromečky, rozličné velikosti. Žák nejdřív se chopil nejmenšího stromečku. Ten vytrhl ovšem velmi lehce. Druhý větší stromeček, který byl už hlouběji zakořeněn, mohl vytrhnouti jen s největší námahou. Třetí a největší strom nemohl ale přes všecku námahu sám vytrhnouti; k tomu potřeboval pomoci druhého. — Stařec dal pak žáku svému toto ponaučení: Právě tak má se to s našimi chybami. Bojujeme-li proti nim hned zpočátku, jest nám to snadno, odložití jich. Později jde to mnohem nesnadněji. Je-li ale hřích zakořeněn pevně a stala-li se z něho nepravost, nevystačí již naše vlastní síly; k vykořenění jejímů potřebna jest mocná pomoc Boží.“

Pokušení.

1) Pokušení často přichází od ďábla.

904 — **Med s pálenkou pro medvěda.** Známo, že medvěd jest velikým milovníkem medu; vůně medu již zdaleka ho vábí. Lidé, chtějí medvěda polapiti, nastrojí to mnohdykrát takto: Smíchají med s pálenkou a postaví tam, kde se obyčejně medvěd zdržuje. Když medvěd vysrkal med, opil se a mohl pak snadno býti ubit kyjemi. V omámení svém nebyl s to se brániti. — Podobně počíná si k nám i duch zlý. Líčí nám hříšné věci a zábavy jeho plné půvabů. Když ale jsme se dopustili zlého skutku, záhy poznáváme, jak jsme byli oklamani. Ďábel oloupil nás o život duše.

905 — **Zlý duch spící na městských hradbách.** Bývá-li někdo ke hříchu pokoušen, jest to vlastně dobré znamení. Psi neštěkají na lidi domácí, nýbrž na cizí. Právě tak si počíná ďábel. S hříšníky se ani příliš mnoho nezabývá; ví dobře, že mu bez tak neujdou. Ale zbožné běže sí na mušku. Svatý Efrém měl o tom poučné vidění. Zdálo se mu, že kráčí do velkoměsta, mravně velmi zkaženého. Tu spatřil na městské bráně ďábla, který seděl a dřímал; jen tu a tam poohlédl se tento zlý duch kolem. Efrém vyšel z města a přišel na poušť. Zde spatřil poustev-

nika a kolem něho celý dav satanů. I podivil se Efrém a pravil: „Nestydíte se, vy zloduchové; zde je vás tolik, proti jednomu a tam ve velkoměstě jest jen jediný z vás, a ten ještě dřímá.“ I odpověděli tito: „Nu, s tím velkoměstem nepotřebujeme se již pranic namáhat; tam i ten jediný dřímající ďábel je skoro zbytečným. Ale zde jest nás ještě příliš málo; neboť tento zbožný muž nám velice škodí.“ — Kdo tedy nemá žádných pokušení, nebo jich ani necítí, je na tom vlastně velmi bídň.

II) Pokušení samo o sobě není ještě hříchem, jest-li v ně nesvolíme,

906 — **Vitr a plášť.** Jistý řeholní bratr stěžoval si svému opatovi, že jest velice trápen špatnými myšlénkami a že proto mnoho úzkosti vystojí. Opat vyvedl ho ven na volné prostranství a poručil mu, aby svým pláštěm zachytil vítr a utišil ho. Udiven nad tímto rozkazem, prohlásil řeholní bratr, že to nemožno. Tu pravil opat: „Jako nemůžeš do pláště uchytit vítr a uklidnit ho, taktéž jest nemožno zabrániti zlým myšlénkám a útokům zlých žádostí. Máš však klásti odpor větru, abys nebyl jím poražen. Právě tak má se to s pokušením; máš mu jen odporovati.“ Tímto poučením byl řeholník uklidněn a bojoval pak tím statečněji proti pokušením.

III) V pokušeních pomáhá modlitba, zvláště k Bohorodičce, vzývání nejsvětějšího jména Ježíšova a znamení svatého kříže.

907 — **Úzkost svatého Františka Saleského.** Modlitba k Matce Boží pomáhá v pokušení. Biskup ženevský, sv. František Saleský, zakusil ještě jako 17letý student v Paříži zvláštní pokušení. Zdálo se mu, jako by mu někdo pořád šeptal slova: „Bůh ustanovil, že budeš na věky zavržen; nic ti již nemůže pomoci.“ Jinoch byl tím tak rozehvěn, že delší čas nemohl spáti a také ani jídlo mu nechutnalo. Chřadnul víc a více a zdálo se, že ztratil celé své zdraví. V této tísní vzal si útočiště k Matce Boží. Šel do chrámu, klekl zde před obrazem Bohorodičky a konal zde známou modlitbu: „Pomni o nejdobrotivější Panno Maria, že od věků není slyšáno, bys byla opustila, kdo pod ochranu tvou se utíkal nebo o pomoc tě vzýval anebo za přimluvu tě žádal.“ Delší čas navštěvoval tento obraz a opakoval tutéž modlitbu. Pokušení pak náhle úplně přestalo. Jinoch se zase uzdravil a byl zas tak vesel, jako dříve. Od doby té jevil vždy velikou a zbožnou úctu k Matce Boží.

908 — **Nábožný povzdech svatého Antonína Paduánského.** V pokušení vzýváme s dobrým výsledkem jméno Pána Ježíše.

Když nemoce, nebo jiná utrpení hrozila sv. Antonínu Paduáskému odnítí zmužilost, modlival se pln důvěry: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se na de mnou!“ Z pravidla zmizela sklíčenost a vrátila se radostivost duše. — Tak máme i my v tísních života vzývatí jméno „Ježíš“. Jména toho leká se ďábel, jako my se děsíme, když vedle nás udeří hr o m. Jméno „Ježíš“ jest jménem přemocným.

909 — **Nezkrocený kůň panny orleánské.** Blahoslavená panna orleánská, Jana z Arku († 1431) postavila se, — poslušna jsouc hlasu nebeského — v čelo francouzského vojska a zahнала nepřátele vlasti své. Před počátkem jedné bitvy obdržela v Remorantinu nového koně. Ten byl však neobyčejně divoký a stále vyhazoval. Nebylo jí možná si na kůň sednouti. Nuže, co učinila panna? Vedla koně ku kříži, upevněnému na zdi. Sotva že zvíře přivedeno ke kříži, ihned zmizela všecka jeho zdivočilost. Panna mohla nyní zcela klidně usednouti na koně, dle libosti ho řídití a vésti. — Takovému nezkrocenému koni podobá se i lidská přirozenost, dědičným hříchem pokažená. Od ní vycházejí rozličná pokušení. Světci často přemohli pokušení tím způsobem, že žehnali se znamením svatého kříže. Viz příklady číslo 96 a 97.

IV) Jest prospěšno v pokušení vzpomínati na poslední věci člověka.

910 — **Nohy v plameni.** Svatý Martinian, palestinský poustevník, jenž již po 25 roků žil přísný život poustevnický, upadl náhle v těžké pokušení, proti šestému příkázání. Protože pokušení nepřestávalo, zapálil Martinian oheň a vstrčil do něho nohy. Bolestí hlasitě vykřikl a pravil sám k sobě: „Jest-liže nemohu pro bolest snést oheň tak slabý, jak bych mohl snéstí plamen pekelný, do něhož by mne uvrhly hříchy mé?“ Od toho okamžení byl prost oněch pokušení; již strašné bolesti na nohou nedaly vzniknouti špatným myšlenkám. — V pokušení nepotřebujeme však jednatí jako svatý Martinian; stačí, když si připamatujeme poslední věci své (smrt, soud, nebe, peklo.) Písmo svaté praví: „Pamětliv buď na poslední věci své a na věky nezhřešiš.“ (Sir. 7, 40.)

911 — **Svatý Jan Zlatoustý a obraz pekla.** Cařihradský biskup, svatý Jan Chrysostom († 407) měl ve svém příbytku na stěně viset obraz, jenž znázorňoval plamen pekelný a muky. Jak před spaním, tak po probuzení, teč i v pokušení, šel vždy k tomuto obrazu a představoval si živě muky pekelné. Tímto rozjímáním byla posílněna jeho vůle tak, že každé pokušení ihned

přemohl a unikl hříchu. Napomínal též jiné, aby podobně činili, řka: „O člověče, sestup do pekla, pokud žiješ, abys tam nemusel sestoupiti, až umřeš. Neboť kdo peklem pohrdá neb naň zapominá, neujde jemu.“ Skutečně, vážné přemýšlení o pekle jest nejlepším lékem proti hříchu.

912 — **Papež uvedl jenerála řádu jesuitského k uzavřené skřini.** Papež Inocenc IX. (1591), uvedl jednou jenerála jesuitů, Klaudia Aquaviva, který ho navštívil, k zamčené skřini ve své světnici a položil mu otázku: „Pane jenerále, co myslíte že jest as ve skřini této uzamčeno?“ Jenerál odpověděl: „Domnívám se, že vaše svatosť má zde uschovány buď vzácné ostatky svatých, aneb nějaký velice cenný poklad.“ Papež otevřel skříň. A co se zde nalezalo? Ve skřini byla rakev a u rakve vypodobněna postava papežova klečící. Papež pravil: „Jak vám známo, musím mnohdy rozhodovati o věcech veliké důležitosti. Přejde-li na mne i dost malé pokušení, abych se odchytil od cesty spravedlnosti, otevru ihned tuto skříň a řeknu si: Jednej tak, jak si budeš přát, abys byl jednal, až budeš spočívati v rakvi.“ — Myšlenka na smrt jest v době pokušení i jiným lidem tež velmi prospěšnou.

913 — **Zloděj a modlitební kniha.** Na tyrolském hradě Trostburku v údolí Eisaku sídlil rod hrabat Wolkenštejnských. Zbožná panna z rodu toho, Paulina, vydala se jednou večer na návštěvu k nemocnému. Sotva že opustila zámek, vystoupil jeden zloděj po žebříku do jejího pokoje a prohledával ho v naději hojné kořisti. Skutečně mu brzy padly do rukou vzácné šperky a peníze. Již se zloděj zase chystal oknem opět sestoupiti dolů; v tom padl jeho zrak ještě na rozevřenou knihu. Zvědavost ho pobízela, aby se podíval do knihy a tak zvěděl, jaký román konteska ze zámku čte. Avšak kniha ta nebyla román, nýbrž kniha modlitební. Zloděj četl v ní následující slova; „Dobrý Bože, jak sladce spala bych dnes, kdybych tohoto dne nedopustila se žádného hříchu. Pomůž mě, abych po všechny dny svého žití uvarovala se hříchu smrtelného. Pak bude smrt, mnohým lidem tak trpká, pro mne bránou v život věčný.“ Zloděj dále nečetl. Vzpomínka na smrt vzala mu ihned všecku chuť ku krádeži. Nechal odcizené věci ležeti na modlitební knize a odkvapil. Od té doby stal se hodným a poctivým mužem. Na smrtelné posteli vypravoval případ ten svým dětem a napomínal je, aby si dobývaly chleba vždycky způsobem poctivým a v pokušení vždy myslely na smrt. — Z toho vysvítá, že upamatování na smrt odstrašuje člověka v pokušení od hříchu.

V) Kdo přemohl pokušení, bude odměněn od Pána Boha.

914 — **Zakopané peníze.** V čas válečný bylo jisté město v nebezpečí, že bude vydrancováno; proto hleděli mnozí lidé ukryti své peníze na bezpečná místa. V dotyčném městě žili dva bratří, velice bohatí, bez dětí a oba svobodného stavu. Těž oni pokoušeli se o to, uschovati své peníze. Vydali se v noci do zahrady, vykopali jámu, dali do ni hrnec naplněný penězi. Pak zase jámu zakopali a půdu na ni srovnali a upěchovali. Neměli pak oba bratří ani zdání, že vedle v zahradě sedí chudý nádenník, jemuž starost o výživu rodiny nedala spáti a vyhnala ho do tichého ústraní. Když slyšel šramot a šeptání, šel ku plotu a viděl, co se děje. Brzo bylo mu zřejmo, že zde bratří zakopávají peníze. Když odešli, napadla mu ihned myšlénka: „Teď můžeš se státi boháčem; jdi a vezmi si peníze ty!“ Octl se v zimničném rozechvění. Zdálo se, že nějaká neviditelná moc ho pudí, aby přeskočil plot a vykopal hrnec s penězi. Ale napadala mu též myšlénka: Bůh praví: „Nepokradeš!“ A otec mně za mého mládí říkával mnohokráte: „Spoctivostí nejdál dojdeš.“ Brzy po tom dostavily se opět jiné myšlénky, totiž: „Vždyť tě nikdo nevidí; také na tebe nepadne žádné podezření. V několika okamžicích jsi hotov. Vždyť nemusíš všecky peníze si vzít. A i kdybys všecko vzal, zůstanou tvoji sousedé stále ještě velikými boháči; ty ale a tvá rodina budete mítí dostatek až do smrti.“ Ale zase sám u sebe si myslil: „Ale Bůh mne vidí přece a bude mne jednou souditi. A což, kdyby se to na mne zde přece prozradilo? Lépe, zůstanu-li poctivým a chudobným. Pán Bůh mne neopustí.“ Konečně vešel chudý nádenník do svého bytu a ulehl na postel. Nemohl však po celou noc usnouti; stále byl trápen těžkými myšlénkami. Když konečně slunce vyšlo a vrhalo paprsky své oknem, vyskočil z postele, oblékl se a šel ku dveřím domu sousedova a klepal. Když mu otevřeli, pravil: „Viděl jsem vás v noci, jak jste zakopávali peníze. Hnedle byl bych se stal zlodějem. Prosim vás, vykopejte si ty peníze a uschovejte někam jinam, abych nabyl zase svého klidu.“ Bratří zaradovali se nad poctivostí muže toho; odměnili ho a zaopatřili mu také lepší postavení. — Také Bůh odmění každého, kdo přemohl vítězně pokušení.

Příležitost ke hříchu.

1) Máme prchati před příležitostí ke hříchu.

915 — **Otče, vyjdi ven!** Ke králi spartánskému, Kleomenovi, přišel cizí kníže a chtěl ho přemluvití k povolení výhod, jimiž by byla otčina spartánská poškozena. Král nechtěl svoliti a cizí kníže nabízel mu velikou částku peněz. Osmiletá

dceruška králova, která byla přítomna, pravila k otci: „Otče, vjídi ven, sic tě tento cizí muž ještě přemluví.“ Otec ihned opustil světnici a nepřipustil již více před sebe cizího knížete. Kdyby byl král tam ještě zůstal, snad by ho byl cizí kníže přemluvil; neboť peníze oslepují. — Tak se má každý chovati, kdo upadne v příležitost ke hříchu; má ji ihned opustiti. Platí zde zásada: *In fuga salus* = V útěku spása.

916 — **Gordický uzel.** Slavný dobývatel světa, král Alexandr Veliký přišel na svém tažení válečném do frygického města Gordia. Zde nalézal se na hradě jednom tak zvaný gordický uzel, jehož nikdo nedovedl rozplésti. Věštba pravila: „Kdo rozplete uzel, dobude celé Asie.“ Alexandr se dlouho nerozmýšlel, vzal meč a rozpůlil uzel. — Právě tak má to učiniti křesťan, který chce se zbaviti příležitosti ke hříchu. Nesmí dlouho sem a tam přemýšleti, nýbrž má s veškerou rozhodností hříšné svazky roztrhnouti. Kdo se čerstvě odhodlá, napolo vyhráno má.

917 — **Svatý Tomáš Aquinský co vězeň ve věži.** Když se svatý Tomáš Aquinský († 1274) již odhodlal, že vstoupí do řádu dominikánského, pokoušeli se jeho příbuzní všemožným způsobem o to, aby ho od jeho úmyslu odvrátili. Jednou zavřeli ho do vysoké věže otcovského zámku. Pak přivedli jeho dva bratří k němu do příbytku jednu z nejkrásnějších žen celého území, aby lichocením a miliskováním přivedla světce k pádu. Tomáš chtěl ihned uprchnouti. Poněvadž ale viděl se uzavřena, chytil z krbu hořící poleno dříví a vyhnal jím drzou tu osobu pryč (1243.) — Vidíme, že i největší světci báli se vydávati se v nebezpečství ke hříchu.

II) Kdo nechce zanechat příležitosti ke hříchu, nemůže dosáhnouti odpuštění hříchů.

918 — **Paní Pompadourová.** Jistá dáma, jménem Pompadourová, měla veliký vliv na dvoře krále francouzského, Ludvíka XV. (1715—1774) a sicě po 19 let (1745—1764). Byla tam totéž, co kdys na dvoře židovského krále Herodesa, Herodias. Pro obcování s touto nehodnou osobou ztratil král u lidu všecku vážnost. Protože choť francouzského krále se tomu rozhodně vzpírala, jmenovati paní Pompadourovou svou palácovou dámou, tvářila se osoba ta kajnicí, která chce život svůj polepšiti; neboť před očima všech dvořeninů šla ku sv. zpovědi. Avšak zpovědník, svědomitý to kněz ze řádu jesuitského, jménem de Sacy, odepřel jí dáti kněžské rozhřešení, dokud neopustí dvůr navždy. Od toho okamžení nenáviděla paní Pompadourová tohoto kněze a přemýšlela, jak by se na něm pomstila.

Podářilo se jí s pomocí ministra Choiseula přiměti slabošského krále k vyhnání řádu jesuitského (1762.) — Dotyčný kněz jednal zcela správně, že osobě té neřestné odepřel rozhřešení na tak dlouho, až se úplně vzdá příležitosti ke hříchu. Kdo se totiž nechce zřeknouti příležitosti ke hříchu, ten se nechce polepšiti, nemá tudíž žádné lítosti a takový rozhřešení nezasluhuje.

Pokora.

I) Člověk stává se pokorným, pozoruje-li ohromnou velikost všehomíra.

919 — **Země co zrno hořčičné.** Kdyby někdo znázornil velikost naší zeměkoule, byl by na modelu tom měsíc vzdálen od země as 3 centimetry a jeho průměr činil by as čtvrtinu průměru zemského. Slunce bylo by od země vzdáleno 10 metrů a mělo by velikost velkého jablka. Kolem jablka pohybují se oběžnice ve vzdálenosti 4 až 300 metrů ve velikosti od zrnka sotva viditelného až k velikosti hrášku. Pohyby ty dějí se velmi pomalu (as jako ručičky na hodinách) a oběhnou jednou kolem slunce v době od 3 měsíců až 165 let. Země naše, již jsme si znázornili co zrno hořčičné, uběhne dráhu tu za jeden rok. Náš sluneční systém mohl by býti tedy umístěn ve vyličených poměrech velikosti ve čtverečném prostoru 600 metrů. Mimo tento systém sluneční není v prostoru nebeské daleko široko žádné hvězdy, vyjmajíc některé sem zabloudilé vlasatice. Rozloha větší než Evropa, byla by vedle dotyčného malého prostoru čtverečného úplně prázdná. Teprve pak za ní bylo by lze nalézt hvězdy ve velikosti jablka. Kdyby někdo tedy letěl vesmírem, ani by nepozoroval tak titěrně malé těleso, jakým poměrně v prostoru světovém jest naše zeměkoule; a i kdyby po ní pátral sebe bedlivěji, nenašel by ji právě tak, jako by nenašel poutník určité zrno hořčičné, jež někdo by na některém bodu země naší položil. (Viz hvězdářské úvahy str. 49.) Kdo si dobře rozváží velikost všehomíra, pozná svoji nepatrnost a stane se pokorným.

II) Pokorným se stává, kdo pozoruje pomíjivost všeho pozemského.

920 — **Král perský u Hellespontu pláče.** Roku 480 před Kristem, táhl perský král Xerxes s vojskem čítajícím 1,700.000 mužů do války proti Řekům. U Hellespontu byla přehlídka vojska. Dal postaviti vysokou věž a na tu vystoupil, aby mohl toto ohromné množství vojáků přehlednouti. Když popatřil král na nesmírný voj, zbrojí se stkvějící, počal plakati. A proč

pak asi? — Vzpoměl si, že z tohoto ohromného vojska za sto let nebude na živu ani jediný. Myšlénka na smrt tedy krále toho mocného pokořovala. — Kéž by jen lidé častěji vzpomínali na smrt a na hroby; pak by nebyli tak pyšní. „Hrob jest školou, kde učíme se pokoře“, praví dobře svatý Jan Zlatoustý.

921 — **Pohřichu i v Římě našel hroby.** Vznešený Peršan Hormidas přišel do pohanského Říma, aby si prohlédl umělecké poklady světového města. Byl i před císaře předpuštěn, který se ho tázal, není-li nadšen nádhernou krásou Říma. Peršan odpověděl: „Se vznešenou nádherou Říma nelze ovšem srovnati ničehož na světě. Avšak i v Římě našel jsem hroby a z toho poznal, že umírají lidé též v Římě; tím ovšem velice ochladl můj radostný obdiv.“ — Všim právem praví přísloví: Nechť bohatství máš, krásu; nechť ctí tě sebe víc — hle mrtvá lebka učí, že vše to pouhé nic! — Kdo vážně pozoruje hrob, stává se záhy pokorným.

922 — **Místo obrazu přinesl lebku.** Jistý otec cestoval do Paříže. Než-li odjel, prosila ho jeho dcera, marnivá to dívka, která velice si zakládala na své domnělé kráse, aby jí z Paříže přivezl pěkné zrcadlo. Otec to přislíbil. Když se vrátil, odevzdal jí balíček řka: „Zde máš slíbené sradlo.“ S radostí otevřela dívka balíček, ale ku svému překvapení našla v něm místo zrcadla lebku. Celá zaražena popatřila na otce. Otec jí řekl: „Jak nyní vypadáš, to beztoho víš; vždyť stále stáváš před zrcadlem. Zde vidíš, jak jednou budeš vypadat. Tuto spatřuješ, co se stane z tvých rusých vlasů, z tvých modrých očí a z tvých červených tváří.“ Slova ta pomohla; od toho času dcera jeho nenahlížela tak příliš často do zrcadla, za to ale častěji se modlila. — Af jest někdo sebe marnivější, vzpomínka na smrt ukrotí jeho pýchu a marnivost.

923 — **Slova pronášena při korunovaci papeže.** Nově zvolený papež, bývá osmého dne po svém zvolení slavnostně korunován. Mezi jinými obřady jest významný i ten, kdy zapálí se na talíři chomáč koudele a při tom pronášena bývají slova: „Svatý otče! Tak pomijí všechna sláva světa.“ Ba ovšem! Žádný panovník nemůže si příliš zakládati na svém postavení; neboť přijde smrt a odejme mu světskou jeho moc. Lebka králova má právě takové vzezření, jako lebka žebrákova. Kdo pozoruje pomíjebnost veškeré pozemské slávy, stává se pokorným.

924 — **Krösus a Solón.** K bohatému asijskému králi Krösovi, přišel jednou na návštěvu mudřec Solón. Král ukázal mu veškerá svá bohatství a tázal se pak: „Nejsem-li nejšťastnějším

člověkem na zemi?“ Solón odpověděl: „Před smrtí nelze nikoho prohlásiti šťastným.“ Chtěl tím dáti na jevo, že může král před smrtí přijíti ještě o všechny své poklady. A to se také skutečně stalo. Záhy na to pozvedl totiž Krösus válku proti králi perskému Cyrovi. Před tím ještě ale poslal posla do věštírny delphické, aby se otázal, zda-li zvítězí. Věštírna odpověděla dvojsmyslně: „Překročí-li Krösus řeku Halys, zničí velikou říši.“ Slova ta vykládal si Krösus ve svůj prospěch a překročil řeku Halys. Avšak byl Cyrem přemožen a zajat (549 př. Kr.) Cyrus poručil, aby upálili Krösa na hranici. Když již Krösus stál na hranici, zvolal: „Ó Solóne, Solóne, ach Solóne!“ Cyrus divil se tomu volání, dal snésti Krösa dolů s hranice a k sobě ho předvésti; pak se ho tázal, co má znamenati jeho volání. Krösus vypravoval králi Cyrovi o své rozmluvě se Solónem. Král Cyrus si myslil, že by mohlo i jeho kdys podobného cos potkati a proto daroval Krösovi život. — Na bohatství a statky nemůže nikdo se spolehati přílišně; neboť může o ně přijíti každou chvíli. Každý boháč, jenž pravdu tu před oči si staví, stává se pokorným.

III) Kristus příklad pokory.

925 — **Útěcha pokořené paní.** Slavný misionář P. Liebermann, byl původem žid († 1852.) Jednou stěžovala si mu zbožná jedna paní na pokoření, kterého se jí nespravedlivě dostalo; i těšil ji misionář, řka tato slova: „Spasitel náš byl dnes také velice pokořen, když ráno při mši svaté vstoupil do srdce vašeho.“ — Kristus se tím velice ponížil, že se stal člověkem a vzal podobu služebníka na se; také tím ukazuje svou pokoru, že při svatém přijímání dává se nám za pokrm v podobě chleba.

IV) Pokora jest základem všech ctností; proto svatost bývá vždy spojena s pokorou.

926 — **Baronius nese veliký džbán.** Svatý Filip Neri († 1595), tento veliký přítel mládeže římské, poslal jedenkrát svého žáka, pozdějšího to slavného kardinála a dějepisce Baronia, s velikým džbánem pro víno. A sice poslal ho k hostinskému, který po celém městě proslul svou velikou hrubostí. Když hostinský oknem spatřil, že přichází Baronius, zaradoval se v naději na dobrý obchod a vyšel mu ihned naproti. „Co si přeješ?“ tázal se hostinský. Baronius odvětil: „Pán můj nechá prosit o půl žejdlíka vína.“ (Žejdlík = méně než půl litru.) Hostinský se velice rozlobil a křičel: „Jak? Přicházíš pouze pro žejdlíček vína s tak velikánským džbánem? Nejspíše se ti pomátla

v hlavě kolečka! Nebo chceš si ze mne dělati blázny?“ Na mnohé prosby odhodlal se hostinský k tomu, že mu nalil vína. Ale žák pravil dále: „Můj pán nechá prosit, abyste před naléváním vína vypláchl džbán a pak, abyste natočil vína ze sudu před mýma očima ve sklepě.“ Lze snadno si domyslit, jak těmito požadavky byl hostinský teprve zase tím víc dopálen. Nechtěl žákovi natočiti vůbec žádného vína. Ale Baronius nechtěl se objeviti před obličejem pána svého, než by vyřídil do podrobná, co mu bylo uloženo. Vzal útočiště k novým prosbám, aby hostinského uchlácholil. Konečně natočil mu hostinský vína. Nyní musel ale Baronius zaplatiti dukátem, proto že mu nedal pán zúmyslně žádných drobných peněz. Když podával hostinskému zlafák, počalo nové hromobití a na Baronia sesypal se celý děšť šfavnatých nadávek. Lze snadno pochopiti, jak si Baronius oddechl, když z hostince mohl odejiti. — A proč mu světec uložil tak nepříjemný úkol? Patrně proto, aby jinoch byl notně pokore n. Vědělf světec, že pokora jest základem všech ctností.

92/ — **Svatý Filip Neri zkoušel klášternici.** V jistém klášteře poblíž Říma žila klášterní panna, o níž se mezi lidmi vypravovalo, že Bohem obdařena jest mnohými podivnými dary milosti. Všichni měli ji za světici. I papež o tom zvěděl a poslal svatého Filipa Neri do onoho kláštera, aby vyzkoumal, co na celé věci je a o tom podal papeži zprávu. Náhodou byl čas velmi deštivý a cesty blátivé. Přišel tedy světec se zabláčenou obuví do kláštera. Zde žádal sobě, aby mohl ihned mluvit s klášternicí, mající pověst svatosti. Když přišla do hovorny, tázala se cizince, čeho by si přál. Světec ukázal jí svou zabláčenou obuv, řka: „Ctihodná sestro, především vás žádám, byste mi vyčistila obuv.“ Touto vybidkou byla klášternice velmi rozhořčena a svému rozčilení ulevila prudkými slovy. Aniž by odpověděl slova, opustil vyslanec papežův klášter, vrátil se k papeži a hlásil mu: „Svatý otče! Ona klášternice není světici: neboť jí schází — pokora.“ — Pokora jest nejlepší zkušební kámen dokonalosti; jest základem všech ctností. Pokora jest člověku totěž, co kořen stromu.

928 — **Ale vždyť to přec jenom trpaslík!** Bůh uvaluje rád na slavné muže rozličné tělesné chyby a nedostatky. Tak na př. Alexandr Veliký byl malé a slabé postavy tělesné, právě tak, jako princ Eugen Savojský a papež Řehoř Veliký. Také v klášteře ankonském žil velmi zbožný mnich Konstantin, jenž od současníků považován byl za světce; byl ale malý a slabý. Mnoho lidí přicházelo do kláštera, aby ho spatřili. Mezi zvědavci byl také venkovan, který spatřiv zbožného mnicha, právě když čistil lampy; zvolal udiveně: „Jak může tak veliká ctnost

skrývati se v takovém skrčku?“ Nábožný Konstantin zaradoval se, slyše slova ta a pravil rolníkovi: „Ty jediný máš o mně pravý úsudek.“ — Pokorní lidé nerozčilují se, jest-li jimi opovrhují. Opovrhují opovržením. Veliká ctnost jde vždy ruku v ruce s velikou skromností.

V) Pokorné Bůh povyšuje.

929 — **Biskup ministrantem.** Když nynější papež byl biskupem v Mantově, přišel jednoho času do Říma, aby se účastnil 50letého kněžského jubilea papeže Lva XIII. (1888.) Když dotyčný biskup přišel jednoho dne ráno do chrámu svatopetrského, zpozoroval kněze, (kanovníka Radini Tedeskiho) jenž byl ve velkých rozpacích; byl totiž již přistrojen ke mši svaté, neměl ale žádného ministranta. Biskup k němu přistoupil a nabídl se mu za ministranta. Kněz nechtěl přijmouti z úcty k biskupovi služeb jeho: ale biskup pravil: „Upokojte se, já už také umím ministrovat. Pojdte jen ihned se mnou k oltáři.“ Knězi nezbývalo, než kráčet za biskupem k oltáři a počítí mši svatou. — Tohoto pokorného biskupa povýšil Bůh. Neboť byl roku 1903 kardinálským sborem zvolen za papeže. (Co papež, jmenoval později onoho kanovníka biskupem v Bergamu.) — Kristus praví: „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen a kdo se ponížuje, bude povýšen.“ (Luk. 14, 11.)

930 — **Radecký a žebrák se dřevěnou nohou.** Velicí mužové jsou obyčejně velmi vlídní a blahosklonní. O hraběti Radeckém, slavném vojevůdci rakouském, vypravuje se následující šlechetný skutek: Když se nalezal v době napoleonských válek v Ústí nad Labem, seděl kdys v jedné zahradě s několika vysokými důstojníky při skleničce mělnického vína. V tom vstoupil do vnitř žebrák s dřevěnou nohou a prosil o almužnu. Sklepník ho odbyl; ale hrabě Radecký k němu přistoupil a dal mu několik otázek. Zvěděl, že žebrák býval vojínem a že ve válce přišel o nohu. Ihned ho pozval Radecký, aby se posadil u stolu a pak pravil ostatním důstojníkům: „Tento můj druh vládl šavli tak dobře, jako já a činil svou povinnost co statečný jezdec. Jemu dostalo se za to dřevěné nohy, mně pak řádové hvězdy. Proto jest spravedливо, abychom rozmarnou štěstěnu trochu opravili.“ Zatím, co Radecký nalil invalidovi sklenici vína, nechal čepici starého vojína, do níž sám něco peněz vhodil, kolovati v kruhu důstojníků. Invalida potěšený, pozvedl číši a povolal „slávu“ císaři a připil na zdraví Radeckému. Pak odešel, maje oči plné radostných slz. — Radecký vyšinoval se ve vojsku od stupně k stupni, až stal se vojevůdcem († 1858.) Kdo jest pokorným a k lidem přívětiv, toho Bůh povýší.

Pýcha.

I) Pýcha předchází pád.

931 — **Napoleonův pamětní peníz.** Když se zdržoval císař Napoleon I. v hlavním městě ruském, Moskvě (1812), dal raziti pamětní peníz. Na jedné straně byla vypodobněna hlava Napoleonova, na druhé byl následující nápis: „Nebesa jsou tvá, země jest má!“ Napoleon přirovnával se tedy v pýše své Bohu. Několik takových penízů poslal i veliteli v Orenburku, jakož i dopis, jimž chtěl s ním počít vyjednávání. Místodržitel dal pod hlavu Napoleonovu vyrýti slova: „Hřbet jest tvůj, bič je můj“ a poslal peníz tento co odpověď zpět. — Dějiny učí nás, že všemohoucí Bůh hrozně ponižil pyšného císaře, kterýž na onom pamětním penízi k Bohu chtěl se rovnati.

932 — **Žába pukla.** Starí vypravovali následující bajku: Vedle rybníka, v němž se nalezalo mnoho žab, pásl se na břehu veliký vůl. Jedna žába, když spatřila veliké to zvíře, pravila k žabám ostatním, vychloubajíc se: „Tak veliká, jako vůl, mohu být také.“ Pak počala se ze všech sil nafukovati. Ale ostatní žáby se jí smály, že jest ještě stále malou. Žába řekla: „Vždyť já mohu se udělati ještě větší.“ Nafukovala se stále víc, až se rozpukla. Těto žábě podobají se lidé, kteří v pýše své přlíš se vyvyšují, ale právě tím v záhubu upadnou.

II. Pýcha ničí zásluhu dobrých skutků?

933 — **Otče, já se modlím, tam ti oba již usnuli.** Zbožný otec si četl před spaním z Písma svatého. Jeho tři chlapi, kteří se v téže světnici nalézali, modlili se svou večerní modlitbu. Dva z nich usnuli. Třetí pravil otcí svému: „Hle, otče, tam ti dva usnuli již a já se ještě modlím!“ Otec odvětil: „Milé dítě, jest lépe spáti, než vychloubati se tím, co jsme učinili dobrého.“ — Dobré skutky, jimiž se pyšíme, nemají před Bohem ceny.

Poslušnost a neposlušnost.

I. Poslušnost jest ctnost.

934 — **38 koster lidských na hlavní strážnici v Pompeji.** Známo všeobecně, že roku 79 po Kristu výbuchem Vesuvu zaspána obě města Herkulanum a Pompeji. Láva na několik metrů silná a jak kámen tvrdá, vysoko pokrývá obě města. V novější době podnikají se tam vykopávky a tak objevena i hlavní strážnice pompejanská a v ni 38 koster římských

vojínů. Setník se svým mužstvem neopustili tedy své stanovisko, přes zřejmé nebezpečí života a všeobecný útěk obyvatelstva. Vojíni dali se raději pohřbítí žhavou hmotou lávy, než by byli opustili, nebyvše ze strážnice odvoláni, své stanoviště. — Kéž by lidé jevíli podobnou věrnost k Bohu a jeho příkázáním.

935 — **Císař František Josef I. a stráž v Jedlové.** Císař František Josef I. nalézal se s velikou družinou na lovu poblíž zámku císařského Jedlové v Uhrách (1885.) Po ukončeném lovu vracel se císař do svého zámku; chtěl si zkrátiti cestu a jeti dvorem zaopatřovacího skladiště. Ale u brány zastavila ho vojenská stráž a zvolala, držíc proti němu bodák: „Zpět!“ Patrně voják nepoznal císaře v mysliveckých šatech oděného. Císař se musel obrátiti a jet do zámku oklikou. Druhého dne byl dotýčný voják předvolán před plukovníka, kterýž mu pravil: „Tys včera namířil bodákem na Jeho Veličenstvo.“ Voják leknutím chvěl se na celém těle. Plukovník pak mluvil dále: „Aby se to více nestalo, nebudeš již více stát na stráži, proto že jsi jmenován desátníkem. A abys budoucně svého nejvyššího vojenského pána spíše poznal, posílá ti Jeho Veličenstvo svůj obraz a sice desetkrát.“ Při tom vtiskl plukovník vojínovi do ruky deset nových zlatníků. — Jest-liže již pozemský vládce odměňuje poslušného člověka tak velice, čím více teprvé Bůh odmění naši poslušnost!

936 — „I kdyby to byl král sám.“ Něco podobného zažil král italský roku 1901. Vojín stál na stráži u vchodu do parku; měl nařizeno, aby nikoho do zahrady nepouštěl. (Obyčejně takové rozkazy dávají se tehda, když někde poblíž se střelí, aby se uvarovalo neštěstí.) Tu právě přicházel italský král a chtěl jíti do parku. Voják krále znal a vzdal mu ihned povinnou poctu. Král chtěl vejíti do parku, ale vojin se před něho postavil a pravil: „Veličenstvo, mám rozkaz, abych sem nikoho nepouštěl, i kdyby to byl král sám. Prosím, byste ráčil se vrátit.“ Král se usmál a vrátil se. Vojín pak prokázal králi po druhé povinnou poctu. Druhého dne dal si generál vojína zavolati a pochválil ho za jeho poslušnost. Zároveň vytáhl zlaté hodinky, které král vojínovi darem poslal. Na nich stála slova: „Povinnosti své věrnému vojínovi.“ — Jest-liže svěštětí panovníci tak velice vyznamenávají poslušné služebníky, jak teprvé tím více odmění Bůh poslušnost na věčnosti!

937 — **Železniční strážník věrný v povinnosti.** Jistý železniční strážník měl na křižovatce vyměnití výhybky tak, aby vlak vjel správně na náležité koleje. V posledním okamžení běžel k němu jeho čtyřletý hoch a upadl přes kolej. Poněvadž

vlak již s hukotem se hnal, nebylo více času, aby mohl otec zachrániti dítě své. Byl by musel výhybku postavit chybně. Tím byl by jistě dítě své zachránil, ale vlak se mohl pak velmi snadno sraziti s jiným. Strážník zvolal silným hlasem na chlapce: „Zůstaň ležet!“ a nechal vlak jeti přes chlapce. Se zděšením čekal otec, co uvidí! Ale jakou měl radost, když spatřil, že dítě jeho jest úplně neporušeno; ovšem, vlasy strážníkovy za tu kratičkou dobu hrůzou zbělely. Správa dráhy, když se dozvěděla o této události, odměnila strážníka za jeho věrnost a poslušnost v povinnosti lepším postavením. (Událo se toto u Oděsy, v květnu roku 1897; strážník se jmenoval Ščeglov.) — Zajisté také Bůh odmění poslušnost jak na zemi tak i na věčnosti.

938 — **Ovoce poslušnosti v klášterní zahradě.** V koutě klášterní zahrady stála jablkoň již skoro úplně uschlá. Mnich, jenž zastával místo zahradníka, chtěl již strom poraziti. Přišel však opat a zakázal vykopat strom ten; naopak poručil, aby půda kolem stromu byla pohnojena a častěji zalévána. Tři leta řídil se tedy mnich dle rozkazu opatova. Již prvního roku se ukázaly na stromě zelené lístky; v druhém roce květy, které však nenasadily žádného ovoce; třetího roku pak měl strom již překrásná jablka. Když prvá jablka ze stromu toho objevila se na stole, pravil opat: „Vizte, zde ovoce poslušnosti!“ Nikdo neměl větší radosti, než onen poslušný mnich zahradník. — Jakou radost pocítí teprv poslušný tehdy, až obdrží ovoce nebeské, to jest odplatu věčnou za poslušnost svou.

II) Nesmíme uposlechnouti, kdyby nám představení něco poroučeli, co Bůh zakazuje.

939 — „**Raději se nechám zabít!**“ Svatý Paschal Baylon ze řádu františkánského, byl v mládí svém pastevcem ovec. (Viz číslo 424.) Jednoho dne poručil mu ovčácký mistr, aby mu přinesl z blízké, cizí vinice několik hroznů. Protože Paschal odepřel to učiniti, vyhrožoval mu mistr bitím. Avšak světec odvětil zcela klidně: „Raději dal bych se utlouct, než abych něco ukradl.“ Jest-liže představení nařizují něco, co Bůh zapovídá, pak máme pevně státi při slovech svatého apoštola: „Více sluší poslouchati Boha, než lidí.“

III) Neposlušnost má vždy špatné následky.

940 — **Nový šat plný inkoustových skvrn.** Jistá matka darovala své dospělé dceři ku svátkům vánočním drahé, krásné šaty, blankytné barvy. Krejčí je přinesl právě na Štědrý den. Dcera si oblékla ihned nový šat, aby zkusila, zda jí přilehá. K veliké radosti všech padl jí šat, jak by ulil. Matka zaplatila

účet a chtěla ještě krejčímu nabídnoutl sklenku vína. Proto řekla dceři: „Jdi do vedlejšího pokoje a přines pánovi sklenici červeného vína. Ale dříve si rozsvěť světlo.“ Dcera šla do vedlejšího pokoje a přinesla láhev. Nalila do sklenice a podala krejčímu, aby se napil. Krejčí se napil, ale ihned požitou tekutinu všecku vyplívl a sice náhodou zrovna na krásný, blankytný šat, který byl nyní poset černými inkoustovými skvrnami. Děva totiž šla do vedlejšího pokoje, aniž by rozžehla světla; tak se stalo, že se přehmátla a místo láhve s vínem přinesla — láhev s inkoustem. Matka ovšem nyní dceru řádně vyplísnila pro její neposlušnost a po celý rok nekoupila jí již žádných nových šatů. — Také prarodiče svou neposlušností poskvrnili si svůj šat nevinnosti.

Mírnost.

1) Mírný člověk se nerozjitřuje, když se mu děje křivda.

941 — **Sokrates a Xantippa.** Pohanský mudrc Sokrates měl zlou manželku, ta se jmenovala Xantippa. Když jednou přede dveřmi domovními rozmlouval se svými žáky, hleděla na něho z hořejška dolů Xantippa a zasypala ho celým přívalem nadávek. Sokrates však sebou ani nepohnul. Tu přinesla zlá žena ta hrnec plný vody a polila ho. Také nad tím se Sokrates nerozčílil, nýbrž pravil zcela klidně: „I vždyť jsem to hned předvídal, že po takovém hromobití přijde liják.“ — Nejkrásnějším vzorem mírnosti jest Kristus ve svém utrpení.

942 — **Nový žák směje se hrubému oslovení mudrcovu.** Již pohané byli přesvědčeni, že trpělivé snášení pohanění vede k veliké dokonalosti. Jistý řecký mudrc proto radil svému žáku, aby si zaplatil lidi, kteří by mu činili pak zato křivdy a bezpráví. Jinoch uposlechl rady té a cvičil se po 3 léta v trpělivém snášení potup. Pak se týž jinoch odebral do Athen, aby u slavného zdejšího mudrce ještě více prospěl v moudrosti. Mudrc tento měl pak obyčej, že každého návštěvníka hrubě oslovil, aby tak vyzkoumal jeho povahu. Samo sebou, že i dotyčného jinocha potkal stejný osud. Avšak jinoch se hlasitě zasmál, když uslyšel hrubá slova. Na otázku, proč by se smál, odvětil jinoch. „Již tři léta platil jsem si lidem, aby se ke mně chovali tak, jako ty; jakž bych se nesmál, když jsem dnes našel někoho, kdo to činí zdarma!“ Odpověď ta líbila se mudrci tak, že zvolal: „Tebe ihned přijímám za svého žáka; neboť poznávám, že jsi zdatný k dosažení moudrosti.“ — Všim právem se počítá mírnost mezi hlavní ctnosti; neboť jí provází a následuje mnoho ctností jiných.

II) Mírnost ukrocuje hněv.

943 — **Klemens Hofbauer a hráči v karty.** Apoštol Vídně, svatý Klemens Hofbauer, podal co misionář krásný příklad mírnosti. Když působil ve Varšavě, založil sirotčinec pro ony děti, jejichž otcové padli ve válce. Chodil po Varšavě a prosil o dárky. Jednou přišel také do hostince a žádal tři hosty, v karty hrající, o příspěvek na sirotky. Jeden z hráčů, surový to a nevěrecký člověk, naplivil světci v obličej a zasypal ho nadávkami. Světec vyňal kapesník, utřel si tvář a pravil beze všeho rozčilení: „Milý pane, to bylo pro mne; ale prosím nyní, udělte mi také něco pro ubohé sirotky.“ Když zuřivec uslyšel mírná ta slova, zbledl, sáhl do kapsy a daroval Božímu služebníkovi, veškerou hotovost peněžní, již měl u sebe. Záhy po tomto přišel ku svatě zpovědi a stal se pak velmi ctnostným člověkem. — Poznáváme z toho pravdivost slov Kristových: „Blahoslavení tiší; neboť oni z e m í v l á d n o u t i budou.“

944 — **Svatý František Xaverský káže přes všecko házení kamením.** Vždy více zmůžeme mírností, než hněvem; tomu učí nás též následující příběh: Když apoštol Indů, sv. František Xaverský kázal v indickém městě Macao, házeli na něho dva pohané kamením, aby ho umlčeli. Světec zůstal stále klidným a kázal dále. Úžas pojal oba pohany nad takovou mírností. Přišli blíže a poslouchali kázání. Slova světcova pronikala jejich srdce; byli prvními, kteří prosili o křest. — Poznáváme z toho pozhnání mírnosti.

945 — **Posmíváný kněz prosí o jeden „Zdravas“.** Známo, že za časů francouzské revoluce tisíce kněží bylo popraveno. Do počtu těchto mučebníků náleží také zbožný kněz Raclot v Mirepoix. Když byl 8. února 1794 veden na místo popravni, přiblížila se k němu nějaká žena, která všemožným způsobem se mu vysmívala a častovala ho ohavnými nadávkami. Zbožný kněz pohlédl na ni a pravil: „Ach, modlete se za mne.“ Žena vzkříkla: „Jak že? Modlit se mám za tebe?“ Kněz odvětil: „Ano, milá paní, pomodlete se aspoň jediný jen „Zdravas“ za mou duši ubohou, která nyní musí se objevit před svým Božským soudcem.“ Těmito mírnými slovy byla žena ta náhle úplně změněna i pravila: „Nuže, chci tak učiniti!“ Pak sepjala ruce a modlila se. Smrt tohoto zbožného kněze byla pro ni počátkem nového života; stala se z ní zbožná a ctnostná osoba. Za pokání za svoji dřívější bezbožnost putovala nyní každého roku do Einsiedelu ve Švýcarsku; vykonala pouť tu dálnou vždy pěšky a ukládala si sama přemnohá strádání, ač byla velmi mohovitá. Bůh jí daroval dlouhý život; zemřela teprve roku 1860.

— Poznáváme z toho, že mírností můžeme i hříšníky přivést ku kajcnosti.

946 — **Svatý František Saleský a jeho opilý sluha.** Biskup ženevský, svatý František Saleský, měl služebníka, oddaného velice opilství. Na něho neúčinkovala žádná napominání, ani výstrahy. Jednoho večera vykradl se po společné večerní modlitbě v kapli vykonané postranními dveřmi z paláce ven a navštívil blízkou hospodu. Po půlnoci přišel úplně zpit domů. Pohříchů byly nyní postranní dveře zamčeny. Klepal, ale vrátný nešel otevřít. Opilec opřel se pak o dveře a usnul. Biskup slyšel nějaký hluk, šel se přesvědčiti, co to jest, a našel opilého sluhu spát přede dveřmi. Aniž by komu co řekl, vyzvědł ho světec a donesł do vlastního svého lůžka. Tam se pomodlil biskup ještě za spásu duše svého sluhu a šel pak do vedlejší světnice spát. Dle všeho líbilo se opilci v lůžku pánově nesmírně, neboť spal až do poledne. Když pak za jasného dne se probudil a spatřil, že spal ve světnici pána svého, velmi se ulekl, neb si vzpoměl na svou opilost. Spěchal honem z pokoje pryč a přišel do vedlejšího, kdež našel biskupa; ihned mu padl k nohám a pohnutlivými slovy prosil za odpuštění. Slíbil upřímně polepšení a slibu svému také svědomitě dostál. — Učíme se z příběhu toho, že i představený může mírností více dosíci, než hněvem. Mírnost představených sluje v l i d n o s t.

947 — **Víchr a slunce mají spor o klobouk poutníkův.** Svatý Petr Damiánský vypravuje následující duchaplnou bajku: Jednou měly víchr a slunce mezi sebou rozepři, kdo by z nich byl silnější. Smluvily se, že sílu svou zkusí na jistém poutníku. Kdo dostane klobouk z hlavy poutníkovy dolů, ten je jest silnější. Ihned začal vítr mocně váti. Ale poutník stáhl si klobouk více na hlavu. A když počal vítr ještě silněji foukat, držel poutník klobouk pevně oběma rukama na hlavě. Konečně víchr prohlásil, že prohrál. Nyní počalo slunce příjemně hřáti. Netrvalo dlouho a poutníkovi bylo horko tak, že počal se potit. Sejmul klobouk z hlavy a stíral si pot. Slunce tedy vyhrálo spor. — Podobně jest i v životě lidském: kdo hněvem chce jiné zkrotit, ničehož nepořídí. Kdo jest ale mírný, získá si srdce bližního a překoná ho.

III) Snadněji zůstáváme mírnými, připomeneme-li si odměnu mírnosti.

948 — **Čeledín si vysloužil mírností jeden zlatý.** Jistý čeledín nemohl si odvyknouti svou hněvivost, přes všechny domluvy a výtky pána svého. I slíbil mu pán večer zlatku za

odměnu, jest-liže celý den vydrží býti mírným. Čeledín se tentokrát skutečně opanoval, ač ho ostatní čeládka velice zlobila. Ani jedno špatné slovo nevyšlo z úst jeho. Večer předstoupil vítězoslavně před svého hospodáře, aby si vyžádal slíbený zlatý. Pán mu zlatý dal a podotkl; „Tedy pro odměnu peněžitou dovedl jsi se opanovat; pomni však na odměnu mnohem cennější na věčnosti, kterou Bůh ti udělá, za každé sebestřemaháuí.“ Důtklivá slova ta nezůstala bez účinku. Čeledín se změnil od té doby úplně.

949 — **Drahokamy svatého Junipera.** Svatý Juniper, druh sv. Františka, cestoval jednou do Říma a bylo mu od surových lidí spíláno. Světec si z toho nic nedělal, spíše měl z toho radost a pravil k surovčům: „Jen házejte po mně hojně takovými drahokamy; přál bych si, abych byl samými takovými drahokamy kamenován až do Říma.“ — Světec tedy považoval urážky za drahokamy, poněvadž věděl, že trpělivým snášením křivd získá sobě zásluhu před Bohem.

Trpělivost.

1) Trpělivostí přemáháme snadno strasti tohoto života.

950 — **Nemocný žádal sobě vejce.** Trpělivý jest jako anděl. Voják ležel v nemocnici, kde ošetřovaly nemocné milosrdné sestry. Přál si vařeného vejce. Když mu je sestra přinesla, odmítl je řka: „Je moc na tvrdo.“ Milosrdná sestra se vzdálila a vrátila se za chvíli a přinášela mu jiné vejce. Nemocný je opět odmítl řka: „Je příliš na měko.“ Aniž by brvou hnula, odešla sestra spěšně po třetí a přinesla za chvíli nádobu s vařící vodou a pravila: „Zde máte vše, co potřebujete. Udělejte si vejce úplně jak vám jest libo.“ Mrzutý člověk ten až doposud odmítal veškerou náboženskou útěchu; nyní však pohlédl celý zaražený na sestru a řekl: „Zavolejte mi kněze. Chci se s Bohem usmířiti. Nyní věřím, že na nebi jest Bůh, když takové má anděly na zemi.“ — Trpělivostí můžeme tedy zachrániti i duše bližních.

951 — **Putoval s křížem na ramenou do Svaté země a zpět.** Bratr František ze řádu karmelitánského ve Vallisoletu ve Španělich, 57 let starý, vydal se roku 1643 na pouť do Jerusaléma s těžkým křížem na ramenou. Šel pěšky ze Španěl přes Janov do Říma a odtud opět pěšky do Benátek. Zde vstoupil na loď a jel do Svaté země. Na hoře Kalvarii v Jerusalémě postavil kříž svůj. Pak navštívil s křížem na ramenou ještě i jiná důležitá místa Svaté země, jako Betlem a

Nazaret. Pak jel lodi zpět do Terstu; odtud pěšky do Říma a potom uprostřed zimního času nazpět do Španěl. Jeho kříž, papežem posvěcený, postaven pak na hlavní oltář chrámu karmelitánského. Tři leta ztrávil muž ten na pouti s křížem svým a musel zakusiti nevyslovné námahy a obtíže, jednak od policie, jež ho často uvrhla do vězení, jednak od úřadů celních, od Mohamedánů a Židů, od zvědavého lidu, jenž ho často kamenoval a konečně i špatným počasím. Ale přes nesnáze osudu, zůstával bratr stále veselým a dobré mysli. — Nezahanbuje muž ten křesfany, kteří ihned jsou malomyslní, sešle-li Bůh na ně nějaké malé utrpení? Vzpomeňme si též na to, že jest-li jest skutkem záslužným nésti kříž, jež jsme si s a m i naložili, pak jest ovšem skutkem ještě mnohem záslužnějším, neseme-li kříž, jež na nás uvalil Bůh sám.

11) Kdo rozjímá o utrpení Kristově, stává se trpělivým ve svém utrpení.

952 — **Hořký lék a obraz Spasitelův u lůžka nemocného dítěte.** Dítě se roznemohlo a mělo užívati hořký lék. Jednou sice dítě lék přijalo, ale po druhé již nechtělo. Matka jeho přinesla obraz, na němž byl vymalován Spasitel, an se modlí na hoře Olivetské a anděl, jenž podával mu kalich. Matka pravila: „Hle, dobrý náš Spasitel pil hořký kalich utrpení, ne ve svůj prospěch, nýbrž z lásky k tobě a ty nechceš užívati léku ani sám ve svůj vlastní prospěch. Vezmi užívání aspoň z lásky ke Kristu!“ I pravilo dítě: „Tedy z lásky k Pánu Ježiši“ a vypilo podaný lék. — Též my snadněji poneseme utrpení, pozvedneme-li zrak svůj k trpicimu Spasiteli.

953 — **Král a hořký lék komorníkův.** Král portugalský Jan II., měl věrného a svědomitého komorníka. Jednou se služebník ten těžce roznemohl. Král povolal k lůžku nemocného nejznamenitější lékaře. Tito mu předepsali hořkou medicínu a prohlásili, že lékem tím brzy ozdraví. Za několik dní poptával se král po zdraví svého sluhy a dozvěděl se k velkému úžasu, že nenastalo žádné zlepšení. Komorník totiž nechtěl přijímati léku, poněvadž prý jest příliš hořký. — Ihned odebral se král do světnice nemocného a našel zde láhev s užíváním úplně nektnutou. Král vzal užívání do rukou a vypil před očima nemocného láhev do polovice. Pak podal láhvičku komorníkovi, řka: „Tak, a nyní vypiješ ty druhou polovici, když tě jsem já, tvůj král, před tebou se léku napil. Nemocný nemohl nyní toho odepřiti; celý se třesa, uchopil láhvičku a pil. Užíval pak i potom léku a uzdravil se k velikému potěšení pána svého. Hle i Kristus,

náš pán a král, pil napřed hořký kalich; trpěl totiž napřed sám, aby chom ani my nebáli se utrpení.

954 — **„Zda ve všech příbytcích nalezá se také kříž?“** Vznešená dáma, zkoušená mnohými ranami osudu, pevně si předsevzala, že z nepokoje tohoto světa odeběře se v tiché ústraní přísného kláštera. Proto se představila klášterní představené a svěčila se jí se svým úmyslem. Představená provedla ji všemi místnostmi klášterními a upozornila ji na těžké povinnosti stavu; ukázala jí kapli, kde se klášternice shromažďují o půl noci k modlitbám; ložnici, kde ani v nejtuzší zimě se nezatápělo; jídelnu, kde požívají v kleče svou skrovnou stravu; upozornila dámu, že o mnohých dnech požívají pouze chléb a vodu; pak představená doložila: „To vše není maličkostí; rozmyslete si ještě jednou dobře, máte-li ještě i nyní chuť k řeholnímu životu!“ Ona dáma odvětila: „V každém příbytku nalezá se zde přece také obraz Ukřižovaného?“ Představená odpověděla: „Ano, v každém se nalezá kříž.“ I pravila dáma: „Nu, pak jest dobře. Neboť spatřím-li v každé světnici, co za mne vytrpěl Spasitel, nabudu tím již odvahy, abych vytrpěla pro něho také něco.“ Z této řeči poznala představená kláštera, že uchazečka tato najde v klášteře spokojenost a štěstí své. — Ba v pravdě, pohled na hořké umučení Kristovo naplňuje nás v našem utrpení útěchou.

955 **„Ach čím jsem se provinil, že tolik musím zkoušet?“** Svatému Petru Mučedníku ze řádu svatého Dominika, ač úplně nevinnému, bylo zakoušeti mnoho pomluv a pronásledování. Jednou klekl si u kříže a žaloval Pánu Ježíši bol svůj. S nářkem mluvil ke Kristu Pánu na kříži takto: „O Pane, čím jsem se provinil, že musím tolik trpět?“ A světec slyšel náhle zníti slova s kříže: „A co já jsem provinil, že tolik jsem musel trpět na kříži? Tvé boly nelze k mým ani přirovnati. Snášej je tedy s trpělivostí!“ Slova ta dodala mu zmužilosti; při každé nové strasti pohlížel na kříž a utěšoval se myšlenkou, že Ježíš Kristus, Syn Boží byl také nevinný a přece mnohem více trpěl, než on.

956 — **Obraz „Ejhle člověk“ jakožto domácí prostředek proti nesvárům.** Bohatí manželé žili přes své bohatství v neustálých hádkách a rozporech. Z ražostivého stavu manželského stal se stav bolestivý. Manželka často prolévala hořké slzy. Jednou dostal se jí do ruky sešit s nápisem „Domácí prostředky“, který pocházel od její babičky. Paní převracela v knižce listy a nalezla ku svému překvapení následující „Domácí prostředek proti nesvárům“: Kdykoliv budeš

se považovat za nešťastnou nebo budeš rozhněvána, jdi k obrazu „Ejhle člověk“, dívej se na něj tři minuty velmi pozorně a pomodli se před obrazem třikrát „Otčenáš“ a najdeš klid i upokojení mysli. Můj zpovědník poradil mi tento prostředek a já ho po 30 let používala a vždycky mi pomohl.“ Náhodou měla manželka babiččin obraz „Ejhle člověk“; byl uložen na půdě. Paní ho vyhledala, oprášila a zavěsila si na stěnu. Vždy, kdykoliv hrozil nesvár vypuknouti, použila ihned zmíněného domácího prostředku. Pozorováním obličeje Kristova, bolesti plného a přece tak laskavého a dobrotivého, stávala se i paní ta laskavější a mírnější, až se tomu manžel její divil. Usmívajíc se pravila manželka: „Nalezla jsem výborného učitele a mistra.“ Když byla dále dotazována, pověděla vše zcela upřímně. Ne-trvalo dlouho, a i muž používal prostředku toho, kdykoliv hrozil nějaký domácí kříž. A tak se stalo, že rodina ta žila pak velmi šťastně a spokojeně.

957 — **Dřevo na vodě.** Biskup ženevský, svatý František Saleský, potkal kteréhos dne chlapce, jenž nesl na zádech putnu plnou vody; na hoře na vodě ležel kus dřeva. Na otázku biskupovu, proč má dřevo na vodě, odpověděl chlapec: „Aby voda při chůzi nepřišla příliš do pohybu a nevyšplouchala ven.“ Světec si pomysil: „I my bychom měli v protivenstvích života pozorovat svého Spasitele an na dřevě kříže trpělivě bolesti snáší; pak byli bychom i my v utrpeních trpělivějšími.“

III) Uvažujme, že na světě jest mnoholidí, kterým se daří ještě mnohem hůře, než nám.

958 — **Bosý a beznohý.** Jistý studující neměl ani tolik peněz, by si mohl zaopatřit obuv. Často musel chodit bos. To ho velice trápilo a on se domníval, že jest nejnešťastnějším člověkem na světě. Když opět jednou nad tím byl velice sklíčen, spatřil na ulici člověka, jemuž chyběly obě nohy. Pohled na toho ubožáka učinil na něho veliký dojem; řekl sám k sobě: „O jak jsem na tom dobře, že mám zdravé nohy, lépe mítí nohy bez střeviců, než býti bez noh! Jak by zajisté onen nešťastník rád chodil bos, kdyby měl nohy!“ Od té doby snášel s větší trpělivostí všechny nesnáze života. (Studující jmenoval se Lokmann; později se vyznamenal co znalec jazyka arabského.)

Mírúmilovnost.

1) Bůh opatruje mírumilovné.

959 — **Svatý František Saleský v hostinci u Tibery.** Biskup ženevský, svatý František Saleský, přibyl jednou do Říma

a najal si příbytek v hostinci poblíž Tiberu. Když přišel večer do hostince, aby si uleh, našel k svému velikému překvapení svého sluhu v rozporu s hostinským, s nímž se hádal o příbytek. Hostinský totiž dostal jiné, cizí hosty a chtěl jim přenechat příbytek, jež dříve již biskupovi pronajal. Svátý František udělal hádce ihned konec řka: „Nebudeme se přít; pojď se mnou; najdeme si příbytek jiný.“ Po dlouhém hledání našli konečně jiný, příhodný příbytek. Sotva že došli do dotyčného bytu, počalo štrašně pršet. Následkem průtrže mračen rozvodnila se Tibera, vystoupila ze břehů a strhla několik domů, mezi nimi i onen hostinec, z něhož předešlého dne světce vyhnali. Několik lidí tam bydlicích, přišlo o život. Svátý František měl tedy záchranu svého života k poděkování své mírumilvnosti. — Poznáváme z toho, jak pravdivými jsou slova Kristova: „Blahoslavení pokojní, neboť synové Boží slouti budou“, t. j. Bůh je bude ochraňovat, jako svoje díky.

960 — **Svátý Ignác z Loyoly a dvě lodě.** Svátý Ignác z Loyoly vykonal pouť do svatě země a hodlal se právě vrátit do Evropy. Na břehu mořském našel dvě lodě, jedna byla veliká a patřila jistému Benátčanu, druhá byla malá a chatrná. Ignác chtěl vstoupiti na velkou, avšak kapitán ho nepřijal. Ba strojí si z něho ještě smích, řka: „Světci nepotřebují žádné lodě; mohou se posaditi na svůj plášť a tak přejet moře.“ Ignác přijal tyto úšklebky zcela klidně a vstoupil pak na malou loď. Tou dostal se šťastně k pobřeží italskému. Veliká loď Benátčana však se ztroskotala u ostrova Cypru. Vše, co se nalézalo na ní zhynulo. Měl tedy svátý Ignác co děkovat za svůj život své mírumilvnosti. — Jak vidíme, těší se pokojní zvláštní ochraně Boží.

11) Bůh mírumilvným nahradí stokrát to, čeho se zřekli pro pokoj a mír.

961 — **Řeka na jednom místě odplavuje půdu a jinde zase tvoří naplaveninu.** Bohem omilostněná věštkyň Kateřina Emmerichová, vypravovala ze svých vidění, následující událost ze života Spasitelova (Brentano, I. str. 449.): Kristus učil v Dothanu žence na poli a večer zavítal do jistého selského domu. Muž, u něhož přebýval, stěžoval si mu na svého souseda, že ho podvodným způsobem připravil o veliký kus pole. Ježíš se ho tázal, má-li ještě tolik, aby sebe a rodinu svou uživil. Rolník přisvědčil. I pravil Kristus sedlákovi: „Přidej tedy svému sousedu ještě víc, aby nasytil hlad svůj po stacích pozemských. Vše, co zde pro mír a pokoj radostně opustíš, najdeš v království mém stonásobně. Jest to jako u řeky; na jedné straně urve

kousek půdy a na druhé straně zase ji naplaví.“ V evangeliu slibuje Kristus odměnu stonásobnou v tomto i budoucím životě za vše, co opustíme pro něho. (Mar. 10, 29.)

962 — **Stříbrné peníze v nejmenším bochníčku.** V čas drahoty a hladu pozval si bohatý muž dívky z nejhudších rodin k sobě do domu a postavil před ně koš s chleby, aby si každé dítě mohlo vzít bochníček. Hned po prvé přišlo to k rozporu mezi dětmi; každé z nich chtělo mít větší chléb. Jenom jedno děvčátko zůstalo skromně státi vzadu a vzalo si pak poslední, nejmenší bochníček, který zbyl. Bohatý dobrodinec dal nyní schválně zapéci do nejmenšího bochánku několik stříbrňáků. Ono způsobilé a mírumilovné děvče obdrželo opět nejmenší bochánek. Když ale při krájení vypadly stříbrné peníze ven, poručili rodiče dívčiny, aby peníze vrátila. Zámožný dobrodinec ale peněz nepřijal a pravil: „Peníze ty dal jsem schválně do bochánku, abych tě odměnil za tvou skromnost a mírumilovnost.“ Tak měla dívka onu malou škodu, již utrpěla svou mírumilovností, sto ba tisícernásobně nahrazenou. — Tak činí to Bůh často již zde na zemi; odplácí mírumilovným stokrát, čeho se pro pokoj odřekli.

III) Mnohdy stačí již malá oběť, aby se zabránilo rozepřím a soudům.

963 — **Špatný plot a tři tucty vajec.** Jistému zahradníkovi lezly slepice sousedovy každodenně dřavým plotem do zahrady, kdež mu dělaly velikou škodu. Zahradník žádal souseda, aby vyspravil plot; ale on si zahradníkova přání ani nevšiml. Jiný snad byl by souseda žaloval u soudu, čímž by ovšem nenávisť a nepřátelství jen více vzrůstalo. Zahradník byl však mírumilovný člověk i vymyslel si jiný prostředek. Čas po času posílal sousedovi několik vajec se vzkázáním, aby se podíval, jestli mu slepice nezanášejí. Učinil tak po třikráte, ale pak neposílal již žádných vajec. A hle, za 8 dnů stál zde nový plot bez rozepře a soudních útrat. Patrně se soused domníval, že jeho slepice chodí zanášet na zahradu zahradníkovu. Celá ta věc stála zahradníka pouze tři tucty vajec. — Kdo hledí cíle svého dosáhnouti cestou pokojnou, jedná lépe, než kdo běže útočiště ku rozepřím a žalobám.

964 — **Budtež k muži svému hodnější ženou.** Zvláště lidé a domácí příbuzní mají býti mírumilovní. K svátku přišla kdys jistá žena a velmi trpce si stěžovala do svého muže. Světec ji pozorně vyslechl. Konečně pravila žena: „Co myslíte, že bych měla nyní učiniti?“ Světec dal velmi případnou odpověď:

„Já myslím tohle: Jděte nyní domů a buďte k muži svému
hodnější ženou; pak bude i on k vám lepším mužem!“

Hněv.

l) Hněv zaslepuje a způsobuje mnoho zla.

965 — **Sultán chce všechny důstojníky povraždití.** Turecký sultán Bajazet rozhněval se velice ve válce proti Tatarům na své důstojníky. Ve válečné radě rozhodl, že je nechá všechny mečem pobítí. Ministři byli nad tím celi polekaní a nevěděli si rady. Z nesnázi vysvobodil je dvorní šašek sultánův. Tento děl sultánovi: „Máš úplně pravdu! Důstojníci ti nezasluhují ničehož jiného, než aby byli pohubeni. My se nijak nebojíme. Ty uchopíš se praporu a já si pověším na sebe buben. My dva sami si to s nepřitelem již spravíme.“ Slova ta přivedla sultána zase k rozvaze; hněv ho přešel a on důstojníkům odpustil. — Hněvivý člověk nepředloží si následky svého jednání.

966 — **Smrt arcibiskupa Tomáše Becketa.** Tomáš Becket byl arcibiskupem v anglickém městě Kantebury. Když pak si anglický král Jindřich II. dovoloval mnohé nespravedlnosti proti církvi a duchovenstvu, hájil arcibiskup Becket statečně práva církve. Král vzkypěl nad tím hněvem a ve svém rozčilení pronesl před svými dvořeniny slova: „Což pak není mezi vámi nikoho, kdo by mne zbavil toho obtížného kněze?“ Na slova ta odebralo se několik rytířů ze dvora královského přímo do Kantebury a zavraždili arcibiskupa u oltáře (29. prosince 1170). Když se král dozvěděl o zavraždění arcibiskupa, litoval velice, že ona slova pronesl a činil přísné pokání; avšak spáchaný zločin nebylo možná tím odčinití. — Z toho poznáváme, jak snadno se dá strhnout člověk hněvem k nepředloženému skutku.

967 — **Polila děti na ulici vodou.** V jedné vídeňské ulici hrálo si několik chlapců před okny jistého soustružníka, strašně hlomozili a prováděli všeliké nezbednosti. Mauželka soustružnickova je několikrát napomenula, aby byli tiší, ale ovšem marně. Chlapci paní té se vysmáli a strojili si z ní posměch. Tu se paní rozlobila a vylila na ně hrncem studené vody z okna. Nezastihla však hrající si chlapce, nýbrž 3 měsíce staré děcko, které právě kolem nesli. Dítě bylo ihned zachváčeno slinými křečemi a brzy na to zemřelo. Hněv ženy té způsobil smrt dítěte a měla ji na svědomí. — Poznáváme z toho, že se dává mnohdy člověk zlostný strhnouti k nepředloženým činům, kterých potom musí litovat.

968 — **Dřímající ovčák a beran.** Mladý ovčák pásal v horách ovce. Jednou posadil se na kámen a usnul; ve spaní ustavičně pokyvoval hlavou. Beran, jenž se nalézal poblíž, domníval se, že ho pastýř vybízí k souboji a že chce s ním zápasit. Beran se tudíž rozběhl a vrazil do něho svými rohy. Ovčák strašlivě se rozlítl, že byl ze spánku probuzen tak neurvalým způsobem, chytil rukama berana za rohy a odhodil ho daleko od sebe. Beran odpádl pryč a vrhl se do blízké propasti. Kolem sta ovci skočilo za beranem a všechny zahynuly. Ovčák v zoufalství trhal si nyní vlasy s hlavy; ovšem že mu to nic nebylo platno. Škodu nebylo možno již odčinit. — Po hněvu přichází litost pozdě.

Il) Ve hněvu nemáme ani mluvit ani jednat.

969 — **Říkání písmen řecké abecedy.** Mudrc Athenodor dal císaři Augustovi, jenž byl velmi prchlivý tuto radu: „Zachváti-li tě hněv, přeříkej si vždy všech 24 písmen řecké abecedy.“ Co zatím císař písmeny odříkával, přešel ho hněv. — Vypadalo by to u křesťana směšným, kdyby chtěl ve hněvu odříkávat písmeny abecedy; křesťan má spíše použít slov některém od litby a tuto se zbožně modlit. Tak zažene hněv tím jistěji, poněvadž modlitbou získává si také milost Boží.

970 — **Windhorst odporoučel klekátko.** Windhorst, slavný vůdce katolického středu v Německu, byl dříve vrchním konsistorním radou v Hanoveru. Jednoho dne přišla k němu jistá paní a chtěla podati žádost za rozvod, poněvadž prý to nelze s jejím mužem již vydržeti; přichází prý totiž každého večera domů opilý a dělá potom strašný rámus. Windhorst se tázal: „A co pak potom děláte milá paní?“ Žena odvětila: „Samo sebou, že potom také nemohu mlčet.“ Windhorst pak řekl: „Zdá se, že ve vaší domácnosti chybí jistý kus nábytku.“ „Jaký pak nábytek račte myslit?“ tázala se paní. Na to odvětil Windhorst: „Kupte si klekátko a až přijde muž domů opilý a bude hřmotit, vy poklekněte a rozmlouvejte s Bohem místo s mužem.“ — Žena poslechla a později prohlásila, že prostředek ten osvědčil se výtečně.

971 — **Až pozitřku.** Jistý staříčkový zkušený farář dával snoubencům jakožto svatební dar následující radu: „Milí snoubenci! Jakmile mezi vámi přijde to pro nějakou záležitost k hádce nebo rozepři, pak rcete: „Necháme si ten rozpor až na pozejtří.“ Pozejtří pak seznáte, že dotyčná věc jest malicherná, že ani nestojí za nějakou rozepří; anebo vůbec na vše zapomenete, oč se jednálo.“ Jsou to skutečně slova zlatá. Jeden z těchto

snoubenců, továrník učinil si zásadou, že v rozčilení nedá nikdy dělníkovi výpověď, aniž že ji přijme od dělníka, dal-li by ji tento v rozčilení. Takovému dával tuto odpověď: „Zítřka si o té věci ještě promluvíme.“ Druhého dne pozoroval továrník obyčejně, že rozčilení dělníkovo pominulo a že tento obyčejně nahlédl a uznal své bezpráví. Velmi mnoho dělníků vyslovilo mu své díky za to, že popřál jim času, by si věc klidně rozmyslili. — V hněvu nemáme ničehož činiti.

972 — **Smlouva s jazykem.** Mladík jistý pohaněl svatého biskupa Františka Saleského. Světec však zůstal klidným a mlčel. Kdosi slyšel učiněnou urážku a tázal se, proč že si nechá libit pohanění tak klidně? Svatý biskup odvětil: „Učinil jsem smlouvu s jazykem svým; musí mlčeti tak dlouho, pokud mysl má jest rozčilena. Teprv když jsem se uklidnil, smí — mluvíti.“

973 — **Plato a rozpustilý hoch.** Moudrý Plato byl nucen jednou potrestat rozpustilého chlapce. Poněvadž však nad rozpustilostí jeho byl uchvácen přílišným hněvem, poprosil svého přítele Xenokrata řka: „Buď tak dobrý, potrestej ty chlapce. Já nechci toho nyní učiniti, protože jsem příliš rozčilen!“ Ne-podnikajme ničehož ve hněvu.

III) Jest-li jsme urazili někoho, byvše uchvázeni hněvem, máme pochybení své ihned opět napraviti.

974 — **„Slunce již brzy zapadne.“** Patriarcha alexandrieký svatý Jan Almužník zasadil se o to, aby nebyla odejmuta chudým města obvyklá podpora. Tím se ale nezachoval místodržiteli Niketovi; ba tento pohaněl patriarchu surovými slovy. Večer vzkázal světec místodržícímu: „Slunce již brzy zapadne.“ Tím chtěl mu říci: Uposlechni napomenutí Pisma svatého: „Slunce nezapadej na hněvivost vaši.“ (Efes. 4, 26) t. j. usmíř se téhož dne ještě. Náměstek porozuměl těmto laskavým slovům, žádal za prominutí a přivolil ku přání světcovu.

976 — **Král potrestal nevinného služebníka.** Anglický král Jakub II. hledal jednoho dne jistou, velmi důležitou listinu; nemohl ji však nikde nalézt. Král se velice rozlobil a ve svém rozrušení obviňoval svého sluhu, že listinu ztratil. Když sluha ujišťoval, že nemá na tom žádné viny, král mu nabil. Za chvíli přišel jeden pán s hledanou listinou. Král zavolał si svého služebníka ještě jednou a láskyplně požádal ho za odpuštění a pravil: „Nepustím tě dříve, dokud mi neodpustíš.“ Obdaroval sluhu a zůstal mu od té doby ustavičně milostiv. — Kdo pochybil proti bližnímu, má chybu svou ihned zase napraviti.

Štědrost.

Bůh štědrého odmění.

976 — „**Také jsem byl!**“ Jednou měl císař Napoleon I. vojenskou přehlídku. V řadách defilujících vojinů spatřil muže, který se mu zdál býti velmi povědomým. Vojín ten slul Noěl. Napoleon chtěl vědět, kterých bitev se spoluzúčastnil. Zavolal si tedy vojína k sobě a jmenoval krátce jména bojišť, kde bylo zápaseno, řka: „U Marenga“? „Slavkova“? „Jeny“? „Wagramu“? a t. d. Na každou otázku ovětil vojin: „Také jsem byl!“ Ačkoliv vojin zúčastnil se tolika bitev, byl přece pouze prostým vojínem; proto jmenoval ho nyní Napoleon ihned setníkem a připnul mu řád čestné legie na prsa. Radost starého vojína nedá se ani vyličit. — Právě tak učiní Bůh při veliké přehlídce o soudném dni. Vyznamená světa soudce zvláště ty, kdož snažili se všude uleviti bídě lidské a podporovali mnohá ušlechtilá podniknutí (dobročinné spolky a ústavy.) Viz též příklady „Skutky milosrdenství.“

Lakota.

1) Každý boháč není lakotný.

977 — **Poustevník s kočkou.** Jen takové boháče, kteří s celým srdcem svým visí na svých statcích pozemských, očekává smutný osud, který Kristus předpovídá lidem zámožným. Dějepisec, jenž líčí nám život svatého Řehoře Velikého, papeže, vypravuje nám mezi jiným i následující příhodu: Poustevník jeden žijící za doby Řehoře Velikého vedl ctnostný život, opustil vše na světě a byl úplně chud; za soudruha ve své samotě měl kočku, kterou mnohdy hladíval. Byl by pak rád poustevník věděl, jak vysokého stupně blaženosti dosáhne. I zjevil se mu jednou ve snách stkvoucí se jinoch, jenž mu oznámil, že v nebesích obdrží místo právě vedle papeže Řehoře Velikého. Ale poustevník nebyl s tímto stupněm blahoslavenství úplně spokojen, pravil sám k sobě: „Co mi prospěje tedy má úplná chudoba a že jsem se úplně zřekl světa a žiji zde v samotě, mám-li dostati pouze takovou odměnu, jako muž, jenž má nadbytek statků pozemských?“ I odpověděl mu jinoch ve snách: „Není každý bohatým, kdo má bohatství, nýbrž pouze ten, jehož srdce příliš lpí na statcích pozemských. Jak se můžeš odvážiti čítati papeže Řehoře mezi boháče, ježto sám jevíš větší náklonost ke kočce své, než onen štědrý papež k svému pozemskému bohatství.“ — Jako lékárník má sic jed, ale sám proto ještě otráven není, tak může někdo míti statky pozemské, aniž by byl proto již lakomcem aneb hrabivým po penězích.

II) Lakomý jest sám sobě nepřítelem.

978 — **Lakomec spálil peníze.** Lakomec, jenž ničeňož si nedopřál, těžce se roznmohl. Poněvadž se choroba stále více horšila, dal si konečně přece zavolati lékaře. Lékař zkoušel puls a jazyk a prohlásil, že nemocný bude žiti na nejvýš ještě tři dny. Zároveň ho napomenul, aby si povolal kněze a připravil se na smrt. Když lékař odešel, lakomec si kněze nezavolal, ale vzal bankovky a cenné státní papíry, vstrčil je do kámen a podpálil je. Něchtěl, aby někdo zdědil jeho jmění. Potom se položil zase do postele. Když ho lékař druhého dne navštívil, shledal, že zdravotní stav nemocného nápadně se zlepšil. Můžeme si pomysliťi, jak se toho lakomec ulekl. A skutečně záhy se úplně uzdravil. Peníze, jež mu zbývaly, stačily sotva na několik týdnů. Pak ale musel chodit žebrotou. Lakomec tedy byl sám sobě nepřítelem.

979 — **Boháč s bláznovskou čapkou.** Bohatý, ale velmi lakomý kupce v městě Amstrdamu dal se umělcem vypodobnit. Dříve však vyjednali si spolu s malířem výši obnosu za obraz; měl totiž zaplatiti, bude-li dobře vypodobněn, 12 dukátů. Za několik týdnů byla podobizna hotova; byla velice zdařilá, tak že byl kupec ve svém nitru velice potěšen obrazem tím. Bylo mu ale líto, vyplatit takový peníz, 12 dukátů, za obraz. Počal obraz haněti a prohlásil, že mu vůbec ani podobeno není. To dómrzelo malíře tak, že si obraz vzal zpět a kupce již více neuznal za hodna ani slova. Umělec přimaloval pak na hlavu velmi zdařile a věrně podobizny šerednou bláznovskou čapku a vystavil pak obraz ve výkladní skřini naprodej. Brzy zastavilo se na místě tom množství zvědavců a smáli se hlasitě; neboť poznali bohatého lakomce. Tento obžaloval malíře u soudu pro urážku mu učiněnou. Avšak při soudním líčení poukázal malíř k tomu, že kupec sám před svědky prohlásil, že mu obraz vůbec ani není podoben. Obraz tedy že nepředstavuje kupce, nýbrž nějakého blázna, kterého že může vymalovat jak chce, podle své libosti. Soudce dal umělci za pravdu a odsoudil kupce k zaplacení soudních útrat. Protože lakomec nechtěl býti vystaven dalšímu posměchu, zakoupil onen obraz za značný obnos. Jaký tedy prospěch měl ze své lakoty? Výsměch lidí, větší výlohy a k tomu znešvařenou podobiznu. — Poznáváme z příběhu, jak si lakomec ztrpčuje život.

980 — **„Copak as ten křížek stojí?“** Lakomec jeví svou lakotu ještě při své smrti. Lakomec umíral. Příbuzní povolali kněze. Kněz přišel a dal si všemožnou práci, aby nemocného přivedl ke kajicnosti. Kněz vypravoval o milosrdenství Božím,

hořkém utrpení a smrti Kristově na kříži, o soudu posmrtném a podobně; ale hříšník zůstával stále chladným. Konečně kněz pozvedl k očím jeho postříbřený kříž. Ihned se počaly oči nemocného lesknouti a tvář jeho nabyla přívětivého výrazu. Kněz se již domníval, že námaha jeho korunována příznivým výsledkem. Ale ihned na to pravil lakomec: „Pane faráři, copak as stál tento stříbrný křížek?“ — Poučuje nás příběh tento o pravdivosti přísloví: „J a k ý ž i v o t, t a k o v á i s m r t!“

Střídmost v jídle a pití.

Střídmost upevňuje zdraví a prodlužuje život.

981 — **Jen 60 halěrů denně.** Slavný anglický lékař Dr. Nichols vydal před lety malou knihu s nápisem: „Umění, se 60 haléři denně zůstatí zdravým.“ (Do německého jazyka přeložil lékař Karel Griebel. V knize té dokazuje spisovatel, že k zachování lidského zdraví jest potřebí pouze tolik potravy, aby nahrazeny byly látky, které tělo opotřebuje a pak rozličným způsobem vylučuje. Vyloučí pak denně látek ve váze 400 až 500 gramů. Tedy by dostačilo k denní výživě člověka pevné potravy taktéž 400 až 500 gramů. Ba stačilo by dle mínění Dra Nicholse i 200 až 270 gramů. „Pevnou“ potravou myslí se zde potrava bez vody. (Chléb obsahuje polovici, brambory, maso tři čtvrtiny vody. I a půl kila takových jídel, jaká obyčejně přicházejí na stůl, obsahuje as 400 gramů pevné potravy. Tedy stačí i a půl kila potravy pravidelně na den dospělému člověku. (Dle mínění jiných, stačí i 1 kilo = 2 libry potravy vůbec, čili 270 gramů potravy pevné. Největší část lidí přijímá však denně více potravy, než i až i a půl kila. Tím ale, že přijímají více potravin než jest potřebí, ukládají příliš mnoho práce vnitřním ústrojím, jako žaludku, střevům a t. d. Ústrojí tato se proto brzy opotřebují, právě tak, jako oděv, jež vždy a všude stále nosíme. Následkem tohoto kvapného opotřebování vnitřních orgánů bývá podkopáno zdraví a věk člověka ukrácen.

982 — **Každý člověk mohl by se dožítí sto let.** Lékař Dr. Mulheron jest náhledu, že by mohl každý člověk, jenž střídmě a rozumně žije, dosíci 100 roků stáří. Poukazuje na zvíře, od něhož by se lidé co se týče požívání potravin, mnoho mohli naučit. Přesahuje délka života u zvířete, jak dokázáno pětkrát dobu jeho vzrůstu. Kůň potřebuje k úplnému vývoji 4 roky a žije 20 let. Slon roste až do 20 roků a žije 100 let. Podobně měl by i člověk dožítí se 100 let, ježto roste také do 20 roků. Přírodou je člověk také k životní délce 100 let vystrojen. Umírá-li

veliká část lidí již velmi záhy, jest toho příčina — dle tvrzení jmenovaného lékaře — zvláště v tom, že lidé po dokonáném vzrůstu požívají příliš mnoho potravy a překročují zákony přírodní. Domnívá se dotyčný lékař, že tři úplná pravidelná nasycení za den zdraví poškozují. (Roku 1905 měl o tom Dr. Mulheron přednášky.)

Ale i za našeho věku dožívají se lidé věku přes 100 let. Dle statistických výkazů žilo roku 1900 mnoho set osob, přes 100 let starých. V Irsku bylo jich 600, ve Španělsku 400, ve Francii 250, v Anglii a Škotsku na 200, v Německu 80, v Norvežsku a Švédsku 50, v Srbsku 20, v Belgii 6. Více z nich mělo stáří přes 130 roků. — Takového stáří dosáhla by většina lidí, kdyby žili střídě. Jest to hanbou pro člověka rozumem obdařeného, že i tehdá ještě ji neb pije, když jest syt a nemá více potřebí ani jídla ani nápoje. V ohledu tom zahanben bývá zvířetem, jež jsouc nasyceno, přestane žráti i píti.

983 — **Dlouhý věk trapistů.** Nejprísnější řád katolické církve jest řád trapistů. Řeholníci ti jsou zavázáni k ustavičnému mlčení; jich pozdrav jest: Memento mori! (Pamatuj na smrt.) Ku spánku kladou se na tvrdou zem ve svém řádovém oděvu. Mimo hodiny určené k modlitbě a pobožnostem jsou povinni ještě as 12 hodin každodenně věnovati se tělesné práci; mezi divokými národy věnují se ponejvíce rolnictví, aby je v pracích polních vycvičili. 7 hodin určeno jest ke spánku a sice od 7. hodiny večer do 2. hodiny ráno. Vstávají z lůžka již o 2. hodině časně z rána. Jedí teprvé o 3. hodině odpoledne a jest to jejich jediné stolování za celý den. K jídlu mívají nemastnou polévku, chléb, brambory a vařenou zeleninu nebo ovoce. Pokud jsou zdraví, mají zapovězeno požívati maso, máslo, vejce, ryby. To, co se uspoří a co vynese jejich práce, věnují na stavby sirotčinců, zakládají chrámy a dobročinné ústavy. Někdo by se mohl domnívati, že umírají trapisté při tak prísném způsobu života a skrovné stravě předčasně. Ale děje se právě opáčně. Skoro všichni řeholníci dosahují vysokého stáří (90 let) a jsou úplně uchráněni mnoha nemocí, jako mrtvice, vodnatelnosti, kamene, rakoviny a t. d. Mezinárodní komise 40 lékařů, která měla prozkoumati přerolzičné lázně světové, navštívila roku 1905 též svým stářím proslulý klášter trapistský v Sept-Fons ve Francii, aby zde konala svá pozorování vzhledem na zdraví. Lékaři byli velice překvapeni výtečným stavem zdravotním řeholníků a jejich vysokým stářím. Nejvíce se však divili lékaři tomu, že veliký počet nemocí, ve světě se vyskytujících, v klášteře vůbec nebyl znám. Zde našli lékaři nejjasnější důkaz, že střídmost a půst zdraví posilují mírou znamenitou a prodlužují život.

984 — **Bourdalone.** Slavný francouzský kazatel Bourdalone těšil se výtečnému zdraví až do svého vysokého věku. Jednou tázal se ho lékař na jeho životosprávu. On odpověděl: „Jídám pouze jednou za den.“ A žertem doložil: „Ale prosím, neračte se o tom nikomu zmiňovati; lidé by mi pak nepopřáli více žádného výtěku.“ Písmo svaté praví: „Kdo střídmý jest, přiloží sobě života. (Sir. 37, 34.)

Nestřídmost.

I) Nestřídmy jest horší než zvíře.

985 — **Vedl koně ještě jednou k napájení.** Jistý čeledín měl špatný zvyk, že často pil několik sklenic piva nad žízeň. Tak se stalo, že přicházel tu a tam domů v opilém stavu. Pán jeho přemýšlel, jak by čeledína mohl napravit. Jednoho dne napojil čeledín u napájiště koně a vedl je zpět do stáje; tu zvolal na něho pán: „Ved koně ještě jednou napojit!“ Čeledín vyvalil na pána udivením oči, pozoroval však dle rozhodného hlasu, že rozkaz míněn vážně. Pobručuje si do vousů vedl jednou koně k napájení. Netrvalo dlouho a vrátil se zas. Pán ještě se tázal: „Nuže, pili koně ještě jednou?“ Čeledín odpověděl: „Ani jediný kůň nepil ještě jednou. Vždyť to přec každý ví, že zvířata, nemají-li žízně, nikdy nepijí.“ Pán poslouchal slova ta usmívaje se a pravil: „Vezmi si tedy budoucně příklad ze svých koní a pamatuj si, že člověk, který příliš mnoho pije, má méně rozumu, než zvíře.

II) Nestřídmost kazí zdraví.

986 — **Lékař u kuchaře.** Proslavený francouzský lékař požádal mnohého nemocného, jenž se dovolával jeho lékařské pomoci, aby ho dovedl do své kuchyně. Zde pozdravil lékař velmi přívětivě kuchaře i kuchařku, podal jim ruce a pravil žertovným tónem: „My lékaři jsme vám velikými díky zavázáni. Neboť, kdyby nebylo kuchařů a kuchařek, musel by mnohý lékař zemřít hladem.“ Tím lékař v žertu upozornil nemocného, že mnoho a to dobrého jídla zavinilo jeho nemoc. — V nestřídmosti mají původ mnohé nemoci: žaludeční bolesti, nechut k jídlu, vodnatelnost, mrtvice a jiné. Proto se říkává právem, že nestřídmost více lidí usmrtila, než válečný meč.

987 — **Mnoho-li alkoholu obsahují lihové nápoje.** Nestřídme požívání alkoholu (lihových nápojů) poškozují zdraví. Lihové nápoje jsou: pivo, víno, mošt, pálenka. Všecky obsahují jedovatou látku, totiž alkohol (lih); jest to bezbarvá tekutina,

kteřá zapálena jsouc, hořící modravým, slabým plamenem. Pivo obsahuje obyčejně 2 až 5 procent lihu, víno 6 až 10 procent (silné víno až 20 procent), mošt (t. j. víno jablečné), víno borůvkové, rybízové, srstkové, jahodové a t. d., obsahují obyčejně 5 až 8 procent, pálenka (kořalka) má obyčejně 33 až 40 procent, silná kořalka až 90 procent. Patrně, že pálenka je přímo jed sám. 300 gramů lihu, najednou požitého, může u dospělého míti za následek okamžitou smrt; u dítky již 70 gramů.

988 — **Pokus s dvěma vojenskými oddily.** Lih ohromuje síly duševní i tělesné. Anglický lékař, Dr. Parkes, činil mnoho pokusů, aby zjistil, jak působí rozličné lihoviny (pálenka, mošt, víno, pivo). K tomu účelu byl mu přenechán jistý počet vojinů. Všichni vojáci byli stejného stáří a stejně silní. Rozděлил vojny na dvě oddělení a každému oddělení uložil stejnou práci tělesnou. Všichni dostali též stejnou stravu; pouze že jedno oddělení dostalo také pivo, kdežto druhý oddíl nedostal ani krapet nějaké lihoviny. Každé oddělení obdrželo plat dle výkonu práce. Nad pokrokem v práci byl veden přesný dozor. Tu nabylo se následující zkušenosti: Zprvu bylo ono oddělení, jež dostalo pivo, napřed před druhým. Avšak záhy pozorována změna. Pijáci piva zmalátněli a pracovali pomaleji, kdežto druhé oddělení pracovalo stejnoměrně dále. Večer pak se seznalo, že pijáci piva vykonali znatelně menší práci, než ostatní. Tentýž pokus byl v následujících dnech opakován a vždy s tímže výsledkem. Konečně žádali někteří z vojinů, kteří dostávali pivo, aby byli přesazeni do druhého oddělení, aby dostali větší mzdu. Lékař udělal to nyní tak, že celé oddělení pivo pijících, nedostalo nyní žádného piva; a druhé oddělení, které doposud ani krůpěj lihových nápojů nedostávalo, nyní dostávalo pivo. A tu nabylo zkušenosti, že ti, kteří dříve co pijáci piva zůstali za druhými pozadu, nyní předčili ostatní, kdežto u druhých bylo tomu obráceně. — Tímto způsobem bylo jasně dokázáno, že lihové nápoje se slabují sílu tělesnou. Podobný pokus učiněn následovně: Více osob postaveno do řady; každá osoba měla pozvednouti jisté závaží. Ti, kteří se napili lihu, měli zpočátku velikou sílu, vyzvedali závaží velmi vysoko; brzy však ochabla jejich síla úplně. Ostatní osoby, které lihových nápojů nepili, nemohli zpočátku s podobnou lehkostí závaží pozvednouti; oni pozdvíhovali těžké závaží ještě často do výše tehdy, když pijáci toho vůbec již nemohli učiniti. — Lih rozčiluje člověka, že zpočátku může více vykonat, ale pak činí člověka mdlým a ochablým.

989 — **Jak bije tepna pijáků lihovin.** Lihové nápoje škodí tělu. Anglický lékař Dr. Parkes učinil pokusy, co do činnosti srdce

pijáků. Vyhledal si jistý počet zdravých lidí a dával jim po jistý čas k pití při jich jídle pouze vodu. V době té důkladně zkoumal, kolik tepů udělá srdce za 24 hodin. Za několik dní dal těm lidem u stolu místo vody půl litru piva. Opět pozoroval velmi pečlivě počet tepů. Při pití slabého piva, rozmnožil se počet tepů za den o 4000, při pití silného piva o 8000. Při pití vína a pálenky vzrostl počet tepů ještě více. Obnášel při pití půl litru vína 13.000, při pití čtvrtky pálenky 18.000 tepů. — Z toho tedy patrně, jak velice si poškozuji zdraví, pijáci ze zvyku. Protože srdce není ze železa, bývá nemírným požíváním alkoholu záhy opotřebováno a učiněno neschopným ke svým výkonům. Následek toho — předčasná smrt.

990 — **Alkohol a cholera.** Lihové nápoje umenšují odolavost těla při nemocech. Mezi lidem jest rozšířeno mínění, že se mohou v době nakažlivých nemocí chrániti před nákazou hojným požíváním lihových nápojů. Tomu ale tak není. Právě ti nejjistěji nákaze podlehají, kdož požívají mnoho alkoholu. Když r. 1848 a 1849 v mnohých zemích zuřila cholera, nabyli lékaři zkušenosti (zvláště profesor Adams v Glasgowě) že ze 100 pijáků lihovin, zemřelo jich vždy 91 na cholera. Kdežto z osob, které se pítí lihovin vystříhaly, zemřelo jich ze 100 pouze 19. Tenkrát se vyjádřil jistý lékař: „Kdybych měl k tomu moc, dal bych nad každou prodejnu lihovin napsati slova: „Zde se prodává cholera. — Ovšem, jest také jedna nemoc, před kterou se nejlépe ochráníme požíváním lihovin, totiž chřipka. Podobně i když bychom byli uštknuti jedovatým hadem. (Hadí jed zastavuje tepot srdce, alkohol ale urychluje tep; jest tedy v tomto případě lih protijedem.) Toť dvě výjimky, kdy lih pomáhá. Jinak obyčejně škodí.

991 — **Zvířata a alkohol.** Profesor Rauber v Jurjevě udělal více pokusů, a vyzkoumal, jaký účinek má alkohol na zvířata. Shledal, že nálevníci daní do vody, v níž dvě procenta alkoholu přimícháno, pomalu se přestali pohybovati, až konečně nedávali již žádné známky života a padali mrtvi ke dnu. Pijavice opouští rychle vodu, do níž přimícháno alkoholu; je-li nucena v ní zůstat, klesá omámená ke dnu nádoby a potřebuje pak delšího času, aby se zase zotavila. Rak se počne točit, jako opilý a pak usne. Ryby kloní se na stranu a konečně plovou hřbetem dolu. Přidá-li se ještě více alkoholu do vody, hynou. — Tedy zřejmo, že alkohol zvířatům škodí právě tak, jako lidem. Jenom že zvířata hledí omamujícím jedu ujíti, člověk však vyhledává ho k vlastní často záhubě.

992 — **Pokus se třemi studujícími.** Ale ovšem přehánějí ti, kteří již i mírné požívání nápojů lihových prohlašují za rozhodně škodlivé. Bylo dokázáno rozličnými pokusy, že alkohol je skutečně potravinou. Dr. Chauvean vymyslel si klec, v níž jsou nástroje, sloužící ku zkoušení váhy, tepla a síly lidského těla. Je-li někdo do klece této uzavřen, lze každou hodinu zjistiti účinek, jaké mají rozličné potraviny na tělo lidské. Zamýšlené pokusy nemohly dlouho býti prováděny, poněvadž náklad na zřízení potřebného, byl příliš veliký. Konečně vyskytl se americký milionář, jenž potřebné peněžité prostředky poskytl. K prvnímu pokusu, který se konal v laboratoriu jedné americké university přihlásili se tři studující, Američan, Kanaďan a Švéd. Dva ze studujících byli úplní abstinenti, t. j. již po několik roků nepožívali žádných lihovin. Když byli studující uzavřeni, a dostávali po delší dobu rozličné potraviny, jako maso, moučnický, zeleninu, cukr, vodu a t. d. až všichni byli stejnoměrně vyživeni. Čas trávili buď v klidu, neb provozovali tělocvik. Konečně byla jim buď ta, buď ona potravina odejmuta a z části náhle, z části postupně nahražena alkoholem. Působení alkoholu zůstalo vždy totéž. Všichni tři studující neutrpěli ani nejmenší ztráty co do váhy, teploty a síly. Tímto pokusem nebyl proveden důkaz, že by byl alkohol dobrou potravinou, a nebo, že by směl býti ve velikém množství požíván. Jest jenom zjištěno, že mírné požívání lihovin tělu neškodí.

993 — **Pokusy s kofeinem.** Jest velikou chybou, doporučí-li protivníci alkoholu ku požívání kávu a čaj, místo vína a piva; neboť obě obsahují taktéž jed, totiž kofein a thein. Znamenití lékaři konali pokusy a shledali, že kofein již v nejmenším množství jest velmi silným jedem. 1. Desetina gramu (0.1 gr.) kofeinu jest obsažena v tácku kávy, připraveném as 15 gramů kávových zrněk nebo (theinu) z 5 gramů čajových lístků; a takovéto nevelké kvantum vyvolává u dospělých osob, které nejsou zvyklý na požívání kávy a čaje, příznaky otravy, totiž; ošklivost od žaludku, vrhnutí, bolení žaludku, třesění hlavy, závrať, hučení v uších, třesění údů. Lidé, kteří jsou zvyklí na požívání kávy a čaje, snesou $\frac{1}{10}$ grammu kofeinu (theinu) a znáti na nich pouze abnormální rozčilení. 2. U osob mladistvých, nezvyklých na kávu nebo čaj, vyvolává již dvoustotinová částka jednoho gramu kofeinu (= 0.02) poruchy v tělesném zdraví; objeví se: tlukot srdce, třesění rukou a nevolnost; 0.02 kofeinu obsahuje šáleček kávy, je-li připraven as ze 3 gramů kávových zrněk; 0.02 theinu jest také v šálku čaje, připraveného z jednoho gramu čajových lístků. Z toho zřejmo, že i slabá káva, jakouž obyčejně ženy požívají, není tak úplně

neškodna a to tím spíše, ježto laciné druhy kávy a čaje obsahují v sobě mnohem více kofeinu a theinu, než druhy drahé. (Jest to podobně, jako u doutníků a tabáku; i zde obsahují obyčejné druhy více nikotinu.) — 3. Kdo je zvyklý na požívání kávy a čaje, snese více kofeinu (theinu) denně $\frac{1}{2}$ až $1\frac{1}{2}$ grammu, avšak rozrušuje si znenáhla nervy. Než nastane úplné rozrušení čiv, jeví se rozličné varovné známky jako: bolení hlavy, poruchy v zažívání, poruchy stěvné, závrať, velká podrážděnost atd. (Vyšel o tom spis Dra. J. Weigla a úředníka německého zdravotního úřadu Dra Waetinga, U nás jest znám spis ruského spisovatele Lva Tolstoje, který vydal pod názvem: „Čím se lidé omamují!“ a spisy Kodymovy.)

III) Nestřídmy připravuje se o jmění a blaho.

994 — **Miska s listkem.** Nešťastná manželka jistého opilce přišla do hostince, kde její muž celé hodiny proseděl a výdělek svůj probíjel a postavila před svého muže na stůl přikrytou mísu a pravila: „Protože bezpochyby neměl jsi času přijít k obědu, přinesla jsem ti ho sem.“ Pak ihned odešla. Když muž pozvěděl pokličku z mísy, spatřil, že je prázdná; ležel v ní jen proužek papíru, na kterém bylo napsáno: „Přeji ti dobré chutnání; jídlo, které jsem ti předložila, je totéž, jež má tvá hladovíci rodina doma.“ — Nestřídmy připravuje se o majetek a statek a nechává hynout svou rodinu; jest marnotratný a ukrutný.

Čistota.

I) Mnozí lidé obětovali raději svůj život, než aby ztratili svou nevinnost.

995 — **Tajný ochranný prostředek pro bojovníky.** Svatá Eufrasie v Antiochii byla jednou zajata vojínem, jenž ohrožoval cudnost její. Poněvadž nebylo jiného vyhnutí, použila lsti. Pravila k vojínovi: „Necháš-li mne s pokojem, vyzradím ti prostředek, který tě učiní nezranitelným ve válce.“ Vojín byl zvědav a chtěl prostředek ten seznati. Svatá panna vytáhla láhvičku a pravila: „Jest-li že své tělo pomažeš touto tekutinou, nebude ti moci uškoditi žádná rána mečem.“ Potom potřela hrdlo své tekutinou a pravila: „Můžeš se ihned přesvědčiti o pravdivosti slov mých. Vytáhni svůj meč a udeř jím ze všech sil jak můžeš do mého hrdla. Vojín fal mečem, ale ihned padla hlava svěťice k nohám jeho. Tímto hrdinným činem zachránila svatá Eufrasie čistotu svou.

996 — **Svatá Uršula a Hunové.** Svatá Uršula byla dcerou knížete, který v Anglii panoval za časů Hunů. Vyдалa se na

pouf z Angjie do Říma, doprovázena jsouc, jak bylo obyčejem několika sty pannen (kolem roku 450). Lodě, na nichž se nalézaly zbožné křesťanské panny, jely po řece Rýnu až do Kolína. Zde přepadeny lodě davem Hunů. Křesťanské panny ihned poznaly, jaký osud by je čekal a proto vrhaly se před očima Hunů do řeky a utonuly. Několik jich i bojovalo statečně proti Hunům a byly jimi povražděny. Církev ctí tyto svěťice, kiere volily smrt, aby zachránily nevinnost svou, co svatě mučennice. Ostatky svatě Uršuly a její společnic nalézají se až dosavad v nejednom z nejstarších chrámů kolínských. Dle svatě Uršuly nazvány řeholnice „uršulinky“, které zabývají se vyučováním a výchovou dívek a působí velmi blahodárně.

II) Lidé mají nevinnost ve vážnosti.

997 — **Dítky z města Naumburku u Prokopa Holého.** Roku 1432 obléhali rozzuření husité město Naumburk a chtěli ho zbořiti. Obyvatelům města napadla spasná myšlenka: oblekli dítky své ve smuteční roucha a poslali je k husitskému vojevůdci Prokopovi, aby vyprosili dospělým milost. Ačkoliv byl Prokop stálými válkami již otrlý muž, přece pohledem na nevinné dítky byl velice dojat. Podaroval dítky třeshněmi a město Naumburk nezbořil. Na památku této události slavivá město Naumburk každoročně tak zvanou „Slavnost třeshní“; o té procházejí dítky v plesu město, nesouce zelené ratolesti, na nichž visí třeshně. — Ještě více jest u Boha oblíbená nevinnost.

998 — **Panny vestálky.** V pohanském Římě muselo v chrámě bohyně Vesty udržovat 6 pannen tak zvaný věčný oheň. Panny ty nastupovaly do chrámu obyčejně ve stáří desíti let a zůstaly zde třicet let; v době té musely zůstati svobodny. Římané se domnívali, že tyto panny získávají státu ochranu bohů a přinášejí štěstí. Panny vestálky těšily se převeliké vážnosti. Na ulicích prokázována jim počta vojenská; potkala-li vestálka zločince vedeného na popravu, musel býti tento ihned propuštěn. V divadle a při jiných slavnostech byla pannám těm vyhrazena čestná místa. Nosily bílý šat, lemovaný purpurem. Když se však prohřešila vestálka proti cudnosti, byla za živa pohřbena. — Z toho zřejmo, jakou úctou chovali již pohané k takovým osobám, jež vedly cudný život.

Horlivost v dobrém.

Píle a vytrvalost jest potřebna každému, kdo chce býti časně i věčně šťasten.

999 — **Svatý Isidor jakožto školák u studnice.** Arcibiskup sevillský svatý Isidor († 636) nechtěl se ve svém mládí ničemu učit ve škole. Zdálo se mu, že učení jest nesnesitelné mučení. Jednou utekl ze školy a potloukal se po ulicích města Seville. Konečně usedl si u jedné studně a hleděl bezmyšlenkovitě před sebe. Při tom padl jeho zrak na vyhloubený kámen u studně. Přemítal, jak, as vyhloubenina v kameni povstala. Náhodou přišla nějaká paní, aby si načerpala vody. Isidor prosil jí, aby mu záhadu vysvětlila. Paní pravila: „Milé dítě! Důlek v kamenu povstal ustavičným dopadáním kapek vodních. Vodní kapky, po léta na téže místo dopadaly a tak znenáhla vyhloubily kámen.“ Když žena odešla, pravil chlapec sám k sobě: „Hle, zde jest zřejmo, čeho zmůže vytrvalost. Jest-li že měkká voda ustavičným dopadem jest s to vyhloubiti tvrdý kámen, mohu i já ve škole k něčemu to přivést, jest-li že každodenně učiním aspoň malý krůček ku předu.“ Chlapec, jenž dříve byl nesmělý, nabyt nyní odhodlanosti; vrátil se do školy a brzy činil podivuhodné pokroky v jazyku latinském a řeckém. Později připojil k vědeckému snažení i snahu po dokonalosti křesťanské. Stal se z něho znamenitý muž, jenž zemřel co arcibiskup sevillský. — Přísloví jedno praví: „Bez práce, nejsou koláče.“

1000 — **Chlapec ucházel se horlivě o místo v obchodě.** K bohatému kupci přišel chudičký hoch a prosil ho snažně, aby ho přijal do svého obchodu. Kupec se podíval na chlapce a pravil: „Vždyť nemáš ani žádných bot; musím mít dřívě boty.“ Chlapec odešel a nastrádal si menšími úsluhami tolik peněz, že si mohl koupiti pár bot. Došel si nyní opět ke kupci a pravil: „Milostpane, nyní již mám boty. Prosím, račtež mne přijmouti do obchodu.“ Ale kupec odpověděl: „Takhle nemohu tě ještě v obchodě potřebovat: musíš si zaopatřit lepší oděv.“ Mlčky chlapec se vzdálil. Za několik měsíců přišel opět a sice pěkně ošacen. On si totiž menšími pracemi opět vydělal něco peněz a za to koupil si pěkný oděv. Ale kupec ještě nebyl spokojen; zkoušel totiž chlapce a shledal, že neumí dostatečně čísti a psát. Poslal ho opět pryč řka: „Musíš se ještě naučit lépe číst a psát.“ Smutně odešel hoch a dal si znova velikou práci, aby se vycvičil ve čtení a psaní. Za několik měsíců přišel opět a pravil: „Prosím, již jsem se naučil mnohem lépe číst i psát.“ — Když se kupec přesvědčil o pravdivosti slov chlapcových, ihned ho přijal. Pomyslel si: „Z hochy, který s takovou opravdovostí domáhá se vytknutého cíle, bude jistě zdatný muž. Ale také se neklamal. Neboť po několika letech zaujímal dotyčný mladý muž již první místo v obchodě. — Jest-li že lidé podrobují

se takové námaze, by dosáhli světského nějakého postavení, jak měli by se teprvé namáhati, by dosáhli blaženosti věčné.

1001 — **Opat a král na lovu v pustině.** I ten, kdo chce býti spasen, musí si dáti velikou práci. Pravdu tu vyložil jednou opat Zeno jistému mocnému tohoto světa. Opat žil na poušti a sloužil zde Bohu. Jednoho dne potkal vznešeně oděného pána — byl to král macedonský — který nesl zbraň. Cizinec tázal se opata, co by dělal v pustině. Zeno odpověděl: „Co ty zde děláš?“ Král odpověděl: „Jsem zde na lovu.“ Opat pak odvětil: „I já jsem zde na lovu; hledám Boha svého a nepřestanu, dokud se Ho neuchytilm na věky.“ — Kristus praví: „Trpí království nebeské násilí.“ (Mat. 11, 12)

Lenost.

1) Lenivý chce pouze požívat, ale nechce ničehož pracovat.

1002 — **Ora et labora.** Zbožný továrník, dal nad vchodem do své továrny napsati slova: Ora et labora! (Modli se a pracuj!) Potulný vandrák domníval se, že jest to jméno továrníkovo i přistoupil k pánovi u vchodu právě stojícímu a tázal se: „Račte prominout. Račte býti snad pan Ora?“ Pán — byl to skutečně továrník sám — poznal ihned, s „kým má tu čest“, a odpověděl: „Nikoliv, nejsem pan Ora, jsem náhodou Labora a chci vám ihned práci dát.“ Sotva že to pobuda uslyšel, byl hned v prachu. — Lench pouze požívat; proto se štítí práce a jest velmi vlažný v konání dobrého.

1003 — **Otče, pálenka utíká ze sudu.** Opilec seděl celé odpoledne v hostinci. Večer přišel jeho malý chlapec do hostince zatáhal ho za rukáv a pravil: „Tatínku, pojď rychle domů. Dobytek se splašil a utrhł od žlabu, my ho sami nemůžeme ukrotit.“ Otec pravil: „Jdi jen domů, já přijdu hned.“ Zatím zůstal ale nedopita sedět a pil dále. Za půl hodiny přiběhl chlapec s pláčem a sotva ducha popadaje do hostinské jizby a pravil: „Otče, pospěš nyní rychle domů; matka zlomila si nohu, když chtěla schytat dobytek.“ Otec pravil: „Však ono to nebude tak nebezpečné. Jen jdi napřed, já přijdu hned.“ Po půl hodince přišel chlapec po třetí a pravil: „Otče, náš malý bratříček vypadl z kolébký a krvavě se poranil. Buď tak dobrý a pojď domů. Maminka nemůže mu pomoci přispěti.“ Otec opět pravil: „No už jdu, už jdu,“ ale zůstal sedět jako přilepený. Když zvonilo již klekání přišel chlapec po čtvrté a vykřikl do hostinské síně: „Otče, pálenka utíká; praskla na

sudu obruč“ Sotva že to otec uslyšel, ihned vyskočil ze židle, zaplatil útratu a spěchal domů. O soudek s kořalkou měl péči, o svou rodinu nikoliv. — Takoví jsou lenoši! Kde se jedná o práci, tomu se vyhýbají z daleka; za to, kde jest nějaký požitek, tam statečně vytrvají. Vždyť lenoch chce jenom užívat, ale nechce ničehož dělat.

II) Lenost má za následek bídu časnou a trápení věčné.

1004 — **Lenoši čerpali vodu.** V Holandsku používali za dřívějších časů proti lenochům následující prostředek: Lenoch byl přiveden do malé kobky, do níž ustavičně tekla voda. Nechtěl-li muž v kobce uzavřený se utopit, musel vodu vyčerpávat; z té příčiny bylo v jedné stěně do kobky upevněno rameno pumpy. Pustili z prvu pouze tolik vody do kobky, co by stačily síly věžňovy, aby ji vyčerpal. Avšak množství vody do kobky tekoucí den ke dni přibývalo. Takovým způsobem líné údy lenochovy učiněny hbitými a ohebnými a brzy po uzavření prosili, by jim byla určena jiná, méně omrzelá práce, kterouž pak konali s největší ochotou. — Také Bůh nenechá lenochy bez trestu.

1005 — **Rozličné stavy a ďábel na obraze.** Známý vydavatel spisů pro mládež, Krištof Šmid vypravuje, že v jistém chrámu nalézal se starodávný obraz. Nejprve byl vyobrazen císař s korunou a žezlem a nad tím byl nápis: „Já řídím vás všechny.“ Vedle stál papež s trojnásobní korunou a papežskou berlou arcipastýřskou a nad tím byl nápis: „Já učím vás všechny.“ Pak tam byl voják s mečem v ruce a nápisem: „Chráním vás všechny.“ Dále byl sedlák s pluhem a nápisem: „Živím vás všechny.“ A tak vypodobněny i jiné a jiné stavy. Na konec pak stál satan s velikou károu a dole byl nápis: „A já vezmu vás všechny, nebudete-li konati své povinnosti!“ — Tím chtěl malíř vyjádřiti: „Každý stav má své povinnosti a práce. Kdo jich zanedbává a oddává se lenosti, upadá ve zkázu věčnou.“

Křesťanská dokonalost.

I) Každý člověk má se snažiti po dokonalosti.

1006 — **Svatého Paulina prosili o jeho podobiznu.** Biskup nolánský, svatý Paulin, byl žádán od svého přítele o podobiznu svou. Biskup příteli odepsal: „Který obraz mám ti poslati, člověka starého nebo nového? Člověk starý jest však šeredný a nestojí ani za vypodobnění. A člověk nový nedospěl ještě

k dokonalosti.“ Jak zřejmo, nebyli svatí spokojeni s dokonalostí, které dosáhli, nýbrž snažili se ještě dospěti k větší dle výroku Páně: „Kdo jest spravedlivý, ospravedlniž se ještě a svatý posvětiž se ještě.“ (Zjev. 22, 11.) Kdo neprospívá vždy více ve ctnosti, o tom platí přísloví: „Kdo nejde ku předu, kráčí zpět.“

II) Křesfanská dokonalost záleží v lásce k Bohu a bližnímu.

1007 — **Kázání svatého evangelisty Jana.** Miláček Páně svatý Jan Evangelista byl biskupem v Efesu a dospěl stáří 100 let. Ve vysokém stáří prý kázání jeho obsahovalo pouze několik slov: „Synáčkové moji, milujte se vespolek!“ Když se ho tázali, proč by stále opakoval slova ta pravil: „Budete-li se milovati, vyplníte zákon Boží celý.“ — Podobně pravil i svatý Pavel: „Plnost zákona jest milování!“ (K Řim. 13, 10.) Kdo miluje Boha i bližního, zachová všechna přikázání a jest tedy dokonalým.

1008 — **„Přišla z kostela a byla hned již plná zlosti?“** Modlitba a jiné dobré skutky jsou prostředky, jež k dokonalosti vésti mohou, nikoliv však dokonalost sama. Jistá služka stavěla se velmi zbožnou; paní jí dovolila, aby směla chodit o všech nedělích a svátcích časně ráno na mši svatou. Jedné neděle pozorovala paní, že služka, která právě přišla z kostela a nyní poklízela, byla nějak nevrlá a netrpělivá; tloukla totiž věcmi v pokoji a pohazovala je sem a tam, jak mívají to ve zvyku zlostní lidé. Paní pravila: „Kde s byla?“ Služka odpověděla: „Byla jsem v kostele!“ Paní pokračovala dále: „Tomu nemohu věřit; myslím, že kdybys byla v chrámu Páně, že bys odtud musela domů si přinést sladší ovoce modlitby.“ Paní chtěla jí tím říci: Tvá modlitba nic ti neprospěje, když místo počínání plného lásky a dobroty, jevíš chování plné zloby a mrzutosti. — Jsou lidé mnozí, kteří se často modlí a často navštěvují chrámy Páně a přece uvnitru svém jsou velmi zlí. Modlitba a jiné dobré skutky jsou právě jen prostředky jimiž k dokonalosti dospěti lze, nejsou však dokonalost sama. Má se to podobně jako s pokrmem; tento není zdraví samo, nýbrž pouze prostředek k němu.

1009 — **Židle pro tři ženy.** Tři ženy, horlivé navštěvovatelky chrámu Páně, zůstávaly rády, místo co by šly domů, stát na ulici a mnohdy proflachaly celé hodiny. Často nenechali na řádném člověku ani vlásku dobrého. Samo sebou, že dávaly tím pohoršení; neboť svým klepařením činily zbožnost směšnou a nenáviděnou. Jednoho dne stály poblíž fary déle než hodinu

a na rozhod neměly ještě ani pomýšlení. I poslal jim farář po kostelníkovi tři židle a nechal prosit tři zmíněné paničky, aby při svém důležitém, více hodin trvajícím projednávání se přec posadily. Sotva že kostelník židle postavil a vyřídil vzkaz farářův, rozprchly se všechny tři od sebe, jako by poblíž nich vybuchla puma. Jen několik zlobných pohledů vyslaly ještě k faře a pak zmizely. Od té doby nebyly po několik měsíců ve chrámu ani k spatření. Chtěly se tak vymstítí farářovi. — Jak vidíme, není častá návštěva chrámu a modlitba dokonalostí samotnou. Jest modlitba pouze cestou a prostředkem k dokonalosti, ne ona sama.

III) Nedostíhlým vzorem křesťanské dokonalosti jest Kristus.

1010 — **Panovník na obraze pohlíží ve všech směrech.** V královském hradě v Praze nalezá se umělecký obraz. Představuje panovníka v životní velikosti. Ať se někdo postaví v dotyčném sále, kde obraz visí na stěně, kamkoliv, vždy má panovník na obraze oči své na něho upřeny a zdá se i jakoby se obracel směrem k diváku. Podobně má se to i s naším vzorem Kristem Ježíšem. Vzor ten jest totiž Božským Mistrem zhotoven tak dovedně a s tak podivuhodnou moudrostí, že každý musí vyznati: Vzor ten jest mi nejpřiměřenějším.

1011 — **Alexandr Veliký a zbabělý vojin.** Kdo nežije, jak Kristus poroučí, není ve skutečnosti křesťanem, nýbrž pouze dle jména. Dozvěděl se král Alexandr, že jistý vojin, jenž slul „Alexandr“, v bitvě zachoval se velmi zbaběle. Král si ho dal zavolat i a pravil: „Děláš mému jménu ostudu. Chceš-li míti jméno jako král, musíš býti též tak udatným. Nechceš-li býti udatným, odlož jméno to.“ Podobně mohl by i Kristus říci křesťanům, kteří nežijí dle učení Kristova. Vždyť již Zidům pravil: „Jste-li synové Abrahámovi, skutky Abrahámovy čiňte. (Jan 8, 39.)“

IV) V každém stavu můžeme dospěti ku křesťanské dokonalosti.

1012 — **Sochař hledal v lomu.** Jednoho dne přišel do slavných mramorových lomů Karrarských v Itálii sochař, a prohlížel si vše pátravým pohledem. Otázali se ho konečně, co že by hledal. Odpověděl: „Hledám světce.“ Těm slovům se lidí přítomní smáli a pravili: „Hledáte-li nějakého svatého, musíte jíti do kostela.“ Sochař se usmíval, ale pokračoval ve své obchůzce. Náhle se zastavil, ukázal holi svou na veliký, nezpracovaný mramorový halván a zvolal radostně: „Zde v tomto vězí.“ Balvan ten dal pak dopravit do Říma do své dílny a

zde skutečně sochařovým dlátem vytvořena z něho překrásná socha světce. — Jako dovede sochař z každého kamene vytesati sochu světce a řezbář vydlabat ze dřeva, tak může z každého člověka státi se světec; neboť jest každému člověku možná milovati Boha a bližního. Proto praví svatý Bonaventura: „Není dána pouze některým lidem přednost, by mohli Boha milovati; prostá matička může Boha právě tak milovati, jako nejučenější muž.“ A skutečně ve všech stavech byli svatí a svěťice.

1013 — **Svatý Servulus, žebrák v Římě.** Ve všech, i těch nejnižších stavech, byli svěťci. Svatý Servulus, jehož církevní památka slaví se dne 23. prosince, byl nemocen ochrnutím těla a nemohl ani choditi, ani státi; musel ustavičně jen ležeti a nemohl se bez cizí pomoci ani obrátiti, ani rukama k ústům pohnouti. Jeho bratří i matka dostávali pro něho almužny, aby mohl býti živ. Přes to vše bez ustání chválil Boha a dával se donášeti často do předsíně chrámu svatého Klementa. Za to, co si uspořil z darovaných almužen, zakoupil si Písmo svaté a dával si z něho předčítati. Když se přiblížila jeho poslední hodinka, zvolal náhle: „Buďte tiší. Slyšitelíž andělský zpěv tam na hoře?“ Naslouchaje andělskému zpěvu, vypustil duši (r. 590.) — Mýlí se ti, kdož tvrdí, že svatosť jest výsadou vysoce postavených osob. Vždyť církev ctí za svaté svatou Zitu, služebnou z italského města Lukky († 1272), sv. Isidora, rolníka z Madridu († 1170.) atd.

Prostředky k dokonalosti.

1) Máme býti i v malém věrni.

1014 — **Michelangelo pracoval dlouho na soše.** K slavnému malíři a sochaři Michelangelovi přišel na návštěvu přítel, právě když byl umělec zaměstnán, vytvořiti sochu. Za několik týdnů navštívil ho přítel opět a nalezl ho při téže práci. I pravil přítel: „Tys as ničehož nepracoval od mé poslední návštěvy na této soše? Michelangelo odvětil: „Ty se mýlíš. Ba právě naopak, pracoval jsem na soše té velmi pilně. Hle, zde jsem utvářil rty i tahy obličejů výraznějšími, než prvé; tuto jsem dal vyniknouti více svalům a cevám; zde opět zevrubně provedl jsem nechty na prstech a mnoho jiného.“ I usmál se návštěvník, řka: „To jsou samé maličkosti!“ Michelangelo odpověděl: „Nechť si! ale nezapomeň, že maličkosti tvoří dokonalost, a dokonalost není žádnou maličkostí.“

II) Cvičme se v sebezapírání.

1015 — **Svatý František Saleský nešel se dívat z okna.** Svátý František Saleský, biskup v Ženevě, použil každé příležitosti, aby cvičil se v sebezapírání. Jednou přišel do Avignonu v době, kdy právě francouzský král měl slaviti slavnostní vjezd do města toho. Služebníci biskupovi najali pánu svému pokoj v ulici, kudy se francouzský král měl ubíratí. V době královského vjezdu byla všechna okna v ulici té obsazena zvědavými diváky. Svátý František Saleský nešel k oknu, nýbrž uzavřel se ve svém pokoji, vzal modlitebni knihu (breviář) do ruky a modlil se, pokud slavný vjezd trval. Tak přemáhal světec svou zvědavost. — Kéž by i jiní lidé podobně jednali! Právem praví svatý Řehoř Veliký: „Kdo si mnohdy odepře něco dovoleného, ten pak tím spíše se vystřihá všeho nedovoleného.“

1016 — **Umrtvování se světců.** Mnozí světci konali tak přísné skutky kající, že nelze je každému doporučiti. Tak ku př. svatý Alois spával na holé zemi a ne na posteli; svatý František Saleský nosil drsné roucho na pouhém těle; svatý Alfons, biskup ve svaté Agatě u Neapole mrskal tělo své bičemi a dával si častěji hořké věci do pokrmů, aby nebyly příliš chutné; o nedělích pak požíval pouze chléb a vodu. — Již svatý apoštol Pavel se podobným způsobem umrtvoval; neboť pravil: „Ale tresci tělo své a v službu je podrobuji, abych snad, an jiným káži, sám nebyl zavržen.“ (I. Ke Kor. 9, 27.)

1017 — **Řeholník a ovčák.** Svou zbožností proslavený mnich Tauber setkal se kdys s chudým ovčákem a jsa velmi vlídný, počal s ním rozhovor. Na otázku, kdo by byl, odpověděl pastýř: „Jsem králem.“ Mnich se tázal: „Kde jest tvé království?“ Pastýř odpověděl: „Království mé jest v mém srdci.“ Mnich se tázal dále: „A kdož jsou tvoji poddaní?“ Pastýř odvětil: „Poddaní moji jsou mé žádosti, náklonnosti a vášně; nad těmi musím panovat.“ Mnich se nemohl dosti vynadiviti duchaplným slovům pastýřovým, které nejspíše si zapamatoval z nějakého kázání. Zabrán v hluboké myšlenky kráčel zbožný mnich dále a pravil sám k sobě: „Ó kéž by bylo mnoho takových králů, anebo aspoň já jedním z nich!“ Kdo se sám přemáhá, jest skutečně králem. Mazáním na temeni hlavy při křtu poukazuje se na královskou hodnost křesfana. (Při korunovací krále bývá obyčejně jeho temeno mazáno.) Křesfan má býti panovníkem; má panovati nad zlými žádostmi těla.

1018 — **Protestant a sebezapírání.** V Prusku přišel k jistému faráři občan a žádal o přijetí do katolické církve. Farář

tázal se po příčině, proč by to učiniti chtěl. Muž ten odvětil: „U nás protestantů není žádného sebezapírání. U nás platí zásada: „Hřeš, jak chceš, jenom věř a do nebe přijdeš. Já však jsem pilným čtenářem Písma svatého a tu jsem nalezl výrok Kristův: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mat. 16, 24.); a dále slova: „Království nebeské násilí trpí. Nemůže býti tedy náboženství protestantské pravým, poněvadž v něm si nemusí nikdo násilí činiti. V katolické církvi jest ale zpověď, půst atd., což stojí zajisté mnohé přemáhání se. Z toho jsem usoudil, že církev katolická jest jediné pravou církví Kristovou.“

1019 — **Nezávaný kominik.** Nemáme hned každému popudu se poddati. Dvě služky byly zaměstnány tím, že ve mlýně vytahovaly k otvoru u půdy pod střechou pytle s obilím. Kominík, který právě do mlýna přišel, dovolil si žert, že si sedl na jeden pytel s obilím. Služky pozorovaly velikou tíž a táhly pytel provazem nahoru. Jedna ze služek prohodila: „Ale ten pytel je těžký, jakoby v něm byl čert.“ V tom pytel dostal se až nahoru a před otvorem ve štítu střechy objevil se kominik, jak uhel černý. Služky uleknutím vykřikly a ihned pytel pustily. Kominík sřítíl se dolů a polámal si obě nohy. — Tak děje se člověku, jenž neumí se opanovat. Dobře se říkává: „Sotva dobré způsobuje, svévoli kdo provozuje.“

1020 — **Chlapci, kteří napodobovali vyti vlků.** Španělské listy přinášejí následující zprávu: V jedné vesnici uschovalo se několik selských hochů za křoviny a napodobovali vyti vlků tak zdařile, že lidé jdouce tudy cestou, uděšení prchali. Neboť se v krajině té vyskytují vlci dosti často a lidem nejsou neznámi. Náhodou šli tudy též čtyři obchodníci dobyt看em, kteří byli ozbrojeni. Když uslyšeli vyti, ihned vystřelili do křoví, ve kterém se dle jejich domnění skrývali vlci. Vystřelenými broky byly tři děti zabity a ostatní zraněny těžce. (Stalo se to ve vsi San Cyprianu u Zamory ke konci ledna 1904). I také dospělí museli již často draze odpykati, že chtěli jiné vystrašiti. — Již z opatrnosti měl by člověk takové vnitřní nutkání k nerovnému činům v sobě potlačiti. Ještě větší zásluhu má, jest-li že takové duševní hnutí v sobě potlačí z lásky k Bohu.

1021 — **Arcikněžna a zvědavá cizinka z lázni.** V lázních Išlu má císař rakouský v lese v krásné poloze villu. Zde zdržuje se císař často i císařská rodina. Jednou kráčela stinnou lesní cestou k Išlu dcera císaře Františka Josefa I., arcivévodkyně Marie Valerie a tlačila před sebou dětský kočárek. Dítko, které v kočárku sedělo, mělo sněhobílý šat s krásnými krajkami.

K arcivévodkyni přiblížila se dáma, lázeňský to host a tázala se: „Kde pak jste koupila ty krajky?“ Vznešená paní odpověděla: „Já sama jsem si kabátek háčkovala. Cizí dáma pravila: „Kdo má k tomu dost času, může to dělat. Ale já musím denně přijímati návštěvy z nejpřednějších kruhů, já to dělat nemohu.“ Arcikněžna odvětila: „I já musím přijímati návštěvy; ale tolik času mi přece zbude, abych něco zhotovila svým miláčkům.“ Dotěrná dáma tázala se pak dále: „Kde pak bydlíte?“ Arcivévodkyně odpověděla: „Tam dole ve ville,“ a při tom ukázala na císařskou villu v lese. „A to jste nejspíš dcera portýrova?“ tázala se dáma. Arcikněžna odtušila: „Jsem dcera pána domu. Můj otec je císař.“ Tu vyvalila cizinka na arcivévodkyni oči, začervenala se a nechala ji ihned na pokoji. Druhého dne zmizela z lšlu, aby ušla posměchu lidí. — Tak se stává tomu, kdo jest příliš zvědav; stává se směšným a vydává se lidem v posměch.

III) Bojujme zvláště proti všetečnosti očí.

1022 — **Nehašené vápno na lodi.** Básník Sabaeus vypravuje následující příběh: Dva lodníci naložili na své loď nehašené vápno. Byli ale tak neprozřetelní, že malé trhliny v lodi neucpali. Tak se stalo, že štěrbinami voda prosákla, vápno začalo se hasit, loď chytla a shořela i s lodníky na prach. Veliké toto neštěstí bylo by se nepříhodilo, kdyby byli lodníci bývali pozorní na malé spáry v lodi. — Jako s těmito loděmi děje se i s lidmi. Jsou-li nepozorní na své pohledy, hltají přímo do sebe špatné dojmy, bývají rozpálení ohněm vášně a kráčí k záhubě. Proto praví Písmo svaté, že smrt vstupuje skrze okna naše. (Jer. 9, 21.) Tato okna jsou naše oči. Nepozorností očí ztrácí totiž mnohý život duše, jako kdys David.

1023 — **Zvědavý kočí.** Dva policejní úředníci v Berlíně obdrželi rozkaz, by prohlédli jistý podezřelý dům, kteří lidé by se tam nalézali. Obyvatelé domu pronásledovali ale policejní úředníky až na ulici a ohrožovali jejich život tak, že oba museli vytáhnouti ku své obraně revolvery. V tom okamžiku šel kolem jistý kočí, který ze zvědavosti přimíchal se do shromážděného davu a vstrčil mezi ně hlavu, aby se dozvěděl, co se děje. V tom okamžení třeskla rána ze služebního revolveru úředníkova a kočí, který vlastně na té celé věci neměl žádného účastenství, trefen kulí do hlavy, padl na zem mrtev. (Duben 1907.) Z toho poznáváme že vydávají mnozí lidé svůj život v nebezpečí pouze z veliké všetečnosti.

IV) Máme i jazyk svůj krotiti.

1024 — **Místo kajicnického pásu kříž na ústa.** Jednou přišel do kláštera mladý, velice hovorný muž a prosil řeholníka, by mu dal nějaký kajicnický pás; chtěl se totiž muž ten cvičiti nosením kajicnického pásu v sebeumrtvování. Řeholník mu však nedal žádného pásu, nýbrž udělal mu na ústa znamení svatého kříže a pravil: „Tof ten nejlepší kajicnický pás, dáváme-li bedlivě pozor na to, co vychází z těchto dvířek.“

1025 — **Mlčenlivý Sokrates a žvastoun.** Mudrc Sokrates byl v řeči velice opatrným a mluvil ve společnosti velmi málo. I opovázil se mu toho vytýkati kterýs žvanil řka, že mlčení prozrazuje jeho nevědomost. Sokrates odpověděl zcela klidně: „Nevědomci neumí mlčet.“

1026 — **Zákonodárce Lykurg.** Lykurg dal jen málo zákonů Lacedaemonským, mužům to jak známo povahy vážné a mlčenlivé. Když se ho tázali, proč jim dal zákonů tak málo, odvětil: „Dal jsem proto tak málo zákonů, poněvadž mužové, kteří méně mluví, mají také méně zákonů zapotřebí.“ Sebeopanování v řeči činí člověka vážnějším a vítězem v pokušeních. Proto se nedá takový tak snadno strhnouti k nějaké špatnosti.

V) Řiďme se pravidly slušnosti.

1027 — **Zlý hoch a ozvěna.** Kdo jest slušného chování, k tomu chovají se lidé vlídně. Malý chlapec, který ještě ničehož nevěděl o ozvěně, vykřikl jednou na louce hodně hlasitě: „H o p, h o p!“ Ihned zaslechl z blízkého lesíka také volat: „Hop, hop!“ Chlapec udiven zvolal: „Kd o p a k j s i?“ A ihned volalo něco zpět: „Kdo pak jsi?“ Popuzen zlostí zvolal chlapec: „Ty jsi hlupák!“ A „jsi hlupák“ znělo zpět. Hoch volal ještě horší nadávky do lesa. Všecky zněly věrně napodobené zpět. Hoch šel pak do lesa, chtěje domnělého chlapce vyhledat, aby se na něm mohl pomstít; avšak nemohl nikoho nalézt. I běžel domů a žaloval matce, že je nějaký zlý chlapec skryt v lese a který mu pořád nadával. Musel matce všechno vypravovat, jak a co se stalo a ona mu pak dala následující naučení: „Co jsi slyšel, byl jen ohlas vlastních tvých slov. Kdybys byl volal do lesa vlídná slova, byla by zpět zněla také slova přívětivá. „Vidíš, milé dítě, tak jest to i v životě. Chování se jiných lidí k nám jest ponejvíce pouze ozvěnou chování se našeho k nim. Jsme-li k lidem přívětivi, jsou i oni k nám přívětivi. Jsme-li k nim však nelaskavi, nemůžeme od nich ničehož lepšího očekávati.“

1028 — **Jinoch bez odporučení dostal přednost před 50 jinými s odporučením.** Kdo má slušné chování, protluče se ve

světě mnohem s n a d n ě j i. Poznáváme to z následujícího příběhu : Majitel panství potřeboval sluhu. Dal tedy do časopisu oznámení, že u něho jest uprázdňeno místo sluhu. Přihlásilo se na 50 mladých lidí. Všichni mohli se prokázati pěknými odporučenými. Majitel však zvolil si jinocha, jenž — bylo to něco zvláštního — neměl odporučenky žádné. Když se ho tázali, proč právě tomuto dal přednost před ostatními uchazeči, řekl: „Tento mladý muž měl více odporučených, než všichni ostatní. Neboť vstoupil ke mně, očistiv si dříve obuv; čekal, až na něho přijde řada a netlačil se ku předu, jako to druzí činili; zdvihl knihu se země, kterou jsem tam prvé schválně položil a dal ji na stůl, kdežto ostatní uchazeči kráčeli přes ní; když seděl na židli a spatřil, že jeden starší pán vstoupil, ihned povstal a přenechal mu svou židli; když jsem mu uložil, aby napsal své jméno, spatřil jsem, že jeho ruce byly pěkně umyty, nehty čistotné a ne smutečně olemované, jako měli ostatní; zpozoroval jsem též, že jeho oděv byl vykartáčován, vlasy učešány. To jsou jistě samé pěkné odporučenky pro mladého toho muže. A takové věci, jež vidím svým vlastním okem, mají u mne větší váhu, než sta doporučenek, jež si ostatní mladí lidé přinesli.“ Každý musel dáti majiteli panství za pravdu. Také se z toho učíme, že člověk slušný životem lépe se protluče a snadněji dosahuje kýženého cíle, než ten, kdo nedbá pravidel slušnosti.

1029 — **Ctnost nezáleží v nošení cárů.** Ke slušnosti patří také čistý oděv. Jan z Boha, zakladatel řádu „milosrdných bratří“ založil ve španělském městě Granadě první nemocnici. Jednou přišel biskup Sebastian Ramiere z Tuyi do Granady a dal si zavolatí světce. Nejprvé tázal se ho biskup na jeho jméno. Světec odušil: „Jmenuji se Jan. Dítko jakés malé nazvalo mne Jenem z Boha.“ Biskup řekl: „Podržíš jméno Jan z Boha a opustíš dům můj nejen s tímto jménem, ale i s novým šatem, jež si oblečeš. Neboť šat, který nosíš, hodí se sice pokoře, ne však ku tvému povolání. Kdybys chodil v tak schátralém a ošumělém oděvu, nenaklonil bys sobě lidi, na jejichž blahu ti tolik záleží. Neboť ctnost nezáleží v tom, že někdo nosí cáry, nýbrž v tom, že koná dobré skutky!“ Biskup se mu postaral o nový oděv a nepustil ho dříve, dokud světec tento šaf neoblékl. — Nedbalost v oděvu uráží naše bližní a jest našemu působení na překážku.

1030 — **Jenerální poštovník jakožto podavatel telegramu.** Kdo jest nezdvorný, znepřáteluje si lidi a často sám sobě způsobuje velikou škodu. Zřejmo to z následující události: Jenerální poštovník velkobritanské říše, vévoda Norfolk, vstoupil

na své cestě 1898 do telegrafického úřadu a odevzdal tamnější úřednici vlastnoručně psaný telegram, jež podepsal skráceným svým jménem „Norfolk“. Úřednice byla právě špatného rozmaru. Přečetla povrchně depeši a hodila ji zpět podavateli, řkouc: „Musíte ještě své jméno podepsat.“ Vévoda odvětil: „Vždyť jsem to již učinil a podepsal své jméno „Norfolk“. Slečna telegrafistka odpověděla: „Nedělejte si ze mne dobrý den. Norfolk jest jméno hrabství. Jest-li své jméno nepodpíšete, neodešlu telegram.“ Vévoda se poklonil, šel ku psacímu stolu a záhy přišel opět s novou depeší, kterou odevzdal s těmito slovy: „Nyní, slečno, jest to úřední telegram, který nebudu platit a prosím, aby byl okamžitě odeslán.“ Dáma četla obsah depeše, jež zněl takto: „Poštovní ředitelství v Londýně: Dáma, která nyní právě má službu v telegrafním úřadě harwoodském, počíná si drze oproti obecenstvu a budiž tedy ihned ze služby propuštěna. Jenerální poštovní mistr.“ Nyní počala úřednice plakat, naříkat a prosit; ale vévoda stál na tom, aby telegram byl odeslán a ona musela uposlechnouti. — Tak se nezdvořilost sama potrestala. Nemáme býti proti nikomu nezdvořilí, zvláště, když nám ani v nejmenším neublížil. Nevíme často, kdo jest ten, s kým co máme jednat. Ostatně považuje Bůh to, co učiníme nejprostšímu z bližních svých, jako bychom jemu toho učinili.

1031 — **Velkovévodkyně před výkladní skříní.** Nezdvořilost škodí. Ve Frýburku v Badensku stály jednou dvě dámy před velikou výkladní skříní a delší čas si prohlížely vyložené předměty. Majitel obchodu se nad tím rozmrzel, stoupl si mezi dveře a pravil dámám: „Nu, snad již jste se dost nastály před výkladem.“ Mlčky vzdálily se obě dámy. Po čtvrt hodině přišel z velkovévodského zámku lokaj, vstoupil do obchodu a vyřídil toto: „Její královská Výsost, paní velkovévodkyně dává se ptáti, co je dlužna za to, že směla státi před výkladní skříní.“ Lze si snadno představit, jak zaraženě se tvářil obchodník, který nyní seznal, jak svou nezdvořilostí sám si velice škodil. (1890.)

1032 — **Místodržící poděkoval za pozdrav.** Zdvořilostí si nikdo nezadá. Místodržící severo-amerického spojeného státu Virginie, Williams Grols, mluvil na ulici města Williamsburku s nějakým obchodníkem. V tom kráčel kolem černocho, jež oba zdvořile pozdravil. Místodržící velmi vlídně poděkoval. Udiven tázal se kupec: „Proč pak se ráčíte, excellenci býti tak příliš blahosklonným a děkujete negrovi za pozdrav?“ Místodržící odpověděl: „I proč ne? Nerad bych, aby otrok byl zdvořilejší, než já.“ — Zdvořilost a slušnost nejsou nikomu na škodu, nýbrž slouží každému ke cti.

Příklady k učení o milosti.

Oběť.

U pohanů se oběti zvrhly.

1033 — **Modla Moloch.** Feničané klaněli se šeredné modle, Molochovi (3. Mojž. 18, 21, 3., Král. 11, 5.) Byla ulita z kovu, měla hlavu býka, ostatní pak podoba byla lidská. Modla byla dutá a měla vzadu otvor, kde mohl býti rozdělán oheň a modla takto rozžhavena. Rozžhavené modle na lokte kladli rodiče své malé dítky, jež umíraly v hrozných mukách. Aby rodiče a kolem stojící neslyšeli pláč a nárek nevinných dítek, dělali kněží pohanští veliký hluk na bubny a trouby a tančili kolem Molochovy sochy. — V Indii panuje mezi tamními pohany doposud podobný zvyk. Tam také oběťují bohyni „Mariatale“ dítky, chtějí-li si rodiče vyprositi u bohyně nějakou milost. Rodiče kladou dítky do velikých loktů sochy a zde bývají kolem rozmáčkány. Zatím co dítko bidně hyne, matka radostně vykřikuje, jsouc toho domnění, že modla vyslyšela prosbu její. — Tak daleko tedy mohou lidé klesnout! A taková hrozná duševní bída panovala všeobecně u národů pohanských! Kristus přispěl svým evangeliem k odstranění pošetlostí těchto a také tím věru stal se Vykupitelem lidstva.

1034 — **Lidské oběti u pohanských Mexikánů.** U žádného národa na celém světě nebylo tolik obětí lidských přinášeno a tak krutým způsobem, jako u pohanských obyvatelů Mexika v Americe, které teprve roku 1492 bylo objeveno. Mexikáni ctili jakéhos „bůžka války“ a obětovali mu ročně ve svých 20 chrámech modlářských na 20.000 mladých lidí. Obětovaným lidem rozervali prsa a při živoucím těle obětí vytlačena krev z tlukoucího ještě srdce na rty modly. Pohanští kněží balamutili lid ujišťující, že nic není bůžku války milejšího, nad krev lidskou a nárek i úpění lidských obětí, že zaznívá sluchu jeho jako nejlíbeznější hudba. Ve chrámu boha války byly nabodeny celé řady lidských lebek, jako nějaká okrasa; byly to hlavy obětovaných jinochů a panen. Když španělský vojevůdce Fernando Korteze roku 1520 dobyl Mexika a do hlavního města vtáhl, našel zde celé sklepy plné hlav, zbytky to lidských obětí. — Ó jak hrozné byly poměry u pohanských národů! Jak velikých díky povinni jsme Spasiteli, že vysvobodil nás z poměrů tak děsných!

Oběť mše svaté.

1) Oběť mše svaté jest obnovení oběti na kříži.

1035 — **Ověřené opisy vysvědčení.** Když někdo po skončených studiích podrobil se zkoušce, obdrží vysvědčení. Vysvědčení to musí předložit, kdykoliv si o nějaké místo zadává. Obyčejně se člověk uchází o více míst uprázdněných současně, poněvadž může jistěji nějakého postavení dosíci. Poněvadž však nutno ke každé žádosti přiložit vysvědčení, pořizujeme si opisy vysvědčení a dáme si je soudně ověřiti t. j. potvrditi, že úplně souhlasí s originálem. Tyto ověřené opisy mají pak před úřady tutéž platnost, jako vysvědčení samo. Jest-liže tedy někdo by měl 10 ověřených opisů, má tím již také 11 vysvědčení? — Nikoliv. Vysvědčení má jen jedno, jako složil jen jednu zkoušku. Všecky opisy jsou tatáž listina, jako vysvědčení samo. — A právě tak jest nekrvavá oběť, kterou Kristus obětoval při poslední večeři, jakož i miliony obětí mše svaté obětované kněžími, tatáž oběť, jako oběť Kristova na kříži. Oběť mše svaté jest jen obnovení oběti na kříži.

II) Oběť mše svaté přinášena již od časů svatých apoštolů.

1036 — **Svatý apoštol Ondřej před prokonsulem.** Svátý apoštol Ondřej přišel na svých misijnářských cestách do dolních zemí podunajských a pak do Řecka, kdež skončil v achajském městě Patras zvaném, smrtí mučennickou. (62.) Zde vyzval ho totiž prokonsul Aegeas, aby obětoval modlám, řka: „Nebudeš-li obětovat našim bohům, dám tě přibiti na kříž.“ Světec to odepřel a odpověděl vladařovi: „Jáť obětuji beztak již denně všemohoucímu, pravému Bohu na oltáři, ovšem že ani mášo býků ani krev kozlů, nýbrž neposkvrněného Beránka Božího; a i když veškeren lid věřící přijal posvátné tělo, zůstává Beránek obětovaný neporušený a živý.“ Těmi slovy pohněvaný pohanský soudce dal uvrhnouti svatého apoštola do vězení a na konec pak přibiti na šikmý kříž (X). Když svatý Ondřej spatřil kříž, na němž měl zemřít, zvolal radostně: „Budiž pozdraveno, převzácné dřevo kříže, posvěcené smrtí Boha našeho. S velikým plesáním blížím se k tobě. Jak dlouho již tebe jsem si žádal, jak toužebně jsem si přál tebe!“ Pak políbil kříž a sám položil se naň. Po dva dni kázal z kříže shromážděnému lidu; třetího dne zemřel. (30. listopadu 62.) — Z rozmluvy svatého apoštola Ondřeje s prokonsulem poznáváme, že přinášel denně nekrvavou oběť.

• 1037 — **Svatý Justin o mši svatě prvních křesťanů.** Svátý Justin filosof († 166) napsal za času pronásledování křesťanů císařům římským obranné spisy (apologie), ve kterých zastával se křesťanského náboženství proti pohanským pomluvám. V jednom takovém spisu popsal též způsob, jak koná se v neděli křesťanská bohoslužba. Píše následovně: „Biskup pozdraví nejprve lid slovy: „Dominus vobiscum“ („Pán s vámi“), pak zapěje chvalozpěv (Gloria = Sláva na výsostech Bohu.) Po tom byly předčítány částky z Písma svatého (Epištola a evangelium), jakož i následovalo kázání, v němž lid napomínán k bohabojnosti. Pak přinášeli věřící chléb i víno, jakož i jiné dary. Část chleba i vína byla obětována. (Offertorium = obětování) a po vroucích modlitbách děkovacích (Praelace) posvěceny. (Proměňování neb pozdvihování.) Když společně pomodlili se „Pater noster“ (Otče náš), obdrželi všichni část posvěceného chleba. (Svaté přijímání.) A jako bohoslužba počala s chvalozpěvem, tak se končí zase s díkůčiněním Bohu. Konečně požehná biskup lid a propustí jej. — Tedy již roku 150 nacházíme při oběti mše svatě, mši svatou křtěnců (gloria, epištola, evangelium) a tři hlavní díly: Obětování, pozdvihování a přijímání.

1038 — **Svatý Vavřinec a papež Sixtus.** Svátý Vavřinec (vavřinem ověnčený) byl jáhnem v Římě a co takový měl na starosti chudé města. Protože byl arcijáhnem, tedy prvním mezi jáhny, posluhoval papeži u oltáře. V tom náhle vypuklo za císaře římského Väteriána krvavé pronásledování křesťanů; císař rozkázal, aby všichni kněží a služebníci církve byli usmrceni. Nejprve byl polapen papež Sixtus II. (257—258) a veden na smrt mučennickou. Smutně šel Vavřinec za papežem volaje: „Svatý Otče! Kam spěcháš beze mne? Vždyť jsi nikdy bez mého přísluhování nepřinášel oběť mše svatě!“ Papež se obrátil k němu a pravil k Vavřincovi: „Milý synu, neopouštím tě! Ale tobě nastává větší boj a větší vítězství. Za tři dni přijdeš za mnou!“ Hned potom byl i Vavřinec zajat a veden před místodržitele. Tento žádal, aby mu v y d a l církve n í p o k l a d y. Vavřinec prosil o lhůtu 3 dnů, aby mohl všechny poklady shromáždit. Lhůta ta mu povolena. Zatím rozdal všechno zlato a stříbro z chrámu chudým. Třetího dne svolal všechny jím obdarované nouzi trpící, mezi nimi starce a stařeny, slepé, chromé a němé a pak dal zavolati náměstka. Tomuto ukázal na shromážděné ubožáky a pravil: „Zde máš poklady církve; jiných bohatství nemáme.“ Nad tím se náměstek rozzuřil a poručil, aby Vavřinec na rozžhaveném roštu byl mučen. Když světec na jedné straně byl již celý popálený, volal jakoby v žertu na náměstka: „Na jedné straně jsem již dosti pečen; můžeš mne obrátit a jít.“

Na to zemřel svatý Vavřinec (10. srpna 253.) Svatý jáhen Vavřinec podobně oslavil Řím, jak dobře podotýká papež Lev I., jako svatý jáhen Štěpán Jerusalem. V Římě zasvěceno je světcům tomu 7 chrámů. — Ze slov jáhna Vavřince ku papeži Sixtovi poznáváme, že oběť mše svaté byla přinášena již v prvních stoletích křesfanských.

III) Oběť mše svaté se přináší ustavičně každou hodinu, ve dne i v noci.

1039 — **Mše svatá v rozličných dilech světa.** Na celé zeměkouli jest 350.000 katolických kněží. Tito oběťují ve dne v noci oběť mše svaté a sice: U nás v Evropě, v Africe od rána do 12 hodin v poledne; když jest u nás poledne, v Americe; když jest u nás večer, na ostrovech Velikého oceánu; když my spíme, v Australii a v Asii. — Tak vyplnilo se tedy proroctví Malachiášovo, že od východu slunce, až do západu jeho, na všech místech mezi všemi národy obětována bude oběť čistá. Jest tedy oběť mše svaté opravdu obětí katolickou.

Hlavní částky mše svaté.

1) Při obětování přinášívají věřící dary.

1040 — „**Kde zůstali dnes chudi?**“ Již první křesfané obětovávali v neděli a ve svátek při mši svaté rozličné dary: chléb, víno, olej, svíce, plátno, peníze atd. a přispěli tak ku krytí chrámových výloh a výživě kněží a služebníků církevních. Dary ty kladeny lidem před obětováním na oltář a sice na stranu levou, epištolní. (Proto přenášela se mešní kniha po přečtení epištoly na stranu pravou, evangelní, aby levá se uprázdnila pro dary obětní.) Kněz, aby se osvědčil lidu vděčným, obětoval o nedělích a svátcích mši svatou za své živé i mrtvé osadníky a tak povstal závazek farářů, obětovati v neděli a ve svátek mši svatou pro populo (za lid). — Dále jest také obyčejem, že v neděli a ve svátek konají se sbírky za účelem církevním. Pohříchu, že mnozí lidé hromadně vyhazují peníze na šperky, výstroje a zábavy, ale na kostel a k církevním účelům nedají ani haléře. Jaká to hanba! Již ze zřetele na Boha a z vděčnosti, (protože duchovní obětuje mši svatou za lid), měli by býti štědrými. — Velmi případně a vhodně podotkl jistý farář na kazatelně: „Když jdu v neděli po evangeliu na kazatelnu a odtud spatřuju drahocenné oděvy svých osadníků a nádherně zdobené klobouky žen, vždy se sám sebe táži: Kde pak zůstali as dnes chudi? Když ale po službách Božích vidím na talířku těch něco málo drobných

mincí, jež kostelník k církevním účelům vybral, táži se zase sám sebe: „Kde pak zůstali dnes z á m o ž n í?“ — Kdykoliv se tedy při obětování koná nějaká sbírka ve chrámu, darujme nějaký milodárek.

1041 — **Ztratila se jí peněženka.** Kdysi při obětování sbíral kostelník dary obětní. Jistá velmi zámožná paní nedala z lakoty ani halěře. Když žena ta přišla domů, upozorovala k velkému uleknutí, že se jí ztratila peněženka. Buď ji cestou z neopatrnosti vytrousila, anebo ji nějaký kapsář v kostele ztopil. Kajicně sama u sebe pravila: „Bohu nepopřála jsem přístupu k srdci svému; za to našel ďábel cestu k mé peněžence!“ — Jest velikou hanbou, že mnozí lidé vyhazují peníze na parádní výstroj a zábavy, ale ke cti Boží nechtějí obětovati ani několik halěřů. Takoví zasluhují citelného trestu.

1042 — **Plat za místo v kostele v Anglii.** Příspěvek na udržování chrámu vybírá se v Anglii tím způsobem, že platí se za jedno místo k sezení v kostele 3 penze = 30 halěřů. Také se katolíkům klade na srdce, že by slavení služeb Božích znemožnili nebo aspoň velice ztížili, kdyby na církevní potřeby ničím nechtěli přispívati.

II) Při proměňování jest Kristus pod způsobou chleba a vína přítomen.

1043 -- **Svatý Petr z Alkantary a ministrant.** Tu a tam se již přihodilo, že mnozí lidé, místo svaté hostie, spatřili malé dítko (Jezulátko). Slyšme o tom následující vypravování: Kněz, svatý Petr z Alkantary, františkán († 1562) obětoval mši svatou vždy s velikou zbožností. Jednou přišel jeho ministrant domů a pravil matce, že již nebude ministrovat. Matka se tázala po příčině. Hoch vypravoval: „Již několikrát jsem spatřil, že kněz, jemuž při oltáři přisluhuji, měl v rukou malé dítko, které pak při přijímání požívá. Bojím se s ním jíti k oltáři, aby také mne snad nesnědl.“ Matka, která znala život světcův, vložila dítku význam toho zjevení. Chlapec pak zase s velikou radostí při oltáři sloužil.

1044 — **Saský vévoda Wittekind v císařském ležení.** Saský vévoda Wittekind, proti němuž císař Karel Veliký vedl válku, vloudil se jednou přestrojen do císařského ležení vojenského. Přimíchal se mezi houfec žebráků, kteří se zde také nalézali. Za té příležitosti navštívil též křesťanské služby Boží. Když kněz rozdával svaté přijímání, spatřil saský vévoda v rukou kněze malé dítko místo hostie. Dítko se na některé milostně usmívalo, jako by po nich toužilo, od jiných však, jako by ustrašeno, odvracelo svou tvář, ač do jejich úst vešlo a nevrátilo se.

Za tím Wittekind byl poznán dle svých zmrzačených prstů a před císaře předveden. Tomu vypravoval, co ve chrámu dnes spatřil. Udiven zvolal Karel Veliký: „Ó jak jsi šťasten; spatřil jsi, co ani mně, ani našim kněžím nebylo popřáno uviděti.“ Wittekind dal se pokřtiti (785). — Ono zjevení bylo příčinou jeho obrácení se na křesťanství.

1045 — **Král dává přednost mši svaté před kázáním.** Král Jindřich III. anglický, obcoval dle možnosti denně jedné až třem obětem mše svaté. Jednou prohodil k němu jeden jeho rádce, že lépe jest slyšeti kázání, než přítomen býti mši svaté. Na to odpověděl král: „Chci raději vidět svého přítele, než jen pouze o něm slyšet.“ Při pozdvihování přítomen jest Kristus sám.

1046 — **Příchod panovníkův.** Při pozdvihování nemají býti ani hlasité modlitby pronášeny, ani hlasitě zpíváno. Mnohdy účastní se panovník státu nějaké světské slavnosti a objeví se ve středu svých poddaných. Při takové příležitosti čekají všichni shromáždění s napjetím blížící se příchod panovníka. Jakmile se panovník přiblíží, vítán jest nadšeným pozdravem a voláním slávy. Když panovník zaujme své místo, nastane hrobové ticho; oči všech obráceny jsou na panovníka. Nikdo by se v jeho blízkosti neodvážil hlasitým promluvením porušiti povinnou k němu úctu. — A právě tak má se věc i s Kristem ve chrámu při mši svaté. Bezprostředně před tím, než panovník nebeský, král všech králů, sestoupí na oltář, pozdraven bývá při „sanktus“ (svatý) slovy, kterými o květnou neděli zdravil plesající lid Spasitele: „Požehnaný jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna (sláva) na výsosti!“ Jakmile ale Kristus zavítal na oltář (totiž při pozdvihování), nastane hrobové ticho ve chrámu a oči všech obráceny jsou na svatou hostii.

1047 — **Odpustky, udělené Piem X. všem, kdož zbožně hledí na svatou hostii.** Při pozdvihování máme hleděti na svatou hostii, když ji kněz do výše pozdvihuje. Papež Pius X. udělil 18. května 1907 odpustky na 7 let a 7 kvadragen všem věřícím, kteří pohlížejí na svatou hostii při pozdvihování svaté hostie při mši svaté (nebo při výstavě nejsvětější svátosti oltářní) s věřící zbožností a láskou; také plnomocné odpustky udělil jednou za týden všem, kdož denně tímto udáním způsobem patřiti budou na svatou hostii a nejsvětější svátost oltářní hodně přijmou. Mimo to třeba při každém pohledu na svatou hostii říkati slova: „Pán můj a Bůh můj!“ (Slovo to, jež pronesl apoštol Tomáš, dříve tak nevěřící, když na kolena padl před vzkříšeným

Spasitelem.) — Není tedy správně, při pozdvihování kloniti hlavu, jako mnozí činí.

III) Původně při přijímání kněze přijímali všichni přítomní.

1048 — **Každodenní přijímání prvních křesťanů.** Svatý Tarcisius. V prvních křesťanských stoletích přijímali všichni křesťané, mši svatě přítomní, po přijímání kněze nejsvětější svátost oltářní. Svatá hostie byla jim kladena na levou dlaň, načež podali si k ústům svatou hostii. Měli-li doma nemocné, nebo byli-li přátelé a příbuzní žalářovány, připravili čistý bílý šat, do něhož kněz svatou hostii vložil. S touto svatou hostií spěchali pak na určené místo, aniž by s kým na cestě dali se do řeči, nebo někoho pozdravili. Na takové pochůzce zavražděn byl roku 302 v Římě za císaře Diokleciána chlapec, jménem Tarcisius. Chlapec ten nesl svatou hostii z chrámu uvězněným křesťanům. Na cestě setkal se s chlapci, kteří si hráli a ke své hře ještě nějakého druhu potřebovali, i chtěli Tarcisia donutiti, aby hrál s nimi také. Chlapec se vymlouval, že má něco důležitějšího někomu donést a hleděl jim ujíti. Ale ostatní chlapci chtěli věděti, co to nese. Tarcisius držel ruku křečovitě, pevně na prsou, kde měl uschovanou svatou hostii. Zatím sběhlo se množství pohanského lidu, které poznalo, že Tarcisius jest křesťan a bitím a házením kamení ho týrali tak, že klesl na zem a brzy na to vypustil duši. Církev slaví památku jeho dne 15. srpna. Svatý Tarcisius jest mučeník pro nejsvětější svátost oltářní.

IV) Církev připojuje ještě významné jiné obřady, aby zvýšila pobožnost.

1049 — **Dáma, která nechtěla ničeho věděti o obřadech.** Ceremonie či posvátné obřady jsou pravidla slušnosti, jež máme zachovávat k Bohu. V jisté společnosti počala jedna dáma rozmlouvati s duchovním o náboženství. Mezi jiným přišla též na obřady katolické církve a pravila: „Obřady měly by o d p a d n o u t i: náboženství by tím jen získalo, kdyby nebylo těchto povrchností.“ Duchovní, jenž až dosaváde choval se k dámě s uhlazenou zdvořilostí, povstal náhle, zaklepal dámě na ramena a pravil: „Člověk se musí věru divit, na jak podivné nápady mnohá husička přijde.“ Dáma se celá zlostí začervenala a pravila: „Pane, zdá se, že neznáte ani nejjednodušších pravidel slušnosti! Nevíte, jak se máte chovat ve společnosti?“ Duchovní se usmál a pravil: „Tak vida! Vy si žádáte, aby oproti vám byla zachována pravidla slušnosti a způsobného chování. Jedná-li se ale

o Bohu, říkáte, že to jest zbytečno. Snad nyní nabyla jste jiného názoru.“ — Jako nutno zachovávatí jistých pravidel slušného chování oproti lidem, tak toho nutno i oproti Bohu.

1050 — **Dva posměvači před papežským požehnáním a po něm.** Obřady přispívají ku rozmnožení pobožnosti. V době, kdy papež měl ještě církevní stát a uděloval požehnání slavnostním způsobem, „urbi et orbi“ (městu i světu), přišli do Říma dva Francouzí, aby se podívali na obřady pašiového týdnu a z nich si ustrojili posměch. O hodou Božím velikonočním stáli v poledne na náměstí svatopetrském, aby popatřili, jak papež bude udíletí slavnostní požehnání, a aby o tom činili posměšné poznámky. Ohromné množství lidu se nashromáždilo a čekalo na požehnání. Konečně dostavili se praeláti a kardinálové; napřed nešen papežský kříž. Každým okamžikem měl se objevit papež sám. Oba mladí páni nemohli se ani dosti vynasmát. Když se ale objevil svatý otec, ozdoben papežskou, trojnásobnou korunou a oděn papežským pláštěm, když zavířily bubny, vojíní padli na kolena a statisíce lidí obnažilo hlavy a pokleklo a v slavnostním tichu papež vztáhnuv ruce své uděloval městu Římu i celému světu požehnání, (urbi et orbi), oba Francouzi přestali se smát. Hluboce rozechvěn pravil jeden k druhému: „Toť krásné, velkolepé!“ A druhý odvětil: „Toť opravdu překrásné.“ Od tohoto okamžení přestal jejich výsměch. (1852.) — Jak patrnó, povzbuzují obřady církevní ku zbožnosti i lidi, jinak o církvi nepříznivě smýšlející.

Užitek z oběti mše svaté.

1051 — **500 nových dukátů co peněžitá pokuta.** Nemůžeme ani dostatečně pochopiti, jakou cenu má oběť mše svaté. V Anglii platily dlouhý čas kruté trestní zákony proti katolíkům. Musel každý katolík, jenž odvážil se obcovati mši svaté nebo účastniti se náboženských katolických obřadů, platiti velikou peněžitou pokutu nebo byl trestán žalářem. Kdys odsouzen k pokutě 500 dukátů bohatý katolík, poněvadž mu bylo dokázáno, že byl přítomen oběti mše svaté. Potrestaný katolík nashromáždil si nejlesklejší dukáty portugalské, na nichž vyražen byl kříž a těmi zaplatil pokutu královskému soudnímu úředníku. Tento se nad tím pozastavoval, že katolík používá k zaplacení peněžitě pokuty mincí tak nádherných. Katolík odvětil: „Pokládal bych si to za veliký hřích, kdybych nezaplatil nejkrásnější mincí velikou tu milosť, že směl jsem se svému Pánu a Spasiteli klanět při oběti mše svaté. — Vzpomeňte sobě též, že mezi křížem, jenž na dukátech vyobrazen a mezi nejsvětější

svátostí, panuje nejužší příbuzenství; obě jsou památky na nekonečnou lásku Spasitelovu.

I) Oběť mše svaté zjednává nám odpuštění hříchů.

1052 — **Dítě za bouře mořské v náručí vojevůdce.** Španělský vojevůdce, Alfons Albuquerque, nalezal se jednou se vším loďstvem svým na moři. V tom přihnala se tak hrozná mořská bouře, že lodě octly se ve velikém nebezpečí utonutí. Na lodi, kde nalezal se velitel loďstva, bylo též malé dítě. Vojevůdce vzal je na lokty své, pozvedl oči svých k nebesům a pravil: „Ó Pane, pohlédni na nevinné toto dítě a pro ně smiluj se nad námi!“ Hned na to přestala bouře. — Jest-liže Bůh smilovává se nad lidmi hříšnými pro nevinné dítě, tím jistěji můžeme se nadíti, že smiluje se nad námi při oběti mše svaté; neboť zde pozdvihujeme k němu jeho jednorozeného Syna!

II) Oběti mše svaté dosahujeme rychlého vyslyšení modliteb našich.

1053 — **Prosební list pod purpurovou pokrývkou císařského prince.** Biskup Porfyrius z Gazy přišel jednou do Konstantinopole, aby císaři Arkadiovi přednesl naléhavou prosbu. Biskup napsal prosební list a přemýšlel, jak by žádost svou mohl podati císaři způsobem, jenž by mu císaře naklonil. Náhodou se dověděl, že kolem něho ponesou císařského novorozeného prince Theodosia. Biskup přiblížil se se svou písemnou žádostí císařskému princovi a položil list svůj prosební do purpurové pokrývky, nad dítětem rozestřené. Když průvodcové dítěta vrátili se do císařského paláce, byla písemná žádost vytažena a císaři podána. Císař měl nad tímto moudrým nápadem biskupovým velikou radost a — pro malého doručitele — žádosti biskupově vyhověl. — Oč tedy tím spíše vyslyší Bůh žádosti a prosby, které při mši svaté jeho jednorozenému Synu odevzdáváme k doručení.

III) Oběti mše svaté nabýváme požehnání Božího.

1054 — **Polní práce svatého Isidora.** Mši svatou docházíme pomocí Boží při našich pracích a štěstí při našem podnikání. Město Madrid ctí za svého patrona svatého Isidora († 1170). Světec byl oráčem v Madridu. Byl ve službě u pána, šlechtice a měl za úkol vzdělávati a obstarávati jeho pole. Isidor byl velice zbožný a vstával ráno velmi časně, aby před počátkem práce mohl ještě obcovati oběti mše svaté. Proto musel snášeti od ostatní čeledě mnoho posměchu; ba ti ho i pomluvili

u pána, tvrdíce, že prý zanedbává Isidor pro svou každodenní návštěvu chrámovou práce polní. Když pán pak si zavolal Isidora, aby se zodpovídal, pravil tento: „Milý pane! Prosím, byste se sám přesvědčil, jest-li opravdu méně vykonám, než co se patří; a kdyby tomu tak bylo, prosím, byste si strhl z mé mzdy škodu, kterou byste tím snad byl utrpěl.“ Pán přišel jednoho dne na pole, aby osobně shlédl práci Isidorovu. Ku svému úžasu spatřil vedle něho dvě andělské postavy. Také poznal, že při práci Isidor mnohem více toho vykoná, než ostatní čeledínové. Od toho času měl ho pán velice rád a choval se k němu jako ku bratru; ono andělské zjevení poučilo ho, že zbožný sluha požívá zvláštní ochrany Boží a těší se jeho pomoci. Isidor zůstal u téhož šlechtického pána až do konce svého života a zemřel ve stáří 60 let. 40 let po jeho smrti našli na madridském hřbitově jeho tělo neporušeno a přenesli ho ve slavném průvodu do chrámu svatého Ondřeje v Madridu, kde vystaveno jeho tělo ve stříbrné rakvi a požívá veliké úcty. — Kdo svou každodenní práci počíná mši svatou, má ve svých podnicích štěstí a požehnání.

1055 — **Tři kupci cestují v neděli z trhu domů.** Tři kupci jeli se svými povozy na výroční trh, který se odbýval jedné soboty v blízkém městě. Vyložili zboží své na prodej. Když bylo po trhu, usnesli se dva z těchto kupců na tom, že druhého dne, tedy v neděli, a to časně ráno, odjedou společně domů. Třetí ale prohlásil, že chce před odjezdem býti ještě přítomen oběti mše svaté. Oba kupci odjeli tedy v neděli časně ráno a přijeli k řece, přes níž vedl dřevěný, dlouhý most. Jelikož před tím silně pršelo, podemlela povodeň mostní pilíře. Tak se stalo, že se počal most kolísat pod tíží obou vozů a oba povozy i s koňmi a majiteli spadly do vody a byly proudem zachváceny. Na volání kupců o pomoc přispěchali venkovaně, vytáhli ale oba kupce již jen co mrtvoly. Když pak později třetí kupec přijel se svým povozem k řece, spatřil, co se přihodilo. Se slzami v očích děkoval Bohu, že mu zachránil život, což jedině měl k poděkování tomu, že zdržel se, jsa ještě přítomen mši svaté. (Zprávu tuto přinesly časopisy roku 1866. Kupci byli z Gubbio v Italii; trh byl v městě Cisterno.) Kdo má v neděli neb ve svátek před sebou nějakou cestu, nechť prvé přítomen jest mši svaté. Tím vyzíská si požehnání Boží.

1056 — **Jeden z nás musí vždy dojít pro Boží požehnání.** Jistý rolník posílal denně někoho ze svého domu ku mši svaté; buď šel sám, nebo jeho manželka, nebo některé dítě, nebo někdo z čeledě. Měl zásadu: „Někdo z nás musí dojít a přinést

požehnání Boží.“ Skutečně vedlo se tomu muži v každém ohledu velmi dobře. Dařilo se mu obilí na poli i dobytek, a vydělával na tom mnoho peněz; lékaře a lékárny vůbec nepotřeboval; dosáhl věku 90 let; 4 z jeho dítek věnovaly se stavu řeholnímu. Celá rodina žila ve veliké spokojenosti. (Marianhill-k. 1904.) — Tu lze se nám přesvědčiti o pravdivosti přísloví: „Na Božím požehnání všecko záleží.“

IV) Oběti mše svaté docházívá spravedlivý odměny věčné.

1057 — **Anděl počítal kroky do chrámu.** Jistý muž zanedbával již delší čas v neděli a ve svátek oběť mše svaté, vmlouvaje se na vzdálenost cesty do chrámu. Jednou měl pěkný sen. Zdálo se mu, že kráčí do chrámu Páně a krásný anděl šel za ním. Muž se obrátil a otázal se anděla, proč by za ním chodil. Anděl odpověděl: „Jsem poslán od Boha, abych počítal kroky tvé; neboť každý krok má ti jednou býti odměněn.“ Z toho sna se muž probudil a poznal, že Bůh ho chtěl učiniti pozorna na jeho křesfanskou povinnost. Od té doby stal se pchorlivým navštěvovatelem oběti mše svaté.

V) Mše svatá prospívá i zemřelým.

1058 — **V době obětované mše svaté rozvolnily se okovy.** Svátý Řehoř Veliký, papež, vypravuje událost, která se za jeho času stala: Jistý muž upadl do zajetí a byl odvléčen. Jeho manželka dávala za něho každý týden obětovat mši svatou. Konečně došel muž vysvobození a vrátil se domů. Zde vypravoval své manželce, že se mu v jeho zajetí přihodilo něco podivuhodného. Každého týdne totiž jistého dne ráno uvolnily se mu na nějaký čas okovy. Žena, tím udivena, pátrala dopodrobna po době, kdy se tak neobyčejná věc dala a zvěděla, že se dala právě v den a hodinu, kdy za něho mše svatá obětována byla. — Jest-liže Bůh uvolňoval okovy na těle zajatého, když za něho přinášena oběť mše svaté, tím spíše může oběť ta svatá umírniti bolesti ubohých duší v očištcí. Mnozí svatí jsou míněni, že duše v očištcí po celou tu dobu, kdy za ně obětována mše svatá, osvobozeny jsou muk očištcových.

Druhé přikázání církevní.

1) Kdo vlastní vinou zanedbá v neděli a ve svátek mši svatou, dopouští se těžkého hříchu.

1059 — **Biskup zastává místo pasáčkovo.** Jistý francouzský biskup (Miollis z Digne) měl obyčej, že v neděli časně ráno

odsloužil mši svatou a pak vydal se do některé obce, aby dítky vyučoval katechismu. Jednou setkal se na takové cestě s chlapcem, který pásal ovce. Biskup se dal s chlapcem do řeči a tázal se, zda-li v neděli chodívá na mši svatou. Chlapec odpověděl: „Rád bych šel na mši svatou, ale nesmím pryč od ovcí.“ Právě měla býti ve farním chrámu Páně mše svatá a biskup se nabídl, že zůstane místo chlapce tak dlouho u ovec, až se chlapec vrátí ze mši svaté. Chlapec svolil; dal biskupovi svoji hůl a spěchal do chrámu. Mezi mši svatou spatřil majitel ovcí pasáčka svého v kostele; ihned šel k němu a tázal se, proč opustil ovce. Pasáček odpověděl: „Nějaký duchovní je pase za mne.“ Sedlák řekl: „To bude as nějaký přestrojený zloděj, který nám ovce ukradne.“ Okamžitě opustil sedlák s několika svými sousedy chrám a spěchali na pole. Jak se ale podívali, když spatřili svého biskupa, an hlídá ovce. Zpráva o tom rozšířila se brzy po celé krajině. — Takto biskup více na mysle jejich působil, než kdyby byl měl mnoho kázání; svým příkladem ukázal jasně svým křesťanským ovečkám, jak jest důležité, aby v neděli obcovali oběti mše svaté.

1060 — **O jeden hřích méně.** Když šli katolíci londýnští jednou v neděli ráno ke mši svaté, zpozorovala sestra ministřova, lady Georgina Fullertonova, dcera anglického vyslance ve Francii, že jakás katolička metla ulici. Dáma oslovila zametačku ulice vlídně a tázala se: „Milá paní, byla jste již na mši svaté?“ Metařka odpověděla: „Na to nemám času, musím zametat ulice.“ Dáma vyňala peníz, dala ho metařce, vzala jí koště z ruky, počala sama mésti ulici a pravila: „Nyní jděte ihned na služby Boží; já budu zatím konat vaši práci.“ Metařka ihned ochotně poslechla. Když se později vznešené té dámy tázali, proč se v neděli propůjčila k práci tak nízké, odpověděla pouze: „**O j e d e n h ř í c h m é n ě !**“ Chtěla tím naznačiti, že zabránila hříchu, totiž hříchu tomu, kterého by se bývala zametačka ulice dopustila zanedbáním oběti mše svaté. — Poznáváme, jak velikou váhu kladou horliví katolíci na plnění druhého přikázání církevního.

1061 — **Král shledal, že chrám byl prázdný, ale divadlo plné.** Špatné počasí a veliká vzdálenost do chrámu Páně neomlouvají vždy od návštěvy služeb Božích. Zbožný pruský král, Bedřich Vilém II. měl obyčej každou neděli a každý svátek navštěvovati služby Boží. Jednoho bouřlivého dne v prosinci našel ve chrámu pouze něco málo lidí. Večer jel král do divadla. Ačkoliv byla večer ještě mnohem silnější vánice než ráno, shledal král, že je divadlo obecněm přeplněno. I zvolal král před svými dvořany: „Pro svou zábavu přinášejí lidé oběť, pro Boha však

ne!“ Od návštěvy mše svaté jsme pouze tenkrát omluveni, kdybychom tím utrpěli velikou škodu.

Zbožní katolíci obcují oběti mše svaté i ve všední dny.

1062 — **Karel V. a cizí vyslanec.** Císař Karel V. (1519 — 1556) obcoval často i ve dni všední oběti mše svaté. Jednoho dne nalezal se právě při mši svaté a tu mu bylo ohlášeno, že přibyl vyslanec cizího mocnáře; jenž s císařem žádá neodkladně mluvit. Karel V. pravil poslovi: „Vyřídte vyslanci, že mám nyní právě rozmluvu s jistým mocnářem. Až tato bude u konce, budu moci vyslance přijmouti.“

1063 — **Tomáš Morus.** Anglický kancléř Tomáš Morus, jenž za Jindřicha VIII. zemřel smrtí mučennickou († 1535) každého dne časně ráno byl přítomen mši svaté. Říkával: „První hodina dne náleží mému nebeskému králi, ostatní hodiny patří mému králi pozemskému.“ Když mu vytýkali, že se nesluší pro jeho vysoké postavení, aby denně obcoval mši svaté, odvětil: „Naopak, kladu si to za velikou čest, že mohu Nejmocnějšímu ze všech mocných aspoň tak malou službu prokázati.“

1064 — **Svatý Ludvík IX.** Král francouzský, svatý Ludvík IX. (1226—1270) býval každodenně přítomen na dvou i třech obětech mše svaté. Když se dozvěděl, že si lidé o tom vypravují, pravil: „Jak veliké starosti mají tak najednou lidé o mně! Kdybych promarnil dvakrát tolik času při hře nebo na lovu, jistě by nikdo ani slovem proti tomu nepípl!“

II) Mši svaté máme obcovati v chrámu Páně.

1065 — **Kde jsou ovce, tam musí býti i pastýř.** Patriarcha alexandrický, svatý Jan Almužník († 619) pozoroval, že některé jeho křesfanské ovečky, místo co by šli v neděli a ve svátek do chrámu Páně, stavěli se venku kolem kostela a zde se bavili. Tento nešvar záhy moudrým způsobem odstranil. Jedné neděle, kdy měl konati služby Boží, nevešel do chrámu, aby tam obětoval mši svatou, nýbrž vyšel ven a postavil se k oněm lidem. Ti se tomu divili, že biskup přišel mezi ně a upřeli na něho tázavě své zraky. Tu pravil biskup: „Divíte se, že jsem zde. Ta věc je zcela v pořádku. Neboť kde jsou ovečky, tam musí býti i pastýř jejich. Zůstanete-li zde, zůstanu i já zde. Půjďte-li do vnitř chrámu, půjdu i já tam.“ Slova ta pomohla. Lidé ti ihned se odebrali do chrámu. Od té doby nebylo žádných lidí víc k spatření, kteří by se bavili mezi službami Božími u kostela.

III) Mši svaté máme býti přítomni pobožně.

1066 — **Strom při mši svaté vyrůstající a jeho květy.** Kdo obcuje mši svaté, má jen tenkrát z toho užitek, je-li přítomen posvátné této oběti pobožně. V životopisech svatě žijících lidí dočítáme se, že měli rozličná zjevení (podobně jako pastýři na nivách betlemských, nebo svatí tři králové.) Taková zjevení mívál též zbožný poustevník, Mikuláš z Flüe. (Žil ve Švýcarsku a zemřel 22. března 1487.) Když tento zbožný muž obcovoval jedenkrát mši svaté, spatřil, že z podlahy chrámové před ním vyrazil stromeček, který vůčihledě rostl, až se z něho stal veliký strom, na jehož větvích vykvetly divukrásné květy. Květy ty padaly na hlavy přítomných. Na hlavách některých modlicích se osob květy uvaďly; na hlavách jiných však zůstaly svěžími a krásnými a zdobily hlavy jejich. Zbožný muž záhy seznal, co zjev znamená. Vykládal si zjevení to takto: Strom, jenž zastíňuje modlicí se, značí Boží požehnání. Padání květů značí věnování požehnání Božího modlicím se. Zvadnutí květů znamená, že požehnání Boží ztrácí ti, kteří nejsou mši svaté pobožně přítomni.

1067 — **Čemu všemu učíte se v semináři?** Princ Conti vstoupil do chrámu svatého Sulpice v Paříži a posadil se do lavice vedle bohoslovce, jehož zbožnost velice se mu zamlouvala a vzdělávala. Již dlouho byl by rád věděl, čemu všemu musí se bohoslovci učit. Zde se mu zdála příležitost velmi vhodná, aby se toho dozvěděl. Obrátil se tedy k bohoslovcovi a pravil: „Ctihodný pane, čemu všemu učíte se v semináři?“ Ježto na svou otázku nedostal žádné odpovědi, opakoval otázku po druhé i po třetí. Konečně na něho bohoslovec pohlédl a pravil: „Učíme se tam, že máme v kostele mlčet.“ Vážná tato slova pomohla. Princ si připomenul, že je v domě Božím, poklekl a počal se modlit. — Každému návštěvníku chrámu Páně platí slova Hospodinova, jež promlouval k Mojžíšovi: „Země, na které stojíš, země svatá jest.“

1068 — **Pochodeň dohořela až ku dlani.** Když pohanský král, Alexandr Veliký, jednou obětoval jistému bůžku býka, držel jeden šlechtický mladík za trvání pohanské oběti ve své ruce hořící pochodeň. Obřad obětování se prodloužil a mladíkovi dohořívala pochodeň již až ku dlani. Aby nezpůsobil žádnou výtržnost, zůstal mladík přes velikou bolest stát nepohnutě, dokud obřad nebyl zkončen. Neodvážil se z úcty k oběti odvrhnouti pochodeň na zem. — O, jak tento pohan zahanbuje mnohého katolíka, jenž při nejsvětější oběti mše svaté, kdy živý

Bůh na oltáři přítomen jest, ruší pobožnost mluvením, smíchem, ohlížením se, plváním atd.

1069 — „**Milostpán zůstal za dveřmi.**“ Obyčejně opomíjíme v domě Božím jiné pozdravování neb jim úctu vyslovovati, abychom nerušili pobožnost. Zbožný maršál Turenne šel v jistý veliký svátek zároveň se svým sluhou, ku svatému přijímání. V kostele upadla pánu rukavička. Sluha to zpozoroval, zdvihl rukavičku a podával ji pánu svému se slovy „Milostivý pane!“ I odpověděl pán potichu: „Milostivý pán zůstal za dveřmi. Zde jest jenom jediný milostivý Pán, totiž ten, jehož my oba nyní přijmeme. — V domě Božím jsme u Pána Boha; a před Bohem jsme si všichni rovni. Proto zde opomíjíme veškeré prokazování úcty jiným.

1070 — **Princ se zdráhal zaujmouti ve chrámě nádherně vyzdobené místo.** Misionář obrátil na křesťanství korunního prince jisté východní říše. Když princ navštívil poprvé po svém křtu chrám, misionář připravil pro něho zvláštní sedadlo a dal ho nádherně vyzdobiti. Avšak princ se zdráhal dotyčné místo zaujmouti, řka k misionáři: „Zde ve chrámě nalezá se Kristus, slunce to svatosti a spravedlnosti. U přítomnosti slunce mizí všechny hvězdy, ať malé, ať velké. Mimo chrám jsem královským princem, zde jsem pouze ubohým hříšníkem, jako každý jiný.“ Princ měl úplně pravdu; jestiž dům Boží místem modlitby a určeno k tomu, aby úcta prokazována byla Bohu, nikoliv však smrtelným lidem.

Kázání a nábožné knihy.

l) Častější poslouchání kázání přivádí k nápravě života.

1071 — **Špinavý koš u čerpadla.** Představený jistého kláštera tázal se jednou svého sluhu, proč by tak zřídka chodil na kázání. Sluha odpověděl, že prý má špatnou paměť, že si nemůže ničehož pamatovat z kázání; tak že kázání nepřináší mu užítku. Protože se právě poblíž nalezal špinavý koš, pravil opat služebníkov: „Vezmi koš, dones ho ke studni a čerpej do něho stále vodu, dokud nebude vyčištěn. Pak ho sem přines!“ Sluha uposlechl a přinesl za chvíli očištěný koš zpět. Opat dal mu následující poučení: „Jak vidíš, koš nepodržel vody, nýbrž všecka z něho vytekla. Přes to ale koš byl očištěn. Právě tak má se to i s tvojí duší. Duše tvá sice nepodrží ničehož z kázání, při tom ale bývá přece očištěna od nečistoty hříchu. Nedomnívej se tedy, že by ti kázání nebylo ku prospěchu.

1072 — **Důstojník na kázání faráře Vianeye.** Kázání více působí, je-li kazatel více osvícen Duchem svatým. Francouzský farář v Arsu, Vianey, († 1859), vedl svatý život a byl proto od Boha osvícen. Kázal jednoduše, prostě a s takovou silou a přesvědčením, že i biskupové navštěvovali jeho kázání. Jednou přišel do Arsu také vysoký důstojník, aby Vianeye slyšel; důstojník ten slyšel již kázání nejslavnějších kazatelů Francie. Kdykoliv takového kazatele slyšel, nemohl, opouštěje chrám, dosti se vynachválit výmluvnosti kazatelovy. Když však slyšel kázání prostého faráře Vianeye a opouštěl chrám, byl tichý a nepromluvil ani slova. Proto mu pravil jeho sluha: „Jak se vám, milostivý pane, líbilo toto kázání?“ Důstojník odpověděl: „Jindy líbil se mi vždy řečník, dnes však já sám sobě se nelíbím.“ Z toho poznáváme, že nerozhoduje krása řeči, nýbrž osvícení Duchem svatým.

1073 — **Biskup pilným posluchačem kázání.** Mohučský biskup Ketteler († 1877) rád chodil poslouchat kázání sobě podřízených kněží, jak ve městě tak i na vesnicích. Ačkoliv byl Ketteler muž vysoce vzdělaný, přece se vyslovil, že ještě nikdy nebyl přítomen nějakému kázání, kde by se byl něčemu nepřiučil. — Užitek kázání závisí též od úmyslu, s kterým ho slyšíme. Kdo nejde s dobrým úmyslem na kázání, nýbrž snad jen proto, aby posuzoval a kritisoval, bude míti z kázání užitku málo.

11) Také čtení nábožných knih jest užitečno.

1074 — **Obrácení svatého Kolumbina následkem opožděného oběda.** Ze života svatého Kolumbina, šlechtice a starosty města Sieny poznáváme, jak prospěšno jest čtení nábožných knih. Přišel jednoho dne v poledne domů z městské rady a velice se hněval na svou manželku, že nebyl oběd ještě hotov. Aby ho uchlácholila, podala mu chof knihu, totiž „Životopis svatých a světic Božích.“ Manžel hodil knihu na zem; později však ji zvedl a počal v ní čísti. Náhodou přišel na životopis svaté Marie Aegyptské. Čtení v knize té dojalo ho tak, že život svůj úplně změnil a záhy oddal se životu svatému. Stal se zakladatelem řádu Jesuatů a zemřel roku 1367.

1075 — **Obrácení svatého Ignáce z Loyoly v nemocnici.** Jak velmi prospěšno jest čísti nábožné knihy, poznáváme i ze životopisu zakladatele řádu jesuitského, svatého Ignáce z Loyoly. Narodil se ve španělském zámku Loyole a přišel ke dvoru krále Ferdinanda V. co panoš. Touha po cti a slávě pohnula ho, aby vyměnil dvorský život za službu vojenskou. Vyznamenával se odvahou i udatenstvím a stal se velitelem pevnosti Pampefony, již měl hájiti ve válce španělsko-francouzské (1521). Při

hájení pevnosti byl dělovou koulí poraněn na pravé noze a odnesen do nemocnice. Zde mu byl dlouhý čas i žádal sobě, aby mu ošetřovatel přinesl nějakou knihu. Měli ale po ruce pouze „Život Krista Pána a svatých“ a přinesli mu ho ku čtení. Výsledek čtení byl překvapující. Ignác poznal záhy, v čem záleží pravá čest, a ihned se na tom ustanovil, že od nynějška zasvětil život svůj úplně službě Boží a duševní spáse bližních. Byl tehdy stár 30 let. Poněvadž byl by bez vědeckého vzdělání as nedodělal se velikých úspěchů, proto navštěvoval, ač již 33letý, latinské školy v Barceloně a pak universitu, na které v Paříži dosáhl hodnosti doktorské (1534.) Co svatý muž ten podnikl ku spáse lidí, naplňuje každého podivením. — Poznáváme ze života tohoto světce, jak užitečno jest čtení nábožných knih.

1076 — **Ze žertu přibalil náboženskou knihu.** Slavný francouzský biskup v Orleansu Dupanloup vydal knihu s názvem: „Pravá a ryzí pobožnost.“ Toho času žádal ruský náměstek na Kavkazu svého přítele v Paříži, aby mu poslal nějaké knihy, kterými by se mohl bavit v prázdném čase. Jeho přítel přibalil mu mezi mnoho románů ze žertu též onu náboženskou knihu. Několik měsíců potom vzal si kavkazský náměstek dovolenou, navštívil biskupa Dupanloupa v Orleansu, pobyl zde 8 dní a trval zde na duchovních cvičeních. Pak se odebral do kartusiánského kláštera u Grenoblu, kdež co mnich obýval až do své smrti malou kobku a oddával se pouze službě Boží. — Z toho poznáváme, jak jest s to dobrá kniha náboženská člověka změnit.

Svaté svátosti.

1) Kristus ustanovil sedm svátostí.

1077 — **Ostrá odpověď řeckého patriarchy protestantům.** Již od nejstarší doby uděluje se v církvi katolické sedm svátostí. Proto také ony církve, které se během dřívějších časů odtrhly od církve, jako na př. církev řecká, podržely sedmero svatých svátostí. Když pak v Německu vznikl protestantismus, jenž podržel jak známo pouze dvě svátosti, křest a svátost večeře, poslalo více protestantských theologů opis svého vyznání víry též Jeremiášovi II, patriarchovi cařihradskému. Domnívali se, že je patriarcha pochváli proto, že odtrhli se od Říma a za nové náboženské jejich věty a zásady. Ale stal se pravý opak. Jeremiáš je osíře pokáral pro jejich bludy, že na sebe uvalí jimi zavržení od Boha; zvláště pak prohlásil, že Kristus ustanovil sedmero svátostí a že proto církev řecká přidržuje se těchže svátostí, jako

církev latinská (katolická.) Přihodilo se tuto vypravované r. 1575. — Počet sedmera svátostí trvá již od časů svatých apoštolů a jsou tedy Kristem ustanoveny.

II) Křest, biřmování a svěcení kněžstva propůjčují duši zvláštní důstojenství a nezrušitelné znamení.

1078 — **Vévoda ponižil při hostině pohanské šlechtice.** Vévoda korutanský Ingo, který přijal křesťanství, strojí r. 790 hostinu, ku které sezval nejen mnoho šlechticů, ale i prostých venkovanů. Venkovany posadil poblíž sebe a dal jim přinášeti pokrmy a nápoje ve stříbrných nádobách; šlechtice však posadil na poslední místa, od sebe vzdálená, a poručil jim podávati pokrmy a nápoje v nádobách hliněných. Když si šlechtici do tohoto odstrkování stěžovali, pravil vévoda: „Tito venkované jsou křesťané a nabyli křtem vysoké důstojnosti; jsou totiž dítkami Božími. Vy ale nejste pokřtěni a zaujímáte před Bohem mnohem nižší hodnost.“ — Třemi jmenovanými svátostmi vstupujeme v duchovní, příbuzenský poměr k Bohu.

1079 — **Písmena na třech dyních.** Rolník měl v zahradě tykvovinu, která se otáčela kol tyčí poblíž zahradní zdi. Na keři byly tři malé tykve, o něco větší než jablko. Jednou vyřezal rolník nožem u přítomnosti svých tří dětí počáteční písmena křestních jmen dětí těchto do dyní. Do podzimku vyrostly dyně velice a byly žluté jako zlato. Také písmena vyrostla a byla tak zřetelná, že je bylo možno snadno přečíst. — Podobně má se to i s duší lidskou; třemi dotyčnými svátostmi vtisknuté známky zůstanou jí nesmazatelně navždy.

III) Při udělování svátostí musí býti použito viditelného a slyšitelného znamení zároveň bez podstatné změny.

1080 — **Protestantský pastor vztáhl ruce své nad křtěncem při slovech křtu.** V jistém městě přestoupil protestant k víře katolické. Samo sebou, že v případě takovém nebývá protestant znova křtěn, poněvadž se předpokládá, že byl křest od protestantského pastora udělen platně. Avšak v případě jmenovaném stalo se jinak. Hlásila se totiž stará, katolická paní, která byla přítomna křtu dotyčného obrátence. Přišla ke katolickému faráři a vypravovala následující: „Byla jsem přítomna křtu onoho muže, byvší ještě s jinými od rodičů ke křtu dítko pozvána. Pan pastor měl v příbytku rodičů nejprve řeč. Ke konci své řeči vztáhl obě ruce nad dítkem a pravil povýšeným hlasem: „Já tě křtím ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.“ Pak teprve

uchopil nádobky s vodou a lil ji na hlavu dítku. Z toho vypravování poznal farář ihned zcela jasně, že onen křest byl neplatným. Musel býti tedy obrácenec nyní znova pokřtěn a to platně. — Jest-liže při udělování svátosti nebylo by použito viditelného a slyšitelného znamení zároveň, byla by udělena neplatně.

1081 — **Protestantský pastor změnil libovolně křestní formuli.** V Německu vzbudil velikou pozornost r. 1905 případ, že protestantský církevní vrchní úřad prohlásil neplatnými na 600 křtů, které udělil protestantský pastor Mauric v hlavním chrámu brémském během pěti roků. Rodiče dotyčných dítek byli zároveň vyzváni, by dali dítky své znova pokřtíti. Dotyčný pastor používal v těchto pěti letech (od 1900 až 1905) následující formule při křtu: „Křtím tě, pohlížeje k Bohu jedinému, jehož církev vyznává co Otce, Syna a Ducha svatého.“ (V lednu 1906, přinesly časopisy zprávu, že v Kolíně nad Rýnem křtil jakýs jiný pastor protestantský „ve jménu pravdy!“ — Poznáváme z toho, jak libovolně si počínají protestantští pastoři ve věci tak důležité!

Křest.

1) Křtem bývá člověk očistěn ode všech hříchů a trestů za hřichy.

1082 — **Z nebe až dolů dosahující ruka.** Císař Diokletian krutý pronásledovatel křesťanů, dal jednou představenému na divadle křest svatý, aby ho učinil směřným. Herec, jmenem Generius, musel ležeti na posteli a tvářiti se nemocným a úsilovně se dožadovati svatého křtu. V tom vstoupili dva jiní herci, z nichž jeden hrál roli kněze, druhý kostelního služebníka. Herec, kněze představující přistoupil ke Generiovi a pravil: „Milý synu, proč jsi nás povolal?“ V tom okamžiku spatřil Generius (jak později vypravoval) poblíž sebe velikou, z nebe až dolů dosahující ruku, která ponořila do připravené křestní vody závitky, černými písmenami popsány a pak úplně bílý vytáhla; písmo, jež obsahovalo seznam hříchů Generiových, úplně zmizelo. Generius se od toho okamžení úplně změnil. Dával na všechny otázky takové odpovědi, jak to může učiniti pouze člověk, jenž z upřímného přesvědčení touží po křtu. Toť se ví, že jeho odpovědi vyvolaly v divadle bouřlivý potlesk. Záhy však vše se změnilo. Po uděleném křtu obdržel k posměchu bílý šat a byl pak v bílém křestním rouchu zajat jinými herci, kteří představovali vojáky a veden k císaři, aby zde odsouzen byl k smrti mučnické. Ale nyní proslovil Generius před císařem a veškerým

shromážděným lidem řeč tak ráznou, že každý musel poznati změnu, která se s mužem tím stala. Když konečně vypravoval lidu o nebeském zjevení, které měl, poznal císař, že žert se obrátil ve skutečnost, a odsoudil Generia k mukám, by takovýmto způsobem odvrácen byl od křesťanství. Ale i přes vše mučení zůstal stálým a vyznával Božství Kristovo. Císař bál se, že by za příkladem jeho i mnozí jiní ke Kristu se obrátili a proto rozkázal, aby byl Generius sťat. — Zjevením ruky z nebe až dolů dosahující mělo býti naznačeno, že křest svatý působí odpuštění všech hříchů.

1083 — **Zázračná studna na Krétě.** Spisovatel Kardianus vypravuje, že se na ostrově Krétě nalezá zázračný pramen vody. Kdo vody té se napije, ztratí ihned skvrny a vrásky, které má na těle a nabyde opět mladistvého vzezření. Když jistá velmi zámožná stařena se dozvěděla o pramenu tom zázračném, prohlásila i, že jest ochotna vyplatiti ihned veliký obnos peněz tomu, kdo by jí zaopatřil aspoň doušek vody z toho pramene; žena ta byla by snad celé své jmění na to obětovala, aby jen dosáhla opět své mladistvé krásy. — Co vypráví se o pramenu krétském, jest ovšem jen báje; ale v duchovním smyslu děje se něco podobného skutečně vodou pramene křestního. Neboť v okamžení křtu mizí z duše všechny skvrny a nečistoty a duše stává se před Bohem krásnou t. j. dosahuje posvěcující milosti Boží. O takové duši můžeme užiti slov Písma svatého: „Všecka jsi krásná, přítelkyně má, a poskvrny na tobě není.“ (Pís. Šal. 4, 7.)

II) Křtem svatým nabývá člověk opět života duše.

1084 — **Stařec osmdesátdvě léta čítající měl věk pouze dvou let.** Misionář jeden vypravoval o pohanovi, jenž se dal pokřtiti ve stáří osmdesáti let. Po dvou letech se rozstolal těžce na smrt. Tu se ho někdo otázal, jak je stár. Stařec 82letý odvětil, že jest teprve dva roky stár. Poněvadž se tazatel této odpovědi podivně smál, pravil stařec: „Počal jsem teprve žítí tenkrát, když jsem přijal křest. Všecka dřívější léta má byla životem smrti.“ — Právem nazývá se křest „znovuzrození“, poněvadž naše duše nabývá opět křtem života, jehož hříchem prvotním pozbyla.

1085 — **Bílé křestní roucho v rakvi.** Bílé roucho při křtu znamená nevinnost, které jsme při křtu dosáhli. Dle sdělení misionářů panuje u křesťanských Číňanů následující zvyk: Při křtu bývá nad hlavou jejich rozprostřen bílý závoj; ten pak si uschovávají po celý život svůj s velikou pečlivostí; když pak

zemrou, kladou jim tento závoj do rakve. Tímto způsobem chtějí naznačiti, že má se člověk objeviti před soudem Božím s onou nevinností, kterouž měl po křtu svatém.

III) Pokřtěný stává se dítěm Božím.

1086 — **Svatý Ludvík IX. a křestní kaple.** Svatý Ludvík, král francouzský († 1270) byl pokřtěn v zámecké kapli v Poissy a v remešském dómě korunován na krále. Ku oné kapli jevil více uctivé náklonnosti než k velkému dómu v Remeši. Když se ho tázali po příčině této zvláštní uctivosti, pravil: „V kapli zámecké byl jsem pokřtěn a stal jsem se tím dítěm Božím; v remešském dómě byl jsem korunován a stal jsem se králem francouzským. Důstojenství dítky Božího jest větší, než důstojenství královské. Nebof důstojnost královská ztrácí se při smrti, co dítko Boží však nabudu blaženosti věčné!“

1087 — **Samí princové a princezny před kazatelem.** Francouzský kazatel, jménem Mac Carthy, výtečný to řečník, líčil jednou svým posluchačům výmluvnými slovy velikolepé účinky svatého křtu. Když počal o tom mluvit, že pokřtěný stává se dítěm Božím, ustal náhle v kázání, a pohlížel s úžasem kolem sebe a pak — jako by se ze sna probudil — zvolal za chvíli: „Ach Bože, co vidím, kde jsem? Mé tělesné oko mi ovšem praví: Zde přede mnou v kostele jsou měšťané, úředníci, obchodníci, řemeslníci a služebníci, z nichž ten zámožnější, onen chudší, jeden vyššího postavení, druhý nižšího. Ale mé duševní oko, osvícené světlem víry praví mi: Zde kolem mne jsou samí princové a princezny, samé osobnosti stavu vysokošlechtického! Buďtež mi pozdraveni všichni ve jménu vašeho Otce nebeského co nejuctivěji, vy urozené dítky Boha mého!“ Při slovech těch kazatel všem se hluboce klonil. — Ba vskutku veliké jest důstojenství, které jsme obdrželi ve křtu svatém; jest větší, než důstojenství syna krále nebo prince, jako Bůh vyšší jest, než pozemští panovníci a knížata.

IV) Pokřtěný má nároky na nebe.

1088 — **Dva listy a dítě dlužníkovu.** Jistý dobrosrdečný kníže vzal si k sobě na zámek dítě svého zemřelého dlužníka a dal ho zde pečlivě vychovávat. Jednoho dne dal si zavolatí hochu, a ukázal mu dvě psaní; jedno mělo smuteční rámeček a bylo zapečetěno černým voskem, druhé mělo červený okolek a i pečet byla červená. Nejprve podal kníže ubohému hochu černé zapečetěné psaní a velel, aby ho otevřel. Chlapec psaní otevřel a našel v něm poznamenaný všechny dluhy, které otec jeho zanechal; kromě toho byl tam i celý obnos nákladu, který učiněn na výchovu hochu. Hoch se ulekl, když spatřil,

jak veliký peníz on i otec jeho dluhují a byl ve velikém strachu. Když kníže spatřil úzkost dítěte, usmál se a dlužní úpis roztrhal. Pak podal chlapci psaní červeně zapečetěné, — byla to listina milosti. V psaní tom bylo napsáno, že chlapec přijat jest od knížete za vlastního a dědicem ustanoven. Radost chlapcova byla nesmírná; neboť nyní nejen byl všech dluhů prost, nýbrž byl i dítkem vznešeného a bohatého otce, — Právě tak děje se s námi lidmi při křtu svatém; i tu bývá zničen náš i našich prarodičů dluhopis a udělena nám výsadní listina, kterouž stáváme se dítkami Božími a dědici království nebeského.

V) Křtu jest ku spasení nevyhnutelně potřeba.

1089 — **Král vytáhl opět nohu svou z vody.** Král Frisů Ratbot byl vyučen biskupem svatým Wulframem ve víře křesťanské a mělo konečně již dojíti ke křtu. Již vstoupil král do vody křestní. V tom položil ještě svatému biskupovi otázku, kde as nalezají se jeho předkové, zda v nebi nebo v pekle. Svatý Wulfram mu odpověděl: „Měj na tom dosti, že sám nyní právě dojdeš tak velikého štěstí, jakého nedosáhli předkové tvoji a polituj osud jejich.“ Po odpovědi té však vytáhl král opět nohu z vody a pravil: „Nemohu se k tomu odhodlati, abych opustil společnost královských svých předků a spokojil se se společností nějakých chudasů v nebi.“ Všecka námaha svatého biskupa, aby oblomil umíněnost královi, byla marna. Ale svědomí přece as znepokojovalo krále; neboť záhy po tom dal si zavolat jiného biskupa a apoštola Frisů, svatého Willibroda († 739.) Svatý Willibrod dal poslanci královi tuto odpověď: „Když tě váš pán opovrhl napomináním našeho bratra biskupa Wulframa, nepřijme také ani mé. Ostatně bude již as na věky zavržen; neboť spatřil jsem ho dnes v noci ve snách spoutaného žhavými řetězy. Přes to vše ale, chci ihned se vydati k jeho dvoru.“ Na cestě zvěděl svatý biskup, že král skutečně zemřel a sice bez křtu; proto se vrátil ihned zpět. — Kdo pohrdá křtem svatým, nemůže dosáhnouti spasení. Kristus praví: „Nenarodil-li se kdo znova z vody a z Ducha svatého, nemůže vejíti do království Božího.“ (Jan 3, 5.)

VI) Není-li možno přijmouti svátost křtu, stačí upřímná touha a opravdová vůle ho přijmouti, k dosažení spasení.

1090 — **Římský císař ztratil život svůj na cestě ke křtu svatému.** Dvacetiletý císař Valentinián II. vydal se roku 392 do Milána, aby se dal od biskupa svatého Ambrože pokřtiti. Na cestě té však byl zavražděn návodem svého vojevůdce

Arbogasta, jenž sám se chtěl státi císařem. Křesťané byli velice zarmouceni, že mladý císař, který co katechumen ke křtu svatému se připravoval, zemřel beze křtu. Avšak při pohřební řeči těšil svatý biskup Ambrož truchlící, řka: „Jeho touha ho čistým učinila, právě tak, jako mučenník svou krví prolitou od provinění umyt a očištěn bývá.“ — Rozeznáváme tedy kromě křtu vodu, ještě křest žádosti a křest krve.

VII) Kmotrové dávají záruku že pokřtěný povede život křesťanský.

1091 — **Ručitel ve spořitelně.** Chce-li si někdo vypůjčiti ze záložny nebo spořitelny peníze, žádá obyčejně peněžní ústav, aby si přivedl ručitele, t. j. člověka, který jest všeobecně znám co zámožný a ku placení způsobilý a který se zaváže dluh zaplatiti, kdyby dlužník ho nezaplatil. — Podobně počínala si katolická církev již v prvních stoletích. Jest-li že nějaký pohan, jehož povaha a mravy nebyly biskupovi známy, přál si přijmouti křest, žádal od něho biskup, aby sobě čekatel křtu přivedl křesťanského ručitele. Čekatel křtu musel si tedy nalézti nějakého řádného křesťana, který čekatele znal a biskupovi ho mohl k pokřtění doporučiti a za něho ručiti. (Neboť, kdyby bývali připouštěni ke křtu svatému lidé nehodní, bylo by tím křesťanství nesmírně poškozeno a vyvoláno nové pronásledování.) Ručitel — kmotr — měl pak ovšem bedlivý pozor na pokřtěného, poučoval ho, těšil, mnohdy varoval, aby křesťanům nebyl k hanbě, nýbrž ke cti. — Tak i za našich časů mají kmotrové býti starostliví o spásu duše svých kmotřenců a nemají se domnívati, že když dali kmotřenci nějaký dar do vínku, že tím veškeré jejich kmotrovské povinnosti další odpadají.

1092 — **Císařovna Alžběta co kmotra v Kampiglio.** Jest cti býti kmotrem. Císařovna Alžběta († 1898), choť rakouského císaře Františka Josefa I., přišla jednou na výletu až do krajiny u Kampiglio v Tyrolsku. U jednoho selského domu se zastavila, aby si se svou průvodkyní odpočinula. Když pozorovala, že obyvatelé domu jsou ve svátečních šatech, ale nějak rozladěni, tázala se vznešená paní po příčině toho. I pravili ti lidé, že mají míti křtiny u nich, ale že kmotra nepřišla. Ihned vyslovila vznešená paní svou ochotu, že bude kmotrou a půjde s nimi do chrámu. Venkované byli tím velmi potěšeni a tázali se paní kmotry nastávající po jejím jméně, aby se usnesli, které jméno dítěti mají dáti. Císařovna odvětila: „Mé jméno není zde v této krajině v obyčeji. Dejte tedy vašemu dítěti nejkrásnější jméno, jež křesťanství zná, totiž: Marie.“ Obyvatelé domku odebrali se do chrámu, kdež vykonal starý vesnický farář křest.

Když všichni odešli, podíval se farář ještě jednou do matriky křestní a našel zde podpis rakouské císařovny Alžběty. Nemohl se ani ze svého úžasu zpatovat; právě tak i rodiče dítěte, jimž záhy na to dvorní sluha přinesl od císařovny velmi cenný dar. — Šlechtná císařovna († 1898 v Ženevě rukou vrahovou) chtěla tím ukázat, že jest cti, býti křestním kmotrem.

1093 — **Rodiče císaře Františka Josefa I. co kmotrové v Išu.** Arcivévodkyně Žofie, matka císaře Františka Jos. I., procházela se jednoho letního rána 1837 v lázeňském místě, Išu, s dítkami svými. V tom kráčel proti ním silnicí nějaký sedlák ve svátečním oděvu, jenž nesl v náručí malé nemluvnátko. Sedlák se čas od času zastavil a ohlížel se na všechny strany, jakoby někoho hledal. Protože dítěto úpalem slunečních paprsků velice trpělo, počalo žalostně plakati. Vznesená paní šla k tomu člověku a pravila: „Jak pak můžete to ubohé dítěto nosit na takovém parném slunci?“ Sedlák odpověděl: „Však bych toho nečinil, kdybych nemusel. Přicházím z hor, a rád bych dal dítěto v našem farním chrámu v Išu pokřtiti. Ale právě nyní jsem se dozvěděl, že pán, jenž mu měl býti kmotrem, odejel do Gmundenu. Nyní nevím co si mám počíti.“ Usmívajíc se pravila paní arcivévodkyně: „Když jiného nic vám neschází, pak je dobře, neboť v tomto můžeme vám přispěti pomoci. Já a můj chof půjdem vám za kmotry.“ Sedlák odpověděl: Tak, tak, ještě si dělejte ze mne žerty v mé nesnázi!“ Dobrá paní odpověděla: „O zajisté nikoliv! Pojďte jen s sebou ihned do kostela; můj chof jest též nedaleko.“ Radostně dojat jsa, zvolal venkovan: „Tak pěkně děkuju! Pán Bůh vám to zaplatí na vašich dítkách.“ Paní a arcivévodkyně došla pro svého chotě, Františka Karla a všichni tři kráčeli nyní ku farnímu chrámu v Išu. Farář nemálo se podivil, když spatřil vznesené kmotry s prostým venkovánem. Ještě větší však bylo udivení otcovo, když zvěděl, kdo kmotrové jsou; byl by leknutím hnedle dítěto upustil. Bohatě obdarován, kráčel nyní radostně a jsa velice šťasten k domovu, když vznesení kmotrové opouštěli chrám, pravila arcivévodkyně muži svému: „Ten člověk řekl, že nám to Pán Bůh zaplatí na našich dětech. Kéž by se to vyplnilo.“ — Desetiletí uplynula od doby té a slova zehnaní venkovana se vyplnila. Neboť císař František Josef I. šlechtný syn těchto vznesených kmotřů, slavil roku 1908 k radosti všech národů v tělesné i duševní svěžesti 60leté jubileum svého slavného panování.

VIII) Jest to zlozvykem, že chodívají kmotři hned po křtu do hostince.

1094 — **Kmotři ztratili na zpáteční cestě dítě.** V jisté obci šli kmotři ihned po křtu do hostince a zde si velice pochutnávali na lihových nápojích. Potom jeli podnapilí kmotrové v saních domů; byli totiž z vesnice od kostela přes hodinu cesty vzdálené. Když přijeli domů, chtěla se matka opět podívatí na dítě své; ale dítě bylo pryč. Museli se tedy posadití kmotři zase na saně a jeti zpět. Když dojeli do půl cesty našli dítě uprostřed silnice ležeti ve sněhu. Na štěstí bylo dítě ještě živé. (Stalo se to ve farnosti Trutnovské roku 1800. Dotyčný křtěnec byl ze Lhoty a dosáhl vysokého stáří; zemřel roku 1890.)

1095 — **Dítě sežráno v hostinci prasnice.** Ve Černolesku stal se následující hrozný případ: Kmotři šli po křtu rovnou cestou z kostela do hostince a položili dítě na lavici u kamen. Právě hrál před hostincem flašinet a mladí kmotrové se rozveselili a počali s ostatními hostmi tančit. V tom hluku přiběhla otevřenými horách není nic neobyčejného — věřila dítě na lavici, strhla je dolů na zem, trhala je a požírala. Při velikém hluku tanečním nikdo neslyšel náрек dítě. Když se kmotři chystali k domovu, hledala mladá, tancechtivá kmotra dítě. Nalezla peřinku z dítěte na zemi, zdvihla ji a děsně vykřikla; v peřince totiž byla pouze veliká kaluž krve. — Jest to trestuhodno, jest-liže někdo po tak posvátném úkonu, jakým jest křest, ihned oddává se rozpustilým radovánkám!

Biřmování.

I) Světci velice si vážili svátosti biřmování.

1096 — **Truchlíci biskup.** Biskup angerský, svatý Maurilius († 417) současník svatého Martina, byl jednou požádán jistou matkou, by přišel k jejímu těžce nemocnému dítěti a udělil mu svátost biřmování. Biskup slíbil, že přijde, dříve však předsevzal jinou, méně nálehavou práci. Když přišel do dotyčného domu, bylo dítě již mrtvo. Biskup upadl nad tím do takového zármutku, že ihned svůj biskupský úřad složil a odebral se tajně do Anglie, kdež pracoval u jistého knížete co zahradník. Tak chtěl svatý muž dosti učiniti za své opomenutí. Jeho přátelům se zdařilo ho vyhledati a pohnouti k návratu. Ze sklíčenosti svatého biskupa nad tím, že nechal dítě zemřítí bez biřmování, je patrné, jak velikou cenu přičítal této svátosti. Kéž by všichni křesťané vážili si této svátosti.

II) Při biřmování mámetoužití po darech Ducha svatého a ne po darech kmotrových.

1097 — **Modlitební kniha, růženec a obrázek co dárek kmotrův.** V jisté obci mělo býti biřmování. K zámožnému statkáři docházelo mnoho lidí se žádostí, by jejich dítkám byl u svatého biřmování kmotrem. Domnívali se, že toho hodně dostanou, poněvadž byl pán ten znám, jako velice štědrý. Statkář vyhověl jejich žádosti, spolu však podotkl: „Zároveň vám musím oznámiti, že dostane každý biřmovanec co dar pouze modlitební knihu, růženec a obrázek; více nedám!“ Když se přiblížil den svatého biřmování, dostavili se z velikého zástupu uchazečů o kmotrovství pouze dva. Když bylo po svatém biřmování, dostali biřmovanci od svého kmotra, co jim slíbil: modlitební knihu, růženec a obrázek — totiž stozlatovou bankovku. Můžeme si snadno domyslit, jak se as tvářili ostatní biřmovanci, když se o tom dověděli. (Stalo se to v Chebu roku 1874, když tam biřmoval kníže-arcibiskup Švarcenberk.) Tak se vymstila dychtivost po penězích, tak došla trestu zjištnost! Je to velmi smutné, považuje-li někdo svatou svátost za předmět, pomocí jehož chce vytlouci nějaký zisk.

Nejsvětější svátost oltářní.

1) V nejsvětější svátosti jest Kristus sám přítomen.

1098 — **Řekl to Kristus sám.** Slavný osvoboditel Irska O'Connell († 1847) byl zbožným katolíkem. Když se jednou nalézal ve společnosti více protestantů, tito mu vytýkali, že věří v přítomnost Pána Krista ve svátosti oltářní. Čácký muž však dal tuto odpověď: „To si musíte vyjednat s Kristem Panem samotným! Vždyť On sám to řekl, proto tedy tomu věřím.“ Pomyslení na to, že Kristus sám to řekl, musí zaplašiti i u nás veškerou pochybnost. Kristus jest Syn Boží a nemůže tedy ani se mýlit ani lháti.

1099 — **Vždyť vy obviňujete Syna Božeho ze lži.** Zakladatelka svatá Jana Františka ze Chantalu († 1641), projevovala již jako dítě smýšlení velmi zbožné. Co dívka dvanáctiletá dozvěděla se, že v jejich domě bydlí jistý pán, jenž nechce věřiti v přítomnost Pána Ježíše v nejsvětější svátosti oltářní. Když se s ním jednou setkala, promluvila k němu u přítomnosti své vychovatelky neohroženě takto: „Pane, vy nevěříte, že jest Pán Ježíš přítomen ve svaté hostii? Uvažte přece, že obviňujete Syna Božího ze lži, když nechcete věřiti tomu, co on při poslední večeři řekl. Můj otec, královský praesident soudu, přísný rozsudek by vynesl nad vámi, kdybyste tvrdil, že náš král lhal. A vy se

odvažujete za lháře ozuačovati Syna Božího?!“ Člověk ten byl neočekávaným oslovením dítěte celý zaražen a obdaroval děvčátko cukrovinkami, které právě náhodou si nesl domů ve škatulce. Dítě ale odvrhlo cukrovinky na zem a pravilo: „Takto Bůh zavrhne bludaře.“ — Již svatý Augustin praví: „Když Kristus ujišťuje, že to jeho tělo, kdoby se opovážil o tom pochybovati?“ A dále: „Bylo by rouháním, kdyby někdo chtěl se domnívati, že Pán náš, pravda sama, mohl by i v jediné věci snad lháti.“

1100 — **Kristus, Luther a Zvingli na jednom obrazu.** Mnozí bludaři popírali katolického učení o přítomnosti Pána Ježíše v nejsvětější svátosti oltářní a vykládal rozličně slova Kristova: „Totof jest tělo mé“, „tatof jest krev má.“ Z té příčiny prohlásil sněm tridentický, že Kristus jest v nejsvětější svátosti opravdu, skutečně a podstatně přítomen. Kristus jest přítomen v nejsvětější svátosti opravdu, tedy ne pouze jakoby v obrazu; dále jest Kristus přítomen skutečně, ne pouze vírou; konečně přítomen i podstatně, ne pouze dle účinku. Mínění bludařů vyvrátil jistý malíř duchaplným obrazem. Vymaloval Krista, v jehož obličejích zářil nebeský klid a božský majestát; vedle pak něho Luthera a Zvingliho, jejichž tvář vyjadřovala umíněnost a odporovačného ducha. Pod obrazem napsal následující slova: Kristus praví: „Totof jest tělo mé.“ Luther praví: „Toto bude tělo mé.“ Zvingli praví: „Toto znamená tělo mé.“ Nuže, kdo z těchto tří má pravdu? — (Obraz ten nalézá se podnes za hlavním oltářem benediktinského chrámu Páně v Ottobergeru ve Švábsku.) Těchto několik slov malířových více dokazují, než všechny ostatní důkazy.

1101 — **Dítě protestantského kazatele chce do onoho chrámu, kde dlí Kristus.** Protestantský kazatel londýnský ukazoval své pětileté dceruše pozoruhodností velkoměsta. Uvedl dítko také do katolického chrámu. Zde si všechno dobře prohlíželo. Na jednou mu byla nápadnou lampa s věčným světlem, hořící před hlavním oltářem. Pravilo k otci: „Otče, proč pak zde hoří za jasného dne světlo?“ Otec odpověděl: „Dítě, to znamená, že Kristus jest v tomto chrámu přítomen. Kristus se totiž nalézá za těmito pozlacenými dvířky na oltáři.“ I řeklo dítě: „Otče, ráda bych viděla Pána Ježíše.“ Otec odpověděl: „Milé dítko to nejde; dvířka jsou zamknuta. Ale i kdyby byla dvířka otevřena, nemohla bys přece Krista spatřiti; jeť zakryt závojem.“ Pastor mínil tím patrně, že Kristus skryt jest v podobě chleba. Pak oba odešli. Za chvíli dovedl pastor dítko své do protestantské modlitebny. Protože dítko nevidělo věčného světla, pravilo k otci: „Otče, proč pak nehoří zde

žádné světlo?“ Pastor odušil: „Protože zde není Pán Ježíš, milé dítě!“ Dítě vyvalilo na to udiveně oči, podívalo se na otce tázavě a řeklo: „Pojďme tedy odtud, když Pán Ježíš zde není.“ Od té doby chtělo dítě chodit pouze do katolického chrámu a zpečovalo se navštěvovat protestantskou modlitebnu. Právilo: „Chci jít tam, kde jest Pán Ježíš!“ Slova dítěte učinila veliký dojem na otce; přemýšlel o té věci víc a více, až konečně přestoupil na víru katolickou. Zajisté si také myslil: „Pravá církev může být pouze tam, kde jest Kristus.“ Svým přestupem k církvi katolické ztratil skvělý roční důchod 1000 liber šterlinků as (24.000 korun.) Také jeho chof přestoupila k církvi katolické a pravila své dcerušce: „My všichni chceme jít, kde jest Ježíš.“ (Tuto událost vypravoval biskup Antunský, kardinál Pérraud, na eucharistickém kongresu v Paray-le-Monial; sám to zvěděl od kardinála londýnského Vaughana.) — Co mnohdykrát rozum moudrých lidí nevidí, to velmi často prostá mysl dítěte uvidí!

1102 — **Biskup a mohamedánovy námítky.** K biskupovi Samonovi z Gázy, jenž ubíral se s více poutníky do Palestiny, přišel mohamedán a žádal ho před velikým množstvím shromážděného lidu, aby mu odpověděl na několik otázek, vzhledem na nejsvětější svátost oltářní. Mohamedán pravil: „Jak jest to možno, že z chleba a vína může se státi tělo a krev Kristova?“ Biskup odpověděl: „Když jsi na svět přišel, nebyl jsi tak velikým, jako jsi nyní. Vyrostl jsi, máš větší tělo a více krve než tehda. Odkud to máš? Tvé tělo proměnilo potravu, kterou jsi požíval, v krev a tělo. Jest-li že tedy již lidské tělo proměňuje chléb a víno v tělo a krev, tím spíše ovšem bude toho moci Bůh.“ Odpovědi takové Mohamedán se nenadál. Položil biskupovi nyní druhou otázku: „Jak jest to možná, aby byl celý Kristus v malé hostii?“ Biskup odvětil: „Hle krajina, která se před tebou prostírá, jest tak veliká a oko tvé tak malé. A předce chováš obraz celé veliké krajiny v oku svém. Proto také není nemožno, aby celý Kristus byl v malé způsobě chleba.“ Ještě třetí otázku dal mohamedán: „Jak jest to možná, že totéž tělo Kristovo jest současně ve všech vašich chrámech přítomno?“ Na to odušil biskup: „U Boha není nic nemožného. S touto odpovědí musel bys se vlastně již spokojiti. Ale já ti chci opět něco podobného v přírodě ukázati. Rozbiješ-li zrcadlo, spatřuješ obraz svůj v každém jednotlivém kousku. A slovo, které promluví, vnímají všechny osoby ve shromáždění. Když to jest možno, pak jest také možno, aby bylo Kristovo tělo současně na mnoha místech. — Již vatikánský koncil (1870) upozorňuje na to, že dosahujeme lepšího poro-

zumění a chápeme lépe tajemství svatého náboženství, jestliže podobenství k nim vyhledáme z dějů a věcí přírody.

II) Kristus potvrdil svou přítomnost v nejsvětější svátosti oltářní mnohými zázraky.

1103 — **Jezulátko na oltáři při pobožnosti „odprošování“.** Případy, že spatřiti lze Jezulátko místo svaté hostie, přihodily se již častěji. (Viz o tom číslo 1043.) Tuto uvádíme příklad ze Španělska, který se přihodil 20. ledna 1905, u přítomnosti velkého davu lidstva. V Manzenedě vedli duchovní ze řádu redemptoristického, duchovní cvičení. Toho dne měli redemptoristé pobožnost smíření; na hlavní oltář vystavena nejsvětější svátost, načež jeden duchovní vystoupil na kazatelnu, aby konal modlitby za odpuštění hříchů. Takovouto pobožnost odprošovací a smírnou mívají redemptoristé vždy, než začnou slyšeti svatou zpověď. Chrám byl naplněn množstvím věřících. Zatím, co duchovní, jménem Mariscal, konal tuto modlitbu smírnou, všiml si, že skoro všichni přítomní věřící povstali ze svých míst a hleděli na hlavní oltář. Když to zpozoroval kněz na kazatelně, žádal věřící, by při modlitbě nestávali, nýbrž klečeli. Hned na to vykřiklo sedmileté děvče Eudoxie Vegova z Escorridy v nářečí Gallegů: „Já chci to dítko vidět.“ Co pak se to as stalo, že všichni věřící vstávali? Lidé a také na stupních oltáře klečící farář, Petr Rodriguer, pozorovali, že na oltáři na místě, kde stála monstrance, stojí dítko nevýslovné krásy v stkvělém bílém oděvu, stáří as 7 až 8 let. Dítko to vztahovalo ruce své k přítomnému lidu, jakoby přítomné chtělo obejmouti. Na prsou Jezulátka bylo též viděti velikou ránu; Jezulátko drželo pravou ruku na ráně té, jakoby chtělo zadržeti finoucí se krev. Následkem tohoto vidění hrnulo se veliké množství lidu ke zpovědnicím a ke stolu Páně. Poslední den misii muselo býti Tělo Páně udíláno plné tři hodiny, od 6 do 9 hodin ráno. Na památku této události vyobrazeno na misionářském kříži Jezulátko. (Sendbote 1906.) Jest-li že Bůh takových divů činí, pak arci nepřátelům církve jest úplně nemožno ji zničiti.

1104 — **Neporušitelné hostie v Alkale.** Roku 1597 přinesl lupič jeden jesuitovi Jaurtovi v Alkale, když seděl ve zpovědnici, několik v papíru zavinutých hostií, řka, že pocházejí z jisté svatokrádeže. Měl prý je uschovány za úlem, ale rozličné nápadné události že ho přiměly k rozhodnutí, by je odevzdal knězi. Když Jesuita hostie zkoumal, poznal sice, že jsou úplně čerstvé, ale že bylo po nich šlapáno. Když se kněz svých představených zeptal o radu, uschoval hostie ve zvláštní nádobě velmi pečlivě, a častěji je přehlížel. Po několika měsících zpozoroval ku svému

nemalému úžasu, že jsou hostie ještě stále čerstvé a že ještě nevzaly porušení. Na rozkaz církevní vrchnosti byly hostie tyto se čtyřmi jinými čerstvými neposvěcenými hostiemi uloženy do temné, podzemní krypty a vchod zapečetěn. Po delším čase nařídila církevní vrchnost, aby byly hostie ty prozkoumány. A co se shledalo? Čtyry nekonservované hostie již spráchnivěly, kdežto ony druhé byly stále ještě čerstvé. Hostie ty byly vícekrát prozkoumány odborníky a podáno dobrozdání, že jsou to hostie skutečné, z pšeničné mouky zhotovené a „neporušitelné.“ Jsou doposud uloženy v kapli nejsvětější svátosti v Alkale u Madridu. Kaple ta jest nyní slavným místem poutním; každou druhou neděli po velikonocích a nesou se tyto hostie ve slavném průvodu za ohromného účastenství španělského lidu.

1105 — Korporale s Kristovými hlavami ve Valldürnu.
Obec Valdürn druhdy patřila k biskupství Vürzburgskému, nyní k Frýburkskému. Za císaře německého Ludvíka Bavorského, r. 1330, stala se v obci té při mši kněze Jindřicha Ottona následující zázračná příhoda: Kněz měl nehodu, že po pozdvihování převrhl kalich. Krev Páně vylila se na korporale, to jest na ubrusku podobný lněný šátek, na který se staví při mši svatě kalich a svatá hostie. (Korporale pochází z latinského corpus Christi = tělo Kristovo, poněvadž se klade na korporale tělo Páně, svatá hostie.) Ku zděšení bez tak již ulekaného kněze objevily se na korporali krvavé skvrny a uprostřed krvavých skvrn podoba ukřižovaného Spasitele, obklopena jedenácti trním korunovanými hlavami Krista Pána. Tyto hlavy Kristovy byly podobny hlavě Kristově na závoji Veroniky. Polekaný kněz uschoval ihned toto korporale, když po mši svatě navštěvovatelé chrámu se vzdálili, pod kámen oltářní. (Pod oltářním kamenem, který se nalézá uprostřed oltáře, jsou uschovány ostatky svatých; na oltářní kámen staví se při mši svatě kalich a klade svatá hostie.) Záhy potom se dotýčný kněz těžce roznemohl. Pohnut výčitkami svědomí, sdělil na smrtelné posteli s knězem, jenž mu svatě svátosti udělil, onu zázračnou událost při mši svatě. Po jeho smrti bylo korporale z pod oltářního kamene vytáhnuto, prohlédnuto a k uctění vystaveno. Na modlitby věřících staly se zde rozličné zázraky, jmenovitě zázračná uzdravení. Papež Eugen IV. dal si přinésti korporale to do Říma, a zavedl důkladné šetření. Výsledek vyšetřování byl, že papež uznal pravost zázraku a udělil roku 1445 plnomocné odpustky všem, kdož o Božím Těle nebo v oktávě svátku toho chrám valldürnský navštíví a zde hodně přijmou svatě svátosti pokání a svátost oltářní. Od toho času množily se poutní průvody do Valldürnu. Protože nemohl více kostel pojmouti v sebe ohromný

počet poutníků, vystaven byl roku 1700 na místo starého, veliký, nový chrám, který uvnitř podobá se chrámu svatého Petra v Římě. Zde se nalézá na uměleckém oltáři z alabastru ve stříbrné schránce pod skleněnou deskou ono korporale s hlavami Kristovými. Během 600 let obrazce poněkud vybledly, avšak při dobrém osvětlení jsou ještě částečně viditelné. Korporale to bývá každoročně vystaveno k veřejnému uctívání v kostele valldürnském, od svátku nejsvětější Trojice až do 4. neděle po svatém Duchu. Papež Lev VIII. propůjčil plnomocné odpustky všem, kdož v této době navštíví chrám poutní ve Valldürnu a přijmou svaté svátosti. Na 20 kněží slyší zpověď v době této ve chrámu valldürnském a na 25.000 lidí přistoupí v tomto krátkém čase ke stolu Páně. (Spisovatel knihy dopodrobna se vypytl na všechny zde uvedené okolnosti u farního úřadu valldürnského.)

1106 — **Krvácející hostie u Sedanu.** Roku 1859, před válkou francouzsko-rakouskou, stal se ve farním chrámu Brigneaux-Bois (Briňoboa u Sedanu ve Francii), diecese remešské čtyři dni po sobě veliký zázrak co důkaz, že Kristus v nejsvětější svátosti oltářní skutečně přítomen jest. Spojil se tenkrát francouzský císař Napoleon III. s králem sardinským (Itálií) k útoku na říši rakouskou a ve své trůní řeči dne 9. února 1859 dal na srozuměnou, že válka proti Rakousku jest již věci hotovou. Tři dni před tím, dne 7. února 1859, v pondělí o 7. hodině časné ráno, sloužil farář Titeux (Tytoe) ve zmíněném farním chrámu mši svatou. Po pozdvihování spatřil k velkému úžasu svému, že svatá hostie jest obklíčena světlem a zpozoroval, že z ran Spasitele na kříži, jenž byl vytisknut na hostii, vyronuje se krev, jako když se píchne do ruky. Krev vyvěrala delší čas a zůstala pak v čočkovité podobě nepohnutě státi na svaté hostii. Farář zavolal si oba ministranty a tázal se jich, zda něčehož spatřují na hostii. Oni řekli: „Vidíme na hostii krev.“ Také přítomné řeholnice a věřící zavolal a obdržel tutéž odpověď. Farář musel od té doby od zlých jazyků mnoho zakoušeti. Proto, když se v pátek po velikonocích (dne 29. dubna) a druhou neděli po velikonocích (8. května) opakoval tentýž zázrak, farář chránil se všeho hluku a ve vší tichosti hostii přijal. Avšak když se zázrak po třetí opakoval, stál 18letý studující jinoch poblíž oltáře, pozoroval na hostii krev a po mši faráře pohnul k odpovídání. Nyní si farář umínil, že kdyby se měl zázrak opakovati, zázračnou hostii uschová a jinou hostii bude konsekrovat. Již budoucí třetí neděli po velikonocích ronila se z hostie po pozdvihování opět krev. Farář přinesl ihned ze sakristie novou hostii. Všichni přítomní přiběhli k oltáři a pohlíželi na ronící se krev; také nepřítomní farníci povoláni. Záhy bylo na 600 osob

ve chrámu a obklopovali oltář. Roku 1862 vystavěn jistou dobročinou dámou v Briňoboa (Brigne-aux-Bois) nový chrám, kde zázračná hostie uložena v tabernákulu vedlejší kaple. Hostie jest ještě doposud úplně nezměněna a lze na ni zcela patrně spatřit nachové krvavé skvrny. O svátku Božího Těla chrám ten přemnohými procesími bývá navštíven. Takové zázraky Bůh mnohdy dopouští, aby zvěstoval veliké štěstí nebo neštěstí, jež dotýcnou zem stíhnouti má. Záhada ta se rozluštila roku 1870, tedy 11 let potom, v nejbližší válce, kterou Napoleon III. zdvihl proti Německu. Císař byl totiž v bitvě u Sedanu na silnici, která vede do Brigne-aux-Boix německým vojskem zajat a ztratil pak svůj trůn. Bůh již 11 let před tím nad ním vyřkl odsouzení své, když vedl nespravedlivou válku proti Rakousku.

1107 — Kostel Božího Těla v Krakově. V krakovském předměstí Kazimíru nalézá se chrám tak zvaný Božího Těla, vystavený před několika stoletími, aby bylo učiněno pokání za znesvěcení nejsvětější svátosti oltářní. Stala se událost ta takto: Roku 1345 vloupali se lupiči do chrámu Všech svatých v Krakově, vypáchili svatostánek a ukradli monstranci i se svatou hostií, která se v ní nalézala, jsouce toho domnění, že i monstrance jest zlatá. Když byli se svým lupem již v bezpečnosti, prohlíželi monstranci, a shledali, že jest pouze mosazná a pozlacená. Ve zlosti hodili ji s hostií do rybníka v předměstí Bavolu. V noci se ukázala nad rybníkem jasná záře. Protože se v následujících nocích opakovalo neobyčejné to záření, hledalo se, co bylo by toho příčinou; i nalezena monstrance. Na památku tohoto zázraku vystaven na nalezišti s podporou polského krále Kazimíra krásný chrám (1347), jemuž dáno jméno „chrám Božího Těla“. Chrám ten stavěný v čistě gotickém slohu a jest posavad jedním z největších a nejkrásnějších kostelů krakovských.

1108 — Vznášející se hostie ve Faverney u Besançonu. Dne 24. května 1608 byla v opatském chrámu ve Faverney (biskupství besançonské) ve dne v noci výstava nejsvětější svátosti oltářní a sice na oltáři nádherně vyzdobeném a koberci i hedbávnými šátky ověšeném. Protože v noci nebyli žádní věřící již přítomni, zavřel dohlížející mnich v 11 hodin v noci chrám, nechal jen něco málo světel u nejsvětější svátosti hořet a odebral se na odpočinek, maje časně ráno se vrátit a kostel otevřít. Avšak jaké to bylo uleknutí pro mnicha (jmenoval se Don Garnier), když ráno o 3. hodině otevřel dvéře chrámové a proti němu vyhrnul se hrozný kouř a na oltáři zpozoroval poslední vzplanutí uhasínajícího požáru. Spěchal zpět do kláštera a vzbudil bratry. Tito shledli, že svatostánek jest zničen, svícny se rozlily,

mramorová plotna na oltáři pukla, byla rozřavena a pokryta popelem; všecka ozdoba na oltáři shořela na prach. Konečně za svítání spatřili monstranci s hostií se vznášeti se nad oltářem ve vzduchu. Hromadně hrnul se lid do chrámu, aby uviděl zázrak ten. Třiatřicet hodin trvalo vznášení se svaté hostie. Za ten čas přišlo aspoň 10.000 osob z okolních obcí do chrámu. Teprve 27. května snesla se monstrance na korporále na oltář položené a sice tak velice pomalu, že ani nespádl popel na monstranci nanešený. Biskup besançonský dal as 50 přednějších osob, jež zázrak viděli, protokolárně vyslechnouti, aby jejich výroky byly budoucím věkům svědectvím tohoto zázraku. A skutečně výroky těchto osob, jež udání přísahou potvrdily, jsou doposud zachovány. Také hostie v monstranci jest až podnes neporušená. Papež Pius IX, dal roku 1864 přenést všecka akta o tom jednajícím do Říma, ještě jednou vše prozkoumal a potvrdil slavnostně pravost zázraku (16. března 1864). V květnu r. 1908 slavena ve Farverney 300-letá památka tohoto zázraku. Dlouhotrvající vznášení se hostie, její neporušenost v plamenech a během tří století, jest věru velikým zázrakem, jenž dokazuje, že Ježíš Kristus jest přítomen v nejsvětější svátosti oltářní.

1109 — **Svaté místo v Amsterdamu.** Dne 13. března 1895 obývala se v hlavním městě nizozemském Amsterdamu velkolepá slavnost, totiž 550-letá památka zázračné události, které povínuje město díky za svou velikost a své bohatství. Roku 1345 byl Amsterdam pouhou rybářskou vesnicí; roku toho zaopatřoval kněz jistého starce svatými svátostmi. On však zvrátil po svatém přijímání všecko požití i svatou hostií. Jeho manželka uvrhla zvrácený pokrm i s hostií do ohně. Když ráno následujícího dne chtěla v peci rozdělati oheň, našla ke svému nemalému úžasu v peci hostií, která byla obklíčena jasnobílým světlem a zářícím věncem paprsků. Záhy přispěchalo mnoho lidí, aby spatřili div ten. Také duchovenstvo se dostavilo a doneslo zázračnou hostií v slavném procesí do chrámu zpět. Biskup utrechtský Jan zavedl o tom přísné vyšetřování, jehož výsledkem bylo potvrzení zázraku. Na tomže místě, kde se stal zázrak, založena kaple, jež slula „svaté místo“ a stala se místem poutnickým. Zde chovala se dotyčná svatá hostie. Dne 24. května 1452 byl Amsterdam požárem zničen. I svaté místo stalo se obětí plamenů. Avšak monstrance zůstala v plamenech neporušena. Ano i hedbávná rouška, jež zakrývala monstranci byla ohněm ušetřena. Od té doby poutnických procesí vždy více přibývalo. Uctívání nejsvětější svátosti u národa nizozemského vzrostlo.

1110 — **Nebeská hudba o průvodě na Boží Tělo.** Roku 1564 stala se ve španělském městě Luchentu (Lučentu) o průvodě na Boží Tělo následující zázračná událost: Již přišla určená doba, kdy mělo vyjít procesí, ale hudebníci z obce Xativy, dvě hodiny vzdálené, ještě nepřišli. Čekalo se hezky dlouho na hudebníky; ale stále ještě nepřicházeli. Proto vyšel průvod bez hudby. Průvod musel vykonat do nejbližšího chrámu Božího Těla půl hodiny dalekou cestu. Sotva že opustil průvod město, slyšána ode všech nadmíru líbezná hudba. Účastníci průvodu se domnívali, že očekávaní hudebníci přicházejí s hudbou. Když ale daleko široko v polích nebylo ani človíčka k spatření, zůstali všichni v udivení státi. Dva mladí lidé vzdálili se a prohledali celé okolí, aby našli hudebníky, kteří snad se skrývali; ale ku podivu, jakmile opustili průvod, neslyšeli již žádné hudby více. Když se ale vrátili, opět nebeskou hudbu slyšeli. Tato trvala až do ukončení průvodu. Podivuhodno jest, že hudbu nebeskou slyšel též jeden stařec, nemocí na bolestné lůžko upoutaný. Účastníkům průvodu bylo nyní jasno, že Bůh učinil zázrak a že tímto divem chtěl potvrditi přítomnost Kristovu v nejsvětější svátosti. (Stalo se zde něco podobného, jako kdys na nivách betlémských při narození Kristově.)

1111 — **Průvody s nejsvětější svátostí v Lourdech.** Jak známo, čítá se každoročně na sta uzdravení nemocných, která se stávají na poutnickém místě Lourdech v jižní Francii na přímluvu Bohorodičky. Avšak v srpnu roku 1888 nestalo se žádné zázračné uzdravení, ač na 15.000 poutníků modlilo se ve dne v noci u jeskyně. Tu navrhl jeden duchovní, aby se nesla nejsvětější svátost v slavném průvodu řadou nemocných. Návrh ten byl uskutečněn. V slavném průvodu provázelo 500 kněží s hořícími svícemi v ruce nejsvětější svátost. Nemocní, kteří leželi ponejvíce na svých lůžkách, nebo vozičkách, vztahovali prosebně ruce své ku svaté hostii a volali — (jako slepec na cestě u Jericha): „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Jiní volali se setníkem v Kafarnaum: „O Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechou mou. Ale toliko rci slovem a já budu uzdraven.“ Opět jiní jinými slovy volali. A hle! Najednou pozvědli se veliký počet nemocných. Za nevylicitelného jáso tu tisíců poutníků provázeli pak uzdravení nejsvětější svátost. Od té doby nosívali nejsvětější svátost vždy pravidelně v průvodu řadou sta a sta nemocných a vždy s podobným výsledkem.

1112 — **Svaté přijímání po léta jedinou potravou.** Kateřina Emmerichová, velká věštkyně v Dülménách ve Vestfálsku († 1824), žila po 12 let před svou smrtí pouze svatým přijímáním; jest-liže z poslušnosti (na rozkaz zpovědníkův) musela požití něčehož

jiného, roznemohla se na smrt a opět vše zvrátila. Také když po delší čas nepřijala svaté přijímání, roznemohla se na smrt. (Viz číslo 216.) Také blahoslavená Angela z Foligna (1309) žila po 12 let pouze svatým přijímáním. Luise Lateau (Lató) znamenaná též jizvami pěti ran Kristových († 1883), nepřijímala taktéž po 12 let (od 30. března 1871 do 27. srpna 1883) žádné jiné potravy, než jen svaté přijímání. Blahoslavený Mikuláš z Flüe, jenž byl po 19 let soudcem a zemským radou ve švýcarském Kantonu Untervaldenu a jako důstojník ve více bitvách dokázal svoji chabrost, odebral se ve stáří 50 let se svolením své choti a dítek jakožto poustevník do údolí melchského, tak zvané Ranfty; zde vystavěla mu rodina jeho poustevnu s kaplí a u kaple založeno místo pro kněze, aby denně obětoval zde oběť mše svaté. Poustevník, lidem zvaný bratr Mikeš, (Klaus) žil po 20 let v osamělém ústraní a skonal ve věku 70 let dne 21. března 1487. Poustevník nepřijímal po 20 let žádné jiné potravy, ani nápoje, mimo jednou za měsíc svatou hostii; nikdy nepocítil ani hladu ani žízně. Byl ovšem vyhublý a přepadlý, jinak ale švěžihý a zdravého vzezření; mohl vykonati veliký kus cesty a konati dlouhé promluvy, aniž by pocítil nějaké únavy a úbytku sil. Nebyl též nikdy smutným, nýbrž stále veselý a radostivý myslí. Jakmile nejsvětější svátost přijal nebo i jen spatřil, byl naplněn, jak sám dosvědčuje, nebeskou radostí, tak že zapomenul na pokrm tělesný a byl úplně nasycen. Mnohdy zvolal pln radosti: „Kristus žije ve mně; jest mi jídlem, nápojem, zdravím i lékem. Tehdejší vláda zemská v Bernu stavěla kolem jeho příbytku po celý měsíc četné stráže, aby ho ve dne i v noci přísně střežily a každého důkladně prohledaly, kdo k němu přicházel. Úřady bernské později také rozhodly proti lidem, kteří se mu pro jeho půst vysmívali. Dotvrzovaly pak tytéž úřady, že jeho posty jsou právě tak pravdivé a zřejmé, jako slunce na nebi o jasném dni. Toto svědectví mělo také velikou váhu při prohlášení bratra Mikuláše za blahoslaveného. (1591.) — Ovšem tvrdí lékaři, že mohou se mnozí lidé postiti po celé měsíce; to byli však lidé churaví, nikdy zdraví. Zdravý člověk musel by zemřít, kdyby po 8 až 14 dní ničehož nepožíval. — Toto zázračné udržení se na životě svatou hostií dokazuje, že nejsvětější svátost není obyčejným chlebem, nýbrž chlebem nebeským.

1113 — **Pliseň na hostii.** Přihodilo se také mnohdy, že bylo lze spatřiti červené skvrny, jako krvavé krůpěje na hostiích z chrámu uloupených nebo po požáru chrámovém v ssutinách nalezených. V dřívějších stoletích považovány mnohdy zjevy ty za zázrak. Tak stalo se též roku 1383 ve Vilsnaku v Braniborsku, kde povstal poutnický chrám, poněvadž našli

v ssutinách požárem zničeného oltáře tři hostie, které byly pokryty jakoby krvavými krůpějemi; tyto domněle zázračné hostie byly chovány v poutnickém chrámu se zvláštní úctou. Poutě do tohoto chrámu byly však záhy arcibiskupem pražským a děvinským zakázány (kolem roku 1405) jakož i papežským legátem Mikulášem z Kusy (1451), poněvadž předpokládala církevní vrchnost, že zde se nestal as žádný zázrak, nýbrž že mohl se státi podvod. — Roku 1819 objevil Sette, učenec v Padově tak zvanou plíseň hostií, jež se tvoří na uzavřených, škrob obsahujících potravinách a vypadá jako krůpěj krve. (Viz „apologickou Korrespondenci M. Gladbach 1905 č. 24.) Jest-liže se tedy někde rozšiřuje pověst, že krvácejí hostie, nedomnívejme se hned, že se stal zázrak. — Pouze z moudré opatrnosti žádá církev katolická, aby jen čerstvě pečené hostie byly při mši svaté používány a posvěcené hostie, ve svatostánku chované, aby byly čas od času obnovovány.

III) Nejsvětější svátost oltářních chová se ve svatostánku.

1114 — **Vždyť zde nikoho není!** Jistý pán chtěl si prohlédnouti v jednom městě pozoruhodný protestantský kostel. Dal kostelníkovi nějaké zpropitné, načež mu tento odemkl dvěře. Když cizinec vkročil do chrámu a sejmul klobouk, pravil kostelník zcela klidně; „Jen račte, prosím pane, nechat na hlavě. Vždyť zde nikdo není.“ — Něco podobného nemohli bychom říci ve chrámu katolickém; zde jest stále někdo, totiž Bůh v nejsvětější svátosti oltářní. Nejsvětější svátost nalézá se ve svatostánku.

1115 — **Vyslovení jména „Ježíš“ a posluchačl.** Kristus jest současně přítomen ve všech svatostáncích celého světa, Kristus jest v každé posvěcené hostii, tedy zároveň a současně přítomen na nesčíslných oltářích celého světa a přece jest jenom jediný Kristus. Jak jest to možno? Svatý Augustin vykládá toto tajemství svým posluchačům následovně. Právil k nim: „Vyslovím nyní jedno jméno a sice pouze jednou a přece všichni posluchači uslyší toto jednou vyřknuté jméno.“ Pak zvolal hlasitě „Ježíš“ a pravil: „Zajisté každý z vás uslyšel toto slovo, ačkoliv jsem je každému zvlášť neřekl, nýbrž volal jsem je jednou. Právě tak má se to s Bohočlověkem. Slovem všemohoucnosti, t. j. slovy proměňování při mši svaté, stává se přítomným na mnoha místech.“

IV) Máme nejsvětější svátosti oltářní prokazovati úctu.

1116 — **Kancléř co kostelní sluha při zaopatřování nemocného.** Ve svátosti oltářní jest král všech králů přítomen.

Anglický kancléř Tomáš Morus, tedy v říši první po králi, proniknut byl živou vírou v nejsvětější svátost. Když se nalézal jednou ve venkovském chrámu a měl duchovní jiti zaopatřiti nemocného, vzal kancléř sám do ruky svítilnu se světlem a kráčel jako ministrant před knězem. Když se o tom dozvěděli dvořeninové, pravil jeden z nich kancléřovi: „Když se toho dozví král, nebude ho to as příliš těšiti.“ Klidně odvětil kancléř: „Jak by mi to mohl král zazlívati, kdyžtě přec jeho Pánu, králi všech králů, prokázal jsem úctu svou?“

1117 — **Cisařovna Eleonora ve chrámu.** Zbožná cisařovna Eleonora († 1720), chof Leopolda I., kdykoliv byla přítomna mši svaté, klečela vždy po celý čas co bohoslužby trvaly. Když byla prošena od svých příbuzných, aby se více šetřila a klekala pouze při pozdvihování a požehnání, dala tuto krásnou odpověď: „Nikdo z mých dvořeninů neodvází se usednouti si v mé přítomnosti, ač já jsem jenom hříšnice. A já měla bych se posaditi v domě Božím u přítomnosti svého Boha, jenž dlí v nejsvětější svátosti oltářní?“ — Jan Lavater, zbožný protestant († 1801) v Curychu pravil: „Kdybych věřiti mohl v přítomnost Kristovu ve svátosti oltářní, pak bych poklekl u svatostánku a nikdy více bych nechtěl již povstati.“

1118 — **Svatý Václav, vévoda české země a nejsvětější svátost oltářní.** Kniže český, svatý Václav, staral se o rozšíření náboženství křesfanského, v Čechách, zakládal chrámy křesfanské a školy, a štědře podporoval křesfanské duchovenstvo v jeho ušlechtilých snahách. To nebylo milé některým velmožům jeho říše, popudili proti Václavovi jeho mladšího bratra Boleslava, jenž bez tak již nemohl se ani vlády dočkati. Zbožnost Václavova poskytla mu příležitost k provedení jeho záměrů. Světec totiž již od maličkosti častěji přísluhoval knězi u oltáře; vlastníma rukama připravoval později svaté hostie a vino ke mši svaté potřebné. Chtěje vyhnouti se výtkám a pomluvám svých protivníků, jako by jmění rozhazoval a místo starosti o zem, zbožnosti se příliš odával, navštěvoval chrámy tajně v noci, aby klaněl se Kristu v nejsvětější svátosti. Časné ráno spěchával na služby Boží, a nalezl-li chrámové dvěře zavřeny, klekával u nich a klaníval se Spasiteli. Když tedy ráno časné dne 28. září 935 (dle některých 929) ubíral se na služby Boží, bylo to po výročním dnu posvěcení chrámu svatého Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi, přepadl ho Boleslav se spoluspiklenci a zavraždil světce mečem. Tak skončil svatý Václav co mučenník. — Máme chrám i nejsvětější svátost tak blízko. Jaká to hanba pro nás a jaká zodpovědnost, navštěvujeme-li nejsvětější svátost pouze zřídka nebo vůbec ne!

1119 — **Kardinál Bellarmin co studující.** Svatí a svěťice často navštěvovali nejsvětější svátost oltářní. Bellarmin sepsal italský katechismus, kterého bylo po celá staletí používáno ve školách italských. Byl též zpovědníkem sv. Aloise. Matka, sestra tehdejšího papeže, vychovala ve zbožnosti syna svého. Jako studující musel chodit čtyřikrát kolem chrámu. Kolikrátkoliv šel mimo kostel, zastavil se zde, navštívil nejsvětější svátost a pomodlil se několik otčenášů. Když se ho jedenkrát tázali, proč navštěvuje chrám, kdykoliv jde kolem, odpověděl: „Potkám-li přítele, pozdravím ho a přeji mu aspoň dobrého dne. Proto by to bylo na nejvýš neslušné, kdybych kráčel kolem Pána Krista bez pozdravu.“ Ve stáří 28 let byl Bellarmin již profesorem na universitě nizozemské v Lovani; napsal též mnoho učených spisů. V pozdějším životě často se vyslovil: „Na stupních oltáře, naučil jsem se více, než z knih.“ Dvakrát zvolili ho kardinálové za papeže; ale on volby nepřijal. Zemřel co arcibiskup v Kapui roku 1602. — Jest význačným, že připisoval Bellarmin svou velikou učenost uctívání nejsvětější svátosti oltářní. — Poznáváme z toho, jak Bůh žehná návštěvníkům nejsvětější svátosti oltářní.

1120 — **Oslovení Pia X. dítek přístupujících poprvé ku svatému přijímání.** Papež Pius X. povolal k sobě jednou (1905) jistý počet prvokomunikantů a oslovil je. Napomínal je, aby Pána Ježíše v nejsvětější svátosti častěji navštěvovali. Pak mezi jiným pravil i toto: „Máme-li někoho rádi, zajisté si přejem, milovanou osobu častěji spatřit, ji býti poblíž a s ní mluvit. Tak jest to i s Pánem Ježíšem. Milujete-li Ježíše upřímně, nevydržíte to dlouho, abyste ho nenavštívili, s ním si nepromluvili. Dítky mé! Navštěvujte ho jen častěji!“ — Že si Kristus přeje, abychom ho navštěvovali, poznáváme to již z událostí při jeho narození; neboť povolal si k jesličkám svým pastýře i tři svaté krále.

1121 — **Hrabě Rudolf Habsburkský na lovu.** Jednou jel hrabě Rudolf Habsburkský se svými služebníky na lov. V tom uslyšel zvonění zvonečku. Ohlédl se a spatřil, že kněz kráčí s nejsvětější svátostí k nemocnému. Kněz přišel až k potoku, jehož lávku odnesl deštěm rozvodněný potok. Kněz zouval si střevice, aby přebrodil potok. Když to Rudolf spatřil, ihned seskočil z koně a nabídl ho knězi, aby sešel na kůň a jel k nemocnému. Druhého dne přivedl duchovní koně hraběti zpět a děkoval mu za laskavost prokázanou. Rudolf však koně nepřijal zpět, nýbrž pravil: „Nechci více vstoupiti na koně, na němž jel Pán můj a Stvořitel; věnuji ho od této doby službě Boží.“ Kněz poděkoval a dojat promluvil věštecká slova: „Tento šlechtný čin odplatí vám Všemohoucí.“ Kněz tento stal se později dvorním

kaplanem arcibiskupa Vernerera v Mohuči a upozornil tohoto knížete, volence mohučského, na šlechtného a zbožného hraběte. Arcibiskup mohučský obrátil při královské volbě pozornost volenců na Rudolfa Habsburkského. Tak se stalo, že byl zbožný hrabě roku 1273 zvolen za krále německé říše; jest pradědem našeho rakouského panovnického domu.

1122 — **Dva králové u lůžka nemocného.** Zbožný císař Ferdinand II., který panoval počátkem války 30leté, měl velikou úctu k nejsvětější svátosti oltářní. Kdykoliv jel na voze nebo na koni a spatřil kněze jíti s nejsvětější svátostí k nemocnému, ihned sestoupil a poklekl. Jednou, když ještě nebyl císařem a na koni potkal se s knězem nesoucím nejsvětější svátost, nejen že seskočil s koně, nýbrž šel pěšky spolu k nemocnému, byl přítomen svatým obřadům a obdaroval rodinu nemocného. Kněz, jenž poznal krále, pravil po ukončení svatých obřadů k nemocnému: „Raduj se milý příteli! Dnes dva králové tě navštívili, totiž král všech králů a jeho ctihodný zástupce na zemi — náš milovaný král Ferdinand.“

1123 — **Královna přepustila svůj dvorní kočár knězi.** V časopisech byla uveřejněna zpráva o šlechtném skutku královny Kristiny španělské, která pochází z rodu habsburkského. Jela 21. února 1896 provázena svým bratrem ve dvorním kočáru. A hle, tu náhle kráčí cestou kněz, nesa nejsvětější svátost k nemocnému. Královna a její bratr ihned vystoupili, vyzvali kněze i jeho průvodce, aby zaujali místo v povoze a jeli k nemocnému. Královna kráčela za vozem, navštívila nemocnou osobu, potěšila ji a bohatě obdarovala. Radost obyvatelstva nad tímto ušlechtilým skutkem královny byla nesmírná.

1124 — **Důstojník porovnává nejsvětější svátost s císařem prostě oblečeným.** Jistý důstojník šel kdys na procházku v občanském oděvu. A hle, právě přicházel kněz, jenž nesl nejsvětější svátost k nemocnému. Důstojník poklekl. Když se večer sešel v hostinci s jinými důstojníky, věděli ti již o tom. Jeden z nich pravil: „Nesluší se to, aby důstojník na zem klekal.“ Důstojník bránil se následovně: „Dovoltež mi otázku. Kdybyste potkal jeho Veličenstvo císaře, jenž by byl pouze v jednoduchém oděvu, prokázal byste mu čest, která mu náleží?“ Důstojník odvětil: „Ovšem že; neboť on jest a zůstane stále Veličenstvem císařem, ať jest oděn jakkoliv.“ Tu pravil onen důstojník dále: „Nuže dobrá, zcela tak bylo i v mém případě. Spatřil jsem Boha, skrytého pod způsobou chleba. Věděl jsem, že on to jest. Byl bych bídňým sketou, kdybych snad z bázně před výsměchem neprokázal mu čest, jež mu jako Bohu náleží.“ Nikdo mu nemohl na to ničehož namítati.

1125 — **Za panovníka světského přes všechny dělové koule a za panovníka nebeského, přes kapky dešťové.** Když patřila pevnost Štrasburk ještě k Francii, mělo jednou v době válečné vyrukovat vojsko k oslavě průvodu na Boží Tělo. Důstojníci jevili velice málo chuti k účastenství na průvodu, protože vystoupila na obloze mračna a bylo lze očekávat, že přijde silný dešť. Tu pravil k nim velitel: „Pánové, zajisté by vás nezadrželo krupobití dělových kulí před postupem proti nepříteli, poněvadž stojíte ve službách krále pozemského. Proto se domnívám, že vás tím méně zadrží několik kapek vody od toho, abyste prokázali králi nebeskému malinkou tu službičku.“ Důstojníci postavili se ihned se svými vojáky v šik a v řad a táhli ku slavnosti Božího Těla. Nebesa byla slavnosti přízniva; neboť po trvání průvodu nekápla ani jediná kapka dešťová. (Dotyčný velitel byl francouzský králevič, otec nešťastného krále Karla X., jenž se tenkrát ve válečném čase nalézal ve Štrasburku.)

1126 — **Pokleknutím před nejsvětější svátostí obrácena na viru.** Ženevský biskup Mermillod, obrátil zvláštním způsobem vznešenou protestantku na viru, když byl ještě pomocným knězem v Ženevě. Každého večera totiž chodil co pomocný kněz dohlednouti před uzamčením kostela, zda se nikdo neschoval ve chrámu. Když kněz opouštěl kostel, poklekl ještě jednou před nejsvětější svátostí a políbil zem, na znamení uctivosti ke Kristu ve svátosti oltářní; pak se vzdálil. Jednoho večera zaslechl, když se vzdaloval, nějaký šramot v kostele. Vznešeně oděná dáma skryla se za zповědnicí a nyní vystoupila. Kněz k ní pravil: „Co zde děláte v tuto hodinu?“ Paní odpověděla: „Promiňte, prosím! Já jsem protestantka a chodila jsem v postě na vaše kázání o nejsvětější svátosti. Chtěla jsem se nyní přesvědčiti, zda tomu sám také věříte, co jste kázal. Proto jsem chtěla věděti, jak si počínáte před svatostánkem, když jste v kostele sám.“ Dáma tato přestoupila pak za několik dní ke katolickému náboženství. Pokleknutí kněze zaplašilo všechny její pochybnosti. — Poněvadž jest Kristus ve svatostánku, máme při návštěvě a při opouštění domu Božího pokleknouti před nejsvětější svátostí oltářní. Dáváme tím také jiným dobrý příklad.

V) V potřebách a nouzi máme hledati pomoc u nejsvětější svátosti oltářní.

1127 — **Kapucin a chudý studující.** Jistý studující měl právě před posledními zkouškami, když v tom zemřel jeho dobrodinec; následkem toho byl by se musel student dalších studií vzdát. Ve své těžkosti psal příteli kapucínovi a prosil o pomoc. Tento

odpověděl: „Milý příteli! Jsem pouze chudý kapucín a nemám ničehož. Avšak obrať se na našeho bohatého Pána v nejsvětější svátosti; on ti jistě pomůže.“ Slova ta účinkovala. Studující, lidmi opuštěný, denně ubíral se častěji k svatostánku, zde klečival a vroucně prosil o pomoc. Již za několik dní vyskytl se nový dobrodinec, který sám se nabídl, že se postará o další zaopatření studujícího. — Ve svatostánku trůní Kristus co král, jenž udílí prosebníkům slyšení.

1128 — **Jezulátko před dvířky svatostánku.** Blahoslavený Alvarez klečel jednou v modlitby pohřížen před svatostánkem. Najednou se otevřela dvířka svatostánku a zářící dítko vystoupilo, ruce majíc plné vzácných perel, tak že mezi prsty div nepadaly dolů. Zároveň slyšel zbožný muž slova: „Pohleď, to jsou moje milosti. Kéž by někdo přišel a mi některé odebral.“ — Spasitel v nejsvětější svátosti přítomný touží po tom, aby mohl rozdávat milosti své.

1129 — **Balíček z vozu spadlý, zachránce v nouzi.** Jistý chuďas, jménem Traugott ve vesnici Grunavě, zemřel hlavničkou a zanechal vdovu s několika dítkami v největší nouzi. Vdově nebylo možná uživit svých dítek. Se srdcem plným hoře a zármutku šla do domu jistého známého lidumila, aby si vyprosila pomoci. Avšak nedosáhla ničehož, poněvadž dotyčný někam odcestoval. I vkročila ubohá žena do chrámu, poklekla před nejsvětější svátostí oltářní, žalovala Spasiteli žal svůj a vroucně prosila o pomoc. Když pak, posilněna modlitbou, vyšla z kostela, jel právě vůz kolem a z něho vypadl nějaký balíček. Žena balíček zdvihla a když zpozorovala, že v něm jsou peníze, donesla ho ihned ku starostovi. Nepoctivec byl by si jistě ve velké nouzi, jakou ona měla, balíček přivlastnil; chudá vdova však byla poctivá a její poctivost byla také odměněna. Neboť vlastník peněz záhy se přihlásil a daroval poctivé nálezkyni desátý díl z nalezených peněz. Nyní bylo na dlouhý čas po nouzi. — Kristus v nejsvětější svátosti oltářní jak patrně, jí pomohl.

1130 — **Dítě hladovíci rodiny před svatostánkem.** V jisté rodině panovala veliká bída; již po několik dní nedostávalo se i nejpotřebnějších potravin. Jedno dítko z této rodiny, které již chodilo do školy a již také o nejsvětější svátosti oltářní se učilo, spěchalo do chrámu Páně, kleklo před hlavním oltářem a modlilo se hlasitě k Bohu, pod způsobou chleba ukrytému: „Pane Ježíši, nemáme již doma ničehož jíst. Pomůž nám, nebo zahyneme hladem. Ty jsi bohat a mocný; ty můžeš nám chudým lidem pomoci a tys nám také slíbil pomoci, budeme-li za to prositi.“ Dítě šlo pak do školy. Když se dítko vrátilo ze školy,

usmívala se matka a pravila: „Dítě, dnes jsi se velmi dobře modlilo. Za piliřem v kostele seděla bohatá jedna paní, která tě zná a tvou modlitbu slyšela. Ta přinesla nám peníze i potraviny. Hle, zde na stole vše leží.“ — O kéž by všichni ve své tísní spěchali k nejsvětější svátosti; pak by bylo zajisté o mnoho sebevražd méně.

1131 — **Svatý Alfons klepá na dvířka svatostánku.** Biskup ve Svaté Agatě u Neapole, zakladatel řádu redemptoristického, svatý Alfons († 1787) nalezal se kdys u veliké nouzi. Jeho kuchař nemohl připravit oběd, poněvadž nebylo ani potravin ani peněz. I šel svatý biskup do své domácí kaple, přiblížil se uctivě k oltáři a zaklepal na dvířka svatostánku řka: „Pane! Jsme hladovi. Pracovali jsme pro tebe. Nenech nás trpět nedostatkem.“ Potom se vroucně pomodlil. Za chvíli — bylo to věru ku podivu — zazvonil posel u domovních dveří a odevzdal od jisté šlechtné dobrodějky města značný dar. — Kéž by všichni věřící v čas nouze spěchali k nejsvětější svátosti, místo stěžování si svým spolubližním do svého hoře. Kristus sám zve je slovy: „Pojďtež ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ (Mat. 11, 28.)

1132 — **Domy indiánské obce.** Americký biskup, Okonor z Dibonu vypravuje, že nalezl zbožnou indiánskou obec, kde veškeré domy tak jsou stavěny, že lze od domovních dveří popatřiti k chrámu Páně. Zbožní lidé navštěvují často nejsvětější svátost v chrámu Páně; nemohou-li však jíti do kostela, modlí se doma, patřice směrem k Božimu domu. — Také my můžeme doma ctíti Krista v nejsvětější svátosti a prositi o pomoc, modlice se směrem ku domu Páně.

Svaté přijímání.

l) Svaté přijímání spojuje nás co nejúžeji s Kristem.

1133 — **Pamětní deska na domě, kde bydlel jednou král.** Cestujeme-li městy, nacházíme tu a tam na některých domech pamětní desky, kdož stojí psáno: „Roku . . . bydlel v tomto domě císař nebo král N. N.“ Majitel domu jest na to obyčejně velmi hrdým. — Nuže, my katolíci můžeme se honositi, že k nám zavítal nebeský král, Pán celého světa: Také na prsa svá mohli bychom dáti sobě pamětní desku s nápisem: „Dne . . . zavítal sem král všech králů, Pán nebeských zástupů.“ — Svatým přijímáním uhostíme u sebe Boha samého.

1134 — **Napoleonův nejšťastnější den.** Když nalézal se císař Napoleon I. na výši slávy své a štěstí, rozpředl se mezi jeho jenerály rozhovor o otázce, který den as byl v žití Napoleonově nejšťastnějším. Jeden jmenoval den trojčísaršské bitvy u Slavkova (1805), druhý den jeho korunovace na císaře (1804), jiní pak opět jiné dny. V tom přistoupil k nim Napoleon, jeňž rozhovoru jejich naslouchal a pravil: „Nejšťastnějším dnem mého žití byl den mého prvního svatého přijímání; neboť tu jsem byl Bohu nejbliže.“ Těto odpovědi nikdo neočekával. (Jeden z jenerálů, jmenem Drouet vypravoval událost tuto arcibiskupovi Donnetovi z Bordeauxu.) — O jaká to blaženost, zavítá-li k nám Bůh sám.

1135 — **Kristus a pelikán.** Ve svatém přijímání syti nás Kristus vlastním svým tělem a krví. Pelikán jest pták vodní, plavec, jeňž zdržuje se u Jordánu, Nilu a ústí Dunaje a živí se rybami. Poněvadž mívá zvláště v době kdy krmí mláďata svá, prsa zakrvácena krví usmrcených ryb, bájili za starověku lidé, že si pelikán sám prsa rozklove, aby živil mláďata vlastní krví. Z té příčiny bývá Kristus od světů přirovnáván k pelikánovi, poněvadž živí nás ve svatém přijímání vlastním tělem a krví svou. Také na některých svatostáncích bývá obraz pelikána s jeho mladými ptáčaty.

II) Svaté přijímání dodává sily proti těžkým hříchům a posiluje k dobrému.

1136 — **Tajemství Don Boskovo.** Slavný kněz, Don Bosko v Turině, († 1888) jeňž se ujal mnoha tisíců zanedbaných dítek a vychoval z nich hodně a řádné lidi, mívál často návštěvy vynikajících osobností. Jednoho dne prohlížel si anglický ministr jeho vychovatelské ústavy v Turině a obdivoval se dobrému smýšlení a duchu, které panovaly mezi dítkami. Když odcházel, pravil Don Boskovi: „Shledal jsem, že vaše všechny dítky jsou tak mravné a skromné. Rcete mi prosím: Jaký pak to máte tajný prostředek, že udržujete v tak dobré kázni děti dříve tak zanedbané. Tu as musel prut řádně spolu pomáhati?“ Don Bosko odvětil: „Prostředek ten jest častější svatá zpověď a hlavně svaté přijímání. Tělesných trestů u nás vůbec neužíváme.“ — Svaté přijímání chrání mocně před opětným upadnutím do těžkého hřichu; Proto praví Kristus: „Kdo z tohoto chleba jí, neumře“ t. j. ten neupadne tak snadno ve hřích smrtelný. Jest to také zcela přirozeno, že kam zavítává častěji Bůh, odtud musí ďábel prchnout.

1137 — **Nemocnice pro rekonvalescenty.** V městě španělském Toledě měli za starých časů dvě nemocnice: jednu

pro nemocné, druhou pro uzdravující se rekonvalescenty. V prvé nemocnici dávali si lékaři všemožnou práci, aby nemocné vytrhli z nebezpečí smrti, ve druhé nemocnici se namáhali, aby zotavující se uchránění byli zpětného upadnutí do staré své nemoci. — A tak podobně učinil lékař duší našich Kristus, ustanoviv k tomu dvě svátosti: pokání, aby hříšníky vytrhl z nebezpečí smrti věčné, a nejsvětější svátost oltářní, aby hříšníka chránila před opětným upadnutím do hříchu smrtelného.

1138 — 1300 mužů u svatého přijímání v Dublině. Svaté přijímání dodává síly k dobrému. Na katolickém sjezdu ve Vürzburku (1877) povzbuzoval tehdejší kaplan düsseldorfský, později světicí biskup kolinský, Dr. Schmitz († 1899), katolické muže k častějšímu svatému přijímání. Při tom vypravoval následující: „Před několika týdny konal jsem cestu do Irska a přišel jsem do hlavního města Dublinu. V neděli ráno bylo to, když jsme vystoupili z lodě. První má cesta byla do kostela. Náhodou přišel jsem do chrámu svatého Ondřeje; nebyl to ani hlavní chrám dublinský, ani nejvíce navštěvovaný. Spatřil jsem veliké množství mužů u zábradlí státi, kteřížto všichni pak šli ke stolu Páně. Domníval jsem se zprvu, že jest nějaký zvláštní slavnostní den anebo nějaká jiná příčina ku přijímání nejsvětější svátosti. Brzy však jsem zvěděl, že jest to svaté přijímání každodenního bratrstva Božského srdce Páně a že přistoupilo právě 1300 mužů ku svatému přijímání. Nyní byla ihned záhada rozluštěna. Chtěl jsem totiž v Irsku seznati prostředky, kterými irský národ přes všechna pronásledování tak houževnatě zachovával si svou víru katolickou. To faktum a událost, že v jediném chrámu přistoupilo 1300 mužů ku stolu Páně, postačilo mi k vysvětlení; poznal jsem nyní ihned, odkud národ irský čerpá sílu svou.“ — Také první křesťané brali sobě sílu ku smrti mučnické ze stolu Páně každodenním svatým přijímáním.

1139 — Představená a měšti radní v nemocnici. Od roku 1901 rušeny poznenáhla ve Francii všechny kláštery a všichni řeholníci a řeholnice vyhnáni. V městě Remeši, biskupském sídle, stal se r. 1901, jak vypravuje biskup tamější, kardinál Langénieux († 1904) následující případ: V Remeši nalezá se nemocnice pro nemocné, stížené tak odpornými nemocemi, že by po delší čas žádný ošetřovatel nechtěl je obsluhovati ani za veliké peníze. V nemocnici ošetřovaly nemocné řeholní sestry. Na vyhnání těchto klášternic ale bylo pozapomenuto. Jednoho dne objevilo se více pěkně nastrojených městských radních v nemocnici a vyzvali představenou, by jim ukázala všechny sály a pokoje. Měla totiž městská rada podati vládě zprávu. Představená

uvedla pány do prvního sálu, kde leželi ponejvíce nemocní, jejichž obličejy byly rakovinou rozežrané. Radové prozrazovali ihned výrazem svých obličejů, že pobytem v sále tom stává se jim nevolno. Rychle spěchali do druhého sálu; avšak zde našli nemocné ještě s horšími nemocemi. Záhy páni vytáhli kapesníky a zacpávali si nos; špitální vzduch stal se jim nesnesitelným. Kvapně proběhli jednu nemocniční síň po druhé. Když opouštěli nemocnici, byli všichni bledí a nemluvní. Když odcházeli, osmělil se jeden z nich otázkou se představené: „Paní představená, jak dlouho jste zde prosím již?“ Odpověď zněla: „Čtyřicet let.“ Udiven, tázal se pán: „Rcete mi prosím, odkud jste k tomu vzala tolik zmužilosti?“ Představená odvětila: „Z nejsvětější svátosti oltářní, kterou každodenně přijímáme. Kdybychom neměli nejsvětější svátost zde, nikdo z nás by to zde nemohl vydržeti.“ Sváté přijímání uděluje nám odvalu a sílu ku konání dobrého. Již svatý Jan Zlatoústý praví, že nás sváté přijímání činí srdnatými, jako lvy.

1140 — **Jsmé dva, kteří trpíme.** Zbožný kněz jeden stížen byl před smrtí svou dlouhotrvající nemocí; přes to však byl stále trpělivým. Jednoho dne musel podrobiti lékař nemocného bolestné operaci. Protože neuslyšel z úst nemocného ani slova nářku, obdivoval se jeho trpělivosti a tázal se, odkud by měl té srdnatosti. Kněz, odvětil: „Pane doktore! Jsme dva, co trpíme!“ Nemocný totiž toho rána přijal nejsvětější svátost chtěl tím tedy říci toto: Bůh zavítal ke mně, ve svatém přijímání a pomůže mi, abych mohl bolesti své snášeti. — Sváté přijímání posiluje naši duši, jako pokrm tělo.

1141 — **Král Otto I. před bitvou 955.** Král německé říše, Otto I. Veliký přijal v den bitvy na Lešském poli 10. srpna 956 i se svými vůdci před celým vojskem sváté přijímání, aby s větší odvahou vydali se do boje. A hle! Dosáhl skvělého vítězství nad Maďary, jejichž loupežné vpády přestaly od té doby úplně. — Sváté přijímání propůjčuje sílu a srdnatost.

III) Sváté přijímání jest zárukou věčného života.

1142 — **Královský princ co rukojmí.** Biskup toulonský ve Francii, svatý Ludvík († 1297), byl ještě jsa hochem, svým otcem králem sicilským a neapolským Karlem II. odevzdán co rukojmí králi aragonskému t. j. dán co záruka dodržení slibovaného míru i odevzdání připověděných zemí (1288.) Král aragonský měl nyní v moci život králova syna a byl nyní úplně zabezpečen, že dodržány budou vyjednané podmínky míru. — Tak i král nebeský dal nám za rukojemství zaslíbených nebeských

statků podobnou zástavu, totiž svého Syna jednorozeného v nej-světější svátosti. Ve svatém přijímání dostáváme jej v naši moc a tím ujímáme se již takořka napřed v držení nebe, v život věčný; neboť v držbě, v požívání Syna Božího zakládá se spása. Jest tedy svaté přijímání skutečně základem a zástavou pojišťující budoucí spásu (= pignus futurae gloriae).

IV) Jsme k tomu přísně zavázáni, abychom alespoň jednou za rok a sice v čas velikonoční velebnou svátost oltářní přijímali.

1143 — **Čtvrtý sněm církevní v Lateraně 1215.** Za časů svatých apoštolů a v době pronásledování křesťanů šli při každé mši svaté všichni věřící ke stolu Páně. Papež Fabián († 250) nařídil, aby všichni křesťané aspoň o třech hlavních svátcích (vánocích, velkonocích a letnicích) přistoupili ke stolu Páně. Ve středověku byli mnozí křesťané nedbalí a nešli i po více let ku svatému přijímání. Roku 1215 byl za předsednictví papeže Inocence III. a 500 biskupů, slaven sněm v Lateraně, kterýž nařídil z příčiny té následující: Každý křesťan, jenž dospěl k rozumu, má alespoň jednou za rok z hříchů svých svému duchovnímu správci se vyzpovídati a velebnou svátost oltářní, alespoň v čas velikonoční, hodně a uctivě přijímat. Kdo by této povinnosti tvrdošíjně se vzdíral, tomu má býti po smrti odepřen církevní pohřeb.

1144 — **Devítileté dítě žaluje u Pána Ježíše na biskupa.** Když biskup Durien v Kolumbii navštěvoval osady svého biskupství, přišlo k němu 9leté děvčátko a žádalo ho, by dovolil mu jíti ke svatému přijímání. Biskup dítěti odpověděl: „Milé dítě, jsi ještě příliš mládo a nevíš ani ještě, kdo ve svaté hostii skryt jest.“ Děvče zarmouceně odešlo a odebralo se do chrámu. Zde pokleklo před svatostánkem a modlilo se následovně: „Milý Spasiteli! Biskup pravil, že nevím ještě, kdo zde pod způsobou chleba jest ukryt. A já to přece vím! Ty jsi Syn Boží; ty jsi to dítě, které leželo v jeslích v Betlémě, jenž za nás později jsi na kříži umřel a třetího dne z mrtvých vstal a konečně opět vrátil se do nebe. Pane Ježíši, známť já tebe, znám tě dobře. Řekni přece biskupovi, že tě znám, aby mne pustil ku svatému přijímání.“ Poblíž modlicího se děvčátka seděl kněz, který všeska slova zaslechl a pak biskupovi o tom podal zprávu. Následkem toho smělo dítě to v brzkou dobu ke svatému přijímání. — Jakmile dítě jest s to rozeznati nebeský pokrm od pozemského a dá se předpokládat, že s uctivostí přistoupí ke stolu Páně, jest schopna velebnou svátost oltářní přijmouti. Na mnohých místech chodí dívky k prvnímu svatému přijímání již po dokonaném desátém roce.

V) Kdo jest těžce nemocen, má se ihned dáti zaopatřiti.

1145 — **Přijímání při průvodě na Boží Tělo.** Za válek hugenotských udál se v jisté francouzské vesnici o průvodě na Boží Tělo následující případ: Když šel průvod kolem malého lesíku, zpozorovali účastníci, že za jedním stromem skrývá se muž s ručnicí v ruce a míří na průvod. Lidé ihned poznali, že onen střelec jest protivníkem katolického náboženství, který chtěl výstřelem na kněze nebo velebnou svátost překaziti průvod. Několik lidí běželo k němu, aby mu vyrvali zbraň. Zatím třeskla rána a jeden z účastníku průvodu smrtelně raněn, klesl k zemi. Kněz měl takovou duchapřítomnost, že umírajícímu udělil rozehřešení a podal mu svatou hostii z monstrance. Průvod pak vrátil se do chrámu zpět. — Kdo jest v nebezpečí života, má velebnou svátost oltářní hodně přijmouti. Těžce nemocní nemusí, jak se samo sebou rozumí, býti před svatým přijímáním lačni.

1146 — **Obol na jazyk.** Pohanští Řekové v starověku domnívali se, že každý člověk musí cestovati po své smrti do podsvětí přes řeku Styx, kde soudí ho tři soudcové. Kladli tedy proto všem zemřelým v ústa peníze, obol, aby mohl zaplatit převozníkovi, Charoovi poplatek za přepravu přes řeku. — U nás křesťanů bývá umírající taktéž zaopatřen obolem na jazyk, totiž velebnou svátostí oltářní a sice k posile na poslední svou cestu. Odtud jméno „zaopatření.“

1147 — **Svatá Juliana a zmizení svaté hostie.** Sv. Juliana Falconieri, řeholnice ve Florencii († 1341), roznemohla se ve stáří 70 let velmi těžce. Protože trpěla nesmírnou slabostí žaludku a nemohla, žádné potravy podržeti, bylo knězi nemožno jí na zaopatření podati velebnou svátost oltářní. Nad tím světice hořce plakala a zapřísáhala kněze, aby aspoň roprostřel korporále na její prsou a položil svatou hostii poblíž srdce. Zpovědník jménem Jacob de campo regio vyhověl její žádosti. Sotva že položil svatou hostii poblíž srdce, okamžitě zmizela. Ihned potom skonala Juliana s radostným výrazem v obličejí jakoby u nebeském vytržení. Když pak řeholnice myly její tělo a oblékaly ji, spatřily poblíž srdce kruh a v něm byl vytisknut obraz Ukřižovaného, jakoby razítkem v pečeti. Vtisk ten měl velikost a podobu té hostie, jež zmizela. Tato skutečná událost, svědky ztvrzená, zdála by se býti neuvěřitelnou; avšak pomněme, že Bůh již vykonal zázraky mnohem větší. — O kěz by všichni křesťané v těžké nemoci a v hodinu smrti také tak vroucně toužili po svatém přijímání, jako tato světice.

1148 — **Polní maršálek Radecký před smrtí.** Když rakouský polní maršálek Radecký cítil, že se přibližuje konec jeho žití, zavolal si tridentského knížete-biskupa Rikkobona, aby ho zaopatřil svatými svátostmi. Biskup shledal, že staříčkový vojevůdce jest nejen klidným a do vůle Boží odevzdaným, nýbrž i na cestu do věčnosti dobře připraven. I projevil nad tím svůj podiv. Radecký odvětil: „Vděčím tuto šťastnou náladu Matce Boží, kterou jsem cítil a vzýval po všechny dny svého života.“ Když polní maršálek přijal svaté svátosti, pravil k biskupovi: „Od okamžení, kdy přijal jsem svého Boha a Spasitele, pocítuji spokojenost a blaženost takovou, jako prvé v životě nikdy jsem ještě nepocítil. Nyní není pro mne smrt již ničím hrozným; vždyť přivede mne k Ježíši, mému sladkému Spasiteli.“ Při slovech těch polily slzy pohnutí a radosti jeho líce. Zemřel v této radostivé náladě 1858. — O jak pošetile počínají si ti, kdož nalézají se na lůžku nemocni a obávají se přijmouti svaté svátosti.

1149 — **Umírající lodník a jeho kormidelník.** Lodník se těžce roznemohl a přijal svaté svátosti. Po přijetí velebné svátosti oltářní se rozveselil a pravil: „Jsem nyní připraven k daleké přepravě.“ Když se ho tázal kněz po příčině jeho veselí a bezstarostnosti, pravil: Nyní nepotřebuju se více báti; neboť kormidelník jest na palubě.“ Při tom ukázal na svá prsa, aby naznačil, že přijal velebnou svátost — Kdo v nebezpečí smrti přijímá nejsvětější svátost, podoben jest muži, jenž chce vykonati dalekou cestu a vezme si sebou potřebné peníze na cestu.

VI) Máme velmi často přijímati nejsvětější svátost oltářní.

1150 — **Kristus spoutaný při svém narození a při své smrti.** Dobrý Bůh poučil zjevením svatou Mechtildu, která se měla za nehodnou častějšího přijímání následujícími slovy: Hle, sotva že Syn Boží na svět přišel, obvinula ho matka ihned plénkami, tak že nemohl pohybovati ani rukama ani nohama. Nebeský Otec chtěl tím naznačiti toto: Pojdte a vezměte si poklady, jež dítko z nebe přineslo; neboť dítko jest na rukou i nohou spoutáno a nemůže se brániti; můžete mu vzítí vše. A opět, když hořkou smrtí měl odejítí ze světa, katané přibíli mu ruce i nohy na kříž. Tím chtěl nebeský Otec říci: Pojdte a vezměte si poklady, které Božský Syn můj zasloužil svým utrpením; ježto na rukou i nohou jest spoután, můžete mu vše co jeho jest, zcela klidně vzítí. Jest to tedy výslovné přání Pána Boha, abychom hojně používali duchovních statků, Kristem přinešených. — Proto dal papež Pius X. (20. pros.

1905) zpovědníkům návod, aby nikoho nezdržovali od každodenního svatého přijímání, kdož náleží se ve stavu milosti Boží a v patřičném úmyslu ke stolu Páně chce přistoupiti.

1151 — **Nepřátelé mého štěstí.** Mnoho zjevení dostalo se svaté Gertrudě († 1334). Jednou stěžoval si Kristus do těch, kdož zrazují lidi od častějšího svatého přijímání. Kristus pravil: „Rozkoš má býti se syny lidskými. Proto jsem také ustanovil nejsvětější svátost oltářní. Ti tedy, kdož zdržují lidi od svatého přijímání, jsou nepřátelé mého blaha.“ — Toť slova skutečně Božská.

1152 — **Plané poukazování na svatého Aloise.** Ctihodný jesuita Margottet rád se bavival v posledních měsících svého žití s jistým jinochem a měl s ním zbožné rozmluvy. Jednoho dne sdělil s ním jinoch, že mu odporoučel jeho zpovědník, aby každý týden přijal vícekrátě nejsvětější svátost. Jinoch se vyslovil, že toho dovolení zpovědníkova nepoužije, poněvadž sám sv. Alois v noviciátě u jesuitů pouze v neděli chodil ku svatému přijímání. Řeholník se usmál a pravil: „Jděte jen, můj milý mladý pane, a přijímejte nejsvětější svátost častěji za týden; neboť máte toho více zapotřebí, než sv. Alois.“ Mnozí lidé se domnívají, že častější svaté přijímání jest jakýms uznáním a odměnou ctnosti. Svaté přijímání však jest v první řadě protijedem proti hříchu; máme jím býti osvobozeni od svých denních chyb a všedních hříchů a obrněni proti hříchu smrtelnému.

Před a po svatém přijímání.

I) Ku svatému přijímání máme se náležitě připraviti.

1153 — **Návštěva města králem.** Má-li císař neb král některé město navštívit, čistí se nejprve ulice a náměstí a pak město vyzdobováno; stavějí vítězné brány, vyvěšují prapory, okrašlují věnci a květinami domy a večer osvětlují okna. — Podobně máme si počínati, když zavítá k nám panovník nebes ve svatém přijímání; máme nejprve duši svou očistiti od hříchů svátostí pokání; duši svou pak máme okrášliti dobrými skutky. Takovými dobrými skutky jsou především: půst od dvanácté hodiny noční a modlitby před svatým přijímáním. Svatý Augustin praví: „Nechť se nikdo neodvází požívatí tělo Páně, než-li se mu klaněl.“

II) Častější duchovní přijímání jest dobrou přípravou na skutečné přijímání.

1154 — **Odsouzený k smrti hladem.** Duchovní přijímání jest toužebná žádost po přijetí nejsvětější svátosti oltářní. Jistý král odsoudil za starých dob svého jednoho poddaného pro zločin ku smrti hladem. Odsouzenec žádal, by mu bylo povoleno s Bohem se smířiti a knězi vyznati hříchy své. Král vyhověl prosbě. Kněz přišel do kobky žalární, kde se nalezal odsouzenec. Ten se vyzpovídal ze svých hříchů; pak chtěl mu kněz podati svaté přijímání. Avšak oba vojíni, na stráži stojící, zabraňovali v tom knězi řkouce: „Odsouzenec nesmí ničehož požívat; jest odsouzen k smrti hladem.“ Tu padl ubožák na kolena svá a pravil: „Můj Ježíši, Ty jsi zde přítomen pod způsobou chleba. Toužebně žádám si Tě přijmouti a nesmím. Půjď ke mně způsobem neviditelným! Vždyť jsi všemohoucí, můžeš i toho učiniti. — Odsouzenec měl vroucí a upřímnou touhu po svatém přijímání. Toto „žádání“ si jmenujeme „*duchovním přijímáním*.“ Máme duchovně přijímati při mši svaté, když sami nejdeme ke svatému přijímání skutečně, a sice při přijímání kněze.

1155 — **Dvě drahocenné nádoby.** Duchovní přijímání přináší podobný zisk, jako přijímání skutečné. Ctihodná služebnice Boží, Pavla Mereska mívala často vidění a zjevení. Jednou zjevil se jí Ježíš a ukazoval jí dvě drahocenné nádoby; jedna byla zlatá, druhá stříbrná. Při tom pravil Kristus: „V nádobě zlaté uschována jsou přijímání skutečná, v nádobě stříbrné duchovní.“ — Duchovní přijímání také má velikou cenu. Můžeme je přirovnati stříbru, kdežto přijímání skutečné zlatu.

III) Kdo přijímá nehodně, t. j. maje na duši smrtelný hřích, stává se zaslepeným a zatvrzelým.

1156 — **Rada náčelníka lupičů.** Loupežnická tlupa přijala k sobě mladíka, který byl ještě velmi úzkostliv měl-li spáchat nějaký zločin. Svědomí činilo mu totiž trpké výčitky, jichž se nemohl zbaviti. Když se toho dozvěděl náčelník tlupy, povolal si jinocha k sobě a dal mu ďábelskou radu: „Jdi, přijmi nehodně velebnou svátost oltářní. Pak přestane tvůj duševní neklid, a budeš potom s to spáchat každou špatnost.“ Věděl vůdce loupežníků, že nehodně přijímání zaslepuje a zatvrzuje člověka. — Křesťan se má střežit nehodného přijímání!

1157 — **Král Lothar II.** Bůh trestá mnohdy nemocí toho, kdo přijímal nehodně. Lotharinský král, Lothar II. (855—875), který způsobil svým nemravným životem veliké pohoršení, stížen byl od papeže svatého Mikuláše I. (858—867), církevní pokutou. Když papež zemřel, odcestoval král s několika velmoži k novému papeži, Hadrianu II. a zde tvrdil, že vykonal již církvi uložené pokání a prosil o rozhrěšení a svaté přijímání. Protože jeho

průvodčí potvrzovali výrok králův, dal papež králi rozhřešení a udělil mu pak svaté přijímání. Ale Lothar se jen přetvařoval a spolu se svými průvodci papeže přelhal. Proto bylo rozhřešení neplatné a svaté přijímání svatokrádežné. Když se král se svými průvodci vracel domů, záhy jeden po druhém ochuravěli velmi těžce a zemřeli. Konečně zemřel i král a sice bez nejmenší známky lítosti. — Nehodné přijímání zatvrzuje člověka.

IV) Po svatém přijímání máme děkůčiniti.

1158 — **Dva ministranti s hořícími svícemi na ulici.** Jednou zahanbil svatý Filip Neri v Římě jistého muže, jenž přijal v chrámu nejsvětější svátost a pak ihned domů spěchal. Když to totiž světec uzřel, zavolal ihned oba ministranty a pravil k nim: „Vezměte každý jeden svícen z oltáře i s rozsvícenými svícemi a jděte za tímto mužem.“ Chlapci tak učinili. Všichni lidé na ulici dívali se na muže toho. On se ohlédl a spatřil oba chlapce a tázal se: „Co zde chcete?“ Oni odpověděli: „Pan farář nás za vámi poslal.“ Ihned se muž ten obrátil, vrátil do chrámu a tázal se světce, co by to mělo znamenati. Filip Neri odvětil: „Pán Ježíš jest u vás. Proto že jste zapoměl se mu klaněti, museli ministranti za vás poctu mu prokázati.“ I poznal člověk ten svou chybu, klekl ještě jednou před oltářem a vykonal zde s velikou zbožností své děkůčinění. Teprve po čtvrt hodině šel domů. — Nikdo nemá odejíti po svatém přijímání z chrámu, aniž by díky vzdal Pánu Ježíši.

Pokání.

1) Bůh žádá, aby se hříšník pokořil ve svaté zpovědi.

1159 — **Francouzský král Jindřich IV. a jeho oblíbenec.** Francouzský král Jindřich IV. velice si zamiloval knížete z Bironu pro jeho statečnost a vyznamenal ho nejvyššími hodnostmi. Jednou domníval se tento oblíbenec králův, že se král k němu zachoval nějak nespravedlivě a proto začal si dopisovati s královými nepřáteli. Ale jeho dopisy králi španělskému a vévodovi savojskému byly zachyceny a králi Jindřichu IV. odevzdány. Král celý užaslý nemohl ani pochopiti pronevěru svého milce; i povolal ho k sobě, vzal ho přátelsky za ruce a pravil: Milý kníže! Mně jsou dobře známy tvoje záměry; jest-li že upřímně mi řekneš, jak se věci mají, dávám ti na to čestné slovo, že nebudeš za to trestán. Ale zrádný kníže, ač dobře znal velkomyslnost královu, zapíral tvrdošjně. Král vyndal z kapsy osudná ona psaní, ukázal je zrádci a ihned odsoudil ho k smrti. — Také Bůh nám chce

odpustiti naše hříchy, jest-liže z nich se upřímně vyznáme jeho nástupci, knězi.

1160 — **Pyšný obuvník.** Pyšným lidem jest zpověď proti mysli; nechtějí ničehož věděti o nějakém sebebepokoření. Jistý obuvník nebyl již dlouho u svaté zpovědi a pravil k duchovnímu správci: „Nesrovnává se to s mou ctí, mám-li při zpovědi říkati: „Já bídný hříšník.“ Na to odvětil mu duchovní. Vždyť nemusíte ta slova říkat; říkejte místo nich takto: „Já pyšný, nafoukaný švec.“

1161 — **Na zpověď již příliš velký.** Mladý obchodník zván byl svým přítelem v neděli k nějaké hře. Obchodník odpověděl: „Dnes pohřichu nemohu přijíti, protože chci vykonati svou velikonoční svatou zpověď.“ Přítel namítal: „Na to jsi již příliš velký, abys chodil ještě ke zpovědi.“ Usnívaje se odpověděl kupec: „~~Pravda, že jsem už hodně veliký; právě proto při svaté zpovědi vždy si kleknu.~~“

II) Kněžským rozhřešením nabýváme odpuštění hříchů.

1162 — **Na niti upoutané ptáče.** Svatý Anselm, arcibiskup v Kanterbury, spatřil kdys v zahradě blízké chlapce, jenž měl ptáče uvázané niti za nohu; čas od času nechal ptáče vzlétnout. Sotva že ale pták vzlétl, strhl ho chlapec opět na zem. Hru tu opakoval několikrát. Svatý Anselm byl velice zarmoucen nad tímto týráním zvířátka. Náhle však se nit přetrhla a ptáče ulétlo. Kdežto chlapec dal se do pláče, zasmál se svatý arcibiskup hlasitě a radoval se. Když pak se jeho domácí lidé tomu velice divili, že světec jest jednou tak vesel, vypravoval jim o té příhodě a poznamenal následující: „Měl jsem při osvobození ptáčete takovou radost, proto že jsem si vzpoměl na kněžské rozhřešení, jímž hříšník bývá vysvobozen z pout ďáblových.“ Hlubokomyšlná jsou slova rozhřešení: Ego te absolvo a peccatis tuis. (Rozhřešuju tě, zbavuju tě od hříchů tvých.) Bývá tedy kajník zbaven vazeb hříchů, jimiž ho ďábel spoutal.

1163 — **Vězeň si oblíbil žalární řetězy.** Kdo nechce ničehož slyšeti o svaté zpovědi, nosí dále své otrocké okovy. Roku 1900 udělil král italský za příčinou své svatby milost mnoha zločincům v žaláři. Tu se také přihodilo, že jistý káranec, jenž již 22 let vězeňské okovy nosil, vzpíral se svému propuštění. Trestanec jmenoval se Beltramo a nalézal se v káznici velmi přísné v Portoferajo. Když mu představený trestnice zvěstoval, že obdržel milost, počal plakat a dal si všemožnou práci, aby mohl i na dále v žaláři zůstat. Ihned vyznal se ještě z dvou těžkých zločinů,

kteře ještě nebyly promlčeny. Ale ani to mu nepomohlo a okovy byly mu sňaty; tu hrozil, že se vrhne do moře, poněvadž na světě nebude míti se nikdy tak dobře, jako se měl v žaláři. Nemusíme-li se zasmáti, pozorujeme-li pošetilost toho člověka? Těžké, železné okovy jsou mu milejší, než zlatá svoboda. — Právě tak pošetilým jest i hříšník, jenž nechce o svaté zpovědi ničehož slyšeti; neboť i jemu jsou vazby hříchů, jimiž ho ďábel spoutal, milejšími, než-li svoboda dítek Božích.

1164 — **Protestant žádá od pastora rozhrěšení.** Katolický kněz praví ku kajicníkovi: „Já tě rozhrěšuji od hříchů tvých.“ Protestantští pastoři však říkají věřícím, (kteří činí všeobecné vyznání či zpověď): „Bůh vám odpustil hříchy.“ — Jednou si dal zavolati protestantský kupec, jenž těžce onemocněl, pastora, aby mu tento udělil odpuštění hříchů. Když všeobecně vyznal vinu svou, pravil pastor: „Bůh ti hříchy odpustil.“ Nemocný odpověděl: To mně umírajícímu nepostačuje. Kristus dal přec apoštolům moc hříchy odpouštěti. Musíte mi tedy vy odpustit hříchy: neboť stojí v Písmě svatém: „Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterýmž zadržíte, zadržány jsou! (Jan 20, 22, 23.) Pastor prohlásil, že nemá k tomu plnomoc. Dal si tedy nemocný zavolati jiného faráře, totiž katolického. Když tento přišel, tázal se ho těžce nemocný: „Můžete vy mi odpustit hříchy?“ Katolický farář odvětil: „Ovšem, kdybyste byl katolíkem.“ Nemocný stal se katolíkem a vyzpovídal se.

III) V nebezpečí smrti může každý kněz ode všech hříchů rozhrěšiti.

1165 — **Dva od cirkve odpadli kněží zase se do cirkve vrátili.** Za časů francouzské revoluce, kde tak mnohý kněz odpadl od víry, přihodilo se následující: Několik protestantských duchovních bylo shromážděno u hostiny a výtečně se bavili. V tom náhle vstoupil nějaký posel, jenž hlásil, že venku před obcí nějaký člověk umírá a prosí o duchovního. Jeden z přítomných ihned se nabídl, že půjde vyhledat nemocného. A skutečně šel protestantský duchovní ihned k nemocnému. Nemocný byl ještě při dobrých smyslech, když přišel duchovní. Protestantský duchovní promluvil k nemocnému několik vět z Písma svatého. Tu řekl nemocný: „Jsem katolický kněz, jenž od své víry odpadl. Rád bych nyní opět byl přijat do cirkve a abych zpovědí očistěn byl od hříchů svých. Prosím, povolejte mi nějakého katolického kněze.“ Protestantský duchovní se při těch slovech zarazil a řekl oči maje plny slz: „Milý příteli, i já jsem býval katolickým knězem a na neštěstí odpadl jsem od víry své. Avšak v nebezpečí smrti mám, jak sám víte, úplnou moc, jako dříve. Mohu vám

tedy uděliti rozhřešení, jest-liže se vyzpovídáte.“ Na to umírající vyznal hříchy své a obdržel rozhřešení. Posledních okamžiků života svého ještě použil, aby poděkoval Boží prozřetelnosti za nemírné milosrdenství. Zdálo se mu skoro, jako by Bůh seslal anděla z nebe k jeho záchraně. Protestantský duchovní vrátil se pak ke svým kolegům, neměl však již u hostiny stání, poněvadž ho změnila úplně milost Boží. Opustil společnost, vrátil se opět do katolické církve a vedl až do smrti vzorný život.

IV) Svatá zpověď jest poželnané zařízení.

1166 — **Protestantský pastor u smrtelného lože člověka, jenž jako voják zabil kněze.** Jistý protestantský pastor pruský vypravoval ze svého života následující událost: Jednoho dne byl jsem povolán k těžce nemocnému muži. Muž ten byl teprv 25 let stár a trpěl souchotěma; prodělal válku německo-francouzskou roku 1870 a přinesl si odtud zárodek smrti. Těžce nemocný jevil hroznou úzkost a při nejmenším šramotu volal: „Již je zde zase a zvedá prst vzhůru.“ Nikdo nevěděl, co značila by tato úzkostná slova. Protestantský pastor se namáhal, aby nešťastného člověka pohnul k vyznání. Konečně vypravoval těžce nemocný následující: „Přišli jsme v prosinci roku 1870 při slunce západu do francouzské vesnice. Domy byly prázdné a nikde nebylo lze něčeho dostat k jídlu nebo k pití; proto jsme se konečně obořili na faru, vše jsme prohlédali a vyzvali staříčkého faráře, aby nám vydal potraviny. Farář vážně, ale ne nepřívětivě odpověděl: „Dnes zde byli Prusové již 20 krát. Mám jen ještě něco málo chleba.“ Tu ho jeden voják chytil za krk a zvolal: „Dej sem jíst a pít, nebo jsi synem smrti.“ V tom okamžiku vyšel kaplan, muž asi 25letý, z protějších dveří. Když viděl co se děje, odtrhl vojákovu ruku od hrdla farářova a postavil se s přísnou tváří mezi faráře a vojáka. Tu zvolal jeden voják: „Zabte je oba.“ V tom okamžiku klesl již staříčkový farář, zbrocen krví, na zem. Já však — vypravoval těžce nemocný dále — vytáhl jsem šavli a udeřil jsem jí kaplana přes hlavu. Tento běžel, potáčeje se k otevřeným vratům. Běžel jsem za ním a fal jsem ho po druhé do hlavy, načež on klesl. Potom zvolal jeden z mých soudruhů: „Vhodíme oba do žumpy.“ Já jsem chopil kaplana, jenž omdlel a chtěl jsem ho hodit do jámy. V tom okamžiku otevřel ještě jednou oči, podíval se na mne, pozděl prst do výše a přitom promluvil: „Bůh! Soud!“ Já jsem ho pak shodil do jámy plné vody, tak že tato vysoko vystříkla nad něj. Hned na to moji druhové hodili tam starého kněze. Od té hodiny jsem poznal, že mne Bůh opustil. Nemohl jsem se ani modlit a neměl jsem žádného klidu více. Dálo se mi, jako bratrovrachu Kainovi.

Již po tři dni stojí tento duchovní u mého lůžka, hledí na mne a zvedá prst k nebi. Poznávám, že mne volá před soudnou stolicí Boží.“ Na to prosil těžce nemocný pastora o pomoc. Protestantský pastor předčítal my nyní rozličná místa z evangelia, kde Kristus slibuje milost kajícím hříšníkům. Avšak tyto výroky nepomáhaly mnoho; umírající volal stále ještě: „Je zde opět a pozdvihuje prst do výše!“ Konečně klesl nemocný v bezvědomí a zemřel v přítomnosti pastorově, aniž by našel kýženého upokojení. Evangelický duchovní odešel, — jak sám vypravuje — ve stísněné náladě; praví, že sám sobě přicházel jako odsouzenec, jenž právě opustil soudní síň.“ Nemohl si vysvětliti, jak jest to možná, že zůstal v tomto těžkém případě bez milosti úřadu, totiž bez útěchy. (Uvedený případ přinesl katolický list štutgartský „Katolický nedělní list“ dne 9. listopadu 1902 s poznámkou, že pravda vypravování tohoto může býti ztvrzena přísahou.) — Kdyby býval byl umírající katolík a farář katolický kněz, byl by muž ten mohl zemřítí uklidněn, poněvadž by byl obdržel po svaté zpovědi rozhřešení. Samo sebou, že by nemocnému pro případ kdyby se uzdravil, bylo uloženo též přísné pokání.

V) Zpověď dává posilu k potírání hříchu.

1167 — **P. Hofreuter a hostinský.** V předešlém století žil v Bavořích zbožný kněz jménem pater Hofreuter, který měl zvláštní dar, totiž, že dovedl přivésti zatvrzelé hříšníky opět na pravou cestu. Proto že všechny lidi vlídně přijímal, chodili k němu kajícími z daleka široka ku svaté zpovědi. Jednoho dne pohlížel z okna svého bytu ven a spatřil nějakého venkovana, jenž k němu chtěl do domu vejíti, pak ale zase se vracel zpět. Kněz ihned porozuměl situaci, pospíšil ven a oslovil toho muže laskavě takto: „Milý pane! Vy zajisté si přejete jíti ku svaté zpovědi. Pojďte jen dále. S radostí chci vám posloužiti.“ Ihned zmizela ostýchavost cizincova; šel a vyzpovídal se ze hříchů svých. Asi za 6 let potom se onen rolník těžce roznemohl; dal si zavolat svého faráře a přijal svaté svátosti. Pak řekl k farářovi: „Důstojný pane až zemru, pozdravujte ode mne P. Hofreutera. Račtež mu vyříditi, že jsem byl u něho u svaté zpovědi před šesti lety a že jsem se nedopustil více od té doby ani jediného ze svých starých smrtelných hříchů. Hofreuter bude míti z toho radost“. Po těch slovech rolník skončil. — Zajisté, že svatá zpověď jest účelným prostředkem proti hříchům.

1168 — **Svatý Filip Neri a opětně do hříchu upadající student.** Ku svatému Filipovi Neri († 1595) v Římě přišel ke zpovědi studující jinoch, jenž již po delší čas byl otrokem svých vášní. Světec přijal ho laskavě a dal mu před rozhřešením násled-

dující radu: „Potká-li tě to neštěstí, že opětně do hříchu upadneš, přijď ihned zase ku svatě zpovědi.“ Již druhého dne přišel jinoch opět ku zpovědnici světcově. Svatý Filip přijal ho tak laskavě, jako předešlého dne a opakoval svou včerejší radu. Tak to chodilo po 14 dní po sobě. Stále ještě přicházel studující ku zpovědnici, vždy obdržel rozhřešení a byl povzbuzován a posilněn v boji proti hříchu. Vytrvalost ta konečně dobyla vítězství. Dobrý náš Pán Bůh nabyl v tomto studujícím věrného služebníka, jenž činil veliké pokroky na cestě svatosti a stal se později knězem oratoriánem; zemřel však ještě velmi mlád. Kněz ten rád vypravoval dějiny svého obrácení, aby hříšníkům dodal odvahy k nápravě. — Svatá zpověď jest hříšníkovi totéž, co ~~železná stehenní deska~~ tomu, kdo si zlámal nohu; jimi zabraňuje se dalším zlomeninám.

1169 — **Tamerlan a mravenec.** O mongolském panovníku Tamerlanovi († 1450) vypravuje se následující: Ustanovil se na tom, že dobude celého světa a proto chtěl podmaniti si jednu říši po druhé. Avšak již první pokus se nezdařil; byl přemožen a uprchl. Uschoval se za starou zdi. Tu zpozoroval, jak mravenec lezl po zdi a nesl zrnko, jež bylo mnohem větší, než-li on sám. Na hoře byla zeď kryta kamenem, jenž přečníval. Když mravenec dostal se až ke kamenu, namáhal se, by přenesl zrnko přes kámen dál. Avšak nepodařilo se mu to; mravenec spadl dolů i se zrnkem. Dole ležel nějaký okamžik jako omráčen, vylézal pak znova na horu se zrníčkem. Také tenkrát přilezl až ke kamenu a spadl zase dolů. Tento průběh opakoval se velmi často; konečně se mu zdařilo přece, dostati zrnko přes kámen. I řekl Tamerlan sám k sobě: „Teprve jednou jsem se pokusil a ztrácím již úplně zmužilou mysl. A hle, mravenec nepozbyl zmužilsti mnohým nezdařenými pokusy, a konečně přece zvítězil. Tudíž chci i já z nova počítí, a kdybych byl nevím jak často poražen, zase na novo pustiti se do díla. Musí se mi zdařiti podrobení světa.“ Ovšem, nedobyl Tamerlan celého světa, ale že vykonal veliké věci, to nám vypravují dějiny světové. — Od mravence může se učití každý, kdo přese všecko úsilí upadá opětně do starých chyb. Nechť běže vždy znova a znova útočiště ku svatě zpovědi. Konečně se mu přece podaří, aby se sprostil hříchu.

1170 — **Don Bosko přepaden v lese.** Slavný vychovatel mládeže, Don Bosko v italském městě Turině († 1883) šel jednoho večera, když se již setmělo, lesíkem poblíž Turina. Najednou přiběhl kvapně k němu ozbrojený muž a pravil: „Peníze nebo život“. Don Bosko odvětil neohrožený: „Peníze? Nemám

ádných! Život? Spočívá pouze v rukou Božích!“ — Lupič
řičel: „Přestaň s takovou řečí! Nevydáš-li peněz dobrovolně,
abiju tě ihned na místě!“ V tom okamžení poznal svatý muž,
oho má před sebou. Byl to totiž trestanec, kterého vyučoval
řed krátkým časem v turinské trestnici v náboženství. I zvolal
on Bosko: „Cože, Tonio, ty jsi to? Takto dodržíš svých
libů. A já jsem měl k tobě takovou důvěru a ejhle?“ Také
onio poznal svého bývalého učitele, zahanben jsa, schloпил
lavu a pravil: „Důstojný otče! Kdybych byl vás dříve poznal,
yl bych vás zcela pokojně jíti kelem.“ Don Bosko odpověděl:
Milý synu, to ještě nestačí. Musíš změnití svůj způsob života.
yčerpáváš Božskou shovívavost až na dno. Nepospíšíš-li si
neučiníš-li pokání, možná že v hodině smrti nebudeš pak ani
oci vzbuditi lítost. Lupič odpověděl: „Důstojný otče! Slibuji
ám, že změním chování své.“ Don Bosko řekl: „Musíš se
edy vyzpovídati.“ Lupič odušil: „Chci tak učiniti.“ Don
osko děl: „Kdy pak?“ Lupič na to odslovil: „Záhy.“ I pravil
on Bosko: „Učiníš to tedy ihned. To bude nejlépe.“ Don
osko usedl si na kámen, položil své rámě kolem krku kajčnicka
vyslechl vyznání hříchů jeho. Po svaté zpovědi jej políbil, dal
u medailku s obrazem Bohorodičky a daroval mu několik těch
nůžek, jež měl v kapse. Kajčí lupič doprovodil svatého muže
á ku bráně města; od té doby stal se onen zločinec zcela jiným
ověkem. — Z toho poznáváme, jak Don Bosko velikou váhu
kdl na okamžité obrácení se člověka. Často však osvědčuje se
n lidech pohříchu smutné přísloví: „Zítřa, zítřa chcem se učít,
lepšit a prací mučit, říkají vždy — lenoši!“

Zpovědní tajemství.

Kněz musí spíše podstoupiti vězení ano i smrt,
nž by něčehož prozradil ze zpovědi.

1171 — **Životopis svatého Jana Nepomuckého.** Světec
terou pocházel z Nepomuku na Plzeňsku; narodil se roku 1340.
V Praze studoval na universitě a byl zde také na kněze vy-
svien (1370). Byl znamenitým kazatelem, tak že lidé z daleka
širka hrnuli se velmi četně na jeho kázání. Za arcibiskupa Jana
z Jiřtýna stal se arcibiskupským tajemníkem a notářem; později
pak kanovníkem a generálním vikářem. Královna Žofie ráda
nasuchala slovu Božímu, hlásanému ústy tohoto světce a nabyla
k rmu takové důvěry, že zvolila si ho sobě za zpovědníka.
Zata Václav IV., z počátku své vlády tak bystrý panovník
a oblíbený, v pozdějším věku oddával se často životu nezříze-
nému a prostopášnému, zvláště pak i nestřídmemu pití. Často

byl zachvácen návalem zuřivosti a nesmírným hněvem a v dobác-
takových dopouštěl se rozličných ukrutností a přehmatů. Že
v nesváru s chotí svou a rád byl by zvěděl tajemství její zpovědi.
Proto přemlouval jejího zpovědníka mnohými sliby ano i přísil-
bováním důstojenství biskupského, aby prozradil, z čeho
královna zpovídala. Byl ovšem se svou žádostí od světce Jan
Nepomuckého odmrštěn, ač ovšem nebylo světcovi tajno, že vášnivý
král při nejbližší příležitosti příhodné na něm se pomstí. Příležito-
naskytla se záhy. Chtěl totiž král z opatství Kladrubského u Strž-
zříditi biskupství pro svého oblíbenéce Hynka Pluha z Řabštejna
ale po smrti opata Racka mniši zvolili sobě jiného nástupce, jen
byl od arcibiskupa potvrzen. Václav přičítal zmaření svých plánů
a záměrů rádcům arcibiskupovým a jmenovitě i jeho generálním
vikáři, našemu světcovi. Světec v předtuše své smrti mučennícké
vydal se na pout k milostnému obrazu do Staré Boleslavi
u Prahy. Zde posilnil se modlitbami k nastávajícímu utrpení.
Také, sotva že se vrátil do Prahy, dal si ho král znova povolati
a vyhrožoval mu, že ho dá vrhnouti do Vltavy, jest-li že ničeho
neprozradí. Když ničeho nemohl zvědět od svatého Jana Nep-
muckého, dal ho vrhnouti do žaláře a večer na staroměstské
rychtě sám mučení jeho se účastnil a páčil pochodní v bo-
Ostatní rádcové arcibiskupovi z vězení puštění na svobodu; a
svatého Jana dal král svázati v kozelec a do úst vrazili mu
dřevěný klín, aby nemohl křičeti. Potom svrhli ho s Karlově
mostu do Vltavy o deváté hodině večer, ve čtvrtek dne
20. března 1393. (Na Karlově mostě v Praze označeno místo
podnes mramorovou deskou.) Ihned objevilo se nad těm
světcovým pět velikých světel, jako hvězdy se skvouch.
(Proto mají obrazy a sochy světcovy kolem hlavy pět hvězd.)
vypravuje se, že král s královnou vyhlíželi z oken královského
hradu v Praze a spozorovali těchto pět světel nad Vltavou. Král
velice se ulekl a ještě v noci ujel z Prahy, obávaje se vzbuzení
lidu, jenž velice byl nakloněn almužníku svatému Janu. Dlouhý
čas pak do Prahy se nevracel. Rybáři našli tělo světce na
Františku a bylo pohřbeno v chrámě svatého Kříže většího;
později slavně přeneseno do chrámu sv. Víta a tam v zemi
pochováno (16. května). Na náhrobku stála pouze slova: Jan
z Nepomuku.“ V létě téhož roku bylo v Čechách veliké sucho
a následkem toho i neúroda a hlad; dlouhou dobu nepadlo,
studně i prameny vyschly a lidé mohli suchou nohou přecházeti
přes Vltavu. Lid si vypravoval, že „tento trest přišel na ně,
poněvadž dal král svatého Jana Nepomuckého utopiti v ice.“
Hrob světcův ve chrámu svatého Víta byl u lidu ve velikouctě
a hojně navštěvován i císaři a králi. Na přímluvu světcovu se

stalo více zázračných uzdravení (viz příklady číslo 403, 404.) To bylo příčinou, že na papeže naléháno prosbami, by Jana z Nepomuku prohlásil za blahoslaveného. Než-li započato s řízením o prohlášení za blahoslaveného, vykopáno tělo v chrámu svatovítském a komisi prozkoumáno. Bylo to roku 1719. V komisi byli biskupové, zemští úředníci, duchovní, lékaři a profesori universitní; také příbráni zedníci, kováři, zámečníci a jiní řemeslníci. Čítala na 100 osob. Všichni museli složit přísahu, že budou mluvit pravdu; potom zedníci otevřeli jeho hrob a vyzvedli tělesné pozůstatky světcovy; nalezeny pouze jeho kosti a popel. Kosti položeny na bílý ubrus na stole rozestřeny; tak též i lebka. Když ale vysypávali z lebky popel a prach, vypadlo k všeobecnému úžasu něco červeného, iakoby část něčeho masitého a mělo to podobu jazyka. Jeden lékař vzal tuto část do ruky, řízl do ní a ihned prohásil se vší určitostí, že jest to jazyk. Roku 1725 jazyk ten z nařízení papežova z nova komisi zkoumán; přítomna byla knížata, mnoho kněží a lékařů. Pražský světící biskup Maier vzal jazyk poněkud pobledlý do rukou a políbil ho; a hle jazyk náhle nachově zrudl a značně se zvětšil. Zázrak ten trval dvě hodiny. Přítomní poklekli a díky vzdávali Bohu se slzami v očích. Jazyk tento až doposud, tedy po 500 letech, jest neporušeným a nalézá se nyní v klenotnici chrámu svatého Víta v Praze v relikviáři, ozdobeném 1200 démántů. Bývá vystaven v pražském dómě na Hradčanech ve svátek svatého Jana Nepomuckého 16. května a po celou jeho oktávu. (8 dní po svátku), tak že ho může každý spatřiti. Tělo svatého Jana Nepomuckého, jenž byl roku 1729 slavně kanonisován, (za svatého prohlášen) nalézá se doposud ve chrámu svatého Víta, v stříbrné rakvi, nesené čtyřmi velikými stříbrnými anděli. Pod stříbrnou rakví jsou dva stříbrné oltáře, ku obětování mše svaté. (Stříbro toto veškeré váží 37 centů a má cenu jednoho milionu korun.) — Kdo navštíví Prahu, ne zapomeniž navštívit hrob svatého Jana Nepomuckého a tam se pomodlit!

1172 — **Blahoslavený Jan Sarkander.** Blahoslavený Jan Sarkander pocházel ze Slezska; byl farářem v Holešově na Moravě. Jeho námaze podařilo se, že bludaře ve své farnosti obrátil na víru katolickou; tím ovšem uvalil na sebe nenávisť kacířů. V červenci roku 1619 vydal se na pouť do Čenstochova v Ruském Polsku; záhy po svém návratu byl obviněn ze z e m ě z r á d y. Půl leta totiž po jeho návratu vpadli do Moravy v únoru 1620 polští vojáci. Farář Sarkander vyšel jim vstříc s nejsvětější svátostí v rukou. Katoličtí vojáci klekli před nejsvětější svátostí a ušetřili holešovskou krajinu. Protestanté nyní obviňovali faráře, že polské vojny do země povolal a že je s nimi srozumněl.

Odbojní stavové v Brně — bylof to z počátku 30leté války — dali ho zajmouti a odvésti do vězení olomouckého. Zde ho chtěli mukami přinutiti, aby zradil z pověď knížete Ladislava z Lobkovic; trhali tělo jeho železnými háky a pálili ho žhavými železy. V mukách těch volal světec pouze jména Ježíš a Maria. V žaláři modlil se každodenně brevíř. Protože nemohl obracet listy v modlitební knize zmrzačenými rukama, používal jazyka. Zemřel co mučeník zpovědního tajemství, v 43 roce svého života dne 17. března 1620. Na jeho přímlyvu stalo se mnoho zázraků a proto prohlásil ho papež Pius IX 1860 za blahoslaveného.

1173 — **Kněz u umirajícího bankéře.** V Baltimore v Americe byl roku 1894 odsouzen k 10letému žaláři kněz Lurc, poněvadž u něho našli cenné papíry zemřelého bankéře, kterého zaopatřoval svatými svátostmi. Při soudním líčení odepřel kněz dáti o tom zprávu, jakým způsobem přišly cenné papíry bankéřovy do jeho rukou; pouze prohlásil, že jich neodcizil. Dvě léta nato 1896, musel ho tentýž soud prohlásiti za nevinná, projeviv nad tím lítost, že ho, ač nevinného, prvě odsoudil ne-spravedlivě. Z poznámek bankéřových se seznalo, že on podvedl jistou osobu o dotyčný obnos. Z toho bylo jasno, že bankéř svěřil peníze ty knězi, aby je poškozené osobě vrátil. — Katolický kněz musí spíše vytrpěti žalář a smrt podstoupiti, než by něco ze zpovědi zradil.

1174 — **Ruský farář umirá nevinně co trestanec.** Zbožný a u svých farních osadníků oblíbený farář Kobilovič v ukrajinské (maloruské) obci Oratovu, byl náhle na rozkaz soudu zatčen, poněvadž prvý zavraždil hospodářského úředníka v Oratově (1852). Ředitel chrámu tamnějšího farního kostela tajně se zmocnil farářovy pušky a zastřelil jí onoho úředníka, aby se mohl oženiti s jeho manželkou. Aby od sebe podezření odvrátil a na faráře obrátil, uschoval vrah pušku za hlavní oltář farního chrámu. Pak to tak zařídil, aby se soud dozvěděl, že za oltářem uschována ručnice farářova. Ručnice byla skutečně nalezena a ukazovala zřetelné stopy nedávného výstřelu. Nadto napadla vraha myšlenka, aby faráře umlčel, aby tento nemohl před soudem ničehož povědit; proto šel k farářovi, zpovídal se mn a ve zpovědi vyznal svůj zločin. Nyní byl jist, že farář o jeho osobě ani slovem se nezmíní. Tak se také stalo. Farář ujišřoval jak před soudem, tak před svým biskupem s vážnou opravdivostí, že jest nevinnen. Mohl říci pouze jedno slovo — neboť znal vraha — avšak mlčel, proto že nesměl porušiti pečef zpovědního tajemství. Chtěl raději býti považován za zločince.

Soudem byl odsouzen k doživotní, nucené práci v Sibíři. Kromě toho předevzal na něm biskup Borovski v Žitomíri obřady kněžské degradace; ubohý farář tím prohlášen i dokonce za zbavena své kněžské důstojnosti. — As 20 let potom vyznal ředitel chóru na smrtelném lůžku před povolaným k sobě soudním úředníkem i jinými svědky, že zavraždil hospodářského úředníka a že se téhož dne bývalému svému faráři vyzpovídal. Rozumí se, že ihned byl vydán rozkaz do Sibíře, aby byl nevinný kněz propuštěn. V osadě však již nebyl. Za osadou našel se hrob zapadlý, zapomenutý, suchou, zažloutlou travou pokrytý, kněze, mučenníka zpovědního tajemství. — Nebeský náš soudce, jenž jest spravedlnost sama, zajisté se postará, aby nevinný kněz opět došel své ztracené cti. To se stane při posledním soudu. Také Ježíši Kristu bude před veškerým lidstvem vrácena čest, jež mu taktéž nespravedlivým rozsudkem Pilátovým byla uloupena.

1175 — **Kostelník dopustil se loupežné vraždy ve farní budově.** U Marseille v jižní Francii nalezá se lázeňské místo Aix, Římány Aquae Sextiae zvané, kde dle zbožné legendy působil Lazar, Kristem vzkříšený, co biskup. V krajině té přihodilo se toto: Jistá bohatá paní chtěla faráři, (jménem Demolinovi) odevzdati jako dar ku stavbě nemocnice 12.000 franků. Byla však na schodišti fary zavražděna a o peníze oloupena. Kostelník, jménem Kloser, číhal totiž na paní tu a probodl ji kuchyňským nožem; pak ihned vyzpovídal se faráři ze svého zločinu a s penězi uprchl. Podezření padlo na faráře, poněvadž totiž poslední s dámou tou mluvil. Na základě důvodného podezření byl farář uvězněn, odsouzen na smrt a konečně udělením milosti proměněn mu tento trest smrti v doživotní trest v donucovací pracovně. Byl by mohl snadno se očistiti ode všeho podezření, kdyby porušil zpovědní tajemství; ale ani slůvka, jež by bylo obrátilo podezření na kostelníka, nevyšlo z úst jeho. Když nevinný farář Demolin již více měsíců pracoval v trestanecké kolonii v Cayenně v Jižní Americe, udeřila mu konečně hodina vysvobození. Kostelník dohnán jsa výčitkami svědomí, sám se udal soudu. (Viz „The Indo-Europea-Correspondence“, 10. února 1892.) Slavný spisovatel jesuita Spillmann († 1905 v Lucemburku) napsal na základě této události překrásný a dojemný román „Oběť zpovědního tajemství“. (Vyšel též v českém překladě.) — Z příkladu toho nabýváme přesvědčení, že katoličtí kněží jsou odhodláni spíše zemřítí, než by něco zradili ze svaté zpovědi.

1176 — **Zabránil odsouzení nevinného.** V italském městě Bergamu stala se roku 1908 následující příhoda: Sedmnácti-

letý jinoch Maretti byl obviněn, že ukradl zlaté hodinky i se zlatým řetízkem. Svědčily proti němu závažné důvody podezření. Již ho chtěli soudcové odsouditi, když v tom náhle se objevil v soudní síni farář, jménem (Skalso) a odevzdal soudci zlaté hodinky i se řetízkem. Skutečný zloděj zpovídal se téhož dne farářovi a odevzdal ukradené věci, aby prostřednictvím faráře byly vráceny. Státní zástupce žádal faráře, aby udal jméno vinníka. Avšak duchovní odvětil zcela klidně: „Předně muže toho, jenž u mne se zpovídal neznám a po druhé — raději bych svůj život obětoval, než abych porušil zpovědní tajemství!“ Samo sebou, že musel nevinný jinak ihned prohlášen býti za nevinna. — Zřejmý jest zde prospěch, jenž plyne z pečetě zpovědního tajemství.

1177 — **Umíte mlčet?** Jistý farář obdržel ve zpovědnici od kajicníka jistý obnos peněžní s prosbou, aby peníze ty odevzdal co náhradu za učiněnou škodu jisté bohaté vdově po kupci. Farář tam peníze donesl a žádal o stvrzenku, že peníze odevzdal. Ačkoliv paní ta byla katolička a musela dobře vědět, že zpovědník nesmí ničehož zraditi, přece nutkána zvědavostí, odhodlala se, dáti faráři několik otázek, aby zvěděla, kdo as by mohl býti zasílatelem peněz těch. Nastrojila to velmi lišácky a pravila: „Důstojný pane faráři! Bojím se, že spáchám nyní mnoho hříchů; neboť budu míti v podezření brzy tu, brzy onu osobu. Abych nespáchala tolik hříchů, prosím vás snažně, byste mi aspoň povrchně naznačil jméno zasílatele.“ Farář odvětil: „Umíte mlčet?“ Paní pravila: „Nikdo neumí lépe mlčet, než já!“ Farář ptal se ještě jednou: „Umíte mlčet?“ Paní si již byla jista svým vítězstvím a zvolala: „Důstojnosti, budu mlčet jako hrob a vezmu tajemství to s sebou do hrobu!“ Farář se usmál a pravil: „Ctěná paní! Jest to od vás velmi hezké, že umíte mlčet. Já totiž — umím také mlčet!“ Pak se poroučel a upustil od požadované stvrzenky. — Žádá-li kněz v případě takovém stvrzenky, děje se tak proto, aby se mohl jí vykáhati kajicníkovi a neupadl v podezření, jako by si peněz snad ponechal.

1178 — **Odpadlý kněz chce v divadle prozrazovat zpovědní tajemství.** Bůh sám chrání tajemství zpovědní. Kněz od katolické víry odpadlý a z církve vyobcovaný, ohlašoval v chilském městě Sant-Jago (v Jižní Americe), že dne 18. března 1905 bude v tamnějším divadle „Liriku“ prozrazovat tajemství zpovědní. V určitou hodinu hnal se zvědavý lid v celých davech do divadla. Avšak v okamžení, kdy chtěl tak hluboce kleslý člověk počít mluvit o tajemstvích zpovědních, sřítily se za hrozného praskotu tribuny a pohřbily na 600 lidí; z nich vytaženo mrtvých 5 osob

a 45 těžce raněných. Toť se rozumí, že nyní zašla jak odpadlíkovi, tak i lidu chuf, strojit si posměch ze svaté zpovědi. Katoľici byli přesvědčeni, že to nebyla pouhá náhoda, nýbrž trest Boží. („Argentinský přítel lidu“ 23. března 1905 č. 12.) — Bůh nedopouští, aby tajemství zpovědní bylo porušeno. (Také lékařům již často bylo nápadno, že kněži, když ztratí při hlavníčce vědomí a blouzní, nikdy nemluví o věcech, jež slyšeli ve svaté zpovědi; kdežto soudní úředníci o podobném stavu nebožtíka projednávají celá soudní líčení.

1179 — **Farářův čeledín po zpovědi.** Kněz nesmí využitkovati toho nikterak, čeho zvěděl ve svaté zpovědi. Čeledín jistého faráře šel ku svaté zpovědi, a sice k vlastnímu faráři. Vyznal mezi jiným, že kradе obilí z farní sýpky. Čeledín se domníval nyní, že farář zamkne dvěře sýpky a klíč si vezme k sobě. Ale klíč zůstal v zámku vězet, jako dřívě. Čeledín se tomu divil. Když pak jednou byl napilý a potkal faráře, pravil: „Vždyť jsem se vám zpovídal, že vám kradu ze sýpky a vy jste přece nezamkl a klíč jste nechal ve dveřích.“ Nyní vyhnal farář nepoctivého čeledína ihned ze služby. — Prvé byl farář vázán zpovědní mlčenlivostí. Potom ale, když se čeledín přiznal mimo zpověď, byl farář oprávněn, nepoctivého čeledína potrestat. Neboť při sdělení mimo svatou zpověď není kněz vázán pečeti mlčenlivosti zpovědní.

1180 — **Zámecký kaplan v smrtelné úzkosti.** Ve Francii přihodilo se následující: Na výšině jednoho vrchu stál kníže cí z á m e k. Jednoho večera zabouřil kdosi silně na dvěře zámeckého kaplana. Když tento otevřel, viděl státi u dveří nějakého muže, jenž chtěl se vyzpovídati — a učiniti důležité sdělení. Duchovní ho vyzpovídal. Muž oznámil při zpovědi, že se utvořila tlupa spiklenců, kteří dnes v noci o jedné hodině vyhodí zámek dynamitem do povětří; on že jest k tomu ustanoven, aby záměr vykonal. Všecko domlouvání duchovního nepomáhalo; muž ten nechtěl se dáti odvrátiti od svého úmyslu. Proto mu kněz odepřel dáti rozhřešení a tento odešel. Můžeme si pomyslíti, jakých úzkostí vytrpěl kněz po celou noc. Rozumí se, že nepustil zámek; lehl si na postel, ale připravoval se na smrt. Bila již hodina 11, 12, konečně i 1 hodina. Kněz očekával hrozící pohromu. Za chvíli tlouklo čtvř, půl, konečně 2 hodiny. Radost kněze byla veliká; domníval se, že přece na jeho domluvu upustil dotyčný muž od svého předsevzetí. Když se rozednívalo, opět někdo zabouřil na dvěře zámeckého kaplana. Kaplan vyhlédl oknem a spatřil téhož muže, jenž večer byl u něho u zpovědi. Kněz ho vpustil a návštěvník pravil toto: „Chtěl jsem se pře-

svědčiti, zda kněží skutečně zachovávají zpovědní tajemství. Celou noc stál jsem před vaším obydlím a čekal jsem, zda-li z domu neutečete. Ježto jste na zámku zůstal, přesvědčil jsem se, že se tajemství zpovědní zachovává skutečně. Jsem velikým hříšníkem a bál jsem se zpovídati. Nyní však se chci zcela upřímně vyznati ze svých hříchů.“ — Poněvadž pečet zpovědního tajemství váže zpovědníka, nebude míti hříšník před Bohem žádné výmluvy.

1181 — **Král a jeho dvorní kaplan o tajemství zpovědním.** Bez pečetě tajemství zpovědního nebyla by náprava hříšníků možná. Jistý král pravil ku svému dvornímu duchovnímu: „Chci nyní zákonem přinutiti kněze, aby udávali soudům lidí, kteří se ve zpovědi vyznají, že stojí o život králův.“ Duchovní odvětil: „Takovýmto zákonem upadl by život Vašeho Veličenstva do nebezpečí ještě většího.“ Král chtěl nyní vědět, co duchovní myslí těmi slovy. I pravil kněz: „Kdyby museli kněží udávati dotyčné kajícíky soudům, pak by nepřátelé krále jednoduše k zpovědi nešli a kněz neměl by příležitost, aby na lidi ty působil a zdržel je od zločinu. Dosáhlo by se tedy něco zcela opačného, než co by Vaše Veličenstvo dosáhnouti chtělo. Ale je zde ještě jiná příčina. Ani jediný kněz by na to nepřistoupil, aby zrušil pečeť zpovědního tajemství. Spíše by každý podstoupil trest vězení, ano i smrt, než aby nedostal své kněžské povinnosti. A konečně je zde ještě třetí důvod. Kdyby musely býti udávány zločiny namířené proti majestátu králů pozemských, tím více a spíše musely by býti udávány zločiny, namířené a urážející Velebnost Majestátu Božského. Jest-liže Bůh nežádá k obraně svého vlastního Majestátu žádných podobných zákonů, jakým právem mohl by se pozemský panovník domáhati toho, čeho Bůh, co se týče jako vlastní osoby, poroučí opomíjeti?“ Slova ta tak přesvědčila krále, že svému duchovnímu dal za pravdu. (Byl to francouzský král Jindich IV. a zpovědník slul Cotton a byl člen řádu jezuitského.)

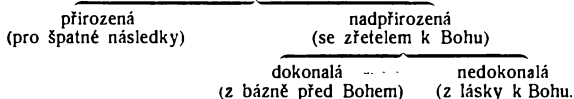
Lítost.

1) Rozeznáváme lítost přirozenou a nadpřirozenou; tato jest buď dokonalá nebo nedokonalá.

1182 — **Dva zločinci ve vězeňské komůrce.** V komůrce jistého vězení setkali se dva zločinci; žádný z nich nebyl ještě dříve trestán. Proto byli oba velice sklíčení a vypukli v pláč. Jeden z nich pravil: „O jaká to pro mne hanba! Jak jsem se mohl jen tak zapomenout!“ Na Boha ale ani nevzpoměl. Druhý však přemýšlал o tom, že urazil dobrotivého Otce nebe-

ského, a pravil: „Bože můj, jest mi líto, že jsem přestoupil přikázání tvé“. První zločinec měl lítost přirozenou, pouze proto byl v duši zarmoucen a měl bolest v ní, poněvadž zločinem upadl do neštěstí. Taková lítost nemá před Bohem žádné ceny. Druhý litoval svého provinění se zřetelem k Bohu; neboť byl zarmoucen proto, že rozhněval Boha. Tato lítost jest nadpřirozená a má velkou cenu před Bohem. Lítost nadpřirozená může býti buď dokonalá, neb nedokonalá.

Lítost

1183 — **Dva chlapi litují své neposlušnosti.** Churavý otec poslal dvě své dítky do lékárny pro lék. Na cestě spatřili medvědáře i běželi za ním. Když byl již večer, vzpoměli si na rozkaz otcův, koupili rychle lék a běželi domů. Poblíž otcovského domu pravil jeden hoch s pláčem: „Já se bojím, poněvadž dostanu od otce bití.“ Druhý pravil: Tohle jsme přece neměli dělat a tak našeho dobrého otce zarmoucovat.“ — První hoch podobá se hříšníkovi, který hříchů svých lituje, ale pouze z bázně před Bohem. Druhý hoch podobá se hříšníkovi s lítostí dokonalou, tedy takovému, jenž lituje svých provinění z lásky k Bohu.

II) Dokonalou lítostí nabýváme ihned odpuštění hříchů; proto jsme povinni vzbuditi lítost dokonalou v nebezpečnosti života.

1184 — **Lodní neštěstí u Bingenu 1900.** Jednoho večera na jaře roku 1900 převáželo se u Bingenu as 30 osob, vracejících se z výletu loďkou přes Rýn. Uprostřed proudu náhle seznali, že půda pod nimi mizí. Člun byl totiž poškozen a počal se plnit vodou. Kněz, jenž se nalézal na člunu, vyzval všechny, aby vzbudili ihned dokonalou lítost a udělil jim rozehřešení. Jen tři lidé z tonoucích, mezi nimi i duchovní, byli zachráněni.

1185 — **Požár okružního divadla ve Vídni roku 1881.** Osmého prosince 1881 vypukl ve vídeňském okružním divadle požár, jenž se rozšířil s náramnou rychlostí. Vše se hrnulo k východům. Proto že vedlejší pomocné východy byly zamčeny, našlo smrt v plamenech na 400 osob. Několik osob zbloudilo do nějaké chodby, mezi nimi i děvče, které nedávno ze školy

vystouplo a ve škole od katechety slyšelo poučení, že v nebezpečí smrti máme vzbuditi dokonalou lítost. Děvče vyzvalo přítomné, aby se s ním modlili a lítost vzbudili. Potom modlilo se nahlas „vzbuzení lítosti“. Když pak sahala kolem sebe ve tmě, nahmátla nějakou kliku u dveří. Dvěře se otevřely a ona s lidmi vnikla do pokoje, z jehož oken volali o pomoc a seškákali pak do sítí dole držených. To bylo několik lidí z malého počtu všech zachráněných.

1186 — **Otec stížený chrlením krve a jeho dítě.** Jistý otec dostal chrlení krve. Posel běžel ihned pro kněze, ale do města byla hodina cesty. Nejmladší dítko, jež teprve nedávno bylo u prvního svatého přijímání, seznalo, že otec nalézá se v nebezpečnosti života, uchopilo se stěny kříž, drželo ho otci před očima a předřikávalo otci hlasitě vzbuzení dokonalé lítosti. Otec byl tím dojat až k slzám; zemřel ještě, než přišel kněz; patrně ale byl pro svou dokonalou lítost pro nebe zachráněn.

1187 — **Železniční neštěstí u Paderbornu roku 1901.** Před vánocemi (20. prosince 1901) přihodilo se poblíž Paderbornu ve Vestfalsku veliké neštěstí na železnici. Kůň nějaký zbloudil na železniční koleje a byl přejet osobním vlakem a rozdrčen. Kusy masa na kolejkách překážely jízdě tak, že vlak musel zastaviti. Ačkoliv věděl personál vlaku, že v 5 minutách přijede rychlík, zapoměl na to, dáti znamení, aby se rychlík zastavil. Tak se stalo, že rychlík pro panující hustou mlhu, plnou parou vjel na vlak osobní. Lokomotiva rychlovlaku přeskočila poslední vozy stojícího osobního vlaku a zůstala stát na střeše vozu, plného lidí. Tíhou stroje zmáčknut byl vůz a záhy počalo vše hořet. Bylo nemožno lidem uniknouti. Františkán Rogátus, jenž se nalezal pouze as 1 metr daleko od vozu, neštěstím stíženého, a sám stěží smrti unikl, měl tu duchapřítomnost, že nešťastníky upomenul s nebezpečností vlastního života, na záchranu duší jejich. Vlezl na vůz neštěstím stížený a volal hlasitě, že jest knězem a že všem udělí rozhřešení. Pak pomodlil se krátkou modlitbu ku vzbuzení lítosti a hlasitě uděloval jim rozhřešení. Potom počal hasiti požár a zachraňovati nešťastníky, pokud možná z trosek. Ačkoliv ho spolucestující žádali o sdělení jména jeho, neučinil tak. — Kéž by všichni při takovém nebezpečí — a může se přihoditi každému cestujícímu vlakem — především myslili na spásu duše své! Při velikém nebezpečí stačí již toto krátké, zbožné zvolání ku vzbuzení lítosti: „O Ježíši, buď milostiv mně hříšnému!“

1188 — **Protestantský pastor a převozník.** Ještě lépe, když po vzbuzení dokonalé lítosti dostaneme rozhřešení. V Halle vycházející časopis „Lidový list pro město i venkov“ ze dne 7. května 1853. strana 593 vypravuje následující událost, jež

se v tamnějším kraji přihodila: Chudý převozník, jménem Jan Harmening, spěchal jednoho bouřlivého prosincového večera k farnímu chrámu, půl druhé hodiny cesty vzdálenému, aby přivedl svého duchovního správce, protestantského pastora, ku své umírající manželce. Muž ten přijel pro pastora se sáněmi. Když převozník vypravoval pastorovi, že manželka sotva zítřejšího dne dočká a má nesmírnou touhu po útěše náboženské a zvláště po večeři Páně, přišla k tomu paní pastorová a pravila k svému manželovi: „Ty přece nepojedeš v takovém povětrí? K tomu nesvolím!“ Farář se chvílku rozmýšlel a pak řekl muži tomu: „Milý příteli! Má vaše manželka jistě opravdivou a upřímnou vůli přijmouti posvátnou Večeři i útěchu náboženskou?“ Muž odvětil: „Ba ovšem! Má žena touží po nich nesmírně.“ I řekl farář dále: „Když tomu tak, pak je to právě tak, jakoby se stalo. Neboť u Boha platí upřímná vůle za skutek sám.“ Pak dal převozníkovi tištěný lístek s citáty z bible, které měl doma manželce předčítati a připojil: „Vyřidte své manželce mé požehnání a řekněte jí, že ohled na mé zdraví a mou rodinu nedvolují, bych s vámi přijel k ní. Opravdová vůle platí za splnění.“ Velice zkormoucen a bez útěchy, opustil ubohý převozník faru a jel s těžkým srdcem domů. Žena jeho, tak velice v očekávání svém zklamána, zemřela ještě téže noci. — Na jaře následujícího roku ujal se převozník zase svého zaměstnání a celý den meškal na svém člunu, aby převážel přes řeku lidi přecházející k němu. Jedné neděle přišel také onen pastor se svou manželkou a vstoupili do člunu, aby se dali přeplaviti na druhou stranu. Chtěli podniknouti výlet; ale bouře, jež náhle se blížila, donutila je, by se rychle vrátili. Převozník poznal pastora ihned a pravil k němu: „Pane pastore, jest to vaše opravdová a upřímná vůle dostat se na druhou stranu?“ Pan pastor odvětil: „Toť se rozumí, že ano. Jenom si pospěšte, neboť se bouře již blíží.“ I odpověděl převozník: „Je-li to opravdová a upřímná vůle přeplavenu býti na druhou stranu, pak jest to tak, jakoby se již stalo. Neboť vůle platí za skutek. Tak jste mi aspoň tvrdil, když jsem byl pro vás minulé zimy, abyste jel k mé umírající manželce, která také chystala se ku převozu k svatební hostině Božího Beránka.“ Po slovech těch opustil převozník člun a nechal faráře i s jeho manželkou stát. Nyní poznal pastor, že jest skutečně mnohem lépe, přistoupí-li k opravdové a upřímné vůli i skutek. — Také i nám nesmí stačiti pouze vůle, nýbrž musíme se přičiníti svátost pokání skutečně přijmouti. Kdo svatou svátost skutečně přijme, jest na tom lépe než ten, kdo pouze po ní touží; dosahuje přede vším většího odpuštění trestů za hříchy.

Opravdové předsevzetí.

1) Kdo se chce polepšiti, musí se varovati každé příležitosti ke hříchu.

1189 — „**Ale já nejsem víc již ten a ten . . . !**“ Dva známí vedli z mládí nepořádný život. Jeden z nich se později polepšil. Když se opět jednou setkali po delším čase, šel ten, jenž se napravil, kolem druhého, aniž by si ho povšiml a bez pozdravu. I pravil k němu druhý: „Což pak ty mne už neznáš? Vždyť já jsem ten a ten —.“ Obrácenec odpověděl: „**Ale já nejsem už víc ten, jenž jsem prve byl; neboť jsem bývalého života úplně zanechal a polepšil se.**“ Slova ta působila na hříšníka, že se hluboce zamyslel. — Kdyby se byl obrácenec spustil s bývalým druhem v delší rohovor, snadno mohl zase do starých hříchů upadnouti.

II) Opravdové předsevzetí musí se vztahovati na veškeré hříchy.

1190 — **Zničil všechny modly až na jednu.** Za času císaře Diokletiána byl v Římě místodržitelem Chromatius; ten se těžce rozstonal nemocí nezhojitelnou. Když slyšel o zázracích, které v tomže čase činil v Římě svatý Šebestián, dal si světce zavolati a slíbil, že bude-li uzdraven, přijme víru křesťanskou. Svatý Šebestián pravil: „Uzdravíš se; ale dříve musíš všechny své modly zničiti.“ Místodržitel to přislíbil. Za několik dní dal si světce znovu zavolati a řekl: „Slíbil jsi mi, že budu zdrav, odstraním-li modly. A hle, jest mi den ode dne hůře.“ I řekl světec: „Zajisté že jsi neodstranil všechny modly.“ Místodržitel se pak přiznal, že ponechal si pouze jedinou, zlatou modlu, kterou si zvláště oblíbil. Svatý Šebestián pravil: „Chceš-li se uzdraviti, musíš odstraniti i tuto sošku, třebaš ti byla dražší, než všechno na světě.“ Místodržitel uposlechl a uzdravil se. — Podobně má se to i s hříšníkem. Všecko není nic platno, dokud si opravdově neumíní, že zřekne se i hříchu sobě nějak zvláště milého.

Zpověď.

1) Není třeba se ostýchati z hříchů svých se vyznati.

1191 — „**Co pak si jen potom o mně budete myslet?**“ K svatému Františku Sáleskému, biskupovi ženevskému, přišel kdysi jistý pán, aby se pozeptal na zpověď a přednesl rozličné své pochybnosti. Mezi jiným pravil toto: Co pak si budete

o mně potom myslet, jestliže vám se vyznám z těžkých hříchů svého života?“ Světec odpověděl: „Měl bych vás pak za světce; neboť jenom světci vyjevili otevřeně hřichy své.“ Tím nabyt úzkostlivý člověk odvahy a vykonal upřímnou svatou zpověď.

1192 — **Opovázlivé posuzování kajcínikovo.** Zpovědník má radost, jestliže se někdo vyzná upřímně ze svých hříchů. Svatý Ludvík Bertrand žil v dominikánském klášteře ve Valencii ve Španělech. († 1580.) Jednoho dne přišel k němu nějaký kajcíník ku zpovědi, jenž se obviňoval z těžkých hříchů. Jakmile se vyznal z některého těžkého hřichu, vždy ostře pozoroval obličej zpovědníkův, aby poznal, zda se jim snad duchovní nebude divit. Avšak zpovědník zůstal zcela klidným a tvář jeho se ani v nejmenším nezměnila. I pravil nyní kajcíník na konec své zpovědi: „Nutno mi, vyznati se ještě z jednoho hřichu, kterého jsem se dopustil právě nyní při svaté zpovědi. Odvážil jsem se totiž, duchovní otče, vás opovázlivě posuzovat. Poněvadž jste totiž při mé zpovědi nezměnil ani v nejmenším výraz obličeje svého, a nejevili jste ani nejmenšího překvapení, podezřívám jsem vás, že jste snad těchže hříchů se dopustil.“ Světec mu dal tuto odpověď: „Milý synu v Kristu! Mohu tě ubezpečit, že jsem se nedopustil ani jediného z hříchů, z kterých jsi se vyznal. Ale to pravda jest, že jsem s úplným klidem vyslechl vyznání tvé ze hříchů. Nemám však snad radost nad tvými hřichy, nýbrž raduji se pouze nad lítostí tvou. Bolelo mne ovšem, že jsi tak těžce urazil přelaskavého Boha, ale těšil jsem se spolu s anděli v nebi z tvého kajcího smýšlení; radoval jsem se, poněvadž jsem poznával z tvého kajcího přiznání se, že vracíš se opět jako marnotratný syn k Otci nebeskému.“ Slova ta dojala tak srdce kajcínikovo, že vypukl v pláč. — Nedomnívej se nikdo, že snad jest kněz ve zpovědnici úplně lhostejným. Jestliže zachovává klid, činí jen něco podobného, jako světský soudce, jenž při soudním líčení vyslychá vše klidně a bez zaujatosti, aby mohl pronésti spravedlivý rozsudek.

1193 — **Žák Sokratův se schovával.** Jeden žák slavného mudrce Sokrata v Ahenách vešel do jistého domu, jenž požíval špatné pověsti. Když chtěl dům opustit a již stál u domovních dveří, spatřil, že jeho učitel Sokrates jde právě kolem. Ihned pospíšil zpět a uschoval se za dveřmi. Avšak Sokrates již ho spatřil a volal na něho: „Pojď jen ven, synu můj! Dům tento opouštětí není hanbou. Hanba jest jen jíti do něho! — Podobně mohlo by se říci mnohému hříšníkovi, jenž se stydí, ze hříchů svých se vyznati. Mohlo by se mu říci: Hanbou jest jen hřichu se dopustiti; ale od hřichu se odtrhnouti, hanbou není!

II) Kdo nějaký těžký hřích zamlčel, neobdrží žádného odpustění, pokud znovu se nevyzpovídá ze všech svých hříchů, kterých se dopustil od své poslední, platné zpovědi.

1194 — **Více zámků u dveří.** U jistých dveří jsou čtyři zámky. Odemknou-li se tři zámky, čtvrtý však ne, pak dvěře se neotevrou. Právě tak jest to se svatou zpovědí. Má-li někdo ku př. čtyři těžké hříchy, vyzpovídá se však pouze ze tří a zamlčí čtvrtý ze studu, pak neotevrou se dvěře usmíření; nedostane od Boha odpuštění.

1195 — **Zapínání kabátu. Chybný výpočet.** Někdo má na svém kabátu šest knoflíků. Jest-liže si hned první špatně zapjal, musí, když jest hotov se zapínáním, opět všechny rozepnout a znova zapínat. Podobně má se to i se sv. zpovědí. Kdyby někdo při poslední zpovědi zamlčel těžký hřích, jest zpověď tato svato-krádežná a rozhrěšení jest neplatné. Totéž platí o následujících zpovědích. Chce-li hříšník obdržeti odpuštění, musí na konec ze všech zamlčených hříchů, i z těch ze kterých již tenkrát se vyznal, znova se kajicně vyzpovídati, taktéž z těch, kterých se po tom dopustil a se snad již vyzpovídál. — Podobně má se to s počítáním. Máme-li více čísel sečísti a uděláme-li hned u prvních číslic chybu, jest pak celý výpočet chybným a nutno s počítáním začít znova.

III) Zpověď musí býti pokorná.

1196 — **Kdo se zpovídá, nesmí při tom sedět na trůnu.** Manželka císaře Jindřicha VI., císařovna Konstancie, zdržovala se kdys poblíž Palerma a dala si zavolati zbožného opata Joachima († 1202), aby ji vyzpovídál. Císařovna chtěla vykonati svatou zpověď na vyvýšeném trůně sedíc. Vedle trůnu nalezala se hluboko dole židle pro zpovědníka. I řekl jí opat: „Chceš-li zastupovat místo Magdaleny a já místo Kristovo, musíš sestoupiti nyní dolů z trůnu a zde pokleknouti; jest-liže tak neučiníš, odejdu opět pryč.“ Slova ta působila. — Kdo se zpovídá, není v okamžení tom ničím jiným, než ubohým hříšníkem. Proto při svaté povědi nedávají se žádné titule a neprokazují se žádné zvláštní pocty.

1197 — **Zpovědník nešel k biskupovi.** Kniže biskup bri-
xenský († 1856) sepsal na 50 vědeckých spisů a byl jeden z nejznamenitějších biskupů rakouských. Za svého zpovědníka měl staříčkého kapucína. Jednou nebylo mu nějak volno, což při jeho věku 90 let nebylo nic divného; i přál si, aby mohl vykonati svatou zpověď doma. Poslal tedy do kláštera nádherný

k o č á r, a vzkázal svému zpovědníkovi, že prosí, aby přijel do biskupského zámku a vyzpovídal ho, Kapucín však nesedl do vozu, nýbrž vzkázal kníže-biskupovi: „Proto že kajicník není upoután na lůžko, nechť přijde sám k svému zpovědníkovi.“ Brzy na to přijel kníže-biskup, omluvil se a vykonal svatou zpověď. — Před soudnou stolicí Boží, tedy i u zpovědnice není žádných rozdílů stavu.

1198 — **Svatý Ludvík IX. u zpovědnice.** Krásně Jednal svatý Ludvík IX., francouzský. Když ho při zpovědi tituloval kněz „Veličenstvo“, pravil: „Zde nejsem králem a vy poddaným; nýbrž já zpovídajícím se dítětem, a vy zde otcem.“

IV) Máme se zpovídati ze hříchů, jimiž jsme se provinili proti povinnostem stavu svého.

1199 — **Hřichy Karlovy a hřichy císařovy.** Císař Karel V, vypravoval jednou, že ho oslovil při zpovědi kterýs zpovědník, jemuž se vyznal ze hříchů svých takto: „Právě jste vyznal hřichy „Karlovy“; nyní se zpovídejte též ze hříchů „císařových“, — Tím dával svědomitý kněz císaři na srozuměnou, že nutno i povinností stavovských svědomitě plnit, provinění proti nim mají býti litována a při zpovědi vyznána. — Má se tedy každý tázati při zpytování svědomí: „Jak jsem se provinil proti svým povinnostem co žák nebo co podřízený, co představený, co otec nebo matka atd.

V) Při zpovědi máme žalovati hřichy své nikoliv jiných.

1200 — **Manželka dostala pokání také za svého muže.** Jistá žena přišla k duchovnímu ku zpovědi. Při zpovědi obviňovala též svého muže z rozličných chyb. Zpovědník přerušil ji v řeči, řka: „Poslal vás sem snad váš muž, abyste se za něho zpovídala?“ Žena však nedala se odstrašiti touto výtkou a přednesla ještě jiné žaloby na muže svého. Proto jí uložil kněz následující pokání: „Pomodlete se jakožto pokání za hřichy své třikrát „Otče náš“ a tři různé jakožto pokání za svého muže. Žena se ovšem tázala, proč by měla činiti pokání za svého muže a k tomu modliti se tak dlouho modlitbu za něho co pokání. Kněz jí odpověděl: „Protože jste se zpovídala ze hříchů svého muže. Budoucně se tedy zpovídejte pouze z hříchů svých vlastních.“ — Nemáme ve zpovědi nikoho jiného obviňovati.

VI) Kdo nemůže se zpovídati, má aspoň vzbuditi lítost.

1201 — **Královna Marie Antoinetta.** Za francouzské revoluce odsouzena nevině na smrt též francouzská královna Marie Antoinetta, chof Ludvíka XVI. a nejmladší dcera Marie Terezie. Královna žádala si katolického kněze, by se mohla vyzpovídati; avšak žádost její naprosto zamítnuta. Vezli ji na bídné káře s rukama na zad svázanými. Při jízdě té bedlivě četla nárožní tabule, naznačující ulice a domovní čísla; bylo jí totiž tajně sděleno, že v jistém domě, bude stát u okna kněz, jenž jí udělí rozhřešení, až bude mimo vezena. Královně též sděleno znamení, dle něhož měla kněze poznati. V okamžení, kdy skutečně z okna obdržela knězem rozhřešení, sklonila hlavu a protože nemohla spoutanými rukama poznamenati se křížem, učinila hlavou tři pohyby v podobě kříže. Od toho okamžiku prozrazoval její radostí zářící obličej, že pocítuje jakous tajnou útěchu. Brzy na to padla její hlava sekerou. — Někdy se stává, že se umírající nemůže zpovídati; pak má aspoň vzbuditi lítost. Může-li obdržeti rohřešení, jest to ještě lépe.

VII) Velmi užitečna jest zpověď generální.

1202 — **Vyčistění ostrova Madeiry.** Zpovědi generální vyčisťuje se důkladně svědomí naše. Jihozápadně od Portugalska nalézá se v Atlantickém oceáně ostrov jménem Madeira. Když Portugalci objevili tento ostrov, nebyl ničím jiným, než jen bydlíštěm jedovatých hadů. Bojovníci pokoušeli se o to, učiniti ostrov obyvatelným brzy zde, brzy onde; ale pro veliký počet hadů byla marná jejich námaha. Již ztráceli vojíni všecku odvalu. V tom připadli na myšlenku zapáliti lesy, jimiž celý ostrov byl pokryt. Jednoho dne, když vál prudký vítr, zapáleny křoviny na více místech. V krátkém čase podobalo se vše strnisku; hadi uhořeli. Nyní mohl býti ostrov vzděláván, a záhy rostly zde nejvzácnější plody, které ještě dosavad oblíbeny jsou v celé Evropě. — Něco podobného děje se při zpovědi generální. Jest-liže křesťan zpytuje jen hříchy, lituje a vyznává při zpovědi, jichž se dopustil v době několika týdnů neb měsíců, není účinek této zpovědi tak veliký, jako když vztahuje se zpověď na hříchy, spáchané v delším uplynulém období. Tím vyčistí křesťan důkladně své svědomí a položí často základ k novému ctnostnému životu.

1203 — **Generální zpověď svatého Ignáce z Loyoly.** Mnozí hříšníci započali své opravdivé polepšení života zpovědi generální. Svatý Ignác z Loyoly v nemoci své na lůžku přiveden byl k úplnému napravení se čtením životopisu Kristova a svatých. Pak odebral se ihned po svém uzdravení do kláštera Monseratu, kde po tři dni s velikým úsilím se namáhal, aby důkladně vyzpytoval hříchy svého života, jich litoval a z nich se vyznal.

Od těch časů měl v životě svém pouze jediný cíl, totiž jak by přispěl ku spáse duše své i svých bližních. — V mnohých klášterech každoročně skýtá se každému příležitost, aby se mohl účastniti náboženských cvičení (exercicií) a vykonati generální zpověď.

Dostiučinění.

1) Nemáme přestávati pouze na snadné m pokání jež nám zpovědník uložil při svaté zpovědi.

1204 — **Pokání svatého Aloise.** Svatý Alois z Gonzagy byl synem italského knížete. Otec vzal 7-letého hochu do vojenského ležení, kde slyšel z úst vojáků mnohá proklínání a nepočetné řeči; i opakoval je, neznaje ani jejich významu. Když pak povyrosl a ostrou výtkou svého vychovatele byv upozorněn, počal tušiti smysl hříšných těch slov, hluboce toho litoval. Při první své svaté zpovědi, kterou vykonal co studující ve Florencii, omdlel. Neuspokojil se s pokáním, jež mu uložil kněz ve zpovědnici, nýbrž oplakával po celý život hříchy svého mládí a činil pokání na těle svém. Často položil se na tvrdou zem ku spánku, při zavřených dveřích mrskal mnohdy tělo své metlou; často v pátek požíval pouze chléb a vodu. Když r. 1591 vypukl v Římě mor, posluhoval v nemocnici chorým; sám pak se roznemohl a dokonal život svůj čistoty andělské ve věku 23 let (1591). — Nikomu se neodporučuje, aby snad po svaté zpovědi konal tak přísné pokání, jako svatý Alois; to však lze každému co nejdůtklivěji poraditi, aby mimo pokání, uložené zpovědníkem, sám dobrovolně vykonal ještě jiné dobré skutky.

1205 — **Petr z Alkantary co kajcínik.** Františkán Petr z Alkantary dopustil se v mládí svém více hříchů, za něž v pozdějším životě činil přísné pokání. Na pouhém těle svém nosil velmi bolestivé roucho kajcínické, chodil ustavičně bos a jídal pouze jednou za tři dni. Jeho cela byla pouze 5 stěviců dlouhá, tak že si nemohl v ní ani ulehnutí; musel v ní buď stále stát, nebo klečet. Židli, nabízenou k sezení, odmítl. Při spaní položil se na stěnu a spal jednu hodinu; ostatní hodiny noční ztrávil v modlitbách. Tento přísný život kajcínický žil po 40 let. K sobě samému byl velice přísným, k svým bližním byl však velmi laškovým. Po smrti své zjevil se svaté Terezii a pravil: „Blahošlávená přísnost, jež přinesla mi překrásnou odměnu v nebi!“ — Tak přísného pokání nelze ovšem každému odporoučeti. Neboť jen někteří muži byli Bohem povoláni, aby přísným svým životem působili k nápravě zkažených současníků.

II) Máme se přičinit, abychom odkáli tresty za hříchy již zde na zemi.

1206 — **Král 8 roků klášterním sluhou.** Jistého bouřlivého dne podzimního roku 1084 přišel zemdlený poutník v kajicnickém oděvu ku bráně benediktinského kláštera v Osoji v Korutanech a prosil, by vpuštěn byl dovnitř. Poutník zdal se býti němým, neboť jen znameními dával na jevo, že by rád se stal mnicem. Tehdejší opat Teucho přijal ho za klášterního sluhu. Po osm let vykonával nový sluha nejnižší práce v klášteře s největší ochotou. Když se však těžce roznemohl a tušil, že blíží se jeho hodinka smrti, učinil řeholníkům, lůžko jeho obklopujícím toto dojemné sdělení: „Jsem Boleslav II., král polský. Za své vlády dopustil jsem se mnohá ukrutností. Mezi jiným vlastní rukou jsem zavraždil u oltáře biskupa v Krakově Stanislava, muže to svaté pověsti (1079), poněvadž mne káral pro mé chyby. Papež Řehoř VII. mne proto vyloučil z církve. Pak vydal jsem se na cestu k papeži. Na cestě zpáteční ze Říma přišel jsem co kajicník sem a žil jsem uprostřed vás co obyčejný sluha klášterní.“ Ukázal ještě svůj královský pečetní prsten a záhy na to zavřel navždy oči své. Podnes ještě nalézá se na severní straně znova zřízeného chrámu to kopinatou mříží náhrobek tohoto polského krále, jenž odpykal své provinění již zde na zemi způsobem tak hrdinským. Na pomníku jsou latinsky napsána slova: „Boleslav, polský král, jenž zavraždil svatého Stanislava, biskupa krakovského.“ Vedle vypočteně skleslý kůň bez jezdce, nejspíš, aby se naznačilo nemoudré počínání tohoto polského krále. — Šťasten, kdo již zde na světě odpyká provinění své; budeť ušetřen těžkých trestů na onom světě.

1207 — **Zastřelil vlastní dítě.** Vážený Francouz, jménem pán z Brecourtu, velice oblíbený ve vznešené pařížské společnosti, měl jedinou, roztomilou dcerušku. Jednoho dne přišel z lovu domů, šel do zahrady a z lehkovážné neopatrnosti vystřelil nabitou puškou do křoví, kde se nalézala náhodou jeho dceruška. Po výstřelu bylo slyšet výkřik. Otec přiběhl a spatřil, že jeho dítě válí se v krvi. Otec byl celý zdrcený a neměl na světě více žádné radosti. Opustil úplně svět odebral se do ústraní a vstoupil do řádu karthusiánského; pak co vrátný slavného kláštera Grand Chartreuse jakožto pokání za svou lehkomyšlnost vykonával nejnižší služby. Zemřel roku 1893; v klášteře zván byl jménem „bratr Anselm.“ — Kdo se přičiňuje, aby za své hříchy dostiučinil zde na zemi, jedná moudře. Proto modlíval se již svatý Augustin: „Pane, zde paľ, zde muč, ožehuj; jen na věčnosti mne ušetřiž!“

1208 — **Zavinula dítko obráceně.** Jistá žena, pítí oddaná, zavinula jedné noci své 14 dní staré dítko obráceně, tak že hlava dítko byla zašněrovaná a nohy nahoře vyčnívaly. Když se ráno probudila, shledala, že dítě její jest mrtvo; zadusilo se. V zoufalosti chtěla si vzítí život, ale její domácí jí v tom zabránili. Žena ta hledala duševní klid a vyznala se lítostivě ze hříchů svých. Nepostačilo jí však knězem uložené pokání; postila se od té doby každé pondělí a každý čtvrtek úplně, tak že v tyto dni nepřijala ani nejmenší část nějakého pokrmu. Žena ta žila přes svůj přísný půst ještě 45 let a zemřela ve stáří 80 roků v Prešburku (1888). — Šfasteren také člověk, jenž provinění svá zde na světě sám na sobě trestá; neboť tím jednak ukrátí sobě tresty v očistci, jednak získá sobě věčný život.

1209 — **Baron stal se trappistou.** Za času napoleonských válek vedl baron Ferdinand z Gerambu, člen uherské šlechty a komoří rakouského císaře, roku 1805 a 1806 jeden vojenský sbor proti Francouzům. Potom vybíral v Anglii peněžité prostředky k válce proti Napoleonovi a byl na rozkaz francouzského císaře zajat v německém přístavu Husum. Odtud odvedli ho do Vincennes, kde dlouho úpěl v zajetí. Když byl Napoleon u Lipska 1813, přemožen, byl zajatý baron vítězi propuštěn na svobodu. Co učinil nyní Geramb? Místo co by byl oslavoval své osvobození, vstoupil do přísného řádu trappistů (1816). Píše o tom takto: „Poznal jsem v dlouhých letech svého zajetí, že nás v našem neštěstí opouští všichni přátelé a že všechny pocty světské mizí jako dým. Stal jsem se trappistou, abych učinil pokání za hříchy spáchané v bouřlivé době svého života. Nechci za nic jiného býti jmin, než za kajícího hříšníka.“ Geramb zemřel co generál řádu trappistického v Římě roku 1848. Chtěl tedy tento muž zadostučiniti Božské spravedlnosti za hříchy své ustavičným mlčením, prací rukou svých a mnohonásobným strádaním.

1210 — **Z lakoty nevykoupil 12.000 vojinů ze zajetí.** Řecký císař Mauritius vedl válku proti Skythům. Skythský král, jménem Jiří Gorgan, zajal v bitvě 12.000 řeckých bojovníků. Aby je nemusel živit, chtěl král skythský propustit zajaté na svobodu za mírnou cenu. Avšak řecký císař se vyslovil, že žádaný obnos jest příliš značný; žádal tedy král konečně jen šestinu původně požadovaného obnosu co náhradu za výlohy, které až posavad měl se zajatci. Avšak ani tento nepatrný obnos nechtěl císař řecký zaplatit. Tím byl král Skythů tak popuzen ke hněvu, že dal všech 12.000 zajatých bojovníků porubati mečem. Ale Mauritius neměl od těch časů žádného klidu více. Zdálo se mu ve dne v noci

jakoby stáli před ním povraždění vojáci a činili mu trpké výčitky pro jeho špinavou lakotu. Nyní litoval svého pochybení z celého srdce svého a prosil Boha, aby ho za hříchy trestal již zde na zemi. Zdálo se, že Bůh skutečně vyslyšel prosbu jeho; neboť záhy na to ztratil Mauritius svůj trůn, a jeho nástupce Fokas odsoudil sesazeného císaře i dívky jeho ku stěti mečem. Aby pak Mauritiovi zvětšil jeho bol, poručil nový císař, aby nejprve pět dítek před očima jejich otce bylo popraveno. Když Mauritius spatřil dívky své ležeti v krvi, volal: „Pane Bože, rád chci trpět za hříchy své na tomto světě, jen prosím, ušetři mne tam na věčnosti!“ — Z příběhu tohoto se také učíme, že Bůh stejně odplácí stejným

III) K dosti učinění náleží také to, abychom učiněné bezprávi zase napravili.

1211 — **Odvolání švadlenino na obecní ohlašni tabuli.**
V jisté obci žila zbožná švadlena, která se i se svým pětiletým dítkem dosti nuzně protloukala životem prací rukou svých. Náhle však nedostávala žádné práce; a nejen to, ale lidé se jí i stranili. Nemohla si nijak vysvětliti, co bylo by toho příčinou. Uspořené peníze byly záhy utraceny. Musela pak s dítkem svým chodit žebrotou. Jakmile ale vstoupila na prah některého domu, obyvatelé jeho byli celí polekaní; mnozí ji vůbec od vchodu odkázali. Když chtěla některému dobrodinci políbiti ruku, vytrhl jí tento svou ruku, jakoby se bál uštknutí hada. Když nad tímto jednáním lidí vyslovila své podivení, prohlásila jí jistá osoba krátce toto: „Však vy víte nejlépe, jak nebezpečnou nemocí churavíte; před vámi musí se každý držet hezky daleko stranou. Nyní bylo ženě té jasno, co si o ní lidé myslí. Byla nyní ještě sklíčenější než prve a modlila se v nouzi a hladu k Bohu a prosila ho o pomoc. Tu pak jednou prohlašovány byly ve farním chrámu jubilejní odpustky a lidé vyzýváni ku přijímání svatých svátostí. Zpovědnice byly od té doby kajicníky takofka obléhány. Jedné neděle, když právě kráčeli lidé z chrámu Páně, stalo se, že předstoupil představený obce k ubohé, těžce zkoušené ženě a pravil: „Tobě se stalo veliké bezprávi; jdi k černé ohlašni tabuli, a přečti si to sama.“ Šla tedy tam a shledala, že na obecní tabuli, na niž upevňovali obyčejně jen úřední vyhlášky, přibit byl dopis tohoto znění: „Nížepsaná vylašuje tímto před celou obcí, že pouze ze šeredné závisti chlební pomluvila ubohou švadlenu a lživou pověst o ní rozšiřovala, že trpí tajnou, nakažlivou nemocí. Odvolává tímto své tvrzení a prosí obec pokorně za odpuštění. Anna Geiszlova, švadlena.“ Když chudá vdova přišla domů, našla zde též dopis od Anny Geiszlové a v něm 50

zlatých co odškodnění za utrpenou škodu. Chudá švadlena pospíchala ihned s penězi k pomluvačné ženě, aby jí je vrátila. Avšak tuto nebylo více možná nalézt; odstěhovala se zatím, aniž by byla komu co řekla, kam přesídlila. Odvolání zůstalo na černé výhlašní tabuli po celý čas odpustků a působilo na obec velmi blahodárně. (Událost zmíněná přihodila se v jisté obci hornorakouské po velikonocích roku 1847, když prohlásil papež Pius IX. plnomocné odpustky jubilejní po vstoupení svém na trůn papežský.) — Z toho poznáváme jednak blahodějně působení svatě zpovědi, jednak musíme obdivovati se, s jakou opravdovostí pomluvačka ona napravila své provinění.

IV) Naše dostiučinění stává se cenyplným dostiučiněním Kristovým.

1212 — **Kříž v ruce těžce nemocné.** Jisté děvče, které v tančírnách příliš mnoho radovánkám tohoto světa se oddávalo, roznemohlo se těžce úbytěmi. Lékař oznámil, že blíží se smrt. Poslala tedy pro kněze, aby ji zaopatřil svatými svátostmi. Když se usmířila s Pánem Bohem, ukazovala knězi své ruce a pravila při tom v pláči: „Ach, jak jsou prázdné, jak jsou prázdné!“ Chtěla tím naznačiti, že vykonala příliš málo dobrých skutků a že její ruce tedy prázdné jsou všech zásluh. Kněz uchopil kříž, uložil jej do rukou umírající, řka: „Nyní nejsou již vaše ruce prázdné. Zásluhy Kristovy dosazují, čeho se vašim skutkům nedostává.“ Umírající počala znova doufat a kladla naději svou v zásluhy Kristovy. Zemřela s vyjasněnou tváří. — Jest to velmi významný obyčej, že vkládá se umírajícím do ruky kříž a že se jim dává do rakve.

V) Svědomitě vykonání uloženého pokání přináší požeňování lidem nedobře smýšlejícím.

1213 — **Sázka o zpověď.** Několik dobrých přátel bavilo se společně v hostinci. Přišla na to řeč, kdy byl každý z nich naposled u zpovědi. Když jeden z nich se chlubil, že již po mnoho let nebyl u zpovědi, pravil jeho soused: „Jistě že se bojíš zpovědi.“ Avšak onen odvětil: „To není pravda. Šel bych ihned, kdyby to muselo být.“ Konečně přišlo to k sázce. Vsadil se o sud vína, že zítra půjde ke zpovědi. Druhého dne časně ráno sešli se přátelé v kostele, aby byli svědky toho, zda přítel jejich své slovo splní. Skutečně šel ke zpovědi. Klekl si u zpovědnice a pravil: „Důstojný otče, nepřicházím snad proto, abych se zpovídal, nýbrž pouze proto, abych vyhrál sázku. Jedná se totiž o sud vína, který tímto způsobem chci získat pro sebe. Jak vidíte, hledí tamo moji přátelé sem, zda skutečně, co třeba

k vyhrání sázky, vykonám. Kněz byl nad touto bezbožností velmi zaražen, varoval ho, aby ze svatých svátostí nestrojil sobě žertů a pravil: „Nebojíte se, že vás Bůh potrestá? Pomněte, že nad námi jest spravedlivý Bůh.“ Ale muž ten odvětil: „I z toho já si ničehož nedělám.“ Kněz upomenul ho na smrt. Ale obdržel zase odpověď: „Z toho já si ničehož nedělám.“ Konečně připomenul mu kněz peklo. Ale i nyní pravil ten člověk: „Z toho já si ničehož nedělám.“ I řekl mu kněz s vážnou opravdovostí: „Tedy vy učinil jste vše, abyste sázku vyhrál a nyní též já učiním povinnost svou. Rozumí se, že vám rozhršení dáti nemohu a nesmím, ale pokání vám předce uložím. Po celý měsíc budete říkati každého dne ráno i večer následující slova: „Jest na nebi spravedlivé Bůh, a já si z toho nedělám praničehož. Jednou musím zemřítí a já si z toho nedělám praničehož.“ Jest peklo, a já si z toho nedělám pranic! — Hned po zpovědi vypravoval nepravý kajcník svým přátelům celou příhodu. Tito však stáli na tom, že musí uložené pokání také vykonati a pak že teprve sázku vyhraje. Slíbil, že tak učiní. Sotvaže však konal pokání jeden týden, počalo se svědomí jeho probouzeti; počal přemýšleti o Bohu, smrti a pekle. Následek toho byl, že po 14 dnech šel opět ke zpovědi a zkroušeně z hříchů se vyznal. Nároků na výhru se zřekl. (Stalo se toto v chrámu l'assumption (Nanebevzetí) u Tulerii v Paříži. Dotyční mladí muži byli podporučíci). — Jest-li že již nedobře smýšlející má z věrného vykonávání pokání tak veliký prospěch, budeme míti z něho tím větší prospěch, jest-li že přijmeme svaté svátosti hodně.

VI) Trpělivostí v utrpení můžeme si odpykati mnoho trestů za hříchy.

1214 — **Biskup potěšil nemocnou, která se nemohla pro bolesti modlit.** Jistá řeholnice, těžce nemocná, stěžovala si biskupu ženevskému, svatému Františkovi Saleskému, že pro bolesti nemůže se ani modliti, ani o náboženských pravdách rozjímati. Svátý biskup dal jí na její stesk tuto odpověď: „Jest záslužnějším, viseti s Kristem na kříži, než jen pouze kříž pozorovati a o něm rozjímati.“ — Kdo trpělivě snáší bolesti, jest na tom lépe, než když se pouze modlí; odpyká tím více trestů za hříchy.

VII) Mnohým hříšníkům, kteří mají upřímnou a hlubokou lítost, odpouští Bůh někdy úplně zadoostiučinění (časné tresty za hříchy).

1215 — **Xerxes a Spartané.** Perský král Xerxes († 465 před Kr.) vyslal do rozličných měst řeckých hlasatele a vyzýval je, aby se mu podrobila. V prvním rozčilení usmrtili Spartané

posly krále perského. Ježto totiž bylo zvykem na znamení podrobení se poslati dobyvateli zem a vodu, vhodili Sparta né vyslance krále perského do studny, řkouce k nim: „Tuto máte zemi i vodu!“ (Stalo se kolem roku 490. př. Kr.). Po vykonaném činu však uznávali, že hrubě porušili mezinárodní právo a tušili, že čeká je těžký trest. Ve velkém shromáždění lidu radili se nyní, co by měli započítí. Učiněn návrh, aby několik vážených mužů se dobrovolně přihlásilo, kteří by šli ku Xerxovi a jemu se nabídli, by na nich pomstil porušení mezinárodního práva. Ihned hlásili se dva nejmávanější mužové spartanští. Rozloučili se se svými příbuznými a odcestovali do Persie, s jistotou očekávajíce, že zemrou trapnou smrtí. V Suse předstoupili neohroženě před krále a pravili: „Spartané porušili mezinárodní právo a zabili perské posly. Uznávají velikost svého zločinu a chtějí za něj pykati. Proto vyslali nás, abys na nás se pomstil. Jsme ochotni z lásky ku vlasti zemřítí a snéstí nejtrapnější muky.“ Král perský žasl nad hrdinskou myslí obou mužů, velice si jich vážil a uspokojil se s jejich dobrou vůlí. Dovolil jim, v ničem jim neublíživ, by se vrátili domů a Spartanům odpustil. — Jest-li že již světský panovník tak jest milostiv, můžeme tím spíše předpokládati, že i Bůh, tak neskonale dobrotivý, pro upřímnou lítost hříšníkovu, zřekne se úplně dostiučinění, jež by tento měl ještě vykonati,

1216 — **Jdi, a pomodli se jednou „Otče náš!“**. Ku zbožnému arcibiskupu senskému, jenž slul Petr z Corbeil (Korbaj), přišel jednou ke zpovědi muž, jenž dopustil se mnoha těžkých hříchů. V slzách vyznával hříchy své a prosil biskupa za velmi přísné pokání. Biskup pravil: „Milý synu! Poněvadž hříchy tvé jsou příliš těžké, ukládám ti pokání přísné a to po sedm let.“ Kajcíník odvětil: „Rád chci já pokání činiti třebaš až do smrti.“ Biskup na to pravil: „Poněvadž osvědčuješ tak dobrou vůli, chci ti pokání ukrátiti. Ukládám ti pokání na 3 roky a budeš se postiti při chlebu a vodě.“ Kajcíník bil se v prsa svá a pravil: „Toto pokání jest příliš mírné u porovnání s mými hříchy. Rád bych ku zadostiučinění za hříchy své třebaš i smrt podstoupil.“ Arcibiskup byl velice dojat tímto kajcím smýšlením a propustil kajcíníka, řka: Jdi a pomodli se pouze jediný „Otče náš“ a buď jist, že Bůh ti vše odpustil. — Svatý Tomáš Akvinský praví. „Mnohdy pohne Bůh srdcem člověka tak velice, že obdrží ihned úplné prominutí všech hříchů i trestů.“

Odpustky.

I) Odpustky jsou odpuštění časných trestů za hříchy.

1217 — **Milost a odpustky.** Stává se někdy, že někdo odsouzen na smrt pro těžký zločin, dostane pak od panovníka milost. Bývá v tom případě trest smrti proměněn v žalář 20letý nebo doživotní. (Toto udělení milosti podobno jest rozhřešení ve svaté zpovědi, kde bývá hříšníkovi prominut věčný trest a zůstane pouze trest časný.) Jestliže amnestovaný zločinec dobře se chová v žaláři, může se státi, že mu za příčinou nějaké radostné události v panovnickém rodě (ku př. při narození korunního prince, při panovnickém jubileu atd.) odpustí se několik roků žalárního trestu a on tedy již mnohem dříve z vazby jest propuštěn. Takovýto případ udělení milosti má podobu s odpustky; po udělení rozhřešení hříšníkovi od smrtelných hříchů, bývají mu buď částečně, někdy i úplně odpuštěny zbývající časné tresty za hříchy. Toť jsou tak zvané neplnomocné a plnomocné odpustky.

II) Odpustky nejsou odpuštěním těžkých hříchů.

1218 — **Odpustky 100 dní a pastor.** Katolický kněz vyučoval protestanta, jenž chtěl přestoupiti na katolickou víru, ve svatém náboženství. Když přišli k učení o odpustcích, tázal se duchovní protestanta, co až dosavad o odpustcích slyšel, zvláště pak, co si představuje pod tím slovem: „Odpustky 100 dní.“ Protestant odpověděl: „Náš pastor pravil, že odpustky jsou odpuštění hříchů. Kdo tedy dosáhne odpustků 100 dní, tomu jsou prominuty hříchy 100 dní, tak že smí znova hřešit 100 dní.“ Kněz se usmál a vyložil mu učení o odpustcích takto: Odpustky může získati pouze ten, kdo již se očistil od smrtelných hříchů lítostí a sv. pokáním. Odpustky nebývají mu odpuštěny těžké hříchy, nýbrž pouze časné tresty za hříchy, které kajníci po napravení a obrácení se ještě zůstaly a měly by býti vytrpěny. Odpustky 100 dní znamenají tedy prominutí tolika časných trestů, kolika bychom jich odkáli, kdybychom podle starých ustanovení církevních po 100 dní pokání činili. — Z toho poznáváme, jak často jinověrci špatně rozumí poučkám katolického náboženství.

1219 — **Katolický lékař vysázel 100 franků na stůl.** Ve sv. Oltenu ve Švýcarsku seděla v hostinci u stolu společnost. Bylo vše možné posuzováno a konečně přišla řeč i na odpustky.

Nejbláhovější náhledy o odpustcích pronášeny a tyto činěny směšnými. Poblíž sedící katolický lékař poslouchal chvíli výsměšky, pak ale povstal, položil 100frankovou bankovku na stůl, řka: „Kdo z vás dovede mi přesně pověděti, co jsou odpustky katolické církve, dostane těchto 100 franků.“ A hle! Žádný z těchto lidí ani neodvážil se učiniti pokus, aby si vydělal 100 franků, a to pouze proto, že žádný z nich nevěděl, co odpustky jsou. Takové lidé podobají se Lutherovi, který se vyslovil jedenkrát takto: „Při sám Ježíš Kristus, jenž mne vykoupil, jest pravdou že nevěděl jsem, co odpustky jsou.“ Příslovií praví: V nená-visti lidé mívají, čeho ani dobře neznají“.

Poslední pomazání.

1) Křesfan má se dáti ihned svatými svátostmi z aopatřiti, jakmile se těžce roznemůže.

1220 — **Starostlivost vítěze nad Napoleonem o svátost posledního pomazání.** Každý nechť má k tomu zřetel, že Ježíš Kristus ustanovil svátost posledního pomazání, abychom nabyli opět zdraví. Kdo odkládá s přijetím posledního pomazání, stává se nehodným uzdravení. Krásným vzorem všem může býti staříčký rakouský hrdina válečný arcivévoda Karel, vítěz nad Napoleonem u Asprů a Essling (21. a 22. května 1809.) Jednou z jeho největších starostí byla, aby v případě nebezpečné nemoci včasné přijal svaté svátosti. Častěji žádal svého zpovědníka, preláta Viléma Sedláčka z Klosterneuburku, aby ho, jakmile by těžce onemocněl, ihned navštívil a jeho oslovil: „Vzhůru, starý bojovníku! Přišel čas abys narukoval k vojsku!“ Pak aby ho zaopatřil svatými svátostmi, aby ten, jenž rozhoduje vítězství i bitvy, propůjčiti ráčil jemu vítězství v boji posledním. Avšak takového upomenutí nebylo ani třeba, neboť když se vojevůdce roznemohl zánětem pohrudnice, byla jeho nejprvnější touha po svatých svátostech. Skonal ve věku 76 let, koncem dubna 1847, tedy ve dnech, kdy se druhdy chystal k bitvě u Asprů.

1221 — **Poučná smrt císařovny Marie Terezie.** Císařovna Marie Terezie přiměla svého tělesného lékaře Störka k tomu, aby zavázal se čestným slovem, že jí v případě těžkého onemocnění poví o jejím stavu zdravotním ryzí pravdu a upozorní v čas na hrozící nebezpečí smrti. Císařovna si to přála proto, aby včasné a při úplném vědomí mohla přijmouti svaté svátosti. Pět dní před smrtí císařovny oznámil jí blízkí se konec života, začež mu vřele poděkovala. Bylo to 24. listopadu 1780. Již druhého dne na to vykonala císařovna svatou z pověď; dne

pak následujícího přijala nejsvětější svátost oltářní a poslední pomazání, u přítomnosti všech svých dětí a nejbližších příbuzných. Pak psala bez přerušování, aby ještě mnohé důležité záležitosti přivedla do pořádku. Tu přistoupila komorná k lůžku nemocné a prosila císařovnu, aby si popřála více odpočinku. Na to odvětila těžce nemocná: „Chci smrt vyčkatí bdíc a nechci se dáti jí překvapiti ve spánku.“ Pak zavolala ještě své služebníky k sobě a prosila je za odpuštění, jestliže jim někdy v rozčilení nějak ublížila. Odepřela užívati léků, řkouc: „Léky mají nyní pouze účel, aby mne udržely ještě několik okamžiků déle na živu, proto jich nepřijímám.“ Když cítila, že konec její se blíží, prosila svého tělesného lékaře, aby rozsvítil hromnici a postavil poblíž ní. Na otázku syna svého Josefa, zda se jí to neleží nepohodlně, odvětila: „Ano, ale dost dobře, abych mohla umřít.“ Skonala řkouc slova: „O Bože, přijmi ducha mého!“ 29. listopadu 1780, 9 hodin večer. — Kdo se těžce roznemohl, nemá odkládati s přijetím svatých svátostí; neboť tyto přinášejí větší prospěch, přijímáme-li je s plným vědomím a můžeme-li tedy projevit víru, úctu a zbožnost.

1222 — **Pojištění proti krupobití.** Jistý zbožný rolník, jenž měl mnoho polností a dal se pojistiti proti krupobití, pojednou se vážně roznemohl. Povolal si lékaře a tázal se ho, zda jest nemoc jeho těžká. Když lékař přisvědčil, dal si rolník ihned povolati kněze a s velikou zbožností přijal svaté svátosti. Přítel, jenž ho navštívil, divil se tomu, že měl nemocný tak na spěch s přijetím svatých svátostí, ač není smrt jeho ještě tak blízká. Nemocný rolník odpověděl: „Jednal jsem tak z opatrnosti, podobně, jako když se rolník dá pojistiti proti krupobití. Když potluče, dostane náhradu a ničehož neztratí. Když nepadají kroupy, je na tom ještě lépe. Tak i já jsem nyní jednal. Pojistil jsem se pro případ úmrtí.“ — Těžce nemocný, jenž ihned pošle pro kněze a stará se o spásu duše své, jedná aspoň tak opatrně, jako nemocný, jenž pošle ihned pro lékaře.

1223 — **Umírající jinoch a slib anděla.** Jistý jinoch, jenž vedl život příliš volný, prosíval často Boha, aby mu oznámil několik dní před smrtí, že se přiblížil konec života jeho. Jednou před probuzením zjevil se mu anděl, a sdělil s ním, že Bůh jeho modlitbu vyslyšel. Několik měsíců na to se jinoch roznemohl velmi těžce. Dostal hrozné bolesti, tak že musel ulehnutí na lůžko. Nejen příbuzní, ale i lékaři obávali se nejhoršího a napomínali ho důtklivě ku přijetí svatých svátostí. Ale jinoch nejevil přes své těžké bolesti ani nejmenší úzkostlivosti, ba on i docela ujišťoval, že nemoc jeho pomine záhy. O knězi

nechtěl ani slyšeti. A hle, zjevil se mu ve snách tentýž anděl, a zvěstoval mu, že za několik minut zemře. I pravil těžce nemocný anděli: „Vždyť jsi mi slíbil, že mi Buh oznámí napřed smrt mou. Byl jsem tedy tebou ošálen!“ Anděl odpověděl: „Nebyl jsi ošálen; neboť Bůh tě již dvakráte upozornil na smrt; po prvé těžkou nemocí a pak napomínáním tvých příbuzných a lékaře. Poněvadž jsi nedbal dvou těchto upomenutí, nebude ti již poskytnuto žádného času více.“ — Příběh tento učí nás dvojí důležité pravdě: Kdo jest totiž těžce nemocen a přece nechce ničehož slyšeti o přijetí svatých svátostí, činí se nehodným milosti Boží.

1224 — **25 roků v očištění.** Svatý Jan z Boha, zakladatel řádu milosrdných bratří († 1550), vypravuje, že domlouval člověku těžce nemocnému, aby se dal zaopatřit svatými svátostmi. Nemocný měl však předsudek, že by poslední pomazání urychlilo jeho smrt; zemřel bez zaopatření svatými svátostmi. V den svého pohřbu zjevil se nebožtík světci a sdělil s ním, že jest odsouzen k mukám očistcovým na 25 let, poněvadž lehkomyšlně zanedbal přijmouti svátost posledního pomazání. — Dábel, otec lži jest to, jenž nahání strachu nemocným před posledním pomazáním a vnuká jim všeliké předsudky.

1225 — **Zednář se obrátil.** Svobodní zednáři zavazují se, že nedají se před smrtí zaopatřit. Profesor ve Florencii, Caesar Parrini, vydavatel jednoho tamnějšího časopisu, byl ~~svobodný zednář a sice dosáhl v loži vyššího stupně.~~ byl svobodný zednář a sice dosáhl v loži vyššího stupně. Ve své poslední vůli ze dne 13. března 1882 zapověděl si veškeré církevní obřady při svém pohřbu. Dne 18. července 1884 byl při souboji smrtelně raněn. Když mu lékař na jeho otázku učinil pozorna, že se přiblížil konec jeho života, zavolal si Parrini dámu, poblíž sebe stojící a pravil: „Prosím, zavolejte mi kněze!“ Když tento přišel, prosil Parrini za odpuštění pro pohanění, která náboženství učinil a smířil se s Bohem. Když před skonáním vzýval jméno Ježíš, činil mu proto jeho přítel, jenž se k tomu nahodil, předhůzky. Parrini odpověděl: „Milý příteli, jinak vypadají věci, dokud jsme živi, jinak, když má člověk před sebou smrt!“ Když jeho mrtvola byla vystavena, objevil se kterýs pohlavár zednářů, a dal zemřelému políček, na znamení opovržení. — Poněvadž jsou zednáři z církve vyobcováni, dostávají v hodinu smrti zřídka milost, aby se smířili s Bohem.

11) Poslední pomazání přispívá k opětnému dosažení zdraví.

1226 — **Umi as čarovat.** V jisté nemocnici, kde protestantské sestry ošetřovatelky obstarávaly obsluhu nemocných,

leželo těžce nemocné, katolické děvče, 17 let staré. Když je lékař vyšetřoval, zvolal, potfásaje hlavou: „41 stupňů horečky; to už nesmí příliš mnoho k tomu ještě přijít!“ Nemocná slyšela slova lékařova i pravila ihned k ošetřovatelce: „Myslím, že zemru; prosím, pošlete mi pro katolického kněze! Protestantská sestra ošetřovatelka ohlásila ihned přání nemocné nemocničnímu lékaři. Tento však zvolal: „Já nevím co ti katolíci chtějí pořádk se svým zaopatřováním. Zbytečně se tím nemocný jen rozčiluje.“ Kněz byl ale přece zavolán a nemocná přijala svaté svátosti s velikou zbožností. Dívka si oddychla, jak velice se jí ulevilo, když byla zaopatřena svatými svátostmi. Sotva že se za duchovním zavřely dveře, vzal lékař teploměr, a spěchal k nemocné, aby se přesvědčil, zda se stav její nezhoršil. Když pohlédl na teploměr, zvolal celý udivený: „Ten (duchovní) umí as čarovat? Nyní je pouze ještě 39 stupňů. Horečka klesla o dva celé stupně!“ Nemocná pravila: „Pane doktore, mně je nyní mnohem lépe.“ Nepromluviv na to ani slova, lékař se vzdálil. Když pak v nejbližší době katolický kněz opět přišel, vypravoval mu lékař tuto příhodu a dodal: „Vy, důstojný pane, musíte mi přicházet častěji!“ — Katolíci kněží již velmi často došli té zkušenosti, že u těžce nemocných, když včasně přijali svaté svátosti, nastalo po posledním pomazání nápadné zlepšení zdravotního stavu.

III) Máme těžce nemocné upozorniti se vší opravdovostí na jich křesťanskou povinnost.

1227 — **Klemens Hofbauer u smrtelného lůžka nekajícího hříšníka.** Svatý Klemens Hofbauer, apoštol Vídně († 1820), povolán byl k nemocnému, jenž byl úplný nevěrec a po 22 let nebyl již u svaté zpovědi. Již více kněží bylo u toho nemocného, ale museli odejít bez pořízení. Tu se obrátili příbuzní nemocného na svatého Klementa Hofbauera. Ihned počal se tento modliti ve vší tichosti růženec za nemocného. Když vstoupil do přibytku nemocného, pravil: „Kdo chce někam cestovat, musí si vzít s sebou peníze na cestu. Vy se chcete vydat na cestu do věčnosti; vezměte si tedy svaté svátosti na tuto cestu. Buďte rozumným.“ Nemocný ale se rozhněval a pravil: „Dejte mi pokoj.“ Klemens Hofbauer zůstal ve světnici, stále se modle potichu růženec. Když ale všecka další námaha nic nepomáhala a nemocný vyzval kněze, aby odešel, pravil Klemens Hofbauer s veškerou vážností: „Nikoliv, já neodejdu; neboť konec váš již jest blízko. Byl jsem již často při smrti osob, které umíraly blaženě. Dnes chci spatřiti, jak umírá zavrženec.“ Slova ta otfásala nemocným. Ihned prosil kněze za odpuštění. Klemens

Hofbauer odvětil: „Již jsem vše rád odpustil.“ Pak se nemocný ze svých hříchů vyzpovídal a kajicně zemřel.

1228 — **Kněz s hodinkami v ruce u těžce nemocného.** Zbožný kněz byl zavolán k nemocnému, který dříve vedl nepořádný život a byl již smrti velmi blízek. Měl ho zaopatřit svatými svátostmi. Posměšně volal na kněze: „Což pak jest nějaký život po smrti?“ Kněz nejevil ani v nejmenším, že by byl nějak zražen, vyňal své hodinky a pravil: „Až bude ručička na hodinkách zde dole (v 6 hodin) budete to již vědět.“ Kněz nyní se tvářil, jako by chtěl odejít. Avšak tato krátká věta tak hluboce rozrušila bezbožníka, že ihned zavolal kněze zpět, ze svých hříchů se vyzpovídal a jevil známku hluboké lítosti. Téhož večera skonal.

1229 — **Těžce churavý důstojník a jeho sluha s křížem.** Před několika lety žil v jistém velkoměstě důstojník, úhlavní nepřítel náboženství a modlitby. Měl hodného sluhu, jenž byl doma ve zbožnosti vychován a každodenně modlíval se před křížem, jež si ve své světničce na stěnu pověsil. Když to důstojník zpozoroval, musel sluha ihned odstraniti kříž se stěny. Někjaký čas potom důstojník se těžce roznemohl. Bylo mu stále hůře, až konečně lékař se vyslovil, že bude žítí pouze ještě několik hodin. Tu odhodlal se hodný sluha k činu, jímž by zachránil duši pána svého. Přistoupil k lůžku nemocného a pravil: „Milostivý pane! Jest zde někdo venku, totiž váš nejlepší přítel; rád by k vám přišel, aby se s vámi smířil. Smím ho sem vpustiti?“ Nemocný divil se tomu a dovolil, by návštěvník vstoupil. Sluha pospíšil ven, uchopil svatý kříž, jenž se dříve nalézal na stěně, a vešel s ním k pánu svému, podržel mu kříž před obličejem řka: „Milostivý pane! Tuto jest váš nejlepší přítel, jenž vám v životě prokázal tolik dobrodiní a jehož jste přes to vše pronásledoval. On jest však nejvyšší milosrdný a chce se s vámi smířiti před vaší smrtí. Nezamítejte ho tentokráte od sebe!“ Stal pak se zázrak milosti Boží. Umírající uchopil kříž, líbal ho, oči máje plné slz a prosil svého sluhu, aby mu ihned zavolal katolického kněze. Duchovní přišel. Nemocný vyznal se kajicně ze hříchů svých a skonal s vyjasněnou tváří. — Velmi prospěšné jest to, napominají-li přátelé nekající nemocné zcela upřímně ku pokání. Kdo z nepravé laskavosti a zbabělosti nemocné neupozorní, není jim pravým přítelem.

1230 — **Dvorní šašek napomenul svého knížete ku přijetí svatých svátostí.** Za dřívějších dob mivali knížata a králové dvorní šašky. Tito bývali obyčejně velmi chytří lidé, kteří museli baviti pány své rozličnými vtipnými nápady. Dvorní blázen

měl ale též právo, pánu svému říci v žertu nejpeprnější pravdy do očí. Častěji říkával jistý kníže svému dvornímu šaškovi: „Až najdeš ještě většího blázna, než-li jsi ty, ukaž mi ho pak.“ Po nějakém čase kníže se těžce roznemohl; nechtěl však ničehož slyšeti o zaopatření svatými svátostmi. I dal se k němu dvorní šašek dovésti a pravil: „Pane můj! Máte v úmyslu nastoupiti velikou cestu?“ Kníže odpověděl: „Ano a sice budu museti cestu tu nastoupiti již záhy.“ Ptal se tedy šašek dále: „A kdy zamýšlíte se vrátiti?“ Kníže odpověděl: „Myslím, že se as již nevrátím nikdy více.“ Dvorní šašek tázal se dále: „Zdali pak jste se vším zaopatřil a zda-li pak jste se dobře připravil na tak dalekou cestu a tak dlouhý pobyt?“ Kníže odvětil: „Pohřichu ne.“ I řekl šašek: „Pak jste ale ještě větším bláznem než já; a vždy jste chtíval, abych vám takového blázna ukázal.“ Tato slova působila; neboť si dal kníže hned nato povolati kněze a připravoval se přijetím svatých svátostí na dalekou cestu do věčnosti. — Jest povinností příbuzných napomenouti těžce nemocného, by se dal zaopatřiti svatými svátostmi.

1231 — **Slepý u propasti.** Pošetile jednají příbuzní, kteří nechtějí z přílišné citlivosti upozorniti těžce nemocného na jeho křesťanskou povinnost. Několik lidí stálo pohromadě a spatřili slepce kráčejícího ku propasti. I pravil jeden z diváků: „Zavoláme na něho, aby zůstal státi; sic padne do propasti a zabije se.“ Avšak druhý pravil: „Nikoliv, toho neučiníme. Slepce by se mohl příliš uleknouti.“ Nejednal tento poslední muž pošetile? — Jest lépe slepce trochu polekati a zachrániti ho tím před smrtí, než mlčením vydati ho v nebezpečensví zkázy. Podobně má se to i s umirajícím. Příliš citliví příbuzní nechtějí umirajícího upozorniti na nebezpečí, jež mu hrozí, jest-li že opomene přijmouti svaté svátosti umirajících. Taková přílišná citlivost jest vlastně ukrutností.

1232 — **Prorocká slova biskupa Granta.** Kdo se o to postará, aby těžce nemocný nezemřel bez svatých svátostí, dostane od Boha odměnu. Když irský biskup Grant († 1870) navštívil faru Southwark a přenocoval na faře, přišel k němu v noci posel, by šel k nemocnému. Byla to žena, která přišla ze vzdálené obce, celá unavená, aby přivedla kněze své umirající sousedce. Biskup pochválil paní za její službu křesťanské lásky a pravil: „Zajisté že Bůh vám odplatí tuto službu lásky, až kdys také na vás dojde řada!“ Několik roků potom vypravoval jistý duchovní biskupu Grantovi následující případ: „Před krátkým časem cestoval jsem odlehlou krajinou a slyšel jsem z jistého

domu hlasitě zbožné vzdechy a slova modlitby. Vešel jsem do domu a našel jsem zde několik osob, které klečely u lůžka umírající ženy a modlily se litanie ke všem svatým. Umírající sobě žádala totiž kněze. Poněvadž ale smrt její byla velmi blízká, nebyla by cesta pro kněze na faru mnoho mil vzdálenou, nic platná. V této těžkosti vzali sobě hodní ti lidé útočiště k modlitbě a ejhle, modlitba jejich nebyla marna. Žena obržela rozhršení a poslední pomazání. Druhého dne obdržela po mši svaté, kterou obětoval kněz na přenosném, missionářském oltáři, též svaté přijímání. Hned po tom skonala. Před smrtí svou vypravovala ještě o onom příslibení, které jí dal před několika roky biskup Grant. — Bůh odplácí siejné stejným. Žena ta obstarala s velikou námahou umírající sousedce kněze; a nyní mimo vše nadání měla štěstí, že mohla ve své hodině smrti také býti zaopatřena svatými svátostmi.

Svěcení kněžstva.

I) Kněz má úřad velmi těžký.

1233 — **Posměváček měl faráře po jeden týden všude doprovázeti.** Jistý farář šel kolem novostavby, kde bylo mnoho dělníků zaměstnáno. I zvolal jeden zedník: „Takhle farářem být, to bych si také přál! To bych také dovedl jen chodit sem a tam a zastrkovat do kapsy peníze!“ Farář se zastavil a pravil usmívaje se: „Milý příteli, já nejsem sice boháčem, ale zaplatím vám vaši mzdu za celý týden, jest-li že budete mne po celý týden doprovázet, abyste se přesvědčil, v čem moje práce záleží.“ Na nutkání svých spoludělníků přijal zedník nabídku farářovu a vydal se na cesty s farářem. Zvědavě se tázal duchovního: „Kam pak nyní půjdete, pane faráři?“ Duchovní pravil: „Nyní půjdu k nemocnému, který má neštovice a hned na to k dítěti, které ochuravělo spálo.“ Při slovech těch trhl sebou zedník a nechtěl více dále jíti. „Proč pak jste se zastavil?“ tázal se ho farář. Odpověď zněla: „Bojím se, že bych se nakazil.“ Pak se slovy: „Pane faráři, já jsem se v té věci jinak rozmyslil“, vrátil se ku své dřívější práci zpět a zde prohlásil: „Co živ budu, nebudu si již nikdy více strojití posměch z prací duchovních osob.“ — Kněz musí konati mnoho velmi obtížných prací, které mu nenesou žádné pozemské odměny; pomněme na návštěvy nemocných, zaopatřování, celé hodiny trvající zpovídání ve chladném chrámu, pozdní mše svaté, někdy až v poledne, před nimiž nesmí ničehož požití.

II) Kněží bývají často pomlouváni.

1234 — **Špatní kněží a statistika.** Církvi nepřátelské časopisy poukazují rády na špatné kněze, aby celý kněžský stav ponížily.

Ale statistika zločinů, spáchaných v rozličných státech, dokazuje, že mezi všemi stavy jsou to kněží, jichž počet jest nejmenší ze všech soudně trestaných. Na anthropologickém kongresu v Ženevě, kde byli shromážděni rozliční učenci všech zemí (1901), professor Condi uváděl, mnoho-li zločinců připadá poměrně na každý stav. Dle jeho výpočtu připadá na každých 100.000 lidí následující počet zločinců: 87 pomocnic ku porodu, 45 spisovatelů a učenců, 40 umělců, 38 lékárníků, 28 advokátů a notářů, 18 lékařů, 16 učitelů a profesorů, 7 duchovních. — Dle jiné statistiky, vydané roku 1900 členem university pařížské, učencem dr. Betrin-em, bylo od roku 1898 až 1901 odsouzeno do káznice: ze 100.000 právníků (soudců, advokátů, notářů) ročně 48, ze 100.000 umělců ročně 20, ze 100.000 učitelů světských ročně 6, ze 100.000 členů stavu duchovního (i kostelníky v to počítaje) ročně méně než 3. — Také na to dlužno bráti zřetel, že mnozí katoličtí kněží byli jen proto potrestáni, poněvadž si nedali brániti církvi nepřátelskými zákony ve svědomitém vykonávání svých kněžských povinností; tito nejsou před Bohem zločinci, přes své odsouzení zákony světskými, nýbrž takorča mučenníci. Jest tedy počet zločinců ze stavu duchovního nanejvýš skrovný. Tyto statistické výkazy slouží stavu kněžskému ke cti. Pomluvači v novinách, kteří svými články pod heslem „Zase jeden“ pokouší se kněze očerniti, činí se tím pouze směšnými.

III) Kněží jsou zavázáni k bezženství (coelibátu)

1235 — „Proč pak se neženíte?“ Francouzský kněz, otec Josef, zakladatel a ředitel sirotčince v Duraine, pro coelibát stal se v železničním voze předmětem útoků ze strany vznešeně vypadajícího spolucestujícího pána. „Proč pak se neženíte?“ tázal se duchovního. Otec Josef odpověděl: „Proč pak si přejete, abych se oženil?“ Nepřítel duchovního odpověděl: „Abyste měl děti.“ Na to děl kněz: „I těch mám dost. Tak as k jednomu stu.“ Pln úžasu zvolal onen pán: „Cože, sto dětí že máte?“ Tu se mu představil otec Josef jakožto ředitel sirotčince a odevzdal mu svou navštívenku. Protivník duchovenstva se zarazil a pravil rozpačitě: „Těchto 100 vašich dítek jsou tedy sirotci. Jak je můžete všechny uživit?“ Kněz odpověděl: „Almužnami těch, kteří mají pro děti cit. Kdybych byl ženat, musel bych se zaměstnávat a starat o svou rodinu a tyto ubohé dítky, které nemají na světě ani rodičů ani domova, byly by ztraceny.“ „To jest pravda“, řekl onen pán, „co konáte, jest skutkem ušlechtilým“; pak vytáhl peněženku, dal knězi dvacetifrank, řka: „Dovolte, abych i já něčím přispěti směl k vašemu účelu.“

1236 — **Polský královský rod před vymřením.** Pouze ve velmi řídkých případech papež osvobozuje kněze od coelibátu. Roku 1648 zemřel polský král Vladislav. Zbyl pouze jediný potomek z rodu Vasova, totiž bratr zemřelého krále, kardinál Jan Kazimír. Polský sněm nabídl kardinálovi korunu královskou. Tehdejší papež dal tomuto knězi dovolení, že směl z duchovního stavu vystoupiti a oženiti se. Jan Kazimír přijal královskou korunu a vzal si za choť princeznu Ludviku Marii Gonzagy. Když ale král ani po 20-letém trvání vlády neměl žádného dědice trůnu, přestoupil opět do stavu duchovního a zemřel co opat St. Germainský 1672.

Stav manželský.

I. Stav panický jest dokonalejším stavu manželského.

1237 — **Biskup Hilar a jeho dcery.** Svátý Hilarius, církevní učitel a biskup v Poitiers († 367), než se stal knězem, byl ženat a měl dceru. Když byl pro svou křesťanskou víru poslán do vyhnanství do Asie, zanechal dceru svou u křesťanské jedné rodiny. Když dcera dospěla, měla se provdati za křesťanského mladíka. Zpravila o tom svého otce. Tento však odpověděl: „Již záhy přijedu opět domů a přivezu ti podobiznu jiného snoubence, královského prince; tento má v úmyslu přijet později, aby si tě odvezl. Můžeš tedy pak porovnávatí a rozhodnouti se pro jednoho nebo druhého.“ Když otec přijel domů, ukázal jí svatý kříž Kristův a radil jí, aby doživotně zaslíbila se svým panenstvím Kristu. Dcera uposlechla rady otcovy a záhy na to zesnula blaženou smrtí. Když umírala, pravil jí otec: „Hle, tvůj snoubenec nyní přichází a zve tě k věčné hostině svatební.“

1238 — **Svatá Anežka odmítla nabídnutí k sňatku.** Za času ukrutného pronásledování křesťanů římským císařem Diokletianem, zemřela v Římě smrtí mučennickou 13-letá panna Anežka (21. ledna 304). Pocházela z bohaté a šlechtické rodiny římské. Syn městského praefekta, Symfronius, chtěl ji pojmouti za choť, byl však jí odmítnut slovy: „Již mám snoubence, jenž jest nesmrtelným, a jehož moc, krása a láska jest nevýslovně veliká. Jsem s ním již zasnoubena. Protož upusť ode mne, ty potravu červů.“ Chtěla tím říci, že z lásky ke Kristu zůstane pannou. Odmítnutý pohanský nápadník dychtil po pomstě; obžaloval dívku, že jest křesťankou. Anežka byla předvedena před soudce, který se snažil přemluvití ji k odpadu od křesťanství a radil jí, by se stala vestálkou. Když soudcova všecka námaha byla

u ní marna, odsoudil ji konečně jakožto „tupitelku bohů“ na smrt mečem. Rodiče pochovali tělo dcery své na poli svém poblíž města Říma (na cestě do Nomenta). Křesťané modlivali se často u jejího hrobu a museli pro to zakusiti mnoho pronásledování od pohanů. Jednou byla zde pohany ukamenována panna, jménem Emeritiana, která se, ač nepokřtěna ještě, modlivala u hrobu svaté Anežky; takto tedy byla pokřtěna křtem krve. Svatá Anežka zjevila se osm dní po své smrti svým rodičům. Tito se totiž modlili v noci (dne 28. ledna) u hrobu svého dítěte. V tom stála svatá Anežka v nebeské záři u nich. Na straně měla beránka a vedle ní byl zástup panen. Proto bývá svatá Anežka vyobrazována s beránkem vedle sebe. Nad hrobem světice vystavěl císař Konstantin chrám, v němž až dosavad každoročně bývají žehnáni dva beránci, z jichž vlny tkají se proužky tak zvaná palia, odznak to úřadu arcibiskupského. — V Písmě svatém čteme, že panenské duše prozpěvovati budou novou píseň před trůnem Božím, kterou nedovedou pěti ostatní a že následují Beránka, kamkoliv jde. (Zjev. 14, 1—5.) Dosáhnou tedy v nebi vyššího stupně blahoslavenství.

II) Snoubenci mají se ku sňatku připraviti zvláště modlitbou a svědomitou zpovědí.

1239 — **Myslela jsem, že půjdete do kláštera.** Jistá dívka počala chodit každodenně do kostela a vynikala zde zvláštní zbožností a pobožností. Proto bylo to nápadné, když jedné neděle v kostele prohlašována co nevěsta. Jistá paní, která dívce té blahopřála k jejímu zasnoubení, nemohla se zdržet při tom poznamenati: „Velice jsem užasla, když jsem slyšela v kostele prohlášku vašeho sňatku. Neboť jsem soudila, že chcete vstoupiti do kláštera, poněvadž jste se stala tak pobožnou. Dívka odpověděla: „Právě proto, že měla jsem úmysl vstoupit v stav manželský, modlila jsem se horlivě a Pána Boha prosila za požehnání. Neboť dle mého názoru jest se stavem manželským spojeno mnoho povinností a obtíží, tak že si člověk nemůže k němu nikdy ani dosti milosti Boží vyprositi.“ Církev si přeje, aby sňatek byl uzavřen dopoledne v chrámu Páně při mši svaté, protože mají si novomanželé vyprositi požehnání Boží.

1240 — **Dlouhotrvající zpověď nevěsty.** Párek snoubenců konal svatou zpověď ve chrámu pařížském den před oddavkami. Ženich byl brzy hotov; nevěsta však prodlela u zpovědnice skoro půl hodiny. Nad tím byl ženich velmi rozhořčen a pravil: „Děvče, které potřebuje ku vyznání hříchů svých půl hodiny, nevezmu si za manželku.“ Tak nebylo tedy z toho sňatku nic. Příhoda ta přišla do novin a následkem toho vy-

ptával se jeden z nejbohatších obchodníků pařížských na dívku. Sotva že se s ní blíže seznámil, žádal ji o ruku. Dlouhotrvající zpověď dívky přivedla ho k mínění následujícímu: „Dívka, která tak svědomitě si vede při veledůležitém kroku životním, bude jistě spolehlivou společnicí v životě.“ Tak se stalo, že bohatý obchodník vedl dívku k oltáři. V den svatební dostala dívka nesčíslná blahopřání z nejlepších kruhů společenských v Paříži. — Svědomitost při svatě zpovědi získala jí tedy všeobecnou úctu a laskavého a zámožného ženicha.

III) Snoubenci mají si svůj krok dobře rozvážiti.

1241 — **Oko chce také něco mít.** Snoubenci mají především toho dbáti, jaké povahy jest budoucí průvodce životem. Jistá dívka chtěla si vzíti mladíka, jenž byl velice oddán opilství. Rodiče dívky prosili místního faráře, aby domluvil dceři a tak ji odvrátil od úmyslu jejího. Když pak farář brzy potom potkal děvče na ulici, pravil jí přívětivě: „Ale dítě, co pak ti napadlo, že chceš si vzít opilce!“ S úsměvem odpověděla dívka: „Pane faráři, však já ho tomu odnaučím.“ Farář řekl: „Pamatuj si příslovi: „Kočka nenechá chytání myši.“ Dívka pravila: „Pane faráři, Antonín jest nejkrásnější mladíkem v obci a oko chce také něco pěkného mít.“ Farář poznal, že veškerá domluva jest marna i šel tedy dále. 6 týdnů po svatbě potkal ji opět. Měla oko šátkem zavázané. „Co pak ti schází?“ tázal se farář. „Ach, to mne můj opilý muž tak pěkně zřídil!“ Při těch slovech ukázala faráři své naběhlé oko a hrozně si nařikala na surovost svého muže. Farář těšil mladou paní, poukázal ale na její dřívější slova: „Oko musí přec také něco pěkného mít.“ Básník Schiller praví:

Nechť tedy srdce jedno druhé zkusí,
u věčném spojení než býti musí.
Blud krátkým tak, žal dlouhým však!

IV) V manželství přiházívali se mnohá utrpení; svátost ta pak propůjčuje síly, by jich manželé snadněji mohli snášet.

1242 — **Krátké a dlouhé „O“ v manželství.** Jistý kazatel, jenž mluvil o svátosti stavu manželského, vypravoval mezi jiným svým posluchačům i toto: Ve stavu jest krátké a dlouhé „O“. Ptáme-li se totiž po svatbě novomanžele nebo mladé jeho choti, jak se jim daří, říkávají obyčejně: „O jak jsem šťasten nebo šťastná. O jak je to krásné. O jak se nyní mám dobře.“ Při tom vyslovují „O“ zcela krátce a radostně. Za

několik roků, ba snad i měsíců, odpovídají obyčejně již zcela jinak na zmíněnou otázku. Lze slyšeti následující slova: „Ó jak mne nebe těžce zkouší. Ó jak nyní cítím se nešťastnou, nešťastným. Ó nikdy bych si nebyl pomyslíl (a), že to takhle bude dopadat.“ Nyní zní „O“ dlouze a žalostně. To jest „O“ dlouhé stavu manželského. A trvá skutečně dlouho, totiž až do smrti. — Stav manželský, stav bolestný neb v manželství jest mnoho strastí! Neboť po svatbě přicházejí obyčejně na jevo chyby a slabé stránky druhého manžela; přiházejí k tomu utrpení, starosti s dětmi a vydání na ně a mnoho jiného. Proto již pohanští Římané jmenovali manželství conjugium (jařmo dvou). Arabové mají duchaplné přísloví: „Manželství jest jako obležená pevnost; ti, kteří jsou mimo, chtějí do ní a kteří jsou v ní, chtějí z ní ven;“ t. j. svobodní rádi by vstoupili v stav manželský; jakmile však v něj vstoupili, zas by mnozí byli rádi svobodnými.

V) Křesťanské manželství jest nerozlučitelné.

1243 — **Odmítavé rozhodnutí papežovo, dané králi anglickému Jindřichu VIII.** Král Jindřich VIII., jenž panoval od 1509 až 1547 v Anglii, získal si velikých zásluh o katolickou církev, ježto rozhodně vystoupil proti novotám, zaváděným Lutherem, ba i dokonce vydal knihu, v níž hájil proti Lutherovi učení církve katolické (1521). Papež propůjčil králi proto titul „Obrance víry“. Ale později stal se tento král krutým pronásledovatelem církve katolické. Prosil totiž papeže (Klementa VII.), aby zrušil jeho 17 let již trvající manželství s Kateřinou Aragonskou; chtěl si totiž vzít dvorní dámu Annu Boulinovou. Nebylo však možná papeže k tomu pohnouti, aby rozloučil, co Bůh spojil. Král tímto popuzen, přece znova se oženil (1532) a počal hubiti náboženství katolické ve své říši. Prohlásil sám sebe za hlavu církve v Anglii a změnil zde náboženství dle svého dobrozdání. Kdo ho nechtěl uznati hlavou církve, byl ihned odpraven. Přes 20 biskupů, na 600 kněží a mnichů, na 400 šlechticů, celkem as 72.000 lidí přišlo o život. Později omrzela Jindřicha VIII. jeho nová manželka i dal jí stíti (1536), aby si mohl vzít zase jinou dvorní dámu. Pak se oženil ještě třikrát, měl tedy šest manželek po sobě. Když ho některá nová choť omrzela, dal jí jednoduše odpravit. Proto mu sestra krále dánského, kterou chtěl pojmouti za choť, krátce vzkázala: „Kdybych měla dvě hlavy, vstoupila bych s vámi v manželství. Poněvadž mám však pouze jednu hlavu, nemohu vaší nabídku přijmouti.“ Poslední 4 leta života králova, byla lety utrpení; neboť otevřená rána na noze trápila ho ve dne v noci. Přes

to vše ale choval se jako dravé zvíře; neboť čím více trpěl, tím více podepsal rozsudků smrti, až konečně sám povolán byl před soudnou stolicí Boží. — Tedy ani papež nemůže platný sňatek rozloučiti, poněvadž nesmí jednati proti rozkazu Božímu. Neboť Kristus praví: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ Manželství může býti rozloučeno pouze smrtí jednoho z manželů.

VI) Manželství jest pospolitost životní; proto mají se chovati manželé k sobě přátelsky a vzájemně se podporovati.

1244 — **Franklin divil se veselosti dělníkově.** Zvláště pak má manželka dobře se chovati k svému manželovi a život mu příjemňovati. Slavný Benjamin Franklin (viz č. 325) díval se z okna svého bytu na několik dělníků, kteří byli zaměstnáni při stavbě jistého domu. Mezi dělníky byl mu nápadným zvláště jeden svou bodrou myslí. Nebyl člověk ten nikdy nálady mrzuté, vždy přívětiv a vesel, ať byla práce sebe těžší, počasi sebe nepříznivější, dohlížitel a spoludělníci sebe nevrlejší a zlostnější. Jednoho dne potkal Franklin dělníka toho; tázal se ho, jakého že používá tajemného prostředku, jenž ho stále udržuje v dobré míře. Dělník odvětil: „Tajemným prostředkem jest — moje manželka, jedna z nejlepších žen na světě. Jdu-li ráno do práce, políbí mne na rozloučenou a řekne: Pán Bůh tě opatruj. Neděj se přes míru, šetři svého zdraví! Když přijdu večer unaven domů, očekává mne již u domu i s dětmi, pozdravuje mne, přívětivě se usmívajíc a táže se, nejsem-li příliš znaven. Vstoupím-li do světnice, najdu vše v nejlepším pořádku a všude panuje vzorná čistota. Jídlo jest již na stole a jest velmi chutně upraveno. Nikde na světě není tak krásně, jako doma u mne. V tom skryto tajemství mé radostivé nálady.“ — Jak však to vypadá v tak mnohé rodině jiné. Jde-li muž časně ráno do práce, žena snad na něho ani nepohlédne, ba i snad doprovodí ho nějakou nadávkou. Přijde-li večer domů unaven, spatřuje doma nepřívětivé a zasmušilé obličej, nalezá ve světnici nepořádek, špínu a zkažený vzduch, snad i mnohdy nedostane žádného jídla. V zlosti uchopí muž opět klobouk a jde do hostince, kdež se mu lépe líbí než doma. Tak zvykne si na pití a utrácí svou mzdu v hostinci. Ba že často jsou ženy vinny neštěstím svých mužů a zkázou svých rodin.

1245 — **Ženy nesly na zádech muže své.** Císař Konrád III válčil proti Velfům a obléhl též městečko Weinsberg, do něhož se utekl jeho úhlavní nepřítel, vévoda vitemberský (1140.) Měšťané hájili města svého velmi houževnatě. Když pak konečně císař města dobyl, rozkázal, pohněvaný tvrdošijným od-

porem města, by vojáci jeho město zapálili a všechny prchající pobili. Předce však dovolil, by paní městské dříve směly město opustit a nejcennější statek svůj na zádech svých si odnésti. I vzala nejprve vévodkyně muže svého na záda a opustila takto město a ostatní paní z města učinily podobně s manželi svými. Ani statek a bohatství neměly pro ně nejvyšší ceny, nýbrž jejich mužové. Když bratr císařův spatřil ženy muže své na zádech si nesoucí, položil proti tomu odpor a nechtěl toho dovoliti. Ale císař těšil se velice ze zmužlosti paní a nebránil jich odchodu; nechtěl porušiti daného císařského slova. — Zmužilé ženy vinoberké nechť slouží za vzor všem manželům.

VII) Ve smíšeném manželství jest řádná výchova dítěte skoro věcí nemožnou.

1246 — **Ani salát ani fazole.** Jistý pán si na jaře upravil zahrádku. Jeden záhon nechal si zvlášť. Na něj nasil salát, aby měl hodně raný a své manželce jím uchystal radostné překvapení. Paní jeho neměla o tom ani tušení a nasázela na týž záhon fazole. A nyní vyrostlo obé. Manželka častěji dohlédla na záhon i domnívala se o salátu, že to jest plevel i vytrhávala jej; když pak přišel muž, vytrhával opět fazole, jsa toho mínění, že to býlí. A tak se stalo, že na záhoně nevyrostl ani salát ani fazole. — Podobně děje se i ve smíšeném manželství, to jest v manželství, které uzavřeli mezi sebou dva křesťané, jeden katolík a druhý nekatolík. Každá strana pak dítky vychovává v náboženském ohledu jinak. Tak se stane, že potom dítky vyrůstají beze všeho náboženství. Také o náboženské výchově platí přísloví: „Svornost, veliká mocnost!“

O svátostinách.

1) Svátostiny vzdalují od nás zlo tělesné i duševní.

1247 — **Svatý Blažej a chlapec s chorým hrdlem.** Svátý Blažej († 316) byl biskupem v Sebaste v Malé Asii; dříve býval lékařem. Jednou přinesla jistá žena k němu chlapce, jemuž zůstala v hrdle vězeti rybí kost. Chlapec nalézal se v nebezpečnosti smrti a tu matka prosila na kolenou biskupa za pomoc. Blažej dal si přinésti dvě svíce, rozsvítil je a držel na kříž položené pod bradou chorého dítěte; při tom modlil se a hochu žehnal. Záhy na to rybí kost se uvolnila a chlapec ozdravěl. (Na památku této události udělují kněží ve chrámech den pohromnicích, dne 3. února, svatoblažejské požehnání, při čemž

prosí Boha, aby zehnané věřící chránil ode všech bolestí hrdla.)
— Církevní požehnání chrání nás tedy od zla tělesného.

1248 — **Krištof Kolumbus a vodní smršť na moři.** Svátostinami dosahujeme v nebezpečích ochranu a pomoc Boží. Slavný objevitel Ameriky prodělal na své poslední cestě do Ameriky (1502—1504) strašlivou bouří dne 13. prosince 1502. Moře bylo hrozně pobouřeno a nad lodě vzdouvaly se vlny do takové výše, že zdálo se moře splývati s oblohou. Kolumbus ihned poznal veliké nebezpečí, v němž jeho lodě se octly; neboť kdyby byla smršť stihla lodě, byly by navždy ztraceny. Při výpravě měl na mysli hlavně ten účel, aby křesťanskému náboženství novou cestu otevřel a zachránil duše zvěstováním svatého evangelia; a tu záhy napadla mu myšlenka, že „nepřítel člověka“ pokouší se zničití jeho výpravu. I poručil, aby ve svítilnách na stožárech byly rozsvíceny svícené svíce; pak tasil svůj kord a učinil jím ve vzduchu několikrát znamení svatého kříže. A hle, vodní smršť, která stále víc přibližovala se k lodím, náhle se obrátila stranou a s hučením zmizela v atlantickém oceanu. Kolumbus zaradoval se velice nad zřejmou obranou Bohem mu poskytnutou. — Svátostiny poskytují nám v nebezpečích ochranu Boží.

1249 — **Admirál Tegetthof před bitvou u ostrova Visu.** Rakousko muselo roku 1866 bojovati zároveň proti Itálii a proti Prusku. Pozemní vojsko zvítězilo za vedení arcivévody Albrechta nad králem italským u Kustozy (24. června 1866.), na moři pak zvítězil rakouský admirál Tegetthof nad mnohem silnějším loďstvem italským u ostrova Visu (20. července 1866). Před bitvou žádal admirál Tegetthof viského faráře, aby přišel s „Nejsvětější svátostí“ na moře a požehnal loďstvu. Farář ochotně vyhověl jeho žádosti. Tegetthof dobyl pak nad nepřítelem stkvělého vítězství. — „Na Božím požehnání všechno záleží.“ Přísloví to se vždy a všude osvědčuje.

1250 — **Dvě svíce při bouřce.** Jistý velitel posádky, kterého haličského města rozsvěcoval vždy při bouřce dvě svíce ve svém bytu před obrazem Ukřižovaného. Tak učinil i jistého červencového večera, když byli u něho v bytě na návštěvě tři známí páni, s kterými hrál v karty. Když se náhle přihnala prudká bouře, položil karty a pravil hostům: „Račte mne na okamžik omluviti, pánové! Chcíf rozsvítiti, jak to vždy činívám při bouřce, u obrazu tamo dvě hromnice. Ihned se vrátím a můžeme pak ve hře pokračovat.“ Všichni tři páni počali se smát a jeden z nich pravil: „Pane veliteli, já vás vždy považoval až do dneška za muže osvětleného! Což se opravdu domníváte, že blesk z úcty

ku dvěma svícím ucouvne?“ V tom okamžení zaduněla strašná rána a pokoj byl osvětlen sirožlutým světlem. Velitel byl vržen nazpět a zůstal ležet bez sebe několik minut. Když se zase vzpamatoval, spatřil, že všichni tři páni jsou mrtvi; blesk je usmrtil. Veliteli zachránil život jeho zbožný obyčej. — Jistý člověk, jemuž se posmívali proto, že si vážil svátostin, odpověděl posměváčkům: „I kdyby to nijak neprospívalo, rozhodně to také neškodí!“

1251 — **Trosečník s růžencem kolem krku.** Na pobřeží portugalském zuřila roku 1572 hrozná bouře, která ztroskotala mnoho lodí a zničila také loď, která se ubírala ze Setubalu (jižně od Lisabonu) do Sevilly. Na lodi nalezal se mladý portugalec, jménem Petr Mendy. Když pozoroval hrozící nebezpečí, v němž se loď nacházela, pověsil si svůj svčený růženec kolem hrdla a vzýval Matku Boží, by ho zachránila od smrti. Několik okamžiků potom loď i se všemi cestujícími se potopila. Všichni zahynuli až na Petra Mendyho. Když přišel zase k sobě, ležel na břehu mořském a růženec měl otočený kolem krku. Ihned spěchal do chrámu, aby Bohu poděkoval. Všichni lidé obdivovali se tomuto zázračnému zachránění; biskup nařídil, by byl případ blíže vyšetřen a prohlásil pak, že stala se záchrana způsobem zázračným. — Kdo nosí u sebe předměty církví posvěcené, není pověrčiv, uýbrž jedná moudře, poněvadž svolává na sebe požehnání Boží. Za požehnání to prosí totiž kněz, jenž předmět světil.

1252 — **Zachráněn medailkou před guilotinou.** Za časů francouzské revoluce dal zuřivý Robespierre denně odpravovat na sta občanů a šlechticů; všechna vězení byla přeplněna. V jednom vězení nalézal se také jistý hrabě, jenž ale unikl popravě. Když jednoho dne časně z rána žalářík předčítal jména těch, jež na popravu měli býti vedeni, bylo čteno i jméno hraběte. Když již odcházel, zpozoroval, že nemá u sebe medailonek, na němž byla vyobrazena Matka Boží. I volal na žaláříka: „Mějte chvíličku ztrpení; ztratil jsem něco, bez čehož nemohu na popraviště.“ „Co pak jste ztratil?“ tázal se žalářík. Hrabě odvětil: „Můj medailonek, který po celý život nosival jsem na prsou svých“, a počal při tom hledati ho ve slámě. Žalářík řekl: „Pokud tedy nemáte medailonek, zůstaňtež ještě na živu; za to přijde na vás s medailonkem řada zítra!“ Brzy potom ho hrabě našel. Druhého dne otevřely se opět dvěře žalární a přišel jiný žalářík (dřívější se totiž náhle roznemohl); jména oběti byla opět čtěna, ale jména hraběte nebylo mezi nimi. Také následující dny ponechán hrabě v klidu. Ještě téhož téhodne vypukl v budově oheň; tu otevřeny dvěře žalární dokořán a vězňové puštěni. Avšak stráž je ihned chytali a na jiné sřežené

místo odváděly. Hraběti se podařilo při příležitosti té uprchnouti branou. Připisoval podivuhodnou ochranu Boží v nebezpečích a zachování svého života posvěcenému medailonku s obrázkem Bohorodičky.

1253 — **Medailonek s obrazem Panny Marie ve válce.** Syn zavražděného hraběte Lamberka v Budíně v maďarskou revolucí roku 1848, rakouský rytmistr hrabě Lamberg, trefen byl v bitvě u Översee v Šlesviku r. 1864 kulí do prsou; kule pronikla jeho oděv i košili a odrazila se však od posvěceného medailonku s obrazem Panny Marie, který hrabě na prsou nosil a uvízla v náprsence. Kdyby nebylo bývalo medailonku, byla by koule trefila do srdce a usmrtila. Posvěcený obrázek Matky Boží zachránil mu život. — Svátostiny chrání někdy jeho ochranná hráz.

II) Posvěcené předměty získávají nám milost napomáhající.

1254 — **Obrácení Alfonse Ratisbonna.** Jak užitečný jsou svátostniny, ukazuje zázračné obrácení Alfonse Ratisbonna roku 1842 v Římě. Muž ten byl rodem žid z Elsaska, obchodním jednatelem. Ve věku 28 let zavítal na cestách svých též do Říma. Zde navštívil jistého přítele z mládí a spisovatele, jenž obrátil se v Římě na víru katolickou. Tento přítel dal mu na památku medailonek, na němž byla vyobrazena Rodička Boží. Ratisbonne se tomu usmíval, medailonek však si podržel a nosil u sebe. Pak si prohlížel ještě pamětihodnosti města a přišel mezi jiným i do chrámu svatého Ondřeje. Zde ho náhle obklíčilo světlo a v tomto světle spatřil velikou ozářenou postavu, podobnou té, jako byla na medailonku. Zjevení mělo vzezření nanejvýš přívětivé a pokynulo mu. Ratisbonne klesl jako by omráčen na kolena; slzy hrnuly se mu z očí. Dlouhou dobu zůstal zde na kolenou, pohřížen jsa v modlitbách a ihned si umínil, že v Římě přijme křest svatý. Byl v Římě pokřtěn; stal se pak později slavným misionářem, jenž 42 let bez ustání pracoval ku cti Boží. (1843 založil kongregaci „sester Sionských“, jejichž to životní úlohou bylo pracovati na obrácení židů na křesťanství. Kongregace tato čítá 14 klášterů (v Jerusalemě a ve svaté Zemi.) — Zázračné povolání Ratisbonna podobá se obrácení na víru pronásledovatele křesťanů Šavla.

III) Važ si velice církevního požehnání.

1255 — **Zřízenec dráhy spěchá každou neděli k požehnání.** V jisté vsi, kde byla stanice dráhy, přiběhl často v neděli na konec služeb Božích v největším chvatu jistý zřízenec dráhy.

Přišel právě tak vždy ku požehnání. Jednou tázal se ho jistý pán, proč by stále přicházel až na konec mše svaté. Zřízenec odpověděl: „Dříve přijít nemohu, poněvadž mám tak dlouhou službu. Jakmile ale je má služba u konce, ihned spěchám co mohu nejvíce, abych obdržel ještě požehnání. Bez Božího požehnání nechci započítí týden, neboť na Božím požehnání všescko záleží.“ — Kéž by si každý tak vážil církevního požehnání.

1256 — **Biskup Wittmann a požehnání kněze.** Když německý biskup, Michael Wittmann († 1883) byl ještě ředitelem kněžského semináře, poklekal vždy před loučícím se novoknězem a prosil ho o kněžské požehnání. Kdys vzpíral se jistý neomysta dáti požehnání jemu, svému bývalému představenému a vymlouval se na nehodnost svou. Ale Wittmann zůstal tak dlouho se sepjatýma rukama klečeti, až mu konečně kněz požehnání udělil. A skutečně stál Wittmann v š u d e pod zvláštní o c h r a n o u B o ž í ; v dubnu 1809 dostal se do válečného ohně, kde létaly kule malé i dělové a ani nejmenšího úrazu neutrpěl. I v jiných nebezpečích zůstal zázračným způsobem neporušen. — Kdo si velice váží kněžského nebo biskupského požehnání, váží si vlastně požehnání církve; neboť kněži žehnají ve jménu církve.

1257 — **Chování se matky před posvěcením syna na kněze a po něm.** Kterýs duchovní vypravuje o své matce následující: „Když jsem byl studujícím a odjížděl jsem z domova, vždy matka má pokropila mne svčenu vodou a udělala mi na čele znamení svatého kříže, jakož i na ústech a prsou a dala mi na cestu své nejvroucnější požehnání. Jsem přesvědčen, že mateřské toto požehnání velice mi prospělo, neboť se mi vždy dobře vedlo a na světě měl jsem štěstí. Když jsem však přišel domu co novosvěcenec a pak opouštěl otcovský dům, bylo však pojednou jinak. Matka poklekla přede mnou a prosila mne o mé kněžské požehnání řkouc: „Synu můj, jsi nyní služebníkem Božím a já tě proto prosím o tvé požehnání.“ Pravdivo jest přísloví: „Komu matka požehává, tomu Pán Bůh štěstí dává.“ A jiné praví: „Požehnání církve v každé době, velice nechť vážíš sobě!“ (Duchovní nežehná totiž ve svém jménu, nýbrž ve jménu církve.)

IV) Nesmíme však požívatí svátostin způsobem pošetilým.

1258 — **Postel v plameni.** Před několika lety psaly časopisy následující událost: „Jistá paní rozsvítila hromničku (svíci o svátek Očišfování Panny Marie posvěcenou) a dala ji umírajícímu muži do ruky. V tom někdo zaklepal na dvéře. Paní vyšla ven, aby se podívala, kdo tam je. Za chvíli se vrátila a spatřila, že:

muž její obklíčen jest plameny. Ovšem pokoušela se vodou uhasiti oheň; avšak muž její se již udusil a byl velice na těle popálen. Žena přišla do trestního vyšetřování a byla odsouzena k víceměsíčnímu žaláři. — Stačí úplně, když postavíme hromničku někde poblíž umírajícího. A nemáme nijak nemocného děsiti.

1259 — **Matka se 6 dětmi uhořela.** V srpnu 1901 přinesly veřejné listy následující zprávu z okolí *Wörishofenu*, (známého to města v Bavorsku, proslaveného vodoléčitelem praelátem *Kneippem*): Jedné noci zuřila hrozná bouře a všechny lidi v okolí naplňovala úzkostí; tu jistá matka shromáždila kolem sebe svých 6 dítek, ve stáří od 1 do 8 let, rozsvítila hromničku, postavila ji na stůl a počala se se svými dětmi modlit. Při modlení matka nejspíš usnula a nemohla pak ovšem dávat pozor na to, co se shořící svíce stalo. O 4. hodině ráno stál celý dům v plamenech. Lidé přiběhli, vyrazili dvěře ložnice a našli matku i se 6 dětmi mrtvou; kouř je udusil a plamen hrozně popálil — Pošetilo jest, svcenyých předmětů používati k vlastní škodě.

Modlitba.

I) Modliti se znamená rozmlouvati s Bohem.

1260 — **Blaženost rajská.** Biskup ženevský, svatý František Sáleský, vysvětloval kdys dítkám, jakou blažeností oplývali prarodiče naši v ráji, řka: „Největší blaho pak prarodičů bylo to, že směli s Bohem obcovati a rozmlouvati.“ I hlásilo se jedno dítko a tázalo se: „A nyní nemůžeme s dobrotivým Otcem nebeským mluvit?“ Světec odvětil: „Ba ovšem že ano, a sice když se modlíme.“

II) Můžeme se k Bohu i v duchu modliti.

1261 — **Biskup modlí se na procházce po skalnatém pobřeží mořském.** Nemusíme vždy při modlitbě na hlas mluvit a rty pohybovat. Svatý biskup Řehoř Nasiánský († 389) procházel se kdys na břehu mořském. Pozoroval rozličné mušle, skořápky a lastury, které mořem vrhány na břeh mořský a pak přívalem vln zase odplaveny. Vedle pak pozoroval nepohnuté, mocné stěny skalní, od nichž se vlny mořské odrážely. Pohlížeje na to, činil svatý biskup následující rozjímání: „Tyto skořepiny, jež vlnami jsou sem a tam zmitány, podobají se lidem, kteří jsou slabé vůle a ihned poddávají se každému pokušení. Nepohnuté skalní stěny pak podobají se lidem pevným, kteří nedají se žádným pokušením ztrhnouti ke hříchu. Pak prosil světec Boha o sílu; v myšlenkách modlil se k Bohu:

„O Pane, posilniž mne, abych až octnu se v pokušení, podobal se těmto skalním stěnám.“ — Jako tento svatý biskup, tak počínali si i jiní svatí; při pozorování viditelných věcí pozvédali duši svou rádně a dovedně k Bohu. Tak jejich život stal se nepřetržitou modlitbou; chovali se takto dle napomenutí svatého Pavla, řkoucího: „Bez přestání se modlete!“ (I. Thess. 5, 17.)

III) Můžeme se modlit i vlastními svými slovy.

1262 — **Vojin se modlil po vojensku** Polní vikář navštívil kdys nemocné vojiny v nemocnici. Jednoho z vojinů napomínal biskup, by nezapoměl ráno i večer se modlit. Vojin odpověděl: „Biskupská Milosti, já se modlím každý den ráno i večer, ale jen krátce, po vojensku.“ Když biskup se tázal, jak by se to modlil, pravil vojin: „Ráno, když se probudím, řeknu: „Pane Bože můj, Tvůj služebník nyní vstává; smiluj se nad ním!“ Večer když jdu spát, říkávám: „Můj Bože! Tvůj sluha jde na lůžko; smiluj se nad ním!“ Biskup byl velice dojat těmito slovy a podal vojinovi přívětivě ruku. — Bohu jest zajisté to milo, mluvíme-li k němu slovy, kterým nás naučil Kristus v „O t č e n á š i.“ Ale i nad tím se Bůh raduje, modlíme-li se vlastními slovy. Tak modlil se kající lotr na kříži a celný ve chrámu a našli milost Boží. Také Kristus na hoře olivetské modlil se svobodně, vlastními svými slovy. (Viz též o modlitbě hluchého a slepého biskupa čís. 158.)

IV) Vlastní místo pro modlitbu jest chrám.

1263 — **Návštěva hostince a návštěva chrámu.** Jistý svobodomyšlník tázal se jisté známé paní na ulici, kam že jde. Když se dozvěděl, že jde do chrámu na služby Boží, pravil: „Ale proč pak chodíte do kostela. Vždyť se můžete i doma zcela dobře modlit.“ I tázala se ho paní ta: „Kam pak vy jdete?“ On odpověděl: „Jdu do hostince.“ Tu řekla paní: „Ale proč pak chodíte do hostince? Vždyť můžete i doma zcela dobře pivo své si vypít.“ „Osvícenec“ odpověděl: „ovšem že; ale v hostinci mi mnohem lépe chutná a také tam najdu společnost.“ Paní se usmála a pravila: „Právě tak jest to i s modlitbou v kostele. V chrámu se mi to lépe a nerušeněji modlí a tam najdu též společnost zbožných věřících.“ Na to nemohl svobodomyšlník ničehož odpovědět a proto šel svou cestou dále. — Chrám jest vlastní místo k modlitbám určené; zde se mnohý mnohem zbožněji modlí, než-li doma, poněvadž nás ve chrámu vše pobízí k pozvednutí duše a zbožnosti. Ovšem ale mimo kostel můžeme a máme se modlit.

Užitek modlitby.

1) Modlitbou můžeme od Boha dosáhnouti všeho dobra, pouze že ne vždy a ihned.

1264 — **Svatý Antonín Paduánský a bible jemu odcizená.** Když se nalezal svatý Antonín Paduánský († 123) v klášteře limogesském, uprchl z kláštera toho jistý novic. Svůj řeholní šat zanechal v klášteře, vzal ale sebou rukopisnou bibli. Bible ta byla majetkem svatého Antonína a měla pro něho nesmírnou cenu zvláště proto, že měla na pokračích listův jednotlivých poznámky, které si učinil světec v bibli a které byly ovocem jeho dlouholetých studií. Byla tedy ztráta knihy této pro světce ránou velikou. Svatý Antonín prosíval v modlitbách Spasitele, by učinil, aby kniha mu byla vrácena. A světcovy prosby nebyly marné. Najednou zmocnil se novice veliký nepokoj; svědomí nedalo mu klidu, dokud odcizenou knihu nevrátil zase do kláštera. Jednoho dne našli ji položenou u brány klášterní. (Tato událost jest as příčinou, že věřící vyzývají svatého Antonína Paduánského o pomoc, jest-li že nějaký předmět ztratili. Jest všeobecně známo, že vyzývání svatého Antonína v takovýchto případech již často pomohlo. Viz příklad č. 405 a 406.)

1265 — **Ministr poslal 5000 tolarů.** Proslavený vychovatel mládeže, kněz a ředitel školy Bernard Overberg († 1826) v Münsteru ve Vestfálsku, byl duchovním vůdcem zbožné kněžny Amalie Gallicinové († 1806), která bydlela nedaleko Münsteru. Jednoho dne přišel ke kněžně převor trappistského řádu a prosil vroucně, aby mu kněžna zapůjčila na krátký čas 5000 tolarů, kterých potřeboval, aby mohl zaplatiti daň válečnou jemu předepsanou. Kněžna měla právě náhodou 5000 tolarů u sebe, které jí byly zaslány s Francie, aby je odevzdala rodině vystěhovalců, která měla za 14 dní ubírat se městem Münsterem. Hraběnka půjčila tedy převorovi peníze pod podmínkou, že je určitě do 14 dní vrátí. Avšak 14 dní uplynulo a převorovi nebylo možná peníze vrátiti. Kněžna octla se v největších neshodách, když jednoho večera obdržela od vystěhovalské rodiny dopis, že druhý den ráno přijde si pro peníze. Zdělila se svým duchovním vůdcem ještě večer, jak v zoufalém postavení že se nalézá; prohlásila, že celou noc probdívá v modlitbách a žádala Overberga, aby i on totéž učinil a modlitby své s jejími spojil. Skutečně, oba prosili Boha vroucně o pomoc. V Münsteru bydlel tenkrát po krátký pouze čas ministr, svobodný pán z Fürstenbergů, který byl s kněžnou znám. Téhož večera, když ministr chtěl na lůžko již ulehnouti, uslyšel náhle zcela jasně

slova: „Vstaň a pošli ihned kněžně Amalii 5000 tolarů.“ Ministr udiven povstal z lůžka, pak si ale zase ulehl. Záhy po tom uslyšel zase volání: „Již jsem ti pravil, bys kněžně ihned 5000 tolarů poslal.“ Kníže se vzchopil, domníval se však, že jest to jen sen, proto opět ulehl. Slyšel však po třetí tentýž hlas: „Právím ti po třetí a naposled. Vstaň a pošli kněžně Amalii 5000 tolarů.“ Nyní ministr poznal, že to není sen; vyskočil s postele, oblékl se, zavolal svého sluhu a dal mu paklíček s 5000 tolarů, řka: „Dones tento balíček ihned kněžně Galicinové a neříkej, kdo ti to dal.“ O druhé hodině v noci octl se sluha v příbytku kněžnině a odevzdal balíček. Nesmírný byl úžas kněžny a tím větší, ježto nevěděla odkud peníze jsou. Padla na kolena svá a se slzami děkovala Bohu. Ráno mohla vystěhovalcům odevzdati peníze. Ráno v 11 hodin přišel ministr do jejího obydlí a tázal se, k čemu tak nutně 5000 tolarů potřebovala. Nyní se záhada vysvětlila. Všichni chválili Boha a obdivovali se cestám prozřetelnosti Boží. (Tuto událost vypravoval Overberg mnohdy v přátelských kruzích.) — Tuto můžeme se přesvědčiti o pravdivosti slov Kristových: „Proste a bude vám dáno.“ (Mat. 7, 7); „A všechno, začkoliv prositi budete, vezmete.“ (Mat. 21, 22). U Boha není nic nemožného; tomu učí nás již zázračné vysvobození Petrovo ze žaláře.

1266 — **Panna Orleánská.** Zbožný člověk může modlitbou svou i celému národu prospěti; tomu nasvědčuje životopis svaté panny Jany z Ark († 1431). Pocházeli z Domremy v Champagni; rodiče byli velice hodní, vesničané velice zbožní. Když nepřátelští Angličané sklíčovali Francii a pronikli již až k Orleansu (1429), prosilo 17leté pastýřské děvče ve vroucí modlitbě u kříže Boha o pomoc. Za modlitby uslyšela vedle sebe hlas; hlasem tím a nebeským zjevem byla vyzvána, aby se uchopila meče a bojovala proti nepříteli. Poslechla těchto vyzývajících hlasů, zaopatřila si v nejbližším hradě rytířský oblek a nabídla francouzskému králi Karlu VII. služby své. Po dlouhém otálení svěřil jí velení nad 3000 muži. Nikdo neměl tušení, že mladý rytíř jest dívkou. Panna donutila Angličany, by ustoupili od Orleansu a zahrnala je beze všeho krveprolití až k moři. Ba zajala i anglického velitele, hraběte Suffolka. Nyní prohlásila panna králi Karlu VII. při jeho korunovaci v Remeši, že úloha její dokončena a to tím spíše, že bylo nyní již všeobecně známo, že v rytířském oděvu skrývá se dívka. Král jí ale donutil, by mu sloužila ještě dále. Panna učinila dle vůle královny, ale štěstí její válečné jí opustilo. Upadla v zajetí Angličanů, kteří prohlásili 19letou dívku za čarodějku, a upálili ji na hranici na náměstí v Rouenu v severní Francii (30. května 1431). Při umí-

rání modlila se Jana tak dojemně k Bohu, že všichni kolem stojící slzy prolévali. Hlasitě stále vzývala jméno Ježíš. Německý básník Schiller nevyličil povahu panny této pravdivě ve své truchlohře „Panně Orleánské“ také o ní vybásnil mnoho věcí, které jsou úplně nepravdivé; ku příkladu, jako by byla měla panna milostný poměr s nějakým anglickým rytířem.) — Bez modlitby byla by panna Orleánská nedosáhla tak velikých úspěchů. Z toho jasně poznáváme veliký užitek modlitby.

1267 — **Svatá Monika po 18 let se modlila.** I když nebyváme ihned vyslyšeni, nemáme klesati na mysli. Svátá Monika († 387) po léta modlila se za obrácení syna svého Augustina. Přes všechny její modlitby a slzy, syn její ještě více se horšil. I šla k jistému biskupovi a žalovala mu svůj žal. Biskup pravil: „Matko, nezoufej! Jest nemožno, aby zahynulo dítě, za nějž matka tolik se modlí a prolévá slz!“ Augustin pak skutečně se obrátil a stal se jedním z největších světců. 18 roků modlila se matka za něho. — Ne bez příčiny nechává Bůh mnohdy prosebníka čekati nějaký čas na vyslyšení prosby; okamžité vyplnění prosby by totiž v mnohých případech spíše škodilo než prospívalo.

Bůh nás nevyslyší, prosíme-li za něco škodlivého.

1268 — **Bůh nezabránil odcestování Augustinově.** Matka velikého církevního učitele Augustina, svatá Monika, již mnoho let modlivala se za obrácení svého syna; avšak modlitba její dlouho nebyla vyslyšena. Tu s ní sdělil syn její, jenž byl až do té doby učitelem řečnictví v Karthagu, že odjede do Říma, kde se bude moci učiti s větším výsledkem. Matka bála se, že ve velikém městě Římě nová nebezpečí syna jejího budou ohrožovat; plakala hořce a pokoušela se o to, přiměti syna k tomu, by změnil svůj úmysl. Celou následující noc strávila na modlitbách; prosila Boha, aby zabránil odcestování syna jejího. Druhého dne uslyšela však ku svému uleknutí, že Augustin odcestoval. Proč as nevyslyšel dobrotivý Bůh modlitbu její? Poněvadž pobyt v Itálii měl Augustinovi prospěti; neboť v Miláně přišel do styku s biskupem Ambrožem, jehož výmluvnosť a kazání přivedly ho na lepší cestu. Svátý Augustin sám o tom později pravil: „O Pane, tys tehdá nevyplnil přání matky mé, abys vyplnil ji to, zač tě stále prosila.“ Jest-li že tedy Bůh nedává prosícím to, zač ho tento prosí, dá mu místo toho něco jiného a lepšího, tedy vlastně ještě více, než oč žádal. Otcovská dobrota Boha jest právě nekonečná.

Bůh vyslyší společnou modlitbu rychleji.

1269 — **Andělský hrad v Římě.** Roku 590 počal v Římě následkem povodní zuřit mor; mezi prvními oběťmi morové

rány byl sám papež (Telopius II.) Následující papež, Řehoř Veliký, zavedl veliký průvod, jenž tři dni po sobě byl pořádán, aby věřící od Boha vyprosili pomoc. Při průvodě třetího dne šel průvod poblíž pomníku Hadrianova (= mausoleum Hadriani), a hle nad pomníkem zjevila se postava anděla, jenž meč uschoval do pochvy. Radosť ze zjevení toho byla nesmírná; všichni lidé byli o tom přesvědčeni, že nyní morová rána pomine. A skutečně, již třetí den na to, nevyskytl se žádný nový případ moru. Na památku této dějinné události nazvána hrobka Hadriánova „hradem andělským“ a na vrcholu pomníku postavena socha velikého pozlaceného anděla, an uschovává meč svůj do pochvy. (Průvod opakován pak každoročně dne 25. dubna v celém světě křesťanském; nazýván processim proti moru, také průvodem sv. Marka, poněvadž připadá na den 25. dubna památka svatého Marka.) — Z toho poznáváme, jak mocná jest modlitba společná.

1270 — **Legie blesková.** Římský císař Mark Aurelius táhl roku 170 po Kristu proti národům, kteří bydleli v nynější Moravě. Při výpravě té byl nepřáteli vlákán do úzkého údolí a obklíčen. Následkem hrozného parna byli vojíni trápení velikou žízni; pohřichu nebylo zde možno nikde dopítí se vody. I vrhli se křesťané, kteří v legii se nalézali, na kolena svá a počali se modlití. Netrvalo dlouho a vystoupilo černé mračno a záhy přišla děsná bouře. Římané nachytali vody na své štíty a do helmic, pili a pak posílnění porazili nepřitele a zahnali na útěk. Legii tuto nazývali později legie fulminatrix, pluk bleskový. (Zprávu tu vypravují dějepisci Eusebius a Tertullian.) Mocná jest modlitba společná.

1271 — **Svatý Patrik a stádo divokých vepřů.** Apoštol Irska, svatý biskup Patrik (Patritius) pocházel z Pikardie ve Francii a byl z matčiny strany příbuzným svatého Martina, biskupa v Tours-u. Když mu bylo 16 let, byl zajat mořskými loupežníky a odvečen do Irska, kde po 6 let musel pásti stáda jistého knížete a vystál mnoho bídy a nedostatku. Konečně udeřila i pro něho hodina vysvobození. Ve snách spatřil loď, připravenou u břehu mořského k odplutí do Francie. Patrik považoval sen tento za pokyn Boží a spěchal ihned ku pobřeží mořskému, kde skutečně našel loď do Francie odjíždějící, do níž přijat na vroucí prosby své. Již po 3 dnech zakotvil koráb u francouzského břehu. Avšak krajina dotyčná byla daleko široko liduprázdná, tak že lodníci po 27 dní nemohli sehnati žádné potravy. Když dostoupila nouze nejvyššího stupně radil jim Patrik, aby spolu s ním prosili o pomoc Boha křesťanského. Lidé

uposlechli jeho rady a pokleklí k modlitbě. Netrvalo to dlouho a příběhlo stádečko divokých vepřů a podařilo se jim, několik těchto zvířat ulovit. Tak minulo nebezpečí smrti hladem. Patrik se dostal pak ke svým příbuzným a obržel v klášterní škole v Toursu vědecké vzdělání. Stal se knězem a později i biskupem. Již co biskup odcestoval s povolením papežovým do Irska, aby zde evangelium hlásal (432). Bůh ho omilostnil darem, že mohl konati zázraky; mezi jiným vzkřísil mnoho mrtvých k životu. Tak se mu zdařilo obrácení celého Irska, kdež pak působil 61 let a co biskup v Armagh zemřel v stáří 106 let († 493). — Z příkladu toho učíme se, jak mocná jest modlitba společná.

1272 — Klášterní budova v San Francisku zůstala bez pohromy. Roku 1906 pobořilo hrozné zemětřesení krásné a veliké město kalifornické, ležící na západním pobřeží severní Ameriky, San Francisko. Domy, které nepobořilo zemětřesení úplně zničil pak požár. Podivuhodným způsobem zůstal neporušen pannenský jeden klášter v ulici Franklinově číslo 925. Přebývalo zde pod vedením představené sester nejsvětějšího srdce Páně; řeholnice tyto zaměstnávaly se výchovou dívčí. Když za zemětřesení všichni lidé v sběsilém spěchu opouštěli své příbytky, odebraly se sestry do kaple své a prosili snažně Spasitele v nejsvětější svátosti přítomného za odvrácení nebezpečství. Na ulici rozléhaly se úzkostlivé výkřiky prchajících a v kapli modlily se řeholnice pevně v Boha doufající litanii k Božskému srdci Páně. Za trvání modlitby té stál klášter uprostřed plamenů a po celé hodiny nebylo možná ho pro dým ani spatřiti. Všichni diváci nabyli přesvědčení, že klášter i jeho obyvatelé plameny úplně jsou zničeni. Když plameny požáru se vyzurily a dým přestal, skýtal se očím hledících zvláštní pohled. Ani jediný dům nezůstal bez pohromy, jedině klášter řeholnic stál zde, nebyv ani v nejmenším nějak poškozen. Přes hrozný žár a strašný dým ani jediné okno kláštera nepopraskalo a klášter nebyl kouřem začerněn. (Viz „Sendbote“ 1906.) — Hle, co zmůže modlitba společná.

1273 — Tři muži a uprostřed nich prázdná židle. Tři zbožní poustevníci, kteří žili na poušti, scházivali se aby se vzájemně vzdělávali rozmlouváním o Božských věcech. Sotva že počali rozmlouvat, postavil jeden z nich do středu prázdnou židli. Druzí se tázali, co by to znamenalo. Onen odpověděl: „Židle ta jest pro Krista, jenž nyní jest mezi námi přítomen. Neboť Kristus zřejmě ujišťuje: „Kde dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, jáť jsem uprostřed nich.“ — Kdož modlí se společně,

nechť si uvedou na mysl, že Kristus jest uprostřed nich. Pro tuto přítomnost Kristovu jest modlitba jejich tak účinná.

1274 — **Modlitbou večerní zachráněna v hotelu.** V říjnu 1906 přihodilo se v jednom vídeňském hotelu ve IV. okresu následující: Manželka setníka, jenž byl posádkou v Szamboru, přijela jedné neděle do Vídně a přišla do hotelu. Když večer přišla do svého pokojíku, uzamkla dvěře, poklekla a modlila se před uložením se ke spánku jak obyčejně modlitbu večerní. Tu spozorovala pod svou postelí nějaký oděv a když blíže přihlédla, shledala, že jest tam nějaký člověk uschován. Zpočátku byla leknutím jako ohromena, pak ale počala pronikavě křičeti o pomoc a pobouřila celý dům. Služebnictvo hotelové vytáhlo z pod postele onoho člověka, mladíka 17letého, bez zaměstnání, již vícekrátě trestaného; měl u sebe dlouhý, ostrý, kuchyňský nůž. Větrlecovi padl do oka démantový šperk paní té a byl by jí v noci zabil a oloupil, kdyby ho při večerní modlitbě nebyla upozorovala. — Modlitba přináší nám často ochranu Boží.

II) Modlitba získává nám v nebezpečích ochranu.

1275 — **Neštěstí na dráze a dvě modlící se paní.** Roku 1891 přihodilo se v Möchensteinu u Bazileje ve Švýcarsku na železnici strašné neštěstí. Právě když vlak jel přes most, zřítíl se tento. V jednom voze vlaku toho nalezaly se dvě ženy z krajiny pruntrutské v jurském pohoří, které vracely se domů z poutního místa Einsiedelnu. Obě ženy ihned jak vstoupily do vozu vzaly do ruky růženec a modlily se ho přes výsměchy a posměchy spolecestujících, kteří jeli k nějaké pěvecké slavnosti. Právě když vlak vjel na dotyčný most, přišel průvodčí vlaku k obou ženám a žádal jízdní lístky. V tom okamžení zarachotil most a vůz zřítíl se do hlubiny. Když odklízeli trosky jízdních vozů, našli obě ženy ve mdlobách; jejich šaty byly potrhány a celé zkrvácené, avšak ony neutrpěly ani nejmenšího poranění. Záchrana obou žen byla tím nápadnější, ježto všichni ostatní spolecestující v tomtéž voze byli usmrceni anebo strašně zmrazeni. Jistému pánu a paní, kteří se našli právě vedle modlících se obou žen, rozdrceny nohy úplně. — Modlitba získává v nebezpečích ochranu Boží; proto také Kristus vyzýval tak důtklivě tři apoštoly na hoře Olivetské, aby se modlili.

1276 — **„Otčenáš“ zaplašil zloděje.** V jistém městě byl výroční trh. Proto odešli všichni obyvatelé kteréhos domu pryč; jen malý hošík zůstal doma v obydlí. V tom hle zloděj lezl oknem do světnice. Chlapec poznal nebezpečí, jež mu hrozí; i poklekl ihned a počal se modliti hlasitě „Otčenáš.“

Modlitba dítěte a vzpomínka na Boha tak otrásla lupičem, že ihned oknem zase vylezl a utekl. — Podobný případ stal se roku 1906, jak bylo možná čísti ve veřejných listech: z hýralec přepadl malé děvčátko. Toto počalo se ihned modliti „Otčenáš!“ Modlitba nevinného dítěte naplnila zločince takovou úzkostí, že ihned uprchl. — V nebezpečí máme se ihned obracet na Boha. Příslovi praví: „Kdo se v nebezpečí k Bohu modlivá, tomu On rád pomoci svou přispívá.“

III) Modlitbou získáváme sobě přispění Božího, kdykoliv co důležitého podnikáme.

1277 — **Krištof Kolumbus modlí se k Matce Boží.** Když zabýval se objevitel Ameriky, Krištof Kolumbus, záměrem objeviti nově země v Atlantickém oceánu, obrátil se nejprve se svou žádostí o přispění a podporu na své otcovské město Janov. Avšak zde ho měli za blouznivce a odmrštili ho. Přednesl pak prosbu svou králi portugalskému, ale také bez zdárného výsledku. Pak pokoušel se získati pro svůj zámysl krále Ferdinanda španělského; avšak ani tento panovník nebyl ochoten, obětovat velké obnosy peněžní na podnik, u něhož žádného zdárného výsledku nepředvídal. Tak se namáhal Kolumbus po 18 let. A když pozemští panovníci nechtěli mu nakloniti sluchu svého, naléhal Kolumbus prosbami svými na nebesa. Konal vroucí modlitby před obrazem Matky Boží v Seville, a prosil ji takto: „Svatá Panno! Mám v úmyslu objeviti dálné země v oceánu, aby i tam pronikl kříž a světlo víry křesťanské se tam rozšířilo. Avšak nemohu svého záměru provésti, poněvadž pozemští králové mne nechtějí podporovati. Proto obracím se k tobě, svatá Panno! Přimluv se u Božského Syna svého! Nechť Syn tvůj nakloní lidi mému podniku.“ Modlitba Kolumbova nebyla oslyšána. Brzy po tom nalezl podpory u královny kastilské Isabely. Již v srpnu 1492 mohl nastoupiti první svou cestu výzkumnou se třemi koráby. — Příslovi praví: „Na Božím požehnání všechno záleží.“ Proto nezapomínejme nikdy při podnikání svém prositi Pána Boha o požehnání. Kdyby tak lidé činili, měli by jistě méně neúspěchů.

IV) Modlitbou dosahujeme osvícení od Boha.

1278 — **Milý pane! To si musíte pokleknouti!** Jistý učenec přišel do kodaňského chrámu Panny Marie, aby si prohlédl slavnou sochu Kristovu, zhotovenou Thorvaldsenem. Když se před ni postavil, byl velice sklaman; neboť socha na něho nečinila dojmu, jakého byl očekával. Tu mu kdos řekl: „Milý pane! Vy si musíte pokleknouti a pak vzhůru

k soše Kristově hleděti.“ Učenec poklekl a nyní ukázala se mu celá krása díla toho. — Mnohý „učenec“ stal by se záhy věřícím, kdyby poklekl a modliti se počal; neboť modlitbou dosahujeme osvícení rozumu. Svätý Tomáš Aquinský tvrdil, že naučil se v modlitbách na stupních oltáře více, než z knih.

V) Modlitba přispívá k polepšení života.

1279 — **Otec měl nezdárného syna přidržeti k modlitbě.** Kdys přišel jistý otec se svým synem k svému duchovnímu správci a vypravoval mu, že jeho syn jest velmi rozpustilý a přes všechna napominání nechce se polepšiti. Prosil faráře o radu, co by měl činit. Farář tázal se otce, jakých prostředků užil až doposud. Otec prohlásil, že syna svého často již zavřel a často tělesně potrestal, že trestal ho i hladem a zimou; to vše ale že ničehož neprospělo. I tázal se duchovní správce dále: „Zda-li pak jste ho nevyzval k modlitbě a nemodlil jste se s ním?“ Otec odpověděl záporně. I pravil farář: „Milý pane! Vy jste až dosavad snažil se působit pouze na kůži svého syna, nikoliv na jeho duši. Od nynějška modlete se s ním i za něho.“ Otec slíbil, že zkusí tedy i tohoto prostředku. A hle, prostředek ten skutečně pomohl; neboť dítko se polepšilo, a stal se z něho později řádný muž. (Duchovní správce byl co vychovatel proslulý farář Flattich; otec pak onoho syna byl vysokým úředníkem.) Modlitba přispívá k polepšení života. Svätý Augustin praví: „Kdo umí se řádně modliti, umí také řádně žiti.“

Vlastnosti modlitby.

l) Máme se zbožně modliti.

1280 — **Smrt Archimedova.** Jeden z nejstarších matematiků (počtářů) starověku byl Archimedes. Když roku 212 před Kristem bylo na město Syrakusy hnáno útokem, byl Archimedes tak zahloubán do svých měřických počtů, že ani neslyšel řinkot zbraní, křiku vojinů, nátku raněných. Rozzuření římsí vojáci všecko povraždili, co jim přišlo v cestu. Když vrazili do domu Archimedova, našli ho, že sedí na zemi a kreslí v písku měřické tvary. Poněvadž ho neznali, probodli ho mečem. — Když tedy muž vědecky pracující tak jest zahloubán v myšlenkách, že ničehož jiného nedbá a si nevšímá, tím spíše má křesťan, rozmlouvaje v modlitbách s Bohem, zanechatí všech pozemských starostí a myšlenek. Kdo tak čini, modlí se zbožně.

1281 — **Mrtva, mrtev, mrtva!** Jistý Angličan seděl v hostinci u oběda. Přišel pak k němu jeden známý, jenž ho již dlouho

neviděl a chtěl s ním zapřísti hovor. Nejprve se tázal: „Jak pak se daří vaší paní choti?“ Angličan odpověděl: „Jest m r t v a!“ A tázal se známý dále: „A jak pak se má váš pan otec?“ Opět zněla odpověď: „Jest m r t e v!“ A ještě jednou tázal se onen: „A jak se má vaše paní máti?“ A opět odpověděl Angličan: „Jest m r t v a!“ Když byl Angličan s jídlem hotov, projevil mu onen známý svoji soustrast, že v tak krátkém čase utrpěla jeho rodina trojím úmrtím. Avšak Angličau odpověděl s úsměvem a pravil: „Všichni jsou zdraví. Chtěl jsem vám jen naznačiti, že při jídle jsem mrtev pro celý svět a všechny otázky.“ Tento Angličan zahanbuje ty, kdož při mnohem důležitějším jednání, než jest jídlo, totiž při modlitbě, jsou nepozorní a nepobožní.

1262 — **Modlitebni mlýnky v Indii.** Každému, kdo cestuje Indií, nápadny jsou tak zvané modlitební mlýnky. Na válci napsány jsou některé modlitební formulky, vlastně kouzelné průpovědi. Těmito válci točí buď lidé rukama, nebo nalezájí se u potoků nebo ve vzduchu a točí jimi voda nebo vítr. Jsou totiž pohané mínění, že jedno otočení mlýnkového válce s formulkami modlitebními a kouzelnými průpověďmi má právě takou cenu, jako kdyby je někdo odříkával. Každý rozumný člověk musí se tomu zasmát. — Také mezi křesťany nacházejí se bohužel, takové modlitební mlýnky, takořka mašinky na modlení. Kdo totiž bezmyšlenkovitě svou modlitbu odříkává, jest také takovým strojem na modlení.

11) Máme se modliti s čistým srdcem.

1283 — **Krásné pokrmy na nečistých misách.** Kterýs mladík upadl do nepravostného života, modlíval se ale přes to denně k Matce Boží. Kdys měl podivuhodný sen. Zdálo se mu, že se nalezá na cestách a že umírá hladem. Tu zjevila se mu Matka Boží, obklopena množstvím andělů, a podávala mu na nečisté míse jídla, řkouc: „Vezmi a jez!“ On ale odvětil: „Nechci těch pokrmů, poněvadž jsou na nečisté míse.“ Na to pravila Matka Boží: „Právě tak jest to s tvou modlitbou. Modlitba tvá jest dobrá, srdce tvé však jest poskvrněno. Proto nemá Bůh z modlitby tvé žádné radosti.“ V tom okamžení se mladík probudil. Co živ byl, nezapomněl toho snu a vždy se přičiňoval, vystříhati se všech hříchů.

1284 — **Když mohamedáni vkročí do mešity.** Když mohamedané chtějí vkročiti do svého chrámu (mešity) zují prvé o b u v s nohou svých a vcházejí bosi do chrámu. A proč to as? Chtějí tím naznačiti, že před Bohem má se člověk objeviti zcela čist. (Oděv svůj snadno uchováme čistým totiž, nikdy ne

však noh svých. Jest-liže mohamedán i s čistými nohama objevuje se před Bohem ve chrámě, chce tím naznačiti, že kdo chce k Bohu se modliti, musí býti úplně čistým.) Katoličtí křesťané žehnají se při vcházení do chrámu vodou z kropenky u dveří chrámových, aby tím dali na jevo, že musíme umýti se slzami lítosti, chceme-li se v modlitbě přiblížiti k Bohu.

III) Máme se modliti s odevzdaností do vůle Boží.

1285 — **Svatý Otče, sáhni ty sám do pokladny.** Máme se modliti, aby se ne naše, ale Boží vůle stala. Papež Julius II. († 1513) dal zhotoviti staviteli (jménem Bramante) plán k novému chrámu. Když byl stavitel hotov, poslal stavební plán papeži po svém synku. Papež shledal, že plán jest velmi zdařilý. Pln radosti nad zdařilým plánem, dovedl svatý otec dítko k pokladně, kde byly dukáty a pravil: „Vezmi si tolik, mnoho-li se ti jich vejde do dlaně.“ Dítě podívalo se na papeže a pravilo: „Svatý otče, sáhni ty pro dukáty; máš větší dlaň.“ — Podobně máme i my chovati se k Bohu. Nemáme prositi, aby se naše vůle stala, nýbrž spíše: „Pane, buď vůle tvá!“ Neboť Bůh umí vše mnohem lépe zaříditi v prospěch náš, než my i jen se toho nadíti můžeme.

1286 — **Těžce nemocné dítě svéhlavé matky pohříchu se uzdravilo.** Jistá matka měla dítě své velice ráda. Náhle se dítě těžce roznemohlo. Matka modlila se bez přestání za pozdravení dítko. Poněvadž se zdálo, že modlitba nepomáhá, šla ke svému faráři, aby mu žalovala svůj bol. Farář jí poradil, by modlila se raději, by Boží vůle se stala. Avšak matka vykřikla rozhořčeně: „Nikoliv, to se nesmí státi; má vůle se musí státi!“ Dítě se skutečně uzdravilo, vedlo později nefestný život a umřelo co zločinec na šibenici. Jaké štěstí bylo by to pro člověka toho, kdyby byl v mládí zemřel. Jest tedy lépe při modlitbách odevzdati se do vůle Boží; neboť Bůh vidí do budoucnosti.

Čas k modlení.

I) Máme se ráno i večer modliti.

1287 — **Kohout na střeše chrámové.** Na střeše chrámové nebo na špičce věže chrámové bývá často obraz kohouta. Kohout totiž probouzí se časně ráno a budí svým zpěvem lidi, jakoby volal je k modlitbám a k práci. — Kohout na kostele budí křesťany, aby ráno nezapomněli na Boha a na modlitbu. (O modlitbě večerní viz příklad 1274.)

11) Máme se modliti když jíme a pijeme.

1286 — **Žebrák v královském večeřadle.** Nemáme zapomínati na modlitbu před jídlem. Zbožný král arragonský Alfons († 1458) modlival se vždy před jídlem. Jeho dvořané zasedali však vždy za stůl, aniž by se třeba kratičce, pomodlili. Král se to dozvěděl a pozval je kdys ku svému stolu. Když byli v nejlepším, vkročil náhle mezi ně nějaký ž e b r á k (bylo to již napřed s ním umluveno) do královské jídelny a bez pozdravu a bez modlitby usedl si na prázdné místo u královské tabule. Pokrmů vzal si z mísy dle libosti, nasýtil se a pak zase odešel, aniž by se pomodlil a pozdravil. Dvořané obdivovali se veliké trpělivosti králově, jenž neřekl ani slova; konečně nemohli svou nevoli děle zatajiti a láli prudce na onoho surového hosta nezdvoračka. Tu povstal král a pravil jim klidným hlasem: „Nerozcilujte se příliš nad tím člověkem! Hleďte, vždyť vy se nechováte lépe. Sedáte ke stolu, aniž byste dárci nebeskému děkovali a vstáváte od stolu opět bez poděkování. A nemyslíte, že Bůh bude se právě tak na vás horšiti, jako vy horšili jste se na tohoto žebráka?“ Tato vážná slova nezůstala bez účinku; neboť od toho času modlili se dvořeníni před i po jídle.

1289 — **Vepři se nemodlí.** Jistý Tyrolan vracel se z lovu a zastavil se v hostinci a objednal si oběd. Před jídlem poznamenal se svatým křížem a modlil se. Kterýs pán ze společnosti pravil k němu s posměchem: „Poslouchejte Tyroláku! U vás doma modlí se to před jídlem as všechno?“ Tyrolan odpověděl: „Všechno ne! Naši vepři vpadnou vždy na žrádlo své, aniž by se dříve pomodlili.“ Tím chtěl tyrolský venkovan naznačiti toto: Kdo zasedá k jídlu bez modlitby, podobá se zvířeti, jež nemá rozum a proto dárci neděkuje.

1290 — **Přes posměch 40 osob modlil se u stolu.** V jistém velkoměstském hostinci obědvalo se při společné tabuli (table d'hôte.) Přes 40 hostů sedělo u tabule a sice nejrozličnějších stavů. V tom přišel mladý muž, velmi jemného chování, podle všeho nějaký šlechtic. Než zasedl k tabuli, poznamenal se svatým křížem a pomodlil se tiše krátkou modlitbu. Ihned oči všech obrátily se na něho. Někteří páni počali se hlasitě smát; jiní sestřkávali hlavy do hromady a usmívali se. Cizinec však neohroženě zvolal: „Pánové, proč pak hledíte na mne tak úsměšně? Co pak vám je na mně tolik k smíchu? Kterýs poblíž sedící pán odpověděl: „Jak pak bychom se nesmáli, když děláte takové posuňky.“ Cizinec odvětil: „Tedy smáli jste se tomu, že jsem se modlil. Nu vidíte: Není to tak veliké umění, někomu zároveň se 40 osobami se vysmívati; ale přes výsměch

a posměch celé společnosti konati to, co velí povinnost a svědomí, toho dovede jen statečný muž.“ Slova ta měla účinek ohromující; nastalo ihned všeobecné ticho. Nový host pak bavil se záhy po tom s vedle stolujícími velmi dobře; všichni si ho oblíbili. Když před odchodem poznamenal se zase křížem a modlil se, nesmál se nikdo více již. Na všechny strany pozpravuje a ode všech srdečně pozdravován, opustil host jídelnu.

1291 — **Oběd a krupobití.** Jistá rodina seděla u oběda, bylo to právě v době žní. Tu náhle přišla bouře a hrozné krupobití; veškerá okna s hora byla roztlučena a kusy ledu pokrývaly cesty. Otec rodiny počal plakat a naříkat, že veškerá žeň zničena. Dítka jeho poslouchalo pozorně slova otcova a pak pravilo: „Snad se Otec nebeský na nás rozhněval, proto že jsme se před jídlem nemo dlili.“ Toto dítka nemělo as nepravdu, neboť Bůh odnímá nevděčným dobrodiní svá. Od té doby nebyla v rodině modlitba před a po jídle nikdy vynechána.

1292 — **Modlitba před obědem bez oběda.** Jistý otec rodiny, po dlouhá léta zaměstnaný v jedné továrně, ztratil náhle své místo, poněvadž v dotyčné továrně práce na vždy zastavena. Hledal jiné místo, ale dlouho bez výsledku. Zatím malé úspory rodině došly a došlo to tak daleko, že celá rodina neměla jednou v poledne ničehož k jídlu, ba ani kousíček chleba. Přes to pravila matka dětem: „I když nemáme dnes ničehož k jídlu, pomodlíme se přece modlitbu před jídlem.“ Se slzami v očích modlili se všichni obvyklou modlitbu před jídlem a vzdali Bohu za vše jako jindy díky své, ač ničehož k jídlu neměli. Najednou někdo zaklepal na dvéře. Matka otevřela dvéře, aby popatřila ven. Stál tam žebrák, který prosil o almužnu. Když ho matka spatřila, dala se ještě do usedavějšího pláče, poněvadž takto ji ještě více připomenuta její velká nouze. Žebrák tázal se po příčině zármutku; matka vypravovala mu o svých prasmutných poměrech. Žebrák vzal svůj pytlík s chlebem, a ježto viděl, že mají lidé tu ještě větší bídu než on, vkročil do světnice, vysypal obsah ze své mošny na stůl a rychle se odstranil. Chléb vystačil tak as na dva dny; tak osvědčila se pravdivost přísloví: „Když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší.“ Ještě nikdy nemodlila se rodina tak zbožně po obědě, jako tenkrát. Ještě téhož dne přišla též zpráva, že otec dostal jiné zaměstnání. — Poznáváme z toho zcela jasně požehnání modlitby před a po jídle.

1293 — **Tři muži u večeře.** Jistý zbožný opat měl následující sen: Viděl tři muže u večeře sedět pohromadě; každý z nich měl k večeři pouze suchý chléb. Jednomu chutnal chléb

jako med, druhému co obyčejný pokrm a třetímu tak hořce jako pelyněk. Když se probudil a přemýšlel o významu podivného snu, záhy seznal, co by znamenal sen jeho. První, jemuž chutnal chléb jako med, pojídal ho, díky čině Bohu. Druhý jedl chléb zcela lhostejně, na Boha si ani nevzpomenuv. Třetí pak byl se svým pokrmem nespokojen; proto mu chutnal jako pelyněk. — Vděčnost k Bohu oslazuje požívání, nevděk ho hořkostí naplňuje. Protož nezapomínejme nikdy na modlitbu před a po jídle.

III) Máme častěji za dne zbožné vzdechy pronáseti.

1294 — **Svatý Antonín Poustevník spatřil člověka jednoho, an střídavě se modlí a plete koše.** Máme spojovati práci svou s modlitbou. Když svatý Antonín Poustevník († 356) se vydal na poušť a zde usadil se pod stromy palmovými poblíž jedné jeskyně, zaměstnával se den co den neustále modlitbou. Avšak jednou nenalézal na modlitbě žádného zalíbení a proto se velice rmoutil a život ho ani netěšil. I prosil Boha vroucně za přispění. Usnul a spatřil ve snu před sebou muže, jenž brzy klečel na kolenu a modlil se, brzy opět vstal a pletl koš. Modlitbu i práci střídal neustále. Když se svatý Antonín probudil, porozuměl ihned, co by sen ten měl znamenati. Bůh ho chtěl poučiti že se má modlitba spojit s prací; že má býti tedy zaměstnáván nejen duch ale i tělo. Od té doby počal svatý Antonín pracovati. Práce a modlitba se nyní u něho střídaly. Následkem toho přestalo ono pokušení a světec cítil se zase úplně šťastným. Od času toho dával svatý Antonín svým učenníkům poučku: „Modli se a pracuj!“ (= Ora et labora!)

1295 — **Plameny vyrážely z úst dělníkových k nebesům.** Svatý Makarius († 394) měl jednou následující sen: Viděl jistého muže při práci a z úst jeho vycházely čas od času plameny a vznášely se k nebesům. Přemýšlel, co by as znamenalo vidění to. Záhy poznal, že plameny vyznačují modlitbičky, a nábožné povzdechy, jež dělník při práci své pronášel.

1296 — **Tvým jsem, o Matko!** Kardinál biskup Pie má v kostele Panny Marie v Poitiers na hrobě následující nápis: „Tuus sum ego, mater!“ (Tvým jsem, o Matko!) Slova ta pronášival biskup za svého života nesčíslněkrát, před každou vycházkou, před každou cestou, před každou prací; vždy odporoučel se ochraně královny nebeské. Svatý Ignác z Loyoly pronášival zbožný vzdech: „Omnia ad majorem Dei gloriam.“ (Všecko ku větší cti a chvále Boží.) Svatý František z Assisi

pronášival nesčíslněkrát, často celou noc, slova: „Můj Bože, mé všecko.“ Mnozí světci měli za zbožný povzdech slova: „Domine, ad adiuvandum me festina.“ (Bože, ku pomoci mé pospěš!) Svátý Felix, bratr ze řádu kapucínského z Kantalizio ve státu papežském († 1587), jehož používal klášter kapucínský po 40 let za sběratele almužen v Římě, říkával při všech příhodách života, ať radostných, ať žalostných: „Deo gratias“ (= Bohu díky)! Proto ho nazývali také: „bratr Deo gratias.“ (Jeho neporušené tělo odpočívá v kapucínském chrámu dell' Immacolata v Římě.)

1297 — **Svatá Zita.** Svátá Zita byla služkou. Ve 12 letech přišla do města Lukky, vzdáleného od její otčiny tři hodiny k rodině Fatinelli; zde věrně sloužila po 48 let a skonala ve stáří 60 let (1272). Každý den počínala s modlitbou; za dne obracela při všech svých pracích veškeré myšlenky své k Bohu: Heslo její bylo: „Rukou k dílu, srdcem k Bohu!“ Proto jí dělala každá práce, i ta nejnižší radost a každá práce jí šla lehce od ruky. — Kdo má Boha stále na mysli, podobá se svatým andělům, kteří patří stále na Boha a vidí ho tváří v tvář.

1298 — **Poustevník, jenž výtěžek práce své rozdál chudým.** K poustevníku Luciovi, jenž pletl provazy a výtěžek za práci svou rozdával chudým, přišlo kdys několik zbožných bratří na návštěvu. Poustevník se jich tázal, jaké tělesné práci se věnovali. Odpověděli mu: „Nekonáme žádné tělesné práce, nýbrž dle napomenutí svatého Pavla, bez přestání se modlíme.“ Poustevník se tázal: A také někdy jídáte něčehož a spíte? Odpověděli: „Ovšem že.“ Tu řekl poustevník dále: „Jak pak se můžete modlit, když jíte a spíte? Povím vám ale, jak já to dělám, abych se modlil bez přestání. Já pletu provazy a při tom se modlím. Výtěžek z práce své daruji chudým a prosím je, by se za mne modlili. Chudí pak se za mne modlí. A tak modlitby těchto chudých nahradí modlitby, které snad vynechám, když jim aneb spím. Takto se tedy modlím bez přestání.“ Jest věci nemožnou modlití se bez přestání. Proto lze slova svatého Pavla. „Bez přestání se modlete.“ (1 Thess. 5, 17) pouze v tom smyslu bráti, že máme i při práci na Boha mysliti a při pracích zbožné vzdechy pronášeti.

Světci každého prázdného času použili k modlitbám.

1299 — **Prostředek proti dlouhé chvíli doporučovaný svatým Klementem Hofbauerem.** Když byl apoštol Vídně, svatý Klemens Hofbauer ještě malým chlapcem, přišel k rodičům jeho na návštěvu kterýs známý, jenž naříkal si, jak prý ho hrozně

trápí dlouhá chvíle a že neví, co má si s časem počít. Řekl mu malý Hofbauer: „Nuže, modlete se aspoň: dlouhá chvíle hned vás přestane trápit.“ — Škoda to veliká, jest-liže člověk nechá drahocný čas bez užitku prchati.

1300 — **Napoleon a páže v divadle.** Též při radovánkách, kdy obyčejně lidé na Boha zapominají, lze nám duši svou pozvednouti k Bohu. Císař Napoleon I. šel jednoho dne, provázen pážetem, do divadla. Císař se zde pramálo staral o kus, který hráli, ale pozoroval jen lidi. Náhle zpozoroval, že jeho mladý páže něco pod šatem na prsou skrývá a tím pohybuje. Ihned císař po tom sáhl a ku svému úžasu spatřil v ruce své rúženec. Páže se ulekl; domníval se, že Napoleon se mu vysměje a že mu vyčmí. Neboť v tehdejší době byla víra katolická všude vydávána v posměch. Avšak Napoleon neurazil mladíka ani v nejmenším, nýbrž pravil k němu: „Jen se modlete dále. Nebudu vás již vyrušovat. Z vás bude jednou statný muž“. Dotyčný páže stal se později arcibiskupem v Besançonu; jeho jméno jest Rohan Cabot, princ Leonský. — Svatí modlívali se častěji za dne, ba i při zábavě.

„Otče náš!“

I) Otče náš má hluboký smysl a obsahuje veliké bohatství myšlenek.

1301 — **Svatá Alžběta na cestě ke studnici.** Lanthraběnka duriňská, svatá Alžběta († 1231), častěji odebrala se zcela sama k tak zvané studni svaté Alžběty, jež se nalézala východně od Mariboru u paty vrchu a na kraji lesa, aby se zde oddávala nerušeně pobožnosti. Po celé cestě, která trvala přes hodinu, modlila se obyčejně jen jediný „Otče náš;“ uvažovala však o hlubokém smyslu všech slov a proseb. — „Otče“ náš skrývá v sobě přes svoji jednoduchosť bohatý obsah a hluboké myšlenky.

II) Bůh žádá si pouze jednoduchého, ale lásky plného jména „otče!“

1302 — **Sedlák na cestě ke knížeti.** Jistý sedlák přišel požárem o veškeren svůj statek a majetek. Poněvadž nebyl pojistěn, stal se nyní žebrákem. Na radu své manželky vydal se do zámku poblíž se nacházejícího, kde sídlil kníže, známý svou dobročinností k chudým. Jemu chtěl vylíčiti neštěstí své a poprositi o milostivou podporu. Když ale přišel k zámku, přepadla ho veliká úzkost. Nevěděl totiž, jakým jménem měl by osloviti knížete. Přišly mu na mysl všeliké tituly, jako: „Vaše Milosti“,

„Vaše Excellence“, „Vaše Jasnost“ atd. Nevěděl však, který z nich jest ten pravý. Proto že se bál, že nepravým titulem by knížete urazil, u samého zámku se obrátil a vracel se s nepořízenou domů. Na zpáteční cestě bylo mu jíti kolem kostela. Vkročil dovnitř a prosil Boha o pomoc, modle se zbožně „Otčenáš“. I pomyslí si: Jak jednoduchý jest titul, jímž oslovujeme Boha. Mluvíme-li s Bohem, nejsme nikdy v rozpacích.“ Když přišel domů, dozvěděl se od manželky, že Bůh mu pomohl. Odevzdala mu značnou částku peněz, kterou vynesla sbírka; také dotýčný kníže přispěl k tomu značným obnosem. — Vším právem jmenujeme Boha „otcem“.

„Zdrávas Maria.“

1) Modlíme-li se „Zdrávas“, vyprošujeme si tím šťastnou hodinku smrti.

1303 — **Pokojná smrt za 50 denních „Zdrávasů.“** Francouzský biskup Duponloup vypravuje následující událost: Jistá mladá zámožná paní — byla teprve 20 let stará — roznemohla se na smrt a dala se na smrtelné posteli zaopatřiti svatými svátostmi. Kněz snažil nemocnou paní, jež tak předčasně měla zemřítí, potěšiti. Avšak paní sama jevila obdivuhodný klid duševní a zdálo se, že útěchy ani nepotřebuje. Když se kněz jejímu klidu obdivoval a po jeho příčině se tázal, odvětila: „Po čtyři roky modlívám se denně růženec. Za celou tu dobu denně prosívala jsem 50 krát Rodičku Boží, aby mi vyprosila“ šťastnou smrt. Proto jest to nemožné, aby mi Panna Maria v hodinu smrti nepřispěla. „Jsem přesvědčena, že mi přijde ku pomoci a do nebes mne uvede.“ Záhy potom paní ta klidně a radostně zemřela. — Starejme se i my o šťastnou svou hodinku smrti tím, že často budeme se modlívati „Zdrávas!“

1304 — **Na cestě k nemocnému zabloudil duchovní omylem do jiného domu.** Hrabě Segur vypravuje následující příběh z jižní Francie: Jistý farář byl povolán poslem k nemocné ženě. Vypítal se na jméno, ulici a číslo domu a vydal se pak s Nejsvětější svátostí do dotýčného domu. Avšak zde nikdo neznal jméno té ženy; za to ale dozvěděl se kněz, že ve druhém poschodí leží paní těžce nemocná. Ihned se vydal do tohoto příbytku. Sotva že však otevřel dvěře, přiskočil nějaký člověk ke dveřím, — byl to manžel umírající, — a vyzýval surovými slovy kněze, aby ihned příbytek opustil. V koutě světnice bylo lůžko nemocné. Sotva že spatřila kněze, počala neustále volati: „Pane faráři, neopouštějte mne. Chci se vyzpovídati, prvé než zemru.“ Surový manžel chtěl faráře ze dveří vytlačiti ven, avšak tento se nehnul

více z místa, a pravil velice vážně: „Ve jménu všemohoucího Boha, našeho pána, jenž nás oba bude souditi, žádám vás, abyste se přání umírající neprotivil.“ Tato vážná slova a neohroženost duchovního otřáslu bezbožným člověkem; odebral se do jiné světnice. Nyní udělil kněz nemocné se vším klidem svaté svátosti. Když chtěl odejiti, pravila žena: „Již po 10 let zbraňoval mi muž jíti ke svaté zpovědi. Já pak jsem se modlívala často „Zdravas“, aby Bůh mne aspoň nenechal umříti bez svatých svátostí; a nyní Bůh mou modlitbu milostivě vyslyšel.“ Farář řekl: „Obdivuji se jen tomu, že se vám předce podařilo ke mne vyslati posla.“ Paní odpověděla: „Důstojný pane, neposlala jsem k vám žádného posla; neboť můj muž nepustí nikoho ke mně a sám zajisté že žádného posla nevyslal.“ A tu se ukázalo, že farář měl číslo 30 za číslo 50 a tedy že do jiného domu vešel. Nyní tedy teprve odebral se k nemocné, k níž prvé povolán byl. Tak mnohý, kdo slyšel o této události podivuhodné, modlíval se od té doby ještě s větší zbožností „Zdravas.“ — V modlitbě „Zdravas“ modlíváme se zvláště za šťastnou smrt, což jest ovšem věc důležitá.

1305 — **Svatý Alfons modlíval se často „Zdravas“.** Biskup ve Svaté Agathě u Neapole, svatý Alfons, zakladatel řádu redemptoristického († 1787), modlíval se „Zdravas“ když byly hodiny, když opouštěl příbytek, když se vracel, když počínal nebo dokonával nějaké důležité dílo; když zvonilo se třikrát denně „Anděl Páně“ ihned každou práci odložil z ruky. Kromě toho uctíval Bohorodičku tím, že denně modlíval se růženec, a v sobotu postíval se ke cti Panny Marie o chlebu a vodě; k její cti sepsal též krásnou knihu „Vznešené krásy Mariánské.“ — Svatý biskup Alfons dožil 90ho roku a zemřel smrtí takřka svatou.

II) **Vzývání Bohorodičky „Zdravasem“ přináší bludařům a hříšníkům milost obrácení se.**

1306 — **Protestant uposlechl rady Albána Štolce.** Spisovatel Albán Štolc dává v knize své „Pozdravení andělské“, radu protestantům, kteří to opravdu myslí vážně s Boží pravdou, aby denně vzývali Bohorodičku o její přímluvu jedním „Zdravasem.“ Albán Štolc oslovuje protestanty takto: „Snad ještě cítíš tajemné pohnutí v srdci pro uctívání Panny Marie, které zdědil jsi po předcích svých, kteří před 400 lety věrně a vroucně vzývali Matku Boží . . . Jako Samson roztrhal vazby, roztrhni i ty vazby předsudku, jimiž tě od mladosti spoutali. Dodej si statečné odvahy a počni ode dneška každý den modliti se pozdravení andělské. Přesvědčíš se, že po měsíci si je tak oblíbíš, že budeš pokračovat a neopustíš od něho až do

·dne a hodiny smrti své.“ Náhodou přišla kniha tato do rukou učenému, protestantskému bohoslovcí Dr. Hugonovi Lämmerovi; četl též citované místo a uposlechl skutečně dané rady. Denně modlival se zbožně Ave Maria. Záhy následoval u něho vnitřní boj, tak že k vyzkoumání pravdy konal důkladná studia. Následkem těchto studií bylo, že Dr. Lämmer dne 21. listopadu 1858 složil v Braunsbergu katolické vyznání víry a stal se pak katolickým knězem. Působil jako professor katolického bohosloví ve Vratislavi, kdež i stal se kanovníkem. — „Zdravas“ přinesl posel nebeský na zem; má tedy ono sílu nebeskou. Modlitba ta sama již jest „milosti plná.“

1307 — **Protestantská královna modlila se růženec.** Než královna Marie Bavorská přestoupila k církvi katolické, stavěl jí kterýs protestantský duchovní růženec před oči, jako nějakého strašáka. Neboť jí psal mezi jiným toto: „Přestoupí-li Vaše Veličenstvo na katolickou víru, bude se museti modliti růženec.“ Myslel si ten pán, jak veliký strach tím kněžně nažene. Avšak královna mu odepsala: „Což pak růženec, ten se již nyní modlívám každý den.“ Časté vzývání Bohorodičky modlitbou touto „Zdravasem“, vede bludaře k církvi zpět, jak to též ze životopisu svatého Dominika poznáváme.

1308 — **Denně ráno i večer jediný „Zdravas“.** Italský kazatel Pavel Segneri, vypravuje následující událost: Ku knězi P. Mikuláši Zucchimu v Římě přišel mladík ke zpovědi, jenž byl oddán nepravosti, necudnosti, ale měl předce dobrou vůli, polepšiti se. Duchovní ho povzbuzoval a doporučoval mu vše modlitbu k Bohorodičce. Jakožto pokání uložil mu, by až do budoucí zpovědi modlival se vroucně ráno při vstávání a večer než půjde na lůžko, vždy jedno „Zdravas“ k Bohorodičce a její ochraně se zcela odporučil; pak aby vždy třikrát políbil zem. Mladík vykonával pokání toto svědomitě, upadl však opět do starých hříchů. Avšak neustal od modlitby. Po více roků nacházel se mimo Řím. Když se opět vrátil, navštívil onoho zpovědníka a sdělil s ním radostně, že jest již své dřívější nepravosti úplně prost; že připisuje své konečné vítězství vytrvalému modlení se „Zdravasem“. — Když kazatel Segneri událost tu vypravoval na kazatelně, umínil si jeden z jeho posluchačů — jistý setník, jenž v podobném stavu se nalézal — že tutěž pobožnost k Bohorodičce bude konat. Také u něho měla tato pobožnost po více měsících stejný výsledek, jak po půl roce s P. Segnerim sdělil. — Se slovy „Zdravas“ započalo vykoupení naše; podobně i „Zdravas“ v ústech hříšnickových přináší tomuto vykoupení od hříchů. Proto lze „Zdravas“ nazývati modlitbou hříšníků; jest jim záchrannou kotvou.

Anděl Páně.

Anděl Páně modlíváme se, když se třikráte za den zvoni.

1309 — **Jak povstalo zvonění „klekání“.** Jak známo, rozničil Papež Urban II. křesťanstvo na církevním shromáždění v Clermontu 1095 ku křižáckému tažení do Palestiny, aby vyrvána byla z rukou nevěřících. Již v létě následujícího roku (1096) vytáhlo dobře vyzbrojené vojsko v počtu 600.000 válečníků, za vedení Bohumíra z Bouillonu, vévody lothrinského, do války proti nevěřícím. Od doby té bylo na všech kostelích ráno i večer, půl hodiny před východem slunce a půl hodiny po jeho západu, třemi údery na zvon dáváno znamení, aby všichni modlili se za vzdálené křesťanské bojovníky křižácké. Bylo to tak již na sněmu v Clermontu nařizeno. Při této ranní a večerní pobožnosti byla zvláště nejláshoslavenější Panna Maria vzývána. Asi 130 let po zavedení klekání poručil papež Řehoř IX. (1227—1241), aby také v poledne bylo dáváno znamení k modlitbě. Teprve později povstala modlitba „Anděl Páně“, kterou se mají katoličtí křesťané modlití při trojím zvonění ráno, v poledne a uvečer. V mnoha krajinách bylo zvykem, že jakmile první úder zvonu zazněl, všichni ihned zanechali veškeré práce, obnažili hlavu a všichni domácí lidé společně obvyklé tři „zdrávasy“ se pomodlili.

1310 — **Zachránil při klekání vlastní dítě.** Jistý mlynář, velmi zbožný muž, vždy ihned zastavil mlýnské kolo, když zaznělo klekání, aby se mohl v klidu pomodlit „Anděl Páně“. Jednoho večera šly dvě dívky kolem náhonu a trhaly si květinčky. Jedno dítě, tříletý to hošík, klouzl a spadl do vody. S ohromnou rychlostí byl hnán na mlýnské kolo; zde byl by zcela jistě rozdrčen, kdyby nebylo zaznělo zvonění klekání. Sotva že mlynář uslyšel znamení zvonů, ihned zastavil mlýnské kolo. Tím uniklo dítě jistě smrti. Mlynářský pomocník, který stál venku a spatřil tu nehodu, vyrozuměl o té příhodě zatím mlynáře. Rychle bylo dítě vytaženo. A čím to bylo dítě? — Bylo to vlastní dítě mlynářovo. Zbožným zvykem, že při klekání od práce ustál, zachránil vlastní dítě. — Na mnoha místech na venkově doposud panuje zbožný obyčej, že při klekání věřící snímají pokrývky s hlavy a modlí se „Anděl Páně“.

Růženec.

I) Posvátný růženec zavedl svatý Dominik.

1311 — **Svatý Dominik kazatelem u bludařů albingenských.** Svatý Dominik († 1221) obdržel od papeže Innocence III. nařízení, aby kázal Albingenským bludařům v jižní Francii, aby je získal zase církvi katolické. Albingenští hlásali, že biskupové a kněží nesmějí mítí žádného jmění; proto rozdal Dominik svůj veliký otcovský podíl chudým a žil almužnami; domníval se, že takto více u bludařů docílí. Bohužel, ač se po 10 roků co nejvíce namáhal, bylo mu nemožno docílití nějakých úspěchů. Konečně vzal si útočiště k Rodičce Boží. Tato pak se mu zjevila ve vidění a pravila: „Můj milý synu! Pozoruj prostředky, kterých Bůh používal, aby pokolení lidské vykoupil: Nejprve byl tu pozdrav, jež mi anděl přinesl. Pak následovalo narození Kristovo a jeho život, pak jeho hořké umučení a smrt a konečně jeho slavné z mrtvých vstání a na nebe vstoupení. Tato tajemství života, utrpení a oslavení Kristova spoj s pozdravením andělským. Tuto modlitbu rozšiřuj mezi bludaři; bude mítí účinek, že se všichni obrátí a vrátí do církve.“ Svatý Dominik rozšiřoval všude růženec a záhy se mu podařilo, že přivedl na 100.000 bludařů do lůna církve. — Roku 1500 byla iž modlitba sv. růžence v celé Evropě známa.

II) Růženec přináší štěstí.

1312 — **Slavný lékař modlí se růženec.** O slavném francouzském lékaři Recamierovi, jenž r. 1852 v Paříži zemřel, píše jistý svobodomyšlník jménem Macé, následující: Jednou jsme pozorovali, já a jeden kolega při společné poradě, že má Recamier růženec. Byli jsme tím všichni zaraženi; neboť nikdy bychom se byli nenadáli, že tento učenec, tento slavný professor, nejvyšší autorita vědy lékařské, tento lékař knížat a králů, jehož slavná pověst nesla se celou Evropou, — že tento muž modlí se růženec. Když Recamier postřehl naše ustrnutí, pravil s největším klidem: „Ba jistě pánové, já se skutečně modlívám růženec. Když jsem vyčerpal u některého nemocného už veškeré léčivé prostředky a jsem velmi starostliv jíž o jeho uzdravení, obrátím se skrze svoji prostřednici, Matku Boží, na Onoho, jenž jedině může vše zhojiti a uzdraviti. Modlím se totiž jeden neb dva desátky růžence a mohu vás pánové ujistiti, že tímto způsobem jsem dosáhl zázračných úspěchů.“

1313 — **Slavný hudební skladatel modlí se růženec.** Veliký církevní hudební skladatel Krištof Gluck obdržel ještě co jinoch od jistého duchovního řádu františkánského růženec za odměnu,

že tak krásně zpíval při službách Božích a duchovní podotkl: „Modli se na tomto růženci; přinese ti to štěstí!“ Malý Gluck skutečně modlíval se růženec a brzy vyplnila se i věštba kněze františkána. Všecko, co podnikl, se mu dařilo; svým uměním dobyl si veliké obliby až i u císařského dvora ve Vídni a později u dvora královského v Paříži. Častěji prohlásil, že za štěstí své má co děkovati růženci, jež mu kdys daroval řeholník františkán. Když se mu nějaká skladba podařila, říkával: „To mi zase k tomu dopomohla Matka Boží;“ modlíval se pak vždy na poděkování růženec. — Jak známo, byl i veliký hudební skladatel Josef Haydn († 1809) ctitelem Bohorodičky. Jednou veřejně prohlásil: „Když se svým růžencem tak kráčíím světnicí svou sem a tam, přilétají tyto myšlenky a tóny a já sotva že stačím časem, abych si je mohl co možná rychle poznamenati.

1314 — **Poslanec O'Connel obrací se na Matku Boží.** Slavný lidový řečník a osvoboditel Irska, advokát Daniel O'Connel, zápasil v parlamentě více než 10 let, aby vybojoval sedmi milionům katolických Iřů náboženskou svobodu (emancipaci katolíků.) V tomto boji za svou otčinu potřeboval v parlamentě mocné spojení. Ježto z počátku takových nenalezl, obrátil se na Rodičku Boží o pomoc. Sedl si v koutě sněmovny a modlil se potajmu růženec, co zatím jeho protivníci na sebe slovními půtkami mocně dotírali. Prosba k Matce Boží nebyla marna; záhy na to získal O'Connel spolence, nejprve starého vojevůdce Wellingtona, pak velikého státníka Roberta Peela, jenž dosáhl v obou sněmovnách schválení „zákona emancipačního“, konečně Lord Russela, jenž katolíkům chtěl povolití ještě více a pak anglického básníka Lord Byrona, který ostře káral barbarskou rozvášněnost Angličanů, s jakou si počínali proti svým katolickým spoluobčanům. Tak dosaženo vítězství.

1315 — **Klemens Hofbauer a hříšníci.** Kdykoliv slavný apoštol Vídne, svatý Klemens Hofbauer († 1820) povolán byl k zatvrzelému hříšníkovi, počal ihned se modliti růženec. Nosil totiž malinký růženec, který kdys dostal darem od papeže Pia VII., uschovaný v oděvu a modlíval se ho i v chůzi na ulicích vídeňských. Světec prohlásil: „Kdykoliv se modlím růženec za hříšníka, v ž d y dosáhl jsem toho, že se k Bohu obrátil.“ Byl-li zavolán k nemocnému, jenž velmi daleko bydlel, říkával obyčejně: „To je právě dobře, že je cesta tak daleká; alespoň budu moci se za nemocného déle modliti růženec.“ Když zvěděl, že nemocný již po mnoho let nebyl u svatě zpovědi, říkával: „Budu se tedy za něho ihned modliti růženec.“ Také prosíval jiné, aby taktéž činili. Když se domů vrátil, říkával: „Pán Bůh mi zase jednu duši daroval.“ Mladým lidem darovával rád malé

růžence, které mohli nositi nepozorovaně v šatech nebo v kapse a se modliti; odporučoval jim, aby si vzali s sebou růženec, musí-li někam večer vyjít, že takto spíše uniknou pokušením, jichž často jest takové množství ve velkoměstě. Při procesu o vyhlášení za svatého prohlásil jeden svědek: „Služebník Boží zabránil radou touto nesčíselným hříchům a zachránil mnoho duší od záhuby.“

III) Mnoho slavných mužů se modlilo růženec.

1316 — **Radecký před bitvou u Novary a ve svém parku.** Slavný rakouský vojevůdce, hrabě Radecký, často se modlival růženec. Několik okamžení před bitvou u Novary (23. března 1849), zpozoroval Radecký, právě když chtěl již vystoupiti na koně, že ztratil svůj růženec; proto ho hledal všude kolem na zemi. Nějaký myslivec pomáhal mu hledat a našel růženec. Sotva že ho Radecký spatřil v ruku vojína, ihned mu ho vzal, uschoval k sobě a vyskočil na koně. Nyní dal znamení k útoku; dobyl pak stkvělého vítězství u Novary. — V Miláně měl Radecký krásný park, který učinil též obecnostvu přístupným. Jednoho dne seděl zde na lavičce, když v tom mířilo na totéž místo několik vojinů. Vojevůdce opustil lavičku a vyhledal si pokojnější místo. Vojáci se nyní posadili na lavičku. Hned na to vrátil se Radecký opět k lavičce; neboť ve spěchu nechal na ní ležet svůj růženec. Ten nalezal se již v ruku vojinů, kteří si ho s potupným smíchem prohlíželi. Radecký pravil: „Proč pak se smějete? Dejte růženec sem; jest můj!“ Vojákům smích přešel. — Tak mnohému, jenž o tom se dozvěděl, vysvětlilo se takto, proč že měl Radecký ve všech bitvách takové štěstí.

1317 — **Ondřej Hofer.** Také obrance země tyrolské proti Napoleonovi, Ondřej Hofer, byl velikým ctitelem růžence. Když stál roku 1809 v čele tyrolské vlády a bydlel ve dvorním hradě inšpruckém, modlival se každého dne po večeri se svými lidmi růženec. I cizí lidi, kteří s ním stolovali, zval k modlení růžence řka: „Když jste s námi jedli, můžete se s námi též modliti.“ Také na bojišti brával do ruky růženec. Jeho stateční válečníci řídili se dle něho; na svých pochodech nosivali v jedné ruce pušku, v druhé růženec. Kdyby byli neměli zbraní, snadno by se byl mohl o nich domnívati, že to je nějaké zbožné procesí a nikoliv válečníci do boje táhnoucí. Po vítězství inšpruckém sloužil Ondřejem Hofrem vysoce ctěný duchovní, P. Tschiederer, bohoslužby na poděkování za vítězství a při tom podotkl v řeči své k zeměbrancům: „Olovené kulky vašich pušek nepřemohly nepřítele, spíše kulíčky vašich růženců!“ Chtěl tím naznačiti, že modlením se růžence, získali si přispění nebes.

1318 — **Princ Evžen Savojský.** Když se princ Evžen objevil poprvé u své armády v Uhrách, bylo vojákům velice nápadným, že vždy před bitvou držival v ruce růženec. Protože k tomu ještě nosil kabát hnědé barvy, jmenovali ho vojáci kapucínem a říkali: „Ten kapucínek as málo Turkům pocuchá brady.“ Ale záhy museli se obdivovati skvělým úspěchům zbožného vojevůdce. Bez vítězství jeho byla by snad dnes celá Evropa mohamedánskou. Když se princ Evžen pak modlival růženec, říkali jeho vojíní: „Bude as opět bitva; neboť náš „starý“ se zase mnoho modlí.“ — Kdo chce dosíci úspěchů a žádá si zdaru při svých podnikcích, následujž prince Evžena a vypros si modlením posvátného růžence požehnání nebes.

1319 — **Arcivévoda Albrecht Rakouský.** Arcivévoda Albrecht († 1895), syn arcivévody Karla, vítěze nad Napoleonem, byl i sám výborným vojevůdcem a zvítězil nad králem italským v bitvě u Custozzy 24. června 1866. I tento veliký muž modlival se denně růženec; o tom mohl se každý snadno přesvědčiti. Když byl arcivévoda na vojenském polním cvičení chodil, každého dne ráno na mši svatou, posadil se do lavice, vyňal růženec a modlil se. Lidé ve chrámu přítomní, nemohli se dosti vynadiviti jeho skromnému se chování a jeho zbožnosti. — Opět jeden ctitel posvátného růžence, jenž měl při svých podnikcích štěstí.

1320 — **Růženec co velmi praktická modlitební kniha.** Výtečný znalec východních řečí, profesor na universitě v Münsteru, Dr. Jakob Egger poznamenal následující myšlenky o růženci: „Znám knihu modlitební, kterou lze velmi pohodlně nositi; není příliš veliká, ani silná a vejde se do každé kapsy. Kniha ta jest laciná; kdo nemá peníze na dražší knihu modlitební, kup si tuto. Jest též velmi trvanlivá; její listy se hned tak nepotřebují a nezvetšejí. Staří lidé, kteří špatně vidí, nechť užívají modlitební této knihy; neboť v ní lze čísti bez brejlí, ba i v temné noci. Kdo v knize této se modlí, bývá v každé potřebě vyslyšen. Žádná kniha modlitební neupomíná člověka na smrt tak, jako tato. Knihy té zamilované drž se v posledním boji svém. A i když ruka vychladne i pak drž ji pevně v rakvi a tichém hrobě a s ní předstup před soudce svého. A kniha ta — jest růženec!“ Růženec jest skutečně knihou praktickou. Může si ji koupiti i chudšas, modliti se může z ní i slepec, stařec i stařena v bezesných nocích, poutník na cestě, nemocný na svém lůžku.

IV) Posvátný růženec jest dobrou pomocí ve všech potřebách a nedostatcích.

1321 — **Nevěrec dostal dobrou radu.** V jisté společnosti bylo mluveno o náboženských záležitostech a kterýs pán prohodil: „Nemohu o tom žádného úsudku podati, neboť jsem bez víry.“ Soused jeho, katolický kněz, pošeptal mu pak do ucha: „Radím vám, abyste se modlil růženec; to vám jistě pomůže.“ Společnost se bavila pak dále. Ale slova duchovního nešla onomu pánovi z mysli. Zdálo se mu, jakoby mu stále zněla v uších. Za několik roků obdržel kněz od dotyčného pána dopis, v němž mu srdečně děkoval za radu, kterou mu druhdy udělil, a sdělil s ním, že víru opět našel a že nyní jest opravdu šťastným. — Kéž by všichni, kdož upadli v nevěru nebo nějakou nepravost, modlivali se růženec! Zajisté že by záhy stali se účastni milosti Boží a stali se jinými lidmi.

Křížová cesta.

1322 — **Matka Boží a cesta křížová.** Dle překrásného líčení věštkyň, Kateřiny Emerichové, žila matka Boží na světě ještě 15 roků po „Nanebevstoupení Páně“, nejprve pět let v Jerusalemě a ostatní leta v Efesu u svatého Jana Evangelisty. V Jerusalemě navštěvovala Panna Maria často Kristovu bolestnou cestu a v rozjímání a modlitbách pozdržovala se na oněch místech, na nichž něco zvláštního se Kristu přihodilo, těžký kříž nesoucím. Zнала vzdálenost jednoho místa od druhého zcela zevrubně dle počtu kročejů. Když pak přišla do Efesu, měla příbytek svůj na úpatí jednoho pahorku. Zde si také utvořila na horu na pahorek cestu křížovou. Na rozličných místech pahorku, jejichž vzdálenost kročejí svými vyměřila, zasadila pamětní kameny a označila písmem. Upřítomnila si totiž takto dotyčná místa cesty křížové v Jerusalemě, u nichž tak často meškávala, pohřížena jsouce v rozjímání. Na vrcholku vršku byla jeskyně, v které si představovala hrob Kristův. — Křesťané řídili se dle příkladu Bohorodičky a v celých zástupech navštěvovali místa Kristem zasvěcená. Když však ve středověku padla památná místa v moc nevěřících a bylo možná jich navštívit pouze s nebezpečím života, stavěli věřící na mnohých místech 14 zastavení křížové cesty a papežové podporovali pobožnost tu hojnými odpustky

Zbožné průvody. (Procesí.)

1323 — **Původ průvodů o třech dnech křížových.** Za času svatého M a m e r t a († 477), arcibiskupa ve francouzském městě Vienně, byla celá jižní Francie navštěvována velikými neštěstími, jako zemětřesením, neúrodou, požáry, dravci a t. d. (468.) Svatý

biskup zavedl několikrátě tři dni po sobě veřejné prosebné průvody do polí, aby věřící prosili Boha za odvrácení všeho zla a aby svolali požehnání Boží na nivy své. Prosebné průvody měly úspěch; nešťastné příhody přestaly. Druzí francouzští biskupové následovali příkladu svatého Mamerta a vodivali tři dni před „Nanebevstoupením Páně“ prosebné průvody do polí, aby prosili Boha za odvrácení všech všeobecných ran a zvláště žádali, by Hospodin úrodu zemskou dáti a zachovati ráčil. Papež Lev III. († 816) zavedl průvody o dnech křížových také v Římě. Záhy pak nařizeny papežem pro celou křesťanskou církev. — Kristus jest pánem všeho stvoření. Ukázal se pánem přírody, když poručil, aby moře i bouře se utišily. Proto utíká se církev k němu a prosí při prosebních průvodech za odvrácení metel hněvu Božího, jako jsou: hlad, válka, zemětřesení, povodeň, mor, nakažlivé nemoce atd. (Původ procesí na den svatého Marka, viz příklad 1269.)

1324 — **Původ svátku Božího Těla a průvodu o svátku tom.** Klášterní svatá panna Juliána žila v belgickém městě Lutlichu, kdež věnovala se ošetřování nemocných. Měla pak již od 16. roku svého toto vidění: Zdálo se jí, že spatřuje slunce zářící a na něm jediný tmavý bod. Prosila Boha za osvícení, by poznala, co by vidění mělo znamenati. Bylo jí pak zjeveno, že zářící slunce představuje církevní rok; tmavý bod ale znamená, že nedostává se slavnosti ku počtě Nejsvětější svátosti Oltářní. Již po 20 let mívala toto zjevení, když stala se představenou kláštera. Nyní teprve vypravovala jistému duchovnímu o tomto vidění a prosila ho, aby o tom vyrozuměl církevní představené. Dotyčný kněz vyrozuměl o tom nejprve arcijáhna luttíšského, Jakuba z Troye, jemuž klášternice Juliána musela ještě jednou důkladně o tom vypravovat. Arcijáhen pohnul biskupa luttíšského, aby zavedl ve svém biskupství svátek Božího Těla (1246). Podivuhodným způsobem se stalo, že dotyčný arcijáhen stal se záhy na to papežem (1261) a přijal co takový jméno Urban IV. Ten pak zavedl pobožnost Božího Těla v celém křesťanstvu (1264.) Průvod na Boží Tělo zavedl teprve papež Jan XXII. roku 1317. — Jak zřejmo, byla to vůle Boží, aby byl svátek Božího Těla zaveden.

Poutě.

1) Navštěvováním poutních míst můžeme si vyprositi ve veliké bídě zázračnou pomoc.

1325 — **Don Bosko v Turině.** Don Bosko narodil se v jedné vsi poblíž Turína a byl synem chudého venkovana. Roku

1841 byl vysvěcen v Turině na kněze a vstoupil tamtéž do ústavu svatého Františka z Assisi, aby své vědecké poznatky ještě rozmnožil. Když se dne 8. prosince 1841 v sakristii chystal k oběti mše svaté, stál za ním 15letý mladík (Bartoloměj Garelli), jehož vyzval kostelník, by ministroval Boskovi. Poněvadž však neznal ministranci, zpečoval se mladík jíti s knězem k oltáři; proto se kostelník pustil do něho surovými slovy a bil ho. Mladému knězi zželelo se chlapce, zavolal ho k sobě a slíbil mu, že po mši svaté ho s sebou vezme a bude ho vyučovat. Záhy seznal Don Bosko, že mladík z náboženství nezná zhola ničehož; vyučoval ho nejprve náboženství a zacházel s ním co nejlídněji. Brzy přivedl chlapec k vyučování tomu své druhy, kteří taktéž byli co do náboženství úplní nevědomci a na ulicích turinských žili životem potulných poválečů. Don Bosko se smiloval nad nimi a vyučoval je o nedělích a svátcích. Počet žáků vzrostl na 100 a ještě více. Proto vypověděl domácí Don Boska z bytu. S dovolením arcibiskupským cvičil Don Bosko v náboženství „své ubohé taškáře“ v chrámu svatého Martina. Avšak farníci přiměli faráře k tomu, by Boska z kostela vykázal. Přesídlil pak se svými žáky do chrámu svatého Petra. Ale i zde potkal ho stejný osud. Proto najmul louku, aby zde své „tuláky“ mohl shromažďovati. Když však majitel louky zpozoroval, že tráva na louce až do kofínek bývá rozšlapána, odvolal své pronajmutí louky Don Boskovi. Tento však nepozbyl nikterak ještě myslí, nýbrž důvěřoval v Boha, ba i chystal si veliké plány pro budoucnost. U lidí padl však do podezření, že nemá zdravého rozumu a pochybovali o jeho příčetnosti i jeho nejlepší přátelé. Don Bosko podnikl nyní pouť se svými chovanci, jichž počet dosáhl čísla 400. Když se vrátili z pouti, shromáždil ještě jednou žáky své na louce a to jak myslel naposled. Don Bosko vrhl se na zem a prosil Boha o pomoc. Tu přišel k němu nějaký člověk a nabídl mu stodolu obklopenou loukou a slíbil, že vystaví též kapli. S radostí přijal Don Bosko návrh a přesídlil se svými žáky ihned do stodoly. Počet chovanců dosáhl záhy čísla 800. Později vyskytli se mnozí dobrodinci, mezi nimi i král sám, kteří dílo Don Boska značnými dary peněžítými podporovali. Roku 1846 najal Bosko veliký dům v jednom turinském předměstí, jež později koupil za darované peníze. Nazval ho „oratorium“ (síň k modlení), aby tím takorůzka naznačil, že modlitba jest největší mocí. Záhy však bylo „oratorium“ pro roztoucí zástupy chovanců malé, proto Bosko založil 1847 druhé a 1849 třetí. A nyní počal největší rozkvět jeho činnosti. Byliť chovanci z jeho ústavu vyučování nejen náboženství, ale i mnoha jiným předmětům. Záhy založil Don Bosko školy umělecké, prů-

myslové, rolnické, továrny na papír, knihtiskárny, ano i gymnasia, na nichž činili žáci nemalé pokroky. Vedení žáků svěřil duchovní společnost, již nazval Salesiány. Když Don Bosko zemřel 31. ledna 1888, bylo zde již 182 ústavů jím založených a sice pro mládež mužskou i dívky a nalézalo se v nich 130.000 chovanců. Přes 6000 kněží vyšlo z ústavů těchto. — Don Bosko vydal se tedy v největší své tísní na pouť; po ní dosáhl zázračné pomoci a podivuhodných úspěchů.

1326 — **Lesník bez chleba.** Jistý lesník byl po dlouhá léta u kteréhoh hraběte ve službě. Když hrabě svůj statek prodal, propustil nový majitel veškeré služebnictvo. Lesník i se svou rodinou byl nyní bez chleba. Celý rok pilně vyhledával a pídil se po jiné službě, ale nemohl žádné nalézt. Vzal tedy útočiště k modlitbě a navštívil poutní velechrám na svaté hoře u Příbrami, jihozápadně od Prahy. Zde vroucně prosil Boha za přispění. Když se ještě modlil, položil mu někdo na rameno ruku; byl to jeho dřívější pán. Lesník vyprovázel hraběte z kostela ven a vypravoval mu pak, nač sem přišel. Hrabě měl nad svým bývalým služebníkem lítost a udělil mu službu ve svém domě. (Přihodilo se to roku 1906. Příběh ten vypravoval spisovatel knihy této jeden studující gymnasiální, který lesníka dobře zná.) — Přemnohé votivní tabulky na poutních místech, postavené na poděkování za vyslyšení proseb, jsou toho zřejmým důkazem, jak Bůh často skýtá zázračnou pomoc svou na místech poutních.

1327 — **Pius IX. a Loreto.** Papež Pius IX. († 1878) trpěl v mládí svým padoucníci (= epilepsií). Jakožto studující podnikl pouť do Lorety a modlil se zde vroucně za uzdravení své. Od toho času nemoc více se nevrátila. — I z toho poznáváme užitek poutí.

II) Na místech poutních, zvláště v Lourdech, stala se také zázračná uzdravení.

1328 — **Umírající pani z Poitiers, 1908.** Arnoštka Guilloteaeva z Poitiers byla stížena tuberkulosou stře v a smrti již blízka; vážila pouze 24 kilogramů. Místo očí a tváří měla hluboké dolíky. 7 lékařů ji ošetřovalo a prohlásilo za nevléčitelnou. V Lourdech byla nesena na nosítkách, skoro jako mrtvola, na místo, kudy kráčel průvod s Nejsvětější svátostí. Nemocná však se neuzdravila; donesli ji opět do nemocnice. V noci se o ní již domnívali, že skonala. Několikrát dali ji zrcadlo k ústům, aby poznali, jest-li ještě dýchá. Když ji druhého dne chtěli opět nésti k jeskyni, zpečoval se belgický lékař dáti

k tomu své svolení a prohlásil, že nemocná zcela jistě zemře na cestě. Přece však se toho odvážili a donesli ji ještě jednou do jeskyně. Dne 28. srpna 1908 o 9. hodině ráno, když počala mše svatá, slyšela nemocná náhle ve svém nitru mocný hlas: „Vstaň!“ Uposlechla toho hlasu, povstala a zůstala vzpřímena státi. Ihned se všech stran byla obklíčena lidmi a průvodem šlo se zpět do nemocnice. Uzdravená pocífovala hlad a snědla s velikou chutí polévku a 3 vajíčka; také vypila trochu vína, jež jí velice chutnalo. Bolesti žaludeční přestaly úplně. Doktor Boissarie, ředitel lékařské kliniky v Lourdech vyslovil se o tom: „Zde se nestalo uzdravení, nýbrž vzkříšení z mrtvých.“

1329 — **Procesi 400 uzdravených.** Velmi povzbuzující byl průvod, pozůstávající ze 400 osob v Lourdech uzdravených, slavený dne 23. srpna 1908. Každý z účastníků průvodu nesl bílý prapor v ruce. V čele průvodu šel 50letý muž, jehož jeho matka, paní Bonhorts-ová co malé, umírající dítko položila dne 28. února 1858 do vody nově vyvřelého pramene, načež se ihned uzdravil. Zarosily se oči všech diváků, když spatřili veliké to množství uzdravených.

1330 — **Francouzský žebrák po 14leté slepotě nabyt náhle zraku, 1897.** Bordeaux-ský koželužský dělník Alfred Aubert, přišel o zrak tím, že mu vstříkla do očí kyselina dusičná; jedno oko mu vyteklo a druhým nemohl ničehož viděti (1883). Oční specialista, dr. Guepin v Bordeaux-u ho měl v lékařském ošetřování, nemohl mu však pomoci. Slepec po 14 let procházel se ženou střední Francii co žebravý zpěvák a trpěl často i s rodinou velikou nouzí a nedostatkem. Jen jeho důvěra v Boha a ustavičná modlitba přinášely mu útěchu. Lidé nazývali ho všeobecně „modlivec“, poněvadž se hlasitě modlival, zvláště poblíž chrámů. Dobrodinci mu poskytli peníze na cestu do Lourd. Koupání tam nepřineslo mu žádného ulehčení. Když ale přijal Nejsvětější svátost a na kolenou modlil se díkyčinění, zdálo se mu, jako by před ním stál oblak, z něhož vystupovala podoba nějaké paní v bělostném rouchu. Zjev stával se mu stále zřetelnějším a konečně spatřoval zcela jasně a určitě sochu Matky Boží v jeskyni. Obrátil se pak v pravo, na to v levo a žasl nade vším, nejprve nad blízkými předměty, pak nad vzdálenějšími. Konečně poznal, že zase vidí, i počal, jsa dojat, usedavě plakati. (21. srpna 1897). Viz něm. spis: „Bausterst, Veliká uzdravení lourdská, str. 235.

1231 — **Uzdravení hnilobou porušeného lýtka, 1878.** Slečna Joachima Dehant-ova z Geswes v Holandsku byla 29 let stará a měla již od 12 roku svého stáří od kolena až ke kot-

níku sahající 30 centimetrů dlouhou ránu. Musela tuto ránu, z níž šel nesnesitelný puch, vícekrát za den vyčistiti a obvázati; velmi často, a to bylo i na cestě do Lourd, musela odstraňovat z rány ohnilé maso a ohnilé částky kostí. Při tom musela snášet strašné bolesti. Jistá hraběnka (de Limminghe) darovala jí peníze na cestu do Lourd, a tak se nemocná připojila k procesí tam putujícímu dne 10. září 1879. Spolucestující v železničním voze následkem nesnesitelného zápachu z rány její vycházejícího, museli vrhnout. Celní úředníci na hranicích, kteří měli prozkoumati její zavazadla, prchli před ní. Duchovní, který ji do Lourd doprovázel, radil jí na cestě, by se vrátila, poněvadž se mu zdálo nemožným, přivésti ji do Lourd ještě živou. Dne 13. září časně ráno vzala poprvé lázeň u jeskyně. Při tom omdlela, ale po nějakém ozdravení nebylo ani stopy. Avšak nemocná nevzdala se naděje a pravila: „Prosím-li matku svou o něco, také mi to nedá hned při prvé mé prosbě.“ V 9 hodin ráno vzala druhou lázeň; při tom zakoušela bolestí tak strašných, že skřípala zuby. Když pak její průvodkyně sejmula jí obvazek s nohy, shledalo se, že na lýtku se vytvořilo nové maso a nová kůže. Není možná popsati pocity poutníků, kteří spolu s ní do Lourd přijeli. Rodiče pak Joachimy chvěli se na celém těle a nebyli schopni ani slova promluvit, když Joachimy přijela domů, z vlaku vyskočila a rodiče své objala. Ještě nikdy nebyl chrám v Geswesu tak přeplněn jako tenkrát; všichni lidé počali býti najednou zas zbožnými. Zázračné uzdravení této dívky jest prokázáno přemnoha očitými svědky, kteří ránu její dříve viděli a zvláště ošetřujícím lékařem Froidebisem, přemnohými ošetřovateli, spolubydlíci, příbuznými i spolucestujícími, před jejichž očima musela nemocná hniující ránu častěji za den vyčistiti a obvázati. Uzdravená dívka jezdí od onoho času z vděčnosti dvakrát za rok do Lourd. Váha tělesná po jejím uzdravení stoupla ze 27 kilogramů na 75 kilogramů. (Viz německý spis Baustertův: „Veliká uzdravení lourdská“ str. 141.) — Svobodomyslníci psali tehdy ve svých novinách: „Tato slečna hrála komedii od svého 12 roku a přetvařovala se.“ Z toho jejich výroku poznáváme, že zlomyslní lidé ani zřejmým a očividným zázrakem nedají se přesvědčiti, naopak, stávají se ještě zatvrzejšími.

1332 — **Náhlé zmizení rány v kyčli, 1897.** Karlu Bronnovi z Korban ve Švýcarsku utvořila se v kyčelné krajině tak hluboká rána, že by se v ní skryl celý palec. Lékaři museli z ní vyřezávati maso. Ubožák nemohl ani chodit, ani stát a zakoušel velikých bolestí. V bernské nemocnici chtěli mu lékaři vyřezati také částčky kostí, poněvadž by, jak pravili, musel ve 3 neb 4 týdnech zemřít. V této své tísní vzal Bron útočiště

k Matce Boží. Slíbil nejprve Bohorodičce, když se uzdraví, že po dva roky denně bude obcovati službám Božím a každý měsíc že půjde ke svatému přijímání a každý rok že vykoná pouť do Einsiedelu. Přátelé sebrali mu peníze na cestu do Lourd, kterou pak leže na posteli konal v nákladním voze. Umývání a lázně u milostného pramene v Lourdách přineslo mu trochu úlevy, nikoliv však uzdravení. Teprve když nesli kolem něho v průvodě Nejsvětější svátost, ucítil v ráně, jindy vždy jak led studené, palčivý oheň, tak že bezděčně vyskočil ze svého lůžka. K velkému svému údivu necítil více žádných bolestí a ihned se odebral na lékařskou kliniku, aby se dal prohlédnouti. Zde se ukázalo, že se rána úplně ztratila. Když poutníci lourdstí spatřili člověka toho uzdraveného, vypukli v nekonečný jásot a pěli chvalozpěvy na Rodičku Boží (16. května 1897). Když se Bron vrátil do své otčiny, vedl ho lid v průvodu za zvuku hudby do chrámu k pobožnosti májové. Uzdravený mohl nyní zcela dobře chodit, aniž by pocítoval nějakých bolestí a mohl na poli pracovati; pouze trošku napadal na nohu. (Viz Baustert, Veliká uzdravení lourdská str. 154.)

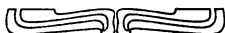
1333 — **Lékařská klinika v Lourdech.** Od roku 1884. působí v poutním místě Lourdech lékařská klinika, kde nemocní, kteří se uzdravili, mohou se představit a dát prohlédnout. Jmenují tuto kliniku také „lékařským bureau“ (úřadovna) neb „úřadovna výzkumná“. Každý lékař, jenž přijde do Lourd, může se spoluúčastniti prohlídky nemocných. A tak se stává, že bývá mnohdy 30 až 40 lékařů přítomno. Do lékařské úřadovny dostaví se ročně as 250 uzdravených, tedy as polovice všech zázračně uzdravených. Dr Boissarie, přednosta lékařské kliniky lourdské, vydal roku 1900 knihu: „Boissarie, Velká uzdravení v Lourdech“, v níž podrobně popisuje 70 velkolepých zázraků, jež se tam udály na nemocných. V knize té nalézají se také podobizny uzdravených a protokoly, předevzaté s uzdravenými i očitými svědky. (Do němčiny přeložil Baustert.) V knize té se dočítáme, že v Lourdech se uzdravili nemocní druhu přerozličného: slepí, hluchoněmí, stížení rakovinou, souchotináři, mrtvicí ranění, lidé s přelámanými kostmi, kostižerem atd. Největší část byla jich uzdravena v okamžení, kdy kolem nich nesena Nejsvětější svátost. (Viz příkl. 1111.). V první době, když povstalo místo to poutní, stávaly se zázraky skoro všechny mytím vodou; v prvních 4 letech (1858—1862) uznáno 144 zázraků velikého významu a důležitosti. O některých vypravuje advokát Lassere ve své knize: „Naše milá Paní lourdská“. (Příklad 38.). Nepřátelé činí obyčejně směšnými zázraky lourdské, rozšiřující vymyšlené, lživé zprávy, jako spisovatel románů Zola, který

vypravuje o věcech, které se v Lourdech nikdy nepříhody, (jako ku př. o domnělém uzdravení nějaké slečny z Guersaintu); nebo připisují uzdravení náboženskému nadšení, moci víry, přetvářce, hypnotismu atd. Lidi zlovolné neobráti ani zázraky. Jak to dobře praví Abrahám v Kristově podobenství o boháči a Lazaru; takoví lidé by neuvěřili, i kdyby mrtvý z hrobu vstal a jim kázal.

Náboženské spolky.

Ve svornosti, síly dosti.

1334 — **Tři pruty.** Dějepisec Konstantin Porfyrogenneta vypravuje: Svatopluk, kníže velkomoravské, roznemohl se na smrt. Chtěl 3 synům svým ukázati potřebu svornosti. Povolal je k smrtelnému lůžku před sebe a předložil jednomu po druhém svazek tří prutů a zlámati kázal; čehož když nemohli dovésti, podal každému jeden z nich, jež bez námahy zlámali. Užil toho příkladu, aby bratřím živě před oči předestřel potřebu svornosti vůbec. „Jako se to má s těmito pruty, tak jest to i s vámi, moji synové, pravil umírající otec k synům svým. Pokud budete pevně k sobě držet, nikdo vás tak lehce nepřemůže. Jakmile však svazek svornosti, jenž vás víže, rozvolníte a nesvorni budete, budete ztraceni; stanef se s vámi, jako těmto jednotlivým prutům. — I mužové dobrého smýšlení mají se sdružovati; tím mohou dosáhnouti mnoho. „Ve svornosti, síly dosti!“

Chyby tisku:

- Strana 3, příklad 9. čti místo „Řecký“ „Řecký“.
- Strana 39., příklad 94 čti místo „Marentiovi“ „Maxentiovi“.
- Strana 167., příklad 388. čti místo „Zářici“ „Žhouci“.
- Strana 199., příklad 455. čti místo „alfé“ „alpé“.
- Strana 205., příklad 473. čti místo „z Pauli“ „z Pauly“.
- Strana 382., příklad 922. čti místo „obrazu“ „zrcadla“.
- Strana 441., příklad 1082. čti místo „Generius“ „Genesius“.
- Strana 448., příklad 1099. doplň „Zakladatelka řádu“ atd.
- Strana 463., příklad 1146. čti místo Charoavi“ „Charonovi“.
- Strana 472., příklad 1155. čti místo „Mereska“ „Moreska“.
- Strana 474., příklad 1162 čti místo „jednou“ „najednou“.
- Strana 480., příklad 1171., čti místo „pout“ „pouť“.
- Strana 487., příklad 1183 čti místo „dvě své dívky“ „2 své synky“.
- Strana 511., příklad 1237 čti místo „dcery“ „dcera“.

Ukazatel věcný.

	Strana		Strana
Alkohol	405	Hřichy do nebe volající	366
Almužna	316	Hřichy hlavní a ctnosti hlavní	381
Andělé	68	Hřichy proti Duchu svatému	365
Anděl Páně	541	Hřichy všední	374
Biřmování svaté	447	Chudoba, bohatství	313
Boží bytost	44	Jak se máme chovati ke zvlřatům	262
Boží dobřota a milosřdenství	51	Katechismus	1
Boží jsoucnost	41	Kázani a nábožné knihy	437
Boží moudřost	48	Kleni	200
Boží prozřetelnost	61	Křádež	284
Boží spravedlnost	53	Křest	441
Boží Trojice Nejsvětější	57	Křesřanská dokonalost	413
Boží všemohoucnost	48	Křesřanská víra	24
Boží vševědoucnost	45	Křivé podezřeni	287
Boží vsudypřítomnost	45	Křižová cesta	546
Bůh jest věrný	56	Lakota	401
Cena náboženství	5	Láska Boží	150
Církev katolickou nelze zničit	105	Láska k bližnímu	152
Církev jest samospasitelná	101	Láska k nepřátelům	158
Církevní přikázani	225	Láska k pravdě	300
Církevní přikázani druhé	433	Láska k sobě	162
Církev hlava	91	Lenost	412
Církev pravé známky	95	Lež	300
Církev vyučující neomylnost	109	Lidokupci	261
Coelibát	510	Lichva	277
Ctnost	354	Litost	486
Ctnosti Božské	356	Mířnost	389
Ctnosti základní	357	Mířumilovnost	395
Čas k modlení	532	Modlářství	164
Čistota	409	Modlitba	521
Dary Ducha svatého	86	Modlitba před jídlem a po jídle	533
Desatero Božich přikázani	163	Modlitby užitek	523
Dluhy	275	Modlitby vlastnosti	530
Dostiučiněni	495	Mučenníci svati	38
Duch svatý	82	Náboženská snášelivost	102
Duše lidská	71	Naděje	140
Hlavní částky mše svaté	426	Nebe	125
Hněv	398	Nepravost	374
Horlivost v dobrém	410	Nestřídmost	405
Hřich	363	Obcováni svatých	111
Hřich dědičný	76	Oběť	423
Hřichu smřtelného trest	369	Oběť mše svaté	424
Hřichů odpuštění	114	Oběti mše svaté užitek	430
Hřichy cizí	368	Obřady	429
		Očistec	129

	Strana		Strana
Odpadlictví od víry	35	Souboj	257
Odpustky	502	Soud obecný	138
Opak náboženství	29	Soud soukromý	124
Opravdové předsevzeti	490	Spasitel	77
„Otče náš!“	537	Spiritismus (Duchařství)	169
Panenství	511	Spolky náboženské	553
Peklo	128	Stav manželský	511
Písmo svaté a podání (tradice)	17	Stav (povolání)	222
Podvod	276	Střídmost v jídle a pití	403
Pohanění	292	Stvoření člověka	70
Pohoršení	259	Stvoření světa	59
Pokání svátost	473	Svádění ke zlému	261
Pokora	381	Svaté svátosti	439
Pokušení	375	Svatokrádež — rouhání	205
Pomluva	290	Svatost oltářní, nejsvětější	448
Poslední pomazání	503	Svátostiny	516
Poslušnost a neposlušnost	386	Svěcení kněžstva	509
Poutě	547	Svěcení neděle	214
Pověra	166	Svěcení svátků	226
Povinnosti cudnosti	275	Svědomy	147
Povinnosti ku cti bližního	287	Štědrost	401
Povinnosti k rodičům	32	Těla vzkříšení	136
Povinnosti ke statku bližního	275	Trpělivost	392
Povinnosti k životu bližního	253	Tresty za krádež	282
Povinnosti k životu vlastnímu	251	Úcta ku jménu Božímu	195
Poznání Boha	12	Úcta před stářími	243
Požadování cizího majetku	312	Úcta svatých	170
Práce	219	Úcta svatých ostatků	183
Procesi (průvody zbožné)	546	Uctívání Matky Boží	175
Proctví	22	Uctívání obrazů svatých	178
Prostředky k dokonalosti	416	Určení člověka a cíle	2
Prozřetelnost a utrpení	64	Utrhání na cti	291
Před a po svatém přijímání	471	Važme si služebníků Božích	210
Přijímání duchovní	472	Vděčnost	3, 1
Přijímání svaté	464	Volby	247
Přikázání o postu	227	Vrchnosti	244
Příležitost ke hříchu	379	Vražda	254
Přísaha	187	Vražda duše	259
Pýcha	386	Vyznání víry	30
Růženec	542	Zábavy slušné	225
Sebevražda	252	Zákon přirozený	146
Sebezapírání	417	Zákony vrchnostenské	146
Skutků milosrdenství konání	334	Zázraky	18
Skutků milosrdenství prospěch	327	Zbožné povzdechy	535
Skutky dobré	345	„Zdravas Maria“	538
Skutky milosrdenství	315	Zdraví a život člověka	251
Skutky duchovního milosrdenství	324	Zjevení	14
Skutky tělesného milosrdenství	321	Znamení svatého kříže	39
Slib	191	Zpověď svatá	490
Slušnost	420	Zpověď velikonoční	232
Smrt	115	Zpovědní tajemství	479
Socialismus	312		

Ukazatel míst a osob.

- Abrahám a Sancta Klara 162.
Agatha sv. 187.
Agesilaus král 16.
Agostini, biskup benátský 341.
Achar, malíř 60.
Akropolis 17ⁿ.
Alboin, král longobardský 189.
Albrecht, arcivévoda 134, 545.
Alexander, biskup cařihradský 19.
Alexander Veliký 210, 243, 272, 311, 380, 415, 436.
Alfons sv., biskup 359, 464.
Alfons V., král aragonský 220, 355, 533.
Alois sv. 49ⁿ.
Alžběta Durynská sv. 138, 331, 344, 357, 537.
Alžběta Portugalská sv. 19, 294
Alžběta, cisařovna rakouská 324, 445.
Ambrož sv., biskup milánský 66, 325.
Amstrdam 455.
Andělský hrad v Římě 525.
Androklys 343.
Anselm, biskup canterburský 474.
Antimus, biskup 307.
Antonina sv. chléb 113.
Antonín sv., poustevník 17, 40, 83, 535.
Antonín sv. Paduánský 18, 73, 89, 150, 173, 376, 523.
Antonín, biskup florentinský 313.
Archimedes 530.
Aristides 278.
Arius 78.
Arnošt, arcibiskup pražský 180.
Asprů, bitva u 256.
Athanáš sv., biskup 290, 309.
Attila 211.
Augustin sv., biskup 57, 111, 120, 231, 458, 525.
August, cisař 399.
Barbarossa, cisař 108, 292.
Barbora 122
Barlaam sv. 3.
Baronius, dějepisec 39, 383.
Basil sv., biskup 362.
Basilej 367.
Bastian, spiritista 169.
Becket Tomáš, bisk. canterburský 398.
Bedřich Sličný 187.
Bedřich II. 108.
Bedřich II., král pruský 138, 305.
Bedřich III. 261.
Bedřich VI., král dánský 53.
Bellarmin, kardinál 274, 460.
Benedikt XI., papež 234.
Berengar, bludař 259.
Berlín 123, 263.
Bernadetta Sourbirons 14.
Bernardin St. Pierre 137.
Bernardinští psi 269.
Bertrand, francouzský vojevůdce 240.
Blažej sv, biskup 516.
Bleiberg, město 117.
Blesková legie 38, 526.
Boris, král bulharský 139.
Boissarie, lékař 16, 552.
Boleslav, kníže české 459.
Boleslav II, král polský, 496.
Bolinova Anna, královna 54.
Bosko, pes 268.
Bosko Don v Turině 213, 465, 478, 547.
Bossuet, biskup 350.
Bourdaloue, biskup 405.
Bouthellier z Rancé 118.
Bre-court 496.
Brentano Klemens, básník 90, 350.
Brigitta sv 150.
Brunner Šebastián 70.
Buddha 22.
Buddhisté 169.
Cadvell, spiritista 169.
Caesar, římský diktátor 23.
Comfiègne, klášternice z 8.
Coulquier, biskup 67.
Cyrilla, biskup karthaginský 20.
Černoch 71.
Čiřiané 168.
Damokles 119.
Damon 162.
Danaidky 128
Dasbach, kaplan 307.
Delfy, věštitna 22.
Demosthenes, řečník 30.
Dennert, badatel 11.
Dinkel, biskup augšpurský 41.
Diogenes 3.
Diokletian, římský cisař 106, 441.

- Dominik svatý 542.
 Domitilla, panna 87.
 Dublin 173, 466.
 Dular, jezuita 275.
 Dupanloup, biskup 439.
 Dyk, malíř 30.
 Eddy, zdravotníčka 143.
 Editha sv. 40.
 Eduard III., král anglický 194.
 Edvin, král 7.
 Efes, město 546.
 Efrém Syrský, církevní učitel 373.
 Eichštadt v Bavorsku 183.
 Emmerichová Kateřina, věštkyň 59,
 89, 130, 175, 351, 396, 456.
 Esterhazy, kníže 163.
 Esther a Xerxes 76.
 Eufrasie sv. 409
 Eugen Savojský 223, 545.
 Eugenius sv., biskup karthaginský 20.
 Eustach sv. 27.
 Fabricius vojevůdce 360.
 Farnese, kardinál 280.
 Faverney, hostie ve 454.
 Felix z Kantallia sv. 536
 Felix z Noly, biskup 50.
 Fenelon, biskup 5, 220.
 Ferdinand II., císař 140, 461.
 Fidelis, kněz Františkán 258.
 Filemon, mučenník sv. 72.
 Filip, král franků 169.
 Filip Neri sv. 3, 299, 383, 384, 473, 477.
 Filip Sličný, 109, 125.
 Firmus, biskup 308.
 Florencie, střílení holubů 262.
 Fokion, vojevůdce athenský 344.
 Frankobrod n Mohanem 33.
 Franklin Benjamin 137, 515.
 František z Assisi sv. 3, 535.
 František Borgiáš sv. 83.
 František I, císař rakouský 320, 323,
 336, 343
 František Josef I., císař 243, 244, 323,
 342, 387, 445.
 František de Paula sv. 231, 361.
 František Saleský sv. 94, 191, 376,
 391, 395, 400, 417, 521.
 František Xaverský svatý 18, 19, 27,
 146, 390.
 Freiberg v Sasku 188.
 Fugger, kupec v Augšpurku 331.
 Gallicinová Amalie, kněžna 523.
 Genadius, lékař 73.
 Geramb, baron 497.
 Giesenská, justiční vražda 293.
 Gobel, biskup pařížský 36.
 Gotha 265
 Grant, biskup 508.
 Grillparzer, básník 259.
 Gruber, biskup 232.
 Gustav Adolf, král švédský 256.
 Hanava v Hesensku 267.
 Hannibal, vojevůdce 144.
 Harpaste 30.
 Helena sv. 40, 183.
 Henseova Luisa, básnička 95.
 Herkules 354.
 Hermenegild sv. 239
 Hettinger, praelát 127.
 Hibiscus mutabilis, květina 58.
 Hiero, král 14.
 Hippokrates, lékař 231.
 Hodánkova Rosalie, dítko 173.
 Hoensbroech, hrabě 307.
 Hofbauer Klemens sv. 74, 130, 141.,
 390, 506, 536, 543.
 Hofer Ondřej, hrdina 159, 245, 544.
 Hofreuter, kněz 477.
 Horní Ammergava 192.
 Hubert sv. 2.
 Hufeland, lékař 289.
 Hugo Viktor 291.
 Hunerich, král Vandalů 79.
 Hurtado, kněz 209.
 Chamisso, „Přehlížení křížů“ 66.
 Chateaubriand, hrabě 111.
 Chatelet, hraběnka 6.
 Chicago 212.
 Chlodvik, král 193.
 Chrysostom (Jan Zlatoustý) sv. biskup
 45, 377.
 Ibykus 148.
 Ignác sv., biskup antiochenský 195.
 Ignác sv. z Loyoly 67, 201, 396, 438,
 494, 535.
 Indie, klanění se hadům tamtéž 165.
 Innocenc IX., papež 378.
 Irsko 249.
 Isidor sv., 111, 431.
 Ivo sv., 89.
 Ixion 129.
 Jakub II., král anglický 400.
 Jakub Menší sv., apoštol 161.
 Jan Almužník sv., biskup alexandr.
 400, 435.
 Jan Damascenský sv. 181.
 Jan Evangelista sv. 153, 225, 326, 546.
 Jan II, král portugalský 393.
 Jan z Boha sv. 327, 421, 505.
 Jan Gualbert sv. 160.

- Jan z Kenti sv. 304, 315.
 Jan Nepomucký sv. 172, 173, 479.
 Jan, král saský 35.
 Jan Sarkander blahosl., farář 481.
 Jan de Sota 223.
 Jana Františka sv. 448.
 Januarius sv. 185, 186.
 Jarke, Dr. 79.
 Java, opičí člověk 70.
 Jeremiáš II., biskup cañihradský 439.
 Jeroným sv. 51, 209.
 Jerusalem zbofen 54.
 Jindřich II., 118, 119.
 Jindřich III., král anglický 428.
 Jindřich IV., král francouzský 102, 473.
 Jindřich IV., král německý 190.
 Jindřich VIII., král anglický 188, 435, 514.
 Josef sv. 120.
 Josef II, císař rakouský 12, 219, 535, 321.
 Joufroy I.
 Julián Odpadlík 56, 210.
 Juliána Falkonieri sv. 469.
 Juliána z Lutichu sv. 547.
 Julius II., papež 532.
 Juniper sv. 392.
 Justin sv. 28, 425.
 Kaligula, římský císař 148, 208.
 Kalpurnie 23.
 Kalvarie 81.
 Karel, arcivévoda 258, 503.
 Karel Boromejský sv., biskup 349.
 Karel IV., císař 372.
 Karel V., císař 435.
 Karel VI., 192.
 Karel Smělý, vévoda burgundský 75.
 Karel Veliký 190, 222.
 Kateřina sv. 86.
 Kateřina z Bologni sv. 19.
 Kateřina od sv. Augustina 176.
 Kateřina ze Sienny sv. 127, 204.
 Kato 169.
 Ketteler, biskup mohučský 438.
 Kircher, hvězdář 41.
 Klara z Monte-Falkone 19.
 Klaudius, císař římský 300.
 Klement Římský sv., papež 92.
 Klopstock, básník 196.
 Kneipp, farář 223.
 Knellinger, kazatel 116.
 Kondrus, král 77.
 Kolínský velechrám 47.
 Kolmar, biskup mohučský 310.
 Kolumbin sv., měšťanosta 438.
 Kolumbus Krištof 216, 517, 529.
 Kompostella, poutní místo 127.
 Konrád III., císař 515.
 Konstantin Veliký 17, 19, 37, 106.
 Konstantinopol (její dobytí) 58.
 Konstantin Chlorus, císař 38.
 Koperník, hvězdář 25.
 Koriolán, vojevůdce 234.
 Kornaro Ludvík 230.
 Kornelie, matrona římská 349.
 Korvín Matyáš, král 61.
 Kosroes, král 311.
 Krakov, zázrak se sv. hostií 454.
 Králové Hradec, bojiště 206.
 Křesova Terezie z Mostu 172.
 Kressel, baron 235.
 Kristina, švédská královna 101.
 Křišpin sv. 171.
 Kroesus, král 382.
 Křižácké tažení 163, 194.
 Ladislav Pohrobek 116, 359.
 Lamberg, hrabě 519.
 Lassere, advokát 177.
 Lateránský Koncil IV. 468.
 Lavigerie, kardinál 196.
 Lazar, kníže srbský 61.
 Leonardo da Vinci, malíř 164.
 Lepanto, bitva u ostrova 178.
 Lepaux, filosof 18.
 Lesbos, ostrov 123.
 Lev Veliký sv., papež 211.
 Lev III., Isaurický 181.
 Lev IV., řecký císař 205.
 Lev XIII., papež 98.
 Licinius, císař 38.
 Liebermann, misionář 383.
 Lothar II, král 472.
 Lourdes (Lurdy), poutní místo 14, 177, 456, 549—553.
 Ludvík I. král uherský 193.
 Ludvík II., císař 331.
 Ludvík IX. sv., král francouzský 24, 194, 208, 435, 443.
 Ludvík XI., král francouzský 167, 347.
 Ludvík XV. 191, 275.
 Ludvík XVI. 248, 361.
 Ludvík Bertrand sv. 130.
 Luther 84, 97.
 Lykurg, zákonodárce 420.
 Madeira, ostrov 494.
 Magdalena de Pazzis sv. 19.
 Mamert sv., biskup 546.
 Manning, kardinál 345.
 Marcello Benedetto, hudebník 193.
 Markéta Württemberská 102.

- Markéta sv. 77.
 Maria Cell, poutní místo 193.
 Marie Aegyptská 179.
 Marie Stuartovna 103.
 Marie Terezie, císařovna 235, 243, 503.
 Marius Viktorinus 30.
 Martin sv., biskup 153, 316.
 Martinian, poustevník 377.
 Maryatal, modla 423.
 Maurilius, biskup 447.
 Mauritius, císař 497.
 Maximilian I. 118, 141.
 Mayer Petr, tyrolský hrdina 306.
 Mechtildis sv. 470.
 Mendy Petr 518.
 Menenius Agrippa, řečník 246.
 Mermillot, biskup ženevský 462.
 Methoděj sv., apoštol slovanský 139.
 Methodista, kazatel 202.
 Michal III., císař řecký 205.
 Michelangelo, malíř 155, 416.
 Midas, král Frygie 347.
 Mikuláš ze Flúie sv. 436, 457.
 Mikuláš sv. 334.
 Mikuláš I., car ruský 133, 215.
 Mirabeau 8.
 Mississipi 216.
 Mithridates 148.
 Moddermann, ministr 37.
 Mohamed 22.
 Mohamed II., sultán 36.
 Molay Jakub, velmistř 125.
 Moloch, modla 423.
 Monika sv. 130, 525.
 Moreno Garcia, praesident 2.
 Mořic sv. 146.
 Mulheron, lékař 403.
 Napoleon I. 104, 107, 110, 140, 227,
 386, 401, 465, 537.
 Napoleon III., císař 354.
 Naumburg, město 410.
 Neapol 185, 186.
 Necker, kněz 7.
 Newton 195.
 Nicaea, místo církevního sněmu I. 78.
 Nicaea, místo církev. sněmu II. 179.
 Nichols, lékař 403.
 Niemeyer v Lipsku 214.
 Nilus sv. 87.
 Norbert sv. 82.
 Norfolk, generální poštovní 421.
 O' Connel 249, 448, 248.
 Olympské hry 128.
 Ondřej, apoštol 424.
 Oratov 482.
 Osius, kardinál 230.
 Osoje v Korutanech 496.
 Otto I., císař 159, 467.
 Otto III., císař 87.
 Overberg, vychovatel 253, 523.
 Pachomius sv. 103.
 Paderborn 488.
 Padua 18.
 Pariové 157.
 Paříž 69, 132, 264, 273.
 Parkes, lékař 406.
 Paschalis Baylon sv. 184, 388.
 Pasteur, lékař 59.
 Pašiové hry v Horní Ammergavě 192.
 Patrik, biskup sv. 526.
 Paulin, biskup nolánský 321, 413.
 Pavel III., papež 280.
 Pecham Robert 247.
 Pedro Dom, císař brasílský 336.
 Pelagius, bludař 110.
 Pelikán, pták 465.
 Perpetua sv. 134, 137, 240.
 Perseus, král macedonský 169.
 Petr, apoštol sv. 91.
 Petr z Alkantary sv. 427.
 Petr Damiánský sv. 131.
 Petr Mučedník sv. 394.
 Petr Ukrutný, král 277.
 Petr Veliký, car 77, 396.
 Pfuell, generál 257.
 Pie, biskup 535.
 Pius VII 93, 107.
 Pius IX. 348, 455.
 Pius X. 264, 385, 428, 460.
 Plato 400.
 Pompadour 380.
 Pompeji 386.
 Potěmkin 232.
 Praha 69, 198.
 Prokop, husitský vojevůdce 410.
 Prousnice Něm. 68.
 Pythagoras 24.
 Radecký, vojevůdce 320, 385, 470, 544.
 Ramadan, měsíc postu, 227.
 Ratbod, král Frisů 444.
 Ratibor 68.
 Ratisbonne Alfons, misionář 519.
 Regulus, vojevůdce 187.
 Renauld, senátor 10.
 Richard, Lví srdce 153.
 Rimini 278.
 Robespierre 255.
 Roh, kazatel 307.
 Rothe Anna, duchařka 170.
 Rothšildův komorník 312.

- Rudnaj, biskup sedmihradský 341.
 Rudolf Habsburský, císař 31, 109, 198, 367, 460.
 Rudolf, korunní princ 169.
 Rudolf, král herulský 365.
 Ruprecht, císař 207.
 Řehoř XVI. 25.
 Řehoř, biskup antiochenský 295.
 Řehoř Naziánský sv. 521.
 Sailer, biskup 31.
 Salome 54.
 San Francisko 261, 527.
 Sárkander blahosl. 481.
 Sedan, zázrak se sv. hostiemi 453.
 Senát římský 52.
 Servulus 416.
 Sfrondanti, opat 6.
 Schillerovy básně 41.
 Sigmaier Petr v Tyrolsku 237.
 Simonides, mudrc 44.
 Simplicianus 31.
 Sisyfus 128.
 Slavík Petr, farář 68.
 Sokrates 256, 362, 389, 420, 491.
 Solon 382.
 Spazzara Frant. 3.
 Spiritisté 20.
 Suché Kruty 198.
 Svatopluk, kníže 553.
 Štěpán I., papež 92.
 Štern Leví 201.
 Štolberg, hrabě 21.
 Talleyrand, státník 18.
 Tamerlan 478.
 Tanner Adam, jezuita 166.
 Tantalus 128.
 Tapsetin, král 1.
 Tarcisius sv., mučedník 429.
 Tegetthof, admirál 517.
 Terezie sv. 19.
 Terezie od sv. Augustina 192.
 Thebajská legie 147.
 Theodosius II., císař 78, 136, 152, 247.
 Titus, císař římský 354.
 Tomáš Aquinský sv. 380.
 Tomáš z Canterbury 309.
 Tomáš Morus sv. 188, 435.
 Torquato Tasso 356.
 Trajan, římský císař 27, 196, 300.
 Trappisté 404.
 Trappistů zakladatel 118.
 Trevír 183.
 Turín 213.
 Turmalín 151.
 Uerdingy 265.
 Uršula sv. 409.
 Václav sv., kníže české 459.
 Valburga sv. 183.
 Valentinian II., římský císař 444.
 Valldürny 452.
 Vallisolet ve Španělsku 392.
 Valter, farář 112.
 Vavřinec sv. 425.
 Veit Emanuel, Dr. 81.
 Verona 335.
 Vestálky 410.
 Vestfalský mír 237.
 Vianey, farář 433.
 Videň (1683) 111; chrám sv. Karla 192; okružní divadlo 487.
 Viktor Emanuel, král 312.
 Viktor, papež 92.
 Vilém I., král nizozemský 94.
 Vincenc z Pauly sv. 155, 205, 296.
 Vis 517.
 Voltaire 6, 149.
 Walter, hrabě 167.
 Washington 257, 305.
 Weber (13 lip) 24.
 Weber Kapistran, kaplan 327.
 Weck-Raynold 250.
 Weld, studující 74.
 Werner Zachariáš, kněz 1, 74.
 Whytney, atheista 14.
 Willibrod sv. 444.
 Windthorst, řečník 88, 339.
 Wittkind, vévoda saský 427.
 Wittmann, biskup 520.
 Xantipa 389.
 Xerxes a Esther 76.
 Xerxes, král 381, 500.
 Zalenkus, zákonodárce 80.
 Zamorra Michal 54.
 Zams v Tyrolsku 69.
 Ziethen, generál 236.
 Zikmund, císař 159, 355.
 Zita sv. 536.
 Zurbonsen, Dr. 23.

Ukázka vyobrazení: P. Goffine-a „DOMÁCÍ POSTILLA“.

P. GOFFINE-A:

Domáci Postilla

Upraveno ve 3. vydání dle 92. vydání původního.

Cena „Postilly“ nevázané 8 K, vázané v plátně 11 K, v kůži K 12-50.

Upozorňujeme na tuto vzácnou knihu, jež vypravena po třetí na pouť po vlasti naší, má státi se křesťanským rodinám zdrojem náboženské útěchy a povznesení.

Nákladem R. Prombergra v Olomouci vyšlo:

LOBRY J. B.: **Populární katechetická kázání**. I. Výklad Creda. II. Výklad Desatera. Sv. Modlitba Páně. Pozdravení andělské. Mše svatá. Upravil Method Zavoral, opat strahovský. Stran 702. Cena všech tří dílů K 6.—, poštou K 6:30.

WASCHITZA ED.: **Přijetí birmování bez náležité přípravy jest svatokrádeží**. Cena K 1.—. K tomu: Modlitby pro birmovance a birmované. Cena 6 haléřů. (10 výtisků 40 haléřů).

GÜRTLER-PITROCHA: **Úplné katechese pro I. školní rok**. Cena K 2:40. **Otázky a odpovědi k vyučování**. 30 h.

Prof. Dr. JOS. KACHNÍK:

Ethica catholica generalis (Ethicae catholicae pars I.) 1910. (pag. 555). Pretium: Cor. 13.—.

Ethica socialis seu Sociologia (Ethicae catholicae pars III.) 1909, pag. 287). Pretium: Cor. 6:60.

Opus commendatur:

In „Literarischer Anzeiger“ (Graz 1910, pag. 282): „Prägnanz des Ausdruckes, Klarheit, Übersichtlichkeit und die stete Rücksichtnahme auf die staatliche Gesetzgebung Oesterreichs sind Vorzüge dieses Werkes“.
Graz. Dr. J. Haring.

Similiter in „Meditace“ 1910, pag. 297 (Dr. Hrachovský), in „Museum“ 1910, pag. 35.

Ethica catholica specialis (Ethicae catholicae pars II.) anno 1911 prodiet.

Historia philosophiae. Editio altera, emendata et aucta. Anno 1909, (pag. 132). Pretium: Cor. 3, Fr. 3, Lir. 3, M. 2:60, Shil. 2:60.

„Manuel remarquable par la clarté de méthode et d'exposition... Une bibliographie sérieuse en eût encore augmenté la valeur.“

Prof. G. Wallerand „Revue de Philosophie Néo-Scolastique“ 1910, pag. 145.

„Dílo, jež pro svoji praktičnost zavedeno bylo i v oizinč, nepotřebuje zajisté zvláštního ještě doporučení.“

Jos. Fabian: „Vychovatel“ 1910, pag. 156.

FR. KALVODA: **Praktický výklad malého katechismu**. (333 str.) Vázané v plátně K 1:80.

Právě vyšlo 2. nezměněné vydání.
SPIRAGO: **Katolický katechismus lidový**. Sv. I. Věrouka (265 str.) K 2:—, Svazek II. Mravouka (299 str.) K 2:—, Sv. III. O prostředcích milosti (288 str.) K 2:—.

PRYČ ALF.: **Rodičové, výchova a škola**. 10 řečí o křesťanské výchově a škole. (85 str.) K 1:40.